

ס פ ר

תלמוד עישר הספירות

מרבנו יהודה ליב הלוי אשלג זצ"ל

(מחבר פירוש "הסולם" לספר הזהר)

על עקרי חכמת הקבלה מהאר"י זצ"ל

מן הספרים: עין חיים, מבוא שערים; ומשמונה השערים: שער הקדמות, שער מרשב"י, שער הכוונות וכו'. מחולק לששה עשר חלקים בסדר נכון מן הקל אל הכבד עם שני ביאורים מספיקים בצרוף שאלות ותשובות כראוי למתחילים, הנקראים:

הסתכלות פנימית

ביאור הקפי לכל ענין וענין הנושא ונותן בהרחבה רבה, מישבו מנהלו ומקורו אל הדעת להתקבל לכל מעיין בינוני המתקרב אל סף החכמה. מקומו בכל חלק אחרי דברי האריז"ל ו"אור פנימי".

אור פנימי

ביאור מקומי לכל המלים והענינים, הקשים והסתומים שבדברי האריז"ל, המובאים בכל דף ודף, בפשטות ובבהירות רבה בצביונם הרוחני, שלמעלה ממקום זמן וממקרים גשמיים ומקרבם לשכל של כל מעיין.

לוח שאלות ולוח תשובות

על עקרי פירוש המלים והענינים המובאים בתלמוד עישר הספירות בכל חלק וחלק בפני עצמו הטובים והנחוצים מאד לשינון ולזכרון. מקומם אחרי "הסתכלות פנימית".

כרך ששי

כולל שני חלקים

חלק ט"ו: בנין הנוקבא
חלק ט"ז: ג' עולמות בי"ע

נרפס בישראל, תשס"ח (2007)

המכון למחקר ע"ש הרב אשלג
Ashlag Research Institute (ARI)

מסת"ב: 978-965-7065-54-9 ISBN:

www.kab.co.il
www.kab.tv
www.kabbalah.info

Printed in Israel

הסכמת הרבנים הגאונים מארי דארעא דישראל וצלה"ה

חיים שאול דוויך הכהן

ראש ואב לכל חכמי המקובלים

והמכונים מהספרדים דפעה"ק ירושלים ת"ו

דף קכ"ה ע"ב, בהאי ספרא יפקון ישראל
מגלותא וכו'. ותקוני הוזה"ק תיקון ל'
בתחילתו האריך שם בזה, ובתיקון מ"ג
בתחילתו, שם כתב, שמבטל כמה גזירות
קשות מישראל ולקרב קץ הגאולה.

ולכן אנשי חיל עם קדוש, ותחזקנה
ידיכם לעשות חבירות קדושות, להרים
דגל התורה להחזיק בלימוד הקדוש הזה,
אשר על ידו אנו יוצאים מעבדות
לחרות, משעבוד לגאולה, ומאפלה לאור
גדול, והיה ה' למלך על כל הארץ, ויהיה
ה' אחד ושמו אחד.

ונזכה לראות בקרוב ירושלים נוה שאנן,
ומקדש על מכונן, וכהן בעבודתו ולוי בדוכנו,
בעגלא ובזמן קריב, ויקום בנו מקרא
שכתוב, כי עין בעין יראו בשוב ה' את
שיבת ציון, ובנין אפריון, וימלוך עלינו
במהרה מלך עליון, כ"ד התותם לכבוד
התוה"ק.

והנני מברך את כבוד אדמו"ר המחבר
שליט"א הנ"ל, בברכה משולשת האמורה
מפי אהרן ובניו הכהנים הקדושים פה
ירושת"ו,

כ"ד הצב"י חיים שאול דוויך הכהן
בעהמ"ח ס' איפה שלימה על ס' אוצרות חיים
וספר בניהו בן יהודע והו"ב על ספר שפת אמת
ועלי נהר (מקום החזות)

בעזה"י עיה"ק ירושלים סיון תרפ"ו

הן היום גדול נתכבדתי ראות פני כבוד
הרב הגאון המקובל האלקי כקש"ת אדמו"ר
יהודה הלוי אשלג שליט"א ורצה ממני
ליתן לו הסכמה על ספרו פנים מאירות
ומסבירות על העץ חיים הקדוש. וכשאני
לעצמי, אין בי לא דעת ולא תבונה, וקל
וחומר בדברים העומדים ברומן של עולם.
אמנם למען כ"ק תורת המחבר שליט"א,
באתי בהסכמת. ויהי רצון, שיפוצו
מענינותיו חוצה, וכסא תורתו יתגדל
בהוד והדר, להוציא כל ספריו, רזי דרזין,
חידושיין על אמינות התורה וסודותיה,
עפ"י מרן הקדוש האר"י החי. ויתקיים
בו, לא ימוש מפך, מורעך, ומזרע זרעך,
מעלה ועד עולם.

ואשרי כל מחזיק בידו, להוציא לאור
תעלומות, תורה יצאה בהינמא כי שכרו
גדול, עץ חיים היא למחזיקים בה, ובפרט
המחזיק להגדיל חכמת האמת ולהאדירה,
ולתחזק ביד לומדיה. כי הלימוד הקדוש
הזה ותפלה בכונה, מקרבים קץ הגאולה.
כמ"ש בזה"ק ברעיא מהימנא פרשת נשא

יוסף חיים זאנענפעלד

האב"ד לכל מקהלות אשכנזים בעה"ק ירושלים ת"ו

ב"ה. עיה"ק ירושלים ת"ו יום ער"ח תמוז תפז"ר לפ"ק

אם כי אני איני מהבקיאים בצפוני התוה"ק, בכל זאת, יהיו שורותי אלה נאמרים
לכבוד התורה ולומדיה, אחד מיקירי ירושלים וחכמיה, העוסק בתורה לשמה ומגלה
צפונייה, ה"ה האי גברא רבא ויקירא ידידי, הוא הקשור במוסרות לבבי, מאז בואו
לקבוע דירתו בעיר קדשינו עד עתה לא זיתי מחבבו, עד שהוקרתיו לאח ואחות
וצחצחות, כי אמר לחכמה אחותי את, ביראתו הקודמתו כקש"ת הרב הגאון
ר' יהודה ליב אשלג שליט"א, רב בגבעת שאול פרור ירושלים ת"ו.

האמת אגיד, שאני יודע מך ערכי, כי אפילו בפשט איני כדאי ליתן הסכמה, מכ"ש
דבר שלא בי הוא, אבל כולי עלמא מכירים את כבוד שר המסכים הנ"ל, הכהן הגדול
בלימוד הקבלה, ומפורסם שמו. ויה"ר מלפני אבינו שבשמים, שכל ברכותיו יתקמו,
ובעזה"ח המחכה לישועה קרובה.

הק' יוסף חיים זאנענפעלד

האב"ד לכל מקהלות אשכנזים בעה"ק ירושלים ת"ו
(מקום החזות)

הסכמות הרבנים הגאונים מארי דארעא דישראל זצלה"ה

אברהם יצחק הכהן קוק

הרב הראשי לארץ ישראל

בעז"ה, יום ט' לחודש טבת תר"ץ

הטועמו, יאמר דין הניין לי, אשרי יולדתו.

והנני בזה מבקש מכל עם ה' נבוני הלב תחרדים אל דברו, לקדושת תוה"ק הפנימית, מקור החכמה והבינה העליונה, לקחת באהבה רבה אל בתיכם ברכה, את הספר הקדוש והנכבד הזה.

הדברים היוצאים מפי זקן זה שקנה חכמה ודעת קדושים, והלוכו בקדושה ובטהרה, וראוי הוא להשתמש בכתרה של תורת אמת הגנוזה, בעבודה, לשם גבוה, אל מחזיקי ידיו בקודש לתמם את החזיון הנהדר, להאיר אור יקרו על כל דברי קודש, כתבי האריז"ל, יתברכו ממקור הברכות, כנה"י ונפש המדבר, מקרב לב ונפש בחין ערך הרב הגאון קדוש ה' המחבר שליט"א וקדושת ספריו הקדושים.

החותם בברכה נאמנה,

מהר הקודש מירושלים

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

הרב הראשי לארץ-ישראל

(מקום החותם)

הנני בא בדברי אלה, לבשורה טובה, לכל דורשי ה' ועוזי הכמהים וצמאים לדברי אלקים חיים, תורת אמת, האצורה בתביון עוזו. חכמי הרוים, דברי הוזה"ק וכל החוננים על דגלו, ובריש כל אתון קדישין, אורות הקודש הגנוזים, וחתומין בעזקאין, טמירין, מתורת הרב רבינו קודש הקדשים האריז"ל, המסודרים, בכרך הנורא בספר הקדוש עין החיים, ע"פ תלמידו הרב הקדוש הרח"ו ז"ל כי האיר המזרח עלי. ובא חכם אלקי, רב תבונות, אוצר קודש, הרב הגאון המקובל הדר הוא ובקודש נהדר מו"ה יהודה ליב אשלג שליט"א רב ומו"ץ בגבעת שאול פרוור עקו"ת ירושת"ו, והיה רוח ה' עליו לחבר מחברת הקודש מנה אחת אפים, בפנים מאירות, באורח קצר, ופנים מסבירות, בסיוול בפרדס באורחא אריכא בהסברה והמתקה, והרחבת דברים, לבאר כל סתום בהקדמות שרשיות הדק היטב, לאמתה של תורה ביסודות אמיתיים, הרחיב והעמיק, ומעלה בידו מרגלאין קדישין וכל חיך

עוד הסכמות מגדולי האדמו"רים וגאוני דורנו על פירוש "הסולם" לספר הזהר

אדמו"ר מגור זצ"ל; אדמו"ר מהוסיאטין זצ"ל; אדמו"ר מטשורסקוב זצ"ל; אדמו"ר מוידניצא זצ"ל. ולהבדיל בחלי"ח אדמו"ר מבלז שליט"א; אדמו"ר מסדיגורה שליט"א; אדמו"ר מסדיגורה פשמישל שליט"א וכו'. גדולי הרבנים הגאונים זצ"ל. ולהבדיל בחלי"ח מגדולי הרבנים הגאונים בדורנו שליט"א - נמצאים בספר הזהר עם פירוש "הסולם" חלק ראשון מהדורה ראשונה.

חלק ט"ו

בנין הנוקבא דז"א

* (א) דע כי בעת עיבור זו"ן באמא עילאה, אז היה ז"א בבחי' ו"ק לבד, והנוקבא בבחי' נקודה א' כלולה מיוד, שהוא בחינת מלכות שבה לבד, ואז ע"י העיבור יניקה ומוחין, נתגדל בחינת ז"א עד שנשלם לי"ס כנודע.

(ב) ואמנם גידול המלכות אינה אלא ע"י אמצעות ז"א עצמו. כי אמא עילאה כאשר גדלה אותו, נתנה בו עוד כח גידול להמלכות. ואח"כ יצאה בחי' גידול זה של המלכות לחוץ באמצעות ת"ת, ואז נגדלת המלכות ג"כ עד תכלית הגידול שבה, שהוא עד שתשלם גם היא לי"ס שלימות שבה.

אור פנימי

(ב) גידול המלכות אינה אלא ע"י אמצעות ז"א עצמו, כי אמא עילאה כאשר גדלה אותו נתנה בו עוד כח גידול להמלכות. צריכים לזכור כאן, כל המתבאר לעיל בחלק ט', בענין של הגדלת הנוקבא, ומ"ן ראשונים ושניים, וענין בן בכור שנוטל פי שנים. כי כל החלק הנ"ל היה נחוץ לחזור ולהעתיקו בכל שורה ושורה שבכאן אם היה אפשר והנה נתבאר שם (דף תשע"ב אות ס') בדברי הרב, שתחילת בנין הנוקבא מתחלת אחר שנעשה הו"א גדול לגמרי, ע"ש. וכמ"ש שם באו"פ, שבעת שז"א

מעלה את אח"פ שלו ע"י התכללותו בזווג דאוי"א, הנקרא עיבור ב', הנה אז עולה גם גו"ע דנוקבא הדבוקה באח"פ אלו דז"א, הנקרא מ"ן של הנוקבא, ומקבלים שם זווג יחד עם המ"ן של הו"א, ויוצאים עליהם בהיכל או"א ב' קומות של ע"ס: א' קומת הע"ס שעל המ"ן דז"א וב' קומת הע"ס שעל המ"ן דנוקבא. אמנם הנוקבא אינה ראויה לקבל משם הקומה שלה, והיא מחויבת לקבל מו"א אחר שנוולד ובא למקומו, וע"כ המ"ן דנוקבא אינם מצטיירים שם בבחינת עיבור לצורך הנוקבא,

* ע"ח ח"ב שער מיעוט הירח פרק א' מ"ק.

(ג) וא"כ מוכרח היא, שכל זמן שעדיין לא נתגדל המלכות, שאותן הט"ס עליונים שחסרים מנוקבא, יהיו כלולים בז"א בט"ס שבו כנודע, שאין בו רק עד היסוד, והנוקבא משלימתו ליוד, ואז הם י"ט ספירות: ט' שלו ויוד שלה, ונקרא עשירית, כיון שהיא עשירית אליו, ונשלם הוא בי"ס עמה, וגם היא יש בה יוד ספירות.

אור פנימי

נתגדל המלכות, שאותם הט"ס החסרים לנוקבא יהיו כלולים בז"א בט"ס שבו. כמ"ש בדיבור הסמוך, כי ז"א בעת עיבורו דגדלות, מקבל גם קומת הנוקבא בפקדון, ונבחן, שהיא נכללת בנוקבא שבגופו דז"א, שהיא בחינת הב"ן שבו, שהיא בחינת המסכים, שעליהם נמדדו קומות נרנח"י דז"א עצמו, שבעי"מ שלו, כי זה הכלל, שאין העדר ברוחני, וע"כ נשארים בפרצוף כל בחינת המסכים דקטנות עצמו אפילו בעת גדלותו, ולכן כשהוא מודד את המוחין בשביל התחתון, הוא מודד לו על המסכים שבעצמו, מכל המדרגות שעברו עליו, מתכלית קטנותו עד גמר גדלותו.

וזה אמרו "מוכרח היא שכל זמן שלא נתגדלה המלכות, שאותן הט"ס העליונות שחסרים מנוקבא יהיו כלולים בז"א בט"ס שבו וכו', כי בכל ספירה וספירה מט"ס דז"א יש בה בחינת ספירה אחת של הנוקבא, שהיא ספירת המלכות שבה" דהיינו כמבואר, שאותה קומת הנוקבא שנשל בפקדון מאמא עלאה בעת עיבורו, היא נכללת בנוקבא שבגופו דז"א, דהיינו במלכיות שבט"ס של עצמו, שהם הב"ן שבו, אשר בחינת העיבור, מודד להנוקבא הנפרדת על בחינת המלכות דנפש דעצמו, ובחי' היניקה, מודד לה על מלכות דרוח דעצמו, וכו' עד שמחזיר לה כל קומתה שקבל בשבילה. הרי שבכל ספירה וספירה של ז"א יש בה בחי' ספירה של הנוקבא, דהיינו בצד ב"ן של הספירה, שהיא נקראת נוקבא שבגופו, וזכור זה.

ונקראים ע"כ מ"ן ראשונים. והוא מטעם, כי אותו הזוג היה בשביל ז"א בלבד, כמ"ש שם.

ולפיכך נבחן, שקומת הנוקבא אשר יצאה בהיכל או"א בעת עיבור ב' של ז"א, שהיא באה בפקדון לז"א, כי אחר כך בירידתו למקומו, הוא משפיע לה בדרך המדרגה, כל אותה הקומה שיצאה על המ"ן שלה בעודם באו"א. וז"ס הבכור נוטל פי שנים, כי ז"א ונוקבא בהיותם שם בהתכללות הזוג דאו"א, נבחנו לאחים, להיותם יונקים משורש אחד, אלא כיון שאין הנוקבא ראויה לקבל קומתה, כנ"ל, נוטל ז"א פי שנים, דהיינו קומתו עצמו וקומת הנוקבא.

וזה אמרו "אמא עלאה כאשר גדלה אותו נתנה בו כח גידול להמלכות ואח"כ יצאה בחינת גידול זה של המלכות לחוץ באמצעות ז"א ואז נגדלת המלכות עד שתשלם גם היא ליי"ס. דהיינו כמבואר, שבעת עיבור ב' שלו, גם המ"ן של המלכות דבוקה באח"פ שלו, וע"כ הוא מקבל מאמא ב' הקומות, קומת עצמו וקומת הנוקבא כנ"ל, הרי שבעת שאמא עלאה גדלה לז"א, נתנה בו כח הגידול של המלכות ג"כ. ואח"כ כשיוצא מבחינת העיבור ובא למקומו, יוצא אליה בחינת הגידול דקומת המלכות, ע"י ז"א בעלה. וע"י לעיל דף תתכ"ה תשובה י"ג וט"ו. ודף תתל"ב תשובה מ'.

(ג) מוכרח הוא שכל זמן שעדיין לא

(ד) ואמנם טרם התגלות בה הט"ס העליונות שלה, היו כולם נכללין בט"ס שלו. נמצא, כי בכל ספירה וספירה מן הט"ס דו"א, יש בה בחינת ספירה א' של הנוקבא, אך היא אינה רק חלק העשירית שבה בלבד, שהוא ספירת המלכות שבה. והנה גידול המלכות, אינה בפעם א' רק בזמנים הרבה נתקנת ונתגדלת מעט מעט כנ"ל.

(ה) ונבאר עתה באורך כללותם, אע"פ שיש פרטים הרבה, הנה תכלית המיעוט אשר בה, אינה פחות מנקודה א' כלולה מיד, שהיא

אור פנימי

(ד) בזמנים הרבה נתקנת ונתגדלת מעט מעט. והם בכללות ז' זמנים שנתבארו בחלק ט' דף תתל"ב תשובה מ'. עש"ה.

נתפשטו אלו הז"מ ונתחברו עם הכלים דבי"ע שכבר יצאו למטה מפרסא דאצילות דשם, וכלים אלו לא היו ראויים לקבל אור העליון מחמת צמצום הב' שדחה אותם לבר מאצילות, שמשום זה נקראים כלים דאחור כמ"ש בחלק ז', וע"כ נשברו ומתו, וגרמו גם שבירה אל הכלים דפנים, שהם הכלים דחב"ד תג"ת עד החזה. עש"ה, כי אכמ"ל. ולפיכך אחר שנבררו כלים אלו דפנים פעם אחת מן השבירה, שוב אין שום מיעוט נוהג בהם, משום שכל השבירה שבהם היתה מחמת חיבורם עם הכלים דאחורים דבי"ע, ולא מחמת צמצום, לכן אחר שנתקן הפרסא בעולם התיקון באופן כזה, שאלו הכלים דפנים לא יוכלו עוד להתחבר עם הכלים דאחורים דבי"ע, הרי אי אפשר עוד שיהיה בהם שום מיעוט. אמנם כל מה שנברר מבי"ע משהו יותר מן שיעור הנ"ל, שהוא חב"ד תג"ת דכלים עד החזה, ותג"ת נה"י דאורות עד הנקודה שתחת היסוד, נבחן לבחינת תוספות, ואין להם קביעות באצילות, אלא שהם בעולה ויורד לפי מעשה התחתונים. וכבר הארכנו בזה בחלקים הקודמים.

וזה אמרו "תכלית המיעוט אשר בה אינה פחות מנקודה אחת כלולה מ"י שהיא נקודת מלכות האחרונה שבה" דהיינו כמבואר, שמלך ה' דנקודים דקטנות, שהוא נקודת החזה דכלים, ונקודת היסוד דאורות, היא בחינת כלי דפנים, שכל שבירתה היתה

(ה) תכלית המיעוט אשר בה אינה פחות מנקודה אחת כלולה מיד שהיא נקודת מלכות האחרונה שבה. אין המדובר כאן, מתחילת אצילותה של המלכות, כי בתחלה היתה בחינת השבירה דבי"ע, כנודע, שהיא בחינת מלך ה' דו' מלכים דמיתו, ונודע, שכולם נשברו פנים ואחור, הרי שלא נשאר ממנה באצילות אפילו בחינת נקודה אחת. אלא המדובר היא מבחי' מוחין הקבועים באצילות. כי אפילו לאחר התיקון של האצילות, לא נתקנו בבחי' עצמות, אלא רק בכלים דפנים של ז' המלכים, דהיינו כמו שיצאו בעת הקטנות של הנקודים מבחינת נקבי עינים דס"ג דא"ק, שאז לא היה בהם אלא ששה כלים חב"ד תג"ת עד החזה, ונקודת הסיום שהיא נקודת החזה, נבחנת שם למלך ה' שהוא בחי' הנוקבא דו"א. ומבחינת האורות שבהם נבחנים ז' המלכים לתג"ת נה"י, ונקודת הסיום שתחת היסוד נבחנת למלך ה', שהיא בחינת נוקבא דו"א. והם נבחנים לכלים דפנים דנקודים, משום שלא היה בהם שום פגם מחמת צמצום, כי האור עינים דס"ג דא"ק תיקן אותם בשלימות הו' דתג"ת נה"י כמו שיצאו בעת קטנות. וענין שבירתם לא היה מחמת צמצום, אלא כיון שבעת גדלות הנקודים,

נקודת מלכות האחרונה שבה, כנ"ל, ותכלית גידול שלה הוא, שיהיה בה כל הי"ס שלה, ותהיה עם ז"א פב"פ שוה לגמרי, וישתמשו ב' מלכים בכתר אחד, שהוא מה שקטרגה הירח, כנודע.

אור פנימי

רק מחמת חיבורה עם הכלים דאחורים אשר בבי"ע, וע"כ אחר שנבררה פעם ונתקנה באצילות, לא יארע בה שום מיעוט עוד כמו בתג"ת נה"י דז"א.

ונקודה זו מבחינת הכלים דז"א, היא דבוקה בחוזה שבו, כי כן היו דבוקים בז"מ דקטנות נקודים בבחינת חב"ד תג"ת דכלים, כנ"ל. אמנם מבחינת האורות אין שם אלא רוח נפש לבד, כי בחסר נה"י דכלים חסר ג"ר דאורות, ורוח נפש נבחן לחג"ת נה"י כנודע. ונמצאת הנוקבא מבחינה זו שהיא נקודה תחת היסוד, ודבוקה ביסוד דז"א דאצילות. וכן נקראת נקודה זו מבחינת הכלים בשם כתר. שט"ת שלה הן בבי"ע. ומבחינת האורות היא נבחנת למלכות, כלומר לבחינת נפש, כי בחסר ט"ת דכלים חסרים ט"ר דאורות. כנודע בערך ההפוך שבין כלים לאורות.

והנה כל השמות הנ"ל המחולפים תמצא מפורדות בדברי הרב, דהיינו לפי המדובר, אם מכלים ואם מאורות, וכאן המדובר הוא מאורות. וע"כ הוא מכנה את הנקודה, בשם נקודה שתחת היסוד כנ"ל. וכן הוא מכנה אותה בשם מלכות, דהיינו נפש, כמות שהיא מבחינת האורות. וזכור זה ולא תתבלבל בהחילופים.

ותכלית גידול שבה הוא, שיהיה בה כל הי"ס שלה ותהיה עם ז"א פב"פ שוה לגמרי, וישתמשו ב' מלכים בכתר אחד. שהוא מה שקטרגה הירח. הנה דברי הרב אלו עמוקים מני עמוק ולפי שבלעדם אין הבנה אמיתית בכל עניני המוחין וחילופיהם בשבתות ומועדים וכו', ע"כ הכרח הוא להבינם לכל הפחות לפי המחויב לקשר את הדרושים המובאים בענין זה.

ושורש הדברים אלו הם בדברי חז"ל במסכת חולין דף ס' ע"ב. וז"ל: ר"ש בן פוי רמי, כתיב ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים, וכתיב את המאור הגדול ואת המאור הקטן. אמרה ירח לפני הקב"ה. רבש"ע, אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד, אמר לה לכי ומעטי את עצמך וכו'. ע"ש. וזה שטענה אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד, מכונה בשם קטרוג הירח. והנה לדברי חז"ל שם משמע לכאורה, שהטענה היתה, שאי אפשר לב' מלכים שישתמשו בכתר אחד, אלא שרצתה בכתר מיוחד לעצמה, כדי שתהיה בלתי תלוי בהחמה, שהוא ז"א. והרב אומר, שזה תכלית תיקונה שיהיו שני מלכים משתמשים בכתר אחד. וא"כ למה קטרגה אז בעת שכבר שמשו בכתר אחד.

אכן כשמדייקים בדבריהם ז"ל, נמצא כי הטענה לא היתה על כתר אחד. כי הקשו, למה כתיב מקודם ב' המאורות הגדולים, שמשמע ששניהם שוין בכתר אחד, ואח"ז כתוב את המאור הגדול ואת המאור הקטן, שזה גדול מזה, וכבר אינם במדה שוה בכתר אחד. וע"ז תרצו, שהירח קטרגה, אפשר לב' מלכים שישתמשו בכתר אחד. ואין לפרש שהיא רצתה שכתרה יהיה גדול מכתרו, כי לפי זה לא היה נקרא קטרוג הירח שאין זה קטרוג אם היא רצתה להיות גדול ממנו, כי קטרוג הוא משמעות של עלבון ומיעוט שהיא עשתה לחמה, ואיזה עלבון יש לחמה אם רצתה להיות גדול ממנו. ועוד, מה היה תרעומת שלה, שאמרה, רבש"ע, כיון שאמרתי דבר הגון אמעט את עצמי, ע"ש. ואם טענתה היתה שכתרה יהיה גדול מכתרו, איזה דבר הגון יש כאן. וביותר מכולם קשה למה חרי האף הגדול הזה, וכי משום

(ו) והענין הוא, כי נודע, כי מת"ת של אמא נעשה כתר לז"א, וכאשר גם היא תעלה עד שם, ויהיה כתרה בת"ת של אמא כמוהו, יהיה כתריהן שוין, ויהיו שניהם אחד, כי שניהם יהיו בחינת ת"ת דאמא

אור פנימי

הגון אמצע את עצמי. כלומר, כי היא טענה שאי אפשר לה להשתמש בכתר אחד עם ז"א, אלא לחזור לאב"א, מחזה ולמטה, דהיינו לבחינת ו"ק, וזה ודאי לדעתה היה דבר הגון, שהרי לא יכלה לעמוד בגדלות מכח חוסר החסדים, כנ"ל. וע"כ התרעמה על שנאמר לה לחזור לנקודה תחת היסוד, שנדמה לה לעונש על קטרוגה, והיא לא הרגישה בזה שום חטא, שהרי לא יכלה לעמוד שם בשום אופן, מחמת חוסר החסדים, כנ"ל.

וזה אמרו "תכלית גידול שלה הוא שיהיה בה כל הי"ס שלה, ותהיה עם ז"א פב"פ שוה לגמרי וישתמשו ב' מלכים בכתר אחד, שהוא מה שקטרגה הירח"כ כלומר, שאז יתוקן קטרוג הירח, כי רק בבחינת גדלות דאחורים לא יכלה הירח לעמוד שם מכח חוסר החסדים כנ"ל, וע"כ קטרגה. אמנם, כשתהיה עם ז"א בקומה שוה בבחינת פב"פ עד הכתר, הנה אז יהיה לה גם חסדים בשפע, ואור החכמה תתלבש תוך אור החסדים, כנודע, ואז לא יהיה לירח מה לקטרג עוד, וזהו כל התיקון. כמ"ש הרב בסמוך.

(ו) שניהם יהיו בחינת ת"ת דאמא שהיא ספירה אחת ואז לא תצטרך היא לקבל הארתה ע"י ז"א אלא יהיו שניהם מקבלים הארתם מאמא וכו' שוין במציאותם כמו אר"א. וצריכים לזכור כאן מ"ש בחלק ה', בענין הו"ת חג"ת נהי"מ המקוריות. ונתבאר שם, שכל עיקרים הם ז"א ונוקבא, והם רק נצח והוד דו"ת, וחג"ת שבהם, הוא מהתכללות העליונים ג"ר, שהם כח"ב, אלא כיון שכח"ב ירדו לבחינת ו"ק נקראו בשם חג"ת. ונמצאו חג"ת ב"ה דו"ת, שהם כמו כח"ב זו"ן דכללות וע"כ הם מכונים ה"ת או ה"ג, כי

שרצתה בכתר גדול ממנו, ע"כ תתמעט כל כך ותתרוקנה לגמרי מאורה, עד דלית לה מגרמה ולא מידי אלא מה שהחמה נותן לה. אכן אין הדברים כפשוטם.

וכדי להבין הדברים, צריכים להבין ענין ז"א ונוקביה מבחינה מקורית וכן ענין לקיחת הצלע, ובנין הנוקבא שזה יתבאר להלן בביאור הנסירה. וכאן נבאר רק מבחינה כללית. והענין הוא, כי הכתוב ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים, שהמשמעות היא שהשמש והירח קומתם שוה, סובב על יום ד' דימי בראשית.

שיתבאר לקמן, שאז נתגדלה הנוקבא ע"י התלבשות נה"י דאמא בתוכה, עד שהיתה בקומה שוה עם ז"א מאחוריו. וכיון שנפרדה ע"י ז"א בעלה, ועלתה לינק מן ת"ת דאמא, להיותה גדולה כמוהו, ע"כ נסתמו החסדים ממנה. ואז התחילה לקטרג על האורות דגדלות האלו אשר קבלה מנה"י דאמא, כמ"ש חז"ל, שאמרה, אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד. כלומר, שטענה, שאי אפשר לה להשתמש בכתר אחד עם ז"א, מפני שלא יכלה לסבול את הסיתום הגדול דחסדים, ורצתה לחזור למקומה שמלפני כן, דהיינו להיות אב"א עם ז"א מחזה ולמטה, כי אז היה לה חסדים בשפע, מבחינת ו"ק דז"א, וזה מכונה בשם קטרוג, כי קטרגה על הארת הגדלות שנשפע לה מאמא, שהוא עלבון להמאציל.

וע"ז נאמר לה לך ומעטי את עצמך. שפירשו, שתחזור לבחינת נקודה שתחת היסוד, שהוא המיעוט היותר גדול שאפשר להיות בנוקבא. כי נמצא בזה, שכל הט"ר שלה וכל בנין פרצופה מסתלק ממנה, וחוזרת לשורשה להיות רק לבחי' מסך להעלות אור"ת בשביל הו"א.

וזה שטענה, רבש"ע כיון שאמרתי דבר

שהיא ספירה אחת, ואז לא תצטרך היא לקבל הארתה על ידי ז"א, אלא יהיו שניהם מקבלים הארתם מאמא, כל אחד בפני עצמו ולא יצטרכו זה לזה, ויהיו זו"ן שוין במציאותם כמו או"א, כנזכר באדרא, או"א כחדא נפקין וכחדא שריין. וזה תכלית הגידול שלה, ואז כל העולמות בתכלית התיקון.

אור פנימי

שנעשים עי"ז בקומה שוה, מ"מ עדיין היא צריכה לקבל שפעה מספירת הנצח דא"א, שמשם נמשך הו"א, ונמצא שגם בשעה שהם בקומה שוה, צריכה לקבל כל שפעה ע"י ו"א בעלה. אמנם ע"י התכללות ההוד בהנצח, היא נמצאת לגמרי כמדת הו"א, כי עתה היא יונקת מת"ת דא"א כמו הו"א, ואין עוד לז"א שום יתרון עליה.

וכל המתבאר באחיות הו"ן בתנה"י דא"א, כן הוא ממש גם באחיותם בתנה"י דאמא. כי כל מה שמקבלים מא"א, אינו אלא ע"י התלבשות באו"א, כנודע. ונמצאים ב' החלוקות הנ"ל שבהתכללות הנ"ה דא"א, נוהגים כן גם בתנה"י דאמא. שבהתכללות הנצח בהוד, נמצאים הו"ן קומתם שוה, והנוקבא מוכרחת לקבל מהנצח דאמא, שמשום זה צריכה לקבל בהכרח גם מו"א בעלה, ששורשו בנצח דאמא. אמנם בהתכללות ההוד בנצח, כבר נמצאת הנוקבא בבחינת הנצח דאמא, והיא מקבלת מת"ת דאמא כמו הו"א, ואז אין עוד שום יתרון לז"א עליה, ואינה צריכה אליו יותר.

וזה אמרו "מת"ת של אמא נעשה כתר לז"א וכאשר גם היא תעלה עד שם ויהיה כתר בת"ת דאמא כמוהו, יהיו כתריתם שוין ויהיה שניהם בכתר אחד, כי שניהם יהיו בחינת ת"ת דאמא שהיא ספירה אחת וכו' ולא יצטרכו זה לזה ויהיו זו"ן שוין במציאותם כמו או"א דכחדא נפקין וכחדא שריין" דהיינו כמבואר, שבעת שההוד עולה ונכלל בנצח, נמצאת הנוקבא בספירה אחת עם הו"א, ושניהם יש להם שורש אחד שנקרא כתר, דהיינו ת"ת דאמא, כי ספירת הנצח יונקת מהעליון שלה שהוא ת"ת. כנ"ל. וזה נבחן שמשתמשים שניהם בכתר

עיקרם אינו אלא חג"ת נ"ה. ויסוד, הוא רק כללות של אלו הה', דהיינו כללות הה"ת, וכן המלכות היא רק כללות דה"ג, כמ"ש שם באורך.

ונמצאו משום זה זו"ן דאצילות, המלבישים לנה"י דא"א, אשר ז"א הוא בחינת נצח דא"א, ונוקבא היא בחי' הוד דא"א. כלומר, שזה חלקם בט"ס המקורית דא"א, שז"א הוא נצח דט"ס המקורית, ונוקבא היא הוד דט"ס המקורית, כי הנו"ה הם עיקרם של הו"ן כנ"ל. והוא הגורם, שנוקבא היא למטה מז"א, ואין קומתם שוה, כי הם ב' ספירות מיוחדות זו למטה מזו כי הוד הוא למטה מנצח, וצריך לקבל מנצח.

ואין להקשות לפי זה, איך אפשר פעם שיהיו ז"א ונוקבא בקומה שוה, מאחר שהם באים מב' ספירות מיוחדות נצח והוד שהם זו למטה מזו. אכן זה הגיע לה מפאת בנינה מצלע דז"א, כמ"ש להלן בבנין הנוקבא, כי עי"ז נתכללו הנצח וההוד בבחינה אחת, ולקחה הנוקבא לחלקה גם את הנצח דז"א, ונמצאים בזה שנכללים שניהם בספירה אחת, וע"כ יכולים להיות שניהם בקומה שוה.

ובהתכללות זו דנצח והוד, יש ב' בחינות: א', שז"א, שמקורו הוא נצח דא"א יורד ונכלל בהוד דא"א, שע"י נמצא נכלל עם הנוקבא בספירה אחת, ויכולים להיות בקומה שוה. ב', הוא, שהנוקבא שבחינתה היא בהוד דא"א, עולה ונכללה בנצח דא"א, שע"י נמצאת נכללת עם הו"א בספירה אחת ויכולה להיות עמו בקומה שוה.

וההפרש בין ב' מיני התכללות אלו הוא, כי ע"י התכללות הנצח בהוד, אע"פ

(ז) ואמנם בין זה לזה יש בחינות רבות, ובין כולם הם ד' בחינות. וזה סדרן ממטה למעלה: א', תכלית המיעוט הנ"ל, שתהיה היא נקודה כלולה מיוד, והיא בחינת המלכות שבה, ואז אין לה פרצוף, ואז היא עומדת למטה מהיסוד שלו.

אור פנימי

יכולה להיות עמו בכתר אחד בעת שהיא לבר מראש דא"א. אמנם אחר חזרת הבינה דא"א לראש, שוב אין שום יתרון לאבא על אמא, ושניהם משתמשים בכתר אחד. להיותם נכללים שניהם בספירה אחת דא"א. כנ"ל.

(ז) ד' בחינות, וזה סדרן ממטה למעלה וכו'. הנה התחיל בד' בחינות ומסיים ז' בחינות. אכן יש כאן קיצור לשון ביותר, והענין הוא, כי הרב חושב כאן בחינה כוללת הנוהגת בכל מדרגה שלמה, שהיא נחלקת לד' כוללים: א' הוא עיבור, שהוא נה"י ונפש. ב' הוא יניקה, שהוא תג"ת ורות. ג' הוא מוחין, שהוא תב"ד וג"ר. ד' הוא כתר. ואלו ד' הבחינות נוהגות בין במדרגות האחר, ובין במדרגות הפנים. וכן במוחין דישו"ת וכן במוחין דא"א. לבד ממדרגת הכתר שאינו נוהג בפרצופי האחר. ובחינת העיבור שהוא נה"י, כולל הרב בבחינת נקודה שתחת היסוד, כי מבחינה זו מתחיל העיבור. ובחינת היניקה מכנה הרב בהלבשה מחזה ולמטה דו"א, כי אז יש אל הנוקבא ע"ס הנקראות תג"ת נה"י, ויש לה עתה ב' פרצופים עיבור ויניקה, שהם מתלבשים זה תוך זה. ובחינת הגדלות ומוחין, קורא הרב בשם ה' ספירות ראשונות דו"א, כלומר תב"ד ותו"ג וש"ע דת"ת עד החזה, שאינה משגת אותם אלא ע"י השגת פרצוף הגדלות שלה, שנקרא פרצוף המוחין. ואחר כך הארת הכתר היא בחינה הד'.

ופרצוף המוחין, שהרב מכנהו כאן בשם ה' ספירות ראשונות, הוא מחלקו בב' בחינות: א' הוא מוחין דישו"ת הנוהגים

אחד כמו או"א עלאין. כי כל הטעם שאו"א נחשבים כחדא, הוא משום שבאים שניהם מספירה אחת, שהיא בינה דא"א, וע"כ בעלותם לג"ר דא"א ומודווגים על המזלין, נמצאים גם אז שמשמשים בכתר אחד דא"א. וכל זה הוא משום שאו"א הם תמיד ספירה אחת דבינה דא"א. ועתה שהנצח דא"א העלה אליו את ההוד ונכללה הנוקבא בנצח שלו, הרי הזו"ן ג"כ נכללים שניהם בספירה אחת דא"א, שהיא הנצח, וע"כ משתמשים שניהם בכתר אחד כמו או"א.

ואין להקשות ע"ז ממ"ש הרב, אשר הכתר דאבא הוא גבוה משל אמא, כי אבא לקח כתר וחכמה דבינה ואמא לקחה בינה דבינה, וע"כ היא חסרה מכתר דאבא, בסוד ג"ם וא"ם. כי שם הוא המדובר באו"א דקומת ס"ג, דהיינו בעת שבינה דא"א שבה נאחזים או"א, יצאה לבר מראש דא"א. וכאן מדבר הרב מבחינת מוחין דו"א, שאו"א הם עתה בקומת ע"ב, דהיינו בעת שבינה דא"א עלתה ונעשה בחינת ראש וג"ר, שאז או"א משתמשים בכתר אחד לשניהם. והטעם הוא פשוט, כי בעת שבינה דא"א יוצאת לחוץ מראש, הנה כל מעלת ג"ר שיש לה, היא מפאת שג"ר דבינה הם בסוד כי חפץ חסד הוא, ואין שום מסך יכול למעט אותה, כמ"ש בחלק הקודם. אמנם בערך אבא שהוא בחינת חכמה עדיין נבחנת שהיא חסרה ראש, כי סוף סוף אינה יכולה לקבל חכמה מחמת המסך שתחת מו"ס. אמנם אבא שהוא חכמה אינו נגבל כל כך במסך דמו"ס, כי אין מסך נשרש כלל למעלה מחכמה, ובחינת חכמה מיחס א"א לא יצא מראש, כנודע. וע"כ אין הבינה

(ח) ב' היותה פרצוף גמור ביוד ספירות, אלא ששיעור קומתה היא באחור ז"א מחזה ולמטה. אבל עדיין האורות שלה שיש בה"ר של ז"א: כח"ב ח"ג לא האירו בד' תחתונות שבו, לכן לא נמשכו בה ולא האירו בה. והבן זה עם הנ"ל.

אור פנימי

בחול, ומכנה אותם בשם הארת ה"ר המאירים מלמעלה למטה לתחת החזה דז"א, אבל הנוקבא אינה מלבשת אותם במקומם למעלה. וב' הוא מוחין דאז"א הנוהגים בשבת במוסף, ומכנה אותם בשם, קבלת הה"ר במקומם למעלה.

והטעם שנקראים כן, הוא, משום שהמוחין דישסו"ת אינם מספיקים כלל למוחין דהולדה בשביל הז"א עצמו, ואצלו הם נחשבים כמו בחינת ו"ק דגדלות, כי הוא צריך למוחין דאז"א עלאין כמו בשבת במוסף, ואז יש לו בחינת חיה, כנודע. וכיון שישסו"ת הם בחינת ו"ק דאז"א ע"כ נחשבים אליו המוחין דישסו"ת לבחי' ו"ק דגדלות האמיתי שלו, ולא מוחין ממש.

ועכ"ז, מוחין אלו הנה מוחין אמיתיים ליעקב ורחל, כי חיה דישסו"ת נחשב להם לחיה ממש, וראוים לזווג למוחין דהולדה. ולפיכך נבחן זווג הזה דיעקב ורחל ע"י אלו המוחין, אשר הז"א כופף ראשו למקום תג"ת שלו, ששם עומד יעקב, ועי"ז מושפעים המוחין דישסו"ת שקבל ז"א, אל ראש דיעקב, ויעקב מזדווג עם הנוקבא דז"א, וע"כ מכנה הרב למוחין אלו שהנוקבא מקבל מיעקב, כנ"ל, בשם הארת ה"ר מחזה ולמטה, דהיינו כנ"ל, שז"א כופף ה"ר שלו ומשפיעם ליעקב, וממנו מקבל הנוקבא.

משא"כ במוחין דאז"א דשבת, שהמה מוחין אמיתיים דחיה לז"א עצמו, וע"כ אינו צריך לכפוף ראשו למטה, אלא שמזדווג עם הנוקבא מקומתו עצמו, ונמצא הנוקבא לוקחת ה' הספירות דז"א ממקומם בז"א. ומה שהרב אומר שה"ר מאירים למחזה ולמטה, אין הפירוש, לבחינת נה"י חדשים

"ב' היותה פרצוף גמור ב"ס מחזה

ולמטה דז"א, אבל עדיין האורות דה"ר דז"א

כח"ב ח"ג לא האירו בה", היינו בחינת

היניקה דנוקבא, הנקרא פרצוף ו"ק שלה,

שאו היא מלבשת מחזה ולמטה דז"א, והוא

פרצוף היניקה דאחור.

"ג' בהיותה מקבלת אורות שלה מן

ה' ראשונות דז"א, ואז נגדלת כמוהו אלא

שעדיין כל זה בחינות אורות אב"א והיינו

פרצוף הגדלות דאחור. אמנם הרב מדבר

כאן מפרצוף המוחין דאז"א, שאז הנוקבא

מקבלת הה"ר במקומם למעלה, כנ"ל. אמנם

זה נוהג גם במוחין דישסו"ת, כי כמו שיש

ג' פרצופין דאחור עי"מ באז"א, כן יש ג' פרצופי האחור עי"מ בישסו"ת, ואין נפקא

(יא) הב' הוא, שהה' ראשונות של ז"א האירו בה מלמעלה, אבל עדיין הוא מחזה ולמטה, ואז הוא יורד בנצח שלו, והיא עולה בהוד שלו, בבחינת שם בוכ"ו, והוא כופף קומתו ומזדווג שם עמה.

(יב) הג' הוא, שתהיה גדולה כמוהו בשיעור קומתו פב"פ, ותקבל האורות של ה' ראשונות בהיותה שם למעלה עמהם. ואמנם עדיין היא אינה מקבלת אורותיה אלא באמצעות ז"א, והכתר שלו יהיה גדול מכתרה, כי הוא יותר גדול וגבוה למעלה מכתרה.

(יג) נמצא, שהמלכות שבה אין לה בן זוג כנגדה בזכר, כי היא

אור פנימי

בהיותה שם למעלה עמהם והיינו ג"כ פרצוף הגדלות, כמו בחי' הב' הנ"ל, וכל ההפרש הוא שכאן מדבר מפרצוף הגדלות דמוחין דא"א, המספיקים גם למוחין דחיה בשביל ז"א, שאז ז"א אינו כופף ראשו אלא מזדווג עם הנוקבא פב"פ בקומתו עצמו, ונמצאת הנוקבא מקבלת ג"ר בהיותה עמהם למעלה פב"פ.

ומה שהרב מכנה אל הג"ר בשם ה' ספירות ראשונות: כח"ב ח"ג, הוא משום שהג"ר הוא פרצוף שלם של ע"ס, והוא מתלבש תוך פרצוף היניקה מחזה ולמטה שלו, באופן שכח"ב ח"ג עם ש"ע דת"ת הם למעלה מכל פרצוף היניקה, וע"כ נבחן ערך ההפרש מפרצוף היניקה לפרצוף הגדלות בה"ס שלמות כח"ב ח"ג, שהם חסרים מפרצוף היניקה, כי אינו יכול להלביש אותם.

והנה כל המדובר שבכאן באלו הד' בחינות דאחור ופנים דא"א וישסו"ת, הוא מבחינת התכללות הנצח בהוד דא"א, וכן דא"א, שאז אין הנוקבא יכולה לקבל רק מבחינת נצח, שהוא בחינת ז"א בעלה, ואינה מגעת לבחי' ת"ת דאמא, שהיא כתר ז"א, כי נצח דאמא נבחן לעליון שלה, כמ"ש לעיל דף אלף תרצ"א ד"ה שניהם. עש"ה.

וזה אמרו "אמנם עדיין היא אינה (יג) שהמלכות שבה אין לה בן זוג כנגדה בזכר כי היא למטה מהיסוד שלו וכו' העשירית שבה נכללת ביסוד שבה ואז

מקבלת אורותיה אלא באמצעות ז"א והכתר שלו יהיה גדול מכתרה" דהיינו כנ"ל, משום דהשואת הקומה הגיעה לנוקבא על ידי התכללות הנצח בהוד, וע"כ מחויבת לקבל הימנו, ואינה יכולה לינק מכתר שלו, שהוא בחינת ת"ת דאמא, והיא אינה מגעת אלא לנצח דאמא. כנ"ל. ומטעם זה נמצא שאפילו בשבת במוסף, אינה יכולה לינק מכתר שלו ממש, משום דהשואת הקומה מכל המוחין דשבת, הוא ע"י התכללות הנצח בהוד, וע"כ היא מחויבת לקבל ע"י ז"א בעלה, וע"כ אין שניהם משתמשים בכתר אחד. וכ"ז היא רק מבחינת המוחין דא"א אבל מבחינת המוחין דישסו"ת, שהמה מגיעים אל הנוקבא ע"י כפיפת ראש דו"א למקום יעקב, יש שם בחינת השתמשות שניהם בכתר אחד, דהיינו שהתכללות דנו"ה נעשה במקום ספירת הנצח, ונמצאת הנוקבא שעולה לבחינת נצח דאמא בשוה עם יעקב, ושניהם יונקים בשוה מת"ת דאמא, ונמצאים משתמשים בכתר אחד. ודבר זה נוהג רק בראש חודש ויו"ט, אבל אינו נוהג בשאר ימות השנה, ואפילו בשבתות. כמ"ש במקומו.

למטה מן היסוד שלו, לכן היא צריכה לו שהמלכיות שבה היא למטה מכל שיעור קומתו, ואז צריכה הוא לקבל ע"י, ואז המלכות שלה אין לה בן זוג, ונתעלה עד היסוד שבה עצמה, ונכללין יחד שם בסוד הכללות, כנודע אצלנו, ואז תוכל לקבל מן היסוד של ז"א. ונמצא כי בבחי' זו יש בה פרצוף ט"ס עליונות שבה לבד, כי העשירית שבה נכללת ביסוד שבה, ואז ג"כ הכתר שלו גבוה מכתרה.

(יד) הד' שתהיה גם היא משמשת בכתר א' כמותו, ומקבלת אורותיה מאמא עצמה שלא ע"י ז"א, דמיון אר"א, ותהיה שלימה בכל י"ס, וזהו תכלית הגידול שלה.

* (טו) ועתה נבאר ג' בחי' אלו, איך היו מתחלת בריאת העולם עד עתה. הנה בזמן העיבור היתה היא עדיין בבחי' נקודה א' כלולה מ', והיתה למטה מאחורי היסוד דז"א.

אור פנימי

צריכה לקבל מז"א נמצאת חסרה כלי דמלכות, וע"כ היא חסרה מכתר דאורות. כנודע בערך ההפוך מכלים לאורות. אמנם בעת שאינה צריכה לקבל מז"א, אלא שהיא יכולה לקבל מת"ת דאמא כמו הז"א, הנה אז גם המלכות שלה מקבלת הארה כמו שאר הספירות, וע"כ נשלמת אז גם באור הכתר.

(יד) הד' שתהיה גם היא משמשת בכתר אחד כמותו ומקבלת אורותיה מאמא. עצמה שלא ע"י ז"א דמיון אר"א ותהיה שלמה בכל י"ס וזהו תכלית הגידול שלה. וכבר נתבאר, אשר בחי' זו הד' אינה נוהגת בזמן הזה בזו"ן הגדולים, אלא בזו"ן הקטנים בלבד, עש"ה. וכל עוד שהיא צריכה לקבל מז"א, היא חסרת המלכות שלה, כנ"ל. וז"ש, שרק ע"י קבלתה מאמא שלא ע"י ז"א היא נשלמת ב"י"ס. כי אז היא מקבלת האור גם אל המלכות שלה כנ"ל.

הכתר שלו גבוה מכתרה. לעיל אמר הטעם, למה שהנוקבא חסרה מכתר דז"א, מבחינת התלבשות תנה"י דאמא בז"א, כי הת"ת דאמא שממנה הכתר דז"א, נמצא למעלה משורש הנוקבא, וכמ"ש לעיל, כי הנוקבא היא בחינת הוד, ושורשה היא בנצח דאמא, ולא בת"ת, ע"ש. וכאן הרב מוסיף טעם על זה, מבחינת בנין פרצוף הנוקבא עצמה. כי בעת היותה צריכה לקבל מבחינת הז"א, אין לה קבלה לבחינת מלכות שלה, כי ז"א הוא ט"ס עד היסוד בלבד, וע"כ מוכרחת המלכות דנוקבא לעלות ולהתכלל ביסוד שלה כדי לקבל מיסוד דז"א, וע"כ נבחנת הנוקבא שהיא חסרה כלי דמלכות בעת שצריכה לקבל מן הז"א. ונודע, שבחוסר המלכות דכלים חסר הכתר דאורות, ומשום זה נבחנת לחסר הכתר דז"א. וזה אמרו "כי בבחינת זו יש בה פרצוף של ט"ס עליונות לבד, כי העשירית שבה נכללת ביסוד שבה ואז ג"כ הכתר שלו גבוה מכתרה" דהיינו כמבואר, שבבחינה זו שהיא

טז) וכאשר נברא העולם של אצילות, ונולדו זר"ן, התחילה היא להתגדל עד יום ד' של ימי בראשית, ואז נגדלה כל ג' בחי' הנ"ל שיש בבחי' אחור באחור, והוא עד שתהיה בחי' פרצוף גמור ב"ס באחור באחורי החזה, ושם היה שיעור קומתה משם ולמטה, וגם האורות של ה' ספירות ראשונות דז"א היו מאירין בה מלמעלה למטה אב"א.

יז) וכאשר הירח קטרגה, אז נתמעטה מן שיעור הנ"ל, וחזרה להיות כבתחלה בבחינת המיעוט היותר גדול שאפשר להיות, והוא שהי' ספירות שלה חזרו ונתעלו ונסתלקו בשרשיהן בט"ס של ז"א, כי משם יצאו כנ"ל, ולא נשאר רק המלכות שבה, שהיא נקודה א' כלולה מי, תחת אחורי היסוד של ז"א.

אור פנימי

טז) וכאשר נברא העולם של אצילות ונולדו זר"ן התחילה היא להתגדל עד יום ד' של ימי בראשית ואז נגדלה כל ג' בחינות הנ"ל שיש בבחי' אחור: כלומר, שעד יום הד' הספיקה להתגדל בכל ג' הפרצופים: דעיבור, יניקה, מוחין, בבחינת האחור דז"א, דהיינו רק מבחינת השלמת כלים בלבד, כי ע"י התלבשות נה"י דאמא בנוקבא, ירדה הה"ת מעינים שלה והוחזרו אח"פ שלה למדרגה, והשיגה ע"ס חב"ד תג"ת נה"י דכלים, אבל מבחי' האורות עדיין אין בה אלא בחי' ו"ק דגדלות, וע"כ נבחן פרצוף המוחין הוה שהוא רק בחי' אחור, כי השלמת הכלים הוא השלמת אחורים בלבד. כי הכלים מכונים אחור, והאורות מכונים פנים.

גם השלמה זו דכלים לא היתה ע"י מוחין דאז"א, אלא ע"י מוחין דישסו"ת הנקרא לעיל, שה"ר מאירים אליה ממעלה למקום החזה ולמטה, ע"י כפיפת ראש דז"א, כמ"ש לעיל (בדף א' תרצ"ג ד"ה ד' בחינות).

ע"ש. וזה אמרו "וגם האורות של ה' ספירות דז"א היו מאירין בה מלמעלה למטה אב"א" דהיינו ע"י כפיפת ראש דז"א, כנ"ל.

יז) הירח קטרגה, אז נתמעטה משיעור

הנ"ל וחזרה להיות כבתחילה בבחינת המיעוט היותר גדול וכו'. ענין קטרוג הירח, כבר נתבאר לעיל דף אלף תרצ"א ד"ה וכדי ע"ש. שהיה מטעם, כי פרידתה מז"א, גרם לה שם חוסר חסדים, ולא יכלה לעמוד שם בגדלות אלא לחזור לבחינת ו"ק להיות דבוק עם ז"א בכותל אחד, כדי לקבל ממנו חסדים, אמנם נאמר לה לך ומעטי את עצמך, דהיינו שתחזור לבחינת נקודה תחת היסוד, שפירשו, שתחזור לבחינת עיבור, כי משם מתחיל העיבור שלה, כנ"ל. אמנם אין זה חזרה לאותו בחינת העיבור דאחור שהיה לה מקודם הקטרוג, אלא היא עיבור חדש דבחינת פב"פ, הנקרא עיבור ב' דמוחין דפנים, ומעתה מתחילים עי"מ שלה דד' הבחינות דפנים הנ"ל בדברי הרב. ונמצא שלא הפסידה הירח כל כך מחמת קטרוגה, שהרי הרויחה, כי מעתה מתחילה להבנות פב"פ.

ויש לדייק כאן, כי נודע, שז' ימי בראשית, הם בחינת ז"ת תג"ת נה"מ, ונמצא יום הד' שהוא ספירת נצח, וא"כ היה צריך להיות מיעוט הירח ביום ה', שהוא ספירת הוה, כי הנוקבא היא בחינת הוה, ולא בחי' נצח שהוא יום ד'. וזה מובן עם המתבאר לעיל, שאי אפשר שתהיה

יח) וזהו ענין לכי ומעטי את עצמך, שנסתלקו ט"ס שלה העליונים, ועלו בז"א, והיא נשאר נקודה מעוטה, וירדה תחת אחורי היסוד. וענין מיעוט הירח היה ביום ד'.

יט) אח"כ ביום ו', חזרה להתגדל בבחי' הג' הנ"ל, היתה פרצוף

אור פנימי

יט) ביום ו' חזרה להתגדל בבחינה ג' הנ"ל וכו' וה"ר מאירין בה מרחוק. היינו בחינה הג' מד' בחי' דאב"א שמביא הרב לעיל באות ט', ע"ש שהוא פרצוף הגדלות דמוחין דישסו"ת, שהנוקבא מקבלת אותם ע"י כפיפת ראש דז"א למקום חג"ת שלו, כנ"ל, שבערכו עצמו הם נה"י. ע"ש. וזה נבחן שה"ר דז"א מאירים בה מרחוק. ונמצא כיון, שכבר נשלמה הנוקבא בעי"מ דאחור ובעי"מ דפנים מבחינת המוחין של ישסו"ת, דהיינו הבאים לה דרך כפיפת ראש, עד יום ו', ע"כ היא ראויה לקבל עי"מ דפנים ואחור מבחי' המוחין דאב"א, כי כן סדר המדרגה, שמתחלה מקבלת כל המוחין דישסו"ת ואח"כ יכולה לקבל המוחין דאב"א. ולכן הגיע שעתה לקבל בחי' ג' דאב"א מבחי' ישסו"ת שבאב"א שהם בחינת מוחין דשבת שהיא הבחי"ג שבכאן. וכמ"ש להלן. ה' אורות דה' ספירות ראשונות דז"א שהם בחינת ה' ימים ראשונים דימי בראשית כולם האירו ביום ו' שהוא הת"ת שבו. ולכאורה זה סותר למ"ש הרב בכמה מקומות שז' ימי בראשית הם רק ז' תחתונות חג"ת נה"מ, ויום ו' הוא יסוד, וכאן אומר, שה' ימים ראשונים הם כח"ב ח"ג, ויום ו' הוא ת"ת. ועוד קשה, כי לעיל באות ט"ו. אומר שביום ד' מטרם מיעוט הירח, כבר היתה בה הארת ה"ס ראשונות דז"א שהיו מאירים בה מלמעלה למטה. והרי ביום ד' שהוא לפי הנ"ל ספירת החסד דז"א, עדיין לא נגלו עוד ה"ס ראשונות כולם, אלא רק עד החסד, ואיך האירו בנוקבא ממעלה למטה.

והענין הוא, כי באמת אין הנוקבא

הנוקבא בקומה שוה עם ז"א, וזולת ע"י התכללות נור"ה ביחד, ואפילו לבחינת קומה שוה עם יעקב צריכים להתכללות נור"ה, ע"ש. ולפיכך הכרח היא שמטרם שבאה בבחינה ג' דאחור להיות בקומה שוה עם יעקב, כבר היתה הנוקבא נכללת בספירת הנצח, וע"כ נעשה המיעוט ביום ד' שהוא נצח.

יח) לכי ומעטי את עצמך שנסתלקו הט"ס שלה העליונים ועלו בז"א והיא נשאר נקודה מעוטה וירדה תחת היסוד. ולכאורה אין זה עולה בד בבד עם מ"ש הרב בכמה מקומות שע"י קטרוגה ירדה לבריאה ונעשתה ראש לשועלים. וכאן אומר שט"ס שלה עלו בז"א, והיא לנקודה תחת היסוד. והענין הוא, כי יש כאן בבחינה הג' דאחור של הנוקבא, פנימיות וחיצוניות ונתבאר לעיל שענין המיעוט הזה הוא בחינת העיבור דפנים שלה, ומבחינה זו נבחן שט"ס שלה עלו בז"א והיא עצמה לנקודה תחת היסוד, כי בבחינת עיבור אינו בא רק הפנימיות של הפרצוף בלבד. אמנם החיצוניות של הפרצוף הזה, ירד ונתלבש בבריאה, ונעשה שם בחינת כתר. אכן גם זה אינה נבחן לירידה ממש, אלא רק בערך האצילות נבחן לירידה, שהרי נתקנה שם לבחינת רישא מגולה דא"א דבריאה. וירידה זו באה לה מחמת קטרוגה על בחינת הגדלות, כנ"ל, וע"כ ירדה החיצוניות של הגדלות הזה לבריאה. וע"כ נקרא בשם קטרוג, כי גרמה ירידה לבחינת הגדלות שלה לבר מאצילות. והבן.

שלם בבחי' אחור באחור נגד החזה דז"א, ואז יש בה ה' אורות של ה"ס ראשונות דז"א, שהם בחי' ה' ימים ראשונים דימי בראשית, כולם האירו

אור פנימי

מתחלת להבנות, אלא אחר גדלות נשמה של הז"א, ולפיכך הכרח הוא אשר ביום ד' לפני מיעוט הירח כבר היה בז"א מוחין דגדלות דמוחין דישסו"ת, שהוא בחינת נשמה דז"א. ואע"פ שיום ד' הוא רק נצח דז"א, ונמצא שאפילו התג' נה"י שלו לא נגדלו עדיין, אמנם ימי בראשית הם בחינת האורות דזו"ן ולא הכלים. שהרי הרב אומר לעיל באות ט"ז. כאשר נברא עולם האצילות ונולדו זו"ן או התחילה היא להתגדל, ע"ש. הרי שזו"ן נולדו בתחילת הבריאה, ותכף כשנולדו כבר היה בהם בחינת נפש עכ"פ. ונמצא שבג' ימים הראשונים שהם תג' השיג ז"א בחינת הרוח שבו, שנקרא תג'ת. וביום ד' שהוא נצח, כבר השיג בחי' גדלות הנשמה שלו, ואז נתגדלה גם הנוקבא בבחינת האחור שלו בקומה שוה עד הכתר, והיו שניהם משתמשים בכתר אחד. כמ"ש ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים, שפירשו, שהיו שניהם משתמשים בכתר אחד, כנ"ל.

ולא יקשה לך, מ"ש הרב שביום ד' לפני המיעוט היתה הנוקבא רק בבחי' הג', שה"ר היו מאירים בה בחיותה למטה מחזה דז"א מלמעלה למטה. כי הכונה היא, להדגיש שעדיין לא היו בה המוחין דאז"א, אלא רק המוחין דישסו"ת הבאים ע"י כפיפת ראש דז"א למקום נה"י שלו, כנ"ל. אמנם נתבאר לעיל (בדף א' תרצ"ח ד"ה ויש לדייק), כי ע"כ היה בריאת הירח ביום ד' שהוא הנצח ולא ביום ה' שהוא בחי' הנוקבא שהיא הוד, משום שלצורך בנין הנוקבא נתכללה ההוד בנצח, ע"ש. גם נתבאר לעיל (דף א' תרצ"ב ד"ה וכל), שבעת התכללות ההוד בנצח נמצא הנוקבא יונקת מת"ת דאמא בשוה כמו הז"א, ושניהם משתמשים בכתר אחד, שהוא ת"ת דאמא. ע"ש בכל

ההמשך כי זה נוהג ג"כ בראש חודש בזמן הזה. והנך רואה, שאע"פ שה"ר דז"א מאירים בה מרחוק, דהיינו ע"י כפיפת ראש, מ"מ היא שוה עמו בכתר אחד, אלא שהוא מבחינת כפיפת ראש שנקרא ראש דיעקב. ועל בחינת כתר זה קסרג הירח, ונאמר לה לך ומעטי את עצמך וכו'. ובוה תבין מ"ש שם בגמרא על זה, חזייה דלא קא מיתבא דעתה, אמר הקב"ה הביאו כפרה עלי על שמיעטתי את הירח, (חולין דף ס' ע"ב) כי נתבאר, אשר בר"ח היא משגת ממש אותם המוחין דישסו"ת בהתכללות ההוד בהנצח, כמו שהיה לה ביום ד' דימי בראשית מטרם הקסרוג, כי אז הם משתמשים בכתר אחד.

ונמצא שביום ד' דימי בראשית, כבר היו לז"א בחינות נה"י חדשים דנשמה כי אין מוחין זולת שהתג' נעשים לחב"ד, ונה"י נעשים לחג'ת, ויוצאים לו נה"י חדשים, כנודע. אלא שהמוחין ההם אינם נחשבים למוחין אמיתים בשביל ז"א עצמו, אלא בשביל יעקב המכונה כפיפת ראש, כנ"ל, וע"כ מבחינת יעקב, כבר יש שם ה' ספירות ראשונות דז"א גם ביום ד'. ומתורץ מה שהקשינו, כיון שז"א עומד רק בבחינת נצח שלו, מאין יש לו ה"ר, כי אין הכי נמי, שז"א אין לו אז אלא חג'ת נה"י, כי יום ד' שהוא נצח כולל כל נה"י דז"א, כי כלפי הז"א אין המוחין אלו רק בחינת ו"ק, כנ"ל, אמנם מבחינת יעקב כבר הם מוחין שלימים הראוים להולדה, וע"כ יש שם מבחינתו ה"ר דז"א, כי תג'ת דז"א נעשים לו לחב"ד, ונה"י נעשים לו לחג'ת, ויצאו לו נה"י חדשים.

והנה אחר מיעוט הירח, חזרה הנוקבא לבחינת נקודה תחת היסוד, שפירשו, שחזרה ובאה לבחינת עיבור חדש, שהוא

ביום ו', שהוא הת"ת שבו, ואז ניבנית המלכות ונגלית שם, וה"ר מאירין בה מרחוק.

(כ) ואז ביום ו' נזדווגו זו"ן בבחי' אב"א, ונברא אדה"ר בבחי' זו לבדו. ואלו לא חטא אדם הראשון, היה מעורר מ"נ באותו שבת הראשון, ועל ידי זה היו מזדווגין זו"נ פנים בפנים בבחי' יותר עליונה שבכולם, שישתמשו שניהן בכתר אחד ופנים בפנים, אשר אין הגדלה גדולה מזה, ותהיה היא מקבלת מאמא עלאה שלא על ידו.

אור פנימי

ועיבור ב' דמוחין דפנים מבחינת ישו"ת, ואלו עי"מ נגמרו ביום ו' שהוא בחינת יסוד דז"א. אמנם כלפי יעקב, שנה"י דז"א נעשו לו לחג"ת, כנ"ל, הנה יום ו' הזה הוא בחינת ת"ת של הז"א.

וזה אמרו "ביום ו' חזרה להתגדל בבחינה ג' הנ"ל, היותה פרצוף שלם בבחינת אחר באחר נגד החזה דז"א ואז יש בה ה' אורות של ה"ס ראשונות דז"א וכו'" דהיינו כמבואר, שבחי' המוחין דישו"ת נבחנו להארת ה"ר מרחוק, אמנם מבחינת יעקב נבחנו שקומתם שוה אב"א. אמנם הרב אינו מדבר כאן על סדר המדרגה, אלא תופס את ראשי הבחינות

כמ"ש לעיל (דף א' תרצ"ג אות ז'). כי בין חזרת הנוקבא לנקודה תחת יסוד ביום ד', עד היותה לבחינה ג' דאחור ביום ו', יש כאן בחינות רבות, כי מוחין דנשמה שביום ו' הם בחינת נשמה דאז"א, כי גם המוחין דאז"א באים על סדר המדרגה, שמתחילה מקבל ז"א בחינת ו"ק דאז"א, שהם מוחין דישו"ת שבאז"א, ואח"כ הם מקבלים בחינת אז"א עצמם, שהם בחינת חיה דאז"א. ועם זה תבין שמתחילה קבלה הנוקבא בחינת עי"מ דפנים דמוחין דישו"ת עצמם, דהיינו המוחין דחול, כי ביום ד' לא היה לה מהם רק בחינת עי"מ דאחור, ואחר המיעוט חזרה לבחינת נקודה תחת יסוד, שהיא עיבור ב' לצורך מוחין דפנים, ואח"ז קבלה בחינת יניקה דפנים

(כ) ביום ו' נזדווגו זו"ן בבחינת אב"א ונברא אדם הראשון בבחינה זו לבדו. אין הדברים כפשוטם, כי אין זווג כלל באב"א, אלא כל זווג הוא פב"פ. אלא הכונה היא, שעלו הזו"ן לעיבור להיכל אז"א ונזדווגו שם על בחינת המ"ן דאז"א, שז"א הלביש לבחינת אבא, והנוקבא לבחינת אמא, ושם נתעברו בנשמת אדה"ר. ומה שהוא נקרא אב"א, אינו אלא משום שנזדווגו על המ"ן דאז"א, שבבחינת הז"א נבחן זה לאב"א. כמ"ש הרב לעיל דף תר"ע אות ע"ו. ע"ש. כא) לא חזרו לעלות ולהסתלק ולהתעלם בז"א עצמו כמו בעת מיעוט הירח ביום ד' אמנם כיון שהיה מפני חטא ירדו למטה בקליפות. כבר נתבאר לעיל, אשר בקטרוג הירח לא היה שם שום חסרון, שהרי היתה

(כא) והנה כאשר חטא אדם הראשון ביום ו', חזרה למטה תחת היסוד באחוריו, ונשארה שם בבחי' נקודה לבד כלול מ', ואז אותן הט"ס עליונים שבה לא חזרו לעלות ולהסתלק ולהתעלם בזעיר אנפין עצמו, כמו בעת מיעוט הירח ביום ד'.

(כב) אמנם כיון שהיה מפני חטא, לכן כל אלו הט"ס ירדו למטה בקליפות כמ"ש בע"ה. והרי היא בתכלית המיעוט האחרון שבכולם, ואז היא ילדה קין והבל ע"י זוג זר"ן, כנזכר אצלנו בדרוש קין והבל וחטא אדה"ר ע"ש איך היו למעלה בשעה זו.

(כג) ואח"כ כשבא יום שבת ראשון, חזרה הנוקבא להתתקן בכל ה' בחי' הנ"ל, ונגמרה בחי' ה', והוא שחזרה עמו פב"פ בכל שיעור קומתו, זולת בחינת הכתר לבד שהיה גדול מכתרה, אחר שהיא בחי' יותר עליונה מכולם, וגבוה ממנה. ולכן היתה עדיין צריכה לקבל מאמא על ידו, ואז לא היו משתמשים בכתר אחד, שהיא הבחי' היותר עליונה מכולם כנ"ל.

(כד) ואח"כ ביום ראשון דחול, חזרה לבחי' הב', והיתה פרצוף שלם מ"ס באחורי החזה דז"א, ועדיין ג"כ לא היו מאירין בה ה' ראשונות דז"א. והנה ענין זה נמשך מבריאת אדה"ר עד שיצאו ישראל ממצרים, כי בכל יום שבת, חוזרת עמו פב"פ שוה בשוה בבחינת ו' הנ"ל, ובימי החול, היתה חוזרת אחור באחור פרצוף שלם בבחינה ב' הנ"ל,

אור פנימי

משתמשה עם ז"א בכתר אחד, אלא שלא יכלה לעמוד שם מפני חוסר החסדים, כנ"ל ע"ש, וע"כ לא יש שם שום ירידה לבחינות קליפות, אלא הפנימיות שבה חזר לעיבור אל הז"א, ומהחיצוניות נתקן רישא המגולה דא"א. אמנם כאן, היה חטא ופגם בדומה לשביה"כ בעת הנקודים, שע"י חטאו המשיך אורות דאצילות להתפשט בבי"ע, שבוה קלקל כל הבירורים שכבר נבררו מבי"ע, וחזר והורידם לקליפות. וכבר הארכנו בזה לעיל סוף ח' דף תרפ"ז ד"ה ותדע. ע"ש בכל ההמשך.

(כג) שבת ראשון חזרה הנוקבא להתתקן בכל ח' בחינות הנ"ל ונגמרה בחינה ה' שחזרה עם פב"פ בכל שיעור קומתו זולת בחינת הכתר. הכונה היא לז' הבחינות שחושב לעיל: ג' בחי' באב"א, וד' בחינות בפב"פ, שהם ז' בחינות. ובחינה ה' היא פרצוף המוחין דחיה שמקבל מאו"א, שאז עולה הנוקבא בקומה שוה עם ז"א ומלבישים לאו"א, אמנם כיון שהתכליות דנו"ה אינו במקום הנצח אלא במקום ההוד, ע"כ נחשב רק ספירת הנצח לשורש אל הנוק", ואינה מגעת לת"ת דאמא שהיא כתר

וה"ר דו"א לא היו מאירין בה. וזה נמשך עד צאת ישראל ממצרים בליל פסח.

(כה) אמנם, אע"פ שבחינה זאת היתה כך, יש בו קצת שינוי בהמשך זמן הנ"ל, והוא כמ"ש רז"ל, שאדה"ר סילק את השכינה לרקיע ראשון ודור אנוש כו', עד שהעלוה למעלה מז' רקיעים, עד שבא אברהם ויצחק ויעקב לוי קהת ועמרם ומשה והורידוה למטה מן רקיעים כבתחלה.

(כו) והענין הוא, כי כבר נתבאר, כי בשבת ראשון חזרו פב"פ, ועדיין כתרו גדול מכתרה וגבוה ממנה, נמצא כי המלכות שבה למטה מכל בחינת ז"א, ואין לה מקום יניקה כנגד הזכר כנ"ל, וע"כ צריך שתתעלה המלכות ביסוד שבה, ואז יהיה מקום יניקה גם אל המלכות שבה. וא"כ נמצא, ששבעה רקיעים התחתונים שבה, כבר עלתה בימי אדה"ר רקיע ראשון מלמטה למעלה, שהיא בחי' המלכות שבה ועלתה אל יסוד שבה.

(כז) ונמצא שאין לה עתה פרצוף רק מט"ס עליונות שבה בלבד, וזה היה בכל השבתות, וגם בחול כאשר היתה חוזרת עמו אב"א מהחזה ולמטה, לא היה לה רק פרצוף מט"ס עליונים שבה נכללין כשיעור קומה ד' תחתונות שבו, כי המלכות שבה שהיא רקיע א' נסתלקה משם, ועלתה ביסוד.

(כח) וכן עשו כל הז' דורות, עד שהעלוה למעלה מז' רקיעים תחתונים שבה, ואז נכללין כל הז"ת שלה בג"ר שבה, ואותן ג"ר שבה היו עומדין נגד ג"פ עילאין דנה"י דו"א, ונאחזות בהם אב"א, וכל הז"ת שבה נכללין שם. ונשארו כל שארית נה"י דו"א מגולין בלתי לבוש, ומשתלשלין למטה מן שיעור קומת הנוקבא, ואז היתה עולם מתנהג ע"י ז"א.

אור פנימי

דו"א, אלא כל שפעה היא צריכה לקבל רקיעים תחתונים שבה, ואז נכללין כל הז"ת מז"א שהוא בחינת נצח, כנ"ל, ע"ש. ולכן שבה בג"ר שבה. פירוש, כי אחר חטאו היא צריכה אליו, וכתרו גבוה מכתרה. דאה"ר, ביום א' אחר שבת הראשון, חזרה ונתקנה הנוקבא בפרצוף שלם מ"ס מחזה ולמטה דו"א אב"א. כנ"ל בדברי הרב באות כ"ד ע"ש. ואח"ז ע"י חובות הדורות נסתלקו

(כט) וז"ש באנשי סדום וה' המטיר על סדום מאת ה' מן השמים. כי עיקר ההנהגה מן השמים, שהוא ז"א. אמנם, להיות כי גם נוקבא היתה כלולה בג"פ עליונים דנה"י דז"א, לכן נזכרת בכללות עמו, כמ"ש וה' המטיר וגו' הוא וב"ד.

(ל) וזהו ענין מ"ש בזוהר דינין דדכורא תקיפין ברישא ונייחין בסיפא, כי כל דיני הו"א הם בנה"י שלו, וכאשר הם מתפשטין בנוקבא ונעשין בה מוחין, אז נייחין שם בסופם, שחזרו להיות בחי' מוחין. אמנם כאשר הוא בבחי' הנ"ל, שנכללין ז"ת שבה בג"ר שבה בריש נה"י שלו, אז הם דינין תקיפין בסופם, וע"כ וה' המטיר גפרית ואש, שהם דינין תקיפין, מן השמים, לפי שאז הו"א אינו רחמים אלא דין, ואם הוא נקרא רחמים, הוא כאשר נה"י שלו נעשין מוחין ברישא דנוקבא.

(לא) וזהו נמי ענין הוצאת חמה מנרתקה, הנזכר בדרז"ל ובתיקונים, שהם הוי"ה אדנ"י, כנזכר בתיקון כ"א דנ"ח. והענין, כי חמה הוא ז"א, ונרתקה הוא נוקבא שמלבשת נה"י שבו, שהם דינין תקיפין, הנקרא חמה בתוך נרתקה דנוקבא, ונחלש כוחם ובצאת חמה מנרתקה כנ"ל, שורפת העולם כולו בדינים הקשים, וכבר נת"ל, כי אין דבר זה אלא בימי החול, אבל בשבתות היה פב"פ ע"ד הנ"ל.

(לב) וזה נמשך עד שבא אברהם והורידה רקיע א', והוא בחינת החסד אשר בה שנתפשט למטה כנודע, כי אברהם איש חסד, וככן עשו השאר עד משה, ואז נתפשטה גם המלכות שבה, ונתפשטו ט"ס שבה

אור פנימי

האורות דפרצוף ההוא, ולא נשאר ממנו אלא אור הנפש בלבד בכלים דכח"ב, כנודע, בערך ההפוך מכלים לאורות. והסתלקות הו"ה היתה בסדר המדרגה, כמ"ש בסדר ההסתלקות דפרצופי א"ק בחלק ה'. שמתחילה עלה אור המלכות בכלי דיסוד, ומיסוד להוד וכו', עד שנסתלק לגמרי. ע"ש.

וכאן נשאר אור הנפש בכלים דג"ר. כמ"ש הרב, שנכללו ז"ת שלה בג"ר שבה. ואין להקשות כיון שהסתלקות הו"ה של השכינה בו' רקיעים היתה מחמת חטאם של הדורות ההם, א"כ היו צריכים הט"ת של הנוקבא לרדת לבי"ע לקליפות, כמ"ש

(לב) נתפשטה גם המלכות שבה ונתפשטו ט"ס שבה בבחינת אב"א למטה מהחזה. ויש לדייק, שהרי לעיל, (בחלק זה אות י"ג), כתב שכל עוד שאינם משתמשים בכתר אחד, והנוקבא צריכה לקבל מו"א, נמצאת המלכות שלה כלולה ביסוד שלה,

בבחינת אב"א למטה מהחזה, ועדיין אין האור ה"ר שבו מאירין בה, וכ"ז בימי החול כנ"ל.

לג) וטעם הדבר הוא, לפי שכל הנשמות שבאותן הדורות שהיו מבחי' ישראל, היו מעורבים בדור הפלגה ובדור סדום ובדור מצרים, והיה הטוב מעורב ברע, וכמ"ש בדרוש בפ"ע בע"ה, וע"כ לא יכלו הצדיקים ההם להמשיך אור הה"ר למטה שיאירו בה, וכמ"ש בע"ה בענין גלות מצרים.

לד) וזהו טעם ד' מאות שנה של גלות מצרים, שהיה גלות ההוא בחינת הסתלקות הה"ר דו"א מד' תחתונים שבו, אשר שם קומת המלכות, וכנגד ד' אלו שחסר מהם אור הנ"ל, נמשך הגלות ת' שנה.

לה) אח"כ בהגיע תור גאולת מצרים בעשרה לחודש, לקחו הפסח, להורות כי אז היתה פרצוף שלם בסוד אב"א ב"ס, ולכן לקחו מבעשור. ואח"כ המתינו עד ה' ימים, והאירו בה עוד ה"ר שבו, ואז היה ליל פסח בט"ו לחודש.

לו) וז"ס מ"ש בזוהר אמור דק"ב על בט"ו לחודש, כי כדין, קיימא סיהרא באשלמותא: ה' על י'. פי': בהיותה בסוד אחר הוא בחי' י"ס, ושיעור קומתה אינה רק ד"ס תחתונות דו"א, וה"ר דו"א גבוהין עליהן. וכאשר היא נגדלת עמו למעלה, לוקחת מקומם, ונמצא שהיא עתה בחי'

אור פנימי

ואין בה אלא ט"ס בחסר מלכות. אמנם אין כאן הכונה על התפשטות של מלכות שלה ממש, אלא על בחינת התפשטות של עטרת יסוד שלה, בסוד שיפולי מעיים, שזה היה ע"י משה.

ונמצא שה"ר דו"א שהם המוחין

דגדלות דישסו"ת, מושפעים אל ד'

התחתונות דו"א שהם תנה"י שמחזה ולמטה

שלו. ומעת חטאו של אדה"ר עד גאולת

מצרים, היו חסרים המוחין האלו בו"א,

ולא היו זו"ן רק אב"א מחזה ולמטה בלי

הארת ה"ר הנ"ל בד' תחתונות דו"א. ודבר

זה נתקן בגאולת מצרים, כי מגאולת מצרים

ואילך עד בנין בית ראשון נתקנו הזו"ן

אב"א בהארת ה"ר הנ"ל, ומוחין אלו לא

לד) טעם ד' מאות שנה של גלות

מצרים שהיה גלות ההוא בחי' הסתלקות

ה"ר דו"א מד' תחתונים שבו, ששם קומת

המלכות. כבר נתבאר לעיל, שענין המוחין

דישסו"ת, שהם המוחין דחול, נבחנו

להארת ה"ר המאירים ממעלה למטה למקום

המחזה ולמטה של הו"א, ששם עומדת

הנוקבא. כי כשז"א מקבל המוחין דישסו"ת

ה' על י'. וזהו בליל פסח, שהוא בט"ז לחודש, כי אז חזרה פב"פ עמו בבחי' ו' הנ"ל, ולכן אנו אומרים בלילה ההוא הלל גמור. ותכף ירדה כבתחילה, לכן אין הלל גמור בדי ימי הפסח.

לז' אח"כ מאז ואילך עד שבנה שלמה בית ראשון היתה בכל ימי שבתות פב"פ בבחינה ו' כנ"ל, ובכל ו' ימי החול היתה אב"א בבחינה הג' הנ"ל, שהיתה בפרצוף שלם י"ס מהחזה ולמטה, וגם אור ה"ר דו"א האירו בה תמיד. וזהו טעם זכירת יציאת מצרים, כי היתה גאולה גדולה מבחינת היותה בתחילה בימי הגלות בבחי' ב' לבד, והוא פרצוף י"ס באחור מהחזה ולמטה בלי הארות ה"ר שלו בה, משא"כ בחורבן בית ראשון, כמ"ש בע"ה.

לח) ואח"כ, כאשר נבנה בית ראשון ע"י שלמה, נתוסף עוד בה בחי' אחרת, והוא: כי בין בשבת בין בחול, לעולם היתה עמו פב"פ בחי' ו', אמנם הבחינה ז', שהיא היות ב' מלכים משתמשים בכתר אחד כנ"ל, לא היתה כך לעולם עד לע"ל, ואלו היה כן בבית ראשון, לא היתה אומה ולשון שולטת בנו כלל עוד.

לט) ואמנם עוד נתוסף עתה בבית א' הארה גדולה, והוא זה הענין כמ"ש במ"א, כי הז"א היה ו"ק חג"ת נה"י, ואח"כ עלו חג"ת ונעשו

אור פנימי

היו חסרים מהם יותר. הרי שעיקר התיקון הנעשה ע"י גלות מצרים היה לתקן הארת ה"ר דו"א ממוחין דישו"ת אל ד' התחתונות שלו. וז"ס ד' מאות שנה שנמשך הגלות ההוא, דהיינו כדי לתקן ד' התחתונות דו"א, עד שיקבלו המוחין דישו"ת בקביעות, בבחי' אב"א מחזה ולמטה, כנ"ל.

לז' גאולה גדולה מבחינת היותה בתחילה בימי הגלות בבחינה ב' בלי הארת ה"ר, משא"כ בחורבן בית ראשון. כלומר, כי בחורבן בית ראשון נשארה ג"כ בנוקבא בחינה הג' שהיא פרצוף י"ס אב"א מחזה ולמטה עם הארת ה"ר ממעלה למטה, דהיינו כמו שנתקנה ע"י גאולת מצרים, ומ"מ

נקרא שם חורבן, וכאן נקרא גאולה גדולה. וזה שמתרץ כאן, כי ע"כ נקרא כאן גאולה גדולה, משום שמתחילה בימי הגלות מצרים היתה בבחינה ב' שהיא אב"א מחזה ולמטה בלי הארת ה"ר, לכן אחר שהשיגה בגאולת מצרים את הארת ה"ר ממעלה למטה נחשב זה באותו הזמן לגאולה גדולה. משא"כ בחורבן בית ראשון, כיון שמקודם החורבן היתה בבחינת ו' דהיינו במקום או"א עלאין, ובסבת החורבן בהמ"ק ירדה לבחינה ג', שהיא אב"א בהארת ה"ר ממעלה למטה, נחשב זה לחורבן גמור. ומובן היטב, הטעם, שאותה בחינה ג' הנחשבת לגאולה גדולה במצרים, נחשבת לחורבן גדול בחורבן בהמ"ק, כי הכל לפי הזמן, כמבואר.

חב"ד, ונה"י נעשו חג"ת, והוצרכו הבינה להתפשט בו ולעשות נה"י חדשים.

(מ) נמצא. כי יש בז"א הוד ראשון והוד אחרון, והוד הראשון נעשה אח"כ בו גבורות. ונודע, כי הבינה בז"א אתפשט עד הוד שבו. ואמנם קודם בית א' היתה הבינה בו עד הוד ראשון, שהיה אח"כ בחי' גבורה. נמצא כי התפשטות בינה תוך ז"א לא היתה כי אם בה"ר, שהם חב"ד ח"ג. וכתר אינו נמנה, מפני שהכתר ודעת הכל א', כנודע.

(מא) גם ת"ת דז"א, לא נתפשט בו הבינה, כי נ"ה דאמא ארוכים ומתפשטין הרבה בב' קוין ימין ושמאל, אך היסוד שלה שהוא בקו

אור פנימי

(מ) הוד ראשון והוד אחרון, והוד הראשון נעשה בו אח"כ גבורות וכו' קודם בית ראשון היתה הבינה בו עד הוד ראשון. ואע"פ שבמוחין דישסו"ת הנקראים הארת ה"ר למחזה ולמטה, היה שם בהכרח ענין עלית תג"ת לחב"ד, ונה"י לתג"ת, ובינה נתפשטה בו והוציאה לו נה"י חדשים, כי בלאו הכי אין שם אפילו ענין כפיפת ראש דז"א למקום נה"י, כי חג"ת אינם נחשבים לראש זולת אם נעשין לחב"ד, כנודע. וא"כ איך אומר הרב, שקודם בית ראשון היתה הבינה בו עד הוד ראשון בלבד, והלא גם שם הוציאה לו נה"י חדשים, והענין הוא, כי אלו המוחין דישסו"ת, אינם נחשבים כלל למוחין בשביל ז"א עצמו, אלא רק בשביל יעקב ורחל בלבד, כנ"ל באורך, וכלפי הו"א הם נחשבים רק לבחינת ו"ק דגדלות. ונתבאר לעיל (דף א' ר"ב אות קצ"ז) אשר המוחין אלו אינם מתלבשים רק בחב"ד תג"ת דז"א, כלומר בחג"ת שנעשו לחב"ד, ובנה"י שנעשו לתג"ת, אבל הנה"י החדשים שבאו על ידי אלו המוחין, נשארו פנוים מאור לגמרי. וכן כתב בשער הכונות בערבית של שבת, ע"ש. הרי שאלו המוחין של ישסו"ת שהאירו קודם בית ראשון, לא הגיעו להוד אחרון, דהיינו להוד של נה"י החדשים, אלא נסתיימו בהוד ראשון,

שנעשה עתה לגבורה בשביל יעקב, שהוא המקבל לאלו המוחין. ונמצא ע"כ שאין הבינה מתפשטת בז"א אלא ה"ס בלבד, שהם חב"ד ח"ג, בערך יעקב, ונה"י נשארו ריקנים מאור. והם נחשבים אמנם רק חג"ת נ"ה בערך ז"א עצמו, כי בערך ז"א הם רק בחינת ו"ק דגדלות שהם חג"ת נה"י דגדלות. והבן היטב. ומה שאינו חושב שם ספירות, שהרי גם נתפשטו לשליש ת"ת העליון, וא"כ יש ו"ס חב"ד חג"ת עד החזה. זה יתבאר להלן בסמוך. וזכור ואל תתבלבל בזה כי פעם קורא אותם חב"ד חג"ת, ופעם קורא אותם חג"ת נה"י, כי זה בערך יעקב, וזה בערך ז"א. כנ"ל.

(מא) ת"ת דז"א לא נתפשטה בו הבינה כי הנ"ה דאמא ארוכים ומתפשטין הרבה בב' קוין ימין ושמאל אך יסוד שלה שהוא בקו האמצעי מסתיים בדעת שלו. ולכאורה הוא נגד כל המקומות שבדברי הרב, אשר היסוד דאמא מתפשט עד החזה דז"א, וכאן אומר שנסתיים בדעת דז"א. אכן כבר חילק הרב בזה, אשר בעת ביאת המוחין, שעולים התג"ת ונעשו חב"ד, ומנה"י נעשו חג"ת, אז אין התפשטות ליסוד דאמא באלו הנה"י שנעשו לחג"ת, והוא עולה עם הכלים דחג"ת שנעשו לחב"ד. ומסתיים שם בדעת דז"א.

האמצעי, מסתיים בדעת שלו. ואז ה"ר לבד היתה הבינה מתפשטת, אך אחר בנין בית א' נתפשט בינה עד הוד ב' דז"א, והם עתה ז"ס שמתפשטות בהם הבינה תוך ז"א.

(מב) ואח"כ כשגרמו העונות נחרב בית ראשון, ובעת חורבן עצמה ירדה המלכות אחורי היסוד דז"א. אמנם ט"ס העליונים שבה לא ירדו לקליפות כמו שהיה בחטאו של אדה"ר, אמנם עלו למעלה בתוך ז"א בשרשיהן, כנ"ל בענין מיעוט הירח. ואלולי שנתמעט מיעוט הזה הגדול, לא היה יכולת אל הקליפות ולא ה"ע להחריב בהמ"ק. אך אמנם, חזרו ט"ס עליונים להתעלם למעלה בז"א, ולא שלטו בהם הקליפות.

(מג) אמנם תקף אחר החרבן, חזרה הנוקבא להתקן בבחי' ג', ונעשה פרצוף של י"ס אב"א מהחזה ולמטה, ואף כי גם אז היו מאירין בה ה"ר

אור פנימי

לנה"י החדשים, כי האורות דחג"ת יורדין עתה לנה"י החדשים, ואורות שהיו בחב"ד יורדים לחג"ת, ובאים לחב"ד המוחין דחיה, כמ"ש הרב בדף א' ר"ב אות קצ"ו ע"ש. ונמצא שאמא מתפשטת בו עד הוד הב', דהיינו עד ההוד דנה"י החדשים כמבואר. וע"כ נבחן, שיש כאן התפשטות הבינה בז' ספירות דז"א, שהם: חב"ד ח"ג נו"ה. שהרי עתה נתפשטה הבינה גם לנה"י החדשים כמבואר. אמנם אל הת"ת אין התפשטות של יסוד הבינה, כנ"ל, כי בנה"י שנעשו לחג"ת, אין יסוד הבינה מתפשט בהם, אלא שמתעלה עם החג"ת שנעשו לחב"ד, ומסתיים בדעת שבראש הז"א, כנ"ל ע"ש. וע"כ קודם בית ראשון נבחן התפשטות בינה בה' ספירות דז"א: חב"ד ח"ג. ואחר בנין בית ראשון, נבחן התפשטות הבינה: בז' ספירות דז"א: חב"ד ח"ג נו"ה.

(מב) אמנם ט"ס העליונים שבה לא ירדו לקליפות כמו שהיו בחטאו של אדה"ר אמנם עלו למעלה תוך ז"א בשרשיהן כנ"ל במיעוט הירח. ולכאורה תמוה מאד, כי כל ההפרש בין מיעוט הירח לחטאו של אדה"ר

באופן שאלו הנה"י שנעשו לחג"ת, יש בהם מעלת חג"ת ומעלת נה"י. יש בהם מעלת חג"ת, שיש בהם חסדים בשפע כמו בכלים דחג"ת. ויש בהם מעלת נה"י, שהמה בחינת חסדים מגולים הנוהגים לאחר סיום יסוד דאמא, כמו בכלים דנה"י שמחזה ולמטה, כי כבר נסתיים עתה המסך בדעת שבראש הז"א, ויכולים עתה החג"ת להיות חסדים מגולים. ולפיכך אין כאן התפשטות בינה לת"ת, כי היסוד דאמא שהוא בקו אמצעי נסתיים בדעת שבראש, ואינו מגיע לת"ת דז"א כנ"ל. וזהו מקודם בית ראשון, מאחר שלא היו שם אלא המוחין דישסו"ת.

אחר בנין בית ראשון נתפשט בינה עד הוד ב' דז"א, והם עתה ד' ספירות שנתפשט בהם הבינה תוך ז"א. כי ע"י בנין הבית ראשון, נתקנה הנוקבא בקביעות בבחינה ו', שהיא גדולה בקומה שוה עם ז"א ומקבלת האורות של ה"ר בהיותה עמהם למעלה, שפירשו שז"א ונוקבא עולים למעלה ומשיגים מוחין דאז"א, ומלבישים אותם למעלה במקומם, כמ"ש בשבת במוסף. כי אז יש לז"א עצמו מוחין דחיה, שהמה מוחין אמיתים אליו, וע"כ מתפשטים האורות גם

של ז"א. וכל זה בחול, כי בשבת היתה פב"פ בבחי' ו', נמצא כי בעת חרבן בית ראשון באותו גלות של ע' שנה דבבל, היתה הנוקבא ממש כמו שהיתה ביציאת מצרים ודור המדבר. וזש"ה המדבר הייתי לישראל וגו'.

(מד) ומה שהיה אז בחינת גאולת מצרים נחשב עתה לגלות, לפי שבתחילה בגלות מצרים היתה גלות גמור, שאפילו בהיותה אב"א בימי החול, לא היו אור ה"ר שלו מאירין בה, ולכן כאשר נתוסף הארת ה"ר, נחשב לגאולה. אבל עתה שבזמן בית ראשון אפילו בימי החול היו פב"פ וקומתן שוה, ואח"כ כשחזר לבחי' ג' דאב"א, אע"פ שאור הה"ר מאירין בה, נחשב לגלות גמור.

(מה) אמנם הגירעון שהיתה עתה בגלות בבל, הוא, כי אותן האורות שהיו מאירין ז"ס עליונים, שבהם נתפשטה בינה בז"א כנ"ל בימי בית המקדש ראשון, וכולם היו מאירין בה בבחינת פב"פ כנ"ל, הנה אלו האורות ירדו כולם ונמשכו אל הקליפות בעו"ה. אך לא ט"ס ראשונים

אור פנימי

מחלק הרב לעיל (באות כ"א) שהוא משום שבמיעוט הירח לא היה ההסתלקות מחמת חטא, וע"כ עלו למעלה בז"א ולא נפלו בקליפות. משא"כ בחטאו של אדה"ר שהיתה ההסתלקות מחמת חטא ע"כ נפלו לקליפות. וא"כ כאן בחורבן בית המקדש, שהיה ההסתלקות מחמת חטא, כמו באדם הראשון, א"כ היו צריכים לירד לקליפות, ולמה עלו למעלה לז"א כמו במיעוט הירח.

והענין הוא, כי הירידה לקליפות פירושו, שהמה מתאחזים בהקלקול שנעשה ע"י החטא, ואינם נותנים אל הקדושה לחזור ולהבנות כמו שהיתה מטרם החטא, בסוד אמלאה החרבה, שלא נבנה צור אלא מחורבנה של ירושלים. ולפיכך, הגם שבעת החורבן חזרה הנוקבא לנקודה תחת היסוד, אבל לא היה זה רק ברגע החורבן, כמ"ש הרב שלולא כן לא היה אפשר שיתרב הבית. ותכף אחר החורבן חזרה הנוקבא להתקן בבחינה ג', ונעשה פרוצוף של י"ס אב"א עם הארת ה"ר, כמ"ש באות כ"ב. ונמצא, הרי שהחטא לא פגם כלל בבחינת הו"ק של הנוקבא כי אלו היה החטא מגיע להם, לא היתה חזרת ונבנית מהם אחר החורבן, וכיון שתכף אחר החורבן חזרה ונבנה בפרצוף י"ס אב"א מחזה ולמטה עם הארת ה"ר, הנה בהכרח לא פגם אותם כלום החטא. אלא רק, ברגע החורבן בלבד היה הכרח להם שיסתלקו, כנ"ל בדברי הרב. וזה אמרו ט"ס עליונים שבה לא ירדו לקליפות וכו', אלא עלו למעלה תוך ז"א בשרשיהן כמו במיעוט הירח כי כונתו לאותם הי"ס דפרצוף הו"ק שחזרה ונבנה מהם אחר החורבן, וברגע החורבן שנסתלקו,

עצמם שבה, כנ"ל, שעלו בז"א, אך אלו ה' האורות ירדו בקליפות והיא חזרה אב"א בימי החול.

(מו) וזהו ענין גלות בבל ע' שנה, נגד ז' אורות אלו שהוא ז' בחי' כל א' כלול מ', לכן נקרא גלות בבל שהוא גימטריא ד"ל, כנודע כי מלכות נבנית ע"י בוכ"ו חילוף אהי"ה, שהוא גימטריא ד"ל, ואז שיעור קומת המלכות היא אורך היריעה שלשים באמה, ורוחב ארבע באמה, כמנין ד"ל. ועתה נתמעטה בניינה וקומתה הראשון שהוא גימטריא ד"ל.

(מו) אח"כ בבית שני עלתה בימי השבת פב"פ בבחי' ו', אך בימי החול עלתה פב"פ של בחינה ה', שהיתה פרצוף ב"ס שלימות ושיעור קומתה, מהחזה שלו ולמטה פב"פ, והיו ה"ר שלו מאירין בה מרחוק, אמנם לא עלתה היא כנגדן ממש, כמו שהיתה בבית א' בימי החול.

(מח) וזה הענין שחסר ה' דברים בבית שני, ואלו הם, אורים

אור פנימי

מדגיש הרב, שלא תחשוב שנפלו לקליפות ברגע הזה, כי אם היה כן, לא היתה יכולה תכף לחזור ולהבנות מהם, אלא שהם עלו ברגע הזה אל הו"א בשרשיהם, משום שבהם לא נגע ולא פגע החטא, כנ"ל, וע"כ מדמה אותם למיעוט הירח, להורות, שהחטא לא הגיע אליהם, וע"כ היו ראויים לחזור לז"א ולא ליפול לקליפות, והיו יכולים לחזור אל הנוקבא תכף אחר החורבן. אמנם אם היה החטא פוגם אותם, הנה ודאי שלא יכלו לחזור להנוקבא תכף אחר החורבן, כי היו נופלים בקליפות. וע"י לקמן בדברי הרב באות מ"ה, ובדיבור הסמוך.

(מה) ה' אורות ירדו בקליפות והיא חזרה אב"א וכו'. אין הפירוש שה' אורות עצמם ירדו לקליפות, כי כבר הורה לנו הרב, שאין ירידה לאורות כלל, אלא שהם מסתלקים בעת הפגם, ורק כלים וניצוצין אפשר שירדו ויפלו לקליפות. אמנם הכונה היא, על אותו התוספת מוחין שהשיגה הנוקבא ע"י בנין הבית ראשון, שהם התפשטות ז"ס דבינה, למה שכתבנו בהם נתאחזה הקליפה משום שהבירורין דנה"י החדשים שלהם שהם אח"פ דבחינת חיה, חזרו ונתקלקלו מחמת החטא, ונפלו שוב להקליפות לאותו המקום שהיו שם מטרם הבירור הנעשה בימי בנין הבית. ולא נשאר אחר החורבן רק בחינת גו"ע של הי"ס דנוקבא, דהיינו מה שהיה מטרם בנין הבית, אבל בירורי אח"פ נפלו לקליפות, דהיינו הנה"י החדשים דחיה שהשיגה בבנין הבית, שהקליפות נתאחזו באלו נה"י החדשים שנתקלקלו, ולא כלל באורות. אכן כבר נודע, שבחסר נה"י דכלים חסרים הג"ר דאורות, דהיינו ז' האורות דהתפשטות הבינה, וע"כ אומר הרב, שה' אורות נפלו לקליפות, כלומר, כיון שהקליפות נתאחזו בנה"י דכלים, נמצאו תופסים בידיהם כל ה' אורות הנ"ל. שלא יוכלו עוד לחזור להנוקבא, כי בחסר נה"י דכלים, אי אפשר להם לחזור אליה. אמנם האורות עצמם ודאי שחזרו לשרשם למעלה, כמ"ש הרב בכ"מ.

ותומים וכו'. וזהו ענין מ"ש בזוהר פרשת שמות, כי בית ראשון לקבל ה' עלאה ובית שני לקבל ה' תתאה.

(ט) והענין היא, שכבר בארנו, שבבית ראשון היו פב"פ עד למעלה בבחי' ו' והיו ה"ר מאירין בה, ואז נקרא סיהרא באשלמותא, במלוי הלכנה בט"ו לחודש, בסוד חמשה עשר: ה' על י', כנ"ל. נמצא כי בהיותן שם למעלה נקרא גם היא ה' עלאה, אך בבית שני שהיתה בימי החול פב"פ בד' תחתונות שבו והיא חמישית להם, אז נקרא ה' תתאה.

(נ) ועוד ט"א עם הנ"ל, כי בבית ראשון אמא עלאה הנקראת ה' עלאה, נתפשטה עד הוד ב' דז"א, ואמנם המלכות היתה יונקת ממנה, כי שם מקום המלכות. אך בבית שני, לא נתפשטה הבינה רק עד הוד ראשון דז"א בלבד, שהוא בחינת גבורה של עתה, כנ"ל.

(נא) נמצא, כי המלכות עתה בחול בבית ב', אע"פ שהוא פב"פ, היא מחזה ולמטה, ואינה יונקת מה' עלאה, לכן נקרא ה' תתאה, לפי

אור פנימי

(ט) בבית שני לא נתפשטה הבינה אלא עד הוד ראשון דז"א בלבד שהוא גבורה של עתה וכו' לכן נקרא ה"ת. הוא מוסיף טעם על הנ"ל, כי לעיל ביאר הטעם לפי הלבשת הזו"ן את או"א. וכאן מבאר, לפי יניקת הנוקבא מן הבינה, ואומר, כי בבית ראשון שהיה הבינה מתפשטת עד הוד אחרון, המשמשת להוד גם בשביל הנוקבא, נמצאת הנוקבא יונקת בשורשה עצמה מן הבינה, כי שורש הנוקבא היא בהוד דא"א ובהוד דבינה, כנ"ל דף א' תרצ"א ד"ה שניהם ע"ש. משא"כ בבית שני, שלא נתפשטה הבינה רק עד הוד ראשון, אשר בערך יעקב והנוקבא שמקבלים המוחין מהם נמצאים אלו הנה"י שנעשה לחג"ת, כנ"ל, ונמצא ההוד הזה שהוא בערך הנוקבא בבחינת גבורה, ונמצא ששורש הנוקבא עצמה, שהיא בעיקר בחינת הוד, אין לה יניקה מן הבינה. ע"כ נחשבת לה"ת, כי אין לה יניקה מן הבינה. כמבואר.

(ט) בבית שני לא נתפשטה הבינה אלא עד הוד ראשון דז"א בלבד שהוא גבורה של עתה וכו' לכן נקרא ה"ת. הוא מוסיף טעם על הנ"ל, כי לעיל ביאר הטעם לפי הלבשת הזו"ן את או"א. וכאן מבאר, לפי יניקת הנוקבא מן הבינה, ואומר, כי בבית ראשון שהיה הבינה מתפשטת עד הוד אחרון, המשמשת להוד גם בשביל הנוקבא, נמצאת הנוקבא יונקת בשורשה עצמה מן הבינה, כי שורש הנוקבא היא בהוד דא"א ובהוד דבינה, כנ"ל דף א' תרצ"א ד"ה שניהם ע"ש. משא"כ בבית שני, שלא נתפשטה הבינה רק עד הוד ראשון, אשר בערך יעקב והנוקבא שמקבלים המוחין מהם נמצאים אלו הנה"י שנעשה לחג"ת, כנ"ל, ונמצא ההוד הזה שהוא בערך הנוקבא בבחינת גבורה, ונמצא ששורש הנוקבא עצמה, שהיא בעיקר בחינת הוד, אין לה יניקה מן הבינה. ע"כ נחשבת לה"ת, כי אין לה יניקה מן הבינה. כמבואר.

(ט) בבית שני לא נתפשטה הבינה אלא עד הוד ראשון דז"א בלבד שהוא גבורה של עתה וכו' לכן נקרא ה"ת. הוא מוסיף טעם על הנ"ל, כי לעיל ביאר הטעם לפי הלבשת הזו"ן את או"א. וכאן מבאר, לפי יניקת הנוקבא מן הבינה, ואומר, כי בבית ראשון שהיה הבינה מתפשטת עד הוד אחרון, המשמשת להוד גם בשביל הנוקבא, נמצאת הנוקבא יונקת בשורשה עצמה מן הבינה, כי שורש הנוקבא היא בהוד דא"א ובהוד דבינה, כנ"ל דף א' תרצ"א ד"ה שניהם ע"ש. משא"כ בבית שני, שלא נתפשטה הבינה רק עד הוד ראשון, אשר בערך יעקב והנוקבא שמקבלים המוחין מהם נמצאים אלו הנה"י שנעשה לחג"ת, כנ"ל, ונמצא ההוד הזה שהוא בערך הנוקבא בבחינת גבורה, ונמצא ששורש הנוקבא עצמה, שהיא בעיקר בחינת הוד, אין לה יניקה מן הבינה. ע"כ נחשבת לה"ת, כי אין לה יניקה מן הבינה. כמבואר.

(ט) בבית שני לא נתפשטה הבינה אלא עד הוד ראשון דז"א בלבד שהוא גבורה של עתה וכו' לכן נקרא ה"ת. הוא מוסיף טעם על הנ"ל, כי לעיל ביאר הטעם לפי הלבשת הזו"ן את או"א. וכאן מבאר, לפי יניקת הנוקבא מן הבינה, ואומר, כי בבית ראשון שהיה הבינה מתפשטת עד הוד אחרון, המשמשת להוד גם בשביל הנוקבא, נמצאת הנוקבא יונקת בשורשה עצמה מן הבינה, כי שורש הנוקבא היא בהוד דא"א ובהוד דבינה, כנ"ל דף א' תרצ"א ד"ה שניהם ע"ש. משא"כ בבית שני, שלא נתפשטה הבינה רק עד הוד ראשון, אשר בערך יעקב והנוקבא שמקבלים המוחין מהם נמצאים אלו הנה"י שנעשה לחג"ת, כנ"ל, ונמצא ההוד הזה שהוא בערך הנוקבא בבחינת גבורה, ונמצא ששורש הנוקבא עצמה, שהיא בעיקר בחינת הוד, אין לה יניקה מן הבינה. ע"כ נחשבת לה"ת, כי אין לה יניקה מן הבינה. כמבואר.

שאינה יונקת מה"ר. ושמור הקדמה זו, על ענין בינה המתפשטת עד הוד א' אימתי הוא, ואימתי מתפשטת עד הוד ב'.

נב) והנה אח"כ בחורבן בית שני, היתה המיעוט היותר מועט שבכל הזמנים, והוא דומה ממש אל זמן חטא אדה"ר, והוא כמו שהיתה בבחינה ראשונה של אצילות אב"א, שהיתה בבחינת נקודה כלולה מ', שהוא המלכות שבה בלבד אב"א תחת היסוד שלו, ונתוסף בה פגם, שאותן הט"ס שלה ירדו למטה בין הקליפות, ואז סמכין אתאבדו, שהם נה"י ז"א הסומכים אותה.

נג) וז"ס השליך משמים ארץ וגו'. כי ת"ת ישראל שהוא ז"א, השליך את המלכות הנקרא ארץ, שהיתה תחלה בת"ת שבו הנקרא שמים, ומשם השליכה אפילו למטה מהדום רגליו, שהם נה"י שבו, ונפלה תחת היסוד שבו באחוריו.

נד) וזהו ויגדל עון בת עמי מחטאת סדום, כי בדור אנשי סדום היתה המלכות באחורי נה"י דו"א כנ"ל, בסוד וה' המטיר. אך עתה, נפלה בסוד נקודה לבד תחת היסוד, וט"ס שלה ירדו אל הקליפות, מכ"ש הארת ה"ר שנפלו בחורבן בית ראשון.

אור פנימי

נב) הט"ס שלה ירדו למטה בין הקליפות ואז סמכין אתאבדו שאם נה"י דו"א הסומכים אותה וכו' ונפלה תחת היסוד שבו מאחוריו. וכאן לא עלתה ממנה כלום אל ז"א, כמו בחורבן בית ראשון, כי הרי גם אחר החורבן בית שני, לא חזרה ונתקנה בבחינת פרצוף בקביעות, אלא נשארה בנקודה תחת היסוד בקביעות, ונמצא שהחטא גרם להוריד כל בנין המלכות לקליפות. משא"כ בחורבן בית ראשון, הנה נתקנה תכף אחר החורבן בבחינת פרצוף אב"א בהארת ה"ר, בקביעות, והחטא לא פגם אלא בבחינת הג"ר בלבד, כנ"ל באורך, וע"כ ברגע החורבן, עלו הט"ס שלה דבחינת ו"ק אל הז"א. ע"ש.

נד) מכ"ש הארת ה"ר דו"א שנפלו בחורבן בית ראשון. כלומר, מלבד הט"ס דו"ק שלה שנפלו לקליפות, נפלו ג"כ הארת ה"ר דו"א שהאירו ממעלה למטה, דהיינו בחינת ג"ר דישסו"ת, כמו בבית ראשון שנפלו ג"ר דאו"א, הנקראים י"ס דהתפשטות הבינה. ואומר שהוא כ"ש מבית ראשון. שהרי בבית ראשון אע"פ שט"ס הראשונות דפרצוף ו"ק דנוקבא נשארו בה, מ"מ הג"ר שלה נפלו לקליפות. ואין צריך לומר בבית שני, אשר גם הט"ס דו"ק נפלו לקליפות, ומכ"ש הג"ר שלה, שהם ה"ר שהאירו ממעלה למטה. אמנם תזכור, שאין כאן המדובר מן האורות, כי אין ירידה באורות לעולם, אלא המדובר הוא בנה"י החדשים דכלים, שבנפילתם של הנה"י דכלים, חשוב כמו נפילתם של הג"ר דאורות. כי בחסר נה"י דכלים חסר הג"ר דאורות.

נה) נמצא, כי חטא אדה"ר וחטא חורבן בית שני הכל א', אלא שחטא אדה"ר תיקן ממש את הקליפות, מה שמתחלה היו בלתי תיקון, כמ"ש בע"ה. אבל בעת החרבן בחטא ישראל, כבר היו הקליפות מתוקנים, ומה שגרמו הם, הוא להחזיר ולהלביש בהם את הקדושה כנ"ל.

* נו) בענין השבת ויו"ט ור"ה, וכבר ביארנו למעלה בענין השינוי והחילוק שיש בין השבת ליו"ט ולר"ה וע"ש. ונבאר כאן ענינם בקיצור. הנה שם נתבאר כי בבחי' היות שנוקבא דז"א עולה ביום שבת בתפלת חזרת המוסף עד הכתר של או"א, והיא שוה אליו עתה ממש בכל שיעור קומתו, לכן קדושת השבת היא יותר גדולה מקדושת יו"ט, אבל בבחינת כי ביום השבת היא מקבלת ההארה שלה ע"י ז"א, לכן אין זה שלימות אליה, משא"כ בר"ח ויו"ט, שהיא והוא שוין ויונקין מכתר א', ואינה מקבלת הארתה על ידו. אבל להבין זה, צריכין אנו להודיעך ענין זה.

נז) דע, כי כל הזווגים שיש בזו"ן, שכולם צריך שזו"ן יקבלום שפע והארה מן ט"ס דא"א, ובכח זה יוכלו להזדווג, אבל אין כל הזווגים שוים: כי הנה בימי החול, אז הז"א מקבל הארתו מן הנצח דא"א, וכל

אור פנימי

נה) שחטא אדה"ר תיקן ממש את הקליפות וכו' בחטא ישראל כבר היו הקליפות מתוקנים, ומה שגרמו הם הוא להחזיר ולהלביש בהם את הקדושה. פירוש, כי טרם חטאו של אדה"ר, לא היה שום בנין וסדר בקליפות, אלא אחר שהוריד כל הברורים העליונים, שכבר נבררו, והוא קלקל אותם, הנה נתאחו בהם הקליפות, ונבנו מקלקולים ההם, לפי מדת התסרוגות שבקדושה, ונעשו אז אבי"ע דקליפות. ונמצא שחטאו תיקן אבי"ע דקליפות. אמנם בחורבן הבית, לא נעשה בקליפות שום בנין וסדר חדש, כי אפילו בזמן הבית עדיין לא נתקן חטאו של אדה"ר בשלימות, ונמצאו שלא גרמו אלא לחזור ולהלביש תסרוגות דקדושה תוך הקליפות. כי אין בנין אבי"ע דקליפות מתבטלים רק בגמר התיקון.

נז) כל הזווגים שיש בזו"ן שכולם צריך שזו"ן יקבלו שפע והארה מט"ס דא"א ובכח זה יוכלו להזדווג. כי עיקר כל עולם וכל פרצוף פרטי, הוא פרצוף הכתר שבו, והשאר הם ענפיו לבד, שכל הגדלתם צריכים שיקבלו מפרצוף הכתר שלהם, וזה נוהג הן בכללות והן בפרטות. ולפיכך כיון שא"א הוא בחינת הכתר של עולם האצילות, ואו"א וזו"ן הם ענפיו, ע"כ אי אפשר שיהיה בהם איזה הגדלה או זיווג אם לא שיקבלו שפע והארה מבחינה שכנגדה בט"ס דא"א. והנה באמת כל שפע נמשך רק מא"ס ב"ה, כנודע, אכן אין הענף יכול לקבלו זולת דרך פרצוף הכתר, וגם בדיוק מן הבחינה שכנגדו שבט"ס הכתר.

בימי החול אז הז"א מקבל הארתו מן הנצח דא"א וכו' ומלכות מקבלת הארתה

בחינותיו של ז"א נכללין בקו הימין בנצח דא"א, ומלכות מקבלת הארתה מן ההוד דא"א, וכל בחינותיה נכללות בקו שמאלי הוד דא"א, ועיי"כ אין זו"ן שוים כאחד.

נח) ובר"ח, אז זו"ן משמשיין בכתר א', ר"ל שניהם נכללים בנצח דא"א, והם מקבלים הארתם בהשואה א', ואין יתרון לזכר על הנקבה. ובשבתות אז עולין זו"ן עד הכתר דא"א, וזה נכלל באבא, וזו נכללת באימא ואין שניהם שוים בהשואה אחת, ולכן היא מקבלת הארתה על ידו.

אור פנימי

מן ההוד דא"א ועיי"כ אין זו"ן שוין כאחד. וצריך שתדע, שהע"ס אין בהם אלא ה' בחינות: כח"ב זו"ן, ונחשבים לעשר, מפני שז"א כולל שש ספירות חג"ת נה"י, כנודע. אמנם אלו שש ספירות של הו"א, אינן מעלה ויתרון על הג"ר שמחשבים אותם רק ליחידות, אלא להיפך שמורים בחינת חסרון. והוא כי כל ה' הבחינות נכללות זו מזו, ויש בהכרח בכל אחת מהן ה' בחינות כח"ב זו"ן, כי יש בכתר חמש בחינות כח"ב זו"ן, וכן בחכמה וכן בבינה, וכן בז"א וכן בנוקבא. אלא כח"ב זו"ן שבז"א מכוונים חג"ת נו"ה, והוא מטעם, שכח"ב הנכללים בבחינת גוף, שהוא ז"א, נקראים בשם חג"ת, כי אין כח"ב אלא בראש. ועיי"כ אין כאן שום יתרון בשש ספירות דז"א על הג"ר, כי אותם כח"ב דג"ר הם בז"א חג"ת. ונצח הוא בחינת עצמו, דהיינו ז"א, והוד הוא בחי' התכללותו בנוקבא, שהיא הוד. הרי שכח"ב זו"ן הכלולים בז"א נקראים בו חג"ת נה"י. וכבר ביאר זה הרב בע"ח שער י"א פ"ה, עש"ה, ועיי' בשיעור ה' בענין מטי ולא מטי בז"ת דע"ב דא"ק.

נח) ובר"ח אז זו"ן משתמשים בכתר אחד ר"ל שניהם נכללים בנצח דא"א והם מקבלים הארתם בהשואה א' ואין יתרון לזכר על הנקבה. כי בהיותם נכללים שניהם בספירה אחת נמצאים קומתם שוה, כי בספירה אחת אי אפשר שיהיה שם שינוי של שיעור קומה. בדומה למ"ש הרב באו"א בע"ח שער ט"ז פ"א, כי ע"כ או"א קומתם שוה וכחדא נפקין וכחדא שריין, משום שנכללים שניהם בשם ס"ג, דהיינו בספירת בינה, שהיא בחינה העליונה דשם ס"ג. עש"ה.

אמנם הגם שכל אחת מה' הבחינות כלולה מכולם, מ"מ רק בחינת עצמה נחשבת בה לעיקר, ושאר ד' הבחינות הם רק בדרך התכללות לבד. למשל, בפרצוף הכתר, העיקר בו רק ספירת הכתר, ובחכמה

(נט) וזהו הטעם, שהשבת נקרא קדש ממש, כמשי"ה ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם. אבל הי"ט נקרא מקראי קדש, לפי שביום שבת ז"א מקבל מן הקדש דאו"א, ונותן על ידו חלקה אל הנוקבא. ונמצא כי ז"א עצמו שהוא בחי' יום השבת נקרא קדש ממש, אבל שאר הי"ט אינם עולים עד המקום שעלו ביום שבת אבל בכל יו"ט עולים כפי בחינתו כמ"ש.

* (ס) בזה תבין סוד הנסירה שנותן בה הדינים שהם האחורים. כי תחלה היה בו החיצוניות הנקרא אחור, הוא הקטנות. והבן זה, כי האמצעי אינו נקרא אחורים, והיה בו אחור ואמצעי. ובכוא הפנים שהוא גדלות, אז מה שהיתה המלכות בסוד עיבור לבד כלי אחד באחור (הגדיל אותה מאחוריו פרצוף גמור עד כנגד החזה שהוא חצי שיעורו,

אור פנימי

ומ"ש, ששניהם משתמשים בכתר אחד, כבר ביאר זה לעיל (בחלק זה אות ו'), ע"ש. כי בהיות הנוקבא כלולה בנצח דאמא נמצא הכתר שלה שהיא ת"ת דאמא כמו שהיא כתר דז"א. כמ"ש שם באו"פ ד"ה שניהם. עש"ה.

ובשבתות אז עולין הזו"ן עד כתר דאו"א וזה נכלל באבא וזו נכללה באמא ואין הב' שוין בהשואה א' ולכן היא מקבלת הארתה על ידו. כי ענין זה של התכללות בנצח אינו נעשה בשבתות, וע"כ נמצאת הנוקבא שהיא בחינת הוד שלמטה מנצח, וע"כ אי אפשר שיהיו משתמשים בכתר אחד, כי הנוקבא שהיא הוד, הגה הכתר שלה בבחינת נצח, שהיא הספירה הסמוכה לה במדרגה, ואינה יכולה לקבל מת"ת דאמא הגבוה ממנה בב' מדרגות, וע"כ אינם בהשואה אחת, וע"כ היא צריכה לקבל מז"א בעלה, ולא מאמא. ואין לשאול, כיון שכבר עלו שניהם לאו"א איך הם מתיחסים עוד לנצח והוד. כי זה נודע, שסולם המדרגות אינו משתנה לעולם, ואע"פ שעלו לאו"א עלאין, הגה זה משום שנצח והוד דאו"א עלו

מקודם למקום או"א, ונמצא גם עתה שזו"ן מלבישים על נו"ה דאו"א.

(ס) סוד הנסירה שנותן בה הדינים שהם האחורים. כמו שיתבאר להלן, אשר הדינים נסרים ממנו וניתנין אל הנוקבא שמתחלה נמתקין ע"י אמא בלבד, ואז אינם עוד על שלמותם, ואח"כ חוזרים להתמתק פעם ב' ע"י ז"א. וכשז"א נותנם לה בפעם הב' אז נמתקים על שלימותם. וז"ש הרב, שנותן בה הדינים שהם האחורים. דהיינו אחר שניתנים לה ע"י אמא. כמ"ש במקומו.

אחור הוא הקטנות והבן זה כי האמצעי אינו נקרא אחורים והיה בו אחור ואמצעי. פירוש, שבחינת מוחין הקבועים בז"א, הם רק ו"ק בלי ראש, שהם תג"ת נה"י: ונבחנים לב' פרצופים: עיבור, יניקה, המכונים חיצון ואמצעי, מפאת שהם מלוכשים זה תוך זה, כי פרצוף יניקה שהוא פרצוף תג"ת, מלוכש תוך פרצוף עיבור שהוא נה"י. וע"כ הם נקראים חיצון ואמצעי, משום שאין שלימות אלא אחר ביאת פרצוף

* ע"ח ח"ב דרוש מ' שער פנימיות וחיצוניות דרוש ח'.

והרי נשלמה כמוהו, עם היותה חצי שיעורו, ועדיין חסרה ממנה יסוד ומלכות, וזה לפי שעדיין אינה שלמה כמוהו רק חציו דוגמת זמן יניקתו, וחסר ממנה כלי ג' הפנימי. כי בזמן שיש לו עיבור, אין לה מדה כלל רק עטרת היסוד, שהוא חצי מדה שבה, ועתה נגדלה (כיסוד שלו) כמוהו.

אור פנימי

חב"ד, דהיינו הגדלות שלו, והוא נקרא פרצוף הפנימי מכולם, להיותו מתלבש תוך פנימיות פרצוף היניקה. ונמצא פרצוף העיבור שהוא החיצון מכולם, ופרצוף הגדלות הוא פנימי מכולם, ופרצוף היניקה הוא אמצעי. וב' הפרצופים החיצון והאמצעי נקראים קטנות, כי הם חסרים מראש, כנ"ל. ורק פרצוף הפנימי נקרא בשם גדלות. וזה אמרו "אחור הוא הקטנות" פ"י: אע"פ שאנו מכנים לפרצוף הנוקבא שמקודם הנסירה בשם פרצוף אחורים, אין לטעות שהכונה היא על פרצוף החיצון בלבד, שהוא פרצוף העיבור, אלא הכונה היא על ב' הפרצופים עיבור ויניקה ביחד, ונקראים אחור, משום שהם בחינת קטנות, וכל קטנות אפשר לקראו אחורים. אמנם עיקר השם אחור הוא רק על פרצוף העיבור, שהוא מבחינת מחזה ולמטה דכללות הפרצוף. כי כל נה"י נקראו אחורים. והוא מטעם שהם לא היו בכלים דז"א בעת יציאת המלכים דנקודים, אלא אח"כ ע"י הארת הו' ונקודה מיסוד דא"ק, נתחברו הכלים דנה"י אל ו"ת דנקודים. כי ע"כ נתפשטו הו"מ אלו עד ב"ע, כי השיגו הנה"י שלהם שנתמעטו ונפלו לבחינת ב"ע ע"י צמצום ב' דא"ק, כמ"ש בחלקים הקודמים. וע"כ אלו הו' מלכים שהם רק בחינת הכלים דחב"ד חג"ת עד החזה, הם נבנתים לכלים דפנים. ורק בחינת הכלים דנה"י שנתחברו אל המלכים מבי"ע, הם הנקראים כלים דאחורים. הרי שרק פרצוף העיבור שהוא בחינת נה"י אפשר לקראו אחור, אבל פרצוף החג"ת

שהוא תמיד למעלה מחזה, שמשורשו בנקודים היה בחינת אצילות למעלה מפרסא, אי אפשר לקראו בשם אחור. וזה אמרו "האמצעי אינו נקרא אחורים" דהיינו כמבואר, כי האמצעי שהוא פרצוף החג"ת, הוא כולו פנים כי רק מחזה ולמטה, שהם הכלים של נה"י הם אחורים. וזה שמתקן מקודם זה, כי אחור הוא קטנות, כי כאן אצל הנוקבא, הם ב' פרצופי הקטנות, כמ"ש להלן, ושניהם נקראו אצלה בשם אחורים. כי רק בז"א יש להבחין את פרצוף החג"ת, לבחינת פנים כנ"ל אבל בנוקבא נבחן גם החג"ת שלה שהם אחורים. שהרי בעת יציאת ז' המלכים, לא יצאה שם הנוקבא, שהיא מלך הו', רק בבחינת נקודת הכתר לבד, שהיא נקודת החזה, שמצד האורות נבנתה לנקודת היסוד, (כנ"ל בדף אלף תר"צ ד"ה ונקודה) ע"ש. ונמצאות כל תשע הספירות התחתונות שלה שהם בחינת אחור, כי כולם באו ונתחברו אליה מבחינת ב"ע בעת הגדלות דמלכים. ונמצא שלא היה אז בבחינת אצילות, דהיינו למעלה מפרסא, רק נקודת הכתר שלה לבד. וע"כ נקרא גם פרצוף חג"ת שלה בשם אחור. אמנם מדרכו של הרב לכנות כל בחינת ו"ק בשם אחור ואפילו בז"א. אז מה שהיתה המלכות בסוד עיבור לבד כלי אחד באחור וכו', הנה נשמט כאן כל המסקנא, והוא מובאה בדברי הרב לקמן באות ס"ט. וכדי להקל על המעיין העתקנותו כאן במוסגר, כי כאן מקומו. כי הדברים שלאח"ז הם פירוש על המסקנא הו'.

(סא) וזה כלל גדול שתבין בו הכל, כי לעולם פרצוף הב' הוא חצי העליון, כנזכר במקום אחר. וכיון שז"א בסוד העיבור היה חצי מדה, גם היא היתה חצי מדה, כי הוא ו"ק (ונשאר) ונעשו ג'. והיא קצה הז' שהוא כשיעור היסוד שלו הקטן שבכולם, שאין בו רק ב' פרקין.

אור פנימי

בשלמות בערכם כמו א"א, וכו' עד"ו. ונבחן ז"א, שהוא מעיקרו רק בחינת ו"ק, והיינו חצי המדרגה דישסו"ת, כי יש לו אז ברשותו אח"פ דישסו"ת. כן נבחנת הנוקבא בעת שיש לה נה"י של ז"א, שהיא אז בשלמות כמו הו"א, כלומר שיש לה ע"ס בשלמות השייך לערכה, כמו הע"ס דו"ק דז"א בערכם, כי חצי מדתו של ז"א מספיק לכל מדת הנוקבא, כמו חצי מדתם של ישסו"ת מספיק לכל מדת ז"א, וכן חצי מדתם של או"א לכל מדתם של ישסו"ת וחצי מדת א"א לאו"א, וכן למעלה.

וזה אמרו "וכיון שהז"א בסוד עיבור היה חצי מדה גם היא היתה חצי מדה וכו'. כשיעור היסוד שאין בו אלא ב' פרקין" כי כל מדתו דז"א מבחינת קביעותו, הוא רק חג"ת נה"י ששה כלים. נמצא שבעיבור, שהוא רק נה"י, ג' כלול בג', הנה אין לו רק חצי מדתו, וע"כ גם הנוקבא, אין לה אז רק מחציתו של מדת העיבור, כי כל ספירה דע"ס דעיבור של הו"א יש לה ג' פרקים, שהם בחינת ראש תוך סוף דאותה הספירה. חוץ מיסוד שלו, שאין בו רק ב' פרקים, שהם בחינת תוך סוף וחסר לו ראש בערך שאר הספירות דעיבור הו"א. ונודע, שתוך סוף הם בחינת גוף, ונתבאר לעיל שכל גוף הוא מחציתו של הראש. נמצא, כיון שהנוקבא לא נתגדלה בעיבור אלא כמדת היסוד, הרי אין לה אלא מחצית מדת העיבור, כי אין בחינת הראש דעיבור, כמו שיש לכל הע"ס דעיבור, אלא בחינת גוף בלי ראש כמדת היסוד שבהם.

וזה אמרו לעיל באות ס'. וכאן באות ס"ט "שבבוא הפנים שהוא גדלות דז"א הגדיל אותה מאחוריו פרצוף גמור עד כנגד

סא) כלל גדול שתבין בו הכל כי לעולם פרצוף הב' הוא חצי העליון. ענין כלל הזה נעשה בעת צמצום ב' דא"ק, שה"ת שהיא בחי"ד, עלתה בנקבי עינים, שהם בחינת ה"ר, כמ"ש הרב לעיל דף תל"ב אות מ"ד. שנעשה בעינים בחינת ה' אחרונה ובחינת ה' ראשונה. כלומר, שנחלקה כל מדרגה לב' חצאים: לגו"ע, ואח"פ, כי מאחר שה"ת עלתה לעינים, נמצא המדרגה עליונה מסתיימת שם, ואין במדרגה עליונה זולת כתר חכמה לבד, ובינה ז"א ונוקבא, יצאו למדרגה תחתונה, כמ"ש הרב שם, שה' אחרונה נמצאת בעינים, ויה"ו באח"פ, כלומר, שאח"פ נעשו למדרגה חדשה, בבחינת יה"ו. עש"ה. ונמצא מזה, שכל מדרגה תחתונה ירשה מחציתה של המדרגה העליונה ממנה, הן בפרטיות המדרגות של הפרצוף עצמו, והן בהעליון ותחתון של הפרצופים: כי אח"פ דראש כל פרצוף, ירדו ונעשו לבחינת גוף שלו, ע"כ נבחן הגוף דכל פרצוף לחצי המדרגה של הראש. וכן פרצוף התחתון, יש לו בתוכו חצי המדרגה של העליון, דהיינו אח"פ דעליון שבאו לרשותו של התחתון כמבואר. ומחמת זה נמצא הכלל, שכל תחתון הוא חצי העליון, כלומר, שאם יש לתחתון חצי מדה של פרצוף העליון, הריהו בשלמות כמו העליון שלו. שהרי העליון אין לו ג"כ יותר מהחצי של עליונו.

באופן, שא"א דאצילות, אם יש לו מדת הגוף דעתיק, שהוא חצי פרצוף שלו בערך ראשו, נמצא כבר א"א על שלמותו כמו עתיק, כי יש לו ע"ס דרת"ס, בשלמותו שבערכו. וכן או"א, אם הגיעו להלביש הגוף דא"א מגרון שלו ולמטה, יש להם רת"ס

(סב) והבן זה היטב, כי בזמן היניקה, חזרה להתקן כל מה שהיה בו טרם מיתת המלכים, שהרי הוא ו"ק מחוברות, והיא קצה הז' מתוקן. ובהכרח שבזמן מיתת המלכים היה בהם ב' בחינות שהם פנים ואחור, ולכן אלו הב' בחינות אינם נחסרים משום פרצוף שבעולם.

(סג) ועתה צריכין להתקן ג"ר דז"א וט' אחרונות דמלכות

אור פנימי

החזה שהוא חצי שיעורו והרי נשלמה כמוהו" כלומר, שאחר שהנוקבא נגדלת בחצי מדתו של הז"א ממדת קביעותו, דהיינו עד החזה שלו, והיא מלבשת לנה"י שלו, הנה אז נשלמה כמוהו, כלומר, שיש לה שם בחינת ב' הפרצופים תג"ת נה"י כמו שיש לז"א בזמן יניקה שלו, ואע"פ שהיא אינה מלבשת לחג"ת שלו אלא לנה"י שלו, מ"מ מספיק הנה"י שהוא חצי פרצוף ו"ק דז"א, לפרצוף גמור של הו"ק דנוקבא. כי חצי מדה דעליון הוא מדה שלמה אל התחתון, כמבואר, אמנם מטרם שז"א משיג פרצוף הגדלות שלו, אינו יכול להשפיע לנוקבא הנפרדת, כמ"ש להלן.

(סב) ובהכרח שבזמן מיתת המלכים היה בהם ב' בחינות שהם פנים ואחור ולכן אלו הב' בחינות אינם נחסרים משום פרצוף שבעולם. ב' בחינות אלו הם תג"ת נה"י, שהם הכלים דפנים דז"ת דנקודים, דהיינו מה שיצא בהם בעת הקטנות למעלה מפרסא. כי מבחי' הכלים הם חב"ד תג"ת לבד והנה"י שבהם נשארו תחת הפרסא בבי"ע. וכיון שהם לא נשברו מחמת עצמם אלא מחמת שנתחברו עם הכלים דבי"ע, ע"כ אחר שנבררו ונפרדו מהכלים דבי"ע, ועלו ונתקנו באצילות, שוב לא יארע בהם שום מיעוט עוד, כי הפרסא דאצילות נתתקנה באופן כזה שהכלים דפנים לא יתחברו עוד עם הכלים שלמטה מפרסא, כמו שקרה בעת המלכים. וזה אמרו "ולכן אלו הב' בחינות אינם נחסרים משום פרצוף שבעולם", כלומר

(סג) ג"ר דז"א וט' אחרונות דמלכות שמעולם לא באו אפילו בזמן המלכים. אין הפירוש שלא באו כלל בזמן המלכים, אלא המדובר הוא רק בבחינת ז' המלכים שיצאו

אחר שנתקנו באצילות שוב אינם נחסרים משם. כנ"ל. ומה שקורא אותם בשם פנים ואחור, הוא נמשך אחר מ"ש לעיל באות ס', אשר האמצעי שהוא תג"ת, אינו נקרא אחורים, אלא רק פרצוף החיצון לבד שהוא נה"י, ע"ש. וע"כ מכנה גם כאן לפרצוף תג"ת בשם פנים, ולנה"י בשם אחור. אמנם ברוב המקומות קורא לב' הבחינות תג"ת נה"י בשם פרצופי אחורים. ולא עוד, אלא אפילו לפרצוף הפנימי הבא ע"י בחינת ב"ן שהוא משלים להכלים דיסוד ומלכות שבה, נקרא ג"כ בדברי הרב בשם אחורים, והוא מטעם שכל הבא להשלמת כלים נקרא בשם ב"ן ונקרא אחורים, והם ג' הפרצופים הראשונים המובאים כאן שהם באים משם ב"ן. ורק אח"כ עולים הו"ן פעם ב' למ"ן, ומקבלים בחינת שם מ"ה, והוא הנקרא בחינת פנים. ובו עצמו יש ג"כ ג' פרצופים כמו באחור, שהם: עיבור, יניקה, וגדלות. ומכונים ג' פרצופי הפנים אבל ג' הראשונים שהם ב"ן ולא מ"ה, נקראים ג' פרצופי האחור. כי כל הכלים באים מבירורי השבירה שבבי"ע, שמטרם השבירה יצאו בע"ס דנקודים שנקרא ב"ן, וע"כ השלמתם של כלים האלו נקרא ג"כ בשם ב"ן. גם בערך האורות דאצילות שנקרא מ"ה, נבחן הב"ן לבחי' אחור.

שמעולם לא באו אפילו בזמן המלכים, ואלו באים בסוד תוספות. ועתה באים מעורבים ומתוקנים עם מ"ה וב"ן בגדלות.

(סד) כי בקטנות, כולם דב"ן, כנודע. כי ז' מלכים כולם מב"ן היו. גם לאחר התיקון לקחו כל אחד מהם מ"ה וב"ן, כנודע. ואז נשלמו. והבן זה היטב, כי אין מ"ה בקטנות כלל רק בגדלות: והוא מ"ה, כל יוד דיליה ודיליה. וב"ן, ג' דיליה וט' דיליה.

(סה) והנה א"א ועתיק, הזכר לקח כל המ"ה והנוקבא לקחה כל הב"ן להיותה נמתקת ואינה צריכה אליו, אך מאו"א ואילך הוצרכו הזכרים ליקח תחלה הב"ן של נקבה אפילו הקטנות שבה כדי למתקן, ואח"כ ניתנו אליה לגמרי ונשאר בהם שרשו מן הקטנות.

(סו) ובגדלות לוקח ג"כ שלו ושלה, ואח"כ ניתן לה הב"ן לבדו לפרצופה, והמ"ה הארתו לבד, שהם הארת החסדים לבד, ולא עיקרא, כי עיקרא נשאר בו. וההיפך בב"ן, כי עיקרו בה ובו הארה בלבד, אך עכ"ז כיון שתחלה לקחו, הרי יש לו שורש גדול ממנו, לכן דעתו שלם. אך הנקבה אינה לקחת ממ"ה רק הארתו לבד ועיקרה מב"ן, ולכן דעתה קלה אפילו בגדלות.

(סז) וכל זה המ"ה וב"ן דגדלות, נקרא תוספת המסתלק, ולא נשאר כי אם ב"ן דקטנות בשניהם, וזה בזו"נ, כי באו"א לעולם נשארים בהם, כי כבר שם ב"ן שלם היה להם תחלה בעת המלכים כל י"ס, אמנם גם הם הוצרכו למ"ה וב"ן עד"ז הנ"ל בזו"נ.

אור פנימי

מעינים דא"ק בסוד הסתכלות עיינין באח"פ, דהיינו מה שיצא למעלה מפרסא שנתקנה בנקודים, ושמם היו חסרים ג"ר לז"א וט"ת רק חב"ד חג"ת דכלים עד החזה, והנוקבא לא יצאה רק בחינת הכתר שלה לבד, שהיא נקודת החזה, אמנם אח"כ בזמן הגדלות נקודים, הרי נתפשטו עד ב"ע, וז"ת השיגו כל אחד הג"ר שלהם, וגם הנוקבא השיגה הט"ס דכלים שלה מבי"ע, כמ"ש בחלק ז'. אלא הכונה היא על בחי' אצילות של הו"ת, דהיינו מה שיצא למעלה מפרסא שנתקנה בנקודים, ושמם היו חסרים ג"ר לז"א וט"ת לנוקבא ומה שקבלו בעת גדלות מבי"ע, אינם כאן בחשבון. ועל כן ג' הראשונות דז"א וט"ת דנוקבא לא נתקנו בעולם האצילות בבחי' קביעות, אלא בסוד תוספות. והטעם הוא, כי לא יצאו אפילו בזמן המלכים בבחינת אצילות של הנוקבא, כמבואר.

סח) ועיקר מ"ה בזכר, והארתו בנוקבא, ולהיפך בב"ן, ויען היות חו"ב מבינה דמ"ה לבד, לכן שרשם דינים ולא רחמים עם שהם מ"ה. ואפשר, כי מ"ה בחכמת אבא ובחכמת אמא, וב"ן בבינת אבא ובבינת אמא, וכן יהיה בז"א.

סט) ונחזור לענין, כי ביניקה נשלמו כבראשונה, ואז לא היה לכל א' מהם רק ב' כלים, שהם אחור ואמצעי. ובבא הגדלות לקח ז"א כלי הפנימי הג', ואז הגדיל את הנוקבא מאחוריו פרוץ גמור עד כנגד החזה, שהוא חצי שיעורו כנ"ל, והרי נשלמה כמוהו, עם היותה חצי שיעורו.

ע) ועדיין חסר ממנה נקודת יסוד ומלכות שבה. וזה לפי שעדיין אינה שלימה כמוהו רק חציו דוגמת זמן יניקתו, וחסר ממנה כלי הג' הפנימי של אותן ב' בחי', וגם מן הדעת שלה לא היה תוספת גדלות, רק כבזמן הקטנות.

עא) וכשננסרה, שהוא שלקחה היא המוחין חצים לבד, שהם בינה וגבורה (כנזכר במ"א בענין שופר) אז נמשך לה שם ב"ן שלה, כנודע, כי בינה וגבורה של ז"א הם ב"ן כנ"ל, ואז נשלם יסוד ומלכות שבה, ועדיין חסרה הארת שם מ"ה, ואז ניתנו בה האחורים של החיצונים דעיבור, ונעשה פנימיות בה.

אור פנימי

סח) א"א ועתיק הזכר לקח כל המ"ה וכו'. כל זה ההמשך כבר נתבאר היטב לעיל דף תרי"ט מאות כ"ה עד אות כ"ו. ומשם תדרשנו.

עא) וכשננסרה שהוא שלקחה היא המוחין חציים לבד שהם בינה וגבורה. כי הבינה וגבורה הם חלקה, דהיינו בחי' הב"ן של המוחין, כמ"ש להלן. ואז נשלם יסוד ומלכות שבה ועדיין חסרה הארת שם מ"ה. כבר נתבאר בחלקים הקודמים, שכל הקומות אשר יוצאים בעולם האצילות נבחנו על שם מ"ה החדש, ורק אותם הכלים והאורות שנשארו מע"ס דנקודים, גם בחינת הכלים דפנים עם

האורות שלהם ששמשו שם למעלה מפרסא, דהיינו בעת קטנות נקודים, אשר חזרו ונתקנו באצילות בקביעות בוז"ן, כל אלו נבחנו לב"ן. ומכ"ש בחינת האחורים דע"ס דנקודים, הן של הג"ר נקודים והן של הז"ת דנקודים, נחשבים ודאי לב"ן. במלה אחת, כל מה שיצא עוד בג"ר וז"ת דנקודים הן בגדלות והן בקטנות, ובאו בתיקון בעולם אצילות כל אלו נקראו ב"ן. ורק בחינת האורות והכלים שנתחדשו באצילות ע"י יציאת הקומות על המסכים בסוד או"י ואור חוזר כנודע, הרי כל אלו הם נבחנו למ"ה החדש, ונקראו בשם מ"ה.

וזה אמרו "וכשננסרה שהוא שלקחה היא המוחין חצים לבד שהם בינה וגבורה

(עב) והרי נשלמו בה ג' חלוקות: יסוד, ומלכות, ודעת שבה, שהם איברי ההולדה שאינם נעשים אלא ממ"ה. ובחזרתן פב"פ נתן בה בזווג א' שם ב"ן בבחי' הגדלות, ונשלמה. ואח"כ בזווג הב' נתן לה המ"ה, שהם החסדים לצורך נשמות.

(עג) ונמצא כי בזמן הנסירה, היא לוקחת הגבורות מז"א והוא נשאר רק מהחסדים ולוקח הוא הפנימיות (ונראה לי, כי נר"ן נקרא פנימיות העולמות. וגם במ"א ע"ש כי ציצית קטן, קטנות שהיא עשייה

אור פנימי

קבלה הזווג על בחינת תשלום הכלים, המחזיר הנה"י שלה, כנ"ל, וזווג זה נבחן רק על בחינת ב"ן, כי עוד אין בו האורות. וזה אמרו "ואז נשלם יסוד ומלכות שבה, ועדיין חסרה הארת שם מ"ה" כי רק נשלמו בחינת הנה"י החדשים שלה, שבחינת קו האמצעי שלהם הוא יסוד ומלכות, שהם הכלים והולדה. והשלמת הכלים נבחן לשם ב"ן, כנ"ל. אבל להארת שם מ"ה, כלומר, שתקבל גם הג"ר דאורות להכלים דחב"ד שלה, הנה ע"ז צריכים לזווג חדש הנבחן לשם מ"ה. כנ"ל.

(עב) ובחזרתן פב"פ נתן בה בזווג א' שם ב"ן בבחינת הגדלות ונשלמה ואח"כ בזווג הב' נתן לה המ"ה שהם החסדים לצורך נשמות. כבר נתבאר בדיבור הסמוך, שהזווג להשלמת כלים בלבד, נקרא בשם ב"ן. והנה הזווג הא' דשם ב"ן המובא בדיבור הסמוך, היה מבחינת אמא שלא ע"י ז"א, כמ"ש להלן. וע"כ צריכים עוד לזווג ב' על ידי ז"א, ואז נשלמים לגמרי הכלים שלה. ואח"ז נעשה הזווג הב' ע"י הז"א להמשיך לה האורות דג"ר, שנבחן לבחינת מ"ה, ולמוחין דהולדה כמ"ש לפנינו.

(עג) כל מה שנותן הזכר לנוקבא בעת הנסירה, גם מה שניתן לה מאמא, אינם רק הגבורות והם נקראים אחורים. כי הן הגבורות שניתן לה ע"י הארת השם ב"ן

אז נמשך לה שם ב"ן שבה וכו' ואז נשלם יסוד ומלכות שבה ועדיין חסרה הארת שם מ"ה פירוש: כי מטרם הנסירה, כבר היו לה ב' פרצופים: עיבור יניקה, שהם תג"ת נה"י, כנ"ל, שנה"י דז"א מספיקים לה לו"ק גמורות ואז יש לה רק בחינת ה"ג דקטנות שז"א השפיע לה דרך אחורי החזה, שפירושם הוא, בחינת ה"ת בעינים, שאז אין לה רק גו"ע בכל ספירה מע"ס שלה, שהם חב"ד תג"ת דכלים דכללות פרצופה, ואח"פ שלה הם חסרים מכל ספירה, כי ג' קוים דגלגלתא הם חב"ד דכלים, וג' קוים דעינים הם תג"ת דכלים, ובחינת נה"י שהם בחינת אח"פ חסרים לה הן בכללות והן בפרטות. וכדי להשלים את הע"ס שלה בבחינת נה"י, הנה לזווג ע"ב ס"ג היא צריכה, כי בקבלתה להארת ע"ב אז הארה זו מורידה בחינת ה"ת מעינים שלה לבחינת פה, ואח"פ דכללות חוורים למדרגתה, ואז נשלמת ברת"ס, שהם חב"ד תג"ת נה"י דכלים. כמ"ש כל זה בחלקים הקודמים.

והנה הארה זו המורידה ה"ת ומחזרת לה אח"פ, דהיינו הנה"י, היא נבחת לבחי' ב"ן, כי לא תיקנה יותר רק בחי' החזרת הנה"י שלה, שהם אח"פ שנפלו ממנה בעת שבירת הכלים, אמנם האורות דג"ר, שהם בחינת קומה חדשה הצריכה לצאת באצילות בשבילה, הנה עדיין לא קבלה אותה, כי מטרם שיש לה הכלים בשלימות אי אפשר לה שתקבל האורות דג"ר. וע"כ מתחילה

שביצירה, וציצית גדול, גדלות שביצירה. ובמ"א נתבאר כי שניהם נקראו חיצונות שביצירה, ובמ"א ע"ש (מהרח"ו ז"ל) כי כל מה שנותן הזכר לנזקבא בעת הנסירה, גם מה שנתון לה מאמא, אינם רק הגבורות, והם נקראים אחורים.

עד) ויש גבורות באחורים דזכר ויש גבורות במוחין ג"כ, ושניהם ננסרין וניתנין אליה (נראה מזה כי הפנימיות הם המוחין, שבהם ג"כ בחי' גבורות ב"ן הניתנין אליה, וכעד"ז בכלים מבחוץ. והוא נשאר במ"ה, ועיין במ"א היטב ענין הגבורות והחיבוק בימין ובשמאל והזווג, וכמה מיני חסדים וכמה מיני גבורות הם (מהרח"ו ז"ל).

עה) והענין, כי בחינת החיצונית והאמצעית שבנ"ה הם תרי פלגי גופא, שהם גוף א' לבד, כי שם ראש הנזקבא א' לבד, וזו"ן משתמשים בהם, וכותל א' לשניהן, אך בבואם של החסדים אז הנ"ה נפרדין זה מזה.

אור פנימי

על ידי אמא שלא ע"י ז"א, שהוא הזווג הא' דב"ן המשלים לאח"פ דנזקבא, כנ"ל בדיבור הסמוך, והן הזווג הב' דב"ן שהוא ג"כ ממתיק את האח"פ דנזקבא ביתר השלמה. הרי הם שניהם באים רק להשלים הכלים של האחורים שלה, שהם האח"פ, כנ"ל, וע"כ נבחנו שניהם לבחינת אחורים, וכן לבחינת ב"ן. אלא רק זווג הב' שעל ידי ז"א שנותן לה האורות עצמם הוא הנבחן לבחינת פנים, ולבחינת מ"ה, כנ"ל בדיבור הסמוך.

עה) החיצונית והאמצעית שבנצח הוד הם תרי פלגי גופא שהם גוף אחד לבד כי שם ראש הנזקבא אחד וזו"ן משתמשים בהם וכותל אחד לשניהם. כלומר, ב' הפרצופים הראשונים הנקראים עיבור ויניקה, וכן הם נקראים חיצונית ואמצעית, שהם ו"ק חג"ת נה"י, כנ"ל, הנה נצח והוד שבהם נבחנו לגוף אחד לבד, וע"כ הם מתלבשים בראש הנזקבא, שהיא בחינה אחת. ואז נבחן, שז"א ונזקבא משתמשים בכותל אחד לשניהם.

הנה הרב כייל כאן יחד ענין הדיבוק דנ"ה לגוף אחד עם ענין הזו"ן אב"א ששניהם משתמשים בכותל אחד, ואומר לפנינו, שענין הנסירה דנזקבא מז"א, הוא ג"כ ענין אחד עם ההפרדה דנצח והוד זה

עד) ויש גבורות באחורים דזכר ויש גבורות במוחין ג"כ, ושניהם ננסרין וניתנין אליה. כי ה"ג הם, ונחלקין ג"כ, לג"ר ולו"ק, ובהיותה עם הז"א אב"א, אין לה אפילו הו"ק דגבורות, כי אז אחוריהם ביתה, והגבורות דו"ק שמתוה ולמטה הם דבוקים באח"פ דזכר ונחשבים ע"כ על בחינת הזכר, ולא על בחינתה עצמה. רק בעת הנסירה, ננסרים ממנו ב' בחי' הגבורות, הן דו"ק והן דג"ר, וניתנין אל הנזקבא. וז"ש, "יש גבורות באחורים דזכר" דהיינו בחי' הו"ק

(עו) כי נעשה בזכר בחי' ה"ג הפנימית, כי אז הכותל ההוא לו לבדו מן החסדים, ולכן נחלקים נ"ה, ולה כותל א' לבדו מן הגבורה, והם

אור פנימי

דאבא ומנצח דא"א. וכן הנוקבא שהיא הוד, היא יונקת מהוד דו"א, ומהוד דאמא ומהוד דאבא ומהוד דא"א. דהיינו דרך הבחינה שכנגדה בכל העליונים ממנה, כמ"ש הרב לעיל (בחלק זה אות נ"ז) עש"ה.

וענין ה' הבחינות הנ"ל שבע"ס, הם היחסים מה' בחינות דא"א, כמ"ש בחלק א' דף ה' ד"ה וטעם. ולפיכך כשהמדובר הוא בבחינת פרצוף דרת"ס באו"י ואו"ח, הם מתבארים תחת התחלקותם של ע"ס. וכשרוצים להדגיש רק את בחינת האו"י שבפרצוף, שזה עיקרו של כל פרצוף, אז מחלקים אותו תחת ה' בחינות שבו. ובוה תבין כי זה היחס של הו"א לנצח, והנוקבא להוד, הוא להורות על הו"א דאו"י והנוקבא דאו"י, שנתבאר לעיל בדף ה' שהנוק' דאו"י היא רק בחינת הסיום של הקומה, שבה כח צמצום המסיים להאור העליון. ובחינת הו"א דאו"י הוא התפשטות של חסדים בהארת חכמה. ע"ש.

ונמצא, כי בקטנות ו"א, כל עוד שהוא ו"ק בלי ראש, הנה בחינתו עצמו דאו"י אינו מגולה בו כלל, כי עדיין אין בו הארת חכמה בחסדים שלו, ונתבאר שם, שזה כל ההבחן מן בינה דאו"י אל ו"א דאו"י, כי בינה דאו"י היא חסדים בלי שום הארת חכמה, ובעת שהמשיכה הבינה הארת החכמה בחסדים, יצאו החסדים האלו בשם בחינה חדשה שנקראת ו"א, ע"ש. הרי שבקטנות ו"א שאין בו רק ו"ק, עוד אין בחינתו מגולה כלל, כי אז אין בו שום הפרש מחסדים שבבינה. וכיון שכן, הרי הדבר נבחן בעיקר בספירת הנצח שבו, כי הוא עיקר הו"א מיחס האו"י, ונבחן ע"כ שאין בו שום הכר אל ספירת הנצח, והיא נכללת בהוד שלו. וזה שאמר הרב שבב' הפרצופים תג"ת נה"י דו"א נמצאים הנצח

מזה. כי אומר בעת שנו"ה הם גוף אחד משתמשים אז זו"ן בכותל אחד, ובעת שנעשה לז"א כותל מיוחד מחסדים, ולנוקבא מן הגבורות, אז נחלקים נו"ה זה מזה. וצריכים להבין מאד מה ענין להפרדה והדיבוק נו"ה עם הדיבוק והנסירה דו"א ונוקביה, כי כאן גניז המפתח אל הבנת הנסירה בכל הקיפה.

וכבר נתבאר לעיל, שעיקרם דע"ס הם ה' בחינות: כח"ב זו"ן, והם ה' פרצופי אצילות: א"א, ואו"א, וו"א, ונוקבא. וכל אחד מהם כלול מכולם, אלא שיש חילוק בין ג"ר ובין זו"ן כי בג' הפרצופים הראשונים בלבד, נבחנים ה' הבחינות שבהם לכח"ב זו"ן מטעם התכללות כל אחד בכולם. אבל בב' הפרצופים זו"ן, נתמעט וירד ההתכללות כח"ב שבהם לבחינת תג"ת, וע"כ ה' הבחינות שבהם נבחנות בשם תג"ת נ"ה, שחג"ת הם ג' הבחינות כח"ב, ונו"ה הם ב' בחי' ז"א ונוקבא, שז"א הוא נצח ונוקבא היא הוד. אמנם יסוד ומלכות שבהם, אינם מוסיפים בהם שום בחינה חדשה, כי אין יותר מה' בחי' בכל פרצוף איזה שהוא, וספירת היסוד היא רק בחי' התכללות של ה' בחינות שבפרצוף מצד החסדים שבו, וכן ספירת המלכות היא ג"כ רק בחינת התכללות של ה' הבחינות שבפרצוף, אלא מצד הגבורות שבפרצוף. ואינן בחינות נוספות, כמ"ש בחלק ה'.

ועם זה מובן שעיקרו של הו"א הוא בחינת נצח שבו, כי שאר ד' הבחינות שבו באים בו רק מהתכללות. וכן עיקרה של הנוקבא היא הוד שבה, כי שאר ד' הבחינות הם מהתכללותם של העליונים. גם נודע, שכל תחתון אינו מקבל מעליונו כי אם מהבחי' שכנגדה בהעליונים. ונמצא הו"א, שהוא נצח, הוא יונק מנצח דאמא ומנצח

מחוברים נ"ה לבחי' ראשה, והנוקבא לעולם היא סוד אחורים של הזכר, והזכר הוא בחינת הפנים אף בהיותם אב"א, והבן זה.

אור פנימי

חכמה, והשם פנים מורה שיש שם מוחין דהארת חכמה. ונתבאר, שכל עוד שאין הארת חכמה בפרצוף, אין בהע"ס דנה"י רק בחינת כח הסיום דע"ס, שהוא בחינת ההוד בלבד כנ"ל, ומעלת הנצח נעלם שם לגמרי, אלא גם הוא כלול בכח הסיום של ספירת ההוד, הרי שבחי' אחורים, הם גוף אחד בלי הבדל ביניהם. אלא רק בבחינת פנים, דהיינו, שיש שם מוחין דפכ"פ שהם גילוי הארת חכמה, אז הנצח הוא הנושא להגילוי הזה, וההוד הוא הנושא לכח הסיום, ונמצא שהם ב' גופות נבדלים זה מזה. כנ"ל. וזה אמרו "בחינת החיצוניות והאמצעיות שבנצח והוד הם תרי פלגי גופא שהם גוף אחד לבד כי שם ראש הנוקבא אחת לבד" כלומר, בעת שהנוקבא מלבשת מחזה ולמטה דו"א באחורים שלו, הנה אין אז בנוקבא אלא ב' פרצופים חג"ת נה"י דו"א, דהיינו הנקרא החיצוניות והאמצעיות, ובהם אין שום גילוי להארת חכמה, כנ"ל, ונמצא ע"כ שבחינת נצח והוד דו"א נעשו בנוקבא לגוף אחד לבד, כלומר, שאין הכר במשהו למעלת הנצח, כי אין שם הארת חכמה, ונמצא ע"כ שנעשו בראש הנוקבא לבחי' אחת, מטעם הלבשתה רק לבחינת אחורים של הו"א, דהיינו לבחינת ו"ק בלי ראש, אמנם בעת הלבשתה לבחינת פנים של ז"א, ששם יש מוחין והארת חכמה המתגלה מחזה ולמטה בבחי' הנצח שבו, נמצא שם הנצח והוד לב' גופות נבדלים זה מזה. כנ"ל.

וזה אמרו "והו"ן משתמשים בהם וכותל אחד לשניהם" היינו הכותל דבחינת הוד, שהוא כח המסך המסיים על אור העליון, שבו נעשה הווג דהכאה להוציא הקומה דבחי"א של המסך, הנקרא קומת ו"ק בלי ראש, שהיא בחינת ההוד הכלול בז"א, הנקרא ג"כ בשם הנוקבא שבגופו

והוד לגוף אחד, כי הנצח אין לו הכר והוא כלול בהוד. כי בבי' פרצופים אלו אין גילוי עוד להארת חכמה, ומשום זה אין גילוי לספירת נצח שלו, כמבואר.

ותבין ג"כ, שזה החסרון של ספירת הנצח, אינו דוקא בנה"י דו"א, אלא בכל פרט ופרט שבו, שאך אפשר להפרט, נבחן שם העלם זה של ספירת הנצח, שהרי המדובר הוא בבחינת נצח דאו"י אשר כל בחינותיו כלולים בו, אלא רק מקום ההבחן, הוא בעיקר בנה"י שלו. והוא משום, כי גם אחר שמשיג פרצוף הגדלות שלו, דהיינו חב"ד, הנה גם אז אין ענין גילוי החכמה ניכרת רק מחזה ולמטה בנה"י שבו, כנודע. ואז נבחן הנצח שבו לקו ימין הנושא אל הגילוי הזה דהארת חכמה, וההוד שבו נבחן לקו שמאל, דהיינו התכללות המלכות שבו המסיים על אור העליון, כי ע"כ נעשו הנה"י לבחינת ע"ס דסיום הפרצוף. והנך רואה המרחק הגדול בין הנצח שבקו ימין אל ההוד שבקו שמאל. כי הנצח הוא בחינת אור העליון שבו מגולה הארת חכמה, וההוד הוא כח הצמצום המסיים לאור העליון, ולפיכך הם נפרדים זה מזה. אמנם כל עוד שהם חסרי ג"ר, ואין מוחין בפרצוף, נמצאים הע"ס דנה"י שהם רק בחינת ע"ס דסיום בלבד, שזה הוא רק בחינת ההוד שבו, כנ"ל, וענין מעלת הנצח, שהיא בחינת הגילוי דהארת חכמה אין כלל שם, הרי, כי הנצח נעלם לגמרי והוא נכלל בהוד, כלומר שאין בכל הנה"י רק כח הסיום לבד. וע"כ הנצח וההוד הם גוף אחד ממש. כי אין במה להבדיל ביניהם.

ולפיכך כייל הרב בכמה מקומות, שבאחורים נבחנים הנו"ה לגוף אחד, אלא רק בפנים הם ב' גופות נבדלים זה מזה. כי השם האחורים מורה שאין שם הארת

(עז) גם ענין יסוד אבא שבתוך רישא דז"א, הוא דעת פנימי דז"א, ובמ"א כתבתי כי העליון מחבירו נעשה מקיף אליו, כי המוחין דו"ק דגדלות הם מקיפים למוחין פנימית דקטנות ויניקה, ועיין במ"א. בעיבור

אור פנימי

צריכה לזווג אחר דפ"פ, שאי אפשר לה לבא לזווג הזה רק בהקדם הזווג הנ"ל להשלמת נה"י דכלים. וע"כ עתה עדיין עומדת באחור דז"א, אע"פ שיש לה ראש תוך סוף דבחינת כלים.

ולפיכך נבחנו ה"ג לחיצוניות ופנימיות. דהיינו כל עוד שאין בה אלא ו"ק, נבחנים הגבורות שבה רק לחיצוניות, שהם בחינת ה"ת בעינים, שאז היא חסרה מנה"י דכלים וג"ר דאורות. ואחר הזווג דע"ב הנ"ל שהיא משגת, המוריד ה"ת מעינים ומחזיר לה הנה"י, נבחנים הגבורות שבה לה"ג פנימיות, המורים על נה"י דכלים וג"ר דאורות דב"ן, שהם הארת כלים, כנ"ל. וזכור מ"ש הרב לעיל שכל בנין פרצופה של הנקבא היא רק מגבורות, כלומר שהע"ס שלה היא בחי' גבורות, וע"כ מכנים את בנינה בשם ה"ג, שבקטנות נקראים ה"ג חיצוניות, שפירושם חסרי ג"ר. ובגדלות בנינה נקרא ה"ג פנימיות, שפירושם בחינת הג"ר שלה. וה"ג וע"ס, היינו הך אצל הנקבא. וה"ח וע"ס, היינו הך אצל הז"א. כי הע"ס הם ה' בחינות חג"ת נ"ה, כנ"ל. וע"כ ע"ס דז"א נקראים ה"ח וע"ס דנקבא נקראים ה"ג.

וזה אמרו "כי נעשה בזכר בחינת ה"ג הפנימיות כי אז הכותל ההוא לו לבדו מן החסדים" כאן מבאר הרב ענין נסירת הנקבא מן האחרים דז"א, שנעשית עי"ז בנין מיוחד בפני עצמה בלי שום דביקות עם הז"א. כי בעת היותם אב"א, הגם שהז"א הוא כבר בגדלות ויש לו ראש ומוחין, כמ"ש הרב לעיל, עכ"ז כשהעליון משפיע אל התחתון הוא מודד לו כפי מדת הכלים שלו, ולא כמדת עצמו. וע"כ הגם שז"א עצמו יש לו מוחין דגדלות, מ"מ הוא מודד

עצמו דז"א. והנה אז גם הנקבא הנפרדת המלבשתו מחזה ולמטה מאחוריו, משמשת ג"כ עם בחינת ההוד ההיא הכלולה בז"א, כל עוד שלא נשלמו הנה"י דע"ס שלה. כמ"ש להלן. הרי ששניהם משתמשים בכותל אחד אב"א. וזהו נמשך כל זמן שאין הנצח מתגלה בבחינת עצמו, דהיינו בזמן היותם אב"א, שאז היא ו"ק בלי ראש, ונו"ה הם גוף אחד, ואז הזו"ן משתמשים בכותל אחד. וזה אמרו "אך בבואם של החסדים אז הנצח והוד נפרדים זה מזה כי נעשה בזכר בחינת ה"ג הפנימיות, כי אז הכותל ההוא לו לבדו מן החסדים ולכן נחלקים נצח הוד" דהיינו כמ"ש בזהר, אתי חסד ופריש להון. אכן חסד הזה הוא חסד דע"ב, דהיינו החסד שעולה ונעשה להכמה בעת הזווג כנודע, וכשהנקבא מקבלת טפת הזווג הו"ו דע"ב, יורדת הה"ת מעינים שלה ומחזרת האח"פ שלה מבי"ע, שהם בחי' הנה"י החסדים לה בעת היותה בבחינת אב"א. כי נודע, שחסרון נה"י דכלים גורם חסרון ג"ר באורות, ובהיות הנקבא בבחינת ו"ק בלי ג"ר, הוא משום שחסר לה אז הנה"י דכלים, כי עדיין אין לה אלא גבורות דקטנות שהם בחינת ה"ת בעינים הדוחים אח"פ שלה לבי"ע. ונמצא עתה שהשיגה טיפת הזווג מע"ב, המורידה ה"ת מעינים שלה היא יכולה להעלות אליה הנה"י שלה מן בי"ע, שע"י היא משגת בחינת הג"ר של הגבורות שלה, שהם בחינת הראש דגדלות שלה, ונמצאת בזה שהיא עולה ומלבשת את הז"א בקומה שוה לגמרי, אלא שעומדת עוד מאחוריו דז"א, כי טפת הזווג הו"ו מגדלת רק את הכלים שלה, כי משלמת לנה"י שלה, ואז משגת בחינת ראש תוך סוף דכלים בשוה עם קומת הז"א, אבל לבחינת אורות היא

ויניקה נתקנו ו' ראשונות דז"א מז' מלכים דמיתו, ובמוחין דגדלות נתקנו ג"ר בסוד תוספת, ולכן המוחין מסתלקין ובאין בכל פעם בסוד תוספת, כי הג"ר הם המוחין דגדלות, והבן זה היטב.

אור פנימי

להנוקבא מבחינת המסך דזמן הקטנות שלו, דהיינו מבחינת הגבורות חיצוניות הכלולים בהנוקבא שבגופו דז"א, מזמן קטנותו עצמו. כמ"ש בחלקים הקודמים. ולפיכך גם בהיותם אב"א, ונו"ה גוף אחד הם, הנה זה רק בבחינת אחורים דז"א, ששם עומדת הנוקבא, שהיא צריך להשפיע לה מבחינת ה"ג חיצוניות, שאין מדת נצח מגולה שם, אלא מדת הוד לבד, אשר ע"כ, הנו"ה שבאחורים דז"א כגוף אחד נחשבו. אמנם בפנים שלו, שהוא ערכו כלפי עצמו, הרי הוא כבר השיג המוחין דגדלות שלו, וע"כ הנו"ה שלו עצמו הם נפרדים זה מזה, אמנם אין זה נוגע כלל לבחינת הנוקבא, כי אינו מודד לה מבחינת עצמו אלא כפי מדת הכלים שלה, כנ"ל.

ולפיכך עתה בהגיע טפת הזווג דחסד דע"ב המורידה ה"ת מעינים שלה, המגלה הה"ג הפנימיות של הנוקבא, כנ"ל. הנה הם באים בהכרח בזכר עצמו, כלומר בנה"י שלו ששם מלבשת הנוקבא ומקבלת טפת הזווג משם, ואז נפרדו הנצח והוד דזכר המלוכשים בהנוקבא, כי הנצח נעשה לנושא אל בחינת הג"ר דב"ן הנמשך מטפת החסד דע"ב, וההוד נעשה לנושא לבחינת כח המסיים העושה הזווג דהכאה. ונעשו בזה לב' גופים נבדלים זה מזה גם בבחינת קבלת הנוקבא ממנו. וזה אמרו "כי נעשה בזכר בחינת ה"ג הפנימיות וכו'" דהיינו לצורך הנוקבא, כנ"ל, כי הוא עצמו נבנה רק מחסדים. גם ענין הפרדה דנו"ה הם רק ביחס של הנוקבא, כי הוא עצמו יש לו עוד נו"ה נפרדים מקודם לכן, כנ"ל.

וזה אמרו "כי אז הכותל שהוא לו לבדו מן החסדים ולכן נחלקים נו"ה" כי בעת שנעשה הנצח לנושא להארת חכמה, נבחן

בהארה ההיא ב' בחינות שהם: חסדים, וגבורות. כי אין כאן גילוי של אור החכמה ממש כמו באבא, כי עיקרו של הז"א הוא חסדים ולא חכמה, אלא רק ענין של הארת חכמה בחסדים, הנקרא חסדים מגולים. ונודע שבחינת החכמה נבחנת לפעמים לבחינת גבורה כלפי אור החסד. והוא מטעם שהצמצום לא היה מעולם על אור החסד זולת על אור החכמה בלבד, כמ"ש לעיל בחלקים הקודמים. ולפיכך יש כאן בגילוי הנצח בחינת גבורה ג"כ, כי ההארת חכמה שבחסדים הם כגבורות כלפי חסדים עצמם שאין בהם שום כח של דין וצמצום. ושיעור הזה דהארת חכמה שבחסדים דנצח, נבחן לה"ג פנימיות, שאותם לקחה הנוקבא, ונשלמה בפרצוף שלם מרת"ס, כנ"ל. אמנם בחי' החסדים עצמם דנצח, שקבלו הארת החכמה, הם באו ברשות הז"א, כי החסדים שייכים לז"א. כנ"ל. ומטעם הזה אין מכנים לגילוי הארת חכמה אלא רק בשם חסדים מגולים לבד, כי הז"א אינו לוקח רק בחי' החסדים שנעשו לנושא להארת חכמה, והארת חכמה עצמה הם ה"ג הפנימיות שנותן להנוקבא. וזכור זה.

ועם זה נפרדה הנוקבא לפרצוף נבדל לגמרי מן הז"א, כי הז"א הוא עתה רק בנין של חסדים מגולים לבד, והנוקבא היא בנין של ה"ג פנימיות שהם בחינת הארת חכמה שלקחה מהז"א. וזה אמרו "כי אז הכותל שהוא לו לבדו מן החסדים" דהיינו שבנין גופו שהוא בחינת הכותל שלו, נעשה לו לבדו מן החסדים, ובנין גופה שהוא הכותל שלה נעשה לה לבדה מן ה"ג הפנימיות. וזה אמרו "ולכן נחלקים נו"ה" כי הנצח הוא עתה בחינת הנושא לחסדים מגולים, וההוד הוא הנושא לכח הסיום

עח) אך נוקבא לא בא לה תחלה, רק נקודת הכתר שבה, וכל התיקונים הם באים בה, ואח"כ שאר הט' כולם באים בתוספת בפעם א', בלי צורך עיבור ויניקה ומוחין כז"א, אלא נעשה הכל בפעם א'. וגם תבין, כי שם ב"ן שמשם שורש קין, בהיותו שם בדעת ז"א, נותן טפה בסוד זווג ממש, והם גבורות זכרים, והיוצאין לתיקון פרצוף נוקבא, הם נקבות כנ"ל.

אור פנימי

והמסך, כנ"ל. וע"כ הם עתה ב' גופין נבדלים. וזה אמרו "ולה כותל א' לבדו מן הגבורה והם נ"ה מחוברים לבחינת ראשה" כלומר, לא כמתחילה בעת היותם אב"א, שלא היה שם אלא כותל א' מן הגבורה, שהוא כותל ההוד, דהיינו בחינת ה"ג חיצוניות דבחינת ה"ת בעינים, "שהם נו"ה מחוברים לבחינת ראשה" כלומר, שנו"ה נתדבקו אז לגוף אחד לבחינת ראשה של הנוקבא אלא שנחלקו עתה לב' בחינות נבדלות. ומורה בזה שהגם שבבחינת הו"א עצמו לא היו הנו"ה מחוברים, כי כבר היה לו מוחין דגדלות. מ"מ לבחינת ראשה של הנוקבא היו מחוברים, כי מדד לה לפי הכלים שלה. כנ"ל. בדף אלף תשכ"ה ד"ה וזה אמרו כי. ע"ש.

אמנם האמת הוא כי מקורה של נוקבא נפרדת, מתחיל אחר צמצום ב' דא"ק, כי מקודם לכן, דהיינו מבחינת צמצום ראשון דא"ק, לא היתה המלכות רק בחינת או"ה בלבד, ולא היתה משמשת בפרצוף אלא בבחי' המסך שבה המעלה או"ה ומסיים להפרצוף, אבל לא היה בה שום בנין בפני עצמה, כי אין בנין פרצוף אלא מבחינת או"ה. אלא אחר צמצום ב', שה"ת עלתה בעינים דא"ק, ואח"פ דכל מדרגה יצאה ממנה וירדה למדרגה תחתונה, שע"כ נסתיים הו"א דנקודים על נקודת החזה שבו, וכל הנה"י שלו ירדו למתחת הפרסא דאצילות ונעשו לבי"ע, הנה אלו הנה"י שנפרדו מאצילות ויצאו לבי"ע הם בחינת או"ה, שהרי בפרצוף א"ק עצמו הם עוד

עח) נוקבא לא בא לה תחלה רק נקודת הכתר שבה, וכל התיקונים הם באים בה, ואח"כ שאר הט' כולם באים בתוספת בפעם אחת. לכאורה הדברים תמוהים, שהוא נגד כל המקומות שחושב עי"מ גם בנוקבא כנודע בענין ז' הומנים לעיל (דף תשס"א אות מ"ג) ובכ"מ. כן צריכים להבין מה הם התיקונים הבאים בה. שאומר, שלא בא רק נקודת הכתר וכל התיקונים וכו'. ובעיקר צריכים להבין מה גרם אל הנוקבא לצאת מכלל כל הפרצופים, שלא תהיה לה עיבור כמותם, אלא הט"ס דנה"י ותג"ת באים לה בפעם אחת, שהיא בחינת אב"א עם הו"א למטה מהחזה.

* (ע"ט) דע, כי תחלה בעיבור לא היה בז"א רק בחי' נפש לבד שבו, והוא המלכות שבו וששה קצוותיו. וכשנולד בא לו הרוח, ונשלם לו"ק בימי היניקה, ואמנם, הנוקבא קודם זמן העיבור, לא היה בה רק נקודת נפש שבנפש מלכות שבמלכות שבה, ושיעורה עטרה שביסוד ז"א, שהוא מנפש שבו.

אור פנימי

הארת הע"ב ס"ג והורידה הו"ת למקומה הקודם, אל הפה, וכל בחי' אח"פ שנפלו מן המדרגות חזרו למדרגתם בכתחלה, ונתפשטו הו"ת דו"א דנקודים עד לנקודה דעוה"ז כמו פרצוף א"ק, ונה"י דבי"ע נתחברו שוב אל הו"א כמו בצמצום א', כנודע. הנה אז נבחנים אלו הנה"י לב' בחינות: לבחינת נה"י דו"א, ולבחינת ט' תחתונות דנוקבא. והוא מטעם, שכבר באו לרשות הנוקבא בעת הקטנות נקודים, כנ"ל, ע"כ היא ירשה אותם גם בעת גדלות נקודים, דהיינו בעת שחזרו לבחינת אצילות, כי אין העדר ברוחני. ונמצא שעתה בזמן הגדלות דנקודים, נבנתה הנוקבא ונעשה לפרצוף נבדל בפני עצמה, דהיינו ע"י הבי"ע שנתחברו ונעשו לט"ס תחתונות שלה. ומכאן נעשה שורש לבנין נוקבא נפרדת דו"א, בבנין גמור בפני עצמה ע"י ג' הספירות דאו"י נה"י דו"א, שנעשו לבי"ע ואח"כ נתחברו לאצילות.

אמנם גדלות זו דנקודים לא נתקיים שם, כי הפרסא חזרה לתקפה והכלים דנה"י דו"א שוב נעשו לבי"ע וגם הכלים דפנים נשברו מחמתם, לפי שנתחברו עמהם, כמ"ש בחלק ז'. כי כל ז"ת דנקודים נשברו עמהם, שמהם נבררים והולכים פרצופי זו"ן דאצילות עד גמר התיקון. כנודע. והנה נתבאר, שמקורה של הנוקבא הנפרדת מתחלת מעת הגדלות דנקודים, אחר שנתפשטו הו"ת לבי"ע. אבל בעת הקטנות עדיין לא היתה לנוקבא דו"א שום בנין בפני עצמה, אלא שהיתה משמשת לבחינת נוקבא

בחינת אצילות, כי מלכות המסיימת להפרצוף א"ק עומדת בנקודה דעוה"ז בסו"ה ועמדו רגליו על הר הזיתים, כנודע. ונמצאים ג' ספירות נה"י הקודמים לנקודה דעוה"ז שהם למעלה ממלכות והם בחינת או"י כי כל שלמעלה ממלכות הוא או"י. ונמצא, שעתה אחר צמצום ב', שמלכות המסיימת לו"א דנקודים, עלתה למקום נקודת החזה, הנה הרויחה בזה ג' הספירות דאו"י שנעשו לבי"ע, כי נפרדו מז"א ובאו לרשותה של הנוקבא שהרי הם כבר נמצאים תחת נקודת הסיום שלה על הו"א, ואין עתה לו"א חלק בהם. והבן זה. ועם זה תבין מ"ש הרב בכמה מקומות שכל ג' עולמות בי"ע הם התפשטות הנוקבא דו"א. כי היא ירשה אותם מן הו"א, בעת צמצום ב', כי הם באמת שייכים לו"א, אלא שנפרדו ממנו מחמת עלית מלכות המסיימת למקום נקודת החזה שלו, וע"כ נפלו לרשות הנוקבא.

אמנם מטעם ביאת הגדלות נקודים, גם הנוקבא לא היתה יכולה להנות מהם כלום, ומכ"ש שיתחברו לבנין פרצופה, שהרי עתה נעשה סיום הקו דא"ס במקום החזה דו"א, שהיא הנקרא פרסא שמתחת האצילות, והנה הפרסא הזו מבדלת בין הנוקבא לבין הנה"י שנעשו לבי"ע לבר מאצילות, ונמצאת הנוקבא דו"א שהיא נקודת החזה הנמצאת דבוקה בז"א למעלה מפרסא בבחינת אצילות, שאין לה שום חיבור וקשר עמהם כלל.

אכן בעת גדלות הנקודים, אחר שירד

* ע"ח ח"ב דרוש מ' שער פנימיות וחצוניות דרוש ז'.

(פ) ואח"כ בעיבור נתוסף בה ו"ק הנפש, ונקרא רוח שבנפש, ואז גדלה כמדת היסוד עצמו דו"א, שהוא רוח שבו, אך אינן ו"ק שלמים כמוהו. אח"כ ביניקה גדלה היא הנשמה שבנפש וניכר ג' כלים שבה, שהם כלי נפש כלי רוח כלי נשמה, כנודע, שאין עוד כלים רק ג' כלים אלו. אך הם בחי' נפש בלבד, באופן שנשלם בה בחי' י' מלכיות שבה הנקרא נפש גמורה, וכולם אינם רק מדה אחת כמדת ת"ת דו"א, ואז היה הז"א ו"ק גמורים, והיא קצה א' גמורה.

(פא) אח"כ גדל ז"א י"ס גמורים, ובא לו נשמה, ואז היא נגדלת בבחי' רוח בפעם א', כי אותו המדה של י' מלכיות הנ"ל נעשו י"ס, כנודע מא"ב דאטב"ח.

אור פנימי

שבגופו דו"א, במקום נקודת החזה מיחס הכלים, ששם נקודת היסוד מיחס האורות. אבל לא היה לה שום בנין בפ"ע. גם נתבאר שנוקבא דגופו דו"א ונוקבא הנפרדת שלו, הם שורש אחד, אלא בעת קטנות ז"א דנקודים, היא אצלו רק בחינת נוקבא שבגופו, שהיא עטרת היסוד דאורות ונקודת החזה דכלים, דהיינו הנוקבא המסיימת לפרצוף הז"א, והמשמשת לו להעלאת אורו. ובעת גדלות הז"א דנקודים, בעת שנה"י דבי"ע נתחברו לפרצופו בבחי' אצילות, אז אותה הנוקבא שבגופו קנתה עתה ט"ת מן הנה"י אלו, משום שכבר היו ברשותה מעת הקטנות. ולפיכך, אין הנוקבא הנפרדת צריכה לעיבור, כי היא מתקנת בעיבור יניקה של הז"א עצמו, כי כל עוד שאין ז"א דאצילות משיג בחינת הגדלות שלו, ע"י נה"י חדשים העולים לו מבירורי הכלים דבי"ע, אין עוד שום התחלה אל הנוקבא הנפרדת, כי אז היא נחשבת לנוקבא שבגופו דו"א, כנ"ל בז"א דנקודים, וכיון שהיא עוד בחינת הנוקבא שבגופו הרי היא מתקנת עם גופו דו"א עצמו, כמ"ש הרב כאן באות ע"ט ופ', אלא אחר שז"א משיג הגדלות שלו דנשמה, וקונה נה"י דכלים וג"ר דאורות, אז מתחלת הנוקבא שבגופו

להתפשט לבנין בפני עצמו ע"י קבלתה מנה"י החדשים דו"א שנבררו מבי"ע, ע"ד שנתפשטה מנה"י דגדלות דו"א בזמן הנקודים, ואז היא מקבלת ב' הפרצופים נה"י ותג"ת בפעם אחת, דהיינו לפי שיעורם של הבירורים, דנה"י דו"א שעלו מבי"ע. באופן שכל התיקונים שנעשו בעיבור ויניקה דו"א עצמו, נתקנה עמו גם הנוקבא הנפרדת, אלא שהיא אינה עולה עוד שם בשם, כי היא עדיין בחינת נוקבא שבגופו, כנ"ל. אמנם בעת גדלות הז"א שנעשית לנוקבא נפרדת מתגלים בה אלו התיקונים שקבלה מקטנות דו"א בהיותה עוד נכללת בנוקבא שבגופו דו"א. וע"כ מקבלת כל הט"ס דנפש רוח שלה בפעם אחת כמ"ש הרב.

וזה אמרו "אך נוקבא לא בא לה תחילה רק נקודת הכתר שבה וכל התקונים הם באים בה" דהיינו כל התיקונים שנתקן הז"א בעת עיבור יניקה שלו, הם באים בהנוקבא הנפרדת מאליהם, כי אז היתה משמשת בו לנוקבא שבגופו ונתקנה עמו יחד. כנ"ל. וזה אמרו "ואח"כ שאר הט"ס כולם באים לה בתוספת בפעם אחת בלי צורך עיבור יניקה מוחין כו"א" כי כל התיקונים שקבלה בהיותה נכללת בנוקבא שבגופו, בעת עיבור ויניקה דו"א, הוא מקבלתם בעת ביאת

(פב) והרי עתה הם אב"א, אך עדיין אין בה רק נפש ורוח, כי הרי היא עדיין מן החוזה ולמטה ששם היא בחינת הרוח. כי עד החוזה עומדת היסוד דבינה הנקרא נשמה, כנודע. גם כי הרי אינה לוקחת מהבינה עצמה, אלא מן הז"א עצמו הנקרא רוח, וגם שהוא למטה מהחוזה כנ"ל, שאין שם בז"א עצמו רק רוח, ולכן לא הגיע אליה רק רוח שלה, כי הנשמה שלה ניתנה למלכות של ז"א עצמו כנ"ל.

(פג) ואח"כ יצאו המוחין וניתנו אליה עצמה, ואז נגדלה היא כל האחור כי כבר יש בה נשמה כמוהו. ודע והבן מאד, כי אז כל בחי'

אור פנימי

המוחין דז"א, כלומר, בעת שהתחילה להבנות לבנין בפ"ע. אמנם עדיין אין בה אלא ו"ק שהם נה"י ונה"ג, כי אינה יכולה לקבל מהמוחין דז"א כל עוד שלא המשיכה את אח"פ שלה עצמה, כי תחלה עולים גו"ע שלה הדבוקים בנה"י דז"א החדשים, והם הט"ס דרוח נפש שלה שבאים לה בפעם אחת. אמנם אח"פ שלה אינם עולים אלא ע"י זווג שני הנקרא עיבור ב', כנוהג בכל הפרצופים כמ"ש הרב לעיל, שזה בא לה בב' זווגים כמ"ש להלן.

(פג) ואח"כ יצאו המוחין וניתנו אליה עצמה ואז נגדלה היא כל האחור וכו' שהוא ב"ן שלו הוא דוגמת בינה עליונה והיא דוגמת תבונה וכל אחורים שלו ננסרין וניתנין אליה. דברים אלו הם הקדמה בעלת ערך רב בהבנת הנסירה ובנין הנוקבא בכללה. ויש ע"כ להבינם היטב. כי הגה הרב משה את בנין קטנות וגדלות של הנוקבא אל החיבור של אמא עלאה עם התבונה. וצריכים להבין היטב ההשואה הזו. ותחילה צריכים להבין ענין התחלקות או"א וישסו"ת לב' פרצופים שהרי שניהם הם קומה אחת של ס"ג כמ"ש הרב לעיל (דף תרס"ו אות ע"א) דהיינו קומת בינה, ולמה נתחלקו לב' פרצופים, אשר הג"ר דקומת בינה לקחו או"א עלאין, וו"ק דקומה זו לקחו ישסו"ת. וכבר ביאר הרב את זה

והוא מכח התחלקותם בענין חסדים מכוסים וחסדים מגולים, כי שניהם מלבישים לחג"ת דא"א, וכיון שמחזה ולמעלה דא"א ששם מלובש יסוד דעתיק, הוא מקום של חסדים מכוסים, ומחזה ולמטה דא"א הוא מקום של חסדים מגולים, כי כבר נסתיים יסוד דעתיק. לפיכך נתחלקו גם או"א, אשר או"א עלאין מלבישים עד החוזה והם בחינת חסדים מכוסים, וישסו"ת מלבישים למטה מחזה וע"כ הם חסדים מגולים. כמ"ש בע"ח שי"א פרק א' ע"ש.

וביאר הדברים בקיצור. הוא כי באמת כבר יצאה הבינה לחוץ מראש דא"א, כי המסך דפה דראש דא"א הוא למעלה ממנה, וא"כ או"א, שהם קומת בינה, היו צריכים להיות חסרי ראש, דהיינו בחינת ו"ק בלבד. אלא כיון שבינה בשורשה היא בחינת אור של חסדים, בסוד כי חפץ חסד הוא, ע"כ אין שום צמצום שולט עליה, כי אין צמצום על אור דחסדים, כנודע. ולפיכך אין המסך דפה דראש דא"א שולט עליה כלל והיא נחשבת כמו שעוד היתה למעלה ממסך דראש דא"א, וע"כ נחשבים או"א לבחי' ג"ר גמורים, הרי שכל בחי' ג"ר של הבינה היא מתמת שדרכה היא בחסדים מכוסים, שפירושם, הדוחים חכמה בסוד כי חפץ חסד הוא. אמנם זה נוהג רק בג"ר דקומת בינה, דהיינו בכח"ב שבה, אבל בוי"ת שלה, שהם ההתכללות מזו"ן, שכל עיקרם הם רק

מלכות דז"א עצמו שהוא ב"ן שלו כנזכר במ"א, הוא דוגמת בינה עליונה, והיא דוגמת תבונה, וכל אחוריים שלו ננסרין וניתנין אליה, ועי"ן נשלמה. כי היא דוגמת התבונה הנעשית פרצוף גמור בהתחברה עם הבינה.

(פד) והנה הכלים הם ננסרין ונדבקין בה, כיון שהנשמה נכנסת בה שהיא נשמת הכלים הננסרים, שהוא ב"ן דז"א, אורות וכלים, והבן זה מאד. והנה עד עתה יש בז"א ובנוקבא מוחין דנשמה, ואז נקרא כבר גדול, כי בעוד שיש בו רוח נקרא זעיר, ובלוקחו נשמה שבו נקרא גדול, שהוא בן י"ג שנים ולמעלה. אך עדיין אינו אדם ראוי לחופה עד י"ח שנה, ואז נכנסת בו נשמה לנשמה שהם מוחין דאבא. כי אין זווג ראוי להוליד, אלא מן המוח שהוא חכמה הנקרא חיה, כנ"ל.

אור פנימי

מקבלים חכמה, וע"כ שוב נתחברו או"א וישסו"ת לפרצוף אחד, שהרי שניהם רק קומה אחת ואין להם עתה שום סבה שיתחלקו.

ולפי"ז תבין, שבעת שהנוקבא מלבשת לז"א אב"א מחזה ולמטה, שהיא אז בחינת ו"ק בלי ראש, נמצאים זו"ן שהם שוין לגמרי לאו"א וישסו"ת בעת שהם מחולקים לב' פרצופים. כי נודע שאין הנוקבא מתחלת להבנות רק אחר שז"א משיג קומת נשמה, כנ"ל באות פ"א. שאחר שז"א משיג קומת ס"ג שהיא נשמה מתחלת הנוקבא להגלות ולהלבישו אב"א מחזה ולמטה. ע"ש. ונמצא על כן, שז"א מתחלק עתה לב' פרצופים על החזה שלו. כי נודע, שיש לז"א גם נוקבא שבגופו עצמו, ונמצא שמחזה ולמעלה דומה הו"א עם הנוקבא שבגופו, לבחינת או"א עלאין, והוא בחינת ג"ר דבינה כמותם, כי יש לו קומת ס"ג כמוהם. ומחזה ולמטה נבדל לפרצוף מיוחד עם הנוקבא הנפרדת המלבשתו שם, שהם דומים לגמרי לישסו"ת, דהיינו שהם פרצוף ו"ק בלי ראש. והנך רואה שבשעה שז"א הוא בקומת ס"ג ונשמה, והנוקבא מלבשת אותו מחזה ולמטה, יש כאן השואה גמורה לאו"א וישסו"ת בעת שנפרדים לב' פרצופים. שגם הו"א ונוקביה

חסדים בהארת חכמה, וכבר אינם בסוד כי חפץ חסד הוא, א"כ המסך דמלכות של ראש דא"א רוכב עליהם, כי לא יוכלו לקבל הארת חכמה בהיותם לבר מראש דא"א, ואין להם הספקה מחסדים המכוסים שבג"ר דבינה, כי לחסדים מגולים הם צריכים, וע"כ הם ו"ק בלי ראש. הרי, איך קומה אחת של הבינה נתחלקה לב' בחינות רחוקות זו מזו, אשר הג"ר שבהם נחשבים כמו שהם עוד בראש דא"א, ואינם מרגישים שום כח צמצום ע"י המסך דפה שלו, אבל ז"ת דקומה זו נתצמצמו ונעשו לבחינת ו"ק בלי ראש. וע"כ הג"ר של הקומה נבדלו לעצמם, ונקראים או"א עלאין שיש להם ראש. וז"ת של הקומה יצאו לעצמם בפרצוף נבדל ונקראו ישסו"ת והם ו"ק בלי ראש. וכבר הארכנו בזה בחלקים הקודמים.

והנה כל זה נוהג רק בשעה שיש לאו"א עלאין רק קומת ס"ג, שהיא קומת בינה ונשמה, שהיא יצאה לחוץ לבר מראש דא"א. אמנם בעת שאו"א משיגים לקומת ע"ב דהיינו בעת שעולים לג"ר דא"א, כמ"ש בחלק הקודם. הנה נתבטל הסבה הנ"ל המחלקת את או"א וישסו"ת לב' פרצופים, כי עתה עלו ונעשו לקומת חכמה כמו א"א, ששם אין הפרש כלל בין ג"ר לז"ת, ושניהם

* (פה) ועתה נבאר בנין נוקבא דז"א, כי הנה בהגיע עת אצילות ת"ת ז"א כנ"ל, אז תיכף נקיב נקב באחורי חזה שלו, ושם נאצלה ראש הנוקבא, כנזכר באד"ר. והענין הוא, כי ז"א כלול מ"ס בהתחברו עם המלכות, אמנם עדיין עתה בעת הזו שהוא בתחילת אצילותה, אין בהמלכות הזו רק חלק עשירי שבה בלבד, ואינה נקראת רק בחי' נקודה קטנה כנודע. ואח"כ התחיל המאציל לתקנה ולהגדילה ולעשותה פרצוף גמור כלול מ"ס, ע"י ט' נקודות שהוסיף בה כנזכר.

(פו) וזה ענין תיקונה והגדלתה. כי בתחילה מבחי' האחורים דנה"י דז"א נעשה בה ג' מוחין חב"ד, אבל נודע כי כל שיעור קומתה הוא שיעור אורך שמן החזה שלו ולמטה, והוא, כי הירכין שלו נחלקים לפרקין כנודע, באופן שמן הת"ת שלו דמן החזה ולמטה נעשה הכתר שבה, ומן אחורי נה"י שבו, נעשו כל ט"ס שבה, מחכמה עד מלכות שבה, כנודע אצלינו.

אור פנימי

מתחלקים כמותם, שמחזה ולמעלה, נבחנים לזו"ן הגדולים, כי יש להם ראש ונשמה. ומחזה ולמטה נפרדו ונעשו לזו"ן הקטנים, דהיינו ו"ק בלי ראש. כמבואר. ועם זה יובן לך היטב הטעם, למה לא יצאה הנוקבא הנפרדת בקומת נשמה כמו הז"א. שהרי הרב אומר כאן באות ע"ה, אשר הנוקבא אינה צריכה לעי"מ כמו ז"א, אלא הכל נעשה בה בפעם אחת וא"כ, למה יצאה בתחילה בו"ק בלי ראש, אלא בנה"י ותג"ת בלבד, ולמה לא קבלה גם בחינת נשמה וראש מהחזה, ובמתבאר הוא מובן בפשיטות. כי בעת שכל בחינת ראש של הז"א היא רק מקומת ס"ג, שהיא קומת בינה, שכל בחינת ג"ר שבה הוא מכח שהיא מתוקנת בחסדים מכוסים, בסוד כי חפץ חסד הוא. ונתבאר, שאין זה נוהג בז"ת דקומת ס"ג, שהם צריכים אל הארת חכמה, וע"כ הם סובלים מן מסך דפה דראש דא"א, ונעשים ו"ק בלי ראש. ע"כ רק מחזה

ולמעלה דז"א, כלומר, בחינת הג"ר של הז"א, שהוא עתה ג"ר דקומת ס"ג, יכולים לקבל בחינת ראש ונשמה מג"ר דבינה, כמו שמקבלים או"א עלאין, אבל הנוקבא הנפרדת שהיא בחינת נה"י דז"א, ומשם כל יניקתה ושורשה, כנ"ל דף א' תשכ"ז ד"ה אמנם, ע"ש. הרי היא צריכה אל הארת חכמה כמו הז"ת של הז"א שמחזה ולמטה, ואין לה הספקה מהחסדים המכוסים שבג"ר דז"א שמחזה ולמעלה, וע"כ אינה יכולה להנות מג"ר דנשמה של ז"א, והיא דומה לישסו"ת שאע"פ שהם מקומה אחת עם או"א עלאין מ"מ הם ו"ק בלי ראש, משום שצריכים לחסדים מגולים. הרי, שאע"פ שאין הנוקבא צריכה לעי"מ והיא מקבלת כל קומתה מז"א בבת אחת, מ"מ אינה יכולה לקבל מג"ר ונשמה שבו, משום שהם חסדים מכוסים, ואינם מספיקים לה אלא לבחינת ו"ק בלי ראש, שהם נה"י ותג"ת בלבד.

* שער הכונות ח"א ענין דרושי הלילה אמצע דרוש ו'.

(פו) וכבר נתבאר, כי לסיבה זו נקראת הנקבה בשם אות דלת, כי שיעור קומתה אינו רק כנגד ד' ספירות אלו בלבד. אבל אין זה רק בהיותה אחור באחור. ואחר שחזרת פב"פ, נקראת ה"א, ע"ד מ"ש בסבא דמשפטים בסוד יהודה, דאתקריאת דלת ואתקריאת ה"א, דא מסכנו ודא עתירו.

(פח) והענין הוא, כי בהיותה אחור באחור כנגד ד"ס אלו נקראת דלת, דלה ועניה היושבת באחור. ובחזרת פב"פ, אז נקראת ה"א בסוד העושר, כי כבר זכתה לחזור אפין באפין. והבן כלל זה, של דלת ושל ה"א, היטב.

(פט) והנה נמצא, כי בהיותה באחור היא טפילה אליו וצריכה אליו שיאיר בה והוא פותח עיניו להשגיח ולהביט בה, אבל אינו מביט אלא במקום החזה שבו, ומשם נוקב אור עיניו ויוצא לאחור ומאיר בה, כפי מה שהיה באצילות עצמו, ובהיות הוא מביט בה, גם א"א מביט ומשגיח ומסתכל בו"א, כנזכר באד"ר.

אור פנימי

והנה נתבאר היטב, שאין הנוקבא הנפרדת יכולה להבנות בבחינת ג"ר, מקומת גדלות דנשמה של הו"א, להיותם בחינת חסדים מכוסים, שאינם מספיקים לה אלא לוי"ק בלי ראש. ונמצאים עתה במצב הזו"ן ב' בחינות: שמחזה ולמעלה נבחן לזו"ן הגדולים, שיש להם ראש. ומחזה ולמטה נבחן לזו"ן הקטנים, שהם חסרי ראש. והם בהשואה לאו"א וישו"ת. ולפיכך, בכדי שתהיה אל הנוקבא בחינת ג"ר, צריך זו"ן לעלות למ"ן לאו"א עלאין, ואו"א עלאין לג"ר דא"א, וכן למעלה, כמ"ש בחלק הקודם, ואז נמשך טיפת הזווג דע"ב ס"ג העליונים ממוחין דחיה, דהיינו קומת חכמה, ובאה לנוקבא דו"א, ואז נתבטל ההתחלקות דג"ר וז"ת דו"א, כי שניהם יכולים לקבל עתה הארת חכמה, כנ"ל באו"א וישו"ת שתוורים לפרצוף אחד בהשגתם לקומת חכמה. ונמצא עתה שזו"ן הגדולים וזו"ן הקטנים נעשים לפרצוף אחד, והנוקבא מקבלת בחינת ראש בשוה עם הו"א, כי

מקומת חכמה היא יכולה לקבל כמו הג"ר דו"א. והבן היטב. וסדר התחברותם דזו"ן הגדולים עם הקטנים, הוא דומה ג"כ לסדר התחברות או"א וישו"ת, בעת השגתם לקומת ע"ב. שביאר הרב, שאבא ויש"ס נעשים לפרצוף אחד לבחינת אבא, ואמא ותבונה נעשים לפרצוף אחד בבחינת אמא, ושניהם מזדווגים פב"פ בקומה שוה. כנודע. כן כאן ו"א הגדול שמחזה ולמעלה, מתחבר עם ו"א הקטן שמחזה ולמטה, ונעשים לפרצוף אחד בקומת חיה. וכן הנוקבא הנפרדת שמחזה ולמטה דו"א מתחברת עם הנוקבא הגדולה שבגופו דו"א שמחזה ולמעלה ונעשים שניהם לפרצוף אחד בקומה שוה עם הו"א דחיה, ומזדווגים עתה שניהם פב"פ.

אמנם אלו המוחין דחיה הבאים אל הנוקבא, אינם באים תכף בבחי' פב"פ ע"ד הנ"ל. כי יש כאן ג' זווים מיוחדים במוחין אלו: א' הוא להשלמת כלים דראש תוך

(צ) ואחר שנתקנה באחור, כשבא ערב שבת, עלה ברצון המאציל העליון להחזירה פב"פ, ויהיה זווגם שלם, כי בהיותם אחור באחור אז זווגם ג"כ הוא אחור באחור, ועוד כי בהיותה באחור, צריכה להיות ג"כ הנקבה גרועה וקטנה ממנו, לפי שהנה היא אז מקבלת הארה ע"י בעלה ולכן רצה להחזירו בפנים שיהיו שניהם שוים, ואז מה עשה, הפיל ה' אלהים תרדמה על האדם שהוא ז"א ולא אשתאר ביה רק קיסטא דחיותא.

(צא) וביאור מילת קיסטא דחיותא, הנזכר בזהר בכמה מקומות, ר"ל, מדת החיים. פי': שעתה חזר ז"א להיות כבראשונה כמדתו, שלא היה בעת אצילותו רק ו"ק בלבד כנ"ל, ובהיותו חוזר אל מדתו הראשונה, אין בו כח להאיר בנוקבא ולהשפיע בה, לפי שאז אין בז"א רק ו"ק בלבד. ונוקבא אין בה בחי' מוחין ושום אבר מן גופא, רק חלק עשירי מעשרה חלקים שיש לה בגדלותה כנ"ל.

(צב) והנה כשאין בו רק ו"ק, אין בו בחי' חיות רק אותו חלק העשירי מן החיות שהיה לו שהוא מגיע לנוקבא, ואז נחלק אותו החיות שאינו רק חלק העשירי בלבד, ונחלק בו"ק ובמלכות שבו, וזהו ביאור קיסטא דחיותא, כי הוא מדת חיי ז"א בהיותו בבחי' אצילות בן ו"ק בלבד. ובשער הפסוקים פרשת וישב בפסוק ויוסף הורד מצרימה נתבאר ענין השינה והחלום והפתרון מה עניינם באר היטב.

אור פנימי

סוף הראוים למוחין אלו, הבא אל הנוקבא ע"י אמא עצמה, שלא ע"י ז"א, מטעם שיתבאר להלן. וב' הוא ג"כ להשלמתם של הכלים, החוזר ונשנה ע"י נתינת הז"א עצמו אל הנוקבא, וע"י ב' זווגים אלו, היא משגת חב"ד תג"ת נה"י דכלים בקומה שוה עם הז"א, הראוים לקבל האורות דחיה, ונבחנת שעדיין עומדת אב"א עם הז"א, משום שאין ענין פב"פ בא אלא ע"י קבלת האורות עצמם דחיה, וכיון שלא קבלה עתה רק השלמת הכלים ע"י מוחין אלו, וכל האורות דהשלמת כלים הם נבנתים לאורות דאחורים. כי הכלים נקראים בשם אחורים. כנודע. וע"כ נמצא עתה ז"א ונוקבא אחר ב' הזווגים הנ"ל, שהם עומדים אב"א בקומה שוה לגמרי ואח"ז עולים למ"ן ומקבלים

האורות דחיה עצמם, וחוזרים פב"פ בקומה שוה. וזה אמרו "ואח"כ יוצאין המוחין ונתיבין אליה עצמה ואז נגדלת היא כל האחור כי כבר יש בה נשמה כמוהו" דהיינו ע"י ב' זווגים הנ"ל הראשונים היא מקבלת המוחין דהשלמת הכלים, ואז נעשים הזו"ן הגדולים עם הזו"ן הקטנים לפרצוף אחד, משום שהם ממוחין דחיה, שאין חילוק בהם בין הג"ר והז"ת, ונמצאת הנוקבא הנפרדת מתחברת עם הנוקבא הגדולה ונעשים לפרצוף אחד, וע"כ היא עתה בקומה שוה עם הז"א. אלא כיון שהם באים רק להשלמת כלים, שהם אורות דאחורים כנ"ל, ע"כ עדיין היא עומדת באחור, וזה אמרו "כי כבר יש בה נשמה כמוהו" כלומר, בחינת

צג) ואחר שחזר ז"א אל מדתו הראשונה בן ו"ק בלבד, נסתמו עיניו ועפעפיו ולא יכול להשגיח ולהאיר בנוקבא כבראשונה, וגם הסתכלות א"א בו נחסרה ממנו, וכנגד הסתלקות הארת עיני א"א ממנו, אמר המפיל חבלי שינה על עיני, כי בחסרון הסתכלות עליון בו נפלה שינה בעיניו, ומזה נמשך כי גם הוא סילק הארתו והשגחתו בנוקבא, וסגר עיניו בעפעפיו, ולא נסתכל בה. וכנגד זה אמר ותנומה על עפעפי.

צד) ונמצא כי כמו שז"א חזר למדתו הראשונה, כן נוקבא, אחר אשר הגדילה אחור באחור פרצוף שלם כנזכר, חזרה למדתה הראשונה להיותה בסוד נקודה קטנה, ע"י הפלת התרדמה כנזכר. ולכן עתה נקראת צלע, ולא פרצוף, וזש"ה ויקח אחת מצלעותיו.

אור פנימי

שום סבה שיתחלקו הג"ר דז"א והז"ת דז"א לב' פרצופים, כי אין התחלקות זו נוהג רק במוחין דבינה, להיותם בחינת חסדים מכוסים כנ"ל. וזה אמרו "וכל אחורים שלו ננסרים וניתנין אליה ועי"ז נשלמה" דהיינו גם אחורים של הנוקבא הגדולה ננסרים מז"א, כלומר, שנבדלין ממנו וניתנין אל הנוקבא הנפרדת, משום שנתחברה עמה לפרצוף אחד, כנ"ל. ועי"ז נשלמה הנוקבא הנפרדת בקומה שוה עם הז"א. וענין הצורך של נסירת הנוקבא הגדולה דז"א מן הז"א, והתחברותה אל הנוקבא הנפרדת דוקא. גם מהי המעלה היתרה שבנוקבא הנפרדת. תבין עם המתבאר לעיל (דף א' תשכ"ז ד"ה אמנם) ע"ש. כי באמת הנוקבא שבגופו דז"א עם נוקבא הנפרדת הם שורש אחד, אלא שבקטנותו דז"א, שהיא נמשך מקטנות דנקודים, עדיין אין גילוי לנוקבא נפרדת, והיא עומדת שם בבחינת נוקבא שבגופו, שהיא עטרת יסוד שלו, ורק בגדלות הנקודים נתפשטה הנוקבא שבגופו ונעשית ע"י החיבור עם הס"ת שבבי"ע לפרצוף נבדל, כמ"ש שם. הרי שכל מעלת הנוקבא שבגופו דז"א, היא להבנות לפרצוף נבדל מן הז"א, אלא שאין זה נוהג רק בגדלות הז"א, כמו בנקודים.

חיה דנשמה, שהיא יכולה לקבלה כמו הז"א, ומספיק לה לג"ר כמו שמספיק לז"א. כי מקודם לכן, שלא היה בז"א רק נשמה בלבד, שהיא בחינת חסדים מכוסים, לא היו המוחין אלו מספיקים להיות אליה למוחין דג"ר כמו שהיו לז"א, משום שהיא בחינת ז"ת כמו המחזה ולמטה דז"א, הצריכים לחסדים מגולים, וע"כ הספיקו לה מוחין אלו רק לוי"ק בלי ראש. כנ"ל. אבל עתה שהגיעו המוחין דחיה דנשמה, שהוא בחינת חכמה, שוב אין חילוק בין ג"ר לז"ת, והיא יכולה לקבל בחינת הג"ר כמוהו. כנ"ל באורך.

וזה אמרו "ודע והבן מאד כי אז כל בחינת המלכות דז"א עצמו שהוא ב"ן שלו, הוא דוגמת בינה עליונה, והיא דוגמת תבונה, וכל אחורים שלו ננסרין וניתנין אליה, ועי"ז נשלמה כי היא דוגמת התבונה הנעשית לפרצוף גמור בהתחברה עם הבינה" דהיינו כמבואר, שע"י המוחין דחיה נעשים הזו"ן הגדולים עם הקטנים לפרצוף אחד, כמו שנעשים הבינה העליונה עם התבונה לפרצוף אחד ע"י מוחין דע"ב, ונמצאת הנוקבא הנפרדת מתחברת עם הנוקבא שבגופו דז"א, שהוא הב"ן של גופו עצמו שלמעלה מחזה הנקראת נוקבא הגדולה, ונעשית עמה לפרצוף אחד. כי עתה אין

צה) ואחר שנתמעטה, נסרה המאציל מאחוריו, והעלה אותה למעלה כנגד הפנים דז"א, ואז האיר בה א"א, והשלים תיקונה והגדילה ובנאה בנין שלם, כמו שהיה בעלה בתחילה. ונמצאו עתה שניהם שוין ממש זה כזה, אדם וחיה, ואח"כ חזרה הבינה להלביש נה"י שלה ברישא דז"א לעשות לו מוחין, כנ"ל, ונמצא כי אז היו שניהם פב"פ.

* צו) ורצוני עתה להרחיב הביאור בענין המאמר הנזכר, הנה בפרשת תצוה דף קפ"ז, וז"ל, כתיב יהי שם ה' מבורך מאי מבורך, שירותיה קשה וסופיה רך: מ"ב קשה ודינא איהו ודאי, ולבתר רך. כגונא דא יומא דר"ה, מ"ב, דהא במ"ב אתוון אתברי עלמא, ועל דא אתברי בדינא, ולבתר איהו רך כו'.

אור פנימי

ולפיכך, בקטנות ז"א דאצילות, אין לו אלא נוקבא שבגופו לבד, ואין לו עוד שום התחלה לנוקבא נפרדת, כנ"ל. ותחילת גילוייה מתחיל רק אחר גדלות נשמה דז"א, דהיינו בעת גילוי נה"י חדשים שלו הנבררים מבי"ע, כי אז לפי ערך הנה"י שבירר, מתברר עמהם גם הנוקבא הנפרדת, כי היא רק תולדה מן הנה"י דבי"ע שנתחברו אל הז"א בגדלות הנקודים, כמ"ש שם באורך. ולפיכך אין בה עיבור יניקה מוחין כמו הז"א, אלא שמתבררת בפעם אחת כשיעור הנה"י דז"א החדשים. אמנם בעת שאין לז"א אלא מוחין דגדלות נשמה, דהיינו דקומת בינה אין הנוקבא יכולה לקבל מז"א רק מוחין דו"ק בלי ראש, להיותם בחינת חסדים מכוסים, כנ"ל. והנה באמת גם במצב הזה דאב"א של הנוקבא הנפרדת, כבר נתנסרה הנוקבא שבגופו דז"א ונעשית לנוקבא הנפרדת, כלומר, כי הנוקבא שבגופו נתגדלה בשיעור הזה להיות בה בחינת בנין נבדל מן הז"א כי זה כל הריחוק שלה, כנ"ל. אמנם אין זה נסירה ממש, כי גם נוקבא הנפרדת דבוקה עם הז"א אב"א בכותל אחד, ואין בה הפרש ניכר כל כך מן הנוקבא שבגופו, כי כל עוד

שהנוקבא הנפרדת חסרה מנה"י דכלים שלהם, אין לה שום עמידה בפ"ע, אלא שהוא יונקת מז"א מכותל שלו, דהיינו ע"י זווג הנעשה בז"א עצמו, ולפיכך אע"פ שכבר נבנתה הנוקבא הנפרדת בנה"י ותג"ת שלה, אין שם בחינת נסירה אל הנוקבא שבגופו. ויתבאר להלן באורך.

אמנם בשעה שהנוקבא מקבלת המוחין דחיה, המורידים ה"ת מעינים שלה והיא משגת נה"י שלה מבי"ע, ונשלמת בפרצוף שלם בקומה שוה עם הז"א באחור, כי במוחין דחיה אין חילוק בין הג"ר לז"ת דז"א, כנ"ל. הנה אז נבדלה הנוקבא לגמרי מן הז"א, ונבחן שעתה ננסרה הנוקבא שבגופו ממנו, הן מן הז"ת דהיינו מחזה ולמטה, והן מן הג"ר דהיינו מחזה ולמעלה. כי מאחר שהשיגה נה"י החדשים, כבר יכול להיות בה זווג מיוחד, וננסרה מז"א מחזה ולמטה, ונעשית לנוקבא נפרדת. והן מהג"ר, כי עתה עלו התג"ת דנוקבא להיות חב"ד כמו הז"א, וננסרה הנוקבא שבגופו מחב"ד, ונעשית לנוקבא הנפרדת. באופן, שכל הנעשה בנוקבא הנפרדת דז"א, אינה רק התפשטות והגדלת הנוקבא שבגופו דז"א כי שניהם אחד הם, אלא בקטנות אין לה

* שער הכונות דרושי ראש השנה אמצע דרוש א'.

צו) הנה בהתחלת האצילות היה ז"א בבחי' ו"ק לבד, והנקבה היתה בחי' עשירית, בסוד נקודה קטנה כלולה מי, ולא היה בה פרצוף שלם. והנה זו הנקודה, אשר עליה אנו אומרים ומאיר לאישון בת עין, כמבואר באורך בברכת המפיל חבלי שינה וכו', וע"ש היטב, כי שם נתבאר כל זה הדרוש. וזאת הנקודה היתה בה כח לעמוד עמו פב"פ, כנזכר שם, וטעם הדבר נתבאר היטב בדרוש ה' דתפילין, למה נוהגים ביום ולא בלילה. והוא, כי הנקודה הזו היא בחי' הכתר שבה עתה. ודי בזה.

אור פנימי

בנין, והיא משמשת רק לנוקבא שבגופו בלבד, ובגדלות יש לה בנין, וע"כ נתנסרה ונעשה לנוקבא נפרדת. הרי שכל ענין הנסירה אינה יותר רק הגדלת הנוקבא שבגופו דז"א. וזה אמרו "וכל אחורים שלו ננסרין וניתנין אליה ואז נשלמה". דהיינו שהנוקבא הגדולה שבגופו שמחזה ולמעלה נתנסרת גם היא ונעשה לנוקבא נפרדת. ואז נשלמה בבנין נבדל בקומה שוה עם הו"א אב"א, שע"י זווג שני היא מקבלת המוחין דפב"פ בקומה שוה.

וזה אמרו (באות צ'). ואחר שנתקנה באחור כשבא ערב שבת עלה ברצון המאציל העליון להתחזיר פב"פ וכו', כי בהיותה באחור צריכה להיות ג"כ הנקבה גרועה וקטנה ממנו לפי שהיא אז מקבלת הארה ע"י בעלה ולכן רצה להתחזיר פב"פ שיהיו שניהם שוין" כאן ביאר הרב ההפרש בין היותם אב"א בקומה שוה, ובין היותם פב"פ בקומה שוה. ואומר כי אחר שנתקנה באחור בקומה שוה עם הו"א, דהיינו ע"י ב' זווגים הנ"ל, מתחילה ע"י אמא שלא ע"י ז"א, ואח"כ ע"י ז"א. הנה אע"פ שהם בקומה שוה, מ"מ צריכה להיות ג"כ הנקבה גרועה וקטנה ממנו לפי שעדיין לא קבלה האורות עצמם דמוחין דחיה, אלא רק בחינת השלמת כלים לבד, כי ע"כ נבחנת שצומדת באחור, כנ"ל. ונמצא, שצריכה עוד לקבל האורות ע"י בעלה. והגם שבזווג הא' קבלה האורות מאמא שלא ע"י ז"א, כנ"ל. אמנם צריכה

וזה אמרו (באות צ') "ואז מה עשה הפיל ה' אלקים תרדמה על האדם שהוא ז"א ולא אשתאר ביה רק קסטא דחיותא וכו', ונמצא כי כמו שז"א חזר למדתו הראשונה, כן הנוקבא, אחר שהגדילה אחור באחור פרצוף שלם חזרה למדתה הראשונה להיות נקודה קטנה ע"י הפלת תרדמה" פירוש: כי כל עלית מ"ן נבחן בשם תרדמה ושינה, כי אין כל הפרצוף עולה למ"ן לעליון, אלא רק המוחין שלו לבד, דהיינו בחינת הג"ר שלו, ונמצא בעת עלית מ"ן נשאר ז"א רק ב"ק בלי ג"ר, דהיינו במדת הקביעות שבו, וע"כ נקרא שינה ותרדמה, בדומה לאדם הישן שהמוחין נסתלקו ממנו ואינו יכול לשמש עמהם כלום. וכיון שז"א חזר למדת הקטנות שלו, נמצא שמסתלקת כל בחינת נוקבא הנפרדת לגמרי, כנ"ל שאין מציאות נוקבא נפרדת מתגלית רק

צח) ולהיות, כי הנקבה היתה בתחילתה מקבלת הארתה ע"י ז"א, לכן היתה גרועה ממנו, ולא היתה יכולה להתקן בבחי' פרצוף שלם, ואז הוצרך המאציל העליון, להפיל תרדמה על האדם דא ז"א, ואז ז"א לבדו, בבחי' נשמתו המסתלקת ממנו בעת התרדמה והשינה, עולה למעלה בסוד מ"ן אל אימא עילאה, כדרך האדם המפקיד נשמתו ביד המלכות לצורך מ"ן שבה, כמבואר לעיל בפסוק בידך אפקיד רוחי, הנאמר בלילה כשהאדם ישן על מטתו.

אור פנימי

מבחינת אהור ותבא לבחינת פב"פ, ולנסירה זו צריכים למוחין דמ"ה, ולעלית מ"ן מחדש, שנקרא ג"כ תרדמה, ואז משגת המוחין האלו וחוזרת פב"פ.

אמנם ענין העלמת הנוקבא הנפרדת בעת עלית מ"ן למוחין דמ"ה הנ"ל, שחוזרת לנקודה תחת היסוד, אין הפירוש, שנתבטל בנינה זה והיא מקבלת בנין חדש דכלים בעת עליתה למ"ן עם הו"א למוחין דמ"ה. כי אם היה כן היו גם המוחין החדשים נבחנו לבחי' אהור, כי כל השלמת כלים נקרא בשם אהור ולא פנים. אלא הפירוש הוא, שאותו הבנין של האחרים עצמו של הנוקבא חזרה ובאה לבחינת פב"פ ע"י קבלת האורות. וזה שמדייק הרב "ואחר שנתמעטה נסרה המאציל מאחוריו והעלה אותה למעלה כנגד הפנים דז"א כי ע"י עלית מ"ן דז"א בפעם הג', כלומר אחר ב' עליות מ"ן הקודמות, שהיו בבחי' ב"ן להשלמת כלים, כנ"ל, עלה עתה לקבל בחינת מ"ה, דהיינו האורות ממש דחיה. כנ"ל חלק זה (אות ע"א). וע"י המוחין האלו שקבלה הנוקבא חזרה ונסרה גם מבחינת האהור לגמרי, ונעשית לבחינת פב"פ עם הו"א בקומה שוה. באופן שיש כאן בגדלות הנוק' ב' בחינות של עליות מ"ן הנקרא תרדמה, וכן ב' מיני נסירות: כי עלית מ"ן א' הם לצורך המוחין דב"ן, והם ב' בחי': א' מאמא שלא ע"י ז"א, וב' ע"י ז"א. וע"י מוחין אלו יש נסירה הראשונה, שהנוקבא שבגופו נתנסרת מגופו דז"א ונעשית לבנין שלם מבחינת הכלים במיוחד לה, אמנם עדיין עומדת באהור דז"א, ואע"פ שהיא בקומה שוה עם הו"א עדיין אין שלימות, כנ"ל. וע"כ היא צריכה לנסירה שניה, שתתנסרה לגמרי גם

מבחינת אהור ותבא לבחינת פב"פ, ולנסירה זו צריכים למוחין דמ"ה, ולעלית מ"ן מחדש, שנקרא ג"כ תרדמה, ואז משגת המוחין האלו וחוזרת פב"פ. אמנם ענין העלמת הנוקבא הנפרדת בעת עלית מ"ן למוחין דמ"ה הנ"ל, שחוזרת לנקודה תחת היסוד, אין הפירוש, שנתבטל בנינה זה והיא מקבלת בנין חדש דכלים בעת עליתה למ"ן עם הו"א למוחין דמ"ה. כי אם היה כן היו גם המוחין החדשים נבחנו לבחי' אהור, כי כל השלמת כלים נקרא בשם אהור ולא פנים. אלא הפירוש הוא, שאותו הבנין של האחרים עצמו של הנוקבא חזרה ובאה לבחינת פב"פ ע"י קבלת האורות. וזה שמדייק הרב "ואחר שנתמעטה נסרה המאציל מאחוריו והעלה אותה למעלה כנגד הפנים דז"א כי ע"י עלית מ"ן דז"א בפעם הג', כלומר אחר ב' עליות מ"ן הקודמות, שהיו בבחי' ב"ן להשלמת כלים, כנ"ל, עלה עתה לקבל בחינת מ"ה, דהיינו האורות ממש דחיה. כנ"ל חלק זה (אות ע"א). וע"י המוחין האלו שקבלה הנוקבא חזרה ונסרה גם מבחינת האהור לגמרי, ונעשית לבחינת פב"פ עם הו"א בקומה שוה. באופן שיש כאן בגדלות הנוק' ב' בחינות של עליות מ"ן הנקרא תרדמה, וכן ב' מיני נסירות: כי עלית מ"ן א' הם לצורך המוחין דב"ן, והם ב' בחי': א' מאמא שלא ע"י ז"א, וב' ע"י ז"א. וע"י מוחין אלו יש נסירה הראשונה, שהנוקבא שבגופו נתנסרת מגופו דז"א ונעשית לבנין שלם מבחינת הכלים במיוחד לה, אמנם עדיין עומדת באהור דז"א, ואע"פ שהיא בקומה שוה עם הו"א עדיין אין שלימות, כנ"ל. וע"כ היא צריכה לנסירה שניה, שתתנסרה לגמרי גם

ומה שאומר הרב שא"א השלים תיקונה

צט) ואע"פ שכל העלאת מ"ן צריך שזו"ן יעלו שניהם זה באבא וזה באימא, עכ"ז עתה, שכל צורך זווג הזה דאו"א אינו אלא לצורך בנין המלכות שהיא נקבה לבדה, לכן מספיק בהעלאת מ"ן ע"י ז"א לבדו.

ק) וע"י העלאת מ"ן אלו מזדווגים או"א, ומן הארת הזווג ההוא בונים ומתקנים את הנקבה, ומורידין בה מוחין אחרים באותה הנקודה שבה, ונגדלת, וניתוספין בה ט' נקודות אחרות ונעשה פרצוף שלם די"ס, ועומדת עמו אב"א מן החזה שבו ולמטה, והבנין הזה נעשה ע"י הפלת דורמיטא על ז"א.

אור פנימי

ובכל המקומות אומר או"א, כנודע. אין זה קושיא כלל, כי עיקר המשפיע של כל אצילות הוא רק א"א, שהוא פרצוף הכתר, שכולם מקבלים ממנו. אלא כל תחתון מחויב לקבל דרך המדרגה הסמוכה לו. וע"כ אומר הרב תמיד שאו"א משלימים לנוקבא, כי הם המדרגה הסמוכה לזו"ן, אמנם השפע באה מא"א, כי או"א מקבלים מא"א ומשפיעים לזו"ן, כנודע.

צט) מספיק בהעלת מ"ן ע"י ז"א לבדו. הנה עלית מ"ן שבכאן, הנקרא תרדמה ושינה, הוא לצורך התחלת בנין הנוקבא הנפרדת, המתחיל אחר שהשיג ז"א בחינת נשמה שבו, שהוא לצורך הקטנות הא' דנוקבא לבחינת אב"א שמחזה ולמטה, כמ"ש הרב לפנינו. והנה אז עדיין אין מציאות לנוקבא הנפרדת, ע"כ אומר הרב שז"א לבדו עולה למ"ן לאו"א עלאין, ומקבל שם המוחין בשביל הנוקבא, שהם בחי' נפש רוח שלה, ואח"כ כשבא הז"א למקומו, הוא משפיע המוחין אל הנוקבא כמ"ש לפנינו.

וצריך שתזכור כאן המתבאר לעיל בחלק ט' בענין ו' הזמנים של הנוקבא. וע"י לעיל דף א' תרפ"ז ד"ה גידול המלכות. עשה.

ק) בונים ומתקנים את הנקבה ומורידיים בה מוחין חדשים וכו' ועומדת עמו אב"א מהחזה ולמטה. ולכאורה היא נגד המבואר

לעיל חלק זה אות פ"ה. ובדף תשע"ז אות ס"ז. שז"א בונה את הנוקבא בסוד בוצד"ק דנקיב נקב מאחורי החזה, ומשם היא מקבלת הט"ס שלה מחזה ולמטה אב"א. וכאן אומר, שאו"א בונים את פרצוף הנוקבא אב"א מחזה ולמטה דז"א. אכן כבר מבואר בדיבור הסמוך, שהמוחין של בנין הנוקבא יוצאים ע"י התכללות הזו"ן באו"א בסוד מ"ן, אלא שאין הנוקבא יכולה לקבל אותם ישר מאו"א אלא רק באמצעות ז"א, שהוא מעורר בעצמו את המסך דבחינת הקטנות שלו שנקרא בוצד"ק, ודרך שם מודד לה את המוחין דז"ק שלה. וענין הנקב הזה שנעשה באחורי החזה בשבילה, כבר נתבאר היטב לעיל דף תתנ"ט תשובה ק"ס, ע"ש.

אב"א מן החזה שבו ולמטה והבנין הזה נעשה ע"י הפלת דורמיטא על ז"א. ולכאורה סותר מה שכתוב לעיל, אשר ע"י הדורמיטא נעשה בנין הנקבה אב"א בקומה שוה. אמנם ענין דורמיטא, פירושו העלאת מ"ן וכל העלאת מ"ן אפשר לכנותו בשם דורמיטא ושינה, שפירושו הסתלקות הג"ר למעלה לאו"א והתכללותו שם במסך דאו"א, ונמצא למטה שאין בו רק בחינת הגוף בלבד בלי שום מוחין, אלא רק בחינת קיסטא דחיותא, שהיא רק רשימו קטנה ממוחין דג"ר כמ"ש הרב לעיל דף א' תשל"ד אות צ"ב ע"ש. ולפיכך גם עתה כשז"א עלה

קא) והנה סבת התדבקותם עתה בבחי' אב"א, מה שלא היה כן בתחילה בהיותה בסוד נקודה כנ"ל, כי היתה עמו פב"פ בסוף היסוד שבו. הטעם הוא, כי הנה כל בחי' אחורים הם דינים, והם שמות אלהים כנודע, והקליפות נאחזות באותם האחורים שהם שם אלהים, כנודע, בסוד, מלך אלהים על גוים, כנזכר בסבא דמשפטים.

קב) והנה, אם קודם יציאת אדה"ר היו זו"ן בבחי' פב"פ, היו אחוריהם מגולים, והיו הקליפות נאחזות בהם מאד, ולכן כדי שלא יתאחזו הקליפות באחוריהם, הוצרכו להדבק אב"א דיבוק ממש גמור, מן החזה דז"א ולמטה, כנודע. ואז ע"כ, אין הקליפות יכולים ליכנס בינתיים כדי להתאחזו שם באחוריהם שלהם, והרי כל אחורי הנקבה מכוסים, אבל אחורי הזכר מן החזה ולמעלה היו מגולים.

* קג) ודע, כי בהיותן אב"א נזדווגו ועלו למעלה בחיק אר"א, וחזרו

אור פנימי

למ"ן לצורך מוחין דו"ק של הנוקבא מבחי' גדלות, ובמוחין דגדלות אין אחיזה אב"א מחזה ולמטה, נקרא ג"כ העלית מ"ן בשם דורמיטא. אמנם אין כאן בחינת נסירה, כי אין נסירת אחורים אלא במוחין דגדלות דנוקבא, כנ"ל דף א' תשל"ו ד"ה ולפיכך. ע"ש.

קג) אב"א נזדווגו ועלו למעלה בחיק אר"א וחזרו שם פב"פ. ולכאורה הלשון סותר לרוב המקומות שאומר הרב שהווג הזה דו"ן שעלו לאר"א הוא זווג פנים בפנים, אלא שנקרא אב"א משום שברדתם למטה נעשו אב"א. וכאן אומר במפורש שבהיותן אב"א נזדווגו ועלו למעלה וכו'. וכן תחילה אומר שבהיותן אב"א נזדווגו, ותוך כדי דיבור אומר וחזרו שם פב"פ. ואם חזרו פב"פ הלא אינם אב"א. וא"כ היה הזווג פב"פ.

והענין הוא, כי באמת יש כאן ב' זווגים: פב"פ ואב"א. כי הנה המדובר כאן אחר שנגמר הקטנות של הנוקבא הנפרדת במצב אב"א מחזה ולמטה דז"א. והיא צריכה עתה לעלות ולקבל את הגדלות שלה, ואז היא עולה עם ז"א להיכל אר"א לקבל המוחין דגדלות שלה, שעליה זו היא בחינת

קב) דיבוק ממש גמור מהחזה דז"א ולמטה וכו' אבל אחורי הזכר מהחזה ולמעלה היו מגולים. ענין הדיבוק הזה הוא, מפני ששניהם משמשים בכותל אחד דהוד דז"א, כי אז נחשבים הנו"ה דז"א לגוף אחד, ואין שום גילוי לבחי' הנצח. כמ"ש לעיל (דף א' תשכ"ד ד"ה וזה אמרו). ע"ש. וכל הדיבוק הזה דנצח והוד לגוף אחד, הוא רק לצורך הנוקבא, אבל בבחינת ז"א עצמו, שגם אז יש לו מוחין דנשמה, כבר נחשבו הנו"ה לנפרדים זה מזה. כמ"ש לעיל (בדף א' תשכ"ה ד"ה וזה אמרו) כו'. ע"ש היטב. וז"ש "אבל אחורי הזכר מהחזה ולמעלה היו מגולים" כי כבר הוא לעצמו בבחינת

שם פב"פ, ואז נתן בה רוחא דשביק בה בביאה קדמאה, והוא בחי' טפת זווג גמור בחסדים של נר"ן, מב"ן ומ"ה וס"ג: ע"ב, ע"ב, ע"ב, הרי גימטריא גבורה. כי כל אחד מאלו אינם ע"ב ממש, כנודע אלא בהתחברם ס"ג עם י' אותיות, ומ"ה וכ"ו, ורבוץ הוי"ה דב"ן, שהוא ע"ב דב"ן.

אור פנימי

ממש שהרי משתמשים בכלים דא"א, שהם כבר נגמרים בכל התיקונים. ועכ"ז אין קבלה זו נחשבת קבלה ממש אל הנוקבא, כי היא צריכה לקבל על סדר המדרגה, דהיינו מהמדרגה הסמוכה לה שהיא ז"א. וע"כ לזווג ב' היא צריכה, הנעשה אחר שירד ז"א אל מקומו עצמו למטה. שהזווג הזה הוא במצב אב"א עם הנוקבא הנפרדת, ועתה הוא נותן לה המוחין שקבל בעדה באו"א בסוד פי שנים, כנ"ל. וע"כ נבחן עתה שהנוקבא מקבלת המוחין ע"י ז"א עצמו, שנחשב לה לקבלה גמורה על סדר המדרגה. ונתבארו היטב ב' הזווגים פב"פ ואב"א המחויב להיות בעלית המ"ן לצורך הגדלות של הנוקבא.

ומה שאומר "בהיותן אב"א נדווגו ועלו למעלה בחיק או"א וחזרו שם פב"פ וכו' " אין הפירוש, שמתחילה נדווגו אב"א ואח"כ עלו לאו"א, כמו שמשמע מריהטא דלישנא. אלא הפירוש הוא, שמתחילה נדווגו פב"פ למעלה בהיכל או"א, ואח"כ כשבאו למקומם חזרו אב"א. אלא שהרב כולל שניהם יחד, כי באמת הם בחינה אחת, אשר יציאת המוחין דגדלות דנוקבא, הוא במקום או"א, ומקום קבלתם הוא בהיותה אב"א עם הז"א. כנ"ל. ונמצא שהם ענין אחד. וע"כ מקדים ואומר בהיותם אב"א נדווגו, שמורה בזה על מקום קבלת המוחין אל הנוקבא, שהיא ע"י זווג אב"א כנ"ל. ואח"כ הוא מבאר סדר יציאת המוחין שהוא במקום או"א, וז"ש ועלו לאו"א וחזרו שם פב"פ. וזכור היטב הסדר של אלו ב' הזווגים עם טעמם כנ"ל, כי הרב כוללם תמיד בזווג אחד, אלא כשיש לו צורך לפרטם לב' זווגים

התכללות הזו"ן במסך דא"א, שז"א נכלל באבא ונעשה כאבא, ונוקבא נכללת באמא ונעשית כאמא, ונמצאים מדווגים שם פב"פ ממש, כי הם נתכללו בפב"פ דא"א. ושם יוצאים המוחין דגדלות דנוקבא, ע"י הזווג הזה. אמנם הנוקבא הנפרדת דז"א עדיין אינה ראויה לקבל המוחין שם במקום או"א, כי הם בערכה בחי' עלי עליון שלה, כנודע, שהעליון של הנוקבא הנפרדת הוא הז"א. ולפיכך צריך הז"א לירד מהיכל או"א למקומו למטה, ושם נותן המוחין אליה ע"י זווג ב' בהיותה עומדת אב"א מחזה ולמטה. כנוהג בכל הפרצופים, שכל תחתון מקבל המוחין בעלי עליון בסוד מ"ן ראשונים, ושם נבחן עם העליון בסוד אחים זה לזה, משום שמקבלים שניהם משורש אחד. אלא שהעליון נקרא את הבכור הנוטל פי שנים, משום שהתחתון אינו ראוי לקבל ולהלביש המוחין שם בעלי עליונו, להיותו למעלה ממדרגתו, ולכן נוטל העליון פי שנים, דהיינו גם קומת התחתון, ואח"כ כשיורד למקומו עצמו, אז נותן ומורד המוחין אל התחתון לאט לאט כפי מה שהוא יכול לקבל. כמ"ש הרב בחלק ט' דף תשל"ח אות ח'. וע"ש בדף תתכ"ה תשובה ט"ו ובהסתכלות פנימית שם.

הרי שיש כאן ב' זווגים: א' הוא בהתכללות הזו"ן באו"א, שמדווגים שם פב"פ, שז"א ונוקבא הם שם בבחינת אח ואחותו, להיותם מקבלים שניהם משורש אחד, דהיינו מאו"א. גם זה נבחן שהנוקבא מקבלת המוחין שלא ע"י ז"א אלא מאמא עצמה, כי ז"א מקבל שם מאבא, והנוקבא מקבלת מאמא, כנ"ל. וע"כ הם שם פב"פ

קד) וכשנכנסים המוחין דחיה, שהוא בינה דאבא, שהם ראויים להוליד, יכולין אפילו בהזדווגם למטה במקומם לחזור פב"פ כנודע, ואז נותן בה בזווג גמור טפת חסדים דע"ב דיודי"ן, שהוא ע"ב אמיתי. כי היא לקחה כבר הגבורות דע"ב ע"י ז"א ואמא פב"פ, אך לא בזווג גמור. אך עתה נותן לה בזווג גמור החסדים דע"ב, ואלו הם נשמה אמיתית, וזה נקרא זווג גמור.

אור פנימי

כלים דאחורים, דהיינו נה"י החדשים המתבררים לעת גדלות, כנ"ל. ונקראים ע"ב על שם הניצוצין דבחי' אצילות שבהם, הנקראים ע"ב. וכן על שם טיפת הזווג המעלה אותם מן השבירה, כי אינם עולים וולת ע"י טיפת הזווג דע"ב ס"ג העליונים שהם מבטלים הפרסאות לשעתם, ומורידים ה"ת מעינים לפה, שע"י עולים אלו ס"ג מ"ה ב"ן, שהם אח"פ. ומב' טעמים אלו נבחנים בשם ע"ב, אלא ע"ב של גבורה, דהיינו ג"פ ע"ב של ג' בחינות אח"פ שהם בגי' רי"ו שהוא גבורה. וזהו שמדגיש, כי טיפת הזווג היא ע"ב גמור, כי אין שום עליה מן השבירה אלא ע"י טיפת ע"ב כנ"ל. אמנם כיון שאין טיפת הע"ב משמשת למוחין דאורות, אלא רק להוריד ה"ת מעינים ולהעלות את אח"פ, כדי להשלים השלישים תחתונים החסרים מכל ספירה דט"ס של הנקבא, שהם הנקראים נה"י חדשים המשלימים לבנין הע"ס דגדלות דנקבא הנפרדת. לפיכך הם נבחנים לגבורה. בסוד ג' ע"ב שהם בגי' רי"ו. משום שבאים להשלמת בירורי הכלים, דהיינו לטהר הכלים דאחורים להעלותם לאצילות. כמ"ש כל זה באורך בחלקים הקודמים ואין להאריך עתה בזה. וע"ש היטב בחלק י' בפירוש אלו ג' המדרגות דס"ג מ"ה ב"ן. וכן לעיל בחלק ט' דף תשמ"ו אות י"ז ובאור פנימי.

קד) המוחין דחיה שהיא בינה דאבא שהם ראויים להוליד וכו'. פירוש, בחינת חיה דישסו"ת, הנבחנת רק לבינה דאבא, כלומר

הוא מכנה לזווג הא' בשם מוחין הבאים לנקבא שלא ע"י ז"א אלא מאמא עצמה. ואת הזווג הב' הוא מכנה בשם, מוחין הבאים לנקבא ע"י ז"א.

אינם ע"ב ממש כנודע, אלא בהתחברם ס"ג עם י' אותיות וכו'. כי ג' ע"ב אלו, הם בחינת אח"פ שנפלו לבי"ע בזמן שבירת הכלים, שהרב מחלק אותם לד' בחינות של ע"ב, שהם בגי' רפ"ח. והם רפ"ח ניצוצין העולים ונבררים מן השבירה ע"י קומות הזווג שהפרצוף מקבל ע"י העליון שלו. ונודע, שהם ע"ס: גו"ע, ואח"פ. והנה גו"ע, הם הע"ב הראשון שהוא ע"ב דחיה, כלומר ע"ב דמדרגה ו' דהוי"ה דע"ב, הכוללת גו"ע שהם כתר וחכמה, שהם בחינת תב"ד תג"ת דכלים הנבררים בעת קטנות הפרצוף, שבהם רק תג"ת נה"י דאורות. והם נבחנים לכלים דפנים. ולעת גדלות כשמשיגים קומת ג"ר נבררים על ידה גם הכלים דאחורים שהם אח"פ, המכונים נה"י חדשים, שהם ג' ע"ב דס"ג מ"ה ב"ן, דהיינו דבינה וזו"ן אשר מבחי' ראש, הם נקראים אח"פ. כמ"ש כל זה באורך לעיל בשיעור ט' דף תשמ"ו אות י"ז.

וזה אמרו "וחזרו שם פב"פ וכו' בביאה קדמאה והוא בחי' טיפת זווג גמור בחסדים של נר"ן מבין ומ"ה, וס"ג ע"ב ע"ב ע"ב הרי בגי' גבורה כי כל א' מאלו אינם ע"ב ממש וכו'". כי אלו ג' ע"ב אינם סובבים על בחי' האורות דע"ב ממש, אלא הם סובבים על בחינת רפ"ח ניצוצין הנבררים מבי"ע, שהם בחינת גבורה ודין, להיותם

קה) אך רי"ז אב"א, נקרא זווג שאינו גמור, כי אינה רק לעשותה כלי. ונמצא כי אותו הרי"ז הוא אותו רוחא דשדי בגווה, שהם החסדים

אור פנימי

נבחנים לע"ב גמור, וכן לחסדים דע"ב, ונקראים מוחין דמ"ה כלומר דאורות ממש, הנקראים מ"ה, כי כל הקומות שיוצאים באצילות נקראו מ"ה, אבל המוחין היוצאים באצילות רק לבירורי הכלים של הפרצוף, שהמה כבר שמשו בעת הנקודים, ונשברו ונפלו לבי"ע, ועתה ע"י המוחין מתבררים ועולים שוב לאצילות, הרי המוחין ההם רק מתקנים הכלים דנקודים הנקראים ב"ן, וע"כ גם המוחין האלו המתקנים אותם נקראים ג"כ ב"ן כמותם. וזכור היטב ההפרש מאורות דמ"ה אל אורות דב"ן, ע"ד שנתבאר כאן.

קה) הרי"ז הוא אותו רוחא דשדי בגווה וכו' הרי"ז הוא בנימין, בן ימין כח זכר, ונקרא בן אוני כח נוקבא כי היא מן הנשמה בינה נקבה. דברים אלו צריכים ביאור, כי הרי"ז אלו כבר ביאר, שהם לצורך השלמת הכלים דאח"פ שלה, שהם בחינת נר"ן. ועתה אומר שהם רק רוחא דשדי בה בעלה, שהמשמעות היא מוחין דבחינת רוח לבד, ותכף אומר שהם נר"ן לבד, ואח"ז אומר אך טפת החיה אינה נשארת בה, דמשמע, שיש כאן נרנ"ח בשלימות באלו המוחין, אלא שטפת החיה אינה נשארת בה. וכן אומר שהרי"ז הוא זכר, בן ימין. ותכף אומר שהיא נקבה, בן אוני, כח נוקבא להיותה בינה נקבה. וצריכים להבין איך מתכלכלים יחד כל שינוי בחינות האלו.

אכן כבר נתבאר, שעצם המוחין אלו שבאים להשלמת כלים, הם מוחין דע"ב גמורים, כי אין השלמת כלים אלא ע"י טפת ע"ב המורידה ה"ת מעינים לפה, וא"כ הם בהכרח ע"ב גמורים שהם חיה, אלא כיון שהנוקבא עדיין אין לה כלים מתוקנים לקבלם, שהרי המה באים עכשיו לתקן

נשמה דחיה, כי בינה היא נשמה, ואבא הוא חיה. ומוחין אלו הם מוחין דהולדה רק לבחינת יעקב ורחל כנודע. ולהלן מדבר הרב מבחינת מוחין דא"א. וכל הסדרים הנוהגים במוחין אלו דישסו"ת נוהגים ג"כ במוחין דא"א. אלא שאלו דישסו"ת הם בחי' חיצונית שאינם מספיקים למוחין דהולדה רק ליעקב ורחל, ולא לזו"ן הגדולים, ואלו דא"א שמביא אח"ז, הם מספיקים גם לזו"ן הגדולים, ונבחנים לחכמה דאבא, שהם חיה פנימית.

חסדים דע"ב דיודין שהוא ע"ב אמיתי כי היא לקחה כבר הגבורות דע"ב על ידי ז"א, ומאמא פב"פ. כי אחר שנעשו ב' זווגים הנ"ל להשלמת הכלים דנוקבא, אשר טיפת הע"ב נבחת לע"ב שאינו גמור, ולבחינת רי"ו, וזווג הא' היה ע"י אמא שלא ע"י ז"א, ונבחן לזווג זו"ן פב"פ, וזווג הב' ע"י הז"א, הנבחן לזווג אב"א, הנה נשלמו הכלים דגדלות דנוקבא, ועולים פעם ב' למ"ן לבחינת המוחין דפב"פ, שטיפת הזווג ההיא נקראת ע"ב גמור, כי הוא בחינת אורות דחיה המתלבשים בכלים דגדלות דנוקבא. וזה אמרו "כי היא לקחה כבר הגבורות דע"ב: על ידי ז"א, ומאמא פב"פ, אך לא ע"י זווג גמור" כי זווגים אלו באו להשלמת כלים, ונמצא שבעת קבלת המוחין ההם להשלמת כלים, הרי אין לה עוד כלים גמורים שיתלבשו המוחין בה, וע"כ בהכרח שאין המוחין מתלבשים בזווג גמור, אלא אחר שכבר נשלמו הכלים בכל התיקונים. ואחר שכבר נשלמו, אז מקבלת המוחין בזווג גמור, כלומר שהמוחין מתלבשים בה בשלימות, והיא ראויה להולדה. ולפיכך המוחין דהשלמת כלים נבחנים לרי"ו, וכן נבחנים למוחין דב"ן, ונקראו גבורות דע"ב. והמוחין דפב"פ שלאחר השלמת הכלים,

זכרים מבחי' נר"ן, אך טפת החיה אינה נשארת בה, כי הוא כח זכר גמור, לכן הרי"ו הוא בנימין: בן ימין, כח זכר. ונקרא בן אוני, כח נוקבא, כי היא מן הנשמה, בינה, נקבה.

קו) אח"כ חוזר לקחת נר"ן וחיה יותר עליונים מאו"א עלאין עצמן, ולא מישי"ס ותבונה, וצריכין לחזור אל קטנות וגדלות ב' יותר עליונים, והבן זה. ואחר כך לוקח מאריך עצמו, ואז נשלם לו בחינת יחידה, והבן זה מאד.

אור פנימי

הכלים, ע"כ היא נבחנת לע"ב שאינו גמור, דהיינו לרי"ו, שהיא בחינת גבורה דע"ב, כלומר מוחין דב"ן. וזה אמרו "שאין טפת החיה נשארת בה", כלומר, כי באמת יש שם חיה, שהיא ע"ב גמור, אלא שאינה נשארת בה עתה, כי עוד לא נגמרו הכלים שלה. וע"כ נבחן לע"ב שאינו גמור. ונבחן ג"כ הרי"ו הזה שהוא בחינת בנימין, פי' כי יסוד דנוקבא נקרא בנימין, כמ"ש הרב לעיל (בחלק י"ד דף א' תקל"ו אות ע"ו) עש"ה. ואלו הרי"ו הם משלימים אח"פ שלה, שהם נה"י חדשים.

ונודע, שהגם שאנו מבחינים את הקטנות שהם רק חג"ת נה"י דאורות, ותב"ד חג"ת דכלים, וחסרים נה"י דכלים וג"ר דאורות, מ"מ דבר זה הוא גם בפרטי פרטות, דהיינו בכל הע"ס של הנוקבא, שאין בכל ספירה אלא ב"ש עליונים של אותה הספירה, שהם בחינת תב"ד חג"ת דספירה ההיא, ונה"י דכלים חסרים שמה באותה הספירה. באופן שאלו הנה"י חדשים משלימים לכל ספירה וספירה דע"ס שלה בנה"י הפרטים דאותה ספירה, הנקרא שלישי תחתון דהספירה, ונודע, שע"ס של הנוקבא, הם בעיקר ה' בחינות הנקראות חג"ת נ"ה. ונמצא שלאילו החג"ת נ"ה יש עכ"פ גם בקטנות מציאות של ב' שלישים עליונים בכל אחת מהם, דהיינו תב"ד חג"ת שבה. אמנם יסוד ומלכות שלה, שהם רק ב' כוללים של ה' הבחי' חג"ת נ"ה, ואינן

בחינות אמיתיות בפני עצמן כמ"ש הרב לעיל בחלק ד' דף רמ"ט אות ח'. עש"ה. הרי אין להם שום מציאות בעת הקטנות דנוקבא, כי כל עוד שה' בחינות חג"ת נ"ה בעצמם אינם בשלימות, אי אפשר שיתקנו בחי' כוללים מהם, שהם יסוד ומלכות. ולפיכך נבחנים הרי"ו שהם מתקנים בעיקר את יסוד ומלכות שבנוקבא. שהם נקראים בחינת בנימין. והוא עשית הכלי דיסוד שנתקנית ע"י רי"ו הזה. כמ"ש הרב לעיל דף תשמ"ו אות י"ז עש"ה. והכלי הוא נתקן ע"י הרי"ו שו"א משפיע בה, שהם המוחין הנ"ל, וע"כ יש כאן כלי ורוחא, כי המוחין אלו דב"ן, אע"פ שהם ע"ב כנ"ל, מ"מ הם רק בחינת ו"ק דגדלות, שהם בחינת רוח לבד, כי עתה אין לה עוד הכלים מתוקנים לקבל הג"ר דע"ב, שהם טיפת החיה, כנ"ל. וע"כ נבחנים המוחין רק בשם רוחא דשדי בה בעלה בזווגא קדמאה, כי בזווג הראשון דגדלות, הבא לתקן ולהשלים הכלים, אינם רק ו"ק דגדלות, והם רוח לבד. והנה מצד המוחין נבחן שהוא רוח זכר, כי מז"א באים לה, וע"כ נקראים בנימין בן ימין שהוא זכר. ומצד הכלים המתוקנים להעלות מ"ן הם נקראים בן אוני, שהיא נקבה. אמנם אין זה בחינת זכר ממש, כי בחינת הזכר נקרא יוסף, ולא בנימין, אלא הכונה היא שהם באים ע"י הזכר. ועם זה תבין כל אלו שינוי הבחינות שכתב הרב באלו הרי"ו, כי נבחנים לנר"ן,

* קז) ודע כי ענין עשית כלי זה, הוא, כי גם ניתנין לה אז בחינת המוחין עלאין בג"ר, והם מתפשטין בכולה, כנודע. ואז גם יורדים הארת החסדים ההם, הנקראים רי"ו וכלי, ביסוד שלה, ונעשין כלי שם.

קח) באופן, כי אין כלי זה ביסוד לבד, אלא הם המוחין ממש בכל קומת אבא והבינה, ובכל קומת ז"א ובכל קומת הנוקבא, ומכללות ה"ח ההם נמשך גם ביסוד שלהם. ואז הנקבות, אמא ומלכות, מקבלין מוחין אלו דרך בעליהם, זו פנים בפנים, וזו אב"א, ונבנית גופם, וניתן בה כללות החסדים שלה רי"ו בסוד אב"א, ואז נעשית כלי.

אור פנימי

על שם ג' ע"ב הנכללים בטפה דע"ב כדי להעלות אח"פ מן השבירה, שהם מבחינת הניצוצין ג' בחינת ע"ב דס"ג מ"ה וב"ן. ולפיכך מתחלק גם הטפה לפי בחינתם. אמנם בכלל אין המוחין אלו אלא בחינת רוחא, כלומר ו"ק דגדלות. אמנם מצד יציאת המוחין הם ע"ב גמור, דהיינו גם ג"ר דע"ב, שהם טפת חיה, אלא שאין עוד מקום בהכלים דנוקבא שיהיו נשארים בה בחינת הג"ר, כי עתה הולכים ומתקנים הכלים דנה"י שלה, וכל עוד שאין כלים דנה"י בשלמות, אי אפשר לקבל רק בחינת ו"ק דמוחין שהוא רוח דחיה, וז"ש, שאין טיפת חיה נשארת בה, ומה שנקראו בנימין, הוא בחינת השפעת הזכר ביסוד ומלכות של הנוקבא שמתקן אותה. ומה שנקראו בן אוני,

קח) אין כלי זה ביסוד לבד אלא הם המוחין ממש בכל קומת אבא וכו' ובכל קומת הנוקבא ומכללות ה"ח ההם נמשך גם ביסוד שלהם. כבר נתבאר זה בדיבור הסמוך, שאלו המוחין דרי"ו, אע"פ שהם נבחנו בעיקר לעשית יסוד ומלכות שבה, שהם הכלי ורוחא כנ"ל, אמנם באמת הם בחי' השלמת שליש תחתון דכל ספירה וספירה דע"ס שלה, הנבחנו לה' בחינות תג"ת נ"ה, באופן שהם מוחין מתפשטים בכל קומת הנוקבא ומשלימים לכל ספירה וספירה שבה, דהיינו לבחינת אח"פ הפרטים דאותה הספירה. אלא כיון שלה' הבחינות יש עכ"פ מציאות דגו"ע שלהם גם בעת קטנות, ע"כ נבחן השלמת הרי"ו בעיקר על הכלי דיסוד ומלכות שבה, כי להם לא היה שום מציאות כלל בעת קטנות. עי' בדיבור הסמוך.

ומ"ש באות (ק"ו) "שחזור לקחת נר"ן וזו אמרו "מכללות ה' חסדים ההם נמשך גם ביסוד שלהם" כנ"ל בדיבור וזוהי יותר עליונים מאו"א עלאין עצמן ולא

* ע"ח ח"ב שער ל"ט: שער מ"ן ומ"ד אמצע דרוש ז'.

קט) ואח"כ חוזר אבא להמשיך מוחין עצמן פנימים של זווג, ונכנס באמא בסוד מוחין, ובסוד זווג ג"כ, ומשם נמשכים לזו"ן בסוד פרצוף עצמו, ואח"כ בסוד זווג, והבן זה מאד.

* קי) ועתה נבאר מה שידענו לעיל בענין המאמר של פרשת תצוה, במש"ה, יהי שם ה' מבורך כו', כי הנה בעשיית נגמרת מלאכת הנסירה, אשר התחלתה היא מן האחרים דכתר דז"א, וניתנין בכתר דנוקבא, ובחי' זו של נסירת הכתר נעשית ביום א' של ר"ה, וביום הזה כל הדינין שבכתר הזכר ניתנין בכתר הנקבה.

אור פנימי

בשלמות הע"ס דכלים. אמנם מבחי' הע"ב נבחנים לחסרי נה"י דכלים וג"ר דאורות, כמ"ש הרב בחלק הקודם, ולפיכך נוהג ענין כלי ורוחא גם באו"א כמו בז"א, דהיינו בעת שנשלמים הנה"י חדשים שלהם, נבחן כלפי אמא שהיא משגת או בחי' כלי להעלות מ"ן, כי אז נתגלה הכולל של ה' בחינות דאמא חג"ת נ"ה, שהיא בחינת היסוד דאמא. כמבואר אצל הנוקבא. וזה נוהג בכל יום, כי המוחין אינם קבועים באו"א מבחינת ע"ב, אלא רק מבחינת ס"ג, כנודע, וע"כ אינם רק בעת התפלה, ולאחר התפילה מסתלקים, כנוהג אצל זו"ן. כי כלפי מוחין דע"ב נמצאים או"א כזו"ן, רק בבחינת ו"ק בלי ראש.

הסמוך, שהיסוד אינה בחינה בפני עצמה כמו שאר ה' בחינות חג"ת נ"ה שבנוקבא, אלא הוא רק בחי' כולל מהם, וע"כ מתחילה בעת קטנות, כל עוד שה' בחינות עצמם לא היו שלימים, לא נגלה הכולל שבהם, שהוא היסוד, כי לא יתקן בחי' כולל אלא מן כלים שלמים. אבל עתה כיון שנשלמו ה' הבחי' חג"ת נ"ה עם השלישים התחתונים שלהם, דהיינו בחינת הנה"י דכל אחד, או נתגלה ג"כ הכולל של היסוד, וכן הכולל של המלכות.

אמא ומלכות מקבלים מוחין אלו דרך בעליהם. זו פב"פ, וזו אב"א ונבנית גופם וכו' ואז נעשית הכלי. דהיינו כנ"ל, שיש באלו המוחין ב' בחינות זווגים: א' בעת שהזו"ן נכללים באו"א, שהוא בחינת פב"פ, ונבחן באמת שהזווג ההוא הוא מבחי' זווג או"א גופייהו, ואמא מקבלת מוחין אלו מאבא, אלא הזו"ן נכללים בהם, הז"א באבא ונוקבא באמא, וע"כ נבחן הזווג הזה שהנוקבא מקבלת מאמא שלא ע"י ז"א. ואח"כ יורד הז"א למקומו ונותן מוחין אלו, שקבל למעלה, אל הנוקבא בבחי' זווג דאב"א. וז"ש, זו פב"פ וזו אב"א. ומלבד האמור, נוהג ג"כ ענין עשית כלי גם באו"א גופייהו כי הגם שיש לאו"א מוחין דס"ג

קי) נסירת הכתר נעשית ביום א' של רה"ש וביום הזה כל הדינין שבכתר הזכר ניתנין בכתר הנקבה. כי ביום א' ננסרת נוקבא הגדולה דז"א עד החזה, שבנקודת החזה עומדת הכתר דנוקבא הנפרדת, והיא מתחברת עם הנוקבא הגדולה שננסרה מז"א ונעשית עמה לאחד. אמנם הנוקבא הנפרדת עצמה אינה ננסרה עוד ביום א' דר"ה, אלא בהמשך דעשיית כמ"ש להלן.

* שער הכונות ח"ב ענין ראש השנה אמצע פרק א'.

קיא) וז"ס יהי שם ה' מבורך, שהיא המלכות הנקראת שם ה'. יהי מבורך. מ"ב ברישיה, כנודע כי שם בן מ"ב הוא בראש, כנזכר בספר התקונים תקון ע', והוא ענין הדינין הניתנין ברישא דנוקבא ביום הזה, הנקראים שם בן מ"ב, שהוא גבורה כנודע.

קיב) אמנם סיפיה הוא רך, כי כשנשלמת לקחת אותם הדינין הננסרין מן הזכר כולם, אין בה עוד מה ליתן, והיתה בנוקבא דתקיפי חילהא בקדמיתא, כל זמן שלוקחת דינין מן הזכר, וכשהשלימה לפעול את הדינין שקבלה ממנו, אין בה עוד מה ליתן וחליש חילהא והרי רך, אבל הזכר אינו כן כי הוא אינו צריך לזולתו, וכל מה שהולך מתגבר והולך, ואדרבה רישיה רך וסיפיה קשה.

אור פנימי

הראויים להמתיק אותם בשלימות, וע"כ הם קשה מתחילה, אבל בסופם דהיינו אחר שנשלמו הכלים לגמרי, הרי היא מקבלת המוחין דמ"ה, ואין שם עוד דינין כלל כי נמתקו.

הזכר אינו כן כי הוא אינו צריך לזולתו, וכל מה שהולך מתגבר והולך, ואדרבה רישיה רך וסיפא קשה. וצריך שתזכור כאן ההפרש המקורי ממוחין דזכר למוחין הנקבה, שביאר הרב לעיל בחלק י"ד דף א' תקפ"ט אות קנ"ו וקנ"ט. ועי' באו"פ שם. ונתבאר שם, שמוחין דז"א הנה מקום יציאתם בג"ר דא"א שבחינת עיטרא דגבורה המשמשת שם, הוא המזל ונקא, שהוא בחינת מלכות דצמצום א' אבל בחינת עיטרא דגבורה דמוחין של הנוקבא, היא מלכות דאמא שאינה נכללת במוחין דז"א, שהיא בחינת מלכות דצמצום ב', עש"ה.

ולפיכך הגבורות דנוקבא קשין ברישא דהיינו מטרם שירדה הה"ת מעינים לפה המחזיר לה נה"י דכלים וג"ר דאורות דמ"ה, כי אז שולטים עוד הדינין דצמצום ב', מה"ת שבמקום העינים על הכלים דאח"פ שלה. אבל אחר שהיא קבלה המוחין דמ"ה על ה"ת וחזרה למקום הפה, הנה נמתקו הדינין לגמרי, ואין בה עוד שום כח דין במלכות

קיב) כשנשלמת לקחת אותם הדינין הננסרין מן הזכר וכו' אין בה עוד מה ליתן וכו' וחליש חילהא והרי רך. כבר נתבאר שאלו הדינין הננסרים, הם בחי' הורדת ה"ת מעינים לפה המעלים הנה"י החדשים מבי"ע, ואלו נה"י לעולם הם דינין, כי הם כלים דאחורים, שהם בחי' דין, והזכר נותן בה רק קומת המוחין אבל המוחין אלו מפעילים הנוקבא להעלות אח"פ שלה מבי"ע, וע"כ נבחן שהזכר פועל בה הדינין. ואחר שנשלם השליש התחתון דכל ספירה וספירה מע"ס שלה הנה אין לזכר עוד לפעול בה העלאת כלים מבי"ע, כי כבר קבלה כל חלקה הצריך לה להשלמת הע"ס שלה, הנה אז עולים פעם ב' למ"ן ומקבלת המוחין דפב"פ שהם החסדים דע"ב, כנ"ל.

וזה אמרו "כל זמן שלוקחת דינין מן הזכר, וכשהשלימה לפעול את הדינין שקבלה ממנו אין בה עוד מה ליתן" דהיינו כמבואר, כי אחר שהשלימה לפעול את העלאת אח"פ שלה לכל הפרטים שלה, הרי מקבלת מוחין דמ"ה שהם חסדים דע"ב, ואין עוד דינין בנוקבא, כי נמתקו לגמרי. וזה שאמרו תחלתו קשה וסיפיה רך. כי מתחלת ביאת המוחין היא מקבלת רק בחינת הדינין בלי מיתוק דאורות דמ"ה

קיג) ובוזה יתורץ ענין המאמר הזה החולק עם ספרא דצניעותא, כי שם נאמר להיפך, הדינין דנוקבא נייחין ברישא ותקיפין בסיפא, וההיפך בדכורא. אבל הענין הוא, כי בספרא דצניעותא מדבר בבחי' הדינים בעצמם, אשר הם בחי' נה"י דז"א, שבהם סוד הדינין כמבואר לעיל, והנה הם נכנסים ונעשים בחי' מוחין ברישא דנוקבא, אבל נה"י של הנוקבא אין עוד פרצוף אחר באצילות תחתיה, להעשות בו בסוד מוחין, ונמצא כי דינין דילה, שהם הנה"י שבה, תקיפין בסופא.

קיד) אבל בפרשת תצוה אינו מדבר בבחי' הדינין בעצמן, אלא בבחי' מה שלוקחת הנוקבא מן הדכורא, כי בתחילה בעודה מקבלת ממנו הם דינין קשים, ובסופה שכבר אין לה מה לקבל, אינן נייחין. ולא איירי הכא אלא בבחי' הנקבה בעצמה המקבלת הדינין, ולא בבחי' הדינים בעצמם.

אור פנימי

משא"כ הז"א, שיש בו שורש הגבורות מעצמו, ואינו צריך לקבל הארתם מזולתו כמו הנוקבא, ע"כ הדינין שלו קשים בסיפיה, כי שורש הגבורות אינו נמתק לגמרי מטרם גמר התיקון. כנ"ל.

קיג) בספרא דצניעותא מדבר בבחינת הדינים בעצמם שהם בחינת נה"י דז"א, שבהם סוד הדינין והם נעשים מוחין ברישא דנוקבא וכו' אבל בפרשת תצוה אינו מדבר בבחינת הדינין וכו'. כלומר, שבספרא דצניעותא מדבר בבחי' הדינין שבנה"י דז"א הנעשים מוחין בראש הנוקבא, וכשהם בראש הז"א, הנה הם מקבלים הארת שורש הגבורות מן העטרא דגבורה דז"א וע"כ המה קשים ברישיה, אבל כשהם מתלבשים למוחין בראש הנקבה, נמצאים מתפרשים משורש הגבורות שבז"א, ואין בהם אלא בחינת גבורות דנוקבא הבאים ממלכות דאמא, שהיא בחי' מלכות דצמצום ב' הכלולה במדת הרחמים, כנודע, וכנ"ל בדיבור הסמוך ע"ש. אבל בחינת הדינין של נה"י דנוקבא אינם נעשים למוחין, כי אין לה פרצוף תחתון שתתלבש בהם, וע"כ

שלה. אמנם ז"א שהעטרא דגבורה שלו נמשכת ממזל ונקוה, שהיא בחינת מלכות דצמצום א', הנה דינין אלו נמתקים לגמרי רק בבחינת רישיה דהיינו במקום מציאות המוחין, כי ע"י עיטרא דגבורה זו, הוא מעלה מ"ן ומחזיר הבינה להיות חכמה, כמ"ש שם בחלק י"ד. אמנם בסיפיה דהיינו בהתפשטותם מהמוחין מלמעלה למטה, שמבחינה זו אין זווג על הגבורה הזו, כמ"ש שם, הרי הם הולכים ומתגברים, כי מלכות זו דצמצום א' היא שורש כל הגבורות, שמכח הדינין שלה סיימה ג"כ לכל פרצופי א"ק, והיא אינה נמתקת לגמרי רק אחר גמר כל התיקון. כמ"ש הרב בסו"ה, היתה לראש פינה. וזה אמרו "הזכר אינו כן כי הוא אינו צריך לזולתו וכל מה שהולך הוא מתגבר והולך" כי הנוקבא אין לה אלא מלכות דאמא, כנ"ל, שהיא מצמצום ב', והיא בחינת עטרא דגבורה שלה בעצם, אלא שאין המוחין יוצאים רק ע"י התכללות בשורש הגבורות שבז"א, שהוא מצמצום א', אמנם כיון שהיא מקבלת רק הארה בעלמא מגבורה זו דצמצום א', ע"כ אחר שמקבלת המוחין נפסק כח הדין שבה לגמרי כנ"ל.

* קטו) והנה בענין נסירת הדינין יש ב' בחי': הא' הוא, להמשיך כל הדינין שיש בכתר שבו וליתנם בכתר שבה ושל חכמה שבו בחכמה שבה, וכעד"ז עד תשלום י"ס שבו ביי"ס שבה. בחי' הב' היא, כי הנה בחי' הי"ס שבה, הם עומדים מן החוזה שלו ולמטה, וא"כ צריך שהדינין שבחצי התחתון דת"ת שבו ינתנו בכתר שבה, והדינין שבפרק א' דנצח שבו בחכמה שבה, וכעד"ז עד תשלום הנה"י שלו בכל שיעור קומה שלה.

אור פנימי

הם בחינת עשר כחות דסיום בלבד, ומבחינה זו נבחנו דינים של הנוקבא קשין בסיפא, כי אינם נעשים למוחין, ואין בהם רק כח הסיום לבד. כמבואר. אבל מבחינת לקיחת הדינים, הנה הו"א לוקח הדינים שלו ממזל ונקח, ששם שורש הדינים, שאין להם מיתוק עד גמר התיקון, וע"כ בסיפיה מתגברים והולכים, אבל הנוקבא לוקח הדינים מז"א, דהיינו רק בחינת הארה לבד, וע"כ הם נפסקים אחר קבלת המוחין דמ"ה. כנ"ל בדיבור הסמוך. ע"ש.

אמנם בסוד בנין הצלע, נבנית הנוקבא בבנין שלם בקומה שוה עם ז"א, והיא לוקחת גם התב"ד חג"ת דו"א שלמעלה מחוזה שלו. וזה הגיע לה מתוך שהנוקבא הגדולה שמחוזה ולמעלה דו"א קבלה המוחין השייכים לנוקבא הנפרדת, ע"כ נתחברה נוקבא הגדולה שבגופו דו"א עם רחל לפרצוף אחד, ונמצא שנוקבא הנפרדת הרויחה עתה גם התב"ד חג"ת דו"א, מה שלא היה לה כלל משורשה, כי כל שורשה אינה רק נה"י דו"א, בלבד, כמבואר. ועתה הרויחה גם תב"ד חג"ת דב"ן דו"א שלמעלה מחוזה, הנקראים נוקבא הגדולה.

וטעם התחברות של הנוקבא הגדולה דו"א עם הקטנה לפרצוף אחד, הוא, כי כל עוד שהיה לז"א מוחין דס"ג, שהם קומת בינה, הרי הוא מוכרח להתחלק לב' פרצופים, מאותו הטעם שאו"א דס"ג מתחלקים לב' פרצופים, כי המוחין דג"ר דס"ג מספיקים רק לחב"ד חג"ת עד החוזה של הפרצוף ששם מקום החסדים מכוסים, אבל מחוזה ולמטה שכבר צריכים להארת

קטו) בענין נסירת הדינין יש ב' בחינות הא' הוא להמשיך כל הדינין שיש בכתר שבו וכו' בחינה הב' וכו' והדינין דפרק א' דנצח שבו בחכמה שבה וכו'. פ"י כי נתבאר לעיל (דף א' תשכ"ט ד"ה ולפיכך), אשר עצם הנוקבא אינה נאחזת רק בנה"י דו"א, דיינו מחוזה ולמטה שלו שנפל לחלקה אחר צמצום ב' בנקודים, שעלתה מלכות המסיימת דו"א, ממקום סיום רגליו דו"א דס"ג, שהיא בנקודה דעוה"ז, בשוה עם רגלי א"ק, ובאה עתה בנקודת החוזה דו"א הוה, וסיימה שם בחוזה כל הע"ס דו"א בנקודים, וכל החלק דו"א דס"ג דא"ק נשאר בבי"ע מתחת הפרסא, שהיא למטה מנקודת החוזה, ונמצא נקודת החוזה דו"א, שהיא מלכות המסיימת אותו, ירשה לאלו הנה"י דו"א שיצאו לבר מז"א לבי"ע. וע"כ בזמן הגדלות דו"א דנקודים שחזרו אלו נה"י דבי"ע ונתחברו

* שער הכונות ענין ראש השנה אמצע דרוש ג'.

קטז) ונבאר ענין ב' בחי' אלו איך נעשות ב' ימים אלו גם יתבאר היטב מפורש אופן מלאכת הנסירה. הנה ביום א' דר"ה שהוא יום ו' שנברא בו אדה"ר, אז הפיל ה' תרדמה על ז"א, כדי לנסור את הנוקבא העומדת באחוריו.

אור פנימי

בינה עלאה בסוד כי חפץ חסד הוא, כנ"ל. ולכן עתה כשהגיעו לה המוחין דחכמה, מכח עליתם לאו"א, שגם אז או"א וישסות מתחברים לאחד ועולים לג"ר דא"א, הרי מדת בינה עלאה נתבטלה לגמרי, כי עתה איננה במדה זו של חסדים מכוסים. וע"כ הן באו"א והן בוו"ן, נבחן עתה שמדת הגדולה נתבטלה, ורק הקטנה עלתה למעלה וקבלה המקום של הגדולה. כי באו"א נבחן, שמדת בינה עלאה נתבטלה, ותבונה עלתה במקומה ומדווגת עם אבא עלאה ומקבלת חכמה. וכן בוו"ן נבחן, כי מדת נוקבא הגדולה שלו נתבטלה, ונוקבא הקטנה הנפרדת עלתה למעלה במקומה, ומדווגת עם ז"א הגדול ומקבלת ממנו מוחין דהארת חכמה.

ועתה תבין היטב איך הנוקבא הנפרדת קבלה את החב"ד חג"ת דב"ן דז"א שהיא נוקבא הגדולה שלו, אע"פ שתב"ד חג"ת הללו הם לגמרי למעלה משורשה, כי כל שורשה הוא רק בנה"י דז"א, כנ"ל. והיינו משום שהנוקבא הגדולה עצמה קבלה למדת הנוקבא הנפרדת ונעשית כמוה, ומדתה עצמה נתבטלה לגמרי, שבוה נמצא שהנוקבא הקטנה הנפרדת עלתה במקומה ומדווגת עם הו"א, והרויחה הכלים דחב"ד חג"ת של הנוקבא הגדולה שנתחברו עתה לבניה. והבן היטב.

וזה אמרו "בענין נסירת הדינין האלו יש ב' בחינות: א' הוא להמשיך כל הדינים שיש בכתר שבו וליתנם בכתר שבה, ושל חכמה שבו בחכמה שבה, וכעד"ו עד תשלום י"ס שבו ב"ס שבה" כונתו לבחינת נסירת הע"ס של הנוקבא הגדולה, שהיא צד הב"ן

חכמה, נמצא כח המסך רוכב עליהם ונעשים מחוסרי ראש. כמ"ש לעיל (דף א' תש"ל ד"ה וביאור), כי באמת נמצאת הבינה לבר מראש, כי יצאה מראש דא"א, וא"כ כל קומת בינה דאצילות היתה צריכה להיות מחוסרת ראש, אלא רק משום שהבינה היא בסוד כי חפץ חסד הוא, אין הצמצום יכול למעט אותה כלל. וזה נוהג רק בג"ר דבינה, שהם חב"ד חג"ת עד החוזה, אבל מחוזה ולמטה שלה כבר הם צריכים להארת חכמה, וע"כ שורה עליהם היציאה מראש דא"א, והם מחוסרי ראש. עש"ה.

וזהו שנחלק גם ז"א ונוקבא לב' פרצופים. כי מחוזה ולמעלה הוא דוגמת או"א עלאין, שהוא בסוד כי חפץ חסד הוא, דהיינו שדרכו שם בחסדים מכוסים. וע"כ הם בבחינת ראש וג"ר כמו או"א, והם הנקראים זו"ן הגדולים. אבל מחוזה ולמטה שדרכו שם לקבל הארת חכמה, כבר רוכב עליהם כח היציאה לבר מראש דא"א, והם ו"ק בלי ראש. ונמצא מזה, כי בעת שז"א עולה ומקבל מוחין דחיה, ששם אין חילוק בין ג"ר שמחוזה ולמעלה אל המחוזה ולמטה, הרי הזו"ן הגדולים מתחברים עם זו"ן הקטנים לאחר, כי אין עוד מה שיבדיל ביניהם.

אמנם נבחן, שנוקבא הגדולה נתחברה אל הבנין דנוקבא הקטנה. ואע"פ שלכאורה היה צריך להיות בהיפך, שהנוקבא הקטנה תתחבר ותתבטל לבנין הנוקבא הגדולה, כי דרך הקטן להתבטל ולא לעלות בשם בשעה שמתחבר אל הגדול ממנו. אמנם הענין הוא, כי יש כאן הפרש בהמוחין, כי הנוקבא הגדולה דרכה בחסדים מכוסים כמו

ק"ז) וזה ענין אופן נסירתה כי בתחילה היו הדינין האלו באות לה ע"י ז"א, שנותן לה בחי' הגבורות אשר בדעת שלו, יען כי אמא עלאה היתה מתפשטת בו, אבל עתה שנפלה עליו תרדמה, ונסתלקו ממנו אימא עלאה, וגם נסתלקו ממנו המוחין שלו שהיו בתוכם בתוך התפשטות נה"י דאמא עלאה בו, כנודע, ואז גם עטרא דגבורה שבדעת נסתלקה ממנו.

ק"ח) ואחר הסתלקותה מתוכו, מתפשטת אמא עלאה בבחי' הנה"י שבה תוך הנקבה עצמה, ואותם הגבורות דעטרא דגבורה נמשכין אליה ע"י הבינה שלא ע"י ז"א, וכמ"ש זה היטב בברכת המפיל חבלי שינה כ"י וע"ש היטב. גם יתבאר לקמן בענין כוונת השופר, כי שם נתבאר ענין מה שנסתלק מן ז"א, שהם בינה ועטרא דגבורה להכנס ברישא דנוקבא, אבל מוח חכמה ועטרא דחסד נשארו בסוד א"מ על רישא דז"א.

אור פנימי

דחב"ד תג"ת שלו עד החזה, כנ"ל. אשר בעת עליית ז"א לאו"א לקבלת מוחין דע"ב נמצא מתבטלת מדתה של הנוקבא הגדולה שלו והנוקבא הקטנה מקבלת מקומה ומזווגות שם למעלה בהיכל או"א דקומת ע"ב, עם ז"א. שז"א נכלל בבחינת אבא, ונוקבא הקטנה נכללת בתבונה, שגם התבונה עלתה וירשה לבינה עלאה ומזווגות עם אבא כנ"ל. וע"כ נבחן שננסרו הדינים דצד ב"ן של חב"ד תג"ת דז"א, שהם הע"ס של הנוקבא הגדולה, ונתחברו להיות לג"ר בשביל הנוקבא הנפרדת. וזוהי בחינה א' של נסירת הדינים, אשר בחי' הנסירה הזו נעשה ביום א' של ר"ה, כמ"ש להלן. וזה אמרו "בחינה הב' היא, כי הנה בחינת י"ס שלה הם עומדים מחזה ולמטה וא"כ צריך שהדינים שבחצי התחתון דת"ת שבו ינתנו בכתר שבה, והדינין שבפרק א' דנצח שבו בחכמה שבה, ועד"ז עד תשלום הנה"י בכל שיעורי קומה שלה". כונתו בזה, לבחי' הע"ס של בחינת נוקבא הקטנה הנפרדת דז"א העומדת מחזה ולמטה שלו, אשר חצי ת"ת התחתון דז"א נעשה לכתר שלה, וג"ש עליונים דנה"י שלו נעשו לחב"ד

שלה, וג"ש אמצעים דנה"י שלו נעשו לתג"ת שלה והתחתונים דנה"י שלו נעשו לנהי"מ שלה. אשר קודם הנסירה היא דבוקה עמו בכותל אחד מחמת שאין בכל בכל ספירה מהע"ס שלה רק ב"ש העליונים גו"ע, וחסרי שליש תחתון שהם נה"י הפרטים דאותה ספירה כנ"ל, ע"ש. וע"כ נעשו כל הווגים בבחינת נוקבא שבגופו הקטנה של הז"א, ולא בנוקבא הנפרדת, כי אין לה בחינת נה"י שהם כלים דווג. ועתה ע"י עלייתם למ"ן לאו"א, שמקבלים שם מוחין דע"ב, יורדת ה"ת מעינים שלה, והיא מעלית אח"פ שלה שהם נה"י חדשים מבי"ע, ונשלמת בכותל מיוחד, ואז עוברת אליה גם הצד ב"ן שמחזה ולמטה דז"א, ומתחברים לבנין הנוקבא הנפרדת. וזהו נסירה דבחינה הב' שהיא נעשית בעשי"ת, שבכל יום ננסרת ממנה ספירה אחת, דהיינו שאותה הספירה מקבלת שליש תחתון שלה מבי"ע ונשלמת. ואז עובר אל הספירה ההיא גם חלק מבחי' שכנגדה שבנוקבא שבגופו שמחזה ולמטה דז"א, ומתחברת עם הספירה ההיא דנוקבא הנפרדת שנשלמה. ועד"ז בכל יום ויום דעשי"ת עד שנתעלו הנה"י

קיט) והרי, איך נסתלקן הדינין והגבורות מז"א, שהיו הולכות לצד אחוריו להכנס ולהתפשט בנקבה, ועיי"כ היו מחוברים אב"א, ועתה בהסתלקם מתוכו ונכנסו בה שלא עיי"ז"א, נפרדה ונסרה מאתו, וניתנו בה כל הגבורות ההם. נמצא כי נתינת הדינין והגבורות בה שלא עיי"ז"א, היא גורמת אל הנסירה שתפרד ממנו, כי אינה מקבלת ממנו דבר. וב' דברים אלו, שהם נתינת הגבורות בה, והנסירה, נעשו כאחד.

קכ) והנה ביום א' דר"ה, כל הגבורות שהם בכתר שלו עד סיום כל הת"ת שבו, ננסרו וניתנו אליה בכתר שבה, ועומדת באחורי חצי התחתון דת"ת שבו. באופן, כי הוא ננסר כחב"ד וחג"ת שבו, והיא לא ננסרה ממנו רק הכתר שבה וכל הגבורות ההם נתקבצו בכתר שבה.

אור פנימי

החדשים לכל הע"ס שלה, וכן כל הצד ב"ן שבנה"י דז"א נתחברו אל הנוקבא הזו הנפרדת, ואז עולה בקומה שוה עם ז"א מאחוריו, כנ"ל.

וזה אמרו "ועתה בהסתלקם מתוכו

ונכנסו בה שלא עיי"ז"א, נפרדת ונסרה מאתו וניתנים בה כל גבורות ההם, כי נתינת הדינין והגבורות בה שלא עיי"ז"א היא גורמת אל הנסירה, שתפרד ממנו, כי אינה מקבלת הימנו דבר" פירוש: כי מקודם הנסירה, היו המוחין שלה באים מז"א, שנה"י דאמא עם המוחין השייכים לנוקבא הנפרדת היו מלוכשים רק בז"א, והוא השפיע אותם לנוקבא דרך אחוריו. משא"כ עתה בעת עלייתם לאו"א, שז"א נשאר למטה בסוד תרדמה, שפירשו, שהמוחין דג"ר ולבושיהם, שהם נה"י דאו"א נסתלקו ממנו ועלו בסוד מ"ן, ואז בהיותם שם, שז"א נכלל באבא ונוקבא באמא, נמצאים שנה"י דאמא אינם מתלבשים שם בז"א אלא רק נה"י דאבא בלבד, כנ"ל, ונה"י דאמא נפרדו מז"א ובאו בנוקבא, כנ"ל, כי היא מקבלת שם המוחין ישר מאמא. ונמצאים שמה הזו"ן, שנפרדו זה מזה לגמרי. הרי שקבלת המוחין שלא עיי"ז"א זה עצמו מנסר ומבדיל הנוקבא ממנו, כי עתה אינה מקבלת ממנו

קיט) נתינת הדינין והגבורות בה שלא עיי"ז"א היא גורמת אל הנסירה שתפרד ממנו כי אינה מקבלת ממנו דבר. כבר נתבאר לעיל (דף א' תשל"ט ד"ה אב"א), ענין עלייתם למ"ן לאו"א והתכללותם בהזווג שלהם, שז"א נכלל באבא, ונוקבא נכללת באמא, הנה נבחן כאן, שהנוקבא מקבלת המוחין ישר מאמא עצמה מתוך התכללותה בה, ואינה מקבלת כלום מז"א, כי ז"א כלול באבא, שאמא מקבלת ממנו ומשפעת אל הנוקבא הכלולה בה. גם נבחן שנה"י דאמא מתלבשים בנוקבא, כי נה"י דעליון מתלבשים בתחתון הם בחינת האו"ח העולה מהמסך ומ"ן דתחתון במקום העליון ומלביש שם על האורות של המוחין דתחתון, שע"כ גם בעת שהתחתון יורד למקומו נוטל עמו גם הנה"י אלו בבחינת לבושי מוחין כמו שהלבישו אותם במקום העליון. ומתוך שהנוקבא כלולה במסך דאמא עצמה, הרי היא מקבלת את האו"ח הזה שעלה שם והלביש המוחין שלה, והם מתלבשים שם

קכא) ובוזה תבין מה שנתבאר בדרוש שקדם לזה, כי ר"ה הוא ראש וכתר דז"א, עם היות שכל החדשים הם בנקבה כנודע. אבל ביאור הדבר הוא, כי אין נסר ביום א' אלא בחי' הדינין שבכתר הזכר לתתם בכתר שבה מראשו לראשה, ונמצא, כי סוד ר"ה הוא ראש הזכר וגם הוא ראש הנקבה, זה נותן וזו מקבלת ושניהם אמת.

קכב) והנה, להיות כי הגבורות האלו ניתנין בה שלא ע"י ז"א, הם דינין תקיפין בלי התבסמות ומיתוק, ואח"כ ע"י השופר שתוקעין ביום ר"ה חוזרין נה"י דאמא עם המוחין שבתוכם לחזור ולכנס תוך

אור פנימי

דבר. וז"ש יוב' דברים אלו שהם נתינת הגבורות בה, והנסירה, באים כאחד כנ"ל, שעם קבלת המוחין ישר מאמא, נעשתה בנין גבול לעצמה, ואינה יונקת יותר מן הז"א. וזה אמרו (באות ק"ב) ביום א' דר"ה, כל הגבורות שהם בכתר שלו עד סיום כל הת"ת שבו ננסרו וניתנו אליה בכתר שבה" דהיינו כל בחינת הדינים שבנוקבא הגדולה שהם מכתר דז"א עד החזה, וכן בחינת הדינין שבכתר דנוקבא הקטנה שהם בת"ת דז"א מחזה ולמטה, כולם ננסרו ביום א' דר"ה וניתנו אל הכתר דנוקבא הנמצא במקום חצי תחתון דת"ת דז"א ומסתיים עם סיום הת"ת שלו, כנודע, כי בחינת הגבורות מכתר שלו עד החזה כבר ננסרו בעודם למעלה בהיכל או"א, כנ"ל. וע"י תקיעת השופר מקיץ ז"א מתרדמתו, כלומר שיויר מבחינת התכללות באו"א ובא למקומו עצמו, המכונה קיצה, ואז משפיע חלק אחד מהמוחין דנוקבא הנפרדת שקבל בעדה למעלה, שהם המוחין לחלק ספירת הכתר שלה, שע"י המוחין אלו הוא מעלה בחינת שליש תחתון החסר לחלק הכתר דנוקבא, דהיינו אח"כ הפרטים של בחינת הכתר שלה. ואז נשלמה ספירת הכתר בבחינת אחורים מיוחדים לעצמה, שעל ידי זה ננסר מן הז"א. ואז הכתר מקבל מן הז"א גם בחינת הדינין דנוקבא הגדולה שבגופו דז"א, דהיינו הצד ב"ן שלו, מן הכתר עד החזה, כנ"ל שהיא כבר ננסרה בעודה

דבר. וז"ש יוב' דברים אלו שהם נתינת הגבורות בה, והנסירה, באים כאחד כנ"ל, שעם קבלת המוחין ישר מאמא, נעשתה בנין גבול לעצמה, ואינה יונקת יותר מן הז"א. וזה אמרו (באות ק"ב) ביום א' דר"ה, כל הגבורות שהם בכתר שלו עד סיום כל הת"ת שבו, ננסרו וניתנין אליה בכתר שבה, ועומדת באחורי חצי תחתון דת"ת שבו" פירוש: כי אע"פ שע"י עלית מ"ן דזו"ן לאו"א והתכללותם שם בזווג דאו"א מתחברים הנוקבא הגדולה והקטנה לפרצוף אחד, אמנם אין זה נגמר, רק אחר נסירת הנוקבא הקטנה ג"כ מן הז"א, כי נתבאר לעיל (דף א' תשל"ט ד"ה אב"א) שאע"פ ששורש הנוקבא הנפרדת עולה למ"ן בשוה עם הז"א ומתכללים שניהם בזווג דאו"א, מ"מ אין הנוקבא יכולה לקבל שם המוחין מאמא תכף, אלא ז"א נוטל שם המוחין שלה בבחי' פקדון, וירד למטה למקומו, וממקומו הוא מחזיר לה המוחין בזווג אב"א. עשה, שענין נתינת המוחין אליה, נמשך בעשייתו. ולפי זה נמצא, שהנוקבא הגדולה דז"א, שהיא במדרגה אחת עם ז"א, והיא יכולה לקבל המוחין בהיכל או"א בשוה עם ז"א, הנה נסירתה נגמרה תכף עם עלייתה לאו"א, שמקבלת שם המוחין שלא ע"י ז"א, שזה גורם נסירתה, כנ"ל בדברי הרב, אלא רק נוקבא הקטנה הנפרדת, שהיא בחינת

ז"א, כמש"ל ענין תקיעת שופר, וכבר הקיץ ז"א מתרדמתו, ואז בהכרח הוא שחזרת הגבורות להמשך בנקבה ע"י ז"א, ונותן בה בחי' גבורות כיוצא בהם כנגד הא' בנוקבא.

קכג) אבל אלו הגבורות הם מתוקות ומבוסמות יותר מאותם הגבורות שניתנו בה בהתפשטות אמא עלאה בתוכה בעת תרדמת ז"א, כנזכר בסוד הנסירה והטעם, כי בעת תרדמת ז"א, עלתה נשמתו שהן המוחין שבו למעלה באו"א בבחינת מ"ן, וגרם זווג עליון בהם, וע"י הזווג ההוא נתמתקו ונתבסמו אלו הגבורות יותר ממה שהיו בתחילה ונותנם עתה בנוקבא ע"י תקיעת השופר.

אור פנימי

משום דילוג המדרגה. אבל אחר תקיעת שופר, שז"א עצמו חוזר ונותן אליה אלו הגבורות ע"י עצמו, ונמצא שגם הארת הזווג שקבל הז"א עצמו באו"א מאירים ג"כ באלו הגבורות, הרי שיש כאן מיתוק כפול, וע"כ נתמתקו יותר. כי יש בהם הארת הזווג של הנוקבא עצמה, שקבלה בעת התרדמה, ע"י התכללותה וקבלתה לנה"י דאמא, שזהו מיתוק א'. ויש בהם הארת הזווג של הז"א אשר קבל בעת התרדמה, ע"י התכללותו בנה"י דאבא מצד עצמו, וגם בנה"י דאמא מצד קבלתו גם את המוחין של הנוקבא, כדי להשפיע לה אחר ירידתו למטה ע"י תקיעת שופר. וזהו מיתוק ב'. וזה אמרו "ונמצאו בה ב' בחי' גבורה, הא' שקבל מאמא בעת הנסירה שהיו גבורות חזקות ודינין תקיפין, והב' שקבלה מז"א אחר שהקיץ משנתו ע"י תקיעת שופר, שהם גבורות ממותקות ומבוסמות יותר" דהיינו כנ"ל, שיש בגבורות אלו ב' מיתוקים: א' מה שקבלה מעצמה ישר מאמא, וב' מה שקבל ז"א בעדה, ונתן לה אחר ירידתו למטה ע"י תקיעת שופר. ומה שאומר שהם ב' בחינות גבורה אין הכוונה, שהם ב' מיני גבורה, שהרי לא נתבסרו יותר רק הגבורות שמחזה ולמעלה דז"א עד הכתר שלו, שהם בחי' נוקבא הגדולה, כנ"ל. אלא הכוונה היא, שיש בהם ב' מיני מיתוקים, שא' הוא ע"י

למעלה, והנוקבא הנפרדת מקבלת אותם לכתר שלה, ע"י תקיעת שופר, כלומר אחר שבא למקומו עצמו, כי הנוקבא הנפרדת אינה יכולה לקבל רק אחר ביאתו למקומו.

קכג) אבל אלו הגבורות הם ממותקות ומבוסמות יותר מאותם הגבורות שניתנו בה וכו' בעת תרדמת ז"א וכו' וע"י הזווג ההוא נתמתקו וכו'. פי' כי עוד בעת עלית הזו"ן בסוד תרדמה למעלה, כבר ננסרה שם בחינת הדינין דנוקבא הגדולה דז"א ונכללו בשורש הנוקבא הנפרדת שהיתה נכללת שם באמא, כנ"ל, ונמצא שהנוקבא הנפרדת קבלה אלו הדינין דנוקבא הגדולה ב' פעמים: א' בעודה בהיכל או"א ששם נתלבשו בה נה"י דאמא עם המוחין השייכים לה, דהיינו הצד שמאל דמוחין שהם בינה וגבורה, ועמהם קבלה ג"כ בחינת הנוקבא הגדולה שננסרה שם מז"א, כנ"ל. וב' הוא ע"י תקיעת שופר, שז"א ירד למטה למקומו עם המוחין, ואז ניתנו פעם שנית הדינין דנוקבא הגדולה אל הכתר דנוקבא, ע"י ז"א כנ"ל.

וזהו שאלו הדינין שהנוקבא קבלה אותם למעלה בהיכל או"א ע"י הלבשת נה"י דאמא בתוכה, עדיין לא היו נמתקים כראוי, כי היא נמצאת שם למעלה ממדרגתה, וחסר לה הארת הזווג של הז"א עצמו שהוא העליון שלה, שזה נחשב לחסרון אצלה,

קכד) ונמצאו בה ב' בחי' גבורה: הא', שקבלה מאמא בעת הנסירה שהיו גבורות חזקות ודינין תקיפין. והב', שקבלה מז"א אחר שהקיץ משנתו ע"י תקיעת שופר, והם גבורות ממותקות ומבוסמות יותר. גם נמצא כי מה שננסר ממנו ביום א' דר"ה, הוא מן הכתר עד סיום הת"ת שבו, ומה שננסר ממנה הוא הכתר שבה בלבד.

קכה) וכבר נודע, כי לאה עומדת למעלה מכתר רחל ונמצא כי פרצוף דלאה כולו וגם הכתר דרחל ננסרו ביום זה. וגם לסיבה זו נקרא יום זה דינא קשיא, כנודע כי בחי' לאה הם דינין תקיפין, ודרחל דינא רפיא.

אור פנימי

הגדולים, והכונה היא על ז"א ונוקבא שבגופו. ומחזה ולמטה הוא בבחינת ו"ק כמו ישסו"ת, ונקראו זו"ן הקטנים, דהיינו ג"כ ז"א ונוקבא שבגופו, כלומר הימין ושמאל שבו. אמנם משום זה נחלקו ג"כ הנוקבות החיצוניות שלו לב' פרצופים, שהם נקראים לאה ורחל, אשר לאה העומדת מחזה ולמעלה דו"א נכלל בה הנוקבא שבגופו הגדולה, והיא ג"כ בבחינת ג"ר כמותה. ורחל, שהיא נוקבא הנפרדת דו"א העומדת אז מחזה ולמטה נמצא מדתה כנוקבא שבגופו הקטנה דו"א, וגם היא מחוסרת ראש כמותה.

"ונתבאר לעיל כי נוקבא הגדולה דו"א נגמרה בכל נסירתה ביום א' של ר"ה, והיא מטעם, להיותה מדרגה אחת עם ז"א, שהרי היא נוקבא שבגופו, ויכולה לקבל המוחין למעלה באו"א, וע"כ ננסרה תכף בעת שקבלה שם המוחין דע"ב, המהפכים אותה למדת הנוקבא הנפרדת, דהיינו לבחי' חסדים מגולים בהארת חכמה, שנפרדה בזה מכותל של ז"א, שהיא בחינת חסדים מכוסים. ורק הנוקבא הנפרדת שהיא מדרגה שלאחרי הז"א, ותולדה ממנו, ונמצא שאו"א הם בחינת עלי עליון שלה, ע"כ לא תוכל להשתלם בהיכל או"א, וצריכה לקבל ע"י ז"א בעלה בעת תקיעת שופר, כלומר אחר שירד למטה, שאז מודד לה המוחין שקבל

קבלתה של הנוקבא עצמה מאמא, שהוא מיתוק בלתי שלם, וב' הבא ע"י ז"א, שהוא מיתוק יותר שלם. ומבחינה זו נחשבים כמו ב' בחינות, אבל מבחינות הגבורות הננסרים מן הז"א הם בחינה אחת, כמבואר. ומה שאומר, שהם גבורות חזקות ודינין תקיפים, סובב על ב' הבחינות של גבורות יחד שהם רק מין אחד, כנ"ל. אלא שמדגיש זה, להשמיענו שבשביל שהם דינין תקיפים, ע"כ לא פג חריפותם במיתוק הא', ורק במיתוק הב' נתמתקו ונעשו ממותקות ומבוסמות יותר. והטעם שהם נחשבים לדינין תקיפים, הוא משום שהם גבורות של הזכר עצמו, הננסרים מכתב"ד חג"ת שלו, שהם באים ממלכות דצמצום א', כנ"ל (דף א' תשמ"ו ד"ה הזכר), וע"כ הם דינין תקיפין. ומטעם זה נבחן יום א' של ר"ה לדינא קשיא, כמ"ש להלן.

קכה) לאה עומדת למעלה מכתר רחל ונמצא כי פרצוף דלאה כולו וגם הכתר דרחל ננסרו ביום זה. כבר נתבאר לעיל, שבעת שיש לז"א רק מוחין דנשמה, הוא מוכרח להתחלק לב' פרצופים כמו או"א וישסו"ת בעת שאין בהם רק קומת ס"ג. וענין זה של התחלקות הוא בעיקר בז"א עצמו, שמחזה ולמעלה נחשב לבחינת ג"ר דס"ג כמו או"א עילאין, ונקרא שם זו"ן

קכו) וביום ב' דר"ה, כל חלק הגבורה של הכתר שלו נשאר בכתר שלה, ושאר הגבורות שנסתלקו ביום א' מן החכמה ובינה ודעת וחג"ת שבו, יורדות ועומדות בחכמה שבה. ואז ננסר פרק א' דנצח דו"א, וגם החכמה שבנקבה העומדת כנגדו, וכל הגבורות שבחכמה שלו ולמטה יורדין בחכמה שלה, שננסרה ביום זה. והנה בעת הורדת אלו הגבורות בחכמה שבה, הם מתמתקות יותר פעם ב', כי הלא יום ב' דר"ה נקרא דינא רפיא.

קכז) וביאור הענין הוא, במה שנבאר טעם, למה הם ב' ימים ר"ה, ומה חילוק יש ביניהם, ומה טעם תקיעת שופר גם ביום הב' דר"ה. אבל הענין הוא, כי אעפ"י שז"א נתעורר והקיץ משנתו ביום א' ע"י תקיעת השופר, עכ"ז, כיון שלא ננסר מוח החכמה שבה רק הכתר שבה בלבד כנ"ל, לכן עדיין אין זה התעוררות גמור. ועדיין חוזר וישן עד יום הב' שננסרה החכמה שבה, כנזכר, וירדו שם גבורות דחכמה שבו, וכיון שירדו שם הגבורות דחכמה שבו, אז חוזרין לתקוע שופר ביום ב', ומתעוררין המוחין וא"צ ז"א לחזור ולישן עוד, כי כיון שנתעורר המוח שהוא הנקרא חכמה, אין עוד שינה, ואין צורך לתקוע שופר בשאר עשרת הימים.

אור פנימי

בעדה למעלה, בדרך המדרגה, מכתר שלה עד מלכות שלה, שזה נמשך בעשי"ת כמבואר לעיל באורך. ולפיכך נמצא, שגם לאה העומדת במקום הנוקבא הגדולה דו"א, קבלה המוחין דנסירה כולם תכף ביום א' דר"ה, כמו הנוקבא שבגופו, כי כל שמקבלת הנוקבא שבגופו הגדולה גם לאה מקבלת, להיותה עומדת במקומה, כנ"ל. וע"כ אינה צריכה להמתין על תשלומם של עשי"ת כמו רחל. אבל רחל שהיא הנוקבא הנפרדת, שהיא בחינת תחתון אל הז"א, וצריכה לקבל רק ממנו, נמצא שביום א' דר"ה היא מקבלת רק המוחין השייכים לספירת הכתר שלה, כי כן מורד לה המוחין בעשי"ת, שבכל יום נותן לה המוחין של ספירה אחת: ביום א' כתר, וביום ב' חכמה, וביום ג' בינה, עד מלכות ביום העשירי. וזה אמרו "ונמצא כי

פרצוף דלאה כולה, וגם הכתר דרחל ננסרו ביום זה" כמבואר. ואין להקשות, הרי לעיל אומר, שכל אלו הגבורות דחב"ד חג"ת דו"א קבלה הכתר דרחל, וכאן אומר שלא קבלה אותם וננסרה מז"א. כי באמת כל אלו המוחין דנסירה שייכים לרחל בלבד, כי היא הנוקבא הנפרדת ששורשה נגלה עוד בזמן הנקודים בעת חזרת הנה"י דו"א מבי"ע, כנ"ל (דף א' תשכ"ז ד"ה נוקבא) ע"ש. אבל לאה איננה בכלל זה, כי היא בחינת אחורים דאמא, כנודע, אלא כל עוד שרחל אינה נשלמה בכל הע"ס שלה לגמרי, אינה יכולה לעלות למעלה ולקבל בחינת נוקבא שבגופו הגדולה, ולהלבישה בכל קומתו דו"א, ולכן עומדת בקטנותה מחוזה ולמטה דו"א בכל עשי"ת עד יו"כ, וע"כ נבחן שהיא קבלה באמת הגבורות דחב"ד חג"ת דו"א, שהיא

קכח) גם צריך שתדע, כי ביום הא' בלבד קודם תקיעת שופר, ננסרו הגבורות וניתנו בנוקבא ע"י אמא שלא ע"י ז"א, אבל אחר תקיעת שופר ביום א', כל בחי' נסירת הגבורות ונתינתם בנוקבא, הוא ע"י ז"א עצמו, שלא ע"י אמא כי אחר התקיעה ההיא חזרה אמא ונתפשטה בז"א. ואף אם אנו תוקעים פ"ב ביום ב', הוא לטעם הנ"ל, אבל אין הדינין ננסרין אחר תקיעת שופר דיום הא', אלא ע"י ז"א, וממנו ניתנין אליה.

קכט) ועתה עדיין צריך לבאר ההפרש, שיש בין יום הא' ליום ב'. והוא כי הנה נודע שעד מקום החזה דז"א, אורות המוחין נסתרים ואינם מתגלים, להיותם תוך הכלי דיסוד דאמא הנשלם במקום החזה, ולכן כל הגבורות אשר שם למעלה בז"א נקרא דינא קשיא, שהם אותם הגבורות שאמרנו, שננסרו ביום א' מן הכתר שלו עד סיום הת"ת שלו, והם נקראים דינא קשיא, כי גם זהו הטעם למ"ש בפרשת תצוה בדף קפ"ז ע"א, דדינין דדכורא תקיפין ברישא והבן זה.

קל) גם זהו טעם למ"ש בספר הזהר בפרשת פנחס רל"א: דיו"ט הראשון דר"ה נקרא דינא קשיא, ויום ב' דינא רפיא, לפי שביום ב' הנסירה הוא מן הת"ת ולמטה, שהוא הפרק העליון דנצח שבה ושם הוא מקום האורות המגולים כנזכר, ולכן הדינין והגבורות אשר במקום הזה

אור פנימי

בחינת נוקבא הגדולה, אמנם לא בבחי' הלבשה ממש, אלא רק בדרך כללות, כלומר, שהיא עתידה להגלות בה ביום העשירי ביוה"כ, שאז תלביש את הנוקבא הגדולה ותעלה עד הכתר דז"א שהוא בעת תפלת נעילה ביוה"כ, אבל עתה ביום א' דר"ה, עוד לא ניכר בה שום גדלות כלל, והיא נמצאת עומדת למטה מחזה, אלא שקבלה בחינת הגבורות בדרך כללות אל הכתר שלה, ולפיכך בעת הזאת הגיעו המוחין אלו דנוקבא הגדולה דז"א אל פרוץ לאה, משום שהיא עומדת במקומה ומלבשת אותה. והבן היטב.

הוא ע"י ז"א עצמו ושלא ע"י אמא. כי אין נתינת המוחין דגבורות ע"י אמא אלא בזמן התרדמה, שפירוש, בעת שזו"ן הם בהיכל או"א, שאז מקבל ז"א מאבא ונוקבא מאמא, כנ"ל ע"ש. שהוא קודם תקיעת שופר. אבל לאחר תקיעת שופר, שעל ידו מתעורר ומקיץ משנתו, שפירוש, שיורד מהיכל או"א ובא ומקומו עצמו הנה אז חזרו גם נה"י דאמא להתלבש בז"א במקומו, כי הנוקבא לא יכלה לקבל עמה המוחין בעת ירידתה, כי אינה יכולה לקבל מאו"א שהם עלי עליון שלה, אלא רק מהעליון הסמוך לה שהוא ז"א, וע"כ קבל ז"א שם באו"א המוחין שלה ונטלם עמו בעת ירידתו למקומו, ואז משפיע אותם אל הנוקבא, כנ"ל. הרי שענין נתינת המוחין ע"י אמא אינו נוהג רק ביום א' דר"ה לבד, דהיינו מטרם שירד למקומו

קכח) קודם תקיעת שופר ננסרו הגבורות וניתנו בנוקבא ע"י אמא שלא ע"י ז"א אבל אחר תקיעת שופר ביום א' וכו'

ומשם והלאה נקרא דינא רפ"א, כי האורות המגולים מאירים בהם וממתקים אותם.

קלא) עוד יש בזה טעם ב', והוא במש"ל כי אחר תקיעת שופר דיום א' הגבורות נמשכות בנוקבא ע"י ז"א, ולא ע"י אמא עלאה, כי כבר ע"י תקיעת שופר נתמתקו ונתבסמו הדינין.

* (ב/קלא) והנה מיום ראשון של ר"ה עד יוה"כ, ננסרין כל י"ס של רחל נוקבא דז"א מאחורוי, ואז בעיוה"כ נגמרה מלאכת נסירתה, ונמצא שלא היתה ראויה לזווג. ולכן בכל אלו הימים שבין ר"ה לשמיני עצרת, כל הזווגים כלם הם ישראל או יעקב עם לאה כאמור.

אור פנימי

הצמצום שבמסך דמלכות דראש א"א שולט בה, כי על אור דחסדים לא היה שום צמצום מעולם, כנ"ל. ולפיכך ז"ת דבינה, שהם שורשי זו"ן, שהם צריכים להארת חכמה, כבר כח צמצום דמסך דמלכות דראש א"א שולט עליהם, והם בחינת ו"ק בלי ראש. ומטעם זה כל מקום שתמצא קומת ס"ג, היא מחויבת להתחלק לב' פרצופים, שמטעם זה נתחלקו או"א וישסו"ת וכן זו"ן הגדולים וזו"ן הקטנים. כנ"ל באורך עש"ה.

והנה עתה בעת הנסירה, הגם שהם כבר מוחין דע"ב, אמנם המוחין האלו נבחנו לגבורות דע"ב, כנ"ל בדברי הרב (דף א' תש"מ אות ק"ג) וע"כ אינם מספיקים עוד לחבר את הזו"ן הגדולים עם זו"ן הקטנים לפרצוף אחד, שיהיה כל קומתו מבחינת חכמה. ועוד, כי אפילו בחי' הגבורות דע"ב לא נשלמו עוד, אלא בגמר עשי"ת בנעילה דיוה"כ כנ"ל. וע"כ עדיין שולטים בז"א המוחין דס"ג כמו מקודם הנסירה, והוא מחולק עוד לב' פרצופים, שעד החזה הוא בחינת ג"ר, משעם היותו בבחינת חסדים מכוסים, דהיינו, כי האורות נסתרים ביסוד דאמא, שזה כל תיקונם המקיים לבחינת הג"ר, כנ"ל. ולפיכך המוחין דנסירה שהם

ע"י תקיעת שופר, אבל מיום א' ואילך בכל עשי"ת נמצא ז"א משפיע המוחין אל הנוקבא במקומו לאט לאט, בכל יום ספירה א', עד שמשלים לה כל נתינת המוחין ביוה"כ.

וזה אמרו "אף אם אנו תוקעים פעם ב' ביום ב' הוא לטעם הנ"ל, אבל אין הדינין ננסרין אחר תקיעת שופר דיום הא' אלא ע"י ז"א" דהיינו כמבואר, שענין העליה לאו"א שנקרא תרדמה, שאז מקבלת הנוקבא המוחין מאמא, הוא רק ביום הא', שע"י תקיעת שופר ירד משם ובא למקומו, וענין התקיעות דיום ב', אינם כדי להמשיך הז"א למקומו, כי כבר הוא נמצא במקומו ע"י התקיעות דיום א', אלא שהוא לבחי' התחדשות והתעוררות המוחין דז"א שישפיע לנוקבא, כמ"ש הרב באות קכ"ו.

נסתרים ואינם מתגלים להיותם בתוך הכלי דיסוד הנשלם בחזה וכו' והם נקראים דינא קשיא. פירוש, כי כל זמן שז"א בבחינת מוחין דס"ג, נמצא מתחלק לב' פרצופים, שמחזה ולמעלה הוא בחינת ג"ר, ומחזה ולמטה הוא בחינת ו"ק כנ"ל. והוא מטעם, שכל בחינת הג"ר שיש באמא היא להיותה בסוד כי חפץ חסד הוא, וע"כ אין כח

* שער הכונות ח"ב ענין סוכות דרוש ג'.

קלב) והנה כל הימים שבין ר"ה ליוה"כ, הם בחי' שמאלו תחת לראשי, שהוא ענין חיבוק השמאל. והענין הוא, כי הנה ענין הנסירה הוא ענין דחיית הדינים הקשים שיש באחורים דדכורא, וליתנם בנקבה, ונשאר הוא חסד ונוקבא כולה דין, וכדי לבסס ולמתק הדינין שבנוקבא, הוא מחבקה בשמאלו כנודע, כי אין הדינין מתבסמין אלא בשרשם.

קלג) והנה שורש הדין של נוקבא היא שמאלו דז"א, ולכן מחבק האחורים של הנקבה אשר שם ניתנו כל הדינין על ידי הנסירה, ומחבקה בשמאלו ואז מתבסמים ונכנעים ונמתקים. וביאור ענין החיבוק הזה עניינו הוא כנ"ל בדרוש השופר, כי ביום ר"ה בעת הפלת הדורמיטא והשינה עליו, הם יוצאים המוחין שלו עם לבושיהם שהם נה"י דאמא ויוצאים מתוכו ונשאר ישן, ואז תרין מוחין דכורין חכמה ועיטרא דחסד נשארים בלתי לבושיהם בבחי' א"מ על ראש ז"א, ותריין מוחין נוקבין, בינה ועטרא דגבורה מתלבשין תוך ההוד דבינה בלבד, ונכנסין תוך נוקבא בבחינת מוחין.

אור פנימי

שמאלו דז"א. כמ"ש לעיל, שהנוקבא שבגופו דז"א, שהוא צד שמאל שבו, הנבחן לבין דז"א, הוא שורשה של הנוקבא הנפרדת. כנ"ל דף א' תשכ"ט ד"ה ולפיכך. ע"ש.

ומחבקה בשמאלו ואז מתבסמים ונכנעים ונמתקים. דהיינו שמשפיע לנוקבא הנפרדת, את המוחין דבינות וגבורות שקבל בעדה בהתכללות הווג באו"א עלאין, בעת התרדמה. שעי"ז, יורדת ה"ת מעינים שלה למקום הפה, ומחזרת אח"פ שלה, ואז נמתקים בה כל הדינים, מפאת שהיא משגת עתה בחינת ג"ר של הגבורות, כי ע"י ירידת ה"ת מעינים, היא משגת נה"י דכלים, דהיינו השלישים התחתונים דכל ספירה וספירה מע"ס שלה, עם הג"ר דאורות דבין, שהם הבינות וגבורות.

חכמה ועיטרא דחסד נשארים בלתי לבושיהם בבחינת או"מ על ראש ז"א: כלומר, שעלו למ"ן לאו"א, הנקרא תרדמה, ומבחינת העליה הם נבחנים לאו"מ על ראש ז"א, כי האורות שבהעליון נבחנים לאו"מ אל התחתון. אמנם בינה וגבורה של המוחין,

בחינת ע"ב, הבאים לחבר את ב' הנוקבות דז"א לבחינה אחת, נמצאים בסתירה אל המוחין הקיימים בז"א עצמו. כי המוחין שלו הם בבחינת אורות נסתרים, דהיינו חסדים מכוסים שהם דוחים להארת חכמה. ומוחין אלו של הנסירה, הם בחינת ע"ב שהיא חכמה. ולפיכך ענין נסירת הנוקבא הגדולה דז"א נבחן בערך הז"א לדינא קשיא, כי ע"י מוחין דנסירה היא מתהפכת להיות בחינת חסדים מגולים, כנ"ל, שהוא בסתירה אל המוחין שלו, שהם נמצאים בתיקון של חסדים מכוסים. וע"כ נבחנים אליו לדינא קשיא. כי קשה לו לסובלם. אמנם ביום ב' של ר"ה, שאז מגיעים המוחין דנסירה רק לנוקבא הנפרדת העומדת מחזה ולמטה דז"א, ששם בלאו הכי הוא צריך להארת חכמה, כי אין התיקון דחסדים מכוסים מועיל להם לבחינת ג"ר, ע"כ אין המוחין דנסירה רק בבחינת דינא רפיא בלבד, שיכול לסובלם שם.

קלג) שורש הדין של הנוקבא הוא

קלד) וענין לקיחת הנקבא עיטרא דגבורה זו, היא הנקרא בלשון חיבוק השמאל, כי ע"י זה מתמתקין הדינים שלה, כנזכר, באופן כי בזמן הדורמיטא, אז בא ענין חיבוק השמאל, ואז הדינין שלה מתבסמין, ואז הוא הנסירה. וג' בחי' אלו נעשות יחד, כי ע"י הדורמיטא אין יניקה לנקבה ע"י הזכר, ואז נפרדים מאחוריהם וננסרין, ואז נכנסת עטרא דגבורה ובינה דז"א בסוד מוחין אליה, וזהו חיבוק השמאל, והבן כל זה היטב.

קלה) וביזה"כ כבר הי"ס שלה ננסרו מעיוה"כ, ולכן בתחילת ליל יום זה, עולה מדרגה אחר מדרגה אל אמא עלאה, בסדר הה' תפלות ובחזרת מוסף אז נגמר עלייתה שם. וענין עלייתה שם, הוא בסוד ויבן

אור פנימי

העלאת מ"ן והתכללותם בהווג דאז"א שמקבלים ע"י הווג ההוא טפת הווג מע"ב, המורידה ה"ת מעינים ומחזירים אח"פ, שהם נה"י חדשים המשלימים לע"ס דנקבא שע"יז משגת ג"ר דאורות דב"ן, כנ"ל. אלא שיש כאן ג' בחינות: א' היא הדורמיטא, דהיינו העליה למ"ן. ב' היא הנסירה דהיינו התכללות הנקבא שמה בנה"י דאמא, שע"יז היא מקבלת ממנה טפת הווג המשלים לאחורים שלה, שהם נה"י דכלים, שבה ננסרת מז"א, אחר שמשגת אחורים בפני עצמה. ג' היא ג"ר דאורות דב"ן שהיא מקבלת שמה שהם הבינה ועטרא דגבורה הנעשים לה למוחין. ואלו ג' הבחינות באים ביחד בעת עלייתם למ"ן כמבואר.

קלה) עלייתה שם הוא בסוד ויבן ה' אלקים את הצלע וכו'. כלומר, שאין זה מבחינת פב"פ, אלא מבחינת האחור, כי הוא גמר הבנין הנעשה ע"י או"א שלא ע"י ז"א, שהוא מבחינת האורות דב"ן. כי היא לוקחת שם הה"ג דגדלות שלה, כמו שמבאר והולך.

מאמא עצמה שלא ע"י ז"א כמו עד עתה בר"ה. ולכאורה קשה, הרי עד עתה קבלה ע"י ז"א, כנ"ל, ורק ביום א' דר"ה קודם תקיעת שופר נטלה ע"י אמא עצמה,

אינם נחשבים אז לאז"מ לראש ז"א, והוא משום שבעת העליה לאז"א, נכלל ז"א בבחינת אבא עם חכמה וחסד שלו בלבד, כי בינה וגבורה דמוחין שלו נכללו באמא, אשר בה נכללה הנקבא ונמצאים בינה וגבורה מתלבשים בנקבא בלבדה כנ"ל, וע"כ בינה וגבורה אינם נחשבים לאז"מ לז"א רק החכמה וחסד בלבד.

בינה ועטרא דגבורה מתלבשים תוך ההוד דבינה בלבד ונכנסים תוך הנקבא בבחינת מוחין. כנ"ל בדיבור הסמוך, שהבינה ועטרא דגבורה נכללים בעת עליית מ"ן באמא, ואמא מלבשת אותם בנקבא הנכללת בה אז. ומה שאומר תוך הוד דבינה בלבד, הוא להדגיש שאמא משפעת בה רק מבחינת השמאל שלה, דהיינו את הב"ן שלה בלבד, ולא המ"ה שבה, שהם חכמה וחסד דאמא שבימין שבה שהוא נצח. אמנם מבחינת התלבשות יש כאן בהכרח כל נה"י דאמא, כמ"ש לעיל. וזה יתבאר עוד לפנינו באורך.

קלד) וג' בחינות אלו נעשות יחד כי ע"י הדורמיטא אין יניקה לנקבה ע"י הזכר, אז נפרדים מאחורים וננסרין, ואז נכנסת עטרא דגבורה ובינה דז"א בסוד מוחין אליה. כי באמת כל ג' הבחינות אלו, הם רק ענין

ה' אלקים את הצלע וכו', כי שם היא מתקשטת בקישוטיין, ולוקחת הה"ג מן אמא עצמה שלא ע"י ז"א, כמו עד עתה בר"ה. ובנעילה נעשה גם החותם של היסוד שבה שהוא הכלי, שבו נתונין המ"נ, שהם הה"ג שלקחה מאמא. וכבר נתבאר לעיל כי החותם הזה איננו היסוד עצמו שבה.

אור פנימי

עליהם לג"ר דא"א, והדיקנא משמשת לדעת שלהם, כמ"ש בחלק הקודם באורך, ולכן עולה עתה הנוקבא עד שם, ומקבלת שם מת"ת דאמא בשוה עם הו"א, ושניהם משתמשים בכתר אחד.

אמנם כל זה הוא רק מבחינת מוחין דאחור, דהיינו דב"ן, שבסוד בנין הצלע ע"י או"א נכלל ההוד הנצח, והיא יכולה לעלות עד הכתר דז"א, שהוא במקום הדיקנא, כנ"ל. כי אין הו"א משיג בחינת כתר שלו רק בעת עלייתו אל הדיקנא, כנודע. אבל מבחינת מוחין דפנים, הנה היא צריכה לחזור ולהכלל בנקודה תחת היסוד דז"א, שהוא בחינת התכללות הנצח בהוד, ואז כל קבלתה היא ע"י הו"א בעלה, דהיינו מבחינת נצח, כנ"ל ע"ש. ושוב אינה יכולה להשתמש עמו בכתר אחד, כי אינה יכולה לקבל מת"ת דאמא, שהרי הנצח מפסיק בין הת"ת דאמא אל הנוקבא כנ"ל. באופן שרק בבחי' האחור היא יכולה לעלות בקומה שוה עם הכתר דז"א כמו בנעילה ביוה"כ, אבל מבחינת הפנים בפנים, אינה יכולה לעלות עד הכתר דז"א, כמבואר. ולכן בשבת במנחה, שהו"א עולה לדיקנא דא"א, אין הנוקבא יכולה לעלות עמו, כי היא אז בבחינת פב"פ, ומבחינה זו לא תוכל להשתמש עמו בכתר אחד.

חותם של היסוד שבה שהוא הכלי שבו נתונים המ"ן. כבר נתבאר בחלק ט' דף תשפ"ב אות ע"ה. ובדף תשצ"ח אות צ"ו. ובאור"פ שם.

כנ"ל. והענין הוא, כי כל ענין של בנין הנוקבא מעת העליה להיכל או"א עד הלבשתה את ז"א בקומה שוה מאחוריו, נבחן שהוא ע"י אמא שלא ע"י ז"א, והוא מטעם התכללות ההוד הנצח שנעשה ע"י עלית המ"ן לצורך בנין הנוקבא, כנ"ל (דף א' תשי"ד אות נ"ח). אלא שיש גם להבחין כאן, בין עת עלייתה למ"ן בשוה עם הו"א, לאו"א, שאז היא לוקחת מאמא עצמה, ואין זה מספיק בשבילה, להיותה עלי עליון שלה. ובין אחר ירידתם משם למקומם, שאז מקבלת אותם המוחין ע"י הו"א עצמו, הנעשה בעשיית. אמנם גם מה שמקבלת ע"י ז"א, הוא ג"כ אותם המוחין שכבר קבלה למעלה בשעת עלית המ"ן ביום א' דר"ה, אלא רק שמחויבת לקבל אותם בדרך המדרגה, כנ"ל. וע"כ נבחנו גם הם שהם ע"י אמא שלא ע"י ז"א, דהיינו משום שעצם המוחין הם מבחי' התכללות ההוד הנצח, שאז נכללת גם הנוקבא בספירת הנצח, ויכולה לקבל מת"ת דאמא כמו ז"א, וע"כ שניהם משתמשים בכתר אחד, שהוא הת"ת דאמא כנ"ל. ולפיכך, ביוה"כ אחר שכבר הספיקה לקבל המוחין דנסירה דרך המדרגה, דהיינו מן העליון שלה שהוא ז"א, הנה אז כבר ננסרו כל הע"ס שלה מז"א, דהיינו שקבלו כל אחת את השלישים תחתונים שלהם, ויש לה אחורים שלימים לעצמה כמו הו"א, ואז נעשית עם הנוקבא הגדולה דז"א לפרצוף אחד, ואז היא עולה ומלבשת לאמא עילאה כמו בשעת יציאת המוחין ביום א' דר"ה דהיינו בדיקנא דא"א. כי אין בחינת מוחין דע"ב באו"א אלא בעת

* קלו) וכל ענין זה תבינהו בזוהר פרשת בראשית, מ"ש בפסוק ויבן ה' אלהים את את הצלע, שהוא ענין הנסירה, ואח"כ ויביאה אל האדם, מהכא ילפינן דבעאן או"א לעאלאה לכלה ברשותא דחתן, כד"א את בתי נתתי לאיש הזה, מכאן ואילך ייתי בעלה לגבה, דהא ביתא דילה היא, דכתיב ויבא אליה.

קלו) פ"י: ענין זווג הראשון דזו"ן בעת אצילותן, איננו כשאר זווגים של אח"כ, והוא, כי הזווג הזה לא היה למטה, רק או"א העלו את ז"א בחיקם ואח"כ העלו את הנוקבא, בסוד ויביאה אל האדם, ושם נזדווגו כמ"ש בע"ה.

קלח) ואמנם, כל שאר הזווגים דזו"ן דבחי' פב"פ, הוא למטה בביתא דילה של הנוקבא, שהוא בהיכל הנוקבא, ושם יורד הז"א להזדווג עמה. והנה אז לא היה עדיין מ"ן של הנוקבא, מבוררים ומתוקנים כנ"ל, ונמצא כי מ"ן שהעלתה מלכות לגבי ז"א הם המ"ן דבינה, אשר הם שמשו אל הנוקבא, וע"י מ"נ אלו יצאו אדם וחווה כ"כ מעולין, ונאחזין עד למעלה, כמ"ש בע"ה.

* קלט) כשנכנסין מוחין דאו"א בז"א, הנה אבא יש לו חו"ב וחז"ג, וכנגדן באמא, וכשנכנסין בז"א, אז אבא, חכמה וחסד שבו מצטרפין עם

אור פנימי

קלו) דבעאן או"א לאעלאה לכלה ברשותא דחתן וכו' מכאן ואילך ייתי בעלה לגבה דהא ביתא דילה היא. כי ע"י עלית זו"ן להיכל או"א נכללה ההוד בנצח, כנ"ל בדיבור הסמוך, שע"י היא יכולה לקבל מת"ת דאמא, כנ"ל. וזה נבחן לרשותא דחתן כי הנצח הוא בחינת ז"א, ולא בחינת נוקבא, כי הנוקבא היא רק בחינת הוד. כנ"ל (דף א' תשכ"ג ד"ה וכבר) ע"ש, שמשום זה היא מקבלת מאמא שלא ע"י ז"א, גם אמא היא רשותא דחתן, והיא בחינת עלי עליון אל הכלה, כי הכלה שהיא הנוקבא הנפרדת דז"א היא תולדה דז"א, וז"א הוא העליון שלה ולא אמא. אמנם זה

נוהג רק לבנין הצלע, דהיינו להשלים האחורים של הנוקבא שהיא מחויבת לקבל הה"ג דגדלות מאמא. אמנם מכאן ואילך ייתי בעלה לגבה דהא ביתא דילה היא, דכתיב ויבא אליה. כי אחר שנשלמה בבנין האחורים חוזרת שוב לבחינת נקודה תחת יסוד, ועולית למ"ן פעם שנית למוחין דפנים, דמ"ה, ואז אינה נכללת עוד בנצח כי אם בהוד בלבד, שהיא בחינת עצמה, וזה נבחן לבית שלה, שהיא מדת ההוד, ולא ביתא דחתן כמקודם לכן בעת בנין האחורים.

קלט) כשנכנסין מוחין דאו"א בז"א וכו' אז אבא, חכמה וחסד שבו מצטרפין

* ע"ח ח"ב שער ל"ט: שער מ"ן ומ"ד אמצע פרק א'.

* ע"ח ח"א שער יד: שער או"א אמצע פרק ז'.

חכמה וחסד דאמא מתלבשין בנה"י שלו, ובינה וגבורה שלו מצטרפין עם בינה וגבורה דאמא בנה"י שלה, ואז אר"א כלולין ממ"ה וב"ן.

קמ) כי קודם לכן, היה אבא כולו מ"ה, ואמא כולה ב"ן, ועתה שנתחלפו ונמזגו כנ"ל, לכן בהכנסם תוך ז"א, נמצא כי חלק חכמה וחסד דאבא ניתנין אל הזכר מ"ה שבז"א, וכן חלק חכמה וחסד דאמא שגם

אור פנימי

עם חכמה וחסד דאמא וכו'. פירוש, כי אבא יש לו מ"ה וב"ן, כי יש לו הצד ימין דקומת בינה דמ"ה, וז"ק דחכמה דב"ן, והם בחינת חו"ב חו"ג שלו, כי חכמה וחסד שהם ימין דאבא, הם בחינת מ"ה שלו, ובינה וגבורה שהם שמאל דאבא הם בחינת ב"ן שלו. ועד"ז אמא יש לה מ"ה וב"ן כי יש לה צד שמאל דקומת בינה דמ"ה, ויש לה ה"ת דבינה דב"ן, והם בחינת חו"ב חו"ג שלה, כי חכמה וחסד שהם בימין שלה, הם בחינת מ"ה דאמא, והבינה והגבורה שהם שמאל שלה הם בחינת ב"ן דאמא.

וכשנכנסים המוחין דנשמה בז"א, שהם מזווג אר"א הנ"ל, צריכים נה"י דאבא עם החו"ב חו"ג שלו, להתלבש בז"א עצמו, דהיינו בימין שבו, וכן נה"י דאמא עם החו"ב חו"ג שלה, להתלבש בנוקבא שבגופו דז"א, שהיא צד שמאל שבו. וזה אי אפשר, כי רק אר"א שהם פרצופים מיוחדים, יש בכל אחד מהם מ"ה וב"ן. אבל הז"א והנוקבא שבגופו, שהם רק פרצוף אחד, נמצא שהימין של הפרצוף שהוא ז"א, הוא רק מ"ה בלבדו, והשמאל שבפרצוף שהיא הנוקבא שבגופו, שהיא רק ב"ן בלבד. ואיך יתלבש חו"ב חו"ג דאבא שהם מ"ה וב"ן בז"א שכולו רק מ"ה, וכן איך יתלבש חו"ב חו"ג דאמא שהם מ"ה וב"ן שלה, בנוקבא שבגופו דז"א שהיא כולה ב"ן. שזה אי אפשר שז"א יקבל מב"ן בעת שכולו מ"ה, והנוקבא שבגופו תקבל ממ"ה בעת שכולה ב"ן.

קמ) קודם לכן היה אבא כולו מ"ה ואמא כולה ב"ן. כלומר, כי בעת יציאת המוחין דז"א באר"א, שאז עולים אר"א לג"ר דא"א ומדווגים על המ"ן דמזלין, כנ"ל בחלק הקודם הנה אז נעשה אבא כולו מ"ה, דהיינו שמקבל שם קומת חכמה דמ"ה, כמו שהם הג"ר דא"א. ואמא כולה ב"ן, דהיינו שמשגת שם קומת חכמה דב"ן, ע"י כפיפת

בז"א ונוקבא שבגופו, מתחלפים בהם המוחין שב"ן שבמוחין דאבא, שהם בינה וגבורה שלו באים בנה"י דאמא. ומ"ה שבמוחין דאמא, שהם חכמה וחסד שלה באים בנה"י דאבא. ונמצא בנה"י דאבא ב' בחינות של מ"ה, שהם חכמה וחסד שלו ושל אמא, וכן בנה"י דאמא ב' בחינות של ב"ן, שהם בינה וגבורה דאבא ושל עצמה. ונמצאים המוחין אשר בנה"י דאבא שהם כולם מ"ה, דהיינו ב"פ חכמה וחסד. והמוחין שבנה"י דאמא שהם כולם ב"ן, דהיינו ב"פ בינה וגבורה. ואז מתלבשים נה"י דאבא בז"א שכולו מ"ה, ונה"י דאמא בנוקבא שבגופו שכולה ב"ן.

ולפיכך בעת התלבשות הנה"י דאר"א

הם בחי' מ"ה כנוצר, אך בינה וגבורה דאבא ובינה וגבורה דאמא, ניתנין לצד הנוקבא שבז"א עצמו, הנקראת מלכות שבגופו עצמו.

קמא) ואחר שאלו ינקו והגדילו אז יצאו הארת המלכות שבהם שבמוחין עצמם, מצד הב' בינות וב' הגבורות, אל אחור ז"א, להגדיל הנוקבא דז"א, שהיא נפרדת ממנו, ונגדלת גם היא מעט מעט.

קמב) ואמנם אחר שכבר נגדל ז"א צד הזכרות והנקבות שבו, אז מסתלקים המוחין, ובאים המוחין דבינה וגבורה דאז"א לבדם תוך נוקבא ונגדלת לגמרי. והרי נשלמו כל אלו המוחין הנקרא בחי' אב"א, ואח"כ באים המוחין חדשים דפב"פ, ומגדלין שניהם כבראשונה.

אור פנימי

ראש דעתיק למקום הראש דא"א, כמ"ש בחלק הקודם. הרי שבשעת הזווג למוחין דז"א, אין כלל בחי' ב"ן באבא, והוא כולו מ"ה. וכן אין בחינת מ"ה באמא והיא כולה ב"ן. ומכאן מוכיח הרב, שכן צריכים המוחין להתלבש בז"א, שנה"י דאבא צריכים להלביש המוחין דאבא מעת הזווג שהם כולם מ"ה. וכן נה"י דאמא צריכים להלביש המוחין דאמא מעת הזווג שהם כולם ב"ן. אמנם בעת ירידת או"א למקומם מגרון ולמטה דא"א, הנה אז הם חוזרים לקומת בינה דמ"ה, ושוב מתחלק הב"ן בין אבא לאמא, שאבא נוטל ו"ק דחכמה דב"ן, ואמא נוטלת ה"ת מגבורה ולמטה דבינה דב"ן, כנודע. ונתבאר בחלק הקודם, שאין ז"א מקבל המוחין דנשמה מאז"א, אלא אחר חזרתם למקומם עצמם מגרון ולמטה דא"א. ונמצא עתה שאבא כבר כלול ממ"ה וב"ן וכן אמא כבר כלולה ממ"ה וב"ן, שלפ"י קשה, איך אפשר שנה"י דאבא הצריכים להלביש אלו המוחין שקבלו בעד זו"ן

למעלה במקום הג"ר דא"א, שהם כולם בחינת מ"ה, שילבישו אותם בעת שכבר אבא לבד כלול ממ"ה וב"ן. וכן אמא צריכה להלביש בנה"י שלה המוחין שהיו שם כולם בבחינת ב"ן, בעת שכבר ירדה למקומה והמוחין שלה כבר כלולים ממ"ה וב"ן. ומכאן מוכיח הרב, שהכרח הוא, שהמוחין מתחלפים, שב"ן דאבא, שהוא בינה וגבורה שלו באים בנה"י דאמא, ומ"ה דאמא שהם חכמה וחסד שלה באים בנה"י דאבא. וזה אמרו "כי קודם לכן היה אבא כולו מ"ה ואמא ב"ן, ועתה שנתחלפו ונתמזגו כנ"ל" דהיינו כמבואר, שהוא משהו המצב דאז"א שהיה בעת יציאת המוחין, אל המצב של התלבשות המוחין. וכמו שבעת יציאת המוחין היו המוחין דאבא כולם מ"ה והמוחין דאמא כולם ב"ן, כנ"ל, שאז שניהם קבלו לקומת חכמה, ואבא קבל חכמה דמ"ה, ואמא קבלה חכמה דב"ן, כן עתה בעת התלבשותם בז"א, נעשו נה"י דאבא כולם מ"ה, ודאמא כולם ב"ן. דהיינו בסוד התחלפות, כנ"ל.

* קמג) ויפל ה' אלהים תרדמה גימטריא תרגום, כי כל האחורים הם בסוד רבוע כנודע, והנסירה היתה בהיות בו אחורים אלו הנקראים תרדמה כנ"ל, ואח"כ הביאה פב"פ. והענין כי בכ"א מט"ס דז"א יש בה הוי"ה א', ובאחורים שלה הוא גימטריא ע"ב כנודע, והרי ט"פ ע"ב גימטריא תרדמה והם גימטריא תרגום. וכולם ניתנין אל המלכות בעת הנסירה והבן זה מאד.

קמד) ואמנם יש בה ב' בחי' והוא פנים ואחור, ובעת האחור כל הטי' שלה של אחור הם בו, ובחי' העשירית של אחור היא לבדה בה, ותמיד לעולם עומדת בחזה שלו באחוריו. ואח"כ בנסירה מתחברין כל הטי' אחורים בה יחד ונגדלת כמוהו.

אור פנימי

קמב) נשלמו כל אלו המוחין הנקראים בחינת אב"א, ואח"כ באים המוחין חדשים דפב"פ ומגדילים שניהם כבראשונה. כמ"ש לעיל, שמתחילה צריכה הנוקבא לקבל השלמת הכלים, שנקרא בנין אחורים שלה, ואז היא מקבלת רק בחינת המוחין דב"ן, שהם הבינה וגבורה דאבא והבינה וגבורה דאמא, ושניהם מלוכשים בנה"י דאמא. ויש בזה ג' בחינות עי"מ, כי בעיבור היא נכללת בנוקבא שבגופו, כנ"ל, שהיא בחינת ב"ן לבד, כנ"ל. ואחר גדלות ז"א במוחין דנשמה, מתחיל להתגלות גם הנוקבא הנפרדת ומלבישו אב"א מחזה ולמטה, שז"א משפיע לה שוב רק בחינת ב"ן לבד, דהיינו בחינת יניקה, כלומר בחינת ו"ק דב"ן. ואח"כ עי" עלית מ"ן לקבל מאמא שלא עי" ז"א, כנ"ל היא מקבלת נה"י דכלים שלה וג"ר דאורות מבחי' ב"ן, דהיינו הבינה וגבורה שנוטלת מנה"י דאמא, כנ"ל. וזוהי נשלמה כל העי"מ שלה מבחינת ב"ן. ואח"ז היא תחורת בכל אלו ג' הבחינות דעי"מ מבחינת מ"ה הנקראים מוחין דפב"פ. וז"ש, ומגדלים שניהם כבראשונה. דהיינו עי" ג' בחינות עי"מ כמו בראשונה במוחין דב"ן.

קמד) העשירית של אחור היא לבדה בה, ותמיד לעולם עומדת בחזה שלו באחוריו. נודע, ששורש הנוקבא היא מלך הו' דנקודים, דהיינו המלכות הז"א דנקודים, גם נתבאר לעיל שלא יצא בז"א דנקודים רק ששה כלים חב"ד תג"ת שלו עד החזה, ומלכות שלו היא נקודת החזה, ומחזה ולמטה נעשה לבי"ע, כי הפרסא דאצילות עומדת תחת הנקודה דחזה, שהיא כבר מסיימת לכל האצילות. הרי ששורש המלכות הוא נקודת החזה. כי כן באצילות לא נתקן בקביעות בז"א כי אם הששה כלים אלו דקטנות דנקודים, שהם חב"ד תג"ת עד החזה, שהם נקראים כלים דפנים, עם נקודת החזה המסיימת אותם, שהיא המלכות. והנה זה הוא רק מצד הכלים. אמנם מבחינת האורות נבחנים ששה אלו שהם תג"ת נה"י, כי בחסר נה"י דכלים יחסרו ג"ר דאורות, וע"כ אין בחב"ד תג"ת אלו רק האורות דנפש רוח, שהרוח מלוכש בכלים דחב"ד, וע"כ נחשבים לבחינת תג"ת. והנפש מלוכש בכלים דתג"ת וע"כ הם נחשבים לבחינת נה"י, כי הכלים נבחנים בעיקר ע"פ האורות המלוכשים בהם. כנודע. ונמצא שמבחי' האורות נחשבת המלכות לעסרת יסוד,

* ע"ח ח"ב שער ל"ד: שער תקון הנוקבא פרק ב' כלל ח'.

קמה) ואחר כך בפנים, יש נקודה אחרת לבד מבחי' פנים, ויושבת בסוד תפילין דיד לעולם עמו ואינה זוה משם לעולם, ואז כל הט' בחינות דפנים שלה ניתנין בה אחת לאחת, עד שנגדלה פב"פ כמוהו.

קמו) באופן, כי כשאנו אומרים שאחר שנגדלת אב"א אז חוזרת להיות נקודה קטנה בפנים, פירוש הוא, על אותה נקודה מבחינת פנים, שעדיין בבחי' פנים שלה אין לה רק נקודה אחת. אמנם כל האחרים הם שלמים לגמרי, והבן זה מאד.

אור פנימי

תחת היסוד. וזו וזו אינם זנים ממנו לעולם. מטעם, כי כל שיצא בנקודים בעת הקטנות, נתקנו בקביעות ב"א, משום שהשבירה שבהם לא היה מחמת עצמם. כנודע. ולפיכך בחינת מלך הו' דנקודים מעת הקטנות, שמבחינת הכלים הוא נקודה דחזה ומבחינת האורות הוא נקודה תחת היסוד, אי אפשר שיארע שם שום מיעוט אחר שנתקנו הו"ק דז"א בבחינת אצילות. ולפיכך הם קיימים וקבועים ב"א תמיד לעולם, זו בנקודת החזה וזו בנקודת היסוד.

וזה אמרו (באות קמ"ד) "ואח"כ בנסירה מתחברים כל הט' אחורים בה יחד ונגדלת כמוהו" דהיינו בב' זמנים, הנבחנו לניקה ומוחין. כי בחינת העיבור היא מקבלת מז"א מכח שורשה הנ"ל בנקודת החזה, שהיא מתקנת עם עיבורו של הו"א עצמו. כמ"ש לעיל. ולעת גדלות נשמה דז"א, משגת הנוקבא בחינת יניקה שלה, שהוא ו"ק דכלים, ומלבשת אותו אב"א מחזה ולמטה. ואח"כ ע"י עליתם למ"ן היא משגת גם נה"י דכלים וג"ר דאורות דב"ן, כנ"ל, ואז היא נגדלת אב"א בקומה שוה עם הו"א. כנ"ל. וז"ש מתחברים כל הט' אחורים שבה יחד. כי מתחילה לא היה בה אלא נקודה אחת בחזה, שהיא כלי דכתר שבה, ועתה קנתה הס"ת שלה ונגדלת כמוהו באחוריו. כמבואר.

וזה אמרו באות (קמ"ה) "ואח"כ בפנים וכו' ואז כל הט' בחינות דפנים שלה ניתנין

כלומר בחינת הנקודה המסיימת לנה"י הרי שהמלכות מבחינת האורות דז"א אינה רק נקודה שתחת היסוד.

וזה אמרו "ובחינה העשירית של אחר היא לבדה בה ותמיד לעולם עומדת בחזה שלו באחוריו" כי נודע, שכל בחינות של הכלים נבחנו לאחור ובחינות האורות נבחנו לפנים. וע"כ בעת האחור, כלומר מטרם שנשלם בנין המלכות מבחינת הכלים, שאז היא בבחינת אחר, הנה אין בה מתחילה רק בחינת חלק עשירית שבה, דהיינו מלכות דמלכות, הנקראת נקודה. והיא עומדת בחזה שלו מאחוריו, משום ששם שורשה מבחינת הכלים, כי מבחינת הכלים נמצאים ו"ק דז"א שהם תב"ד תג"ת עד החזה, ונוקבא היא נקודת החזה. כנ"ל. וזה אמרו "ואחר כך בפנים יש נקודה אחרת לבד מבחינת פנים ויושבת בסוד תפילין דיד לעולם עמו ואינה זוה משם לעולם" והיא הנקודה שתחת היסוד, דהיינו שורש המלכות מצד האורות דז"א, שמבחינת האורות הוא נבחן לחג"ת נה"י, ומלכות היא נקודה שתחת היסוד כנ"ל. ונקראת נקודה דפנים, כי האורות נקראים תמיד בבחינת פנים. כנ"ל.

והנה נתבאר בדברי הרב, שיש תמיד במלכות ב' שורשים בנוקבא: א' מבחינת האחור דז"א, דהיינו מבחינת כלים, ונבחנו לנקודה דחזה, וב' הוא מבחינת הפנים דז"א, דהיינו מבחינת האורות, ונבחנו לנקודה

קמז) והנה ידעת, כי בכל ספירה וספירה יש בה פנים ואחור בסוד אותיות ולא בסוד מספר, וכנגדה אחור ופנים בבחי' מספר. ונמצא א"כ, כי כל בחי' אחורים של המספר הם של הנקבה הדבוקה בזכר, שהם אחורים של אותיות, והם אב"א. והפנים של מספר שמצד א' ופנים של אותיות שמצד אחר, עדיין אין להם כלל, רק שני האחורים לבד, ובעת הנסירה ננסרין האחורים של המספר מאחורים של בחי' אותיות.

אור פנימי

בה אחת לאחת עד שנגדלה פב"פ כמוהו" כי אחר שנשלמה לגמרי מבחינת הכלים שנקראים הע"ס דאחור, אז חוזרת למ"ן פעם שניה ע"י שורשה שיש לה בז"א, שהוא נקודה שתחת היסוד, הנקרא נקודה דפנים. וע"י ע"מ קונה שם כל הט"ס הראשונות שלה, והיא נגדלת פב"פ כמוהו.

ומספרו דהוי"ה הפשוטה שהיא כ"ו, היא פנים המלכות דכתר. ואחורים דכתר דז"א, הוא הוי"ה פשוטה בריבוע שהוא: י', י"ה, י"ה"ו, יהו"ה. שהם הט"ס דאחורים דכתר ז"א, ומלכות דאחורים דכתר ז"א הוא המספר דהוי"ה בריבוע הנ"ל, שהוא ע"ב.

וחכמה דז"א היא הוי"ה במילוי מ"ה: יוד הא ואו הא. שהם ט"ס דפנים דחכמה דז"א, ומלכות דפנים היא מספר עשר אותיות אלו, שהם מ"ה. וט"ס דאחורים דחכמה דז"א, הם הוי"ה במילוי הנ"ל בריבוע: יוד, יוד הא, יוד הא ואו, יוד הא ואו הא. ומלכות דאחורים דחכמה דמ"ה, היא מספרם של כ"ו אותיות דריבוע הנ"ל.

ובינה דז"א היא הוי"ה במילוי המילוי דמ"ה, שהם כ"ח אותיות, והם ט"ס דפנים דבינה דז"א. ומלכות דפנים, היא מספר הכ"ח אותיות, וט"ס דאחורים הם הריבוע של הוי"ה במילוי המילוי, שהם קנ"ו אותיות. ומלכות דאחורים דבינה דז"א הם הגימטריא של קנ"ו האותיות.

ו"א דז"א, הוא שוה בכל ד' המדרגות אל חכמה דז"א, שט"ס דפנים הם הוי"ה במילוי מ"ה, ומלכות היא חשבונם. וט"ס דאחור הם כ"ו אותיות דריבוע דהוי"ה במילוי מ"ה, ומלכות היא חשבונם. אמנם בחינת מלכות מיוחדת אינה באה בחשבון ד' מדרגות כי אין בז"א אלא ט"ס. והנקבא הנפרדת משלימתו לעשרה, כנודע. ונקבא הנפרדת יש לה ע"ס מיוחדות לעצמה בבחינת הוי"ה במילוי ב"ן, שבכל אחת מהם

וזה אמרו באות (קמ"ו) "אמנם כל האחורים הם שלימים לגמרי" רוצה בזה, לבל לטעות שבעת חזרתה לנקודה דפנים נמצאים כל בנין האחורים שלה שמקודם לכן הם מתבטלים עתה. כי זה הוא רק ענין עליתה בסוד מ"ן לבחי' האורות, ששורשה היא רק בבחינת נקודה שתחת יסוד, אמנם כל האחורים שהשיגה מקודם לכן הם שלימים, שהרי הם הע"ס דכלים שבהם מתלבשים האורות, ואם היו מתבטלים לא היו אל האורות במה להתלבש. וזה פשוט.

קמז) אחורים של המספר הם של הנקבה הדבוקה בהזכר שהם אחורים של אותיות והם אב"א והפנים של המספר מצד א' ופנים של אותיות שמצד אחר אין להם וכו'. כי ד' מדרגות יש בכל ספירה, שהם: פו"א דאותיות, ומספר דפנים ומספר האחורים. למשל, פרצוף ז"א הוא הוי"ה דמ"ה. הנה הכתר שלו הם ד' אותיות הפשוטות שהם יהו"ה. ובחינת הפנים דכתר ז"א הוא השם יהו"ה כפשוטה, שהם ט"ס דכתר: י"ה הוא כח"ב, ו"ה הם תג"ת נה"י.

קמח) ואח"כ באים המוחין דבחי' פנים שלו ושלח, ואז הפנים שלה ניתנין לה ע"י, ופנים שלו נשארין בו. וכמו שהאחרים לוקחת תחלה על ידו ואח"כ ע"י אמא, כן בבחי' הפנים תחלה ע"י, ואח"כ ע"י אמא כנודע. ודע כי כל זה הוא מבחי' שלהם עצמם, אך אפשר שגם האחרים של מלכות דא"א בבחי' מספרם יהיו בחינת פנים אל ז"א עצמו וזה מובן.

קמט) והמשל לכל זה, הנה המוחין של ז"א דבחינת אחרים היה בכתר שלו שהם: י' י"ה יה"ו יהו"ה. ומחובר עמו מספר האחרים אלו, שהם י' אותיות ממש כיוצא בהם, אלא שהם בבחי' מספר ע"ב. ואח"כ בעת הנסירה, נשאר י' י"ה יה"ו יהו"ה בבחי' אותיות לבד, אל הכתר דז"א, וי' י"ה יה"ו יהו"ה בבחי' המספר שהם ע"ב, בכתר נוקבא.

אור פנימי

יש ד' מדרגות. ועי' בע"ח שי"ד מ"ה, שהרח"ו מביא ב' סברות בזה, ומרוב המקומות שבדברי הרב נראה שהוא כסברא ראשונה עשה.

ולפי"ז נמצא, שבזמן היות זו"ן אב"א מחזה ולמטה, נמצאים בזו"ן רק בחינת הוי"ה בריבוע דמילוי מ"ה וחשבונם. שז"א הוא בחינת כ"ו האותיות דהוי"ה דמ"ה בריבוע, דהיינו בחינת אחרים דז"א הו"א, שהוא ו"ק שלו. והנוקבא היא בחינת החשבון של כ"ו האותיות אלו. אבל בחי' הפנים דו"ק דז"א עדיין אין להם, דהיינו העשר אותיות דהוי"ה במילוי מ"ה ביושר, ומספרם של עשר האותיות אלו, דהיינו הגימטריא מ"ה, שהיא המלכות דפנים דבחינת ו"ק, כל זה עדיין חסר בהם בעת היותם אב"א מחזה ולמטה. כי אין בהם רק בחינת אחר אחר בלבד. ולא ע"ס שלמות דאחר, רק בחינת ו"ק דאחר לבד.

וכל זה מדובר בנוקבא שבגופו דז"א, דהיינו במלכיות דט"ס שלו, שאינם רק חשבונות בלבד או דפנים או דאחר, כנ"ל. אמנם הנוקבא הנפרדת עצמה, היא בחינת הוי"ה דבין, שבכל אחת מהע"ס שלה יש ד' המדרגות פו"א וחשבונם. כמ"ש הרב

וקל זה מדובר בנוקבא שבגופו דז"א, דהיינו במלכיות דט"ס שלו, שאינם רק חשבונות בלבד או דפנים או דאחר, כנ"ל. אמנם הנוקבא הנפרדת עצמה, היא בחינת הוי"ה דבין, שבכל אחת מהע"ס שלה יש ד' המדרגות פו"א וחשבונם. כמ"ש הרב

קמז) ננסרין האחרים של המספר מהאחרים של בחינת אותיות שלו. כי אז לוקחת הנוקבא כל בחינות אחרים דנוקבא שבגופו דז"א, מן הכתר דז"א עד המלכות שבו, דהיינו המספר מן בחינות האחרים דכתר, שהוא ע"ב והמספר דכ"ו אותיות הריבוע דהוי"ה דמ"ה שהוא אחרים דחכמה. והמספר דקנ"ו אותיות דמילוי המילוי דהויה דמ"ה, שהוא אחרים דבינה. ומספר של הכ"ו אותיות דהוי"ה דמ"ה, שהוא אחרים דז"א דז"א. כנ"ל בדיבור הסמוך. וכל אלו נסרים מן הו"א, וניתנין אל הנוקבא.

קנ) אח"כ באו המוחין דפנים אל זרין, ואז באה שם הוי"ה בכתר ז"א דפנים, בבחינת ארבע אותיות לבד, ובאה הוי"ה זו עצמה בפנים דכתר נוקבא, אלא שהוא בסוד מספר, שהוא גימטריא כ"ו. ועד"ז בכל הט"ס האחרות כפי הנראה ממ"א.

קנא) כי אחר שהם אב"א ונתן לה בחי' הגבורות אח"כ נסתלקו ממנו המוחין וניתנו בינה וגבורה לבדם אל הנוקבא ע"י אמא, והם דינין קשים, ואז המוחין שנסתלקו שהם חכמה וחסד שנשארו מקיפים כנודע, נעשו מ"ן, ונזדווגו או"א והוציאו מנצפ"ך אחרים, ונתחדשו ונמתקו עתה הגבורות, כי הרי הם דינין יותר ממותקין, וחוזרין לכנס כל המוחין עם המנצפ"ך החדש תוך ז"א, ונמשכין לנוקבא ע"י בכל ט' ימי תשובה.

* קנב) וצריך שתדע, כי י"ס של הנקבה הם תופסים כל אורך ז"א, אלא שנחלק לב' חצאין: חצי עליון מתלבשת שם לאה, וחצי תחתון

אור פנימי

אב"א מחזה ולמטה, והם דינים קשים. וב' מנצפ"ך דגדלות שלוקחת מאמא שלא ע"י ז"א, שהם ממותקים. ג' מנצפ"ך דגדלות שלוקחת ע"י ז"א, שיש בהם מיתוק היותר שלם. ע"ש דף תשפ"א אות ע"ג. תשצ"ח אות צה. ודף תת"מ תשובה ע"א. אלא שהרב קיצר כאן בלשונו.

קנב) מחצית העליון של רחל נקרא על שם לאה והבן זה מאד. כי אלו האחרים דאוי"א וישסו"ת שנפלו מהם ובאו לבחינת ז"א ונוקבא בעת שבירת הכלים, שאחורים דאוי"א נפלו למקום ז"א, ואחורים דישסו"ת נפלו למקום נוקבא, כמ"ש בחלק ז'. הנה לא יכלו להתעלות בעת תיקון או"א וישסו"ת דאצילות, כי לא נתקנו מהם אלא בחינת מדרגה ב' בלבד, שהיא בחינת פוי"א דנקודים, כנ"ל בחלק ח'. אלא שהם נתקנים והולכים לאט לאט במשך שתא אלפי שני. כי לא יגמר תיקונם אלא בעת שיהיה מטי רגלין ברגלין, דהיינו שרגלים דאצילות

קנ) המוחין דפנים אל זרין ואז באה שם הוי"ה בכתר ז"א דפנים בבחי' ארבע אותיות לבד וכו'. כי גם בעת המוחין דפנים בפנים, לוקחת הנוקבא הנפרדת כל הבחינות שבנוקבא דגופו דז"א. ונמצא שעתה לוקחת כל המלכיות דט"ס דז"א מבחינת הפנים. שהם: הגימטריא כ"ו מהויה פשוטה שהיא כתר, והגימטריא מ"ה מהויה במילוי מ"ה שהוא חכמה. והגימטריא דכ"ח אותיות המילוי דמילוי שהיא בינה. והגימטריא של הוי"ה במילוי מ"ה שהוא ז"א. ואלו הט"ס דנוקבא שבגופו מבחי' הפנים, לוקחת הנוקבא הנפרדת לעצמה, אל הבחינות שכנגדם בט"ס דהוי"ה דב"ן, שהיא בחינתה עצמה.

קנא) מנצפ"ך אחרים ונתחדשו ונמתקו עתה הגבורות וכו' ונמשכין לנוקבא בכל ט' ימי תשובה. כבר נתבאר בחלק ט'. ויש כאן ג' בחינות מנצפ"ך, שהם: א' מנצפ"ך דקטנות שמקבלת מו"א בעת היותה עמו

* ע"ח ח"א שער י"ט: שער אנ"ך פרק ז'.

היא רחל. והטעם, כי לאה היא אחורים דתבונה, ונעשית פנימית בערך ראש רחל, והיא מתלבשת בה, לכן כל מחצית העליון של רחל נקרא על שם לאה, והבן זה מאד.

אור פנימי

אבל רחל, היא תולדה של נה"י דז"א כנ"ל (דף א' תשכ"ז ד"ה נוקבא ע"ש). דהיינו מנה"י דגדלות שלו, כי כן נעשה לה בנין מיוחד בנקודים אחר שיצאו נה"י דגדלות דז"א, עש"ה. ולפי"ז קשה, איך היא יכולה לעלות ולהלביש לג"ר דז"א בקומה שוה, מאחר שכל שורשה אינה אלא נה"י דז"א בלבד. אמנם זה נעשה ע"י התחברותה עם לאה לפרצוף אחד. וענין התחברות זה כבר נתבאר לעיל דף א' תשל"א ד"ה והנה שבעת שיש לז"א מוחין דס"ג, הוא מוכרח להתחלק לב' פרצופים כמו או"א דקומת ס"ג, דהיינו לזו"ן הגדולים ולזו"ן הקטנים, ונמצא אשר לאה נתקנת אז במדת נוקבא הגדולה דז"א, דהיינו בחסדים מכוסים. וע"כ נחשבת לאה תמיד כבחי' נוקבא הגדולה שבגופו דז"א, ואינה משנה דרכה לעולם, וע"כ היא נקראת עלמא דאתכסיא שפירושה, חסדים מכוסים, כמו אמא עלאה. ולפיכך, בעת שז"א משיג מוחין דע"ב, נבחן שאז נתבטלה מדתה של לאה, כי עתה גם נוקבא הגדולה נעשית לחסדים מגולים כמו נוקבא הקטנה, ונמצא שרחל עולה ומלבשת את לאה, כלומר, שלאה קבלה למדתה של רחל ואינה עולה בשם, אלא שגם היא נעשית בבחי' רחל, כי מדתה של רחל שולטת עתה בכל קומתו של ז"א.

וזה אמרו "ונעשית פנימית רחל, והיא מתלבשת בה" דהיינו כנ"ל, כי מתוך שמדת לאה נתבטלה, וקבלה מדתה של רחל, ע"כ נחשבת רחל שעולה ומלבשת את לאה, ולא נעשית פנימית לה, כי החיצון הוא השולט. והבן. ולפיכך, אפשר גם עתה לכנות את מחציתה העליונה של רחל בשם לאה, כי ג"ר דז"א היא לעולם בחינת לאה, כנ"ל, אמנם זה נבחן רק לפנימיות דרחל, כי רחל

ימשכו בשוה עם רגלי א"ק עד לנקודה דעוה"ז וישובו ב"ע להיות אצילות, כמו שהיה בעת הגדלות דנקודים מטרם שביה"כ. ואז ישובו ויתחברו האחורים דאו"א וישסו"ת עם או"א וישסו"ת דאצילות, כמו שהיו מחוברים מטרם השבירה. ואלו האחורים בעודם בבחי' נפילתם למקום זו"ן, נקראים יעקב ולאה, אשר האחורים דאבא ויש"ס נקרא יעקב, שהוא נתקן והולך ע"י מוחין דאבא של הו"א, להיותם אחורים דאבא. ואחורים דאמא ותבונה, נקרא בשם לאה, שהיא מתוקנת ע"י מוחין דאמא שבז"א, להיותה אחורים דאמא.

וזה אמרו י"ס של הנקבה תופסים כל אורך ז"א אלא שנחלק לב' חצאים חצי העליון מתלבשת שם לאה, וחצי התחתון היא רחל, והטעם כי לאה היא אחורים דתבונה ונעשית פנימית בערך ראש רחל" פי': כי נתבאר לעיל, שז"א בעצמו, יש לו נוקבא שבגופו השוה עמו במדרגה אחת, שהיא הצד ב"ן שבו, דהיינו המלכיות שבכל ספירה וספירה שבו, שהיא בחינת החשבון של האותיות הוי"ה ומילואיהם, כנ"ל. ומלבד זו, יש לו ב' נוקבות לאה ורחל, אשר לאה מקבלת תמיד בחינת הג"ר של הנוקבא שבגופו, כי היא משורשה בחי' ראש, כי היא בחינת אח"פ שנפלו מן אמא ותבונה, שהם בחינת ראש אל ז"א משורשם מנקודים, כי ז"ת של הנקודים שהם ז"א, הם בחינת הממעלה למטה של או"א וישסו"ת כמ"ש בחלק ז'. ולפיכך בעת שהיא מקבלת הארת מוחין דאמא שבז"א, תכף היא עולה לבחינת ג"ר דז"א, ומקבלת כל המוחין שבנוקבא שבגופו שמה. אבל אין לה שום תיקון בהיותה במקום ו"ק דז"א, כי אין לה חלק בו"ק כלל.

קנג) ודע, כי כל זה אינו אלא אחורים של ב"ן, ואחורים דמ"ה, בין בז"א בין בנוקבא, ולכן היו עדיין אב"א, כי שניהם היו בחי' אחורים ואח"כ, חוזרין ולוקחין פנים דב"ן ופנים דמ"ה, בין בז"א בין בנוק', ואז חוזרין פכ"פ. והבן מפתח זה מאד. ואמנם, בעוד שלוקח ז"א הפנים, ועדיין אין לרחל אלא אחורים, אז נקרא פנים ואחור, והבן זה. ואחר שהמשיך הפנים ברחל אז גם שניהן פנים בפנים.

קנד) נמצא, כי בהיותן פנים בפנים, אז יש אל הזעיר אנפין פנים ואחור דמ"ה דמ"ה, ודמ"ה דב"ן, וכן אל הנוקבא פנים ואחור דב"ן דמ"ה, ופנים ואחור דב"ן דב"ן. אמנם נמצא, כל ספירה מ"ס דז"א או דנוקבא, יש בה פנים ואחור דמ"ה, ופנים ואחור דב"ן. וכל זה בענין החיצוניות שהם הכלים, וכן בענין האורות פנימי ומקיף מפנים ואחור דמ"ה, ופנימי ומקיף מפנים ואחור דב"ן. (אך הספק שיש לי, אם העגולים נעשו מב"ן והיושר ממ"ה, או העגולים מאחור דב"ן והיושר מפנים ואחור דמ"ה ומפנים דב"ן, והספיקות האלו הם תלויים בספיקות שבארנו ברדל"א ע"ש).

אור פנימי

עולה ומלבשת אותה, שפירוש ההלכשה הו' אותיות הריבוע דהוי"ה דמ"ה שהוא היא, כי לאה ביטלה למדתה עצמה וקבלה למדת רחל, וע"כ נעשית פנימית אליה, ורחל לחיצוניות המלבישה.

קנג) אחורים של ב"ן ואחורים של מ"ה בין בז"א ובין בנוקבא. פי' כי אע"פ שכבר נתחברה רחל עם לאה לפרצוף אחד, ותופסים כל אורך ז"א, ורחל נמצאת עם הז"א בקומה שוה מאחוריו. עכ"ז אין במוחין אלו רק בחינת אחורים של שניהם בלבד. כי הם רק להשלמת הכלים דרחל, כנ"ל, וע"כ הם עוד בחינת אחורים, כי כל השלמת כלים הם מוחין דאחורים. וכבר ביאר הרב לעיל, כי רחל לוקחת כל האחורים דהוי"ה דמ"ה מבחינת המספר בלבד: בחינת מספר דע"ב, מהוי"ה דאחורים דכתר, והמספר דכ"ו אותיות דריבוע הוי"ה דמ"ה שהוא האחורים דחכמה, והמספר דקנ"ו אותיות דמילוי הוי"ה דמ"ה שהוא האחורים דבינה, ומספר דכ"ו

קנד) פנים בפנים אז יש אל הז"א פנים ואחור דמ"ה דמ"ה, ופנים ואחור דב"ן דב"ן, וכן אל הנוקבא פנים ואחור דב"ן דמ"ה ודב"ן דב"ן. כי כמו שנתבאר לעיל, אצל הנוקבא שבגופו דז"א שהיא כולה ב"ן,

קנה) נמצא עתה כלל הדברים, כי כל הבחי' שיש אל הז"א עד זמן היניקה שהוא בחי' ו"ת שבכל קצה וקצה מז"ת שבו, כולם נקראים בחי' אלקים, אך הג"ר שבכל קצה מן הז"ק תחתונים שבו, וכן כל ג"ר עליונים דרישא דז"א, כל אחד כלול מ"ס. וכל זה נקרא מוחין דגדלות, וכולם בחי' הויות. וזהו בין בבחי' מ"ה בין בבחי' ב"ן, בין בז"א בין בנוקבא. ותמצא כי ז"א נחלק לב' בחי': א' נקרא מוחין דז"א, וא' נקרא גופא דז"ק, והגוף הם ו"ק שלו כל אחד כלול מו"ק לבד, והמוחין הם ג"ר שבראשו כל אחד כלול מ"ס, וכן ג"ר שבכל קצה וקצה מו"ק שבתחתונים שבגופא.

אור פנימי

בנקודים, שהיו שם בבחינת אצילות גם בעת הקטנות, דהיינו חב"ד תג"ת עד החזה עם נקודת החזה המסיימת אותם. כנ"ל. שהם ז' המלכים שיצאו בעת קטנות הנקודים, שלא היו ראויים כלל להשבר אם לא היו מתחברים עם הנה"י דבי"ע בעת הגדלות דנקודים, להיותם למעלה מפרסא מתחילת אצילותם, וכל שבירתם של אלו הכלים דפנים היה מחמת התערבותם והתחברותם עם הכלים דאחור, שהם המחזה ולמטה שיצאו לבר מפרסא ונעשו לבי"ע. כנ"ל. וכיון ששבירתם לא היה מחמת עצמם, ע"כ אחר שנבררו מן בי"ע ונפרשו מכלים דאחורים, ונתקנו באצילות, שוב לא יארע בהם שום מיעוט עוד לעולם. והם ב' הפרצופים עיבור דיניקה שנתקנו בז"א מבחינת עצם אצילותו, שלעולם לא יחסרו ממנו מטעם הנ"ל. ונבחנים לעצם אצילותו דז"א, משום שכן היו עצם אצילותו גם בשורשו בו' מלכין דנקודים, כנ"ל. אמנם אין בהם בחי' ג"ר דרות, הנקראים נשמה חיה יחידה דרות, אלא רק בחי' נפש רוח דרוח בלבד, דהיינו כמו שיצאו בקטנות נקודים, וכמו שנשלם הז"א באצילות בשני שנים דיניקה. כנ"ל בחלק י"ב ע"ש. וכל היוצא בז"א משהו יותר מבחי' נפש רוח דרות, הם נבחנים בו בסוד תוספות על עצם מהותו, משום שלא היו בכלים דפנים

כי לקחה ב"ן דאבא וב"ן דאמא, שהם בינה וגבורה דאבא הנקרא ב"ן דמ"ה, ובינה וגבורה דאמא, הנקרא ב"ן דב"ן וז"א הוא כולו מ"ה, כי לקח המ"ה דאבא ומ"ה דאמא, שהם חכמה וחסד דאבא, הנקרא מ"ה דמ"ה, וחכמה וחסד דאמא, הנקרא מ"ה דב"ן. (עי' לעיל דף א' תשס"ג ד"ה קודם). כן הוא ממש בז"א ורחל פכ"פ, שז"א כולו מ"ה דהיינו מ"ה דמ"ה ומ"ה דב"ן, שהם חכמה וחסד דאבא. והנוקבא כולה ב"ן, שהם בינה וגבורה דאבא, כי כל בחי' הנוקבא שבגופו עברה לבחי' רחל. כנ"ל. וכל זה אמור בבנין פרצופם דז"א ורחל. אבל בבחי' הזווג דפכ"פ, הוא נותן לה ג"כ בחי' המ"ה לצורך הולדת נשמות זכרים ונקבות. כי הזכרים באים לעולם מבחינת מ"ה, או מ"ה דאבא או מ"ה דאמא. והנקבות באות לעולם מבחי' ב"ן, או ב"ן דאבא או ב"ן דאמא. כמ"ש לפנינו.

קנה) כלל הדברים כי כל הבחינות שיש אל הז"א עד זמן היניקה, שהוא בחינות ו"ת שבכל קצה וכו' נקראים בחי' אלקים. היינו עד זמן ב' שנים דיניקה, שאז יש לו ב' הפרצופים הנקראים עיבור ויניקה, שהם נפש רוח, הנקראים תג"ת נה"י מבחינת האורות, ותב"ד תג"ת מבחינת הכלים, והם בחינת הכלים דפנים שיצאו

קנו) והנה תבין, איך ז"א יש בו מצד אמא, מ"ה דב"ן: והם ה' חסדים דאמא, וה"ג, שהם ב"ן דב"ן. ומצד אבא מ"ה דמ"ה, והם ה"ח דאבא, וה"ג, ב"ן דמ"ה. ואח"כ נותן בה ה"ג ב"ן דב"ן בביאה א', ואחר כך בזווג ב' נותן בה גם החסדים דאמא, מ"ה דב"ן.

אור פנימי

ומה שהו"ק נקראו בשמות אלקים הכונה היא על בחי' המוחין שלהם, שהם הכלים שבהם מתלבשים האורות, אבל האורות עצמם נבחנים תמיד בשמות היות, ואפילו אורות דעיבור. וזכור זה.

קנו) ה"ג ב"ן דב"ן בביאה א' ואח"כ בזווג ב' נותן בה גם החסדים דאמא מ"ה דב"ן. כבר נתבאר לעיל, שכל בנינה של הנוקבא הנפרדת שוה לנוקבא שבגופו דז"א, דהיינו רק מבחי' ב"ן לבד, דהיינו מב"ן דאבא, שהם בינות וגבורות דאבא, ומב"ן דאמא, שהם בינות וגבורות דאמא. שהו הפירוש, שאחר הנסירה איהו נקיט חסדים ואיהי גבורות. כי ז"א נשאר כולו מ"ה, שהם חכמה וחסד דאבא, וחכמה וחסד דאמא. והנוקבא כולה ב"ן, שהם בינה וגבורה דאבא ובינה וגבורה דאמא.

אמנם כאן מדבר הרב מבחי' הזווג של ז"א ונוקבא ולא מבנין פרצופם דו"ן. וז"ש, שבביאה א' נותן לה בבחינת הזווג ב"ן דב"ן, ובביאה ב' מ"ה דב"ן. וכונתו לענין ביאה קדמאה כדי לעשותה בחי' כלי. ויש בביאה קדמאה ב' זווגים: א', הוא לבחי' כלי לבד, שזווג הזה בעצם נעשה ע"י אמא שלא ע"י ז"א, אלא כיון שאין הנוקבא הנפרדת יכולה לקבל ישר מאמא, ע"כ היא צריכה לקבל המוחין האלו פעם שנית ע"י ז"א, כנ"ל באורך. וע"י הארת הזווג ההיא, יורדת ה"ת מעינים שלה ואח"פ שלה הוחזרו למדרגתה ומשגת ע"ס דכלים, שנשלמו ש"ת דכל ספירה מה' בחינות תג"ת נ"ה שלה, אשר אחר השלמתם נעשה מהם בחי' כולל המשלים לה הכלי של היסוד, המכשירה

דנקודים, והוא צריך להתברר מכלים דאתור של הנקודים, שבירורים אלו נבחנו בשם עיבור ב' הבא לאחר ב' שנים של יניקה. כי הבירורים דכלים דפנים נקראו תמיד בשם עיבור א', שמהם באו ב' הפרצופים עיבור יניקה שהם נפש, ונ"ר דרוח, הנבחנים לעיקר אצילותו כנ"ל. והבא בסוד תוספות נבחן לעיבור ב', שהם לבחי' ג"ר דרוח, שזמנו מב' שנים דיניקה עד ט' שנים ויום א'. ואז הוא משיג פרצוף הגדלות של הרוח. ואלו ג' הפרצופים, נקראים ג' פרצופי האחור, דהיינו העיבור יניקה ומוחין דאתור. ונקראו כן משום שהם רק משלימים בחי' הכלים שלו. ואח"ז יש לו עיבור ג', דהיינו לאחר ט' שנים ויום א', ואז יוצאים בו ג' פרצופי הפנים, דהיינו ג"כ ע"ד ג' פרצופי האחור, ונקראים ע"מ דפנים דז"א. והם בחינת המוחין ד"ג שנים ויום א', כנ"ל בחלק י"ב ע"ש.

הג"ר שבכל קצה מן הו"ק התחתונים שבו וכן כל ג"ר עליונים דרישא דז"א כל אחד כולל מ"ס וכל זה נקרא מוחין דגדלות. דהיינו הג"ר דרוח הנקרא ג"ר דכל קצה מהו"ק, וכל ג' פרצופים עיבור יניקה מוחין דנשמה, הנקראים נרנח"י דנשמה, כל אלו הם מוחין דגדלות, ובחינת היות, כי כל ג"ר הם היות, וכל ו"ק הם בחי' אלקים. אמנם המוחין דו"ק נבחנים פעמים בשמות אלקים. אלא במילואים דיודין ההין אלפין, וזה מבחינת הדינים שעוד נמצאים בהם, כנ"ל, בחלק י"ב, אמנם מבחינת האורות דג"ר שבהם הם נבחנים לשמות היות. וכבר נתבאר בחלקים הקודמים, שכל בחי' אורות הם שמות היות, ואפילו אורות דנפש,

קנו) ואז יוצא הולד כלול דכר ונוקבא: דכר ממ"ה דב"ן, ונוקבא מב"ן דב"ן, ושניהם הם גבורות מב"ן, וזהו שורש קין, כי הוא יוצא משם ב"ן, שתחילתו שם ס"ג, גדול משם מ"ה, ושת יצא זכר ונקבה שלו מן החור"ג דאבא, שהם מ"ה דמ"ה וב"ן דמ"ה. אך הבל יצא לחצאין: חצי ממ"ה דמ"ה, וחצי ממ"ה דב"ן. ונוקבא שלו חצי מב"ן דמ"ה וחצי מב"ן דב"ן. נחלקו לב' תאומות ואותה שהיתה מב"ן דב"ן נקרא תאומה יתירה, יען כי היא מבחי' קין, לכן נתקנא בה קין, והבן זה.

אור פנימי

שהנוקבא מקבלת המ"ה הוה לבנין פרצופה עצמה, אלא לבחינת הולדות נשמות, שזה מגיע לה מבחי' זווג ז"א ונוקבא יחד כדי להשלים התחתונים ממנה, שהם נשמות הצדיקים. שהרי הו"א לא נתן לה המ"ה דב"ן הוה לחלקה עצמה, כמו שהוא נתן לה הב"ן דמ"ה והב"ן דב"ן אלא שהמ"ה דב"ן הוה שהוא נותן לה בבחינת רוחא, הוא רק מספת הזווג בלבד, אבל כל המ"ה הוה נשאר לגמרי בז"א עצמו בבנין פרצופו. משא"כ הב"ן דמ"ה והב"ן דב"ן נתן לחלקה ולבנין פרצופה, ולא בחינת ספת הזווג לבד, כי הוא דחה אותם מבנין פרצופו עצמו, כי הוא עצמו לא נשאר זולת במ"ה דמ"ה ובמ"ה דב"ן.

קנו) ואז יוצא הולד כלול מדכר ונוקבא דכר ממ"ה דב"ן ונוקבא מב"ן דב"ן. כלומר, שאח"ז כשז"א הולך ומזדווג עם הנוקבא פב"פ להולדת נשמות, הנה הנשמות שהם מבחינת קין, שהם כולם מבחינת מ"ה וב"ן דאמא, נמצא, שהזכרים האלו יוצאים מבחי' מ"ה דב"ן, והנקבות מב"ן דב"ן, דהיינו מב' הבחינות הנ"ל שבביאה קדמאה בלבד, אמנם הנשמות שיש להם חלק במ"ה וב"ן דאבא, הו"א משפיע בהנוקבא מבחינת מ"ה דאבא גם כן. אמנם אין לטעות שהנשמות דבחינות קין יוצאים ממש ע"י הכלי ורוחא דביאה קדמאה, כי גודע שאין אשה מתעברת מביאה קדמאה. כנ"ל בחלק ט'. אלא הכונה היא, שהנשמות האלו באות מאותם ב'

לבחי' זווג. כנ"ל דף א' תשמ"ה ד"ה אין ע"ש, וזהו נבחן לזווג הראשון דביאה קדמאה. והיא בחינת ב"ן דב"ן, שהם מבינות וגבורות דאמא.

וזהו הב' דביאה קדמאה, הוא לבחי' רוחא דשדי בה בעלה בביאה קדמאה, הנקרא בנימין. כי אחר שכבר השיגה בחי' הכולל דה' בחינות תג"ת נ"ה שלה הנקרא יסוד, הנה אז נותן לה ז"א ע"י זווג בחי' רוחא שהיא בחי' האורות המשלים ליסוד דנוקבא שתהיה ראויה להעלות מ"ן. פירוש: כי באלו אח"פ שהעלתה בזווג הא', דבוקים שם גו"ע דמדרגה תחתונה שלה, שהם נשמות הצדיקים, כנ"ל בחלק ט', ע"ש. ועתה בזווג הב', שנותן לה האורות, דהיינו שנעשה הזווג בבחי' המסך שביסוד שלה שכבר נשלם מקודם, הרי הזווג ההוא נעשה ג"כ על גו"ע דנשמות הצדיקים הדבוקים באח"פ שלה, ואז מקבלים נשמות הצדיקים בחי' מ"ן ראשונים שלהם, שמ"ן אלו נעשה לבחי' מקור להעלות נשמות מבי"ע, כי מתוך שנכללו פעם אחת בזווג זו"ן, הם יכולים לעלות שם תמיד, כמ"ש בחלק ט' בהסתכלות פנימית בסופו, עשה. וע"כ נבחן שע"י האי רוחא דשדי בה בעלה, נעשה היסוד דנוקבא מוכשר להעלות תמיד נשמות הצדיקים לבחינת מ"ן. וב' זווגים אלו נבנתים לא', ואח"כ בזווג ב' נותן לה מ"ה דב"ן, כי הו"א נותן לה מבחי' מ"ה שבבנין פרצופו, שהם חכמה וחסד דאמא, שהיא לבחי' הולדת נשמות, אמנם אין זה נבחן

קנח) ובוזה תבין, איך יש אנשים זכרים באים מן הגבורות שהוא שם ב"ן, הענין, כי הם ממ"ה דב"ן, והנוקבא שלהם מב"ן דב"ן, גרועות מהם. ויש זכרים ממ"ה דמ"ה, ונקבות מב"ן דמ"ה גרועות מהם. אך בערך מ"ה הכולל וב"ן הכולל, יש יתרון גדול לב"ן הכולל על מ"ה הכולל, יען כי שם ב"ן בחי' ס"ג, והוא עליון ממ"ה, כמבואר בספר אחר בענין המלכים, שהם מס"ג, וזהו ענין א"א, שכתף ימין שלו הם חסדים ממ"ה הכולל, וכתף שמאלו הם הגבורות מב"ן הכולל, ואלו הם דעת דז"א.

* קנט) הנה תחלה ע"י מוחין דקטנות, היו דבוקים אב"א, לפי שעדיין אחורים שלהם הם דינין של אלקים, ואח"כ הפיל שינה לז"א, וחוזרין המוחין להסתלק ממנו, ונשאר בבחי' יניקה, שזהו השינה. והבן זה מאד.

אור פנימי

בחינות מ"ה וב"ן שבאו בכלי ורוחא, אבל ודאי שהם צריכים לזווג חדש. וצריך שתדע, שאחר הנסירה, שז"א נשאר כולו מ"ה, דהיינו מ"ה דא"א. ונוקבא כולה ב"ן, דהיינו ב"ן דא"א. נבחן ג"כ שבעת הזווג לצורך הולדת נשמות, נולדים נשמות הזכרים מעצם בנין פרצופו דז"א, שהם או ממ"ה דאבא שבו, או ממ"ה דאמא שבו. והנקבות נולדות מעצם בנין פרצופה דנוקבא, דהיינו או מב"ן דמ"ה שבה, או מב"ן דב"ן שבה. והבן היטב.

ולפיכך בפרצופי א"ק, הגם שהאורות דתחתון ממלאים הכלים דעליון, מ"מ עדיין נבחנים הכלים דעליון שהם חשובים בהרבה מן התחתון, להיותם בחי' עליון. ולא עוד, אלא שמתחילה מקבל העליון את האורות דתחתון בכלים שלו שנזדככו, ואח"כ הוא נותן אותם אל התחתון, ולפיכך לא נגרע מעלתו של העליון משום שהאורות דתחתון ממלאים אותו. משא"כ כאן בב"ן, הבא מע"ס דנקודים שהיה בהם ביטול ושבירה, הנה נפגמה מעלת העליון שבהם, שהרי הם צריכים לתיקון ע"י האורות דתחתון מהם, שהם המ"ה החדש שיצא באצילות, והם אינם מקבלים מקודם האורות כמו בפרצופי א"ק, אלא התחתון מקבלם תחילה ואח"כ משפיע אותם אל הב"ן כנודע, ע"כ נפלו ממדרגתם, ונעשו בחינת תחתון אל האצילות, להיותם צריכים להשפעתם. אמנם ענין היתרון שיש בהם מבחינת שורשם, לא יתגלה עד גמר התיקון, כי אחר שהב"ן יקבל כל תיקונו ממ"ה החדש, או יחזור לשורשו, כלומר שישבו ויתחבר בבחי' הע"ס דנקודים, שהם ס"ג, ובחי' פרצופים עליונים לפרצופי

קנח) יתרון גדול לב"ן הכולל על מ"ה הכולל יען שם ב"ן הוא בחינת ס"ג והוא עליון ממ"ה. כבר נתבאר זה בחלק ח', אשר כל הכלים דאצילות באים מע"ס דנקודים הנקראים ב"ן, שהם פרצוף העליון של האצילות. וזה דומה לכל הפרצופים הקודמים דא"ק עצמו, אשר האורות דפרצוף התחתון ממלאים תמיד לכלים דפרצוף העליון אחר שנזדככו ונסתלקו מהם אורותיהם, אלא השינוי שבכאן הוא, כי הכלים דנקודים נפגמו מחמת השבירה והנפילה לבי"ע.

* ע"ח ח"ב שער כ"ט: שער הנסירה פרק א'.

קס) ואז חכמה וחסדים הוסרו מתוך הלבושים של נה"י דאמא, כנודע, ונשארו עומדין ערומים בסוד או"מ על רישא דז"א, וגם חצי דעת תחתון המחבר את ב' עטרין כנודע, וכן חצי דעת העליון, גם הוא נשאר עמהן חציו דמצד החסדים.

קסא) ואמנם בינה וגבורות וחצי דעת תחתון וחצי דעת עליון, אלו נשארים מלובשים תוך נה"י דתבונה. וכן הם נסתלקו מז"א, אמנם לא נשארו בסוד או"מ כמו האחרים, כדי להאיר משם מן בחי' הרשימו שעולה ג"כ בסוד שינה כנזכר אצלינו בענין תפילין, ואמנם אלו התלבשו תוך נוקבא, וכמ"ש אח"כ. ואח"כ, חוזרין להסתלק מן הנוקבא, וחוזרין תחלה להתחבר עם חכמה וחסדים בסוד או"מ ג"כ עמהם, ולעשות זה צריך זוג אחר באו"א.

אור פנימי

עומדת אמא, קבלה אמא ג"ר דחכמה דב"ן, שע"י זה נתחברו אליה גם הו"ק דחכמה דב"ן שבבחינת אבא. ולפיכך נמצא, שהנוקבא שהיא כלולה עתה באמא, היא מקבלת ממנה הבינות וגבורות, כלומר כל בחינת ב"ן. וז"א שאינו נכלל באמא אין לו כלל מבחינת בינות וגבורות, אלא מחכמה וחסד בלבד שהם בחינת אבא. באופן, שחכמה וחסד דאבא ודאמא, דהיינו הצד ימין דשניהם שהם מ"ה, והם עתה כלולים באבא לבד, הנה הם נבחנו לאו"מ על הו"א, שהרי הוא נכלל באבא. אבל הבינות וגבורות דשניהם שהם עתה כלולים באמא בלבד, הם מתלבשים עתה בנוקבא, ואין לז"א חלק בהם.

חוזרין להסתלק מן הנוקבא וחוזרין תחילה להתחבר עם חכמה וחסדים בסוד או"מ ג"כ עמהם, ולעשות זה צריך זוג אחר באו"א. פירוש, כי אחר שנשלם ענין התכללותו באו"א בסוד עלית מ"ן, הוא צריך לזווג מיוחד לצורך הלידה, כלומר לצורך ביאת המוחין למקומם שיהיה בהשואה לבחינת המ"ן שזו"ן העלו להם, שבוה נמדד שיעור קומת המוחין הצריכים לזו"ן. כמ"ש בחלקים הקודמים. אמנם אין

מ"ה החדש, כי אז ימצא המ"ה לבחינת מקבל מהם. כדרך הפרצופים התחתונים דא"ק, כנ"ל. וז"ס שישב הב"ן להיות ס"ג. ואע"פ שגם המ"ה יתחדש או ויתגדל מעלתו, אמנם אין העדר ושינוי ברוחני, כי אז יהיה מ"ה החדש בבחינת מלבוש על הע"ס דנקודים, והע"ס דנקודים יחשבו לבחינת פנימיות. והבן. וזהו שמדגיש כאן הרב שיש יתרון גדול לב"ן הכולל על מ"ה הכולל.

קסא) בינה וגבורות וחצי דעת תחתון וחצי דעת עליון וכו', הם נסתלקו מז"א אמנם לא נשארו בסוד או"מ וכו' מן בחינת הרשימו וכו'. פ"י, כי גם בעת עליתו למ"ן נשאר בו בחינת רשימו מן המוחין שעלו ורשימו זו מקבלת הארה מהמוחין שעלו למ"ן, הנבחן לאו"מ. ואומר, שבחינת בינות וגבורות שנסתלקו ועלו למ"ן אינם מאירים לרשימו הנשארת בז"א לבחי' או"מ. והוא מטעם, כי בעת עלית הזו"ן למ"ן, נכלל הו"א באבא, ונוקבא נכללה באמא, ובעת הזאת נמצא אבא כולו מ"ה, דהיינו חכמה דמ"ה כמו א"א, ואמא כולה ב"ן, כי ע"י כפיפת ראש דעתיק למקום א"א ששם

קסב) ונמשכין מזווג ההיא ב' מנצפ"ך: א' ביסוד אמא, וא' ביסוד דמלכות, וא' נמשך לחכמה, וא' נמשך לעטרא דגבורה. וע"י אותה העטרא נמשך אותו המנצפ"ך הב' אל יסוד דמלכות. ואלו המנצפ"ך כפולים, הם יותר נמתקים, כי החכמה היא גבורה בשרשה, כי לכן חכמה דא"א נתלבש בה גבורה דעתיק.

קסג) והנה אחר שירדו שם ונעשו כולם מקיף, אז מתחילין לכנוס תחלה בינה וגבורה בפנימית דז"א, ושניהן בהוד דאמא לבד, ואז מתפשטין ג' פרקי הוד בכל קו שמאלי דז"א, ומפרק אחרון נעשה מוח בינה אל המלכות. והנה כשנסתלקו בינה וגבורה מז"א כנזכר בסוד השינה, אז היו מאירין בנוקבא לאה, בסוד או"מ, ומשם נמשך אל המלכות רחל, ואינם ישינות כמו הז"א.

אור פנימי

הזו"ן מקבלים כל המוחין תכף בבת אחת, כי תחלה מקבל בחינת צ' דצל"ם, שהם רק בחי' ו"ק של המוחין, וג"ר עוד נשארים עליו בבחינת מקיפים, כנודע. וזה אמרו "שהבינות וגבורות חוזרים תחלה להתחבר בסוד מקיפין". אלא אח"כ הוא מקבל גם המ' ול' שלהם בסוד פנימים, שהם הג"ר שבהם, כנ"ל, בחלק י"ב.

דהיינו אחר שהשיגה המנצפ"ך ע"י ז"א, כבר הוא משפיע לה אל היסוד של עצמה על המ"ן דידה. וזה אמרו "א' ביסוד דאמא, וא' ביסוד דמלכות" כנ"ל, שא' היא מקבלת ע"י התכללותה ביסוד דאמא. וב' היא מקבלת על המ"ן של עצמה, שהיא נבחנת ליסוד דמלכות. וזה אמרו "א' נמשך לחכמה, וא' נמשך לעטרא דגבורה ועל ידה נמשך אותו מנצפ"ך הב' כלומר, שהראשון נמשך מחכמה לבינה שהיא אמא, והיא שם בבחינת גבורות זכרים, כי קומת חכמה זו יוצאת על המזלין, שהם מבחינת צמצום א', שהם נבחנים לדינין תקיפין ברישא, כנ"ל (דף א' תשמ"ו ד"ה הזכר) ע"ש. וע"כ המנצפ"ך הזה נבחן לבלתי ממותק לצורך הנוקבא כי היא צריכה לקבל מעטרא דגבורה שבמוחין דזו"ן, ע"י המלכות דאמא שאינה כלולה במוחין דז"א, ששם יוצאים המוחין דנוקבא מחדש בראש הז"א ואח"כ הוא משפיע לה ע"י נה"י שלו, כנ"ל בדברי הרב (בחלק זה אות קנ"ו) ע"ש. ואז נמתקים המנצפ"ך בסוד מנצפ"ך כפולים, דהיינו מעטרא דגבורה שבמוחין דז"א, וממלכות דאמא אשר שם, ונמתקים כל צרכם, בסוד

קסב) ונמשכין מזווג ההוא ב' מנצפ"ך, א' ביסוד דאמא וא' ביסוד דמלכות וא' נמשך לחכמה וא' נמשך לעטרא דגבורה ועל ידה נמשך אותו מנצפ"ך הב'. פירוש, שיש בווג ההוא בכללו, מעת עלית מ"ן עד ביאתו למקומו, ב' מיני מנצפ"ך: שא' היא מקבלת מאמא שלא ע"י ז"א, דהיינו בעת התכללותה באמא עלאה בווג דחו"ב, שאז נבחן באמת, שהחכמה משפעת המנצפ"ך ליסוד דאמא, דהיינו על המ"ן דאמא, אלא משום שהנוקבא נכללת באמא, ע"כ היא מקבלת ג"כ המנצפ"ך הזה. אמנם אין קבלה זו מספקת אל הנוקבא, אלא שהיא צריכה לקבל אותו המנצפ"ך בפעם ב' מן ז"א אחר ירידתם למקומם עצמם. כנ"ל. ואז נבחן שהמנצפ"ך מושפע אל היסוד דמלכות,

קסד) ועיין בענין חת"ך, שהם ב' אחורים דו"ן ג' בחי' שיש: א' בהוי"ה, וא' במצפ"ן, ויש א' באלקים, כי הנוקבא בעת האצילות הראשון לא היתה רק נקודה א' לבד, כנודע, וזה הנקודה נקרא אישון בת עין, וזכור זה. ומנקודה זו מתחיל בנין כל מציאותה, והיא לבדה יכולה להיות פב"פ עמו, וזהו שורש כל בחי' הנוקבא, וזהו ראשית ואחרית כל דרושיה.

קסה) דע, כי הנקודה שנאצלה תחלה היא כתר שבה, והיא נקודה א' לבד, ותחלה קודם העיבור, היתה בסוף היסוד למטה ממנו, ובזמן העיבור עלתה על היסוד והלבישתו, והגדילה ונעשה כמדת היסוד וכשיעורו. וביניקה עלתה עד ת"ת מאחוריו, ונגדלה כמדת הת"ת ממש.

קסו) והנה בלילה, שהוא כמו בזמן היניקה לז"א, אף הנוקבא היא באצילות הראשון. והנה ט' נקודות שלה אחר חצות, מתחברין עם לאה,

אור פנימי

שהדיגין נייחין בספא, כי נעשים למוחין דנוקבא כנ"ל. וזה אמרו "נמשך לעטרא דגבורה ועל ידה נמשך אותו מנצפ"ך הב'" דהיינו לעטרא דגבורה שבמוחין דז"א, אשר עטרא דגבורה זו משתתפת עם המלכות דאמא, שאז יוצאים המוחין דנוקבא על שניהם, ומשם הם מתפשטים אל היסוד דמלכות, דהיינו היסוד דנוקבא, כמבואר. המנצפ"ך כפולים הם יותר נמתקים כי החכמה היא גבורה בשרשה, כי לכן חכמה דא"א נתלבש בה גבורה דעתיק. פירוש, כי ע"י התחדשות יציאת המוחין דנוקבא בראש הז"א, נעשו שם המנצפ"ך כפולים, דהיינו מעטרא דגבורה דז"א וממלכות דאמא, כנ"ל בדיבור הסמוך. ואז נייחין הדיגין וממתקים כל צרכם. כנ"ל. אבל בעוד שהם מבחינת יציאת המוחין באו"א, שהם מלבישים לג"ר דא"א בעת הווג, שאבא מלביש לכתרא דא"א, ואמא מלבשת למו"ס דא"א ונמצא שאמא מלבשת אז גם לגבורה דעתיק, כי חכמה סתימאה מלבשת על גבורה דעתיק, ששם נגנו בחינת המלכות דצמצום א', כנ"ל בחלק י"ג. ע"כ בקומת חכמה זו שאמא

מקבלת שם, יש בחי' גבורה דעתיק, שהיא גבורה קשה מטעם היותה מצמצום א'. וזה אמרו "לכן חכמה דא"א נתלבש בה גבורה דעתיק" דהיינו ח"ס דא"א שבתוכה גבורה דעתיק, ששם מלבשת אמא בעת הווג. וזהו טעם נוסף על הטעם שנתבאר בדיבור הסמוך. וע"כ המנצפ"ך הזה שהנוקבא מקבלת בעת התכללותה במ"ן דאמא עילאה, אינו ממותק כל צרכו, כי יש בו עוד בחינת דינא קשיא שאינו ראוי אל הנוקבא הנפרדת, ולפיכך הם יורדים משם למוחין דז"א וממתקים שם בסוד מנצפ"ך כפולים כנ"ל. והיא מקבלתם ע"י ז"א עצמו דרך נה"י שלו, ואז הם יותר נמתקים.

קסו) ט' נקודות שלה אחר חצות מתחברים עם לאה ונקודת הכתר מתחילת אצילות ירדה בבי"ע להאיר שם. כי ע"י הק"ש שעל המטה אנו מעלים הו"ן למ"ן להיכל או"א, שע"י קבלת המוחין אלו נעשה הנסירה, כנ"ל בחלק י"ד, אמנם אין המוחין אלו מגיעים לבחי' רחל, כי הם בחינת עלי עליון שלה, ואינה יכולה לקבל רק ע"י ז"א.

כנזכר במ"א ע"ש. ונקודת הכתר מתחלת אצילות ירדה בבי"ע להאיר שם. ועיי' עסק התורה עולה גם היא מעט מעט, עד שבאור הבוקר נגמרה לעלות פב"פ בזרוע שמאל דז"א, ואז נכנס בה רשימו של המוחין שלה בסוד תפלה ש"י. וט' הנקודות יורדין אז בבי"ע.

קסז) אך היא יש בה רשימו מבחי' פנים בפנים, ויכולה לעמוד עמו פנים בפנים אז, בסוד תפילין. ושאר הט' הנ"ל, אנו מעלין אותם מעט מעט מבי"ע עד ברכת אבות, ואז בקריאת שמע, נכנסו ו"ק דגדלות בז"א, וט' אלו שלה, גם הם מתחילין לעלות עד ז"א דאצילות, ואז עולה המלכות, ואותה הנקודה חוזרת אל האחור.

קסח) ומתחלת לתקן כמו בזמן העיבור, ועולה עד תחת היסוד, ושם בחי' שורש א' שלה, כנודע שהיא העטרה הנשאר שם תמיד, וגם בחינתה שיורדה בבריאה עולה משם, ואז אותו הבחי' שעלתה מבריאה נגדלת שנית כמדת היסוד כולו, ועיין במ"א. ומשם עולה עליה ג' בנצח והוד ולא ביסוד, ונגדלת כמותם.

קסט) ומשם עולה עליה ד' בת"ת. והרי עלתה גם אל שרשה אשר שם, שלא נסתלק משם לעולם, ואז נגדלת כמדת הת"ת עצמו מאחוריו. ואח"כ עולה בחו"ג עלייה ה', לכן יורדין בה ב' האורות תחתונות בברוך, וג' האורות עליונות באתה אך אינה עולה בה עד הזקיפות של הוי"ה, כנזכר במקומו. והירידות הם הוי"ה אדנ"י, והזקיפות הם הוי"ה אהי"ה.

אור פנימי

וע"כ רק לאה יכולה לקבל המוחין ההם, ורק היא נגסרת מהז"א, כנ"ל דף א' תשנ"ה אות קכ"ה ע"ש. וחוזרת לאה פב"פ עם הז"א, והיא לוקחת ג"כ את ט' הנקודות דרחל דבחינת אב"א שלה מחזה ולמטה ונעשה הזווג יעקב ולא פב"פ בקומה שוה. והזווג הזה נחשב כמו בחינת הזווג דאז"א, כמ"ש הרב לעיל (חלק י"ד אות מ"ו) ע"ש. והוא מטעם כי אין ז"א יכול ליתן מוחין לנוקבא כי אם ביום, שאז שליטת הז"א והחסד, כנודע, אלא רק לאה, שהיא בחינת נוקבא הגדולה דז"א, יכולה לקבל המוחין ישר מאז"א כמו ז"א עצמו, וע"כ מקבלת המוחין גם בלילה. משא"כ רחל, שהיא צריכה לקבל המוחין מז"א, שאין שליטתו בלילה בעת חוסר החסדים, ע"כ אינה מקבלת כלום מהזווג הזה בעוד לילה. וכלפי דידה נבחן, כמו שז"א נמצא עוד בהיכל או"א, ואין מגולה ממנו למטה רק בחינת ו"ק, דהיינו כבזמן התרדמה. ונודע שבשעה שאין לז"א אלא ו"ק, אין ברחל רק בחינת נקודה לבד, כי אין בחינתה מתחלה להגלות רק אחר השלמתם דנה"י דגדלות דז"א, שאינם נשלמים אלא ביום כנ"ל. וז"ש שהנוקבא היא נקודת הכתר מתחילת אצילות, שהיא נקודה תחת היסוד דאורות ותחת החזה מבחי' הכלים כנודע. וזה אמרו "ונקודות הכתר מתחילת

קע) ועולה בסוד נקודה לבד אורך כל הז"א עד הכתר שבו אב"א. גם בסוד נקודה ולא בבחי' פרצוף עדיין. ועיין במקומו, כי יש זווג ב' אל או"א, וגם יש אז מ"ן דחו"ב, ואז נתוסף בה הארה, שתעלה היא כל בחי' האחור עד הכתר לבחי' מדה או נקודה א' לבד.

קעא) ואח"כ נכנסין בז"א ג"ר דגדלות, וגם מקיפי דאמא לבד, כפי הנזכר במ"א. ועדיין לא נכנסו רק הפנימית, ואז נתקנים ונעשים בבחי' פרצוף מהחזה שלו ולמטה. וזה בחול, שלא היתה גם בהיותה באחור רק מן החזה. אך בר"ה, בהיותה באחור עלתה עד הכתר, גם עתה הגדיל פרצופה גם עד הכתר. ועיין במקומו איך היא ברחל ובלאה, אך רחל היא מהחזה ולמטה לבד, וגם כל זה הוא ע"י העלאת המ"ן לזווג או"א (וצ"ע מאד במ"א).

אור פנימי

וזה אמרו "ושאר הט' הנ"ל אנו מעלין אותם מעט מעט מבי"ע עד ברכת אבות וכו', ואז עולה המלכות ואותה הנקודה חוזרת אל האחור" כי עתה בברכת אבות באים המוחין ומתלבשים בז"א, ומתלבשים אורות דחב"ד בכלים דחב"ד, ואורות דחג"ת שהיו שם עד עתה בכלים דחב"ד, יורדים עתה למקומם לכלים דחג"ת. ואורות דנה"י שהיו מתלבשים מקודם בכלים דחג"ת יורדים עתה ומעלים הנה"י חדשים מבי"ע, שעמהם עולים ט"ת של הנוקבא. והכן היטב, כי המוחין של חצות אע"פ שהספיקו לבחינת ג"ר דכלים, כי ע"כ ננסרה לאה ונתחברה עם ט"ת דרחל לפרצוף אחד, מ"מ לא היו מבחי' האורות רק ו"ק, אלא שהם ו"ק דגדלות, שאז נבחן שכלים דחג"ת כבר נעשו לחב"ד, אמנם עוד לא השיגו האורות דחב"ד, וא"כ עוד אין בהם אלא אורות דחג"ת. וכן גם הכלים דנה"י כבר נעשו לחג"ת, אמנם עוד אין בהם אלא אורות דנה"י, כי אורות דחג"ת נמצאים עוד בכלים החדשים דחב"ד, ונמצאים הכלים דחג"ת שאין בהם אלא אורות דנה"י. ולפיכך לא יכלו הנה"י החדשים דז"א לעלות בלילה, וכן ט"ת

אצילות ירדה לבי"ע להאיר שם וכו' וט' הנקודות יורדין אז בבי"ע אין הפירוש, שט' נקודות הראשונות שהיה לה מבחינת אב"א מחזה ולמטה דז"א שהם ירדו לבי"ע. שהרי כבר אמר שט' נקודות שלה אחר חצות נתחברו עם לאה. והגם שיש לתרץ כאן שהם יורדים בבוקר בזמן התפילין דוקא. אמנם לעיל בחלק י"ד אומר במפורש שהם ירדו בלילה לבי"ע. אמנם כבר נתבאר זה היטב לעיל, שהכונה היא על בחינת אח"פ דכלים שלה שהיא משגת בלילה. כי מאחר שז"א עצמו כבר קבל המוחין בלילה, ונמצאים חג"ת שלו שנעשו לחב"ד, ונה"י לחג"ת ויצאו לו נה"י חדשים מבי"ע הנה אלו נה"י חדשים כלול בהם גם ט"ת דנוקבא הנפרדת שהיא רחל. כנ"ל (דף א' תשכ"ח ד"ה אכן), ע"ש. ואלו ט"ת וגם נה"י דז"א אינם עולים בלילה, אלא רק ביום בעת התפלה כמ"ש שם באורך. ועליהם אומר כאן שט"ת דנוקבא יורדים אז בבריאה. כי לא יוכלו לעלות אלא ביום בעת שליטת הזכר, שאז הז"א משפיע בה המוחין שקבל בעדה. וע"י היטב לעיל (דף א' תקי"ג ד"ה והנה) כי אין כאן המקום להאריך.

קעב) ואח"כ נעשית הנסירה כנ"ל, והנה אחר שנתגדלה אב"א מן החזה שלו ולמטה, והיתה אז מקבלת הארותיה ע"י מחיצותיו, וטפילה אליו וגרועה ממנו, וכדי שתתקן יותר לגמרי שלא על ידו, צריך שיסתלקו המוחין ממנו, וסילוק זה נקרא שינה והבן זה.

קעג) כי קודם לכן היו אחורים של שניהן כולם דינים, ולהיותן דינים היו דבוקים יחד, כי כולם כותל אחד להם, ולכן הפיל עליו דורמיטא ונסתלקו ממנו המוחין כנ"ל, הנקרא שינה. ואז, נשמתו, שהם המוחין שנסתלקו ממנו, היו מושכין לו חסד וחיות אל ההיא קיסטא דחיותא, שנשאר בתוכו בגוף בעת השינה, מן חסד דבינה, והיה מתפשט בו בתוכו, ואז הדינין ואחורים היו מסתלקין ונאחזין באחור דנוקבא, ונפרדין זה מזה, וזהו, אתי חסד ופריש לון. וז"ס ובאתרהא שקיע רחמי וחסד.

אור פנימי

דנוקבא שהם תולדה מהם. כי האורות מעלים את הכלים, ועדיין לא היו שם אורות בשביל הנה"י אלו דבי"ע.

אלא רק בברכת אבות, אחר שז"א כבר קבל האורות דחב"ד, אשר אז הם מתלבשים בכלים דחב"ד, ויורדים עתה האורות משם לכלים דתג"ת, ואחר שהם משיגים האורות דתג"ת, אז הם מורידים האורות דנה"י שהיו בהם, אל נה"י החדשים ומעלים אותם לבחינת אצילות, שעמהם עולים הט"ת דנוקבא. אמנם נודע, שמתחלה, צריכה הנוקבא להשתלם עם ג' פרצופי האחור עד שתלביש הז"א בקומה שוה מאחוריו, ואח"כ היא חוזרת לבחינת נקודה דפנים, ואז הולכת ומקבלת ג' פרצופי הפנים, שהם עי"מ דפנים, ואז היא באה עם ז"א בקומה שוה פב"פ.

וזה אמרו "ואח"כ נכנסין בז"א ג"ר דגדלות וכו' ונעשים בבחינת הפרצוף מחזה שלו ולמטה וזה בחול" דהיינו כנ"ל, כי אחר שנשלמה הנוקבא בג' פרצופים האחור היא חוזרת לנקודה תחת היסוד, ועולים פעם שנית למ"ן לצורך המוחין דפנים, ואז מקבל הז"א בעדה הג"ר דגדלות, מבחינת המוחין דפנים בפנים, ואז היא מתתקנת בבחינת פרצוף, כלומר, בבחינת פב"פ בקומה שוה עם יעקב, אשר כלפי הז"א הוא נחשב רק מבחינת החזה ולמטה. משום שממוחין דחול אין מוחין אלא ליעקב בלבד, אבל ז"א עצמו אין לו מוחין דהולדה אלא רק ע"י עליתו לאו"א עלאין כמו בשבת במוסף. כנ"ל בחלק י"ד.

וזה אמרו "ואז עולה המלכות ואותה הנקודה חוזרת אל האחור ומתחלת להתקן כמו בזמן העיבור וכו' ועולה בסוד נקודה

קעד) ואז אלו המוחין הנקרא נשמת ז"א, היו בבחי' מ"ן אל בינה, ונזדווגו אר"א, ותיקנו את המלכות שלא ע"י ז"א. והענין, כי כבר נתקנה לאה אב"א טרם רחל, כי תחלה יוצאין הארת לאה ואח"כ הארת רחל, ועדיין שתייהן נפרדות, עם שמקבלות שתייהן הארתן ע"י ז"א.

קעה) ואח"כ בנסירה, מתחברות שתייהן יחד פרצוף אחד, ע"י שנכנסו נה"י דאמא בתוכם, ונמצאת גם רחל עצמה עולה אב"א עד כתר דז"א, ע"י התחברות עם לאה (ואפשר שיתלבש לאה ברחל וצ"ע).

קעו) ודע כי אותן הב' מוחין בינה וגבורה דז"א שנסתלקו בנה"י דבינה, הם שנכנסו ברישא דנוקבא ממש, כי החכמה והחסדים נשארו בסוד מקיף לז"א, ואלו הם הגבורות, אשר לקחה הנוקבא בעת הנסירה ע"י אמא לחודה, כנזכר במ"א. וע"ש היטב.

* קעז) ודע כי הגוף החיצון דז"א, נקרא ת"ת, כליל משית סטריין, ויעקב. והגוף הפנימי של ז"א, נקרא דעת, ת"ת מלגאו דאתי בשית סטריין, והוא סוד משה וישראל. ולכן אין הדעת בכלל י"ס, כי הוא הת"ת, אלא שהוא הפנימיות. ושמור כלל זה בידך היטב.

אור פנימי

קעד) כבר נתקנה לאה אב"א טרם רחל וכו' ועדיין שתייהן נפרדות. כמ"ש לעיל, שאין התחלה לתיקון רחל אלא אחר שהשיג הז"א מוחין דנשמה, שאז נבחת לאה לנוקבא הגדולה, שמלבשתו מחזה ולמעלה, והנוקבא הקטנה שהיא רחל מלבשת אותו מחזה ולמטה. ואז שתייהן נפרדות, כי כל עוד שאין בז"א מבחינת מוחין דחיה, הוא מוכרח להתחלק לב' פרצופים, משום שמוחין דס"ג אינם מספיקים להשפיע בחינת ג"ר להמקום שמחזה ולמטה. כנ"ל (דף א' תשל"ד"ה וביאור). ע"ש.

קעז) ולכן אין הדעת בכלל הי"ס כי הוא הת"ת אלא שהוא הפנימיות. כי גוף החיצון דז"א נקרא ת"ת כי גוף החיצון הוא בחינת ו"ק, ונודע, שעיקרם הוא הת"ת, משום שחסד וגבורה שבו הם מהתכללות העליונים, ונה"י שבו הם מהתכללות הנוקבא. ונמצא שעצם הז"א הוא רק בחינת ת"ת, ולכן נקרא גוף החיצון דז"א, שהוא כולל עיבור יניקה שבו עם הג"ר דו"ק שכללותו אינו יותר מבחינת ו"ק, וע"כ נקרא רק בשם ת"ת.

וגוף הפנימי דז"א, דהיינו פרצוף חב"ד שבו, שגם הוא כולל עיבור יניקה מוחין, כנ"ל, הוא נקרא בשם דעת, שהוא ת"ת מלגאו. פירוש: כי נודע, שאין בז"א יותר משה כלים, אלא בגדלות עולים חג"ת ונעשו חב"ד, ונה"י נעשו לחג"ת, ויוצאים לו נה"י חדשים. נמצא, שבחינת ת"ת דפרצוף חיצון נעשה דעת בפרצוף חב"ד, ונמצא שדעת אינו בחינה אחרת וולת אותו הת"ת דחיצון, אלא שהוא בחינת פנימיות

* ע"ח ח"ב שער מ': שער פנימיות וחצוניות אמצע פרק ו'.

קעח) וכנסת ישראל הוא גוף הפנימי, ומלכות גוף חיצון. וזווג ב' הגופות הפנימיות, נקרא נשיקין רוחא ברוחא, והבן זה. וכן הוא באר"א בזווג הפנימיות נקרא נשיקין. והפנימי דאבא נקרא מזלא שם ע"ב, והפנימי דז"א הוא שם מ"ה, שקיא דאילנא. ובערך החיצון, יקרא הפנימי נשיקין רוחא ברוחא, כי שם מ"ה הוא רוח, כנ"ל.

קעט) והנה כבר ידעת, כי גופא דמ"ה פנימי, וגופא דב"ן חיצון, וכעד"ז באורות, כי אורות דמ"ה פנימיות, ואורות דב"ן מקיפים. נמצאו, כי נר"ן פנימיות דמ"ה הם אורות לג' כלים הפנימיות, והמקיפים הם אורות לג' כלים החיצוניות משם ב"ן.

אור פנימי

המלכות בכלי דז"א. ועליה זו דאור הז"א שהוא ת"ת בכלי דבינה, נעשה שורש לעלית התג"ת דז"א לבחינת חב"ד בפרצופי אצילות. ע"ש היטב בכל ההמשך. גם תבין בזה מ"ש בחלק י"ד, שעיקר הנושא להארת חכמה דקומת חכמה דל"ב נתיבות, הוא רק הת"ת, שהוא נמשך ג"כ מעליה זו דאור החסד בכלי דבינה שנעשה בזה מ"ן אל הבינה והשיב פניה לחכמה, ואז נעשה הבינה לחכמה ומשפעת אל החסד שהוא ז"א. ע"ש. הרי מכל אלה, שהדעת הוא בחי' ז"א עצמו שהוא רק ו"ק, אלא שהוא מתעלה מחמת עליתו למ"ן לבינה וגורם לצאת בה קומת חכמה, וע"כ נעשה גם הוא לתב"ד, כי כל מה שהתחתון גורם לעליון נמשך זה גם להתחתון, וע"כ נעשו תג"ת דז"א לתב"ד. והבן זה, כי הוא כלל הגדול ביותר, להבין עמו כל המוחין דז"א.

קעח) באר"א בזווג הפנימיות נקרא נשיקין והפנימי דאבא נקרא מזלא, שם ע"ב הפנימי. נודע שב' מיני זווגים נוהגים באצילות: א' זווג דג"ר, שהוא בפה של ראש הפרצוף, כנוהג בכל פרצופי א"ק, והוא נקרא זווג רוחני, או זווג דנשיקין, רוחא ברוחא, כמ"ש בחלקים הקודמים. וב' הוא זווג דיסודות שנתחדש באצילות, שהוא לא היה כלל בפרצופי א"ק, והוא נקרא זווג

הת"ת, כלומר, הת"ת שנעשה לדעת. וזה אמרו "שהוא ת"ת מלגאו דאתי בשית סטרין", כי כמו שהת"ת דחיצון כולל ו"ק לבד, כן דעת אינו כולל יותר מו"ק, כי סוף סוף אי בו יותר מששה כלים, שהם שית סטרין, ורק תג"ת נעשו לתב"ד. כנודע. וע"כ נקרא הדעת בשם ת"ת מלגאו, כלומר ת"ת פנימי. ונקרא ג"כ בשם משה וישראל, כי גוף הדעת נקרא בשם משה. וכללות פרצוף התב"ד נקרא בשם ישראל.

וזה אמרו "ולכן אין הדעת בכלל הי' ספירות כי הוא הת"ת אלא שהוא הפנימיות, וזכור כלל זה" כי יש להקשות, לפי הכלל שהם עשר ספירות ולא תשע ולא י"א, והרי עם הדעת יש י"א ספירות. וזה שאומר, שאין הדעת ספירה מחודשת בהע"ס, שהרי היא באמת רק ת"ת, אלא הפנימיות שבו, דהיינו הת"ת העולה להיות דעת בעת הגדלות, וא"כ גם עתה אין בו יותר מע"ס.

ועם דברי הרב אלו, תבין יותר המתבאר לעיל בשיעור מטי ולא מטי (דף ש"ל דבור המתחיל עתה). אשר מקור הדעת הוא בחינת אור החסד שעלה לכלי דבינה, אשר בא שם מכח התחלפות האורות, כי אור הכתר נשאר בפה דפרצוף א' דא"ק, ולא נתפשט לפרצוף ע"ב דא"ק, וע"כ בא החכמה בכלי דכתר ואור הבינה בכלי דחכמה, ואור הז"א בכלי דבינה, ואור

קפ) והנה ידעת ענין ג' כלים וענין האורות ממ"ה ומב"ן, והנה זר"ן כל אחד מי"ס גמורות, וכשננסרים נכנס בהם גוף הפנימי דשם מ"ה, וחוזרים פב"פ, ונמצא כי ב' בחי' לבד שהם מ"ה וב"ן הם מוחין, והבן זה מאד.

קפא) והנה העיבור והיניקה ומוחין שנעשה אחר הנסירה בחזרת פב"פ בברכת אבות בברכת מגן אברהם, הוא החסד שם מ"ה שנכנס עתה לז"א, והבן זה כי הם מוחין חדשים דבחי' פב"פ. (אך ממ"א נראה, כי חצוניות יש בה אורות פנימים ומקיפים, וכן הפנימיות או"פ ואור מקיף. ושם מ"ה הוא החסדים, וז"ס אתי החסד ופריש לון גדפין).

קפב) והנה נודע, כי שם ב"ן הוא הגבורה ואחורים, ובזה תבין, כי החצוניות הנחלק לג' כלים הוא עיקר הנקרא גוף, ובכל בחי' מהם יש מוחין כנ"ל, והם מלוכשים תוך ג' בחי' נה"י דאמא של חצוניות שלה ג"כ, דהיינו בתבונה, וכן עד"ז ג' בחי' לפנימיות. והמוחין שלהם, נכנסים אח"כ מלוכשים תוך ג' בחי' דפנימיות נה"י דאמא ג"כ. וג' בחי' פנימיות הם תוך ג' בחינות החיצוניות, והחצוניות נקרא גוף, והפנימיות נקרא קול.

אור פנימי

גופני, כי הוא נעשה בנה"י דפרצוף חיצון שנקרא גוף, שפירושו ו"ק, כנודע. ושעם חידוש זווג הזה כבר נתבאר בחלק הקודם. ע"ש.

והנה או"א דאצילות, אע"פ שיש בהם קומת ס"ג בקביעות, שמבחינת קומה זו הם פב"פ בזווג דלא פסיק לעלמין, הנה זה מספיק רק לבחינת מ"ה החדש שבהם, אמנם כיון שמקורם דאו"א מנקודים הם חו"ב, ע"כ לקומת ע"ב הם צריכים, ומבחינת ע"ב הם נבחנו בקביעות, שהם רק ו"ק בלי ראש וחסר להם נה"י דכלים וג"ר דאורות, כי ע"כ הם מלבישים מתחת לראש דא"א שהוא ע"ב, והבינה שיצאה לבר מראש דא"א היא הכתר דאו"א, כנודע. וז"ש הרב לעיל בחלק ח', שאו"א לקחו מבין שניהם קומת בינה דמ"ה החדש, וו"ק דחו"ב דב"ן, כי הג"ר דחו"ב לקח עתיק, באופן שכל קומת בינה

דאו"א ובחינת פב"פ שבהם דלא פסיק, נחשב רק לבחינת ו"ק בלי ראש כלפי קומתם המיוחד להם מנקודים והם נבחנו ע"כ לבחינת גוף בלבד, בערך קומת ע"ב. וכל זה הוא בקביעות, אבל ע"י העליות מ"ן דנשמות לזו"ן, ועל ידי מ"ן דזו"ן לאו"א, או או"א עולים ומלבישים גם לג"ר דא"א, ומזדווגים שם על המזלין שנעשה לדעת שלהם, והם משיגים נה"י דכלים וג"ר דאורות בקומת ע"ב, וזה נבחן לזווג הפנימי דאו"א, כלומר לזווג דפה דראש שלהם מקומת ע"ב, וע"כ נקרא בשם נשיקין כי המ"ד דנוצר חסד מתלבש בחיך דא"א, והמ"ן דונקה מתלבש בגרון דא"א, שעליהם מלבישים חיך וגרון דאו"א, ויוצא עליהם קומת ע"ב, כמו שנתבאר בחלק הקודם. ע"ש.

וזה אמרו "והפנימי דאבא נקרא מזלא

קפג) וכבר ידעת, כי המלאכים נבראו מקולות היוצאין מפה ז"א, והם מזווג הנשיקין רוחא ברוחא, שהוא פנימיות ז"א הנקרא קולות, ופנימיות נוקבא הנקרא דבור, והבן זה. וכשאיין בה רק חיצוניות שהיא עומדת אב"א, נקרא יונת אלם. והנה ידעת מהיכן קול ודבור לאדם, שהוא הגוף הפנימי, שבו מתלבש נר"ן, ובמות האדם מסתלק הגוף הפנימי עם נר"ן, ונשאר גוף החצון אלם.

קפד) ודע, כי בעליית ז"א בסוד מ"ן, עולים פנימיותם עם המוחין של החיצוניות, כי כל זה הוא תוספת. והסבה, כי צריך לבחינת מ"ן שיעלו

אור פנימי

גמורים וע"כ נקרא הזווג דחב"ד אלו בשם זווג דנשיקין.

וזה אמרו (באות קע"ח) וכנסת ישראל הוא גוף הפנימי ומלכות גוף חיצון, וזווג ב' הגופות הפנימיות נקרא נשיקין כי בעת שהנוקבא מקבלת פרצוף הפנימי שלה דפכ"פ, היא נקראת כנסת ישראל. משום שפרצוף הפנימי דז"א נקרא ישראל, והיותו משפיע ומכניס אורותיו לפרצוף הפנימי דנוקבא בסוד הזווג דנשיקין, נקראת משום זה הנוקבא בשם כנסת ישראל. ובחינת הזווג של ישראל וכנסת ישראל, שהם ב' גופות הפנימיות נקרא זווג דנשיקין. כנ"ל, להיותם בחינת זווג דג"ר. אמנם להולדת נשמות אין הזווג הזה דנשיקין מספיק, אלא שצריכים עוד לזווג ב' הנקרא זווג גופני, דהיינו ע"י נה"י דפרצוף החיצון דזו"ן, כמ"ש בחלק הקודם. כי אין זווג דנשיקין מספיק לגמרי, רק למלאכים שאינם צריכים לג"ר, אבל נשמות הצדיקים צריכים לג"ר, צריכים לב' זווגים, לזווג דג"ר, ולזווג דיסודות הנקרא גופני. והוא מטעם כי אין בחינת חכמה דל"ב נתיבות מושפעת באצילות זולת דרך יסודות, כנ"ל בחלק י"ד.

קפד) בעליית ז"א בסוד מ"ן עולים פנימיותם עם המוחין של החיצוניות כי כל זה הוא תוספת. כי יש כאן ג' פרצופין בפרצוף החיצון, הנבחנים לג' פרצופי

שם ע"ב" דהיינו כמבואר, אשר קומת בינה דאוי"א המלבישים לא"א מגרון ולמטה, נבחנת לחיצון דאבא ואמא, משום שהם מיוחסים לקומת ע"ב וקומה זו אינם מקבלים זולת ע"י עלייתם לא"א שמשמשים שם במ"ן דמזלין, ואז הם משיגים קומת ע"ב, שהוא פרצוף החב"ד המיוחס להם משורשם מנקודים. וע"כ מכנה הרב את פרצוף הפנימי דאבא בשם מזלא, ובשם ע"ב, כי חב"ד דס"ג הוא בערך מוחין דו"ק בשבילם, ורק קומת ע"ב שמשגים ע"י מזלא, הוא הנחשב לפרצוף הפנימי דאבא, וכן דאמא. וע"כ רק הזווג דאוי"א דקומת ע"ב נחשב לזווג דנשיקין.

וזה אמרו "והפנימי דז"א הוא שם מ"ה שקיא דאילנא ובערך החיצון יקרא הפנימי נשיקין רוחא ברוחא כי שם מ"ה הוא רוח" הוא מדגיש בזה שבחינת הז"א הוא שם מ"ה שלעולם הוא רוח, שהרי אין יותר בז"א רק ששה כלים חג"ת נה"י, ואפילו בעת הגדלות לא נתוספו לו כלים דחב"ד אמיתים דבחינת ג"ר, אלא רק הכלים דחג"ת נעשו לו לחב"ד. כנ"ל. ולפי"ז, למה נקרא זווג דנשיקין, הרי אין נשיקין אלא בחינת ג"ר ממש. וזה שאומר, שנקרא זווג דנשיקין רק בערך פרצוף החיצון, שהוא בחינת ו"ק לגמרי, כנ"ל, ובערכו נבחנים החב"ד דפרצוף הפנימי דז"א בבחינת ראש וג"ר

ג"כ ג"ר ממש ולא ו"ק, כמ"ש במ"א, וג"כ ג"ר של החצוניות נקרא מוחין, והכל עולה בסוד מ"ן: ג"ר החצוניות, וכל הפנימיות.

קפה) וכשחזור לירד, נכנסים תחלה הג"ר דחצוניות מלובשים בבחי' פנימיות דחצוניות נה"י דאמא, ואח"כ יורד כל ג' בחי' פנימיות דו"א מלובשים תוך הג' בחי' פנימיות נה"י דאמא.

אור פנימי

האחור, שהם ו"ק הכוללים עיבור יניקה, והמוחין דו"ק, דהיינו ג"ר דרוח, שהם נבחנו לג"ר דכל קצה וקצה מן הו"ק, כנ"ל בדברי הרב ע"ש. והם נקראים כאן מוחין של החצוניות. והנה בעת עליית מ"ן לאו"א עולים רק בחינת ג"ר דו"א, שהם המוחין דתוספת שאינם מעיקר פרצופו, כנ"ל באורך. ע"ש. וע"כ נבחן שעולים כאן ב' בחינות מוחין, א' הוא כל פרצוף הפנימי, שהוא כולו בחינת מוחין וג"ר. וב' הוא המוחין דחצוניות, שהם ג"ר דרוח הנבחנו למוחין דו"ק, כי גם הם בחינת ג"ר ותוספות כנ"ל, וזה אמרו "והכל עולה בסוד מ"ן, ג"ר דחצוניות וכל הפנימיות" כמבואר, שהם ג"ר דרוח, וכל ג' הפרצופים של הפנימיות שהם עי"מ כנ"ל.

וזה אמרו לעיל (באות קע"ט) ידעת כי גופא דמ"ה פנימי וגופא דב"ן חיצון, וכעד"ז באורות כי אורות דמ"ה פנימיות ואורות דב"ן מקיפים נמצאו כי גר"ן פנימים דמ"ה הם אורות לג' כלים הפנימיות, והמקיפין הם אורות לג' כלים החיצוניות" דהיינו כמבואר, שיש ג' פרצופים עי"מ בבחינת החיצון, שהם נבחנו לג' כלים דחיצוניות, שפירשו ו"ק. שבהם מתלבשים גר"ן דב"ן, שנפש רוח מתלבשים בב' הפרצופים דעיבור יניקה. והנשמה, שהיא ג"ר, מתלבשת בפרצוף המוחין של החצוניות, דהיינו המוחין דו"ק, שהם ג"ר דרוח, כנ"ל.

וכן יש ג' פרצופים עי"מ בפנימיות, שהמוחין דפכ"פ הבאים משם מ"ה, נבחנו לג' כלים דפנימיות, שנפש רוח מתלבשים בב' הכלים דעיבור יניקה, והנשמה מתלבשת בפרצוף המוחין של הפנימיות, דהיינו המוחין דו"ק, שהם ג"ר דרוח, כנ"ל. ומה שהרב מכנה לאורות דב"ן בשם אורות מקיפים, אין הכונה לאו"מ ממש, שהרי הם גר"ן פנימים המתלבשים בעי"מ דפרצופי האחור, וא"כ אינם מקיפים אלא פנימים. אלא שיש כאן ענין של תחתון ועליון. כי להיות הכלים דב"ן שייכים לעי"ס דנקודים, שהם העליון לפרצופי אצילות, כנ"ל באורך, ע"ש. וע"כ נבחנו ג"כ המוחין שבהם, לבחינת מוחין דעליון, כלומר, שאינם במקומם האמיתי שיהיה נבחן להתלבשות גמורה, כי המה צריכים לעמוד במקום העליון, דהיינו בה"פ נקודים הקודמים לאצילות. ולפיכך נבחנו הכלים ההם בשם כלים חיצונים לאצילות, שפירשו, שהם למעלה מן מדרגת האצילות.

וכן האורות המתלבשים תוך פנימיות הכלים ההם, נבחנו בשם אורות מקיפים מטעם ההוא. כי זה הכלל כל אור דפרצוף עליון הוא נבחן לבחינת או"מ לפרצוף תחתון, אם נמשך ממנו איזה הארה אל התחתון. וכל הכלי שבתחתון המקבל לאותה הארה נקרא בשם כלי חיצון, שפירשו, שאינה מבנין של התחתון לגמרי, כי אלו היה הכלי לגמרי מבנין התחתון לא היה

קפו) ודע כי כשאנו אומרים שעלה ז"א בחיצוניות נה"י דאמא, אינו בפעם א', רק תחלה בסוד עיבור בבחינת חיצוניות, ואח"כ ביניקה בבחי' אמצעיות, ואח"כ בגדלות בבחי' פנימיות.

אור פנימי

שהם באים בנה"י דאמא. לבין המוחין דפב"פ שאינם באים רק במלכות דאמא בלבד, ומקבלים רק הארה מן עטרא דגבורה שבמוחין דז"א, כמ"ש שם.

אמנם יש להבין היטב ההפרש הזה. כי מהו החילוק, אם מקבלת מוחין מן נה"י דאמא או רק ממלכות דאמא. וכן צריכים להבין, למה בעת שמקבלת מן נה"י דאמא עצמם, דהיינו המוחין דאחור, אז אינה צריכה אל הז"א, ואם היא מקבלת ממלכות דאמא, דהיינו המוחין דפב"פ, אז היא צריכה אל הז"א.

וצריכים לזכור כאן מה שפירש הרב בדברי הוזהר, במ"ש דאמא בדכורא אסתיימת, שהוא, משום שנה"י שלה נתלבשו ונעשו מוחין בז"א שהוא זכר. שז"ס הפסוק, שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדן ה' אלקי ישראל (עי' זוהר שמות דקכ"ד), ולפי"ז יש להבין למה היא נקראת בשם נוקבא אמא, אם היא מסתיימת בזכר. אמנם הענין הוא, כי המדובר הוא בעת שנה"י דאמא מתלבשים עם מוחין דחיה בז"א, שאז הבינה דא"א חוזרת לראש דא"א, ומשגת קומת ע"ב כמו א"א, ונבחן אז שאמא חזרה להיות חכמה שהוא דכורא, וע"כ נעשו נה"י שלה לנה"י דכורין ממש, ומתלבשים בז"א בבחינת מוחין דחכמה שבהם. וז"ש הרב שאמא נקרא דכורא בעת אשר נה"י שלה מלובשים במוחין דז"א, דהיינו בעת שמקבל ממנה מוחין דחיה, שהם בחינת חכמה דל"ב נתיבות, והם אינם מתגלים כי אם ע"י מ"ן דז"א, וע"כ הם נקראים על שמו, כי אמא עצמה אינה צריכה להם, כנ"ל בחלק י"ד.

גם זה סוד מה שכותב הרב לעיל

ראוי לקבל האו"מ של העליון. ומשמיענו הרב בזה ענין עמוק מאד, שהוא קשה להסבירו לגמרי. אמנם זה מבואר במפורש מדברי הרב עצמו, שכל ההארות מבחינת ב"ן, נחשבות לאורות דעליון. הנקראים או"מ. ודבר זה נכבד מאד.

וזה אמרו (באות ק"פ) "ונמצא כי ב' בחינות לבד שהם מ"ה וב"ן הם מוחין והבן זה מאד" משמיענו בזה לבל לחשוב, שהאורות דב"ן אינם כ"כ חשובים בבחי' מוחין. וזה אמרו שאין במוחין אלא ב' בחינות לבד, שהם מ"ה וב"ן, כלומר שמשמשים יחד. כי בחינת החדשים בעיקרם באים ממ"ה, ובחינת הארת חכמה בעיקרה באה מב"ן והם מאירים תמיד יחד. ולכן הוא מסיים והבן זה מאד. כי זה הוא כל פנימיות הבנת המוחין.

וזה אמרו "העיבור והיניקה ומוחין שנעשה אחר הנסירה וכו' הוא החדש שם מ"ה שנכנס עתה לז"א, והבן זה כי הם מוחין חדשים דבחינת פב"פ" הנה לא בכדי ציין הרב "והבן זה, כי יש כאן הבנה רבה ועמוקה באלו המוחין חדשים דפב"פ. כי אחר שהנוקבא נתגדלה ועלתה באחוריו דז"א בקומה שוה עמו עד הכתר, מכח הנה"י דאמא שנתלבשו בה שלא ע"י ז"א, שאז כבר הנוקבא אינה צריכה לז"א, הנה שוב חזרה לנקודה תחת היסוד דז"א, ובאה בבחינת עיבור יניקה מחדש, שהפירוש הוא בחינת ו"ק בלי ראש, ואח"ז בבחינות מוחין חדשים, שהם אינם עוד מנה"י דאמא עצמם, אלא מבחינת מלכות דאמא שאינה כלולה בנה"י שלה הנעשים מוחין לז"א. כנ"ל בדברי הרב (דף א' תשע"ג אות קנ"ו ע"ש). הרי ההפרש הגדול, שיש בין המוחין דאחור

קפו) ונמצא, כי ג' בחי' פנימיות ג"ר דו"א, בתחילה הלבישו ג' בחינות דחיצוניות לג' תחתונות דנה"י דאמא, ואח"כ, חזר לעלות ומלביש ג' בחינות פנימיות ג"ר דו"א לג' בחי' פנימיות נה"י דאמא, ע"י ג' בחינות עי"מ, והג' בחינות חיצוניות נה"י דאמא ירדו, להיותן מתלבשים לג' בחינות חיצוניות דג' אמצעיות דו"א, וכעד"ז בכל עליות.

אור פנימי

דכורא כמו הו"א, כי הם נמשכים מבחינת ע"ב דכורא, כנ"ל ואז לא היה שייך כלל בחינת זווג ביניהם, כי אינה צריכה להשפעתו כלום, כי יש לה המוחין דע"ב כמותו ולא היה אז שום הפרש מנה"י דנוקבא לנה"י דו"א.

אמנם לא היה כן, כי המוחין דנוקבא אינם יוצאים מאותם בחינת נה"י דאמא הכלולים במוחין דו"א אלא רק על בחינת מלכות דאמא שאינה כלולה בנה"י הנ"ל דאמא, אשר מלכות זו היא בחינת נוקבא, שפירושה בחינת מסך דצמצום ב' הנקרא מלכות דאמא, שהיא בחינת ה"ת בעינים, אלא מתוך שמלכות דאמא נמצאת שם במוחין דו"א ג"כ, כמ"ש באו"פ שם, ע"כ היא נכללת בעטרא דגבורה דו"א, אשר ע"י הזווג הנעשה שם תוך ראש דו"א יוצאים שם מוחין דע"ב בשביל הנוקבא עש"ה. ונמצא שמפאת עצמה אין אל הנוקבא מוחין דג"ר, כי היא אינה כלולה במוחין דו"א, דהיינו בנה"י דכורא דאמא, אלא רק במלכות דאמא, שמבחי' זו אין לה ראש כלל, וכל בחינת המוחין דג"ר שלה באים רק מתוך התכללות המלכות דאמא בעטרא דגבורה דו"א, ונמצא מזה, שהיא מקבלת מו"א והיא צריכה אליו, כי זולת התכללות הנ"ל לא היה לה שום מציאות של ג"ר. והבן היטב.

ובזה תבין מה שמדייק הרב להפריש בין מוחין דפנים, שהנוקבא צריכה לו"א, ובין מוחין דאחור, שאז אין הנוקבא צריכה אליו. כי בעת הנסירה, שאז נבנה בחינת פרצופה והיא מקבלת המוחין ע"י התלבשות

(בחלק זה אות ו'). "דאו"א כחדא נפקין וכחדא שריין". שפירושו שנה"י דאו"א דבוקים תמיד כחדא, וזווגם לא פסיק לעלמין, ואין לדבר כלל מנה"י דאמא המיוחדים רק מאמא, כי בעת שאו"א, הם במוחין דס"ג, הם שניהם בחינת בינה ואז נחשבת אמא לנוקבא אע"פ שנה"י דאבא כלולים בה. וזהו "כחדא נפקין" כלומר שיוצאים לבר מראש דא"א יחד דהיינו מקומת ע"ב שהוא דכורא, ואין להם רק מוחין דס"ג שהיא נוקבא כמו בינה, ולפיכך אע"פ שנה"י דאבא נכללים בה בהכרח כנ"ל, מ"מ נחשבת הנה"י שלה לנוקבא. גם זהו "כחדא שריין" דהיינו בעת חזרת הבינה לראש דא"א שמזדווגת על המולין כנ"ל בחלק י"ד, הנה אז גם אמא משגת מוחין דע"ב דכורא כמו אבא, ואז הנה"י שלה בחינת דכורא כי עצם נה"י דאבא הנקראים ע"ב, נכללים בה ממש, ונחשב היסוד דאמא ליסוד דכורא. באופן, בין שהם במוחין דס"ג שהם בחי' נוקבא, ובין שהם במוחין דע"ב שהם בחינת דכורא, הם נמצאים בזווג דלא פסיק לעלמין. בסוד האי שביל בהאי נתיב יתיב. וזכור והבן את זה. (ועי' לעיל דף אלף ס"ח אות קכ"ב).

ועם זה תבין היטב מה שמדייק הרב כל כך (לעיל בחלק זה אות קנ"ו). לחלק בין מוחין דו"א בין מוחין דנוקבא. כי מדגיש שם, שמוחין דנוקבא יוצאים על מלכות דאמא שאינם בכלל הנה"י שלה שנעשו מוחין לו"א. ע"ש. כי אם גם המוחין דנוקבא היו יוצאים בבחינת נה"י דאמא שנעשו מוחין לו"א, היתה גם הנוקבא בחינת

קפח) נמצא כי אין עלייה דג"ר דז"א בג"ת דאמא נעשה בפעם אחד, כי צריך עיבור יניקה ומוחין לחיצוניות, ועיבור יניקה ומוחין לפנימיות וכן בכל עליות שיש בכל הפרצופים הם עד"ז. ומעתה אל תתמה אם נתקנו התפלות באורך גדול, כי כמה בחי' צריך עד שיעלו ג"ר בג' אחרונות של העליון ממנו, וכן בכל בחי'.

אור פנימי

לפיכך אינם יכולים לקבל חכמה בלי התלבשותה תוך החסדים. ובחינת החסדים, אין הנוקבא יכולה לקבל זולת בדרך המדרגה מן הו"א ונמצא שאין נה"י דאמא המתלבשים בנוקבא מועילים לה אלא רק לבחי' אור החכמה בלבד, ונמצא שבעת עליתה לקומה שוה עם הו"א באחור עד הכתר שלו, היא נמצאת אז מחוסרת אור החסדים, ונמצא מזה, שאפילו אור החכמה אינה יכולה להאיר בה בהתלבשות גמור, מפאת החסרון דלבוש החסדים. וז"ס מה שכתב הרב לעיל שהאורות דבין נבחנו למקפים (לעיל אות קע"ט ע"ש). כי המוחין אלו דאחור שהם באים מבין, אינם יכולים להתלבש לגמרי בהנוקבא, מתוך שחסר להם לבוש דאור החסדים וע"כ הג"ר דבין נחשבים לה בחי' או"מ. ומטעם זה לא יכלה לעמוד במצב הזה של קומה שוה עם הו"א, באחור, והיא חוזרת לנקודת תחת היסוד, ובאה בעי"מ דפב"פ מחדש, כי אחר שהיא מקבלת מז"א, יש לה אז אור דחסדים דמ"ה, שבה מתלבשת הארת חכמה. ואז יש לה הג"ר בבחינת התלבשות.

וכדי שתבין היטב הענין הזה, אעתיק לך לשון הרב (בשער הכוונות ביו"כ דרוש ג') וז"ל "אי אפשר שיתפשט ויתלבש אור הא"ס בשום א' מהי' ספירות, אלא עד שיתלבש תחלה אור החכמה בהם, ואז אור הא"ס מתלבש בתוך החכמה ומתפשט בתוך הספירה. וז"ס כולם בחכמה עשית. וכעד"ז אין שום אחד מהו"ק תג"ת נה"י יכול להתלבש בו אור הא"ס אם לא שיתלבש בהם בתחילה אור החסד. וז"ס יומם יצוה

נה"י דאמא בתוכה, הנה אז יש לה מוחין דדכורא, בסוד אמא בדכורא אסתיימת, ואינה נחשבת אז לבחינת נוקבא כלל, כי אינה צריכה אליו, ולא שייך כלל שום זיווג ביניהם. אבל במוחין דפנים, הרי היא חוזרת תחילה לנקודה תחת היסוד, ומקבלת בדרך המדרגה עי"מ ע"י הו"א, ולא ע"י נה"י דאמא, שפירשו הוא, שהיא מקבלת המוחין רק ממלכות דאמא שאינה בכלל התלבשות המוחין דז"א, וכל בחינת ג"ר שלה הם רק מתוך התכללות המלכות דאמא בעטרא דגבורה דז"א, ונמצאת עתה שהיא צריכה תמיד לזווג עם ז"א, כדי לקבל המוחין מהזווג שנעשה תחילה ע"י היסוד שלו, בסוד בנימין הכלול ביוסף, דהיינו העטרא דגבורה שלו, כנ"ל (בחלק י"ד אות ע"ו). ומשם היא משגת ג"ר ולא זולתו, וע"כ היא צריכה אליו. והוה ההפרש הגדול בין מוחין דאחור למוחין דפנים. וזכור זה.

ואין להקשות, כי לפי"ז גדולים יותר המוחין דאחור מהמוחין דפנים. שהרי במוחין דאחור יש לה הג"ר מכח נה"י דאמא, שהם עצמות הג"ר, מה שאין כן במוחין דפנים, שאין לה רק הארה מג"ר, וכן היא צריכה להיות בזווג עם הו"א. אמנם הענין הוא, כי אין מוחין דחכמה יכולים להתלבש בפנימיות הפרצוף זולת בהתלבשות בחסדים. כנודע, כי זה כל ההפרש בין הבינה ובין הו"ן, שהבינה עצמה יכולה לקבל חכמה בלי התלבשות בחסדים, להיותה מעצמות החכמה, כי כל הג"ר חשובים כחדא, אבל זו"ן שהם ממקורם רק בחי' חסדים הנמשכים מבינה, כמ"ש לעיל בדף ה' ד"ה וטעם.

* קפט) והנה במיתת ז"א עד שליש עליון דת"ת שלו כבר ירדו אחורי אר"א אבל אחורי יש"ס ותבונה לא נגמרו עד מיתת נוקבא דז"א,

אור פנימי

המפתח הכי חשוב לידיעת בנין הנוקבא חזרנו והדפסנוה כאן. וכבר נתבאר שם, שד' קומות ממטה למעלה יצאו באו"א עלאין, שעיקרם הוא קומת הסתכלות עיינין דאו"א עלאין זה בזה, אשר הממעלה למטה שלו הוא מלך הדעת. אלא מסבת הודככות ושכירת הכלים, יצאו עוד ג' קומות זו למטה מזו, שהם: גופא דאבא, וגופא דאמא, ויסודות דאו"א, שבחי' הממעלה למטה שלהם הם ג' המלכים: חסד, גבורה, ושלש עליון דת"ת עד החזה. שאחר שנשברו הכלים דחג"ת עד החזה, נתבטל גם בחינת המ"ן דז"א שהיו צריכים להיות בבחינת קיום והעמדה בראש דאו"א, ועל כן נתבטלו ג"כ המוחין דאו"א, וירדו מבחינת ראש לבחינת גוף, דהיינו למקום ד' המלכים דחג"ת דז"א, ונעשו לבחינת ו"ק בלי ראש. וכבר ידעת, שאלו האחורים הם באמת אותם בחינת אח"פ דאו"א שנפלו בעת צמצום ב' דנה"י דא"ק, למקום החג"ת דז"א, אלא בעת גדלות דנקודים חזרו ונתחברו בראשיהו דאו"א בבחינת נה"י חדשים דכלים, ולפיכך אחר שנתבטלו המוחין האלו, וחזר הצמצום ב' למקומו, ירדו ג"כ האח"פ שהם הנה"י דכלים, אל המקום שהיו מטרם ביאת המוחין, כמ"ש שם.

ועד"ז יצאו ד' קומות בישוס"ת הנקרא שם: הסתכלות עיינין דישוס"ת, וגופא דישוס"ת, ויסוד, ומלכות. אשר הממעלה למטה שלהם, הם ד' המלכים: ב"ש ת"ת, ונו"ה, ויסוד דז"א, ומלכות דז"א. ואחר שנשברו ד' הכלים האלו דז"א עד המלכות שהיא הנוקבא שלו, נתבטלו המוחין

ה' חסדו. כי חסד נקרא יומם, יומא דכליל כולו שיתא יומין, שהם ו"ק. ונמצא שבתחלה מתפשט אור החסד בתוך ו' ספירות תחתונות דאצילות, ובתוך החסד מתלבש אור החכמה, ובתוך החכמה מתלבש אור א"ס. אבל הבינה, אין מתלבש בתוכה אור א"ס אלא ע"י החכמה בלבד. והרי זה דרך כללות כל הי"ס דאצילות וכעד"ז הוא בכל הפרטים עכ"ל. רוצה לומר אפילו ו"ת הפרטים דג"ר, צריכים ג"כ ללבוש החסדים עש"ה כל ההמשך.

הרי מבואר מדברי הרב, שבעת שבינה שבה לראש דז"א ומקבלת חכמה, היא נבחנת שם לאור חכמה בלבד. ותוך אור החכמה מתלבש בה אור א"ס. אבל הו"ק, שהם זו"ן, מחויבים לקבל מתחילה אור החסד, שהוא נעשה לבוש לאור החכמה, בסוד יומם יצוה, ואז מתלבש אור א"ס תוך החכמה. עש"ה. וזהו הטעם שאין הנוקבא יכולה להיות במצב הזה דאחורי הו"א אע"פ שיש לה שם נה"י דכורא דאמא, כי אין שם בנה"י אלו אלא אור חכמה, שאור הזה צריך ללבוש של חסדים, וכיון שאי אפשר לה לקבל חסדים רק דרך המדרגה מז"א בעלה, ע"כ חזרה ומיעטה את עצמה לבחינת נקודה תחת היסוד, כדי לבא מחדש בעי"מ דפב"פ. כנ"ל.

קפט) במיתת ז"א עד שליש עליון דת"ת שלו כבר ירדו אחורי אר"א אבל אחורי ישוס"ת לא נגמרו אלא עד מיתת נוקבא דז"א. כבר נדפס מאמר זה לעיל במקומו דף תקל"א מאות נ"א עד נ"ג. אכן לא נתבאר שם הענין די צרכו. ומתוך שהוא

* ע"ח ח"א שער ט': שער שכירת הכלים אמצע פרק ב'.

ולכן האחורים דאו"א לוקחתם ז"א והאחורים דיש"ס ותבונה לוקחתם המלכות ומתלבשים האורות שלהם בהם, דוגמת המוחין דז"א.

אור פנימי

המלביש על התג"ת אלו, וגם או"א עלו לראש דא"א. ועד"ו כל בחי' נה"י של המדרגות, שמכח צמצום ב' נפלו לרשותם בחינת התג"ת שלמעלה מהם, נמצאו עתה בעת ירידת ה"ת לפה שנה"י אלו חזרו ונעשו לבחינת תג"ת וע"כ נה"י דא"א עלו לתג"ת שלו והעלו עמו גם הו"א שהיה מלביש על נה"י שלו, ואז נכלל הו"א בתג"ת דאו"א ששם עתה הנה"י דאו"א.

הרי נתבאר, שכל סיבת עלית או"א לראש דא"א, ששם מקבלים הווג המוריד ה"ת מעינים ומעלה אח"פ, שהם האחורים שלהם שנפלו בעת שביה"כ, הוא מפאת עלית מ"ן של הו"א אליהם, שאז עולים לא"א ואז משיגים האח"פ שלהם, שהם הנה"י החדשים המשלימים לע"ס דכלים ואז מקבלים או"א על ידי זווג דנשיקין דא"א, את בחינת ג"ר דע"ב. ולפיכך נוטל גם ז"א בחינת המוחין דאו"א, כי זה הכלל כל מה שהתחתון גורם שיצא בהעליון חוזר כל הריח הזה גם אל התחתון. ולפיכך ע"י עלית מ"ן דז"א, שגרם לנה"י דא"א שיעשו תג"ת, והעלה שם האחורים דאו"א שנפלו לבחינת נה"י עם עליה הו", אשר אז השיגו או"א בחינת נה"י החדשים, ונשלמו בג"ר דאורות נמצא גם הו"א לוקח אותה הקומה. וזה אמרו "האחורים דאו"א וכו' ומתלבשים האורות שלהם בהם, דוגמת המוחין דזו"ן" דהיינו כפי השיעור דזו"ן מקבלים המוחין מאו"א, כבר בהכרח העלה דוגמתו מבחינת האחורים שלהם. כי נתבאר שכל בחינת קבלת המוחין דז"א הוא משום שגרם לאו"א אלו המוחין, דהיינו משום שעל ידו נתעלו הנה"י דכלים דאו"א וישסו"ת והג"ר דאורות כנ"ל. נמצא ששיעור מוחין דזו"ן ושיעור השלמת אחורים דאו"א וישסו"ת שקולים הם. אמנם יש להבחין

דישסו"ת, וגם האחורים שלהם ירדו למקום הגופות תנהי"ם, ונעשו לבחינת ו"ק בלי ראש. והם ג"כ בחינת אח"פ שלהם כנ"ל באו"א.

וזה אמרו "במיתת ז"א עד שליש עליון דת"ת שלו כבר ירדו אחורי או"א" דהיינו כנ"ל, שאחר שנשברו כל ד' מלכים דתג"ת דז"א עד החזה, נגמר ג"כ ענין נפילת אחורים דאו"א. וזה אמרו "אבל אחורי ישסו"ת לא נגמרו אלא אחר מיתת נוקבא דז"א". דהיינו אחר גמר מיתת ד' המלכים תנהי"ם. כנ"ל.

וזה אמרו "האחורים דאו"א לקחם הו"א, והאחורים דישסו"ת לקחם המלכות ומתלבשים האורות שלהם בהם דוגמת המוחין דז"א" פירוש, כי ע"י עלית מ"ן דז"א נמצא מעלה עמו מחלקי אחוריים אלו דאו"א וישסו"ת שנפלו למקום זו"ן, כי ע"י המשכת טפת ע"ב ס"ג דא"ק לעתיק דאצילות בבחינת מ"ד, שהוא למעלה מצמצום ב' נמצאת טפת הווג היא שמורידה ה"ת מעינים למקום הפה כמו שהיתה עומדת מטרם צמצום הב' שנעשה בנקודים, ונמצאים מוחורים האח"פ דאו"א וישסו"ת שנפלו למקום זו"ן, שעמהם הם משיגים גם הג"ר דאורות.

וכבר נתבאר זה בחלקים הקודמים, שאח"פ דכל מדרגה נמצאה יורדת במדרגה התחתונה, וע"כ נבחן אז שבכל בחי' תג"ת יש בהם אח"פ דראש, וע"כ עלו אז בסבת ירידת ה"ת לפה, התג"ת של כל הפרצופים ונעשו לחב"ד, והעלו עמהם גם התחתון המלביש על אלו התג"ת, כי תג"ת דעתיק עלו ונעשו לראש דעתיק, והעלו עמהם גם לא"א המלביש לתג"ת אלו, וגם הוא עלה לבחינת ראש דעתיק. וכן תג"ת דא"א עלה ונעשה ראש דא"א, והעלו עמהם גם או"א

קצ) ובוזה תבין מ"ש, כי כאשר הזו"ן הם שוין יחד פנים בפנים אז הנצח הוד יסוד דאו"א הם מוחין לז"א, והנה"י דיש"ס ותבונה הם מוחין ונכנסים ברישא דנוקבא. גם תבין מ"ש, שכשהיו פב"פ, אז יוצאין ב' בחי' יעקב: אחד בז"א, ואחד בנוקבא, כי האחד שהוא ממוחין דז"א, הוא מאו"א, והב' שהוא ממוחין דנוקבא הוא מישראל סבא ותבונה.

אור פנימי

נקרא בינה ותבונה, להיותם שניהם בחינת ב"ן לבד, שהיא נקבה". עכ"ל. פירוש: שע"כ אנו קוראים לאבא ויש"ס הנעשים לאחד בשם אבא, משום שהם אז מבחינת בינה דמ"ה, השבה לראש הא"א ונעשים שם חכמה דמ"ה כמו א"א, וכן אמא ותבונה הם שניהם שם בחינת ב"ן לבד, כי קבלו שם בראש דא"א בחינת חכמה דב"ן. וע"ש התחלקות זו דמ"ה וב"ן, אנו מחשבים שניהם לבחינת אבא ואמא, שאבא עם יש"ס הוא מ"ה, ואמא ותבונה היא ב"ן, אמנם מבחינת הזווג נבחים או"א עלאין לבחינת אבא, וישסו"ת לבחינת אמא. והם שניהם בקומה שוה בעת עלייתם בג"ר דא"א, כמ"ש לפנינו. ודרך ג' הוא בשעת התחברותם לאחד, עולה התבונה ומקבלת למקום אמא עלאה, כמבואר בע"ת שי"ד פ"ח וז"ל. "אמנם הזווג להוציא מוחין דז"א הנקראים עיבור ב' היא שירדה הבינה ונתלבשה בתבונה ושם הוא הזווג למטה". פירוש: כי בינה ירדה ממעלתה וקבלה לצורת תבונה, והזווג נעשה בבחינת תבונה שהיא למטה ממדרגת בינה, עש"ה. וכן מבואר בע"ת בש"ד פ"ג. וז"ל, "יש מציאות אחר ג', שלפעמים עולה רחל בכל פרצוף ז"א, כך זאת התבונה היא שוה בארכה כמו הבינה עצמה, שמתלבשת הבינה בהתבונה והם שוות". עש"ה. הרי שהתבונה מקבלת למקום אמא עלאה לגמרי והזווג נעשה עם התבונה ולא כלל עם אמא עלאה.

וצריכים להבין שאלו ג' הדרכים הנ"ל בביאור התאחדות או"א וישסו"ת הם כולם נוהגים כאחד, כלומר, שיש להבין שבעת

בענין העלאת אחורים אלו של או"א וישסו"ת ה' בחינות: ב' לז"א וב' לנוקבא, וא' בגמר התיקון. וזה יתבאר בדיבור הסמוך.

קצ) כאשר הזו"ן הם שוין יחד פב"פ, אז הנה"י דאו"א הם מוחין לז"א, ונה"י דישסו"ת הם מוחין ונכנסים ברישא דנוקבא. היינו בעת שאו"א וישסו"ת מתחברים ונעשים לפרצוף אחד בקומה שוה, שאו מתלבשים נה"י דאו"א עלאין שהם נחשבים בכללם לאבא, והם נעשים מוחין ברישא דז"א. ונה"י דישסו"ת שהם נחשבים עתה בכללם לאמא, הם מתלבשים ברישא דנוקבא ונמצא ז"א כמו אבא עלאה, ונוקבא כמו אמא עלאה, וקומתם של זו"ן שוה, כמו קומת או"א וישסו"ת. והם משתמשים בכתר אחד כמוהם. ואז נקראים זו"ן שני המאורות הגדולים. כמ"ש לעיל.

אמנם יש בענין הזה מפתח נאמן להבין דרכי המוחין דז"א ונוקבא בכל המצבים שלהם. וע"כ הדברים הללו ראויים לתשומת לב ביחוד, ונרחיב הענין עד כמה שאפשר. ומתחילה צריכים להבין היטב, ענין התחברות או"א וישסו"ת לפרצוף אחד. אשר ג' דרכים מצאנו בהם בדברי הרב: א' הוא המבואר לעיל בדף תתקמ"ו אות ק"ג, שאבא ויש"ס נעשים אחד, ואמא ותבונה נעשים אחד. ב' הוא ע"ד שנתבאר בע"ת בשער י"ט בסוף פ"ה, "שאו"א הם יוד שבשם, ואמא היא כללות ישסו"ת ה' ראשונה שבשם, אך לפרקים אנו קוראים אבא לאבא ויש"ס להיותם שניהם בינה דמ"ה, ואמא

קצא) ואז הם שני המאורות הגדולים, לא היא גדולה ממנו ולא הוא גדול ממנה, ואינם צריכין זה לזה כלל. אמנם האחורים של אבא הם בצד ימין בחסד דז"א, והאחורים דאמא הם בצד שמאל בגבורה דז"א.

אור פנימי

הוא, ואין לה מטבעה שום נטיה לקבלת חכמה, אלא בעת שהאצילה לזו"ן דאו"י, שהוא בעיקר בחינת הארת חכמה בחסדים, הוכרחה הבינה לשוב לבחינת חכמה כדי להאיר הארת חכמה לזו"ן דאו"י. וחזרה זו דבינה לקבל חכמה, נבחן לבחינה חדשה שנתהוה בה, כי כל שינוי צורה הוא מחלק ומבדיל את השינוי ההוא מהצורה הקודמת, והם הנבחנו לישסו"ת, ולבחינת ז"ת שלה, דהיינו שורשי הזו"ן. ומטעם זה כל מקום שתמצא קומת בינה, שהיא נקראת קומת ס"ג, הנה בהכרח יש שם ב' פרצופים בקומה זו, המושגים זה מזה בטבעם, כי ג"ר דאותה הקומה, הכוללים תב"ד תג"ת עד החזה, הם בחי' חסדים מכוסים כמדת ג"ר דבינה, וז"ת דאותה הקומה, שהם בעיקר רק מחזה ולמטה, כנודע, הם נבחנו למדת חסדים מגולים, כלומר שצריכים אל הארת חכמה לבחינת הג"ר שלהם, ואין הג"ר דבינה מספיקים להם, כי לחכמה הם צריכים, כמו שהם משורשם מאו"א. כנ"ל. והבן זה היטב. עם זה תבין שעם עלית מ"ן דז"א לאו"א, שאו"א חוזרים אז לראש דא"א, שבינה דמ"ה חזרת לחכמה להשפיע הארת חכמה לזו"ן, הנה אז נבחן שרק התבונה עלתה שם לזווג עם חכמה, דהיינו ע"ד שנתבאר בבינה דאו"י, שחזרת הבינה לחכמה בשביל הזו"ן דאו"י אינה כבר בחינה בינה עצמה, אלא בחינת תבונה, א"כ גם בפרצופים הוא כן, כי בעת שקומת בינה דמ"ה עולה לא"א ומקבלת חכמה דמ"ה, אין הזווג הזה נעשה באו"א עלאין שהם ג"ר דבינה שאינם משנים מדתם, אלא שבינה קבלה לצורת תבונה, והזווג נעשה עם התבונה לקבל חכמה בשביל הזו"א.

התאחדותם של או"א וישסו"ת, נבחן הצד דכורא שבהם שהם או"א יחד, שהרי באמא עלאה אין זווג אז, וע"כ היא נכללת באבא. וכן יש להבין מבחינה אחת שגם יש"ס כלול בצד הדכורא, כי הוא זכר ובחי' מ"ה, ונודע שבעת עליתם לא"א נמצא אבא כולו מ"ה ואמא כולה ב"ן, וע"כ מבחינה זו נמצא בהכרח שיש"ס כלול באבא. אמנם מבחינה אחרת יש להבין שגם יש"ס כלול באותה התבונה המשמשת בזווג עם אבא עילאה. והוא, כי נודע, שאו"א כחדא נפקין וכחדא שריין, שהן בעת שהם לבר מראש דא"א והן בעת שעולים ונכללים בראש דא"א נמצאים נה"י דאו"א נכללים זה בזה, בסוד האי שביל בהאי נתיב יתיב, כמ"ש לעיל וע"כ נבחן אז גם בתבונה שהיא בבחי' נה"י דכורין דאבא, כנ"ל דף א' תשפ"ז ד"ה וצריכים. ואלו נה"י דכורא הכוללים בתבונה הם בהכרח מבחינת יש"ס, ולא מבחינת אבא, כי נה"י דאבא הם ממקורם בחינת חסדים מכוסים, כי בחינת הגילוי דהארת חכמה היא רק ביש"ס כנודע, ונמצא ע"כ שנה"י דכורין דתבונה שעיקרה היא חסדים מגולים הם כלולים מיש"ס ולא מאבא עלאה. ומבחינה זו נבחן שאו"א הם בימין ושניהם בחי' אבא, וישסו"ת הם בשמאל ושניהם בחינת אמא, כלומר בחינת הב"ן המקבל למוחין דע"ב אלו באופן שכל אלו ג' הדרכים באים כאחד.

וטעם הדבר כבר מבואר לעיל, כי או"א דאצילות הם בחינת בינה דמ"ה, ונמשכים מבינה שיצאה לחוץ מראש דא"א, ולפיכך הם נחלקים לב' בחינות ג"ר וז"ת כמו בינה דאו"י. כי ג"ר דבינה דאו"י, כלומר, מעצם אצילותה עצמה היא בסוד כי חפץ חסד

* קצב) ועתה נבאר בחי' הפנימית דזו"ן, כי הנה אחר כל הנ"ל, היה פעם ב' כל הנ"ל לצורך פנימית הזו"נ כנ"ל. והנה עיבור א' היה בבחי' הפנימים של א"א עצמו ולא ע"י התלבשות דאו"א, והיה זמנו ט' חדשים.

אור פנימי

שנוקבא הגדולה דהיינו המלכות דז"א עצמו, המשמשת לו מחזה ולמעלה היא דוגמת בינה עליונה, ונוקבא הקטנה שהיא רחל, היא דוגמת תבונה, ורחל מתחברת עם הנוקבא הגדולה דוגמת התבונה המתחברת עם הבינה. דהיינו כמבואר.

ולפיכך גם בעת שזו"ן מקבלים מוחין דע"ב, אין הנוקבא הגדולה דז"א מקבלת המוחין האלו, כי דרכה בחסדים מכוסים כמו אמא עלאה. אלא שנוקבא הקטנה עולה ומקבלת מקומה של הנוקבא הגדולה, ונמצאים אז ממש כמו שביאר הרב באו"א וישסו"ת, אשר או"א שניהם נעשים בחינת אבא, ובחי' ישסו"ת שניהם נעשים לבחינת אמא, ואו"א שהם אבא מקבלים קומת חכמה ומשפיעים לישסו"ת שהם אמא. כן כאן בזו"ן, שזו"ן הגדולים שניהם נעשים לז"א בלבד, וזו"ן הקטנים שניהם נעשים לרחל בלבד, והם בקומה שוה דוגמת או"א וישסו"ת במוחין דע"ב. וז"א מקבל קומת ע"ב ומשפיע אל הנוקבא, שהיא כוללת זו"ן הקטנים. וכן דרך הב' נוהג ג"כ בז"א ונוקביה דהיינו שנוקבא הגדולה נעשית פנימית לנוקבא הקטנה, זו תוך זו וקומתן שוין. וכן דרך הג' אשר ז"א הגדול וז"א הקטן נעשים שניהם לז"א ולבחי' מ"ה, ונוקבא הגדולה ונוקבא הקטנה נעשין שתיהן לבחינת ב"ן.

וזה אמרו כאן "כאשר הזו"ן הם שוין יחד פב"פ, אז נה"י דאבא ואמא עלאין הם מוחין לז"א, ונה"י דישסו"ת הם מוחין להנוקבא" כי אין הם שוין פב"פ רק כשהם

ועיקר מקבל הקומה הוא בהכרח הג"ר דבינה דמ"ה השבים לחכמה דמ"ה בעלותם לג"ר דא"א, שהם או"א עלאין שהם ג"ר דבינה, אמנם אינם מקבלים אותם לצרכם עצמם, כי הם בבחינת כי חפץ חסד הוא, אלא שמקבלים אותה כדי להשפיע לישסו"ת, שהם עתה עמהם בקומה שוה, כי הם הצריכים והמיוחסים לקבלת החכמה בשביל הזו"ן. וזה שאומר הרב "שהבינה ירדה ונתלבשה בתבונה והזווג נעשה בבחינת התבונה לבד. וכן זהו שאומר "שהתבונה שוה בארכה כמו הבינה ומתלבשת בינה בתבונה והם שוות".

וכן אומר לעיל (בחלק זה אות קנ"ב) שרחל עלתה במקום לאה ונעשית פנימיות לרחל. ע"ש. כי ענין התחלקות הז"א לב' פרצופים לזו"ן הגדולים למעלה מחזה, שהם בחינת ז"א ולא, ולזו"ן הקטנים למטה מחזה, שהם בחינת ז"א ורחל, הוא ג"כ מכת הקומת ס"ג שקיבל הז"א ונמצא אז שזו"ן הגדולים הם בחינת או"א עלאין לגמרי, כלומר, שהם תמיד בבחינת כי חפץ חסד הוא כמוהם, וזו"ן הקטנים שהם ז"א למטה מחזה הנקראים יעקב עם רחל, שהיא הנוקבא הנפרדת דז"א, הם בחינת ישסו"ת לגמרי, שהם צריכים להארת חכמה, ואין להם ג"ר אלא מהארת חכמה, ובחינת הג"ר שבזו"ן הגדולים אין מספיקים להם רק לז"ק בלי ראש. הכל כמו שנתבאר באו"א ובישסו"ת. כי מאחר שז"א קבל לקומת ס"ג, כבר נוהג בו הכל כמו באו"א דקומת ס"ג. וזהו שאומר הרב לעיל דף א' תש"ל אות פ"ג.

* ע"ח ח"ב שער כ"ח: שער העבורים פרק ג'.

קצג) לפי שעתה בפעם ב' הזאת, לא די שנכללו נה"י הפנימים של א"א עצמו בחג"ת שלו, ע"ד שהיו למעלה בעיבור אחד של החיצונית,

אור פנימי

משיגים מוחין דחיה, שהוא ע"ב. והנה אז נמצאים זו"ן הגדולים שהם מקבלים נה"י דא"א למוחין, ונעשים לגמרי בבחינת או"א, שטבעם בחסדים מכוסים, ואינם נוטלים המוחין לצורכם, כנ"ל. ונה"י דישסו"ת נעשים מוחין לנוקבא, כי הנוקבא שהיא רחל נעשית לגמרי כמו ישסו"ת, שכל המוחין לצרכה הם. כנ"ל. ואז נמצאים הזו"ן הגדולים שיום עם זו"ן הקטנים ומשמשים שניהם בכתר אחד כמו או"א עם ישסו"ת. אמנם ענין זה של התלבשות נה"י דא"א במוחין דז"א, והתלבשות של נה"י דישסו"ת במוחין דנוקבא, שאומר הרב כאן, אינו נהוג, אלא אחר גמר התיקון, דהיינו אחר שתתגלה המלכות הגנוזה ברדל"א, בסוד הכתוב אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. כמ"ש הרב לעיל דף תרי"ח אות כ"ג ע"ש. שאין מלכות זו מתגלית אלא במקום רדל"א ולאחר גמר התיקון, ע"ש. וצריכים להבין שאין הרב מדבר כאן מבחינת או"א וישסו"ת שבאצילות, אלא שהוא מדבר מבחינת השלמת האחורים דא"א וישסו"ת דנקודים, דהיינו שהם יקבלו בחזרה כל מה שנתבטל בהם בסבת שביה"כ, ויתחזרו לגדלותם כמו שהיו בעת הגדלות דנקודים מטרם השבירה, שאז היו ג' הראשים דנקודים מלבישים לג' הפרצופים גלגלתא ע"ב ס"ג דא"ק כמ"ש לעיל דף א' תצ"ד ד"ה ואח"ז, ע"ש. שזה לא יתכן רק אחר שיתעלו כל הבחינות דאחורים שלהם שנתבטלו ונפלו מהם בסיבת השבירה, שהם בחי' נה"י דכלים השייכים לכל מדרגה ומדרגה שהיו בהם בעת גדלות נקודים שעיי"ן יוכלו לקבל בחזרה הג"ר דאורות של כל מדרגה, כי נה"י דכלים וג"ר דאורות תלויים זה בזה ובאים כאחד. כמ"ש הרב לעיל. ורק אז יהיו נה"י דא"א במוחין

דז"א, ונה"י דתבונה במוחין דנוקבא, וישתמשו שניהם בכתר אחד. ותדע, שלא לו נה"י דא"א דנקודים מכנה הרב פעמים בשם עי"מ דפנימיות, ונה"י דישסו"ת דנקודים, הוא מכנה בשם עי"מ דחיצונית. וטעם הדבר, כי נודע, שישסו"ת מלבישים תמיד לבחינת נה"י דא"א, דהיינו מחזה ולמטה שלהם. והנה נודע שאין הו"א יכול לקבל המוחין אלא דרך ישסו"ת. וא"כ יש לשאול, איך אפשר שז"א יקבל המוחין מנה"י דא"א דנקודים, אחר שהם מלבישים ומקבלים רק מן ישסו"ת. והענין הוא, שמתוך שנה"י דא"א מלובשים בפנימיות ישסו"ת, כנ"ל, ע"כ יכול הו"א לקבל נה"י דא"א מבחינת הפנימיות דישסו"ת. ועל פי זה נבחן, במוחין דז"א ב' בחינות: א' מוחין דחיצונית, משום שמתקבלים אליו מישסו"ת המלביש על נה"י דא"א, כי הוא צריך לקבל מבחינת נה"י דא"א, להיות חג"ת דנקודים, וחג"ת דנקודים קבלו רק מאו"א עילאין מג"ר דנקודים, כנ"ל. וכיון שמקבל עתה רק מישסו"ת המלבישים ע"כ נבחנים אלו המוחין אליו בבחי' מוחין דחיצונית בלבד. ובחינה ב' דמוחין הם מוחין דפנימיות שהוא מקבל מפנימיות הישסו"ת, דהיינו מן נה"י דא"א המלובשים בישסו"ת, אשר אז נמצא מקבל המוחין המיוחדים אליו, כמו שקבל מהם בזמן הנקודים. ועל פי זה כתב הרב להלן דף אלף תת"ב אות קצ"ו, שיש ג' עיבורים בכללם, ב' עיבורים לחיצוניות, ועיבור ג' לפנימיות, שהוא עיבור דז' חודש. ע"ש. וכן אומר, שיש ג' עליות בכלל: א' עלית ז"א לישסו"ת. ב' העליה לאו"א. ג' העליה לא"א. ואין יותר בזמן הזה. והם ג"כ על דרך הנ"ל, שב' העליות הראשונות, הם בבחינת מוחין

אמנם גם החג"ת שלו עלו ונכללו בחב"ד של עצמו, ונמצא ט"ס דא"א נכללו והיו בבחי' ג' של ג' ג', ומזווג זה נעשה העיבור בט' חדשים

אור פנימי

מבחינת ישו"ת המלבישים לנה"י דא"א, והם חיצוניות אליהם, ועדיין לא קבל כלום מבחינת הפנימית שלהם, דהיינו מנה"י דא"א עצמם של הנקודים. כי עדיין לא העלה כלום מהאחורים שלהם שנתבטלו בעת שביה"כ, אלא שהעלה עד עתה רק את האחורים דישו"ת דנקודים בלבד. וטעם הדבר, כי נתבאר לעיל, שכל ענין התיקון הוא, להחזיר כל קומת או"א וישו"ת כמו שהיו בעת הגדלות דנקודים מטרם שביה"כ, וענין זה נעשה ע"י התזרת אחורים שלהם למקומם כמו שהיו בהם בעת הגדלות. גם נודע, שמבחינת מוחין הקבועים באצילות, נמצאים הג"ר דעתיק במקום הג"ר דנקודים, ותג"ת נה"י דעתיק במקום חג"ת נה"י דנקודים. והג"ר דא"א נמצאים במקום ישו"ת דנקודים שעמדו שם במקום חג"ת דנקודים, כנ"ל בחלק ז'. וא"א מלביש לחג"ת דעתיק שהם עתה במקום חג"ת דנקודים, הרי שראש דא"א הוא ממש במקום ישו"ת דנקודים. ועם זה מובן מאילו שהמ"ן והאחורים המשלימים לישו"ת צריכים להעלותם למקום ג"ר דא"א, להיותו בחי' ישו"ת דנקודים, ועל ידי העלאה זו נשלמים ישו"ת בנה"י דכלים וג"ר דאורות בכל קומתם שהיה להם בעת גדלות הנקודים מטרם שביה"כ. אבל המ"ן והאחורים שנתבטלו מאו"א דנקודים, הרי צריכים להעלותם למקום ג"ר דעתיק, להיותם בחינת או"א שבג"ר דנקודים, כנ"ל, אבל העלאה זו לג"ר דא"א, אינה משיב את האחורים שלהם למקום ראשיהו דא"א דנקודים, שהיהו מקום חג"ת דנקודים ששם מקום הנפילה דאחורים שלהם בעת שנתבטלו, כי האחורים דא"א נפלו למקום דחג"ת דנקודים, כמ"ש הרב לעיל בחלק ז'. הרי שאין ענין העלאת האחורים דא"א מתחיל,

דחיצוניות, ועליה הג' היא בבחינת מוחין דפנימיות. כי מתחילה הוא עולה לישו"ת שהם המוחין דחול, שאינו נחשב עליה ממש לז"א, אלא רק להארת ה"ר ממעלה למטה, (כנ"ל בחלק זה אות י"א), כי אז אע"פ שבשעת העלאת מ"ן והזווג, נכללו נה"י דא"א בחג"ת שלו, והו"א עולה עמהם לחג"ת דא"א, דהיינו לרישי כתפין שלו, כנ"ל בחלק י"ד, אמנם אין זה אלא בשעת הזווג, אבל לאחר הזווג חוזר ויורד לנה"י דא"א, כמ"ש שם. אלא שמקבל עמו המוחין גם ברדתו למטה, וע"כ נבחן להארת ה"ר ממעלה למטה, אבל הו"א עצמו לא עלה למקום המוחין. וע"י עיבור זה אינם יוצאים מוחין דהולדה אלא בשביל זו"ן הקטנים הנקראים יעקב ורחל, והם מקבלים תיקונם משלם, רק מבחינת התחלקות האצילות ליי"ב פרצופים, דהיינו ד' פרצופי הכתר: עתיק ונוקבא וא"א ונוקבא, וד' פרצופי או"א: או"א עלאין וישו"ת. וד' פרצופי זו"ן: זו"ן הגדולים וזו"ן הקטנים. ומבחינה זו נשלמו כלהו פרצופי הקטנים דיי"ב הפרצופים, שהם אריך ונוקבא, ישו"ת, וזו"ן הקטנים. אמנם כל הפרצופים הגדולים דיי"ב הפרצופין אין בהם בחינת מוחין שלימים דהולדה לא לזו"ן הגדולים, ולא לאו"א עלאין ולא לעתיק ונוקבא. ותדע, כי כל דבר התחלקות ה"פ אצילות ליי"ב פרצופים, לא היה אלא כדי להועיל בחי' מוחין שלימים דהולדה לבחינת הפרצופים הקטנים בו בעת שהפרצופין העליונים שלהם עוד אין בהם שלימות. ועיבור השני, הוא עיבור דט' חודש, שממנו נמשך העליה הב' שו"א עולה לאו"א עלאין, שהם המוחין הנשלמים במוסף דשבת. ועדיין הוא נבחן לבחי' חיצוניות המוחין דז"א, כלומר, שהם מתקבלים

כמספר ט"ס דא"א, ואז נעשו ו"ק פנימים של זרין ג"כ, ומפנימיותם נמשכין כל הנשמות כולם כנ"ל.

אור פנימי

עד רישי כתפין שלו, שהם חג"ת דא"א, אלא שהווג נעשה בבחינת הארת ה"ר ממעלה למטה, כנ"ל. אבל כאן בעיבור השני, עלו נה"י וחג"ת דא"א שעליהם מלביש ז"א, אל מקום ג"ר שלו ממש, והשלים שם הו"א לישסו"ת בכל קומתם כנ"ל. וע"כ נק' ט' חודש.

ונמצא שמעיבור הזה הב' לא נתקנו אלא ד' מלכי תנה"ם דנקודים, שהם הממעלה למטה של היסודות דגדלות. והם בחינת הנוקבא דנקודים, כי בחי' נה"י דו"א מיוחסים תמיד לנוקבא ורק חג"ת שלו נחשבים לעיקרו ועצמותו כנ"ל. ונמצא, שד' מלכי דחג"ת של הנקודים שהם עיקרו ועצמותו דו"א עוד לא קבלו שום תיקון עתה באלו המוחין דמוסף דשבת, כי עוד לא העלה הו"א האחרים דאוי"א דנקודים כנ"ל, וממילא אין מהם התפשטות של ממעלה למטה. ועכ"ז נבחן עתה שנעשה תיקון גם אל החג"ת דנקודים, אלא רק מבחינת חיצוניות, כלומר, ע"י תיקון הראש דישסו"ת שנעשה מלבוש על אלו החג"ת בזמן הנקודים, אחר ביטולם של הראש דאוי"א וד' מלכי דחג"ת, שאז קבלו גם החג"ת והאחרים דאוי"א שנפלו למקומם תיקון גדול ע"י יציאת הראש הזה דישסו"ת. כמ"ש לעיל בחלק ז' דף תקל"ט ד"ה וטעמו, ותדע שאותו התיקון שקבלו שם מטרם ביטול הראש דישסו"ת מקבלים אותו גם עתה במוחין דמוסף דשבת, ע"י חזרת קומת ישסו"ת למקומו כמו שהיה אז. באופן שהגיע קצת תיקון גם לד' מלכים דחג"ת בכח השלמת קומתו דישסו"ת דנקודים.

ועם זה תבין שבעיבור הא' הנבחן רק להארת ה"ר ממעלה למטה, לא קבלו כל אחד מפרצופי אצילות רק בחינת תוספות של נה"י בלבד, כלומר, שכל אחד מפרצופי

אלא בהעלתם לג"ר דעתיק, ששם עמדו בעת הגדלות דנקודים, כי אז הלבשו הס"ג דא"ק, והאחרים שלהם שהם נה"י עמדו בג"ר דנקודים, שהוא עתה מקום ג"ר דעתיק, כנ"ל. וזכור זה.

ונמצא עתה בשבת במוסף, שג"ר דאוי"א הם במקום ג"ר דעתיק, ונה"י שלהם עוד עומדים במקום ג"ר דא"א, שהם מלובשים שם בפנימיות היסודות הנמצא שם, והממעלה למטה של אלו המוחין דישסו"ת מקבל ז"א העומד בחג"ת דא"א, שהם מקום מוחין הקבועים דאוי"א דאצילות. הנה מכל זה הגיע תיקון שלם רק לישסו"ת, כי הם קבלו שם כל האחרים שנתבטלו מהם בעת שביה"כ, להיותם כבר נמצאים במקומם דהיינו במקום חג"ת דנקודים ששם מלבישים עתה הג"ר דא"א. אבל או"א של הנקודים עדיין נמצאים בבחינת אבי"א שנשארו בהם אחר נפילת האחרים בעת שביה"כ, כי עדיין לא העלה ז"א את האחרים שלהם, שיוכלו לעלות לס"ג דא"ק ששם עמדו בעת גדלות נקודים. ונמצא גם הו"א לא קבל עוד מהמוחין דאוי"א אלו כלום, כי אין המוחין באים אל הו"א אלא תמורת העלאת המין והאחרים, כנ"ל.

וע"כ נקרא עיבור זה, בשם עיבור דט' חודש, כי ו"ק דא"א היו צריכים להכלל בעת הווג בג"ר שלו, כדי שו"א יעלה עמהם למקום ג"ר שלו, ויעלה שם האחרים והמין, כדי להשלים היסודות בכל קומתו כמו שהיה בעת גדלות נקודים מטרם שביה"כ, והנה יש כאן התכללות של כל הט"ס דא"א, וע"כ נקרא ט' חודש. משא"כ עיבור הראשון אצ"פ שגם שם נעשה הווג בג"ר דא"א, דהיינו באוי"א שעלו למזלין, אמנם הו"א לא העלה האחרים דישסו"ת עד הג"ר דא"א, שהרי בעצמו לא עלה רק

קצד) ואח"כ היה העיבור הב' של המוחין של הפנימיות וזה היה בסוד ז' חדשים לבד. והענין כי עיבור זה נעלם ועליון מאד, כי הוא

אור פנימי

האצילות השיג בחינת נה"י מפרצוף שכנגדו בפרצופי א"ק לפי יחסי קומות מ"ה שבה"פ אצילות כי אז עלה ז"א לישסו"ת, שהם מחזה ולמטה דא"א. ותופס עתה ז"א כל בחי' המחזה ולמטה דא"א. ונודע שקומת א"א הוא כקומת ז"א של הנקודים, הרי שקבל עתה כל בחי' נה"י שלו מזמן הנקודים.

וכן ישסו"ת עלה למעלה למקום או"א עלאין דקביעות, שהם במקום ד' מלכי נה"י דנקודים, שזה לא נחשב בהם רק בחי' תוספת נה"י לבד. וכן או"א עלאין עלו למקום ג"ר דא"א, שהוא נה"י דס"ג דא"ק. וכן א"א עלה למקום ג"ר דעתיק ששם בחינת נה"י דע"ב דא"ק, שהוא הפרצוף שכנגדו בא"ק. וכן עתיק עלה לס"ג דא"ק, ששם בחינת נה"י דגלגלתא דא"ק, שהוא הפרצוף שכנגדו בא"ק. הרי שעל ידי מוחין דחול מקבלים כל א' מה"פ אצילות בחינת נה"י של הפרצופים שכנגדם מא"ק.

אמנם ע"י מוחין דשבת במוסף, אז מרויחים כל א' מה"פ אצילות את בחי' התג"ת מה"פ א"ק שכנגדם: כי ז"א עולה ומלביש לאו"א דקביעות, ששם בחינת תג"ת דא"א, ונודע, שא"א תופס ז"ת דעתיק, שהם מקום ז"א דנקודים, ונמצא כי הו"א קבל עתה בחינת תג"ת דא"א, שהוא תג"ת של קומתו בנקודים.

וכן ישסו"ת עלו למקום ג"ר דא"א, והרויחו בחינת תג"ת שלהם מערך ישסו"ת, הנכללים באו"א דגדלות נקודים, שאז הגיע קומתם לס"ג דא"ק, ובחינת נה"י דאו"א, ששמה היו נכללים או ישסו"ת, עמדו בג"ר דנקודים שבעת הקטנות. ונמצא קומת ישסו"ת מבחינת התכללותם באו"א דגדלות, כמדת גדלם דקומת או"א דקטנות, שהוא במקום ג"ר דעתיק דקביעות. ונודע כי קומת

ג"ר דא"א דקביעות, ששם עומדים עתה ישסו"ת נמצאת בחג"ת דעתיק, שהם חג"ת של ישסו"ת ההוא. הרי שגם ישסו"ת השיג מבחינה זו את תג"ת שלהם מזמן הנקודים. וכן או"א שהם בקומת ס"ג דמ"ה בקביעות, עלו עתה לג"ר דעתיק, והם הרויחו שם קומת תג"ת, מפרצוף שכנגדם בא"ק, שהוא תג"ת דס"ג דא"ק שנתפשט במקום ג"ר דנקודים. כלומר, שהרויחו בחי' הקטנות שלהם דנקודים שהיו שם אב"א, הנבחר רק לו"ק, ולתג"ת. כמ"ש בחלק ז'. כי בעת גדלות נקודים עלו או"א והלבישו לקומת ס"ג דא"ק, ונמצא ג"ר שלהם, שהם שם בס"ג דא"ק, ועתה שהם מלבישים לקומת הקטנות שלהם שהוא במקום ג"ר דעתיק, שהיו שם אב"א, שהוא תג"ת, נמצא שלא הרויחו עתה רק תג"ת שלהם בלבד. וכן א"א שהוא קומת ע"ב דמ"ה, עלה עתה לס"ג דא"ק המלביש על מקום תג"ת דע"ב דא"ק, וע"כ הרויח בחינת תג"ת של בחינת עצמו, דהיינו מבחינת ע"ב דא"ק, שהוא הבחינה שכנגד ע"ב דמ"ה שהוא א"א, כמ"ש הרב בשה"כ שבת דף ע"ד, בדרוש סעודת שבת בבקר, שאומר שם שא"א עולה עד מקום הההין שהם כח"ב דתג"ת דע"ב דא"ק. עש"ה. וע"י בשיעור מטי ולא מטי (דף שנ"א אות נ"ג) הרי שגם א"א השיג את התג"ת מפרצוף שכנגדו בא"ק.

וכן עתיק דאצילות עלה אז והלביש הג"ר דע"ב דא"ק, המלביש על תג"ת דגלגלתא דא"א, ונמצא גם הוא שהשיג עתה את בחינת התג"ת מהפרצוף שכנגדו בא"ק. כי עתיק הוא כתר דמ"ה ופרצוף שכנגדו בא"ק הוא גלגלתא דא"ק.

והנה נתבאר היטב, שע"י ב' העיבורים הראשונים נשלמו פרצופי אצילות רק בנה"י ותג"ת דפרצופים שכנגדם בא"ק, שהם

בסוד ז' ספירות תחתונות של עתיק המתלבשים תוך ז' תיקוני דגלגולתא דרישא דא"א כמבואר אצלינו, וכנגדן היה העיבור זה מן ז' חדשים.

אור פנימי

שוה עם או"א, שזה לא יהיה רק בגמר התיקון אחר חזרת צמצום א' למקומו הראשון ויתבטלו הפרסאות ובי"ע ישיבו לאצילות כמ"ש להלן. הרי שגם היסודות השיג עתה הג"ר שלו מזמן הנקודים.

וכן או"א עלו עתה לס"ג דא"ק, כנ"ל, ששם עמדו בעת הגדלות דנקודים והשיגו את הג"ר שלהם. וכן א"א עלה עתה לג"ר דע"ב דא"ק, שהוא הבחינה שכנגדו בא"ק, כנ"ל. וכן עתיק עלה לג"ר דגלגולתא שהוא הבחינה שכנגדו בא"ק, כנ"ל. הרי שכל ה"פ אצילות קבלו עתה במנחה דשבת את פרצופי הג"ר שלהם, הנקראים פרצופים פנימים. וכן הו"א מקבל עתה מפנימיות היסודות, שהיא נה"י דאו"א המלוכשים בהם, כנ"ל. ולפיכך נבחן עיבור זה הג' שהוא בחינת עיבור לפנימיות. אבל ב' עיבורים הקודמים: שא' הוא בעת תפילת שחרית דחול. וב' שהוא בגמר במוסף דשבת, אינם רק לבחינת חיצוניות בלבד, כי הא' הוא להשגת נה"י מפרצופי א"ק, והב' הוא להשגת חג"ת דפרצופי א"ק, כנ"ל, ונה"י וחג"ת נבחנים לפרצופין חיצונים, כי רק פרצוף הג"ר נבחן לפרצוף פנימי, כנ"ל באורך. גם נתבאר אשר בב' עיבורים החיצונים לא נתעלו מבחינת האחרים שנתבטלו מאו"א דנקודים, כלום. אלא רק שנתעלו בחי' האחרים שנפלו מ"סו"ת דנקודים. ורק בעיבור ג' הפנימי, אז נתעלה מבחינת האחרים דאו"א, כמבואר.

אכן תדע, שאע"פ שבעיבור הג' הנ"ל, נשלמו כל הפרצופים בבחינת הג"ר שלהם, כנ"ל. אמנם לא הגיע להם בעת תפילת המנחה דשבת אלא רק מדת ג"ר המספיק לזו"ן הגדולים בלבד, אבל הזו"ן הקטנים עוד לא קבלו תיקונם משלם, ועדיין חסרים בחינת הג"ר שלהם, באופן, שרק זו"ן

נבחנים לפרצופים חיצונים לבד. אמנם מפרצופים הפנימים שכנגדם בא"ק עדיין לא השיגו דבר. ולפיכך נבחנים ב' העיבורים ההם בשם השלמה לחיצוניות בלבד. והיינו משום שגם בבחינת הגדלות דנקודים לא נשלמה אלא החיצוניות שלהם בלבד. כי גדלות דאו"א דנקודים הם עיקר פרצוף פנימי דנקודים, ומאחורים שלהם לא נתעלה כלום עתה בשבת במוסף, וזו ההשלמה שנעשה ל"סו"ת דגדלות של הנקודים, הוא בחינת חיצוניות לבד. שהרי הם מלבישים שם על חג"ת כנ"ל. והם ו"ק כלפי או"א דנקודים. ועד"ז לא נשלמו ה"פ אצילות כולם רק בחיצוניות לבד. כמבואר.

ובמנחה דשבת, אז מתחיל העלאת האחרים דאו"א דנקודים, והיינו, על ידי העלאת כל ה"ס דא"א דקביעות אל מקום ג"ר דעתיק, ועולה עמהם ז"א עם המ"ן ואחרים דאו"א של הנקודים, ונמצאים או"א משיגים עתה נה"י דכלים וג"ר דאורות שלהם, ונשלמים בכל קומתם כמו שהיו בעת גדלות נקודים, דהיינו שעולים עד ס"ג דא"ק. וכן כל ה"פ אצילות משיגים בחינת הג"ר בהפרצופים שכנגדם בא"ק. כי הו"א מקבל עתה בחינת הממעלה למטה דנה"י דאו"א המלוכשים ב"סו"ת העומדים בג"ר דעתיק, ונמצא שעולה לג"ר דא"א, העומדים במקום דחג"ת דנקודים, והוא מקבל קומת הממעלה למטה כמו שקבל מג"ר דנקודים.

וכן יסו"ת עולים עתה לג"ר דעתיק, שהם במקום ג"ר דנקודים, ששם היו נכללים יסו"ת בנה"י דאו"א דגדלות נקודים בעת שהם עצמם השיגו קומת ס"ג דא"ק, כי לא ירדו להיות ראש במקום חג"ת אלא אחר ביטול הגדלות דאו"א, כמ"ש בחלק ז'. אבל אינם עולים עוד לס"ג דא"ק להיות בקומה

קצה) ודע כי באותם ז"ת דעתיק, אין יכולת להשיג כלל בחצי עליון של החסד שבו רק מחציו ולמטה בלבד, לכן ארז"ל שכל היולדת לוי, יולדת למקוטעים, ואינו בעיבור כל הז' חדשים שלמים, והנה גם מזה הפנימיות של המוחין דזו"ן נמשכו ונעשו נשמות הצדיקים.

אור פנימי

הגדולים עלו לג"ר דא"א בעת מנחה דשבת, אבל זו"ן הקטנים נשארו עוד בתג"ת דא"א במקום הלבשת או"א דקביעות, ולא יכלו לעלות לג"ר דא"א. ונמצאו עוד חסרי ג"ר דבחינת השלימות.

וטעם הדבר הוא, כי נודע, שבכל מדרגה של ג"ר יש ב' בחינות, שהם: גדלות א', וגדלות ב', אשר גדלות א' היא בחינת נשמה הבאה מבחינת אור דחסדים דג"ר דבינה, שהיא בחינת חסדים מכוסים. ומוחין אלו מספיקים להיות ג"ר רק לבחינת זו"ן הגדולים שגם הם מטבעם בבחינת חסדים מכוסים, כנ"ל, אבל לזו"ן הקטנים, שהם בחי' מחזה ולמטה דז"א, הנה הם צריכים להארת חכמה ואין החסדים המכוסים דג"ר דבינה מספיקים להם לבחינת ראש ונשמה. וע"כ הם נשארים מחוסרי ראש. כנ"ל באורך. עש"ה. וגדלות ב' היא בחינת מוחין דחיה דאותה מדרגה, שהם הארת חכמה בחסדים, ואז מקבלת נוקבא הגדולה למדת נוקבא הקטנה, ונעשים שניהם פרצוף אחד במדתה של נוקבא הקטנה, שבוה נגדלה נוקבא הקטנה ככל מדת קומת ז"א שוה אליו. כנ"ל (דף א' תשצ"ב ד"ה ומתחלה) שג' דרכים נוהגים בהתאחדות הזו דנוקבא הגדולה עם הקטנה, שהם נמשכים מג' דרכים הנוהגים בהתאחדות או"א וישו"ת בעת יציאת המוחין אלו דחיה, עש"ה בכל ההמשך.

והנה בשבת במנחה, נשלם בחינת ג"ר דגדלות א', דהיינו רק בחינת נשמה המספיק לזו"ן הגדולים. ולפיכך נבחן שם גם או"א וישו"ת לב' פרצופים נבדלים, אשר או"א עלאין עומדים אז בג"ר דס"ג, וישו"ת רק

בג"ר דעתיק שהוא במקום ג"ר דנקודים דקטנות, כנ"ל. ועד"ז מתחלקים בהכרח גם הזו"ן, שרק זו"ן הגדולים הראויים לקבל בחינת ג"ר אלו דנשמה שהם חסדים מכוסים, עלו לג"ר דא"א, והשיגו שם בחינת הג"ר שלהם מזמן הנקודים, כנ"ל. אבל זו"ן הקטנים שאור החסדים מכוסים עושה אותם לבחינת ו"ק בלי ראש, אינם יכולים לעלות עם זו"ן הגדולים לג"ר דא"א, והוא מטעם, שכל עוד שלא נתבטלו הפרסאות דצמצום ב' נמצא עוד הפרש פרסא בין טעמים דס"ג שהם או"א, ובין נקודות דס"ג שהם ישו"ת. כמ"ש הרב לעיל (דף שצ"ז ד"ה או"א). וע"כ רק או"א מלבישים לטעמים דס"ג וישו"ת נשאר בג"ר דנקודים שהם נקודות דס"ג עש"ה. ונמצאים ע"כ הישו"ת שהם עוד מחוסרי השלימות עתה במנחה דשבת, כי גם הם אינם נשלמים רק ע"י חזרת או"א וישו"ת לפרצוף אחד, שאז עולה גם ישו"ת לג"ר דס"ג דא"ק ונעשים בקומה שוה עם או"א, ע"ד ג' הדרכים שנתבארו לעיל. והבן היטב. אמנם ענין זה של התאחדות או"א וישו"ת לפרצוף אחד, וכן התאחדות זו"ן הגדולים עם זו"ן הקטנים לפרצוף אחד, מבחינת העיבור דפנימיות, אינו נוהג כלל בזמן הזה, אלא רק בגמר התיקון, ובזמן הזה נמצא תכלית העליה היא רק בחינת גדלות א' דפנימיות הנעשה בשבת במנחה, המספיק רק לזו"ן הגדולים ולא לזו"ן הקטנים כנ"ל.

וטעם הדבר הוא, כי אין הנוקבא הקטנה שהיא רחל, יכולה לעלות לג"ר דא"א ולהכליל בהווג דמזלין הנוהג שם, רק מבחינת האחור דזו"ן, דהיינו בעת

קצו) והבן וראה, כי כמה צדיקים וחסידים עליון קדושים, כולם נולדו למקוטעים, לז' חדשי עיבור, כמשה ושמואל הנביא ופרץ וזרח וכיוצא באלו ונמצא כי כל אלו (הנשמות) נמשכין מאותן הז' דעתיק (המלוכשים בז' דגולגלתא דא"א ודי בזה).

אור פנימי

התכללותם בווזג או"א, שז"א נכלל באבא, ונוקבא באמא, ונמצאת הנוקבא משתמשת במ"ן דאמא, כלומר, שאמא נכללת במזל הנעשה למ"ן שלה, והנוקבא נכללת רק בווזג דאמא עם אבא. אבל המ"ן דנוקבא עצמה אינם שם, כי המזל ונקא, שהיא הנוקבא דמזלין, היא בחינת יסוד דמלכות דצמצום א', והיינו בחינת בנימין הכלול ביוסף, ואין זו בחינת בנימין אמיתי הבא ממלכות דצמצום א' שהיא בחינת גבורות נקבות, והוא מטעם כי המלכות דצמצום א' נגזרה ברדל"א ואין לה שום ווזג במשך שתא אלפי שני עד גמר התיקון, כנודע. וכיון שאין שם המ"ן דמלכות דצמצום א', אלא רק בחינת יסוד דמלכות, שהם גבורות זכרים מבחי' בנימין הנכלל ביוסף, נבחן הווזג ההוא דזו"ן הכלולים שם רק בבחינת ווזג דאב"א, משום שאין לה בחינת המ"ן שלה, שהז"א יוכל להודווג עמה בבחינת פב"פ. וע"כ אע"פ שהיא עולה לג"ר דא"א שהוא בחינת כתר דז"א, מ"מ אינם משתמשים שם בכתר אחד, כי אינם בבחינת הווזג של עצמם, שהוא על המ"ן דנוקבא. כנ"ל.

ולפיכך לא יצויר שתהיה גדלות הב' בבחינת עיבור דפנימיות, כי אז צריכה הנוקבא הגדולה דז"א לקבל מדתה של הנוקבא הקטנה, ויהיה הז"א מזדווג עם הנוקבא הקטנה בעת היותו בג"ר דא"א, וא"כ צריכים לגילוי המלכות הגנוזה ברדל"א שתהיה לבחי' מ"ן לצורך הנוקבא הקטנה, וכיון שאין זה נוהג עד גמר התיקון, גם הנוקבא הקטנה אינה יכולה להודווג עם הז"א במקום ג"ר דא"א, שהוא גדלות ב'

דפנימיות, מטעם שיהיה גמר התיקון. אמנם בגמר התיקון אחר שתתגלה המלכות דצמצום א' להיות למ"ן אל הנוקבא הקטנה, יתבטל לגמרי הצמצום ב' עם הפרסאות, ואז ישונו הטעמים דס"ג דא"ק עם הנקודות דס"ג להיות פרצוף אחד (עי' לעיל דף שצ"ו ד"ה או"א. עש"ה). ואז יתיחדו גם זו"ן הגדולים עם זו"ן הקטנים לפרצוף א' בקומה שוה, ויהיו זו"ן הגדולים בבחינת דכר, וזו"ן הקטנים בבחינת נקבא, ויעלו שניהם בג"ר דא"א, וישתמשו שם בווזג פב"פ, שזה נבחן ששניהם משתמשים בכתר אחד. וכן ישונו יעלה בקומה שוה עם או"א לג"ר דס"ג בפרצוף אחד, שאז"א עלאין יהיו בחינת הדכר, וישונו יהיו בחי' הנוקבא, כי כל התחלקותם נמשך מהתחלקות הטעמים ונקודות דס"ג לב' פרצופים, ועתה הם שוב מתיחדים כנ"ל. (דף א' תשצ"ב ד"ה ומתחלה ע"ש). ונמצא אז שאז"א עלאין הנעשים לבחינת דכר, יהיו הנה"י שלהם למוחין אל הזו"ן הגדולים, וישונו הנעשים לצד נוקבא דאז"א, יהיו הנה"י שלהם למוחין בווז"ן הקטנים, שהם הצד נוקבא דזו"ן הגדולים, ונמצאים זו"ן משתמשים בכתר אחד פב"פ בקומה שוה כמו או"א וישונו.

וזה אמרו (באות קצ"א) "ואז הם שני המאורות הגדולים לא היא גדולה ממנו ולא הוא גדול ממנה ואינם צריכים זה לזה כלל" דהיינו כמבואר שבהיות ישונו עם או"א בקומה שוה ונה"י דאז"א הם מוחין לז"א ונה"י דישונו הם מוחין לנוקבא נמצאים גם זו"ן בקומה שוה ואינם צריכים זה לזה. כלומר, כי לפעמים הם בקומה שוה

* קצו) ענין זמני העיבור (עיין בביאורנו עליהן, כי יש בפנימיות וחיצוניות ומה שמצאתי כאן בחילוף כתבתיו) וזה הענין, כי סוד העיבור של ט' חדשים הוא כדי לעשות מוחין לז"א כדי שיוכל להוליד, לכן נתקשרו ו"ק דא"א בג"ר חב"ד שבו בא"א עצמו, שהם מוחין ממש, ועי"ז נעשו לז"א מוחין בסוד עיבור דט' חדשים. והנה עיבור זה של ט' חדשים הוא לצורך חיצוניות ז"א, ויוליד בחי עולמות.

אור פנימי

פב"פ גם לפני גמר התיקון, כגון בשבת במוסף, אמנם אז אין נה"י דישסו"ת עצמם מתלבשים בנוקבא אלא רק המלכות דתבונה שאינה נכללת במוחין שלה עצמה שיצאו על המ"ן דמזל אלא ע"י זווג חדש שנעשה בראש הו"א עם המלכות דתבונה הו", יוצאים המוחין דחיה בשביל הנוקבא, וע"כ נחשבת שצריכה אליו, כי היא צריכה לקבל ממלכות דתבונה אחר התכללותה בעטרא דגבורה שבמוחין דז"א, וזולת זה לא היה לה מוחין דחיה, ולא היתה שוה עמו פב"פ ומשום זה נחשבת לקטנה ממנו, כי כל מקבל נמצא קטן בהכרח מהמשפיע. אבל בגמר התיקון כשמקבלת את נה"י דתבונה עצמה למוחין, משום שתתגלה המלכות דצמצום א' הראויה לזווג ברדל"א שתצא עליה המוחין דחיה המתחיסים אל הנוקבא כנ"ל, הרי מלכות זו אינה צריכה להכלל בעטרא דגבורה דז"א, ומקבלת הזווג מכח עצמה למוחין היוצאים על המלכות הו" דצמצום א', ואז אין הנוקבא צריכה אליו יותר. וכבר נתבאר ענין זה לעיל.

וזה אמרו (באות ק"צ) "שכשהיו פב"פ אז יוצאים ב' בחינות יעקב: א' בז"א, וא' בנוקבא, כי הא' שהוא ממוחין דז"א הוא מאו"א והב' שהוא ממוחין דנוקבא הוא מישסו"ת פירוש: כי יעקב הוא אחורים דאבא שנפלו בעת שביה"כ, ותיקונו בא עם מוחין דחיה של הו"א, ולפי"ז אין צריך לצאת בחי יעקב רק ממוחין דז"א שהוא

דכורא ובחינת אבא, ולא ממוחין דנוקבא, שהיא בחינת אמא. וז"ש שעם המתבאר שיש ב' בחינות של אחורים דאז"א: א' מה שנפל מאו"א דג"ר נקודים למקום דתג"ת עד החזה. וב' מה שנפל מישסו"ת שהם הראש הב' שיצא במקום תג"ת דנקודים, והאחורים שלהם נפלו למקום נה"מ דנקודים. והאחורים הא' שייך לז"א, והב' שייך לנוקבא. א"כ יש בחינת אבא גם בנוקבא כמו שיש בז"א, דהיינו בחי' אבא דאחורים דישסו"ת השייך אל הנוקבא. ותיקונו בא עם המוחין דחיה של הנוקבא ביחוד.

אמנם אין הארת יעקב יכולה לצאת בנוקבא זולת בעת שהיא עצמה מקבלת נה"י דישסו"ת למוחין שלה ואינה צריכה לקבל המוחין דחיה מראש הו"א ע"י התכללות בעטרא דגבורה שלו, כי אז יש בה מוחין דאבא בשלימות, בהיותה נכללת בעצמה במזל א' במקום יציאת המוחין. משא"כ בעת שהיא מקבלת המוחין רק ממלכות דישסו"ת, שהיא בחינת צמצום ב', שאינה ראויה לזווג שתצא עליה המוחין דקומת חיה, אא"כ ע"י התכללות בראש הו"א בעטרא דגבורה שלו, שמטעם זה אין בראשה עצמה לבדה שום זווג בבחינת מוחין אלו דחיה, והדעת שלה ירד משום זה בין רישי כתפיה, הנה אז, אין לה מוחין דחיה בשלימות אע"פ שהיא בקומה שוה עם הו"א, ואין הארת יעקב יוצאת ממנה. וזה שמדייק להשמיענו, שזה דוקא בעת שנה"י דישסו"ת

* ע"ח ח"ב שער כ"ח: שער העבורים כלל ד' אמצע פרק ד'.

קצח) אבל עיבור ז' חדשים הוא לצורך פנימיות ז"א שיליד בחי נשמות והענין, כי לצורך פנימיות ז"א, הוצרך שיתקשרו ט"ס דא"א בז' דגלגלתא דיליה, כנזכר בס"ד.

קצט) ואלו הז' דגלגלתא, ד' מהן בחי מקיפים, וג' מהן בחי מוחין ואלו יתלבשו למטה בת"ת בתוך המוחין, כדי שיוכל לברא פנימיות נשמות בכל העולמות. והנה בהצטרף י"ב וט' גימטריא אהי"ה, שהוא סוד עיבור, כנודע מהזוהר.

* (ו) הנה נתבאר אצלינו בדרושי נוקבא דז"א, ובענין מיעוט הירח, כי בכל זמן של הגלות, עומדים זו"ן אב"א כל ימי החול, לולי בשעות התפלה ובשבתות וכיוצא בזה, כמו שנתבאר שם. והנה כאשר רוצים לחזור פב"פ צריך שתקדים בחי הפלת הדורמיטא על ז"א, כדי שתיעשה הנסירה ותוכל לחזור עמו אפין באפין, כנזכר בדרושי ר"ה.

אור פנימי

מתלבשים בה מבחינת עצמם, ואינה צריכה לז"א, ואז יוצא בה לבדה ג"כ בחינת יעקב. אבל אין זה נוהג בבחינת פב"פ רק אחר גמר התיקון כנ"ל, שאז תתגלה בחינת המלכות של צמצום א' ברדל"א. אבל במשך שתא אלפי שני, אין זה נוהג אלא רק בבחינת אחורים, דהיינו על המ"ן דאמא, וע"י התכללות הוד בנצח דא"א, כנ"ל באורך. וכן זה נוהג בבחינת המוחין דחול, שהם ע"י הארת ה"ר ממעלה למטה, אבל לא בכל יום אלא רק בר"ח במוסף, שאז הם פב"פ בקומה שוה, והנוקבא אינה צריכה אליו, כי זה נעשה ע"י התכללות הוד בנצח, ונוקבא משמשת במ"ן דאמא, והארת ה"ר נמשכין ע"י כפיפת ראש ממעלה למטה, המספיק רק לזו"ן הקטנים לבחינת חיה, ולא לז"א עצמו. ונמצא שבר"ח היא משתמשת בכתר אחד רק עם יעקב ולא עם ז"א עצמו. אמנם בכתר אחד עם ז"א עצמו פב"פ אינו נוהג רק אחר גמר התיקון. כמבואר. כי אפילו בשבת במנחה אין רחל

עולה עמו לג"ר דא"א כנ"ל. וזה אמרו (באות קצ"ב) "בחינת הפנימיות דזו"ן, כי אחר כל הנ"ל היה פעם ב' כל הנ"ל לצורך פנימיות הזו"ן והנה עיבור א' היה בבחי' הפנימים של א"א עצמו ולא ע"י התלבשות באו"א" מקודם זה ביאר שם הרב העי"מ דחיצוניות, שעיבור יניקה מוחין אלו באים בו ב"ג שנה, שעד ט' שנים ויום א', הוא נשלם עם מוחין דיניקה, דהיינו בב' שנים דיניקה הוא מקבל בחינת ו"ק דרות, ומב' עד ט' שנים הוא מקבל בחינת ג"ר דרות, הנקראים מוחין דו"ק. ומט' ויום א' עד י"ג שנים הוא מקבל מוחין דגדלות שבחינת הצ' שלו היא מקבל עד י"ג שנה. וכבר נתבאר כל זה באורך לעיל בחלק י"ב. וז"ש כאן "כי אחר כל הנ"ל היה פעם ב' כל הנ"ל לצורך פנימיות הזו"ן" פ"י כי בכל מדרגה חדשה צריכים לעי"מ מחדש, וכן לב' בחינות שלהם: עי"מ דאחור ועי"מ דפב"פ, כנ"ל בדברי הרב (בחלק זה אות קפ"ח) ע"ש. ולפי"ז אומר כאן שאחר

* שער הכונות ח"ב ענין פורים דרוש א'.

(רא) ולהיות כי ענין מרדכי ואסתר היה בסוף השבעים שנה של גלות בבל כנודע, לכן אז כבר בימיהם התחיל ענין תיקון ז'ו"ן, כדי לחזור אפין באפין, ויגאלו ישראל. וענין התחלה זו היא ענין הדורמיטא שנעשה אז בימיהם.

(רב) וז"ס הצרה העצומה שהיתה אז לישראל, אשר עליו נאמר, והנה אימה חשיכה גדולה כו', וארז"ל חשכה זו גלות מדי, שהחשיך עיניהם של ישראל. וענינו הוא, לפי שאז היה ז"א בסוד הדורמיטא, ונודע כי המן הרשע היה אוסטרלוגוס גדול, כנודע בענין והפיל פור הוא הגורל מיום ליום כו' ובפרט במ"ש בס"ה, כי הוא ועשרת בניו כוללים כל עשרה קליפין החיצונים, וידע בחכמתו ענין מיעוט השגחתו ית' על ישראל בימים ההם, להיותו בבחי' השינה ולכן חשב ועלה בלבו, כי הזמן מוכן לאבד שונאיהם של ישראל.

אור פנימי

דא"א דשבת בשם מוחין פנימים. ולפיכך הוא חושב כאן ב' עיבורים לצורך פנימיות: שא' הוא עי"מ דמוחין דא"א דשבת דמוסף. והעיבור הג' הוא עי"מ דג"ר דא"א. שהם מוחין דיחידה, הבא בשבת במנחה. כנ"ל.

וזה אמרו (שם) והנה עיבור א' היה בבחינת הפנימים של א"א עצמו ולא עי" התלבשות או"א, והיה זמנו ט' חודש פירוש, כי המוחין דישסו"ת דחול, היה עי" התלבשות המוחין דא"א שיצאו בג"ר דא"א על המזלא, בתוך היסודות דא"א עצמם העומדים במקום תג"ת דא"א, והיינו ברישי כתפין שלו, ומשם קבל אותם הז"א, כי הזווג הזה היה רק עי" העלאת נה"י דא"א לחג"ת שלו, ששם עומדים נה"י דא"א, ואין הז"א יכול להתכלל למעלה במקום הזווג שהוא בג"ר דא"א, ששם עומדים עתה או"א המקבלים המוחין על המ"ן דמזלין. ונמצא שהמוחין אינם מקובלים מעצמות המזלין דא"א, אלא עי" התלבשות ביסודות דא"א במקום תג"ת דא"א, שזה נבחן לבחי' הארת ה"ר ממעלה למטה, ולכפיפת ראש מג"ר דא"א לחג"ת דא"א, כנ"ל באורך. אבל עתה במוחין דא"א דשבת, נכללים נה"י

שנגמרו עי"מ דחיצוניות ז"א עד י"ג שנה, שהם ב' הבחינות דעי"מ דבחי' ישסו"ת, מתחיל בו"א מדרגה חדשה דבחינת פנימיות, שהם המוחין דא"א דשבת, ונוהג בהם כל הפרטים שנתבארו במוחין דישסו"ת.

ואע"פ שנתבאר לעיל שבחי' עיבור דפנימיות מתחיל בשבת במנחה, אמנם המוחין דא"א שבמוסף הם מבחינת חיצוניות, הנה זה רק בערך המוחין המיוחסים לז"א עצמו, שמוחין הראשונים שלו הוא משיג במוסף, והם עוד בערכו חיצוניות משום שבאים עי" העלאת אחוריים דבחינת ישסו"ת, כנ"ל באורך אמנם כלפי המוחין דחול שהם רק מוחין לזו"ן הקטנים דז"א עי" כפיפת ראש, כנ"ל. נחשבים המוחין דא"א שבמוסף דשבת לבחי' פנימיות, להיותם משמשים עכ"פ למוחין דהולדה בשביל הז"א עצמו, משא"כ המוחין דחול הבאים עד י"ג שנה, אינם משמשים למוחין גמורים דהולדה אלא בשביל יעקב ורחל לבד, וכלפי ז"א עצמו נחשבים רק לז"ק דגדולות בלבד, וכל ו"ק נקרא חיצוניות. ובערכם מכנה כאן את המוחין

(רג) וז"ס ענין ויכוח המן עם אחשורוש אם יעלה בידם עצה זו, והשיב לו המן ישנו עם כר', ודרשו רז"ל ישן הוא האלוה שלהם והבן זה. ולהיות כי הדורמיטא ההיא היא לטובתן של ישראל, כדי שתנסר הנקבה מאחורוי ויחזורו פב"פ, ויגאלו ישראל, ויבנה בית המקדש, לכן התייעצו שניהם, כי בזמן ההוא שהאלוה שלהם הוא ישן, יקדימו הם לאבד ולהשמיד שונאיהם של ישראל, כדי שלא ישארו אפילו מתי מעט, שיהיו ראויים לגאולה, ועיי"כ לא יבנה בהמ"ק. ונודע, עצת המן מן שמשו ספרא בנו וכתביהם אל אחשורוש הנקרא ארתחששתא בספר עזרא עד שיבטלו בנין ב"ה, בראותם כי הגיע זמנו להבנות ודי בזה.

אור פנימי

ותג"ת דא"א בג"ר שלו ממש, שעיי"ו נמצא ו"א עולה עמהם לג"ר דא"א למקום יציאה של המוחין, והוא נכלל שם בזווג בעצמות המזלין, אשר ע"כ הוא מקבל אח"כ הממעלה למטה מבחינת הפה דא"א עצמו, והוא יכול להלביש לא"א כמו או"א על התג"ת דא"א, דהיינו גם אחר ירידתו למקומו. משא"כ במוחין דישסו"ת שלא קבלם כי אם ע"י התלבשות ביסודות דא"א שבמקום תג"ת, ושם היה העיבור שלו, נמצא שאחר ביאתו למקומו לא קבל בחינת הממעלה למטה רק מן החוה דא"א, שהוא הפה דתג"ת, וע"כ לא הלביש אלא רק נה"י דא"א שמחזה ולמטה, ולפיכך נקרא העיבור שלצורך המוחין דא"א בשם עיבור דט' חודש, משום שיש כאן התכללות דכל הט"ס דא"א, כי הו"ק שלו נכללים בהג"ר. וזה אמרו "ומוזוג זה נעשה העיבור בט' חדשים כמספר ט"ס דא"א. כמבואר.

וזה אמרו (באות קצ"ג) "ואז נעשו ו"ק פנימים של זו"ן ומפנימיותם נמשכים כל הנשמות כולם" דהיינו כמ"ש לעיל שאין המוחין האלו נחשבים לפנימיות אמיתי לז"א, משום שהעלאת מ"ן אלו הם מבחינת אחורים דישסו"ת, המקבלים תיקונם ע"י עלית הז"א עמהם לג"ר דא"א, העומד במקום ישסו"ת דנקודים, ונמצאים האחורים דישסו"ת באים עתה במקומם כמו שהיו עומדים מטרם שביה"כ. אמנם האחורים

דא"א דנקודים אינם מקבלים שם את תיקונם, כי שם הוא בחינת תג"ת דנקודים, והם צריכים לעלות רק לג"ר דנקודים שבמקומם עומדים עתה הג"ר דעתיק. וכיון שז"א מיוחס בעיקר לאו"א דנקודים כנ"ל, ע"כ נחשבים אליו המוחין ההם הבאים לו מישסו"ת של הנקודים, רק לבחינת ו"ק בלבד, כי הראש דישסו"ת דנקודים, הוא ו"ק אל או"א דנקודים. וזה שמשמיענו הרב, שאע"פ שהם המוחין השלימים דז"א מבחינת מוחין דהולדה, ונבחנו לעיקר הגדלות שלו להולדת נשמות, עכ"ז אינם אלא בחינת ו"ק דפנימיות, כי נמשכים מבחינת המ"ן ואחורים של הראש דישסו"ת דנקודים, וז"א הוא בעיקר מד' מלכים הראשונים דתג"ת, הנמשכים מאו"א עצמם דג"ר דנקודים. ע"י היטב לעיל דף תקי"א ד"ה ה'.

וזה נעשו ו"ק פנימים של זו"ן ומפנימיותם נמשכים כל הנשמות כולם" כמבואר, כי אע"פ שמפנימיותם נמשכים כל הנשמות כולם, כי ממוחין דיחידה דמנחה דשבת נמשכים רק יחידי סגולה, כמ"ש להלן. עכ"ז אין באלו המוחין דא"א רק בחינת ו"ק דפנימיות, ולא ג"ר ממש, כי ג"ר אמיתיים הוא צריך לקבל מהזווג הנעשה בג"ר דעתיק, ששם מקום עמידת או"א דנקודים.

וזה אמרו (באות קצ"ד) "ואח"כ היה

(רד) והנה אף בזמן הדורמיטא אין הנקבה ישנה, כי אז מסתלקין המוחין מן ז"א ונכנסין בנקבה, כדי להבנות ולתקן פרצופה, כדי שתוכל לחזור אפין באפין כנודע בענין דרוש השופר של ר"ה. ובהכרח יש הארה והשגחה זו על ישראל מצידה, וענין אותה הארה היתה ענין מרדכי הצדיק כמו שנבאר בע"ה.

אור פנימי

ונקה. כמ"ש באו"פ שם. הרי שאפילו בעיבור הא' היה כבר כלול בג"ר דעתיק, ולא נתחדש כאן דבר בענין העיבור ב' מבחינת הג"ר דעתיק.

אלא עיקר החידוש שנעשה כאן בעיבור ב', הוא עצם התכללות ז"א בז"ת דעתיק מבחינת עצמותם. כי בעיבור הא' היה כלול רק בז"ת דא"א מבחינת עצמותם, וע"י עליתם דז"ת דא"א לג"ר, נכלל ג"כ בג"ר דא"א שעלו למקום ג"ר דעתיק, וע"כ בעת יציאתו מבחינת העיבור הוא יורד למקום ז"ת דא"א ומלביש על חג"ת דא"א כנ"ל. אבל כאן בעיבור ב' דפנימיות, הוא נכלל בז"ת דעתיק מבחינת עצמותם, והם שהעלו אותו למקום ג"ר דעתיק, ולכן גם בעת יציאתו מעיבור וירידתו למקומו נמצא מלביש על חג"ת דעתיק שהוא מקום ג"ר דא"א. ולפיכך אומר הרב שהעיבור הזה נבחן לעיבור של ז' חודש לבד, כי אין כאן חידוש רק מבחינת ז"ת דעתיק שלקח ז"א. אבל ענין ההתכללות של הז"ת בג"ר דעתיק אינו נחשב כאן לג' חודש כי אינם בבחינת חידוש, כי גם בעיבור הא' דפנימיות היה כלול מהם, כמבואר.

וזה אמרו (באות קצ"ה) "באותן ז' דעתיק אין יכולת להשיג כלל בחצי העליון של החסד שבו רק מחציו ולמטה בלבד כי חסד דעתיק מלוּבש בגלגלתא דא"א, ונודע, שגלגלתא דא"א נחלק לב' ראשים: שחציו העליון שהיא בחי' ג"ר שבו, הוא ראש הא' דא"א, אשר המסך דצמצום ב' המפסיק בין רד"א לא"א אינו שולט עליו כלל, והוא נחשב עוד כמו רד"א, ותחילת שליטת

העיבור ב' של המוחין של הפנימיות וזה היה בו' חדשים לבד והענין כי עיבור זה נעלם ועליון מאד כי הוא בסוד ז' ספירות תחתונות של עתיק"פ": כי בעיבור הקודם דפנימיות, היה התכללות ז"ת דא"א בג"ר שלו, והוּוּג היה במקום ג"ר דא"א, כי הז"א עלה עם ז"ת דא"א לג"ר שלו וע"כ בעת ביאתו של הז"א למקומו, בבחינת ממעלה למטה, הוא בא למקום חג"ת דא"א. כנ"ל. אבל כאן בעיבור הב' לצורך פנימיות, נעשה התכללות דז"ס תחתונות דעתיק בג"ר שלו, והם העלו את הז"א עם האחורים הנפולים דאז"א אל מקום הג"ר דעתיק ששם עמידת או"א דנקודים כנ"ל, דף א' תשצ"ו ד"ה וטעם הדבר ע"ש. ונעשה הוּוּג בג"ר דעתיק, ואח"כ בירידתו של הז"א משם למקומו, בבחינת ממעלה למטה, נמצא מלביש לג"ר דא"א. ואלו הם המוחין דז"א בשבת במנחה, שאז הוא עולה ומלביש לג"ר דא"א.

ומה שאין הרב חושב כאן לבחינת ט' חודש כמו בהעיבור הא' דפנימיות, אע"פ שגם כאן היה התכללות הו"ק דעתיק בהג"ר כמו שהיה שם התכללות הו"ק דא"א בהג"ר. הענין הוא, כי בענין ההתכללות בג"ר דעתיק אין כאן חידוש, משום שאפילו בעיבור הא' דפנימיות בעת שנכללות הז"ת דא"א בהג"ר שלו, הנה הג"ר דא"א עלו ונכללו בעת ההיא בעתיק בג"ר והוּוּג לצורך המוחין דז"א נעשה אז בבחינת לא זקוף ולא כפוף, כנ"ל, (בחלק י"ד דף אלף תר"ב אות קצ"ד). שפירושו שהוּוּג נעשה בג"ר דא"א בעת התכללותו בג"ר דעתיק, אלא שכופף ראשו להשתמש עם המ"ן דמזל

רה) וכראות המן את מרדכי, שע"י היתה הארה והשגחה על ישראל בזמן ההוא נתייעץ עם זרש אשתו ושס"ה יועציו כו', וארז"ל כי זרש אשתו היתה מכשפה גדולה, ועצתה שקולה מכל שס"ה יועציו, ועלתה עצתם להרוג את מרדכי ולתלותו על העץ הוא זנבה של נחש המשך רגל הקוף, כמבואר אצלנו וכנזכר בס"ה שיר השירים ודי בזה.

אור פנימי

האחרים דישסו"ת דנקודים, העומדים במקום ג"ר דא"א, שהם תג"ת דנקודים. אלא עכ"ז הם נחשבים למוחין דחיה ממש משום שקומת הווג היא קומת חכמה היוצאת על המזלין, כנ"ל, וע"כ מצד אחד אפשר לכנותם בחינת פנימיות להיותם מוחין דחיה והולדה. שמשם באמת יוצאים כל נשמות כולם. ומצד השני אינם אלא בחינת ו"ק דמוחין ואין בהם בחינת הולדת נשמות, דהיינו מבחינת המוחין דו"א עצמו מבחינת מה שהוא מיוחס רק לאו"א דנקודים כי הנשמות האלו הנולדים ממוחין דט' חודש, הם בחי' נשמות הנמשכות מישסו"ת דנקודים.

וע"כ יש בהם ב' בחינות: א' הוא שיש בהם מוחין דהולדות נשמות אלו המיוחסים לישסו"ת דנקודים, שמבחי' זו נחשב למוחין דפנימיות. ובחינה ב' היא, שיש בהם מוחין דהולדה לבחינת עולמות, שהם מיוחסים לאו"א דנקודים. כי בהיות הישסו"ת בחינת ו"ק לאו"א ההם, ע"כ הו"א ראוי להוליד גם מבחינת ו"ק דנקודים, אלא רק מבחינת חיצונים שלהם, הנקרא עולמות. באופן, שבחינת נשמות הוא מוליד רק מהמיוחסים אל הישסו"ת, אבל בחינת עולמות יוכל להוליד גם מהמיוחסים לאו"א. וזה אמרו "עיבור זה של ט' חדשים הוא לצורך חיצונית ז"א ויוליד בחינת עולמות" דהיינו כמבואר, שמבחינת עיקרו של ז"א עצמו הנמשך רק מאו"א, נבחנו לוי"ק בלבד, ומ"מ הוא יכול להוליד בחינת עולמות, משום שישסו"ת הוא תמיד בחינת ו"ק דאו"א.

המסך הזה המבדיל בין רדל"א לא"א, הוא על ז"ת דגלגלתא הנקראים אוירא וראש הב', וכל המוחין דאצילות נמשכים רק מחציו התחתון דגלגלתא, שהוא המוחא דאוירא, אבל בראש הא' שהוא חציו העליון אין המוחין נמשכין משם. וז"ש הרב "כי באותן ז' דעתיק אין יכולת להשיג כלל בחצי העליון שבו" להיותו גנוז בראש הא' דא"א, כנ"ל. וז"ש "רק מחציו ולמטה בלבד" דהיינו אותו החצי התחתון המלוכבש במוחא דאוירא, שמשם נמשכים כל המוחין דאצילות. כנ"ל. וכבר נתבאר ענין זה באורך בחלק י"ג. ועי' בדף א' שכ"ז אות ע"ב. וזה אמרו (באות קצ"ז) "עיבור זה של

ט' חדשים הוא לצורך חיצונית ז"א, ויוליד בחי' עולמות אבל עיבור של ז' חדשים הוא לצורך פנימיות ז"א שיווליד בחינות נשמות" ואין זה סותר למ"ש לעיל (באות קצ"ג) שמהעיבור דט' חודש נמשכים כל הנשמות כולם. וכאן אומר שהוא לצורך חיצונית. הענין הוא, כי נתבאר לעיל, שבאמת אינם נחשבים למוחין דפנימיות של הו"א, דהיינו לג"ר שלו הנקרא פנימיות כי אין הו"א מקבל אלא מאו"א עלאין דנקודים שהם במקום ג"ר דנקודים, שמשם נמשכו ד' המלכים דתג"ת, שהם עיקרם של הו"א דנקודים. אבל מראש דישסו"ת דנקודים העומד במקום דתג"ת דשם, שהממעלה למטה נמשך לד' מלכים תנהי"מ דנקודים, אין הו"א מקבל ממנו אלא בחינת ו"ק, להיותו מלביש על ו"ק דאו"א עלאין. ומוחין אלו דט' חודש, שווגם נעשה ע"י התכללות ז"ת דא"א בג"ר שלו, אינו מעלה רק בחינת

(רו) ואם ח"ו ככה יעלה, יוכל אח"כ לאבד את שונאיהם של ישראל ואז השי"ת ברחמיו, האיר הארת נוקבא העליונה, והיא גדולת מרדכי ואסתר, ועל ידם נושעו ישראל מן הצרה הגדולה ההיא, כמו שנבאר, וזה ענין מרדכי והארתו.

(רי) דע, כי הנה בזמן הדורמיטא דז"א, לא בלבד נכנסין המוחין דז"א מצד נה"י דאמא ונכנסין בנוקבא רחל בהיותה אב"א, אלא אף גם המוחין דבנה"י דאבא, בסוד ויבן ה' אלהים את הצלע, דא אבא ואמא.

אור פנימי

וזה אמרו (באות קצ"ח) "אבל עיבור ז' וכו', והענין כי לצורך פנימיות ז"א הוצרך שיתקשרו ט"ס דא"א ב' דגלגלתא דיליה" דהיינו כנ"ל, שזה נעשה ע"י התכללות ז"א בז"ת דעתיק בבחינת עצמותם, כי אז יוכל לקבל מבחינת התכללותו בהווג שבג"ר דעתיק ונמצא מקבל בחינת הממעלה למטה בעת הלבשתו לג"ר דא"א במקום ד' המלכים דתג"ת דנקודים, כנ"ל. וענין התכללות הזו בז"ת דעתיק, הוא מקבל מו' תיקוני גלגלתא ששם מלוכשים ומאירים הז"ת דעתיק. וז"ש "הוצרך שיתקשרו ט"ס דא"א ב' דגלגלתא דיליה" כי אז יוכל להלביש גם אחר ירידתו למקומו. כנ"ל. באורך.

וזה אמרו "ואלו ה' דגלגלתא ד' מהם בחינת מקיפין וג' מהם בחינת מוחין" כלומר, שאלו המוחין שהוא מקבל נחלקים לפנימים ומקיפים, אשר בבחינת המקיפין הם ד' מוחין חו"ב חו"ג, ובבחינת הפנימים אינם אלא ג' מוחין, כי החו"ג נעשים כאחד בבחינת הדעת, כשהם מתלבשים בבחינת פנימיות הז"א. כנ"ל בחלק י"ג וי"ד.

וזה אמרו (באות קצ"ט) "ואלו יתלבשו למטה בת"ת בתוך המוחין" כלומר, שאלו ג' המוחין מתלבשים בתוך ז"א הנקרא ת"ת

בפנימיות המוחין אבל ד' המוחין אינם מתלבשים בתוך ז"א אלא נשארים למקיפים.

(רו) המוחין דנה"י דאבא בסוד ויבן ה'

וענין זה כבר נתבאר היטב לעיל בענין חזרת או"א וישסו"ת לפרצוף אחד בעת הווג, שאו"א ביהוד נחשבים לימין ולבחינת דכורא, וישסו"ת יחד נחשבים לשמאל

(רח) ונמצא, כי כמו בהיות המוחין ההם תוך ז"א, היו יוצאים מהם ב' הארות לחוץ, ומבחי הארת המוחין דאבא יוצא יעקב מצד פנים דז"א, ומבחי הארת מוחין דאמא יוצאת רחל מצד אחוריו. גם עתה יוצאות מרחל נוקבא דז"א ב' הארות אלו ג"כ בלי ספק.

אור פנימי

כי רק בעת שאו"א מלבישים לתג"ת דא"א. אז יש מ"ה וב"ן באבא דהיינו כתר וחכמה דמ"ה עם ו"ק דחכמה דב"ן, וכן מ"ה וב"ן באמא, שהם בינה דמ"ה וה"ת דבינה דב"ן. אמנם בעת שאו"א מקבלים קומת ע"ב, ונעשים לפרצוף אחד, הנה אז אבא כולו מ"ה ואמא כולה ב"ן. כנ"ל (חלק זה אות ק"מ). וכיון שאלו נה"י דאמא מאו"א דע"ב הם באים כנ"ל, הרי בהכרח שאמא כולה ב"ן, דהיינו בינה וגבורה דאבא ובינה וגבורה דאמא. וכן נודע מדברי הרב בכמה מקומות שהמוחין דאב"א הם רק ב"ן ולא מ"ה כלל.

(רח) יעקב מצד פנים דז"א וכו' רחל מצד אחוריו גם עתה יוצא מרחל נוקבא דז"א ב' הארות אלו ג"כ בלי ספק: היינו כמ"ש הרב לעיל (חלק זה אות ק"צ) שיש יעקב ורחל היוצאים מבחינת או"א, ויש יעקב ורחל היוצאים מבחינת ישו"ת, ע"ש. ונתבאר לעיל כי אלו נה"י דאמא המתלבשים בנוקבא בעת הנסירה, הם בחינת ישו"ת בעת שהם בקומה שוה עם או"א, שהם נקראים אז ביחד בשם אמא, וע"כ בהכרח שיוצא מהם בחינת יעקב ורחל, שמיש"ס יוצא בחינת יעקב, ומתבונה יוצאה בחינת רחל. והגם שנתבאר לעיל באו"פ (דף א' תת"ב ד"ה אמנם), שאין הארת יעקב ורחל יוצאים בנוקבא זולת בגמר התיקון, אחר שהמלכות דצמצום א' מתגלה מרדל"א בסוד ראש פנה. ע"ש. אכן זה דוקא מבחינת פכ"פ עם זו"ן הנקרא שניהם משתמשים בכתר אחד, כי לא יכול להודווג עמה בבחי' המזלין דהיינו בבחינת צמצום

ולבחינת נוקבא, ואז נבחן היסוד דתבונה לבחינת דכורא, וזה שכתב הרב לעיל דף אלף ס"ח אות קכ"ב, "שבחינת היסוד הם לעולם זכרים, בין באבא ובין באמא" ע"ש. הרי שבעת הזווג נבחן או"א ביחד לבחי' אבא וישו"ת ביחד לבחי' אמא. וז"ש הרב כאן שגם בחינת נה"י דאבא נכנסים אל הנוקבא בעת הנסירה, דהיינו נה"י דישו"ת הכלולים באמא, שממנו נמשך בחינת בנימין שהוא כח זכר.

ואין לטעות לפרש כאן שהכונה היא על חכמה וחסד המלובשים בנה"י דאמא דהיינו בחינת מ"ה דב"ן דאמא, אשר בעת התלבשות המוחין בז"א נמצאים מתחלפים שחכמה וחסד דאמא מתלבשים בנה"י דאבא, ובינה וגבורה דאבא מתלבשים בנה"י דאמא, כנ"ל (דף א' תשס"ג אות ק"מ). ועתה בעת יציאת המוחין דז"א נמצאים החכמה וחסד דאמא שהם חוזרים ומתלבשים בנה"י דאמא, וכיון שחכמה וחסד דאמא אלו היו בנה"י דאבא בעת התלבשותם בז"א קורא אותם הרב גם עתה בשם נה"י דאבא. שזה אינו אמת, כי הרב אומר להדיא, לעיל (חלק זה אות קמ"ב) שהמוחין דבינה וגבורה דאבא ודאמא באים תוך הנוקבא ומגדילים אותה אב"א. הרי שאפילו בעת יציאת המוחין מז"א, נמצאים עוד המוחין בהתחלפות אשר בינה וגבורה דאבא נמצאים תוך נה"י דאמא. ועד"ז חכמה וחסד דאמא נמצאים תוך נה"י דאבא. כי ע"כ הוא מדגיש שם "ובאים המוחין דבינה וגבורה דאבא ואמא לבדם תוך נוקבא ונגדלת לגמרי" הרי שחכמה וחסד דאמא נשארים בנה"י דאבא. ומלבד זה הנה נתבאר לעיל

(ט) ולא עוד, אלא שבהיות מוחין הנזכר תוך הנקבה נתוספה בחי הארה שלישית, משא"כ בהיותם תוך ז"א. והוא, כי הנה בהיותם תוך ז"א היה יסוד דאמא נשלם בחזה דז"א, והיסוד דאבא שהוא יותר ארוך כנודע היה נשלם בסיום היסוד דז"א ממש ולא היה יוצא מחוץ ליסוד כלל.

(י) אבל עתה, בהיותם המוחין תוך הנקבה, אשר היסוד שלה נוקביי קצר, מוכרח הוא, שהיסוד דאבא יתפשט, ויצא מחוץ ליסוד נוקבא ולחוץ, ותתגלה הארתו בגילוי גמור לגמרי, ונודע, כי מה שהיא מתלבש ביסוד דז"א הוא בחי העטרה של היסוד דאבא, שהיא בחי המלכות דאבא, ואין ספק כי הארה זו הנגלית ממלכות דאבא, היא הארה גדולה עד מאד.

(יא) והנה שורש נשמת מרדכי היתה מן ההארה הזאת, ולכן על ידו היתה תשועת ישראל בזמן ההוא. וזה נרמז בשם מרדכי ממש, שארז"ל שהוא לשון מירא דכיא: מ"ר דכ"י. והוא תרגום מר דרור, גם נקרא מור עובר.

אור פנימי

א', מטרים שתתגלה המלכות שלה דצמצום א', שהיא המ"ן שלה. כי המ"ן דמזלין של עתה, הם רק בחי יסוד דמלכות, שהם בחי מ"ן דכורין, כלומר מבחינת בנימין הכלול ביוסף, והנוקבא דז"א רק לבחי מ"ן דמלכות ממש היא צריכה, ומ"ן של יסוד דמלכות לא שייך אליה, כי היא בחינת מלכות דז"א. אמנם כל זה מבחינת הזווג זו"ן פב"פ, אבל בבחי אב"א עם ז"א הנה היא יכולה להכלל גם במ"ן דמזלין, אע"פ שהם בחינת מ"ן דכורא, והוא מפאת התכללותה עם לאה לפרצוף אחד, דהיינו עם נוקבא הגדולה דז"א, שהיא בחינת ז"א עצמו כלומר בחינת בנימין הכלול ביוסף, דהיינו נוקבא שבגופו, וכן לאה היא מלכות מאחורים דאמא, שכל אלו אינם מלכות ממש כמו הנוקבא דז"א, והם יכולים לקבל ממזלין. ומתוך שנוקבא דז"א נכללת מהם ונעשית עמהם לפרצוף אחד, כנ"ל. לכן היא

מקבלת אז בחי נה"י דאמא עם המ"ן דמזלין, שע"י היא נגדלת כמו הז"א עד הכתר שלו ממש, דהיינו שעולה עמו עד הג"ר דא"א, כנ"ל (דף א' תת"ב ד"ה אמנם) ע"ש אשר אז ז"א מקבל מנה"י דאז"א לבד, ונוקבא מקבלת מנה"י דישסות כמו בגמר התיקון, אלא ההפרש הוא גדול, כי היא עמו בלי זווג כלל, כי ע"כ המה נבחנים אז לאב"א, ונפרדים זה מזה לגמרי. דהיינו כמו שז"א ונוקבא עולים לג"ר דא"א בעת תפלת נעילה ביוה"כ. שאין זה נבחן ששניהם משתמשים בכתר אחד, כי אינם משתמשים כלל, כי משתמשים פירוש זווג, והמה אז אב"א כמבואר.

והנה נתבאר, כי בעת היותה אב"א והיא מקבלת מנה"י דאמא שלא ע"י ז"א, דהיינו מבחינת ע"ב דמזלין, הנה אז הם בקומה שוה ממש עד הכתר דז"א, ואז ז"א מקבל מנה"י דאבא שהם או"א יחד, אלא

ריב) והענין הוא, כי ההארה הגדולה ההיא, היא מר דרור, זך ונקי בתכלית, העוברת מפי יסוד דנוקבא ולחוץ. וז"ס פסוק וידי נטפו מר עובר. ובוזה תבין מעלת מרדכי, שעלה לבחי' מלכות ומשנה למלך. וז"ס הפסוק, ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב גדולה.

ריג) והמשכיל יבין כל פרטי הפסוק זה, ענין יציאה זו מלפני המלך היא רחל, ועטרת זהב גדולה, מצד עטרה יסוד דאבא. ולכן נקרא גדולה, כי החסד וחכמה נקרא גדולה, בסוד הגדול הגבור והנורא. גם המעמיק ישכיל היותן משבט בנימין ודי בזה.

ריד) וז"ס קריאת המגילה, וגם התפשטותה בעת קריאתה, לטעם פירסום הנס, והוא ענין הארת עטרת מלכות דאבא, המתגלית ויוצאה לחוץ, ולכן נקרא מגילה, לשון גילוי, וצריך לגלותה ולפרסמה. גם מגלה בלא יוד היא עולה בגי' ע"ח, כמנין ג' הויות כ"ו כ"ו, שהם ענין ג' מוחין דחב"ד דנה"י דאבא, המתגלים שם במלכות ההוא.

אור פנימי

שהם בו אז בבחי' מקיפים, כנ"ל. והנוקבא מקבלת מן נה"י דישסו"ת, הנבחנים ביחד לאמא. ואז מנה"י דיש"ס הנקרא אבא יוצא בה הארת יעקב, ומנה"י דתבונה הנקראת אמא יוצאה בה הארת רחל, ושניהם בה מחזה ולמטה כמו בז"א, ויעקב יוצא בפנים ורחל יוצאה באחור. ואין להקשות, כיון שעתה מקבלת הנוקבא ממוחין דע"ב, שאז חוזרים או"א וישסו"ת לפרצוף אחד, כנ"ל, וכן זו"ן הגדולים וזו"ן הקטנים נעשים לפרצוף אחד, וא"כ מאין יש שם שוב בחינת יעקב ורחל מחזה ולמטה דנוקבא. והענין הוא, כי יעקב ורחל אלו, הם בחי' אחורים דאו"א ואחורים דישסו"ת שנתבטלו בעת שביה"כ, (כנ"ל דף א' תת"ב ד"ה וזה), ולפיכך אע"פ שכבר זו"ן הגדולים וזו"ן הקטנים חוזרים לפרצוף אחד, ורחל שהיא נוקבא הקטנה עולה ומקבלת כל פרצוף הנוקבא הגדולה, מ"מ אין הארת יעקב ורחל דאחורים דאו"א וישסו"ת בטלים משם, מבי' טעמים: א' שאין

העדר ברוחני. וע"כ אפילו בשעת עליה נבחנים עוד שהם מלבישים מחזה ולמטה. וב' כי אין האחורים אלו דאו"א מתקנים לגמרי, דהיינו שישבו להיות בחינת או"א ממש כמו שהיו מטרם שביה"כ, וולת בעת גמר התיקון, ועד אז עולים ונתקנים רק חלקים מבחינת אחורים ההם דאו"א, וע"כ אותם החלקים שעדיין לא נבררו לגמרי, הנה הם עוד נשארים בהכרח מחזה ולמטה. ולכן אפילו אחר התחברות הזו"ן הגדולים עם הקטנים לפרצוף אחד, יש עוד בחי' יציאת יעקב ורחל דאחורים דאו"א וישסו"ת במקום מחזה ולמטה. כלומר, שגם הם מקבלים המוחין דע"ב במקומם מחזה ולמטה כמו הזו"ן הגדולים. והבן היטב. וכבר ידעת שהמוחין דחול אינם רק בחינת המוחין דיעקב ורחל שמחזה ולמטה, אע"פ שגם אז נבחנים שזו"ן הגדולים עם הקטנים נעשו לפרצוף אחד. אלא שאין העדר ברוחני וכל העתקה ממקום למקום, אינו שינוי של העדר ממקומו הראשון אלא רק בחי' תוספות על

(רטו) וזהו ענין היות המגילה נקרא אגר"ת, ונקרא ספ"ר, ויש לה דינים כתורה שבכתב, כי ספר התורה, הוא יסוד דאבא, הנקרא תורה שבכתב, צורת ספר כעין ו' ארוכה, והמגילה היא ההארה היוצא מחוץ ליסוד כנזכר, וגם הוא ארוכה בצורת ו', ובצורת מגילה ארוכה. ודי בהערות אלו אל המשכילים.

(רטז) ואמנם היות ימי הפורים האלו נעשים בכל שנה ושנה, ולא הספיק לעשות בזמן ההוא לבדו, הטעם הוא, כי השי"ת ברחמיו רצה שאותה ההארה המתחדשת בהיות המוחין דאור"א, תוך הנקבה בזמן דורמיטת ז"א, לא תתבטל לעולם בכל שנה ושנה בימים ההם עצמם.

(ריז) כי הנה אחר דורמיטא, חוזרים פב"פ, והמוחין הם בז"א, ואין בחינת ההארה זו יוצאת אז כלל כנ"ל, והארת מרדכי מתבטלת לגמרי, ונעלמת בפנים. ורצה השי"ת, שבכל שנה בימי הפורים כיוצא בהם, אף אם יהיו זמן פב"פ תתגלה ההארה הנזכרת בימים ההם, ולא תתבטל.

אור פנימי

בהיותה בבחינת אחורים, שאין בה או רק בחינת נר"ן בלבד, דהיינו מוחין דו"ק שלה, ובהיותה פב"פ שיש לה או מוחין דחיה, אין הארת מרדכי מאירה עוד בה אלא שמתבטלת, שהוא תמוה, כי לפי"ז המוחין דאחורים גדולים יותר הרבה ממוחין דפב"פ. ותחילה צריכים להבין היטב ענין הארת מרדכי זאת. והנה הרב ביאר אותה שהיא בחינת יסוד דאבא הארוך, שאחר שנה"י דאבא מתלבשים בנוקבא שיסודה היא בחינת נוקביי קצר, נמצא יסוד דאבא מתפשט ויוצא לחוץ מיסוד שלה, ומתגלה בגילוי גמור, שע"כ נקרא מרדכי, שפירושו מור דרור, ומתרגמין מירא דכיא. וכן ה"ס מור עובר על כפות המנעול.

פירוש הדברים. כי נודע, שמלכות דצמצום א' נגנזה בדל"א, וכל בחי' המלכיות שבאצילות הנעשין לנוקבין הם ממלכות דצמצום ב' שהיא בחינת ה"ת בעינים, ומוציאה אח"פ לחוץ, וממלכות זו יצאו בחינת הקטנות דכל הפרצופים שבאצילות, כמ"ש בחלקים הקודמים. וכל

מקום הראשון, ולכן מצד אחד נבחן שיעקב ורחל עם זמן הגדולים נעשו לפרצוף אחד, ומצד ב' נבחן שהם עוד עומדים במקומם, ומקבלים במקומם הזווג של הזמן הגדולים, בבחינת הארת ה"ר ממעלה למטה. וכבר ביאר הרב זה, בענין עלית נה"י לחג"ת דא"א וחג"ת שלו לחב"ד, אשר אע"פ שהחג"ת דא"א עלו לחב"ד מ"מ נבחנים ג"כ שהם עומדים במקומם מטעם שאין העדר ברוחני. כמ"ש בחלק י' עש"ה. וכבר הזהיר הרב בכמה מקומות שלא לשכוח ענין זה, שבכל ענין עלית האורות והמדרגות או ירידתם, המה נשארים עוד בשלימותם גם במקומם הראשון. ועי' לעיל חלק זה אות קכ"ד.

(ריז) אחר הדורמיטא חוזרים פב"פ והמוחין הם בז"א, ואין בחינת הארה זו יוצאת אז כלל והארת מרדכי מתבטלת לגמרי וכו'. וצריכים להבין היטב ענין הארת מרדכי זו, שעליה אומר הרב שהיא הארה גדולה עד מאד, ועכ"ז היא מאירה בה רק

ריח) והענין הוא, כי בכל שנה בימים ההם כאשר יכנסו המוחין ברחל בסוד דורמיטא דז"א, אעפ"י שאח"כ יחזרו פב"פ לא תבטל ההארה הנזכרת ותשאר שם קיימת, ונרשמת אף גם אחר הסתלקות המוחין האלו ממנה ויחזרו בז"א.

ריט) וז"ס, מ"ש הכתוב וזכרם לא יסוף מזרעם. כי אותה ההארה היא עטרת היסוד הזכר דאבא הנקרא זכר כנודע, וזכרם זה לא יסוף מזרעם בימי הפורים שבכל שנה ושנה כנודע.

רכ) לכן לעת"ל, כל המועדים יתבטלו חוץ ממגילת אסתר. והטעם הוא כי לעולם לא היה נס גדול כזה, לא בשבתות ולא ביו"ט, להתקיים ההארה זו אף אחר הסתלקות המוחין מן הנקבה, אלא בימי הפורים בלבד. ובבחי' זו יש יתרון גדול אל פורים על כל שאר הימים, אפילו בשבתות ויו"ט.

אור פנימי

בחינת הגדלות שבאצילות נעשה ע"י הארת הווג דע"ב ס"ג המורידה ה"ת מעינים לפה, כי הארת ע"ב דא"ק הקודם לצמצום ב' יכולה לבטל אותה להורידה למקומה שבצמצום א', הנקרא פה, ועי"ז מוחזרים אח"פ אל המדרגה, ויוצאים נה"י דכלים וג"ר דאורות. והנה גדלות זו יכלו כל הפרצופים לקבל מבחינת הווג הנעשה בג"ר דא"א בעת עלייתם לרדל"א, ע"י שמקבלים שם בחינת המלכות דצמצום א' מבחינת המ"ן דדיקנא דא"א, שהם בחינת מלכות דצמצום א' הנקראת פה, ואז יורדת ה"ת מעינים לפה גם מבחי' מדרגת התחתון שעלה ונכלל שם בוווג ההוא. אמנם פרצוף המלכות דאצילות, שהיא הנוקבא דז"א הנקראת רחל, אינה יכולה לעלות שם ולהכלל בוווג ההוא בהמ"ן דמזלין, ולקבל שם בחינת הורדת ה"ת מעינים שלה לפה, כדי לקבל משם נה"י דכלים וג"ר דאורות, משום כי אותה בחינת מלכות דצמצום א' הכלולה בשערות דיקנא דא"א. אינה בחינת מלכות ממש, כי היא נגזרת ברדל"א כנ"ל, אלא שהיא רק בחינת יסוד דמלכות, כי

המזל ונקא אינו נבחן למלכות דדיקנא, אלא רק ליסוד דדיקנא בלבד. כמ"ש הרב, שהיא בחינת בנימין הנכלל ביוסף. וכיון שאין שם בהמזלין בחינת מלכות ממש, אין המלכות דאצילות, דהיינו הנוקבא דז"א, יכולה להכלל שם. כי אין לה שם כלום מבחי' עצמותה, שהיא מלכות, כי בחינת יסוד דמלכות היא בחינת זכר, דהיינו ז"א, ואינה יכולה להכלל בבחינת המ"ן ההם. אלא רק לעתיד לבא, אחר שתתגלה המלכות דצמצום א' הגנוזה ברדל"א, אז תוכל גם המלכות לעלות ולהכלל בג"ר דא"א בעת עלייתם לרדל"א, ולקבל קומת הווג מבחינת המ"ן דצמצום א', שאז מקבלת הנה"י דכלים והג"ר דאורות שלה, ונגמרת תיקונה משלם. ונתבאר, שאין מציאות השלמת כלים דנה"י וג"ר דאורות לנוקבא דז"א, קודם גמר התיקון, כלומר, קודם שתתגלה בחינת המלכות דצמצום א' דרדל"א, משום שהמ"ן המשמשים שם בזמן הזה הם בחינת יסוד דמלכות, שהם מ"ן דכורין, שאין לנוקבא חלק בהם. כנ"ל. וז"ס שאין בנין הנוקבא נשלמת בדרך המדרגה כמו שאר הפרצופים,

רכא) והנה בכל שנה בימי הפורים, כדי לקיים ההארה הנזכרת אנו צריכין לעשות ג' מצות, והם: קריאת המגילה, כדי להמשיך ולגלות ההארה הנזכרת היוצאת לחוץ בגילוי. והנה צריכות ב' בחי' אחרות.

רכב) והם אלו: הא' בחי' ההארת היסוד ההוא דאבא ברחל, לצורך תיקון בנין פרצופה, כי לכן נכנסים המוחין הנזכרים בה, כדי להגדילה ולעשותה פרצוף כנזכר, וזה נעשה בסוד מתנות לאביונים, כי רחל נקראת עני ואביון, והיסוד דאבא הנקרא צדיק נותן לה צדקה ומתנות. והארה הזו מתקיים ע"י שאנו נותנים למטה מתנות לאביונים, וע"י מצוה זו נעשה דוגמתה למעלה.

אור פנימי

אלא בסוד ויבן ה' אלקים את הצלע, שפירשו, שאו"א בונים ומתקנים אותה בהיכל שלהם למעלה שזה נעשה ע"י עלית נה"י דא"א לתג"ת, ותג"ת דא"א לחב"ד, שאז נמצאים זו"ן, שהלבישו לנה"י דא"א, מלבישים עתה לתג"ת דא"א, ואו"א שהלבישו לתג"ת מלבישים עתה לחב"ד דא"א. וג"ר דא"א עצמו נמצאים אז שעולים לרדל"א, ומקבלים שם קומת הווג על מ"ן דמזלין המורידה ה"ת לפה, ובסוד כפיפת ראש דא"א ממקום עליה למקום הקבוע שלו ששם עומדים או"א, נמצאים גם או"א נכללים בוווג הזה ומקבלים גם הם קומה זו. ועד"ז בסוד כפיפת ראש דאו"א ממקום עליה למקום הקבוע שלהם שהוא תג"ת דא"א ששם עומדים עתה זו"ן, נמצאים גם זו"ן מקבלים קומה זו דמזלין, ואז יורדת ה"ת מעינים גם בנוקבא לבחינת פה שלה, ומחזרת אח"פ שלה למדרגתה, שהם נה"י דכלים, ונמצאה נשלמת לבחינת בנין פרצוף שלה, וראויה לקבל עתה גם ג"ר דאורות. ועליה זו לבנין פרצופה, נבחן להתכללות הוד בנצח דא"א, כלומר כי עלית זו"ן נעשה ע"י עלית נה"י דא"א לתג"ת שלו, כנ"ל, ונודע, אשר נצח דז"א הוא בחינת ז"א, והוד דז"א הוא בחינת נוקבא, ונבחן עתה בעת עליה, אשר ההוד דא"א

עם הנוקבא הכלולה בו, נכללין בנצח דא"א ששם הו"א, דהיינו שנעשית בחי' שמאל דנצח, שבוה נעשה גם הנוקבא בבחי' דכורא כמו הו"א. ואז יכולה גם הנוקבא דז"א לקבל מקומת הווג דמזלין ע"י עליתה לתג"ת דא"א, כמו הו"א. כי אחר שנכללה בבחינת דכורא יכולה לקבל ממ"ן דכורין שבדיקנא. והתכללות זו דנוקבא בנצח דא"א, גרם ג"כ להתכללות הנוקבא הגדולה דז"א בנוקבא הקטנה, שהיא רחל. כי נוקבא הגדולה שבגופו דז"א, היא בחינת מלכות הכלולה בדכר, שהיא ז"א, ורק נוקבא הקטנה היא מלכות ממש הנמשכת מהוד דא"א, אבל נוקבא הגדולה שבגופו דז"א נמשכת מנצח דא"א כמו ז"א, כי היא מלכות דבחינת ז"א עצמו. ולפיכך עתה שעלתה הנוקבא הקטנה ונכללה בנצח דא"א, הרי שגם ירשה בזה בחינת נוקבא הגדולה, כי עתה גם רחל נעשתה לבחי' מלכות דנצח כמו הנוקבא הגדולה.

ועם זה תבין מ"ש הרב לעיל דף א' תשס"ג אות ק"מ וקמ"ב, שאותם הבינה וגבורה דמוחין דאבא ודאמא שנתלבשו בנוקבא שבגופו דז"א נתלבשו עתה בהנוקבא רחל, וע"כ היא נגדלה בכל קומת הו"א אב"א, דהיינו שלקחה ג"כ למקום הנוקבא הגדולה שבגופו דז"א. עש"ה.

(רכג) ובחי' הב' היא, כי אחר שנתקן פרצוף רחל עצמו, ע"י הצדקה ומתנות לאביונים. עוד צריך הארה שתתקיים בה, בסוד המוחין עצמן שלו המתלבשין תוך פרצוף י"ס שלה בעת הדורמיטא, כנודע. וצריך שתתקיים הארה הנזכרת במוחין שלה כל הימים ההם הנקרא פורים וישאר קיימת שם אף גם אם יסתלקו המוחין דא"א אחר הדורמיטא ותחזור פב"פ ועכ"ז תשאר הארת המוחין ההם קיימים במוחין שלה, ולא יסתלקו לגמרי, כבשאר הזמנים, כנ"ל, וענין זה תלוי בקיום מצוה אחרת, והיא לעשות סעודת פורים משתה ושמחה.

אור פנימי

ובהנ"ל תבין זה היטב, כי מאחר שהוד דא"א עם הנקבא נכללו בנצח דא"א, הרי נעשתה הנקבא רחל כמדתה של הנקבא הגדולה דו"א, שהיא נעשתה בזה למלכות דנצח, שהיא בחי' נוקבא הגדולה, כנ"ל. וז"ש הרב לעיל (באות ר"ז) שנה"י דאבא מתלבשים ג"כ במוחין דנקבא בעת היותה אב"א בקומה שוה עמו, דהיינו המוחין דבינה וגבורה דאבא, שהם דכורין, ונמצא היסוד דאבא שהוא בחי' ארוך, שפירושו בחינת ג"ר וחכמה, כי חכמה נקרא ארוך, כנודע, הרי יסוד הזה מתחבר עתה ביסוד דרחל, וגם יסוד שלה נעשה לבחי' ארוך שהיא בחינת ג"ר. כי מקודם שקבלה הקומה דמזלין, היה היסוד שלה בבחינת מלכות דאמא, שהיא מלכות דצמצום ב' הקצר, שאין בו אלא בחי' גו"ע לבד, וחסר אח"פ. וחסרון זה דאח"פ עושה היסוד לקצר, שפירושו, שחסר ג"ר, אמנם עתה ע"י התלבשות נה"י דכורין דאבא עם בינה וגבורה שבו, שע"י זה חזרה והרויחה אח"פ שלה לכל ספירה וספירה דט"ס שלה, הרי נעשה היסוד שלה לארוך, כי חזר שם הנה"י המשלים אותו, ונעשה עתה בחינת יסוד זכר הארוך. אמנם תבין שאע"פ שהמדובר הוא רק ביסוד שלה שנתארך בכח המוחין דאבא, כנ"ל, הנה עיקר הכונה היא על בחינת ג"ר דאורות, שהם המוחין דדכורא, כי הם תלויים זה בזה, כנודע, שבחסרון נה"י דכלים יחסרו הג"ר דאורות. ולפיכך ענין יסוד

דאבא שנתלבש ביסוד שלה ונעשה לבחינת ארוך, מורה שקבלה בחינת ג"ר דאבא, שהם המוחין דכורין דמזלא. כמ"ש לעיל. אמנם אין הנקבא יכולה לעמוד עם המוחין ההם, שהם בחינת מוחין היוצאים על מוחין דכורין. כי הגם שיכלה לקבל המוחין ע"י התכללות של הוד דא"א בנצח שלו כנ"ל. אמנם אחר שירדה עם המוחין ההם למקומה עם הז"א, הרי נגלה שוב בחינתה עצמה, שהיא בחינת הוד הצריכה למ"ן נוקבין, וע"כ אינה יכולה להזדווג עם המוחין ההם, כי אין לה בחינת מ"ן בהיותה במקומה, כי המ"ן דכורין אינם יורדים עמה למקומה. באופן שאין לה יותר מאלו המוחין אלא אותו השיעור שקבלה למעלה בהיותה בהיכל או"א, דהיינו בחג"ת דא"א, בעת היותה כלולה בנצח שלו, כנ"ל, ושיעור הזה מספיק להעלאת אח"פ כדי להשלים בנין פרצופה, אבל אינו מספיק לה שיהיו מוחין שלימים דע"ב, כמ"ש לעיל דף א' תשמ"ג אות ק"ה. "שטפת החיה אינה נשארת בה כי הוא כח זכר גמור" כי הגם שהיא מקבלת טפת הע"ב דכורין למעלה בהיכל או"א, אמנם אחר שיצאה משם ובאה למקומה, הנה היא צריכה לעשות אותו הווג בראשה עצמה כמו שנעשה למעלה, וזה אינה יכולה כי אין לה המ"ן דכורין כנ"ל. ולפיכך היא נחשבת לבחינת אב"א אע"פ שהיא בקומה שוה עם ז"א וזהו חסרון א'. ויש עוד חסרון ב' הגדול יותר, כי המוחין אלו שנמשכו

(רכד) וזו, ענין אכילה ושתייה, כמבואר אצלינו שהמוחין של הנקבה נקרא י"ה י"ה, ונעשים מבחי' י"ה, והם נמשכין בה, ע"י אכילה ושתייה. וזהו פי' אכילה: אכ"ל י"ה. שתייה: ש"ת י"ה, כי ע"י המאכל והמשתה, נמשכין לה מוחין הנקרא י"ה. גם נרמזה היא עצמה במלת אכילה, שהיא בגי' אדנ"י ע"ה לרמזה, כי אלו המוחין של י"ה הנמשכין ע"י האכילה הם בנקבה הנקרא אדנ"י.

אור פנימי

שאו מתבטל לגמרי בחי' הקצר שביסודה ונעשה ארוך בבחי' יסוד דאבא. משא"כ המוחין דפכ"פ, הבאים רק מהווג הנעשה בראש הו"א על מלכות דאמא הנכללת בעטרה דגבורה דו"א, ומקבלת בזה רק בחינת הארה ממוחין דמזלין שבראש הו"א, אמנם בעיקר הם ממלכות דאמא, שהיא צמצום ב' ובחי' ו"ק, ואז בחינת יסוד שלה קצר כמו יסוד דאמא, ואין לה בחי' ג"ר רק בעת הווג עם יסוד דו"א, ולא אחר שנפרשה מהווג.

וזה אמרו (באות ר"י) "עתה בהיותם המוחין תוך הנקבה אשר יסוד שלה נוקביי קצר מוכרח הוא שיסוד דאבא יתפשט ויצא מחוץ דיסוד נוקבא ולחוץ ותתגלה הארתו בגילוי גמור לגמרי וכו' כי הארה זו הנגלית ממלכות דאבא היא הארה גדולה עד מאד, והנה שורש נשמת מרדכי היה מההארה ההיא" כי המוחין דגלות בבל היו מבחינת אב"א בקומה שוה עד הכתר מבחי' המוחין דישסו"ת, הנקראים מחזה ולמטה עם הארת ה"ר בהם. כנ"ל בדברי הרב (דף א' תש"ו אות ל"ו) ע"ש. ונמצאים בזמן ההוא שנתלבשו הבינות וגבורות דאבא ודאמא הבאים ממוחין דמזלין תוך הנוקבא רחל. ונמצא היסוד דאבא הארוך המלוכש ביסוד דנוקבא מתפשט ויוצא מיסוד דנוקבא הקצר ולחוץ, שמתוך זה יש לה ג"ר דאורות ממוחין דכורין דמזלין, כנ"ל, שנה"י דכלים וג"ר דאורות הם דבר אחד, וזה אמרו "ואין ספק כי הארה זו הנגלית ממלכות דאבא היא הארה גדולה עד מאד" כי הם ממשיכים

לה עתה מהיכל או"א, הם מבחינת חכמה בלי חסדים, כמ"ש לעיל (דף א' תש"צ ד"ה הרי) וכיון שאין החכמה יכולה להתלבש בנוקבא בלי חסדים, ע"כ אינה יכולה לעמוד במוחין ההם שז"ס קטרוגה אין ב' מלכים יכולים להשתמש בכתר אחד, וז"ס שנאמר לה אז לכי ומעטי את עצמך, דהיינו שתחזור לנקודה שתחת יסוד דו"א ולבא לבחינת עיבור מחדש, כי ע"י עי"מ מחדש, נמצאת מקבלת מבחינת מ"ן נוקבין כבחינתה, והיינו רק ממלכות דאמא, כי מלכות שלה עצמה כבר נגנזה ברדל"א, כנ"ל. ומלכות דאמא היא בחינת צמצום ב' המשמשת באצילות, אמנם ממלכות זו אין לה אלא בחינת ו"ק בלי ג"ר, וכדי לקבל המוחין דג"ר, נכללה מלכות זו דאמא בעטרה דגבורה שבמוחין דו"א, וכשיוצאת קומת הג"ר על עטרה דגבורה דו"א נמצאת גם המלכות דאמא מקבלת הקומה הזו מתוך ההתכללות בה ואח"ז מושפעים מז"א המוחין אלו אל הנוקבא, ויש לה מוחין דג"ר. כמ"ש הרב לעיל (חלק זה אות קנ"ו) ואלו המוחין באים בהתלבשות חכמה בחסדים, והיא יכולה לעמוד עמו פכ"פ כנ"ל באורך. והנך מוצא ההפרש הגדול ממוחין דאחור של הנוקבא למוחין דפכ"פ, כי במוחין דאחור שהם לבנין פרצופה נמצאים מתלבשים בה המוחין דמזלין כמו שמתלבשים בז"א עצמו, שהם באים מווג או"א על המ"ן דצמצום א' שהם המזלין, ונה"י עם הבינות וגבורות דאבא ודאמא מתלבשים בה כמו בנוקבא שבגופו דו"א,

רכה) גם אסת"ר היא בגי' תרס"א. והנה שם אדנ"י במילואו הוא תרע"א והנה שם אסת"ר חסרה י', ובתוכה מסתתרת הנקודה הפנימית עצמה הנקראת י' של אדנ"י, הנקראת אסת"ר, על שם שמסתתרת. (עד כאן הגיעו דרושי הרב זלה"ה וענין משלוח מנות איש לרעהו, לא נתבארו מפי הרב ז"ל, ושמא רמז לענין הארת יסוד דדכורא הניתן ליסוד דנוקבא, והם נקראים איש לרעהו יסוד ליסוד, נלע"ד. א"ש עד כאן הגיעו כל ספר הדרושים של הרב זלה"ה ולא הפלתי דבר אחד מדבריו ארצה תל"י).

אור פנימי

המוחין הגדולים היוצאים על המ"ן דמזלין. והארה זו דיסוד דאבא בנוקבא, שהיא בחינת בנימין הכלול ביוסף, הנבחן לכח זכר, כנ"ל (בדף א' תשמ"ג אות ק"ה ע"ש). הוא שורש נשמת מרדכי. וע"כ מכנה אותה הרב בשם מלכות דיסוד דאבא, כי בחינת התלבשות יסוד דאבא ביסוד דנוקבא, היא רק מבחינת בנימין הכלול ביוסף שהיא בחינת מלכות הכלולה בהזכר. (כמ"ש לעיל ע"ש). וז"ס המרומז בהכתוב ידי נוטפות מר וכו' עובר על כפות המנעול. כי יסוד דנוקבא הקצר נקרא כפות המנעול, להיותו מבחינת צמצום ב' ובחינת מסך שלה מסיים על האורות ונועל אותם שלא יתפשטו ממנה ולחוץ, אמנם עתה אחר שיסוד דאבא מתלבש בה, נמצאים האורות מתפשטים ועוברים על כפות המנעול ולחוץ לפי שיעור הארת יסוד דאבא הארוך.

וזה אמרו (באות רי"א) "ולכן על ידו היתה תשועת ישראל בזמן ההוא" כי הגם שהארת מרדכי היה נמצא תמיד בהנוקבא בעת גלות בבל, כי היתה אז אב"א בקומה שוה עד הכתר, שאז יסוד דאבא מתפשט ממנה ולחוץ, כנ"ל. אמנם נתבאר לעיל שאין המוחין ההם מתלבשים בה כראוי להיותם בחינת חכמה בחוסר חסדים, ואין החכמה יכולה להתלבש בהנוקבא בלי חסדים, כנ"ל באורך ע"ש. ולפיכך היא עומדת בעת ההיא אב"א עם הו"א, וע"כ עוד להיפך, כי אז זמן הדינין והחושך שז"ס הצרה העצומה

שהיתה אז לישראל כמ"ש הרב לעיל. אלא מכח הצומות וזעקתם של בני ישראל גרמו למעלה שיתפשטו החסדים בעת ההיא אל הנוקבא, אשר אז יכלה גם החכמה להתפשט בה, ונתפשטו בה המוחין דנה"י דאבא בעת ההיא בתכלית השלימות, וע"כ היתה הארת מרדכי מתפשטת ומאירה מיסוד דנוקבא ולחוץ כראוי, ונעשה תשועה גדולה לישראל, המרומז בהכתוב ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות וכו'. כי עתה השיג בחינת הלבוש, שה"ס החסדים שבהם מתלבש אור החכמה, הנקרא בה עטרת זהב גדולה. וזה אמרו "כי החסד והחכמה נקראים גדולה" כלומר, כי מקודם לכן לא היו בהמוחין האלו רק בחינת חכמה בלי חסד, ולפיכך היה חושך, כי גם החכמה לא יכלה להתלבש בה מכח חוסר החסד, אבל עתה שצ"י תשובה ומע"ט של ישראל נמשך בה החסד, הרי תכף נתלבש ונגלה בה גם החכמה, ואז נקרא גדולה, כמ"ש הרב.

וזה דברי חז"ל בפסוק קימו וקבלו שקימו מה שקבלו כבר וכו', ועתה קבלו מאהבה. כי אע"פ שהנוקבא כבר קבלה מוחין גדולים ביותר מקודם לכן, ומכ"ש בעת בית ראשון, שהיתה אז פב"פ במדרגה ו' כנ"ל, עכ"ז עד עתה היה מיראה, ועתה מתוך אהבת הנס קבלו מאהבה. פירוש: כי המוחין דפב"פ שקבלה הנוקבא עד עתה, היו נמשכים ממלכות דאמא, שנקראת יראה, אלא מתוך התכללות במוחין דו"א קבלה

(רכו) מנות ומתנות: ארז"ל, ב' מנות לאיש א', וב' מתנות לב' אביונים. והנה יש לראות, למה ברעהו אמר מנות, באות תיו אחת, ובאביונים ב' אותיות תיו, האמנם כבר ידעת, כי היסוד נקרא איש, ועיקר הארת יום זה, הוא גילוי יסוד אבא, והוא זכר. ובהיותו מלובש בתוך יסוד דאמא, לכן אמר מנות בתיו אחת, כי אות תיו מצד הנוקבא.

(רכז) באופן, כי ב' מנות הם: א' מצד אבא שהוא מ"נ דמנות, כאשר ידעת ואחד מצד היסוד דאמא כנ"ל והם, איש: שהוא יסוד דאבא, לרעהו: שהוא היסוד דז"א. כי אם היות אבא גדול, הנה בהיותו יורד למקום יסוד דז"א, נקרא רעהו. ע"ד הז"א, כשיורד ביצירה, שנאמר עליו שלף איש נעלו ונתן לרעהו.

(רכח) ומתנות לאביונים, הם מצד אמא. ולכן הם ב' תוי"ן, כי הם מצד הנוקבא, והם ב' מתנות לב' אביונים, שהם נ"ה שהם אביונים. כאשר ידעת בסוד הערכה לא ריח ולא טעם ונקראו אביונים. כי אמא עד הוד אתפשטותה.

(רכט) וגם מ"ש רז"ל, כי בימי הפורים נותנים לכל מי שפושט ידו, הענין הוא כי הגבאי של צדקה הוא היסוד, ובימי החול אשר הוא יסוד

אור פנימי

המוחין דג"ר, ולא מכת עצמה, כי מכת עצמה היתה בבחינת יראה, אבל עתה מכת התפשטות החסדים בהנוקבא בעת היותה במוחין הגדולים דאב"א, דהיינו בהמוחין דבינות וגבורות דאבא ודאמא הבאים מעטרא דגבורה הנמשך ממזל ונקא, נמצא שהמלכות קבלה המוחין דמזלין בהלבשה גמורה בתוך החסדים, ע"ד המוחין דפב"פ, וזה נבחן לקבלת המוחין באהבה, שהוא בחינת החסד השב להיות חכמה. אשר קבלה כזאת לא יארע עוד בכל המשך שתא אלפי שני, אלא רק בגמר התיקון, אחר שתתגלה המלכות דצמצום א' ברדל"א בסוד ראש פנה. וזוהי ההפלאה הגדולה שהיתה אז בימי הפורים. והבן זה.

וזה אמרו (באות רי"ז) אחר דורמיטא חזורים פב"פ והמוחין הם בז"א ואין בחינת שפושט ידו וכו'. כי בחינת המלכות דצמצום

דו"א, צריך לראות למי נותן הצדקה. אבל עתה, שהוא יסוד דאבא, הארה גדולה, אין להקפיד, אלא כל מי שפושט ידו נותנים.

אור פנימי

ב' נק' מנעול, כנ"ל בסו"ה עובר על כפות המנעול. כי הוא נועל על האורות שלא יתפשטו ממנה ולמטה, כדי שלא יתאחזו בהם החיצונים, כי כל עוד שהאורות הם חסרי ג"ר יש בהם אחיזה לחיצונים, כנ"ל בחלקים הקודמים. אמנם בעת שמתלבש בה יסוד דאבא, שה"ס עובר על כפות המנעול, להיותו בסוד ארוך, דהיינו ג"ר, ואין שום אחיזה לחיצונים באור הגדול הזה ע"כ כל מי שפושט ידו נותנים.

לוח השאלות לפירוש המלות

- (א) מהו אֶחָד.
(ב) מהם אֶחָדִים דאֶחָדִית.
(ג) מהם אֶחָדִים דחִיצוֹנִית. דעיבור.
(ד) מהם אֶחָדִים דמספר.
-
- (ה) מהם ב' בְּחִי גבורות דנסירה.
(ו) מהם ב' מלכים בכתר אחד.
(ז) מהם ב' מלכים פב"פ בכתר א'.
(ח) מהם ב' נסירות.
(ט) מהם ב' בְּחִי דכפית ראש.
(י) מהם ב' עיבורים כוללים דחִיצוֹנִית.
(יא) מהי בְּחִי עשירית דאחור.
(יב) מהו ביתא דנוקבא.
(יג) מהו בן אוני כת נוקבא.
(יד) מהו ב"ן דמ"ה.
(טו) מהו ב"ן דב"ן.
(טז) מהו ב"ן הכולל.
(יז) מהו בנימין כת זכר.
(יח) מהו בנין המלות.
(יט) מהו בנין הנוקבא בהיכל או"א.
-
- (כ) מהן ג' בחינות מנצפ"ך.
(כא) מהם ג' כלים דחִיצוֹנִית.
(כב) מהם ג' כלים דפנימיות.
-
- (כג) מהם ג' עיבורים כוללים.
(כד) מהן גבורות דע"ב.
(כה) מהן גבורות דעטרא דגבורה.
(כו) מהן ג"ר דחִיצוֹנִית.
-
- (כז) מהו דִּיבוֹר.
(כח) מהן דינין דדכורא.
(כט) מהן דינין דנוקבא.
(ל) מהי דעת דו"א.
-
- (לא) מהן דְּאָרֶת ה"ר ממעלה למטה.
(לב) מהן ה"ג דפנימיות.
(לג) מהו הוד אחרון.
(לד) מהו הוד ראשון.
(לה) מהי הוצאת חמה מנרתיקה.
(לו) מהו היכל הנוקבא.
(לז) מהי המשכה בסוד זווג.
(לח) מהי המשכה בסוד פרצוף.
(לט) מהי הסתכלות עליון.
(מ) מהי הסתלקות השכינה ממעל לז' רקיעים.
(מא) מהן ה"ר דהתפשטות בינה בז"א.
(מב) מהן ה"ר מאירים מרחוק.
(מג) מהי התכללות הוד בנצח.

מד) מהי התכללות נצח בהוד.

סו) מהו ישראל.

מה) מהי התלבשות נה"י דאמא בנוקבא.

סז) מהו כותל א' מגבורות.

מו) מהי התפשטות אמא בה"ר דו"א.

סח) מהו כותל א' מחסדים.

סט) מהו כח גידול.

מז) מהם ז' אורות דהתפשטות בינה בו"א.

ע) מהו כח זכר גמור.

עא) מהו כח נוקבא.

מח) מהן ז"ר דהתפשטות בינה בו"א.

עב) מהי כלה ברשותא דחתן.

מט) מהו זווג אב"א.

עג) מהם כלים דחיצוניות.

נ) מהו זווג גמור.

עד) מהם כלים דפנימיות.

נא) מהו זווג שאינו גמור.

עה) מהי כנסת ישראל. ומלכות.

נב) מהו זווג קול ודיבור.

עו) מהו מ"ה הכולל.

נג) מהו ח'יבוק השמאל.

עז) מהו מ"ה דמ"ה.

נד) מהי חיצוניות.

עת) מהו מ"ה דב"ן.

נה) מהי חיצון ראו"א.

עט) מהם מוחין דו"א.

נו) מהי חיצוניות ז"א.

פ) מהם מוחין דנוקבא.

נז) מהי חיצוניות נה"י אמא.

פא) מהו מזלא שם ע"ב.

נח) מהו חיק או"א.

פב) מהו מיעוט הירח.

נט) מהם חסדים דנר"ן.

פג) מהן מ"ן דבינה בנוקבא.

ס) מהם חסדים זכרים.

ב-פג) מהן מ"ן זכרים.

סא) מהם חסדים דע"ב דיודין.

פד) מהן מ"ן דנוקבא פב"פ.

פה) מהם משה וישראל.

סב) מהם ט' אחורים.

פו) מהו נו"ה א' הם באחור.

סג) מהו יסוד דאבא שמחוץ ליסוד נוקבא.

פז) מהו נו"ה הם א' בראש הנוקבא.

פח) מהו נו"ה נעשין א' בנוקבא.

סד) מהו יעקב.

פט) מהי נוקבא לעולם היא אחור דו"א.

סה) מהי ירידה לקליפות.

צ) מהי נוקבא בתכלית גידולה.
 צא) מהי נוקבא בתכלית מיעוטה.
 צב) מהם נייחין ברישא ותקיפין בסיפא.
 צג) מהם נר"ן דחסדים זכרים.
 צד) מהם נשיקין.
 צה) מהי סגירת עינים בעפעפים.

צו) מהו ע"ב אמיתי.
 צו) מהו ע"ב בזווג שאינו גמור.
 צח) מהו ע"ב בזווג גמור.
 צט) מהו ע"ב דידין.
 ק) ע"ב, דס"ג מ"ה ב"ן.
 קא) מהם עי"מ דחיצונית ז"א.
 קב) מהם עי"מ דפנימיות ז"א.
 קג) מהו עיבור ג' דפנימיות.

קד) מהם פו"א דאותיות.
 קה) מהם פו"א דב"ן דב"ן.
 קו) מהם פו"א דב"ן דמ"ה.
 קז) מהם פו"א דמ"ה דב"ן.
 קח) מהם פו"א דמ"ה דמ"ה.
 קט) מהם פו"א דמספר.
 קי) מהם פו"א דאותיות.

קיא) מהם פו"א דנקודת המלכות.
 קיב) מהן פנים דאותיות.
 קיג) מהן פנים דמספר.
 קיד) מהי פנימיות ז"א.
 קטו) מהי פנימיות נה"י דאמא.
 קטז) מהו פרצוף פנימי דא"א.
 קיז) מהו פרצוף תחתון חצי העליון.

קיח) מהו קול.
 קיט) מהי קטנות.
 קב) מהו קטרוג הירח.
 קכא) מהו קיצה משנתו.

קכב) מהו רוחא ברוחא.
 קכג) מהו רוחא דשדי בה בעלה.
 קכד) מהם רי"ן אב"א.
 קכה) מהי רשותא דחתן.

קכו) מהו תיקון מלכות שלא ע"י ז"א.
 קכז) מהי תכלית הגידול של הנוקבא.
 קכח) מהי תכלית המיעוט של הנוקבא.
 קכט) מהם תקיפין ברישא ונייחין בסיפא.
 קל) מהי תרדמה.

לוח התשובות לפירוש המלות

מהו אחר.

(א) עיקר השם אחר הוא על בחינת מחזה ולמטה של הפרצוף, הנקרא פרצוף העיבור. אכן כל בחינת ו"ק נקרא ג"כ בשם אחר, ואפילו המוחין דו"ק נקראו מוחין, דאחר, ורק בחינת ג"ר נקרא ע"מ דפנים. (אות ס').

מהם אחרים דאותיות.

(ב) בכל ספירה שבפרצוף, נבחנים ד' מדרגות, שהם: פו"א דאותיות, ופו"א דמספר. למשל: הכתר דכל פרצוף, הפנים שבו הוא ד' אותיות דהוי"ה פשוטה, ואחרים דכתר, הוא ד' אותיות הוי"ה בריבוע, כזה: י", י"ה, י"ה, י"ה. והם הנקראים פנים ואחר דאותיות. ומרמזים על בחינת ט"ס דכתר, שהוי"ה פשוטה היא ט"ס דפנים דכתר, והוי"ה בריבוע היא ט"ס דאחרים דכתר. ומלכות דכתר, מרומזת בהגימטריא, שגימטריא דד' אותיות הוי"ה פשוטה, שהיא כ"ו, היא דמלכות דפנים דכתר. וגימטריא דהוי"ה בריבוע, שהיא ע"ב, היא המלכות דאחרים דכתר. וכשרוצים להבחין בט"ס דאחרים דכתר, של איזה פרצוף, מכנים אותם בשם אחרים דאותיות. וכשרוצים לדבר ממלכות דאחרים דכתר, אנו מכנים אותה בשם אחרים דמספר. ועד"ז הוא בשאר הספירות. ע"י להלן בתשובה ק"ה. (אות קמ"ז).

מהם אחרים דחיצוניות דעיבור.

(ג) פרצוף העיבור, דהיינו מחזה ולמטה דכל פרצוף שלם, נקרא בשם פרצוף חיצון, להיותו מלביש על פרצוף היניקה ופרצוף

המוחין. ובחי' יסוד ומלכות דפרצוף העיבור, שהם בחינת אחרים אליו, נקראו בשם אחרים של החיצוניות דעיבור. והם בחינת אברי ההולדה שאינם נשלמים מטרים ביאת בחינת המוחין בפרצוף. (אות ע"א).

מהם אחרים דמספר.

(ד) ע"י לעיל תשובה ב'. (אות קמ"ז).

מהם ב' בחי' גבורות דנסירה.

(ה) א' היא מה שמקבלת מאמא בעת עלייתם של הזו"ן למ"ן להיכל או"א, כי מקבלת שם מגבורות זכרים דאמא, שהם דינין תקיפים ממ"ן דצמצום א'. וכיון שהנוקבא נכללת עם הז"א בעלית מ"ן הזה, ע"כ יכלה לקבל מאמא בעודה נכללת שמה, אמנם זה הגיע לה רק בבחינת מ"ן ראשונים, כי או"א נחשב לבחינת עלי עליון לנוקבא ומוכרחת לקבל אותן הגבורות בפעם ב' ע"י ז"א עצמו, שהוא נחשב לעליון שלה. ע"כ נבחנים בגבורות הן שהנוקבא מקבלת בעת הנסירה, ב' בחינות גבורות: א' הן הגבורות שקבלה בעודה בהיכל או"א כנ"ל. וב' הן הגבורות שהיא מקבלת ע"י ז"א אחר ביאתם למקומם. והם באמת אותן הגבורות שקבלה מקודם מאמא, אלא שנתוסף בהם מיתוק ב' ע"י נתינת הז"א, וע"כ נחשבות לב' גבורות (אות קכ"ד).

מהם ב' מלכים בכתר אחד.

(ו) ת"ת דאמא הוא כתר של הז"א, וכששניהם עולים עד הת"ת דאמא, הרי הם משתמשים בכתר אחד מאמא, וזה נעשה ע"י התכללות ההוד דא"א בהנצח שלו.

נבחנים בג' חלוקות, שהם: בינה, ת"ת, ומלכות, והם אחסנתא וב' עטרין. כי בינה שחורה להיות ע"ב וחכמה הם בחינת או"א עלאין, שמבחינת עצמם הם חסדים מכוסים, כנ"ל, אלא כל קומת חכמה שממשיכים הוא רק בשביל הזו"ן והם נבחנים לבחינת עצם האורות. ושורשי הזו"ן שנשאר בהם בבחינת מ"ן להעמדה וקיום דאור דע"ב, הם ב' העיטרין: ת"ת ויסוד שבחינת הת"ת משמש בהם לנושא להארת חכמה, כנ"ל. ובחינת היסוד, שהיא עטרא דגבורה משמש בהם לנושא לבחינת המסכים, שעליהם נעשה הזווג דהכאה. כמ"ש לעיל דף אלף תקע"ב ד"ה ולפיכך עש"ה. וע"כ נעשה הת"ת דאמא לכתר אל הז"א, כי בהיות הז"א נשאר בראש דאמא בבחינת ת"ת המקיים והמעמיד לקומת ע"ב שלה, הנה תחת זה הוא נאחו ויונק מת"ת שלה את מוחין דע"ב שלו, כי זה הכלל, ששיעור המוחין שהתחתון גורם להיות בהעליון, נוטל אותם גם התחתון במקומו.

ותדע, שב' העטרין הנ"ל, שהם ת"ת ויסוד. יש להם יחס שוה אל נצח והוד דא"א. כי הת"ת שהוא עטרא דחסדים, הוא הז"א. והיסוד, שהוא עטרא דגבורה היא הנוקבא, כלומר, בחינת בנימין הכלול ביוסף, כנודע. וכבר ידעת, שז"א הוא נצח דא"א, ונוקבא היא הוד דא"א. כי מבחינת הכלים נבחן הז"א לנצח והנוקבא בהוד, ומבחינת האורות נבחן הז"א לת"ת, והנוקבא לנצח. משום שנמשכים מבחינה שכנגדם בע"ב דא"ק כנ"ל ולפיכך, אותם הזו"ן המשמשים למ"ן בראש דאמא, הנקראים ת"ת ויסוד, הנה מבחינת הכלים הנמשכים מכתר שהוא א"א, הם אצלו בחינת נצח והוד. אלא בבחינת הזווג הנמשך מע"ב מכונים ת"ת ויסוד, בסוד קו האמצעי. ובבחי' פרצופים, שהם הכלים הנמשכים מא"א מכונים נצח והוד. וזכור זה.

ונודע, שבעת שזו"ן עולים למ"ן לאו"א, עולים עמהם שם גם נה"י דא"א, כנ"ל (חלק י"ד אות מ"ט). ע"ש. ונמצא, כמו שב'

ולהבין זה צריכים לזכור מה שנתבאר בחלק י"ד בענין המוחין דע"ב דאו"א וזו"ן, שאינם נמשכים מבחינת חכמה דא"א עצמו, כי אחר הראש הג' שהוא מו"ס נסתם עצמות העליון בקרומא דאורא, דהיינו החכמה דא"א נסתמה בקרומא דלא לאתפתחא עוד, ואין אור החכמה מאירה לתחתונים אלא דרך השערות, הנקרא מזלין, בדומה לאור השמש העובר דרך נקבים קטנים, כדברי הרב לעיל, דף אלף תקמ"ט אות צ"ה. עש"ה. והוא מכונה אור השמש, משום שחכמה זו המתגלה על המזלין, הנה ת"ת לבדו נבחן להנושא העיקרי המכונה תמיד בשם שמש, והוא מטעם שנתבאר שם, כי הג"ר דאו"א נאחזים בבינה דא"א שיצאה לבר מראשו, שהיא הכתר דאו"א, וטבעה תמיד בחסדים מכוסים, בסוד כי חפץ חסד הוא, אלא רק בעת שז"א עולה למ"ן אליה, היא חוזרת לראש דא"א לבחינת חכמה, כדי להשפיע מוחין לז"א, וע"כ נבחן שגם עתה שהיא נעשית לחכמה, נמצא עיקר הנושא והמקיים אור החכמה בהבינה, הוא הז"א, הנקרא ת"ת, ולפיכך הוא מוכרח להשאיר שורשו בת"ת דבינה שבראש כדי לקיים אור החכמה בבינה, ולולא זה, תכף היתה חוזרת לבחינת עצמה שהוא חסדים מכוסים. ותדע שזה היה סבת הביטול ונפילת האחורים דאו"א בעת שביה"כ, כי מאחר שכל המוחין דשם יצאו על המ"ן דזו"ן, ובשבילם חזרה הבינה לחכמה ונעשה הסתכלות עיינין דאו"א, ע"כ היה המ"ן דזו"ן נשארים בהם בראשיהו דאו"א בבחינת קיום והעמדה, כנ"ל, וכיון שנשברו הכלים דזו"ן, ולא היו צריכים יותר להארת חכמה, נמצא שנתבטל בחי' המ"ן דזו"ן שבראשיהו דאו"א, ונתבטלו המוחין דאו"א ג"כ, ונפלו לבחינת גוף, כמ"ש שם באורך. ע"י בדף תקי"ג אות ל"ט.

והנך רואה, שעיקר הנושא לאור החכמה דהיינו לקומת ע"ב דמזלין, הוא רק הת"ת, וע"כ מדמה הרב קומת חכמה זו לאור השמש. גם נתבאר לעיל שמוחין דע"ב אלו

בלי חלקה שם, לא היו המוחין נמשכים ולפיכך נוטלת גם היא המוחין דע"ב מת"ת דאמא, ות"ת דאמא נעשה כתר אליה כמו שנעשה כתר לז"א. ונמצאים שניהם משתמשים בכתר אחד. וז"ש הרב בדף א' תרצ"א אות ו'. "כי מת"ת דאמא נעשה כתר לז"א, וכאשר גם היא תעלה עד שם ויהיה כתרה בת"ת דאמא כמוהו יהיה כתריהם שוין, ויהיו שניהם אחד כי שניהם יהיו בחינת ת"ת דאמא שהיא ספירה אחת" דהיינו כמבואר. שזה נעשה מכח שעטרא דגבורה נכללה בעטרא דחסד, והוד דא"א נכלל בנצח שלו, ונמצאת הנוקבא, שהיא נאחזת בת"ת דאמא והיא מקיימת ומעמידה המוחין דע"ב שלה, כמו ז"א, וע"כ נעשה ת"ת דאמא לכתר אליה כמו שנעשה לז"א. וע"כ שניהם משתמשים בכתר אחד. (אות ל"ח ואות ו').

מהם ב' מלכים פכ"פ בכתר א'.

ז) ענין ב' המלכים בכתר א' כבר נתבאר היטב בתשובה הקודמת, ואין להכפיל הדברים, ועש"ה. אמנם ענין פכ"פ בכתר אחד הוא הבחן אחר לגמרי שזה לא יהיה אלא בגמר התיקון. כי אלו המוחין הנ"ל שקבלה מנה"י דאמא שלא ע"י ז"א, בהיותה באחוריו, אינה יכולה לעמוד בהם, להיותם בחינת חכמה בלי חסדים, דהיינו בינות וגבורות דא"א, שהם בחינת ב"ן לבד שרק אמא עצמה יכולה לקבל אותם משום שבעת שהיא חוזרת לראש דא"א, היא נעשית שם לבחינת חכמה ממש, ואינה צריכה שם ללבוש של אור חסדים כמ"ש הרב בשה"כ ביוה"כ דרוש ג'. אבל הנוקבא אינה יכולה לקבל חכמה בלי לבוש דחסדים, ע"ש, וע"כ היא חוזרת לנקודה דפנים, שהיא בחי' נקודה דצמצום ב', דהיינו נקודה תחת יסוד דז"א, שנשרשת שם מומן הקטנות דנקודים, וע"כ לא יארע שום מיעוט בנקודה זו, כי כל מה שיצא בקטנות נקודים מבחינת ה"ת בעינים, נקרא כלים דפנים, ואחר שנבררו

העטרין נכללו זה בזה כדי להמשיך מוחין דע"ב, כי עטרא דגבורה ממשיך או"ח ועטרא דחסד ממשיך הארת חכמה, כנ"ל בחלק י"ד. כי לולא התכללותם לא היה נמשכים המוחין. הנה נבחן ג"כ אשר הנצח והוד דא"א נכללו ג"כ זה בזה, להיותם בחינה אחת עם ב' העטרין, כנ"ל. וב' מיני התכללות אלו באים כאחת, כי כן כלולים בעת העלאת המ"ן. כנ"ל.

ונתבאר היטב, הגורם של התכללות נז"ה דא"א זה בזה, שהוא בחי' הווג הנעשה ע"י ב' העטרין. באופן שאין מוחין דע"ב נמשכים וזלת ע"י התכללות נז"ה דא"א זה בזה, כי הווג דחו"ג הממשיך לקומת חכמה כוללם אותם יחדיו. וזה נבחן להתכללות הוד דא"א בנצח שלו. כי הנצח הוא בחי' עטרא דחסד, דהיינו הת"ת הנושא להארת חכמה, אלא כדי להמשיך או"ח להלביש הקומה נכלל עמו גם ההוד, שהיא עטרא דגבורה. ונמצא שאין עטרא דגבורה שהיא ההוד משמשת כאן כלל במדת הצמצום שבה, אלא אדרבה, היא ממשכת חכמה, כי לולי האו"ח לא היה נמשך הקומה, כנ"ל. הרי שההוד נכלל ונעשה למדת הנצח, כלומר שהוא מסייע להמשיך לאור החכמה. וזה שאומר הרב לעיל דף א' תשי"ד אות ג"ח. "ובר"ח או וז"ן משתמשים בכתר אחד, ר"ל ששניהם נכללים בנצח דא"א והם מקבלים הארתם בהשואה אחת" ע"ש. והבן זה היטב.

ונתבאר היטב, איך התכללות עטרא דגבורה שהיא בחינת הנוקבא בעטרא דחסד שהיא בחי' ז"א, גורם ג"כ להתכללות ההוד דא"א בנצח שלו, שמשם יונקים הפרצופים דז"א ונוקבא, שהם בחינת הכלים שלהם, כנ"ל. כי המוחין והכלים נכללים כאחד. ולפיכך נמצא, כי הנוקבא נאחזת בת"ת דאמא שהיא בחינת שורש הז"א, הנשאר שם בראש דא"א לקיום והעמדה של קומת ע"ב דאמא, בשוה עם הז"א עצמו. כי לולא בחינת עטרא דגבורה דנוקבא הנכללת שם בת"ת הזה, היתה מתבטלת קומה זו, כי

פעם באצילות אין שום פגם יכול לשלוט בהם. כנודע.

ואחר זה שחזרה לנקודה זו דצמצום ב', היא באה פעם שנית בעי"מ דפנים, ואלו המוחין היא מקבלת ממוחין דז"א, דהיינו ע"י הזווג הנעשה שם בראש דז"א על מלכות דאמא שאינה נכללת במוחין דז"א, כמ"ש הרב לעיל דף א' תקפ"ט אות קנ"ו. ומלכות זו דאמא, היא בחינת צמצום ב', שאין מוחין דג"ר יכולים לצאת עליה, אלא ע"י התכללות בעטרא דגבורה דז"א יוצאים בה מוחין דג"ר, ונמצא בזה שמצד עצמה אין בחינת ג"ר לנוקבא כלל, אלא רק ע"י התכללות במוחין דז"א, ונמצאת בזה לבחינת מקבלת מז"א, והיא קטנה ממנו, כי המקבל הוא קטן מהמשפיע וע"כ אינה יכולה עוד להיות שוה אליו כמו שהיתה בעת היותה באחוריו. כמו שהז"א מקבל מנה"י דאבא. כי בעת עלייתם למ"ן נכלל הז"א באבא שכולו מ"ה, והנוקבא נכללה באמא שכולה ב"ן, וכן נתלבשו בהם המוחין בירידתם למטה, ונמצאים שניהם שוין ומשתמשים בכתר אחד, כנ"ל בדיבור הסמוך. משא"כ עתה אין הנוקבא מקבלת עוד מאמא עצמה דמזלין, אלא מראש הז"א, כנ"ל, ונמצאת קטנה ממנו.

ולפיכך אפילו בשבת במוסף, שאז עולים שניהם לאז"א עד הכתר שלהם, מ"מ נבחן הז"א שהוא גדול ממנה, כי קומה זו דג"ר דחיה שיש לה אז, אינה מכח עצמה, שהרי היא רק בחינת מלכות דאמא שאינה ראויה לג"ר זולת ע"י התכללות בעטרא דגבורה דמוחין דז"א כנ"ל, וכיון שהוא המשפיע לה את המוחין, נבחן לגדול ממנה. ולכן במנחה דשבת, שז"א עולה לג"ר דא"א ומקבל שם בחינת יחידה שהיא כתר שלו, אין הנוקבא יכולה לעלות עמו שמה, כי הזווג נעשה שם על בחינת המלכות דצמצום א' דהיינו על בחי"ד ששמשה בגדלות נקודים, כי העיבור נעשה בג"ר דעתיק, שהם במקום ג"ר דנקודים, ששם קומת כתר, כי עתיק הוא קומת כתר דאצילות. כנ"ל דף

תרכ"ז אות ל"ב. ע"ש. וע"כ אין הנוקבא יכולה לעלות שם, כי אין לה המ"ן דצמצום א', כי המלכות דצמצום א' נגזזה ברדל"א, ומ"ן דדיקנא, אע"פ שהם מצמצום א' אינם בחינת מלכות ממש, אלא בחינת מלכות הכלולה בס"ר, הנבחנת ליסוד דמלכות, ולבחינת בנימין הכלול ביוסף, דהיינו בחי' נוקבא הכלולה בזכר, אבל לא מלכות ממש דצמצום א'. וע"כ אין הנוקבא יכולה לעלות עם הז"א ולהכלל בעיבור ג' הפנימי, שהיא במקום ג"ר דעתיק, כי אין לה שם הבחינה שכנגדה, שהיא מלכות דצמצום א'. וע"כ אינה יכולה לקבל בחינת יחידה מג"ר דא"א כמו הז"א, וע"כ אינה משתמשת עמו בכתר אחד, בכל המשך דשבת אלפי שני.

ואין להקשות לפי"ז, איך הנוקבא יכולה לעלות ביוה"כ בתפלת נעילה עד הג"ר דא"א בשוה עם הז"א. כי יש הפרש גדול בין המוחין דאחור של הנוקבא להמוחין דפכ"פ שלה. כי במוחין דאחור נעשה התכללות הוד דא"א בנצח שלו, ונעשתה הנוקבא כמו המלכות דז"א עצמו, הנקראת נוקבא שבגופו, כלומר, מלכות דנצח, שהיא בחינת הנוקבא הכלולה בדכר, הנבחנת לבחינת בנימין הכלול ביוסף ומבחי' זו יכולה גם הנוקבא לעלות לג"ר דא"א, ולהכלל בהזווג דג"ר דעתיק, דהיינו במ"ן דמזלין שהם בחינת יסוד דמלכות, שהרי גם הנוקבא נכללה עתה במלכות דז"א, הנחשבת לבחינת בנימין הכלול ביוסף כנ"ל. משא"כ במוחין דפנים בפנים דנוקבא, כי אז היא מתוקנת במדתה עצמה, דהיינו בחינת הוד, ובחינת נוקבא אמיתית, ולא בחינת נוקבא הכלולה בזכר. ואחר שקבלה למדתה עצמה, אינה יכולה עוד להכלל במ"ן דמזלין, שהם רק בחי' בנימין הכלול ביוסף, דהיינו רק נוקבא הכלולה בדכר, ולא בחי' עצמותה של הנוקבא, כי עצמות הנוקבא דצמצום א' נגזזה ברדל"א כנ"ל.

ועם זה תבין, למה אין בחינת זווג זו"ן, בהיותה אב"א עמו בקומה שוה. וכן למה נקראו המוחין האלו לבחי' מוחין דאחורי

שלו. ע"ש. אשר ע"י נסירה זו השניה היא מתקנת במדתה עצמה האמיתית, דהיינו בחינת מלכות ממש, והיא מקבלת או מוחין דנוקבא ממש, דהיינו ממלכות דאמא שאינה כלולה במוחין דז"א, ואז נבחנת לנוקבא הראויה לזווג עם הז"א, כי עתה יש לה מוחין דנוקבא. משא"כ, מקודם לכן בעת היותה באחור בקומה שוה עמו, היה לה מוחין דזכר כמו הז"א עצמו, דהיינו המוחין דמזלין היוצאים על מ"ן זכרים, ולא היתה ראויה לזווג עמו. כמבואר. ועי' לעיל בתשובה ז' בסופה. (אות צ"ה. ואות קי"ט).

מהם ב' בחי' דכפית ראש.

ט) אין שום הפרש במוחין דז"א מצד יציאת המוחין בעת הזווג, וכל ההפרש שבהם, הוא רק במצבים בלבד. כי אפילו המוחין דעיבור א' דז"א לבחינת נפש שבו, יצאו ג"כ במקום ג"ר דעתיק כמו המוחין דיחידה דשבת במנחה, כי אין שום בחינה דז"א נמשכת אלא מזווג דאז"א על המ"ן דמזלין, כמ"ש הרב לעיל דף א' שע"ו אות קע"ב. ע"ש. ונודע, שאין השערות דיקנא נכנסין לבחינת פנימיות של מ"ן, וזולת במקום דל"א, דהיינו בעת שג"ר דא"א עולים עם המזלין לג"ר דעתיק, שאז נתעורר בהמזלין בחינת צמצום א' שבהם, ויוצא שם קומת ע"ב המגולה, כמ"ש בחלק י"ג עש"ה. ונמצא מזה שאין לך זווג באז"א בשביל הזו"ן וזולת מכח יציאת המוחין בג"ר דעתיק.

אלא שיש בזה ג' מצבים: א' הוא ע"י כפית ראש דיחידה וחיה למקום נשמה, ואז יוצאים המוחין דחול, שהם מבחינת הלבשתו של הז"א למקום ישו"ת. דהיינו למחזה ולמטה דא"א ששם עמידת ישו"ת דקביעות. ואלו המוחין נבחנים לבחינת נשמה דז"א. פירוש, כי הנרנח"י נבחנים לפי הקומות של מ"ה החדש שבאצילות, אשר עתיק הוא כתר ויחידה דמ"ה, וא"א הוא ע"ב וחיה דמ"ה. ואז"א הם ס"ג ונשמה

הז"א. והוא כי הנוקבא שבגופו דז"א נבחנת לאחרים אליו, כלומר לבחינת מסך המעלה או"ח ומלביש לע"ס דאז"י שלו. ונתבאר לעיל שהנוקבא שבגופו דז"א, היא בחי' בנימין הנכלל ביוסף. וע"כ בעת שרחל נכללת במדת הנצח, דאז גם בחי' נוקביות שלה אינה נוקביות אמיתית אלא ג"כ בחינת בנימין הכלול ביוסף כנ"ל, הנה היא דומה אל הנוקבא שבגופו דז"א, ואין שם הבחן זווג של דכר ונוקבא, אלא רק זווג מניה וביה של הזכר עצמו. והבן. ולפיכך אין אנו מבחינים שום זווג זו"ן בעת היותם אב"א, אלא שנחשבת כמו שנפרדה ממנו ואינה מקבלת ממנו כלום, משום שהיא שוה למדת אחורים של הז"א עצמו, דהיינו למדת המלכות שבגופו, וע"כ אין הנוקבא הנפרדת עולה בשם, כי אין כלל כאן בחינת זכר ונקבה. והבן.

מהם ב' נסירות.

ח) יש ב' נסירות: א' הוא מן בחי' מחזה ולמטה דז"א, שאז אין לה שום בנין לפי עצמה, ונבחנת לדבוקה בגופו בסוד ואחורים ביתה, כנודע. ואז ע"י תרדמה שהיא עלית מ"ן לאז"א, היא משגת מוחין דע"ב המורידים ה"ת מעינים שלה ומעלה אח"פ שלה, ונשלמים השלישים התחתונים דכל ספירה מע"ס שלה, שע"ז היא ננסרת מן הז"א, והיא נבנית לבחינת פרצוף שלם מבחינת הכלים. כנודע. אמנם במצב הזה אינה ראויה לזווג עם הז"א כדרך דכר ונוקבא, כי המ"ן שלה הם בחינת מ"ן זכרים כמו המ"ן דז"א, כי גם המ"ן שלה הוא בחינת בנימין הכלול ביוסף, כי ע"כ היא יכולה לקבל מוחין ממזלא, כנ"ל בתשובה ז'. ולפיכך כדי שתהיה ראוי לזווג עם ז"א היא צריכה לנסירה שניה, דהיינו לנסר אותה מבחינת האחור דז"א, ולהביאה לבחי' פנים. כמ"ש הרב בדף א' תשל"ו אות צ"ה. דאחר שנתמעטה לנקודה דפנים נסרה מאחוריו והעלה אותה למעלה כנגד הפנים

דמ"ה. וזו"ן הם נ"ר ומ"ה דמ"ה. והם המוחין הקבועים באצילות, ולא יארע בהם שום מיעוט לעולם. כמ"ש בחלק ח'. ותדע שעל פיהם נמדדים ג' הקומות נשמה חיה יחידה של הו"א.

כי זה הכלל, שכל תחתון יוצא ע"י עליתו והתכללותו בראש דעליון, ע"ד שנתבאר בחלק ד' בפרצופי א"ק ע"ש. וע"י בלוח התשובות בחלק ג' תשובה קס"ח. ותשובה ר"י. ונתבאר שם, כי מפאת הביטוש דאוי"מ באוי"פ נזדכך המסך דגוף דפרצוף גלגלתא. ונסתלקו אורותיו דגוף, ואז עלה המסך לפה דראש דגלגלתא, ונכלל שמה בזווג של ראש, ואחר שהבחינה אחרונה שלו נעלמה, ולא נשאר בו אלא מסך בעביות דבחי"ג, ע"כ לא יצאה שם אלא קומת ע"ב, ואחר שהוכר עביותו שאינה שוה לבחינת ראש דגלגלתא, דהיינו שהוכר בו בחינת עביות דגוף, הנה אז יצא משם ונתפשט בבחינת ראש תוך סוף מפה ולמטה דגלגלתא. ועד"ז יצא פרצוף ס"ג ע"י עלית המסך דגוף דע"ב לראש שלו, ונכלל בזווג של פה דראש דע"ב, וכיון שבחינה אחרונה נעלמה מהמסך הזה, ולא נשאר בו כי אם בחי"ב, ע"כ יצאה שם רק קומת ס"ג לבד, ואחר שהוכר בהמסך שהוא בחינת עביות דגוף הוא יצא משם ונתפשט ברת"ס מפה ולמטה דראש הע"ב. עש"ה. ועד"ז יצאו ג"כ כל המוחין דו"א, דהיינו אחר שביה"כ דגוף דנקודים, שהוא דומה לבחי' הודככות הפרצופים שהיה בפרצופי א"ק, כמ"ש הרב לעיל דף רל"ז אות ז'. ע"ש. הנה גם כאן עלה שוב המסך דגוף דנקודים למקום הראש שלו, ונכלל בזווג בפה של ראש דעליון, וכשהוכר שהמסך הוא רק מבחינת גוף, אז יצא משם ונתפשט מפה ולמטה ברת"ס.

אלא ההפרש הוא, כי כאן לא נעשה העליה של המסך ולידת הפרצוף בבת אחת כמו בפרצופי א"ק, אלא שכל הוך ביותר נתקן מתחילה, וע"כ נתחלקו עליות המסכים לבחינות הרבה. ועוד הפרש יש כאן, כי שמה לא היה שום ביטול בראשים של

המדרגות זולת בהגופות בלבד, כנודע. וכאן בנקודים נעשה ביטול גם בראשים, כמ"ש בחלק ז'. ע"ש. ולפיכך תחילה עלו ונתבררו הראשים, ע"ד הנ"ל, כל תחתון בראש דעליון, ואחר שנתקנו ג' הקומות: כתר, חכמה, בינה. שהם עתיק, וא"א, ואו"א עם ישסו"ת. שהם יחידה חיה נשמה דמ"ה כנ"ל, אז התחיל תיקון זו"ן, שהם בחינת הגוף דנקודים, הכולל אמנם ב' גופות: א' דחג"ת דנקודים, שהם הממעלה למטה דאוי"א דנקודים, וב' הם תנהי"מ דנקודים, שהם הממעלה למטה דישסו"ת דנקודים.

ונודע, שאוי"א וישסו"ת דאצילות הם פרצוף בבחינת קומה אחת, אלא שנחלקו לשנים מחמת התיקון דמל"צ שנעשו בפרצופי אצילות, כנ"ל בחלק י"ג. ע"ש, כי שניהם הם קומת ס"ג שהם נשמה, אלא שישסו"ת נחלק לעצמו בבחינת ו"ק דנשמה, והם מלבישים לנהי" דאוי"א. וישסו"ת הוה נחשב כאן באצילות לפרצוף העליון דו"א, וכל העליות דו"א לבחינת פה דראש דעליון, אינו אלא לפה דראש של ישסו"ת הוה, המלביש לנהי" דאוי"א.

ועם האמור תבין בבחירות את ג' המצבים הכוללים דנשמה חיה יחידה של הו"א. כי גם עיבור א' דו"א מבחינת המוחין דנשמה, דומה לגמרי מצד יציאת הקומה, לעיבור דבחינת יחידה דו"א העולה על ידו לג"ר דא"א. שהוא מטעם הנ"ל, כי אין שום מוחין לז"א אלא מזווג או"א על מ"ן דמזלין, והם אינם יוצאים אלא רק במקום רדל"א. אלא במוחין דנשמה, הבאים ע"י עלית נהי" דא"א לחג"ת שלו, שאז עולה גם ז"א המלביש על נהי" דא"א אל מקום חג"ת דא"א, וכן עולים החג"ת דא"א לג"ר שלו, ומעלים עמם או"א המלבישים לחג"ת אלו למקום הג"ר שלו. וכן עולים אז החג"ת דעתיק עם הג"ר דא"א המלבישים עליהם אל מקום הג"ר דעתיק. כנ"ל בחלק י"ד. ואז ע"י התכללות הוה שנעשו בהמדרגות, נמצא, שג"ר דא"א עם השערות דיקנא עלו למקום ג"ר דעתיק, ונעשו המזלין לבחי'

נמצאים או"א מקבלים לקומת הזווג שלו. וכן או"א העומדים עתה במקום ג"ר הקבועים דא"א, ששם חיה דאצילות, כפפו ראשם לב' כתפין דא"א ששם קומת ס"ג ונשמה דאצילות, ושם עומדים עתה ישו"ת וזו"ן, וזו"ן מקבל ג"כ את קומת ע"ב דאו"א. באופן, אשר ב' הקומות: יחידה חיה דאצילות כפפו ראשם כל אחד לחג"ת שלו, עד שנתלבשו בקומת נשמה דאצילות, שהם התג"ת של עתה דא"א, הנקרא ב' כתפין. ומכח התלבשות זו נעשו המוחין לבחינת נשמה, אע"פ שמקורם בא מקומת יחידה דהיינו מג"ר דעתיק, שהוא יחידה דאצילות. הרי שבאמת המוחין הם בחי' ע"ב המגולה ובחינת יחידה, אלא רק המצב דכפיפת ראש למקום או"א הקבועים, ששם קומת ס"ג, הוא שגרם למיעוט המוחין לבחינת נשמה. ומקום הלבשתו דז"א במוחין אלו, הוא מפה דראש דישו"ת ולמטה, כי הפה שלהם הוא עתה בחוזה דא"א, כי ראשם מלביש לחג"ת, ונמצא הפה בחוזה, וע"כ אחר שהוכר עביותו ויוצא משם הוא מתפשט מפה דישו"ת ברת"ס שלו, שהוא מחוזה דא"א עד סיום רגליו.

ולמוחין דחיה, דהיינו דשבת במוסף עולים נה"י ותג"ת דא"א ונכללים בחב"ד שלו, ונמצא הזו"ן המלבישים לנה"י ותג"ת עולים עמהם עתה לחב"ד דא"א, וכן התג"ת דא"א עם או"א עולים עתה לג"ר דעתיק, ונה"י דאו"א עם ישו"ת נשארו בג"ר דא"א, במקום עלית הזו"ן. ונמצא עתה שאין כאן רק בחינת כפיפת ראש דיחידה למקום חיה, דהיינו או"א שמקבלים עתה המוחין על המ"ן דמזלין במקום ג"ר דעתיק, הם כופפים ראשם לבחינת ג"ר דא"א הקבועים, ששם קומת ע"ב דמ"ה וחיה, ונמצאים ישו"ת העומדים עתה שמה, שהם מקבלים המוחין דע"ב דאו"א המגולה שבמקום עתיק, ע"י כפיפת ראש דאו"א והזו"ן הנכללים בפה דישו"ת מקבלים הקומה יחד עם ישו"ת. וכיון שכפיפת ראש הזה נעשה למקום חיה דאצילות, ע"כ נבחנים המוחין

מ"ן לא"א, ויוצאת שמה קומת ע"ב המגולה. ומתוך שמקום הקודם דג"ר דא"א היה בע"ב דמ"ה, דהיינו בהמקום שעתה עלו שמה או"א, ע"כ נחשב הזווג ההוא כמו שהיה נעשה במקום או"א, וזה נבחן, לכפיפת ראש דא"א העומד עתה במקום ג"ר דעתיק, וירד למקום הקבוע שלו שהוא ע"ב דמ"ה, ששם עומדים עתה התג"ת שנעשה לחב"ד שלו עם או"א. ובאופן זה מקבלים או"א את הזווג על המזלין, ויוצא גם בהם קומת ע"ב על המזלין.

ולפי שמקום הקבוע דג"ר דאו"א היה בתג"ת הישנים דא"א, ששם קומת ס"ג, אשר עתה הם ב' הכתפין דא"א ששם נשארו הנה"י דאו"א עם ישו"ת המלבישים עליהם, אשר שמה עלה עתה גם ז"א ע"י עלית נה"י דא"א לחג"ת שלו, כנ"ל. הנה הזווג ההוא שאו"א מקבלים מא"א ע"י כפיפת ראש בהיותם במקום חב"ד דא"א, נחשב כמו שהיה נעשה גם במקום ב' הכתפין דא"א, משום ששם הוא מקומם הקבוע דג"ר דאו"א, ונמצאים משום זה, שגם ישו"ת העומדים במקום ב' הכתפין דא"א, מקבלים אותה קומת ע"ב שיצאה על המזלין בג"ר דעתיק, וכיון שז"א נכלל שם בפה דראש דישו"ת בעת הזווג, נמצא גם הוא מקבל אותה הקומה שקבל הישו"ת. כמ"ש לעיל בגלגלתא ע"ב ס"ג דא"ק, וכשהוכר עביותו דז"א, שהוא רק מבחינת גוף דישו"ת, ולא מבחינת ראש דישו"ת, הנה אז נולד ויוצא משם ומתפשט מפה דישו"ת ולמטה ברת"ס. וכיון שישו"ת עומדים עתה במקום או"א הקבועים, שהם במקום ב' הכתפין, שהם רק קומת ס"ג, ע"כ נחשבים המוחין ההם לבחינת נשמה בלבד.

והנך מוצא שגם קומת נשמה דא"א, יצאה במקורה בג"ר דעתיק הקבועים, ששם יחידה דמ"ה, אלא ע"י ב' בחינות של כפיפת ראש, כי א"א שעלה במקום ג"ר הקבועים דכתור דמ"ה, שהוא יחידה דאצילות, כפף ראשו למקום ג"ר הקבועים דעצמו, שהוא ע"ב דמ"ה ובחינת חיה דאצילות, שבוה

בהינתן יניקה מהקומה ההיא, ואם הם משפיעים לו מפרצוף הבינות שלהם, או הוא מקבל נשמה של הקומה, ואם מפרצוף חיה יחידה שבהם, הוא מקבל בחינת חיה יחידה של המוחין, כנ"ל בחלקים הקודמים. שעד שני שנים דיניקה הוא מקבל ו"ק דרוח, ואז אין לו אלא בחינת ו' תיקוני דיקנא. ובט' שנים ויום א' הוא מקבל מוחין דו"ק, ובי"ג שנים הוא מקבל מוחין דנשמה ואז יש לו ט' תיקוני דיקנא, ובכ' שנים הוא מקבל הל"מ דמוחין ואז יש לו י"ג תיקוני דיקנא בשלימות. ויש לו חיה יחידה דאותה הקומה.

וכל אלו הפרטים עד כ' שנים, נוהגים במוחין דחול לבד, וכן במוחין דחיה לבד, וכן במוחין דיחידה לבד, כי הם המדידות דאו"א שמודדים את גרנחי דכל קומה לפי סדר המדרגה, עד שמשלימים לו כל הקומה, שזה נבחן לבחינת זמן של עשרים שנה. כנ"ל בחלקים הקודמים. והנה נתבאר היטב שאין חילוק בכל הפרטים של המוחין דז"א מעצם המוחין שבמקום יציאתם, כי כולם, החל מנפש דנשמה עד יחידה דיחידה, יוצאים בהכרח בג"ר דעתיק, אלא ההפרש הוא רק בהמצבים של כפיפת ראש, שהם "ב' בחינות של כפיפת ראש": א' לנשמה, וב' לחיה. אבל המוחין דיחידה הוא מקבל בלי כפיפת ראש. וכן גרנחי דכל קומה, הם מתמעטים רק בסיבת התלבשות או"א לצורך השפעת המוחין אל הז"א, אם בפרצוף חיצון אם באמצעי וכו', אבל במוחין עצמם אין חילוק. וזכור זה.

מהם ב' עיבורים כוללים דחיצוניות.

(י) ג' עיבורים כוללים יש, והם נגד ג' עליות הכוללים דז"א, לנשמה חיה יחידה הכוללים שבו. ועיבור א' הכולל, הוא למוחין דנשמה הכוללים, שהם המוחין דישסו"ת הנוהג בחול, שעל ידיהם עולה הז"א עד החזה דז"א והוא משיג נשמה כוללת שלו. ועיבור ב' הכולל, הוא למוחין דחיה הכוללים

ההם למוחין דחיה לזו"ן. ואחר שהוכר עביות הז"א, הוא יוצא מפה דישסו"ת ולמטה ברת"ס שהוא עתה מפה דז"א ולמטה, ונמצא ז"א מלביש למקום או"א הקבועים דהיינו מגרון ולמטה דז"א, ששם כתר דאו"א.

ועד"ז במוחין דיחידה, יוצא ג"כ הקומה בג"ר דעתיק כנ"ל, אלא כאן ז"א מקבל המוחין בלי שום כפיפת ראש, כי עתה עולים הט"ס דז"א עם ישסו"ת וזו"ן למקום ג"ר דעתיק, ונמצא ישסו"ת מקבל קומת ע"ב המגולה ישר מג"ר דעתיק בלי שום כפיפת ראש, ונמצא גם ז"א הכלול בפה דישסו"ת, שהוא מקבל ג"כ הקומה הזו בלי כפיפת ראש כלל, וע"כ נבחן הקומה הזו ליחידה דז"א. ואחר שהוכר בחינת עביות דגוף של הז"א, הוא יוצא מראש דישסו"ת שהוא במקום ג"ר דעתיק, ומתפשט מפה דישסו"ת ולמטה, שהוא מפה דעתיק ולמטה, ששם בחינת ג"ר הקבועים דז"א, וע"כ במוחין דיחידה הוא מלביש לג"ר דז"א.

והנה נתבאר היטב, שאין שום חילוק בשיעור קומה מצד יציאת המוחין במקורם, אלא כל החילוק הוא בהתלבשות ע"י כפיפת ראש, אשר במוחין דנשמה, יש ב' בחינות של כפיפת ראש למקום תג"ת, כי בחי' יחידה כופף ראשו למקום חיה, ובחינת חיה כופף ראשו למקום נשמה. ובמוחין דחיה, יש כפיפת ראש דבחינת יחידה למקום חיה. ובמוחין דיחידה אין שום כפיפת ראש אלא שמקבל המוחין ממקום ג"ר דעתיק עצמו בעת עיבורו. והיו כל שבתם של המוחין האלו. והבן.

ומלבד ג' הכוללים הנ"ל, יש ג"כ בחינת גרנחי פרטים בכל אחת מנשמה חיה יחידה הנ"ל. אשר גם בהפרטים אין שום חילוק בשיעור הקומה מצד יציאת המוחין במקורם, אלא רק שיש כאן מדרגות של או"א, אם הם גותנים המוחין לז"א מפרצוף החיצון שלהם, או ז"א מקבל בחינת נפש של אותה הקומה, ואם או"א משפיעים לו מפרצוף אמצעי שלהם או ז"א מקבל

לוח התשובות לפירוש המלות 'תתלא

חיצונית של הו"א, כי אינם מיוחסים לבחינתו עצמו אלא לבחינת הנוקבא, כי הראש דישסו"ת וד' מלכי תנהי"מ הם שייכים אל הנוקבא כנ"ל. וכלפי הו"א עצמו הם רק בחינת ו"ק דפנימיות, משום שישסו"ת דנקודים הוא בחינת ו"ק לאו"א דנקודים. אלא רק בשבת במנחה שהעיבור דו"א נעשה אז בג"ר דעתיק, ונמצא שהוא מעלה המ"ן והאחורים דאו"א למקומם כמו שעמדו בזמן הנקודים, בעת שהולידו לד' מלכים דחג"ת דנקודים, וע"כ המוחין האלו שמקבל מזווג הזה נחשבים לפנימיות, כי הם בחינת הג"ר המיוחסים לו"א עצמו, כי הממעלה למטה מזווג הזה הגיע לד' מלכים דחג"ת, שהם בחינת ו"א עצמו. ונמצא שרק עיבור הג' הזה, נחשב לעיבור דפנימיות של הו"א ולא ב' עיבורים הכוללים הראשונים. כמבואר. (אות קצ"ח).

מהי בחי' עשירית דאחור.

יא) נקודת החזה דו"א, נבחת לבחינה עשירית דאחור. כי שורש הנוקבא הוא ממלכות דנקודים דקטנות, שאז לא יצא בו"א אלא ששה כלים תב"ד חג"ת עד החזה, ונקודת החזה היא המלכות דנקודים. אמנם מיחס האורות הם נבחים לתג"ת נה"י, והנקודה שתחת היסוד היא המלכות דנקודים. ולפיכך גם באצילות יש לה אלו ב' השורשים בו"א, שמבחינת האחור של הנוקבא, דהיינו הכלים, היא נבחת לנקודת החזה דו"א. ומבחינת הפנים דנוקבא, דהיינו האורות, היא נבחת לנקודה שתחת היסוד. ונקודה דאחור מכונה בחינה עשירית דאחור. ונקודה דפנים מכונה בחינה עשירית דפנים. (אות קמ"ד).

מהו ביתא דנוקבא.

יב) בנין הפרצוף של הנוקבא נעשה ע"י המוחין דע"ב דמזלין, שזו"ן עולים למ"ן לאו"א וו"א נכלל באבא שכולו מ"ה,

שהם המוחין דאו"א עלאין הנוהג בשבת במוסף, שאז עולה הו"א ומלביש עד הכתר דאו"א, שהוא הגרון דא"א, ומשיג בחינת חיה הכוללת שלו. עיבור ג' הכולל, הוא למוחין דיחידה שלו, שהם המוחין דג"ר דא"א הנוהגים בשבת במנחה, שאז עולה הו"א ומלביש לג"ר דא"א. והנה ב' עיבורים הראשונים לנשמה וחיה, נק' ב' עיבורים כוללים דחיצוניות הו"א. ורק עיבור הג' נקרא עיבור פנימיות הו"א.

וטעם הדבר. כי כל המוחין דו"א דאצילות נמשכים ע"י העלאת האחורים שנפלו מאו"א וישסו"ת דנקודים, אשר האחורים דאו"א נפלו למקום הגופות שלהם שהם ד' המלכים דחג"ת דנקודים, וכן האחורים דישסו"ת דנקודים נפלו למקום הגופות שלהם שהם ד' המלכים תנהי"מ דנקודים. ונודע שעיקר הו"א הוא רק מחזה ולמעלה שבו, שהוא בחי' ד' מלכים דחג"ת דנקודים. אבל מחזה ולמטה דו"א שייך לנוקבא, וע"כ ד' מלכים תנהי"מ דנקודים מיוחסים בעיקר לנוקבא, ולא לו"א עצמו. והנה המוחין דחול הנמשכים מן ישסו"ת דאצילות, וכן המוחין דשבת שבמוסף הנמשכים מאו"א דאצילות, הם באים לו"א רק ע"י העלאת האחורים דישסו"ת דנקודים למקומם, כי אפילו בשבת במוסף, נעשה העיבור דו"א רק במקום ג"ר דא"א, ששם עמידת ישסו"ת דנקודים, כי ג"ר דא"א מלבישים לחג"ת דעתיק העומדים במקום חג"ת דנקודים, ששם עמד הראש דישסו"ת דנקודים. ונמצא שבעת עלית מ"ן דו"א לג"ר דא"א העלה רק לשם בחי' האחורים שנפלו מישסו"ת דנקודים אל מקומם, מפאת היות שמה עמידת ישסו"ת דנקודים. אמנם עדיין לא העלה כלום מאחורים דאו"א דנקודים שמקום עמידתם היה בג"ר דעתיק, כנודע כי ג"ר דעתיק מלבישים למקום ג"ר של הנקודים, שהרי לא עלה למ"ן רק לג"ר דא"א העומדים במקום דחג"ת דנקודים ובמקום ישסו"ת. ולפיכך עוד נחשבים המוחין ההם לבחי'

מהו ב"ן דמ"ה.

יד) האורות והכלים שתחלת יציאתם היה באצילות, נקרא בשם מ"ה החדש, או מ"ה הכולל, וכן מ"ה סתם. והאורות וכלים שכבר שמשו עוד בעולם הנקודים, אלא מחמת ביטול ושכירה שקה בהם, באו פעם שנית להתקן באצילות, הם נקראים בשם ב"ן. וכל תיקונם באצילות, הוא ע"י הקומות של האצילות הנקראים מ"ה, ולכן נעשו לבחינת נוקבא למ"ה, ולבחינת צד שמאל שבפרצוף. ונמצאים המוחין אשר צד ימין שבהם, שהם חכמה וחסד, נקרא מ"ה. והצד שמאל שבהם, שהם בינה וגבורה נקרא ב"ן. וזהו נוהג הן באבא והן באמא. כי אבא יש לו בקביעות כתר חכמה דבינה דמ"ה וו"ק דחכמה דב"ן. וכן אמא יש לה בינה דבינה דמ"ה, וה"ס תחתונות דבינה דב"ן. הרי שיש לשניהם מ"ה וב"ן וע"כ הצד ימין של המוחין, בין באבא ובין באמא, שהם חכמה וחסד, נבחנו למ"ה, שהם עצם האורות שיצאו באצילות והם מתקנים את הב"ן. והצד שמאל בין באבא ובין באמא, שהם בינה וגבורה של המוחין, נבחנו לב"ן, שהם האורות וכלים שכבר שמשו עוד בנקודים, ואחר שנתבטלו ונשברו באו וקבלו תיקונים באצילות ע"י הצד ימין הנקרא מ"ה.

וכן כל פרצוף נוקבא נבחנת כלפי הזכר שלה שהיא בחינת ב"ן, כי עיקר בחינת הנוקבא היא הצד ב"ן שבה. וכן כל פרצוף זכר נבחן בשם מ"ה, משום שעיקר בחינת זכר הוא המ"ה שבו. ולכן נבחנו כל ד' מוחין דאבא בשם מ"ה, ובחינת הב"ן שבהם, דהיינו הבינה וגבורה, נקראים ב"ן דמ"ה, וכן כל הד' מוחין דאמא נקראים בשם ב"ן, ובחינת המ"ה שבהם נקרא מ"ה דב"ן. (אות קנ"ב וקנ"ג וקנ"ו).

מהו ב"ן דב"ן.

טו) הצד שמאל דמוחין דאמא נקרא ב"ן דב"ן. כי אמא כולה נבחנת לבחי' ב"ן,

ונוקבא נכללת באמא שכולה ב"ן, ונה"י דאמא מתלבשים עם המוחין דב"ן בנוקבא, ואז אינה מקבלת כלום מז"א, אלא שמקבלת מן אמא עלאה כמו שז"א מקבל מאבא עלאה ועי"כ היא ננסרת ממנו כנודע. שז"ס ויבן ה' אלקים את הצלע, דא או"א. וזה נקרא "רשותא דחתן" כי או"א הם בחינת עליון רק אל הו"א ולא אל הנוקבא, כי הנוקבא היא בחינת תחתון אל הו"א. אלא שזה נעשה ע"י התכללות הוד דא"א בנצח שלו, ונמצא שהנוקבא נכללת במלכות דנצח, שהיא בחינת הנוקבא שבגופו דז"א הנמצאת עם הו"א במדרגה אחת. כנ"ל בתשובה ו' ע"ש. וכיון שנעשית עם הו"א למדרגה אחת ע"כ היא יכולה לקבל המוחין מרשותא דחתן, דהיינו מבחי' העליון של הו"א שהם או"א.

אמנם כדי שתהיה ראויה לזווג פב"פ עם הו"א, היא מוכרחת לחזור לבחינת נקודה תחת היסוד דז"א, ולבא לבחינת עי"מ דפב"פ, אשר המוחין ההם היא מקבלת מבחינת מלכות דאמא שבראש דז"א, כנ"ל בתשובה ו'. ומבחינת מוחין ההם שמקבלת מז"א, נבחנת "לביתא דנוקבא" כי עתה היא בבחינת נוקבא, והמ"ן והמוחין שלה הם מבחינתה עצמה. משא"כ במוחין דאחור, היתה רק בחינת בנימין הנכלל ביוסף, דהיינו בחינת נוקבא הנכללת בזכר, וע"כ לא היתה אז בבחינת ביתא דנוקבא, אלא ברשותא דחתן. (אות קל"ו).

מהו בן אוני כח נוקבא.

יג) הרוחא דשדי בה בעלה, נקרא בנימין שהוא כח זכר, להיותו בא מע"ב דמזלא, שהם בחינת מ"ן זכרים. והוא המתקן את הכלי דיסוד נוקבא, ומבחי' זו נקרא הכלי דיסוד נוקבא בשם "בן אוני" כי און פירושו כח, שמורה שבוה כל כח הנוקבא במה שיכולה להעלות מ"ן להולדת נשמות, משום שקבלה ביסוד שלה האי רוחא דשדי בה בעלה בביאה קדמאה, שהוא בנימין הנ"ל. (אות ק"ה).

והחכמה וחסד שבה נבחן למ"ה דב"ן, ובינה וגבורה שבה נבחן לב"ן דב"ן. (אות קנ"ב וקנ"ג).

מהו ב"ן הכולל.

טז) האורות וכלים שכבר שמשו בנקודים ואחר שבירתם וביטולם באו וקבלו תיקון באצילות ע"י האורות וכלים שיצאו באצילות הנקראים מ"ה, הם נקראים ב"ן הכולל. והאורות שיצאו באצילות נקראו מ"ה הכולל. ע"י לעיל תשובה י"ד. (אות קנ"ח).

מהו בנימין כח זכר.

יז) הרוחא דשדי בה בעלה בביאה קדמאה, דהיינו מבחינת המוחין היוצאים על המזלין שהם מ"ן זכרים, הנקרא בנימין הכלול ביוסף, בסו"ה ואביו קרא לו בנימין, דהיינו מבחי' שכלול באביו שהוא זכר, הוא נקרא "בן ימין כח זכר" כי ימין הוא תמיד זכר, וע"כ השם הזה רומז על כח זכר שבו, דהיינו בנימין הכלול ביוסף. שזה מטעם שהמ"ן של המוחין הם בחי' יסוד דמלכות, ולא מלכות ממש. כנ"ל, בתשובה ו' וז'. והכלי דיסוד דנוקבא המתוקן על ידי האי רוחא הנקרא בנימין, הוא נקרא בן אוני. כנ"ל בתשובה י"ג. (אות ק"ה).

מקומת ע"ב דמולא, המעלה אח"פ הנופלים שלה ומשלים הנה"י דכלים, הנה אז נעשה לה בנין פרצוף בפני עצמה. הנקרא "בנין המלכות" כי אחר שיש לה נה"י דכלים נבחנת בשם בפני עצמה ובוה ננסרת מז"א בעלה. כנודע. (אות צ"ט).

מהו בנין הנוקבא בהיכל או"א.

יט) ענין בנין הנוקבא, נתבאר לעיל בתשובה י"ח, שהיא השלמת נה"י דכלים שלה ששם עיקר הבחן הנוקביות שבה, ע"ש. וזה נעשה ע"י המוחין דג"ר דאמא דע"ב דמולא, אשר אז עולים זו"ן שניהם יחד לאו"א ע"י התכללות הוד דא"א בנצח שלו כנ"ל, בתשובה ו'. ואז יכולה לקבל ישר מאו"א כמו הו"א, ונמצאת שנבנית בהיכל או"א, כלומר למעלה ממדרגתה, כי או"א הם בחינת עלי עליון שלה, כי העליון שלה הוא ז"א בעלה, ובחינת או"א נקראו משום זה רשותא דחתן כנ"ל בתשובה י"ב. ע"ש. אמנם לולא זה לא היתה יכולה להעלות האח"פ שלה, ולהבנות בנה"י דכלים, שאין העלאת אח"פ אלא ע"י ע"ב דמזלין המוריד ה"ת מעינים לפה. כנודע. ולפיכך מחויבת הנוקבא להבנות רק בהיכל או"א. (אות קל"ו).

מהן ג' בחינות מנצפ"ך.

כ) ה"ג נקראות מנצפ"ך, על שם שה"ג הן מבחינת המלכות המסיימת את האורות והכלים של כל בחינה. כי כן מנצפ"ך באים בסוף המלה, והם בחי' סיומי המלות. ויש ה"ג בחינות של ה"ג, הנקרא מנצפ"ך : א' הם ה"ג של הקטנות, הנקרא מנצפ"ך דקטנות, שהם גבורות קשות, להיותם חסרי ג"ר, ויש בהם אחיזה לדינין, ואז אחוריהם ביתה. ב' הם מנצפ"ך דגדלות, שהיא מקבלת בעודה בהיכל או"א, דהיינו בעת עלית זו"ן למ"ן לאו"א, שז"א נכלל באבא ונוקבא באמא. והם כבר ממותקות, כי יש בהם ג"ר, דהיינו

מהו בנין המלכות.

יח) בעת שאין לנוקבא אלא רק בחינת ו"ק בלי ראש, דהיינו שחסר לה בחינת נה"י דכלים וג"ר דאורות, הנה אז אין לה שום בנין בפני עצמה, ונבחנת לדבוקה כולה בז"א בסוד ואחורים ביתה. כי עיקר הבחן הנוקבא היא בנה"י שלה, שהם בחינת כלי קבלה על חסדים מגולים בהארת חכמה, וכל עוד שאין לה כלל נה"י דכלים, היא דבוקה לגמרי בז"א ואינה עולית כלל בשם. אלא רק בעת שמשגת המוחין דג"ר דאמא

מהן גבורות דע"ב.

כד) בחינת ג"ר שנוקבא מקבלת מאמא דע"ב דמזלא לבנין פרצופה, נבחן רק לגבורות דע"ב הזה, משום שהמוחין אלו אינם באים רק להשלמת הכלים דנוקבא, ולא נשאר לנוקבא ממנו רק הנר"ן שבו, דהיינו ג' ע"ב דס"ג מ"ה ב"ן, הנבחנים לבחינת גבורות דע"ב. (אות ק"ד).

מהן גבורות דעטרא דגבורה.

כה) יש ב' בחינות גבורות: גבורות זכרים, וגבורות נקבות. כי הנמשכים ממזלא, ששם משמשת הגבורה דיסוד דמלכות, דהיינו בנימין הנכלל ביוסף נקראו גבורות זכרים. והוא בחי' גבורות דעטרא דגבורה שבמוחין דז"א. אמנם הנמשכים ממלכות דאמא שאינה נכללת במוחין דמזלא, הם נקראו גבורות נקבות. והיא בחינת הגבורה שבמוחין דנוקבא דז"א. ועי' לעיל בתשובה ו' וח'. (אות קי"ח).

מהן ג"ר דחיצוניות.

כו) המוחין דו"ק נקראים ג"ר דחיצוניות כי ו"ק נקראו חיצוניות. וג"ר נקראים פנימיות עי' לעיל בתשובה כ"א. (אות קפ"ד).

מהו דיבור.

כז) פרצוף הפנימי דנוקבא נקרא דיבור. וכשמסתלק ממנה פרצוף הפנימי ונשארת רק בתחיצון שהוא ו"ק, או נקראת אלם, בלי דיבור. (אות קפ"ג).

מהן דינין דדכורא.

כח) דינין דדכורא נמשכים מצמצום א', דהיינו ממ"ן דדיקנא, ששם בחינת יסוד דמלכות דצמצום א'. אבל דינין דנוקבא נמשכים ממלכות דאמא, שהיא בחינת

הבינות דאמא. אבל עוד לא לגמרי, משום שהיא נמצאת שם למעלה ממדרגתה כי או"א הם עלי עליון שלה. ג' הוא, אחר ביאת זו"ן למקומם ע"י תקיעת שופר, שאז הנוקבא מקבלת את המנצפ"ך דגדלות פעם ב' ע"י הז"א עצמו בדרך המדרגה, ובוה נעשה מיתוק ב' ע"י הז"א, ונחשבים לממותקות ביותר מקודם, כי עתה היא מקבלתם בדרך המדרגה. (אות קנ"א. שם ד"ה מנצפ"ך).

מהם ג' כלים דחיצוניות.

כא) בכל מדרגה יש עי"מ דאחור, ועי"מ דפנים. כי בחינת ו"ק, נקרא אחור, שבחינת נפש נקרא עיבור, ובחינת ו"ק דרוח נקרא יניקה, וג"ר דרוח נקרא מוחין דו"ק. וג' אלו נקראים עי"מ דאחור, או עי"מ דחיצוניות. ובחינת נרנח"י דג"ר נקראים עי"מ דפנים, שעיבור יניקה הם נפש רוח דג"ר, הנקראים ג"כ ו"ק דגדלות, והמוחין הם ג"ר דג"ר. ואלו ג' הפרצופים הן דעי"מ דאחור והן דעי"מ דפנים הם כלולים זה מזה, כי פרצוף העיבור כלול ג"כ מיניקה ומוחין, וכן פרצוף היניקה כלול ג"כ מעיבור ומוחין, וכן פרצוף המוחין כלול ג"כ מעיבור יניקה. ועי"כ נמצא שיש בכל פרצוף ג' כלים: חיצון, אמצעי, פנימי. אשר החיצון הוא הכלי הנמשך מעיבור, והאמצעי הוא ההתכללות מהיניקה, והפנימי הוא ההתכללות מהמוחין. וג' הכלים שיש בכל אחד מג' הפרצופים דחיצוניות, נקראים ג' כלים דחיצוניות. וג' הכלים שיש בכל אחד מג' הפרצופים הפנימים, נקראים ג' כלים דפנימיות. (אות קפ"ב).

מהם ג' כלים דפנימיות.

כב) עי' לעיל תשובה כ"א. (אות קפ"ב).

מהם ג' עיבורים כוללים.

כג) עי' לעיל תשובה י'.

מהו הוד אחרון.

לג) נודע, שעיקרו של ז"א אינו אלא ו' כלים, שהם: חב"ד חג"ת, ובעת שהוא משיג מוחין יוצאים לו נה"י חדשים. ואלו הכלים דחב"ד חג"ת, נבחנו רק לחג"ת נה"י מיחס האורות כנודע. ולפיכך בעת שבאים לו הנה"י החדשים, נבחן, שחג"ת נעשו לחב"ד, ונה"י הישנים לחג"ת, ונה"י החדשים משמשים לו עתה לנה"י. כנודע. ויש הבחן כאן בין מוחין דנשמה דז"א, למוחין דחיה שלו. כי המוחין דנשמה נבחנו לז"א רק לבחינת ו"ק דגדלות שלו, כי הוא צריך להג"ר דאז"א דשבת במוסף. וע"כ המוחין דנשמה הם כמו ו"ק אליו. שהם חג"ת נה"י דגדלות. וע"כ נבחן שהחג"ת דגדלות מתלבשים, בכלים דחב"ד. ונה"י דגדלות מתלבשים בכלים דחג"ת. ונה"י החדשים נשאר עוד בלי אור. ונמצא שהאורות לא נתפשטו בו אלא רק עד "הוד הראשון" דהיינו ההוד שנעשה עתה לגבורה, אבל "הוד אחרון" נשאר עוד פנוי מאור, כי האורות לא הגיעו לנה"י חדשים דז"א כנ"ל. ותדע כי ההוד מנה"י הישנים שנעשו לחג"ת נקרא הוד ראשון. וההוד מנה"י חדשים נקרא הוד אחרון. (אות מ').

מהו הוד ראשון.

לד) ע"י לעיל תשובה ל"ג.

מהי הוצאת חמה מנרתיקה.

לה) נה"י דז"א כשמתלבשים במוחין דנוקבא, הם בחינת חמה בנרתיקה. כי ז"א נקרא שמש, והנוקבא היא נרתק שלו. ואז הדינן דז"א, שהם דינן דכורין הנמשכים מצמצום א' שהם בחינת דין ממש, נמתקים במוחין דנוקבא שהיא נמשכת ממלכות דאמא וצמצום ב' כנ"ל בתשובה ז'. ונמצא בזה שגם הדינן דז"א נמתקים במלכות דאמא, שהיא מדת הרחמים. ואז נבחן ז"א לבחינת רחמים. ולפיכך בעת שנה"י דז"א

צמצום ב', ולא מהמלכות דצמצום א', כי בחינת מלכות דצמצום א' נגנזה ברדל"א, ואינה משמשת גם במ"ן דדיקנא, כי היא אינה מתגלה רק בגמר התיקון. (אות ל').

מהן דינן דנוקבא.

כט) ע"י לעיל בתשובה כ"ח.

מהי דעת דז"א.

ל) דעת דז"א יש בו מ"ה וב"ן, כי הימין שבו נמשך מכתף ימין דא"א שהוא ממ"ה הכולל, והשמאל שבו שהוא העטרא דגבורה נמשך מכתף שמאל דא"א שהוא מב"ן הכולל. ואע"פ שאחר הנסירה נשאר ז"א כולו חסד, ונוקבא כולה גבורה, מ"מ שורש הגבורות נשאר בז"א, דהיינו העטרא דגבורה שבו, שהיא בחינת הבינות וגבורות דאז"א. שהם ב"ן, וכל בחינת ג"ר דנוקבא היא, מכח הארה משורש הגבורות שנשאר בז"א, דהיינו העטרא דגבורה. (אות קנ"ח).

מהן הארת ה"ר ממעלה למטה.

לא) המוחין דישו"ת הנוהגים בחול, נבחנו, להארת ה"ר ממעלה למטה, משום, שאין הנוקבא מקבלתם מראש הז"א במקומו, אלא ע"י כפיפת ראש דז"א לבחינת חג"ת שלו, ששם עומדים יעקב ורחל, בעת עלית נה"י דז"א לחג"ת שלו, והנוקבא מקבלת המוחין מיעקב לבד. וכיון שהמוחין באים בכפיפת ראש למקום נה"י שנעשו לחג"ת, ע"כ נבחנו להארת ה"ר הנמשכים למקום הנוקבא, כי אין הנוקבא מקבלים ממקומם בג"ר דז"א. (אות י"א).

מהן ה"ג דפנימיות.

לב) ג"ר דה"ג נקראות ה"ג דפנימיות. וו"ק דה"ג נקראו ה"ג דחיצוניות. כי בחינת ג"ר נקראת תמיד בשם פנימיות ובחינת ו"ק נקראת בשם חיצוניות. (אות ע"ו).

נמשכת מעינים, דהיינו מחכמה דראש הנקרא בשם עינים. כנודע. (אות צ"ג).

מהי הסתלקות השכינה ממעל לך רקיעים.

מ) אחר חטאו של אדה"ר, נשארה השכינה במצב של אב"א מחוזה ולמטה. שהם ע"ס דו"ק בלי ראש. שהם בחינת רוח נפש לבד. וע"י חטאם דו' דורות מאדם עד אברהם, נסתלקה השכינה למעלה מז' רקיעים, שפירושו שז' הספירות התחתונות שבה נתעלו לג' העליונות שבה. שאז נשארה בבחי' נפש לבד, שהיא בחינת ג' גו ג'. (א' תש"ג אות כ"ח).

מהן ה"ר דהתפשטות בינה בד"א.

מא) כשז"א מקבל רק ו"ק דגדלות, הם מתפשטים בו רק בחג"ת נה"י שנעשו לחב"ד חג"ת בעת הגדלות אמנם הנה"י החדשים נשארו פגוים בלי אור. ונבחן שאין שם התפשטות המוחין מאמא, אלא רק בה"ר שלו, עד הוד הראשון, שהוא הוד הישן שנעשה לגבורה, ואינו מגיע לנה"י החדשים. ע"י לעיל בתשובה ל"ג. וגם לת"ת דו"א אין אמא מתפשטת, משום שיסוד דאמא מסתיים אז בדעת דו"א. ואין שם אלא חב"ד חו"ג לבד. (אות מ' ואות מ"א).

מהן ה"ר מאירים ברחוק.

מב) המוחין דיסוד"ת שאין הנוקבא מקבלתם מז"א אלא ע"י כפיפת ראש דו"א לנה"י שבו שנעשו לחג"ת, ששם עומדים יעקב ורחל ומקבלים ממנו, שהם נבחנים להארת ה"ר ממעלה למטה כנ"ל בתשובה ל"א. הם נקראים ג"כ, הארת ה"ר מרחוק. (אות מ"ז).

מהי התכללות הוד בנצח.

מג) ע"י לעיל תשובה ו'. (אות נ"ז ונ"ח).

אינם נעשים מוחין בנוקבא, נמשכים מהם דינין קשים, כי נבחן בשם הוצאת חמה מגרתיקה, כי אין לו המיתוק במלכות דאמא שהיא מדת הרחמים. ומבחינה זו היה נמשך הפיכת סדום ועמורה. וז"ס מ"ש ז"ל, מתחילה נברא העולם במדת הדין, דהיינו הדינין דכורין דצמצום א', ראה שאין העולם מתקיים עמד ושתפו במדת הרחמים, דהיינו במלכות דאמא שהיא רחמים. (אות ל"א).

מהו היכל הנוקבא.

לו) כשנוקבא מקבלת המוחין מראש דו"א, ונמצאת עמו פב"פ, נבחן שהנוקבא נמצאת בהיכל ידיה, בהיכל הנוקבא. כי שם ביתה. אבל במוחין דאחור שהיא מקבלת מאמא דע"ב דמזל ע"י עלייתה לאו"א, הרי היא נבחנת אז שנמצאת ברשותא דחתן, כי או"א עלאין, הם בחינת עליון לדו"א, והם רשותא דו"א, ולא של הנוקבא, כי העליון של הנוקבא הוא הו"א. ע"י לעיל בתשובה י"ב. (אות קל"ח).

מהי המשכה בסוד זווג.

לו) המשכת המוחין, שיהיו לבחינת ג"ר בראש הנוקבא, נקרא המשכת המוחין בסוד פרצוף, כלומר להיות לבחינת ג"ר אל הפרצוף עצמו. ואלו המוחין הנמשכים ליסוד הנוקבא בעת הזווג דפב"פ, אינם לבנין פרצוף הנוקבא עצמה, אלא רק למוחין בשביל הנשמות, והם נקראים המשכה בסוד זווג. (אות ק"ט).

מהי המשכה בסוד פרצוף.

לח) ע"י לעיל תשובה ל"ז.

מהי הסתכלות עליון.

לט) השפעת המוחין מעליון לתחתון מכונה. בשם הסתכלות עליון. כי ההסתכלות

מהי התכללות נצח בהוד.

אמצעי אינם בחשבון, כי אז היסוד דאמא מסתיים בדעת שבו. (אות מ"ה).

מד) אין ב' הנוקבין דו"א נעשו לאחת אלא מכח התכללות נו"ה זה בזה, כי אז מקבלת הנוקבא הקטנה שהיא בחינת הוד לבחינת נוקבא הגדולה שהיא מלכות דנצח. ע"י לעיל תשובה ו' וז'. ויש הפרש בין המוחין דאחור להמוחין דפנים. כי במוחין דאחור נעשה התכללות הוד דא"א בנצח שלו, ונעשים ב' הנוקבות לאחת. כנ"ל. אבל במוחין דפנים נבחן לבחינת התכללות נצח בהוד, כי הנוקבא הקטנה אינה נכללת אז בנצח דא"א, ונמצא נוקבא הגדולה שהיא מלכות דנצח, שהיא מקבלת בחינת נוקבא הקטנה שהיא הוד. (א' תרצ"ב ד"ה ויהפירש).

מהי התלבשות נה"י דאמא בנוקבא.

מה) המוחין דנוקבא בעת שהיא פב"פ עם הז"א, באים ע"י התלבשות נה"י דו"א במוחין דנוקבא. כי היא מקבלת המוחין מהווג הנעשה בראש הז"א על המלכות דאמא שאינה נכללת במוחין דו"א, כנודע. אבל המוחין דאחור דנוקבא, היא מקבלת מזווג דאו"א שעל המ"ן דמזלין, ונמצאים שנה"י דאמא נעשו מוחין אל הנוקבא, ולא נה"י דו"א. ע"י לעיל בתשובה ו' (אות קי"ח).

מהי התפשטות אמא בה"ר דו"א.

מו) ע"י לעיל תשובה מ"א.

מהם ז' אורות דהתפשטות בינה בז"א.

מז) כשז"א משיג מוחין דחיה הבאים מאו"א עלאין, אז יש לו מוחין שלימים, שהם מתפשטים בכל ע"ס שלו, דהיינו ג"כ לנה"י החדשים. ואז נבחן שהמוחין מתפשטים בו עד הוד אחרון, שהם ז' ספירות חב"ד חו"ג נו"ה. ולא כבמוחין דנשמה שלא נתפשטו בו רק עד הוד ראשון. ע"י לעיל תשובה ל"ג. ובחינת ת"ת ויסוד שהם קו

מהן ז"ר דהתפשטות בינה בז"א.

מח) ע"י לעיל תשובה מ"ז.

מהו זווג אב"א.

מט) הזווג שבזמן התרדמה והנסירה, שאז עולים זו"ן לאו"א וז"א נכלל באבא, ונוקבא נכללת באמא, ומזווגים זה עם זה, נבחן לזווג אב"א. ואע"פ שבהיותם בהיכל או"א, הם פב"פ כמו או"א בהיותם נכללים בהם, אמנם הנוקבא צריכה לקבל אותם המוחין פעם ב' ע"י ז"א עצמו, אחר ביאתו למקומו. וכשבאים למקומם הם אב"א, כי המוחין ההם הם מוחין דאחור כנודע. (אות ק"ג).

מהו זווג גמור.

נ) בחינת רי"ן, שהם המוחין של השלמת נה"י דנוקבא, שז"א נותן לה בזווג אב"א, דהיינו בעת שהיא עדיין באחוריו. הנה זווג הנה נבחן לזווג שאינו גמור, משום שאז היא שוה לבחינת המלכות שבגופו דו"א, ואינם בבחינת זכר ונקבה. כנ"ל בתשובה ז' בסופה, ותשובה ח', רק אחר שחוזרת לנקודה ובאה בעיבור יניקה מוחין דפב"פ שהיא מקבלת אז מוחין דנוקבא ממלכות דאמא, נמצא הזווג דזו"ן בבחינת זווג גמור. (אות ק"ה. ובאופ"פ ד"ה הרי"ו).

מהו זווג שאינו גמור.

נא) ע"י לעיל בתשובה נ'.

מהו זווג קול ודיבור.

נב) הזווג דחב"ד של זו"ן, הנקרא זווג דנשיקין, דהיינו הזווג דפרצוף הפנימי דו"א

מהי חיצוניות נה"י אמא.

נז) נתבאר לעיל בתשובה י' שאין שום הפרש ביציאת המוחין ממקורם באו"א, כי הם תמיד בקומת ע"ב המגולה, היוצא על המ"ן דמולין, ואפילו המוחין דעיבור א' של הו"א שוה בזה למוחין דיתידה דו"א. וכל ההפרש הוא רק במצבים של העיבור, וכן במדת הזווג דאו"א מאיזה פרצוף שמשפיעים לו, ע"ש. ונמצא שבחינת עיבור דחיצוניות. הוא מקבל מבחינת נה"י דחיצוניות דאמא, מבחי' פרצוף עיבור שלה, וכן בחינת יניקה דחיצוניות דו"א, הוא מקבל מנה"י דיניקה דחיצוניות דאמא, ובחינת המוחין דחיצוניות, שהם המוחין דו"ק, הוא מקבל מנה"י דפנימיות דחיצוניות דאמא, דהיינו מבחינת המוחין דו"ק שלה. ובזה היא משלמת לו עי"מ דחיצוניות. ועד"ז היא משפעת לו עי"מ דפנימיות דו"א, מג' בחינות נה"י דעי"מ של ג' הפרצופים הפנימים שלה. (אות קפ"ה. וקפ"ו וקפ"ז).

מהו חיק או"א.

נח) כשזו"ן עולים לבחינת מ"ן אל היכל או"א, ונכללים במסך של נה"י דאו"א, נבחנו שיעלו לחיק דאו"א, כי נה"י נקראים חיק (אות קל"ז).

מהם חסדים דנר"ן.

נט) עי' להלן בתשובה ס'.

מהם חסדים זכרים.

ס) בחי' הרוחא דשדי בה בעלה בביאה קדמאה, בעת עלייתם למ"ן לאו"א עלאין, וז"א נכלל באבא, ונוקבא נכללת באמא, ואז מדווגים זה עם זה, ומקבלת מז"א או הרוחא דביאה קדמאה, שפירושו, בחינת המוחין דע"ב דמולין, המשלימים השלישים התחתונים דכל ספירה מט"ס שלה, אשר הכללות שבהם היא בחינת האי רוחא

הנקרא קול, עם פרצוף הפנימי דנוקבא הנק' דיבור, נקרא בשם זווג קול ודיבור. (אות קפ"ב).

מהו חיבוק השמאל.

נג) בחינת השמאל דו"א היא בחינת הגבורות זכרים הנמשכת מע"ב דמולין, ובעת שנותן לה המוחין דנסירה, הוא מחויב ליתן לה אותם המוחין דמולין, כדי שתוכל להוריד ה"ת מעינים שלה ולהעלות אח"פ שאז נשלמת בנה"י דכלים. וע"כ נבחן זה לחיבוק השמאל דו"א, כלומר שמשפיע אל הנוקבא בחינת השמאל שלו, שהם הגבורות זכרים. (אות קל"ב).

מהי חיצוניות.

נד) ג' הפרצופים עי"מ דאחור, נקראים בשם חיצוניות. משום שהם בחינת ו"ק ומוחין דו"ק, וכל ו"ק נקרא בשם חיצוניות. ולפעמים נקרא רק הגוף דו"ק בשם חיצוניות. והמוחין דו"ק נקראים בשם פנימיות דחיצוניות. (אות ס').

מהו חיצון דאו"א.

נה) בחינת או"א שבקביעות, שהם רק בקומת ס"ג, ומלבישים מגרון ולמטה דאו"א, ואין להם אחיזה בראש דאו"א, נבחן אז קומתם בשם פרצוף חיצון דאו"א. כי הם משורשם מנקודים בחינת חו"ב, וצריכים לג"ר דע"ב, שהוא קומת ג"ר דאו"א, שאין להם עתה ממנו רק בחינת ו"ק לבד, וכל ו"ק נקרא חיצוניות. כנ"ל בתשובה נ"ד. וע"כ נקראים פרצוף חיצון דאו"א. (אות קע"ח).

מהי חיצוניות ד"א.

נו) ג' הפרצופים עי"מ דאחור של הו"א, נבחן לחיצוניות ז"א. כנ"ל בתשובה נ"ד. (אות קפ"ד. וקפ"ה וקפ"ח).

הנקרא בנימין הכלול ביוסף, בן ימין, כנ"ל בתשובה י"ג וי"ז. והוא נבחן לבחינת חסדים זכרים, להיותם באים ממזלין, שהם בחי' מ"ן זכרים. ומוחין אלו באים מע"ב, כנ"ל, אלא אינם נחשבים לבחינת חיה כמו ע"ב, כי אינם אלא בחינת מוחין דו"ק, דהיינו להשלמת כלים, אלא שאין הכלים נשלמים רק ע"י ע"ב דמזלין, המוריד ה"ת מעינים ומעלה אח"פ הנופלים, כנ"ל, אמנם הם רק בחינת ב"ן, ונחשבים רק לנר"ן דחסדים זכרים, שהוא רי"ו, דהיינו בחינת ע"ב המאיר באח"פ, שהם ס"ג מ"ה וב"ן. שע"י"ו הוא מעלה אח"פ ומחזיר אותם אל הפרצוף. כנודע. (אות ק"ה).

מהם חסדים דע"ב. דיודין.

סא) המוחין דחיה שהנוקבא מקבלת מנה"י דז"א, שעל ידיהם היא חוזרת עמו פכ"פ בקומה שוה, הם נקראים בשם חסדים דע"ב דיודין. אבל המוחין דע"ב דמזלין שהיא מקבלת בהיותה עם הז"א באחוריו, אע"פ שגם הם מבחינת ע"ב, אמנם אינם נבחנים לע"ב דיודין, שפירושו מוחין דחיה, אלא שנבחנים לע"ב, דס"ג מ"ה וב"ן, שהוא בגימטריא רי"ו. כנ"ל בתשובה ס'. (אות ק"ד).

מהו יעקוב.

סד) פרצוף ו"ק דז"א, הנקרא פרצוף חיצון, הוא נקרא בשם יעקב. ופרצוף המוחין דז"א, שהוא פרצוף הפנימי המתלבש תוך פרצוף הז"ק, הוא נקרא בשם משה וישראל. (אות קע"ז).

מהי ירידה לקליפות.

סה) נודע, שאין מוחין לז"א אלא ע"י הנשמות העולות לזו"ן בבחי' מ"ן. כנ"ל דף א' ת"ק אות י"א וי"ג. ע"ש. גם נודע, שהמ"ן האלו שבסבתם עלו הזו"ן לאו"א לקבל מוחין חדשים, צריכים להשאיר

מהם ט' אחורים.

סב) ע"י לעיל בתשובה ב'. (אות קמ"ד).

מהו יסוד דאבא שמחוץ ליסוד נוקבא.

סג) המוחין דנסירה שהנוקבא מקבלת בנה"י דאמא, שהם בינות וגבורות דאבא ודאמא, הנה גם נה"י דאבא כלולים בנה"י דאמא אלו, ונמצא בעת שנה"י דאבא מתלבשים ביסוד הנוקבא, מתהפך יסוד דנוקבא ונעשה ליסוד זכר כמו בחינת אבא, כלומר, שיסוד דנוקבא היא בחינת קצר, שפירושו, ששם בחינת המסך שאינו מקבל

המשמחות. וכותל הא' בלי כותל הב' נבחן כמו חג'ת בחוסר נה"י, שאין שם אלא ו"ק דחסדים, ואז אין מבחינת גבורות רק הקטנות שהם דינין קשים.

וכשזו"ן הם אב"א מחזה ולמטה, אין בהם רק כותל הא' לבד, וחסרים מכותל הב', וע"כ יש אחיזה באחורים שלהם, דהיינו בבחינת הגבורות, שהם דינין קשים, כנ"ל, וע"כ הם אז בבחינת ואחוריהם ביתה, שאין שום גילוי לבחינת נה"י שלהם הנקרא אחורים, כי אין בהם אלא כותל דחג'ת לבד, והם בבחינת ו"ק דחסדים, ואז נבחן שחצי כותל דחג'ת משמש לו"א, וחצי כותל דחג'ת משמש לנוקבא, וחצי כותל פירוש, שחסר ג"ר, כי שניהם בו"ק בלי ג"ר שחסרים מחצי כותל תחתון. וע"כ הם דבוקים זה בזה, כלומר שאין בהם הפרש מדרגה, כי אפילו הנוקבא, אשר שורשה היא בחי' נה"י, שטבעם בחסדים מגולים, משמשת בכותל דחג'ת כמו ז"א, ואין בהם אלא ו"ק דבחי' חסדים מכוסים הנמשכים מג"ר דבינה כי בחינת אחורים שהם נה"י כלולים בפנימיותם שהם חג'ת, שז"ס ואחוריהם ביתה, שזה וזה משמשים בכותל דחג'ת.

וכשהנוקבא מקבלת המנצפ"ך דגדלות מנה"י דאמא, שהם ה"ג דגדלות שהיא מקבלת במוחין דנסירה, אז מתגלה הכותל דנה"י, המשמש להמשיך הארת חכמה בחסדים, ואז היא ננסרת מז"א להבחן מדרגה מיוחדת, כי עתה נשלם חצי כותל תחתון לו"א ולנוקבא שמקודם לכן שהיו דבוקים אב"א לא היה לו"א אלא חצי כותל דחג'ת, דהיינו בחינת ו"ק דחסדים בלי ג"ר, ועתה נשלם גם ז"א בבחינת ג"ר בבחינת חצי כותל תחתון הממשיך ג"ר דחסדים, וגם הנוקבא, נשלמה בחצי כותל דג"ר דגבורות, כי מקודם לכן כשהיתה משמשת בחצי כותל דחג'ת לא היה לה אלא ו"ק דגבורות, שהם דינין קשים, ועתה השיגה הג"ר דגבורות שהם בחינת יין המשמח. ונבחן עתה שז"א לקח לו כותל שלם מחג'ת,

שורשם בזו"ן בבחינת קיום והעמדה, כנ"ל דף תקי"ג אות ל"ט. שהרב אומר שם שבסבת שביה"כ דזו"ן, נתבטל המ"ן שלהם שהשאירו באו"א בבחינת קיום והעמדה ואז נתבטלו ונפלו גם המוחין דאו"א עש"ה. ולפיכך גם בנשמות המעלים מ"ן לזו"ן, אם הם מקלקלים מעשיהם, ונפגמים המוחין שלהם, גורמים ג"כ לביטול המ"ן שלהם שהשאירו בזו"ן בבחינת קיום והעמדה למוחין שלהם, ומתבטלים ג"כ המוחין דזו"ן שיצאו בכח העלאת מ"ן שלהם.

ונמצא, שהנשמות שחטאו נופלים לקליפות בדומה לשביה"כ, ונפילתם של הנשמות לקליפות גורם לביטול המ"ן שלהם שנשאר בזו"ן בבחינת העמדה וקיום, וביטול המ"ן שם, גורם לביטול כל קומת המוחין שיצאו על המ"ן אלו. וביטול קומת המוחין, גורם לנפילת הכלים וניצוצין שנבררו מבי"ע כדי להלביש אלו המוחין, והם נופלים לקליפות כמקודם לכן. כי בכל שיעור קומה היוצא במוחין דזו"ן מתבררים כנגדם כלים וניצוצין מן הקליפות שבבי"ע, שהם עולים ומלבישים אל המוחין שלהם. ונמצא עתה אחר שנתבטלה קומת המוחין, ירדו שוב הכלים שהלבישו אותם לבי"ע לקליפות כמקודם. וז"ס נפילת הכלים דנה"י דז"א וט"ת דנוקבא. (אות כ"ב וא' תש"ט אות מ"ה).

מהו ישראל.

(סו ע"י לעיל בתשובה ס"ד. (אות קע"ז).

מהו כותל א' מגבורות.

(סו) יש בחינת כותל דחג'ת, הנמשך מאחורים דג"ר דבינה, ונבחן לכותל דחסדים, שהוא ממשיך חסדים בבחינת ג"ר דבינה, ויש כותל דנה"י הנמשך מאחורים דז"ת דבינה, ונקרא כותל דגבורות, שבקטנות הם גבורות קשות, ובגדלות הם גבורות

שבעת שאו"א גדלו את הו"א, דהיינו בעת שהשפיעו לו את הגדלות שלו, בעת ההיא נתנו בו"א גם כח גידול בשביל המלכות. (אות ב').

מהו כח זכר גמור.

צ) המוחין דנסירה שהנוקבא מקבלת להשלמת פרצופה בקומה שוה עם ז"א מאחוריו, הם באים מאו"א דע"ב דמזלא, שממוחין אלו נותן לה האי רוחא דביאה קדמאה המתקן ליסוד שלה שיהיה ראוי להעלות מ"ן לג"ר דנשמות, כנודע. והנה המוחין אלו הם בחינת חיה וקומת ע"ב דיודין, שלפ"י היתה הנוקבא צריכה לקבל מהם קומת חיה בעת היותה באחור הו"א, אמנם אינו כן, כי טפת החיה אינה נשארת בה, כי קומת חיה זו הוא "כח זכר גמור" כלומר, שהם קומת חיה השייך לז"א ולא לנוקבא, שהרי הם יצאו על המזלא, שהם בחינת גבורות זכרים, שאין לנוקבא שורש בהם, כי היא בחינת גבורות נקבות, כלומר שהיא בחינת מלכות עצמה, ולא יסוד דמלכות, שהוא בחינת נוקבא הכלולה בדכר. אלא רק כדי להשלים בנין פרצופה, דהיינו להורדת ה"ת מעינים ולהעלות הכלים דאח"פ, היתה צריכה להכלל בבחינת הנוקבא שבגופו דז"א, כדי שתוכל לקבל לשעתה המוחין דע"ב אלו, ואז אינה מקבלת רק בחינת ע"ב דס"ג מ"ה ב"ן, שהם בחינת רי"ו של קומת ע"ב זו, הנקרא חסדים זכרים דנר"ן שבו, המספיק להעלות הכלים דאח"פ, אבל ע"ב עצמו, שהוא קומת חיה אינה יכולה לקבל בעת הזאת, כי צריכה מקודם להשלים הכלים של פרצוף שלה. ואחר שהשלימה הכלים שלה, היא תורת לעי"מ דפב"פ, ומקבלת המוחין דע"ב מראש הו"א המלובשים בנה"י דז"א, שהם ממלכות דאמא שאינה נכללת במזלא, שהם מוחין דנוקבא. ובחינת ע"ב דיודין דמזלא, שהם כח זכר גמור, מקבל אז רק הו"א בלבדו, שהוא זכר, ואין לנוקבא חלק בהם. (אות ק"ה).

ויש לו חסדים דג"ר דבינה בשלימות כמו או"א עלאין דע"ב. והנוקבא לקחה לעצמה כותל דנה"י בשלימות, ויש לה הארת חכמה כמו ישו"ת דע"ב בעת שהם בקומה שוה עם או"א דע"ב. וע"כ נשאר ז"א כולו חסד כמו או"א עלאין, ונוקבא כולה גבורה כמו ישו"ת, דהיינו בגבורת המשמחות דבחינת ג"ר כנ"ל. וזה נבחן שנסרו זה מזה, כי עתה יש הפרש גדול בין ז"א אל נוקבא, כי ז"א כולו חסד, ונוקבא כולה גבורה. כמבואר. וכבר נתבאר זה בחלקים הקודמים, ועי' לעיל דף תק"ד מאות כ"ו עד אות ל'. ובאו"פ שם בכל ההמשך. (אות ע"ו).

מהו כותל א' מחסדים.

סח) עי' לעיל בתשובה ס"ז. שמקודם לכן בעת שהיו דבוקים אב"א, לא היה לז"א אלא חצי כותל מחסדים, שהם ו"ק הנבחן לחצי פרצוף, ועתה כשהשיג המוחין דע"ב, נשלם לו הכותל דחסדים דהיינו שהשיג הג"ר דחסדים בשוה לאו"א דע"ב. כנ"ל בתשובה הסמוכה. (אות ע"ו).

מהו כח גידול.

סט) נודע, שבעת שהעליון משיג הג"ר דגדלות שלו ומעלה אח"פ שלו, נמצא גם התחתון שלו, שגו"ע שלו הם דבוקים באח"פ דעליון, מקבל גם הוא חלק מהזווג ההוא שהעליון מקבל בעלי עליון. למשל, בעת שז"א משיג הג"ר דנשמה בעליתו למ"ן לאו"א, הנה גם גו"ע דנוקבא דבוקים באח"פ דז"א, וע"כ משגת ג"כ הנוקבא חלקה עם קומת נשמה שז"א מקבל בהתכללותו באו"א, שזה נבחן לבחינת מ"ן ראשונים של הנוקבא, כנ"ל בחלק ט'. אלא שאין הנוקבא יכולה לקבל את חלקה בהקומה שם באו"א, כי הם בחינת עלי עליון שלה, ע"כ נוטל ז"א שם בפקדון את חלק הנוקבא בסוד הבכור נוטל פי שנים, ואח"כ כשירד משם ובא למקומו, הוא מחזיר לנוקבא את חלק קומתה שקבל בעדה. עש"ה. וזה נבחן,

מהו כח נוקבא.

ואין להכלה שהיא הנוקבא שום רשות שם.
וע"כ היא נבחת לכלה ברשותא דחתן.
(אות קל"ו).

מהם כלים דחיצוניות.

עג) ע"י לעיל תשובה כ"א. (אות קפ"ב).

מהם כלים דפנימיות.

עד) ע"י לעיל בתשובה כ"א וכ"ב.
(אות קפ"ב).

מהי כנסת ישראל ומלכות.

עה) הגוף החיצון דנוקבא, דהיינו בחינת הו"ק שבה, נקרא פרצוף המלכות. ופרצוף המוחין דנוקבא, דהיינו פרצוף הפנימי שבה, נקרא כנסת ישראל. כי היא מיוחסת לבחינת נוקבא לפרצוף המוחין דו"א הנקרא ישראל. וע"כ נקראת היא, כנסת ישראל (אות קע"ח).

מהו מ"ה הכולל.

עו) ע"י לעיל תשובה י"ד וט"ו. (אות קנח).

מהו מ"ה דמ"ה.

עז) ע"י לעיל תשובה י"ד וט"ו. (אות קנ"ב וקנ"ג).

מהו מ"ה דב"ן.

עח) ע"י לעיל תשובה ט"ו. (אות קנ"ב וקנ"ג).

מהם מוחין דז"א.

עט) המוחין הנמשכים מאו"א דע"ב,

עא) הנוקבא משורשה אין לה חלק כלל במוחין דע"ב, כי הם אינם יוצאים רק על המ"ן דמזלא, שהם בחינת צמצום א', שהם מורידים הה"ת מעינים לפה, כמו בצמצום א', כנודע. והם אינם בחינת מלכות, דצמצום א' ממש, כי היא נגנוזה ברדל"א אלא שהם בחינת יסוד דמלכות, שהוא בחינת בנימין הכולל ביוסף, כנודע. וא"כ הנוקבא, שאין לה חלק רק במלכות דאמא שהיא בחינת צמצום ב', ואין לה ממי לקבל בחינת הפה דצמצום א' שה"ת תרד מבחינת עינים שלה לפה. וא"כ אין לה שום כח ג"ר. אכן ע"י המוחין דנסירה, שאז היא נכללת במלכות דז"א, ע"י התכללות הוד דא"א בנצח שבו, כנ"ל בתשובה ו', ואז היא מקבלת ליסוד שלה האי רוחא דביאה קדמאה, שהוא בחינת בנימין הנכלל ביוסף, שהוא בחינת מ"ן זכרים, ואז היסוד דנוקבא קונה כח ג"ר גם ביסוד שלה, ונעשית כלי להמשכת ג"ר דנשמות, ובחינת כלי זו שהשיגה ע"י הארת האי רוחא שנקרא בנימין, נקרא אצלה בן אוני, כי און הוא בחי' כח הולדה, כי זולת האי רוחא לא היה בה כח הולדה לג"ר דנשמות, וע"כ נבחן זה בה לבחינת "כח נוקבא" כלומר, כח נוקבא להולדת נשמות. ע"י לעיל בתשובה י"ג וי"ז. (אות ק"ה).

מהי כלה ברשותא דחתן.

עב) בעת עלית זו"ן למ"ן להיכל או"א כדי לקבל המוחין דנסירה בשביל הנוקבא, שהם המוחין דע"ב דמזלא, נבחת הנוקבא אז בבחינת "כלה ברשותא דחתן" כי מוחין אלו הם בחינת מוחין זכרים, שאינם שייכים לנוקבא כלל, רק לז"א, כנ"ל בתשובה ע"א, וכן מקום העליה של הנוקבא הוא בעלי עליון, שהוא דילוג מדרגה, כי הנוקבא היא תחתון לז"א וצריכה לקבל מז"א, שהוא העליון שלה, ולא מאו"א שהם רק בחינת עליון אל הז"א, ורשותא דחתן, שהוא הז"א,

המזדווגים על המ"ן דמולין, הם נבחנים למוחין דוכר, שהוא ז"א, ואין לנוקבא חלק בהם, משום שמ"ן ההם הם מ"ן זכרים, מבחינת יסוד דמלכות, שפירושם, בחינת הנוקבא שהוכר נכלל בה. וע"כ הם שייכים רק לז"א שהוא זכר. אבל הנוקבא מקבלת המוחין מז"א על מלכות דאמא שבראש הז"א, שהם מוחין דנקבה, כלומר, שיוצאים על בחי' הנוקביות של מלכות. כנ"ל בתשובה ז'. (אות קל"ו וקל"ח).

מהם מוחין דנוקבא.

פ) עי' לעיל תשובה ע"ט (שם).

מהו מזל שם ע"ב.

פא) המוחין בקומת ע"ב שמקבלים או"א, אינם יוצאים אלא על המ"ן דדיקנא דא"א, שהם בחינת צמצום א', כנודע. וע"כ נקראים קומת ע"ב דאו"א, בשם "מזל שם ע"ב". כלומר קומת ע"ב היוצא על המ"ן דמזל. (אות קע"ח).

מהו מיעוט הירח.

פב) הנה בפעם הראשונה כשנתקן פרצוף הנוקבא, שזה היה ביום ד' דימי בראשית, שאז עלו למ"ן להיכל או"א, וקבלו שם מוחין דע"ב דמזל, שז"א נכלל באבא, ונוקבא נכללה באמא, היו אז, בסו"ה שני המאורות הגדולים, שהיו קומתם שזה זה לזה לגמרי, כי הנוקבא קבלה למוחין דאמא, כמו הז"א למוחין דאבא, ונעשו שוין זל"ז כמו או"א עצמם. אמנם אחר שירדו משם ובאו למקומם, לא היתה הנוקבא יכולה לעמוד במוחין האלו שקבלה מנה"י דאמא למעלה, משום שחכמה וחסד שבהם לקח הז"א, ולא קבלה מהם הנוקבא רק בחינת בינות וגבורות דאו"א, שהם בחינת חכמה בלי חסדים, כמו אמא דע"ב דמזל עצמה, והנה אמא עצמה יכולה לעמוד במוחין ההם,

כי אור א"ס מתלבש באמא רק בחכמה לבדה, והיא אינה צריכה ללבוש של חסדים על אור החכמה. משא"כ הנוקבא אין אור החכמה יכול להתלבש בה בלי לבוש של חסדים, משום שזו"ן הם בעיקרם רק בחינת חסדים, ומחכמה אין בהם משורשם באו"י, רק בחינת הארה תוך החסדים שלהם, ולפיכך בעת שהיא חסרה מחסדים גם אור החכמה אינו יכול להתלבש בה. ולפיכך קטרגה הירח "אין שני מלכים יכולים להשתמש בכתר אחד" כי לא יכלה לעמוד במוחין הגדולים האלו השוין לע"ב של הז"א, משום החסרון של חסדים, כנ"ל. ואז נאמר לה "לכי ומעטי את עצמך". דהיינו שתחזור לבחי' נקודה תחת היסוד דז"א, כדי שתקבל המוחין מזווג הנעשה בראש הז"א על המלכות דאמא, שמוזוג הזה מקבלת החכמה ע"י התלבשות תוך החסדים ואז יכולה לעמוד באלו המוחין. כנ"ל בתשובה ז'. עשה. וענין זה נקרא "מיעוט הירח" כי אחר שנגדלה בקומה שזה עם הז"א מאחוריו, חזרה ונתמעטה עד לנקודה שתחת היסוד דז"א. ותדע שזה הוא השורש, לכל המיעוטים שנעשה בהנוקבא אחר השלמת בנין פרצופה מאחורי הז"א. כי כן הוא תמיד, כי אחר קבלתה לעי"מ דאחור, היא חוזרת לנקודה תחת היסוד דז"א, ומקבלת עי"מ דפ"פ. (אות י"ז).

מהן מ"ן דבינה בנוקבא.

פג) כשהנוקבא עולה למ"ן עם הז"א לאו"א לקבל מוחין דנסירה, ומקבלת שם המוחין דע"ב דמזל, שהם בחינת מ"ן זכרים, נבחן שהנוקבא משמשת עם המ"ן דנה"י דבינה, על ידי התכללותה בנה"י שלה, אבל הנוקבא עצמה אין לה בחינת מ"ן שם, כי המ"ן ההם הם מצמצום א', ובחינת המלכות דצמצום א' שהיא בחינת מ"ן דנוקבא נגנזה ברדל"א, כנ"ל בתשובה ז'. אלא שהיא משמשת שם עם מ"ן שאינה מבחינתה, דהיינו במ"ן דמזל ונקא, שהיא המ"ן דאמא דע"ב, כנודע. (אות קל"ח).

מהן מ"ן זכרים.

ב/פג) המ"ן דמולא נבחן למ"ן זכרים, בהיותם רק בחי' יסוד דמלכות, ולא בחינת מלכות עצמה שהיא נקבה.

או"ח, כנ"ל בתשובה פ"ו ע"ש. ונבחן שנו"ה דז"א הם א' בראש הנוקבא המלבשת על נה"י דז"א מאחוריו, כלומר שאין ביניהם שום הפרש, ושניהם הם בחינת נוקבא, ובחינת הוד. (אות ע"ה).

מהן מ"ן דנוקבא פב"פ.

פד) המ"ן דנוקבא בעת היותה פב"פ, הם מבחינת מלכות דאמא שאינה נכללת במוחין דז"א הנמשך ממולא. כנ"ל בתשובה ז'. (אות קל"ח).

מהם נו"ה נעשין א' בנוקבא.

פח) אפילו בעת הגדלות שאז כבר נפרדו הנו"ה זה מזה בז"א, כנ"ל בתשובה פ"ו. מ"מ נבחן שבראש הנוקבא, ששם מתלבשים הנה"י דז"א, נעשים בה הנו"ה למחברים זה בזה. וזהו מטעם אחר. כי נתבאר לעיל שב' עטרין שהם ת"ת ויסוד, יש להם יחס שוה לנו"ה. כנ"ל בתשובה פ"ו. ובתשובה ו' עש"ה. ונתבאר לעיל בחלק י"ג שבבחינת מקיפים הם ד' מוחין חו"ב חו"ג, אבל בבחינת פנימים, כשהם מתלבשים בראש הז"א מתחברים ב' העטרין חו"ג לבחינה אחת, למוח הדעת בסוד ש' של ג' ראשים.

מהם משה וישראל.

פה) ע"י לעיל אות ס"ד. (אות קע"ו).

מהם נו"ה א' הם באחור.

פו) מדת הנצח היא, שהוא בחי' הנושא להארת חכמה, ומדת ההוד היא, שהוא בחינת הנושא למסך שעליו נעשה הווג דהכאה. כי מבחינת בנין הפרצוף נבחן הנצח לבחינת הז"א, בדומה לעטרא דחסד שבמוחין, שהוא בחינת הז"א והנושא להארת חכמה. וההוד דומה לעטרא דגבורה, שהיא בהמוחין בחינת הנושא להמסכים. כנ"ל בתשובה ו' ע"ש. ולפיכך, "נו"ה אחד הוא בבחינת האחור" כי בהיות הווגן אב"א, הם ו"ק בלי ראש, ואין שם בחינת הארת חכמה כלל, א"כ אין מדתו של הנצח מגולה כלל, והוא נכלל בהוד. אלא בבואם של החסדים, שהם המוחין דג"ר דו"ן, אז הנו"ה הם נפרדים, כי הנצח נעשה הנושא להארת חכמה והוד לבחינת האו"ח. (אות ע"ה).

וכן כאן בענין התלבשות המוחין דנוקבא שבנה"י דז"א בראש הנוקבא, יש ג"כ ההבחן הזה. כי רק בנה"י דז"א, ששם המוחין בבחינת מקיפים להנוקבא, הנקרא בחינה ד'. (כנ"ל דף א' תקצ"ח אות קפ"ב) נבחנים שם ב' העטרין לנפרדין זה מזה, ונמצא גם נו"ה נפרדים כמוהם, כי הנצח הוא הנושא להארת חכמה, וההוד לבחי' המסכים. משא"כ בראש הנוקבא נעשו נו"ה למחברים, כי שם הוא בחינה ה' של המוחין, ששם מתחברים ב' עטרין לאחד, שפירשו, שאין העטרא דחסד מאירה בבחינת עצמה אלא שמצטמצם לבחינת עטרא דגבורה, כנ"ל דף א' תק"ע ד"ה והבן עש"ה. כן מצטמצם מדת הנצח שאינו מאיר בגלוי כמדת עצמו אלא כמדת ההוד. וע"כ הם מתחברים לבחינת ראשה. (אות ע"ו).

מהו נו"ה הם א' בראש הנוקבא.

פז) בעת שהנוקבא מלבשת למחזה ולמטה דז"א אב"א, נמצאים נו"ה דז"א שהם אחד, כי אין בחינת הארת חכמה מגולה בנצח, ונצח כלול במדת ההוד, שהוא בחינת

מהי נוקבא לעולם היא אחור דז"א.

פט) כל תחתון נבחן לאחורים דעליון, משום שאינו מקבל מפנים דעליון אלא

מבחי' אחורים שלו, כמ"ש בחלקים הקודמים. וע"כ הנוקבא שהיא תחתון לז"א היא נבחנת תמיד לאחורים שלו. (אות ע"ו).

מהי נוקבא בתכלית גידולה.

צ) תכלית הגידול של הנוקבא היא הבחינה ז' שמשתמשת עמו פכ"פ בכתר אחד. שזה לא יהיה עד לע"ל. כמ"ש לעיל בתשובה ו' עש"ה. (אות ה' ו').

מהי נוקבא בתכלית מיעוטה.

צא) תכלית המיעוט של הנוקבא היא בחינת נקודה תחת היסוד דז"א, מבחינת האורות. ונקודה שתחת החזה דז"א מבחינת הכלים, כי נקודה זו היא המלכות דכלים דפנים דנקודים, שאחר שנתקנו באצילות אין גוהג בהם שום מיעוט עוד. ע"י לעיל בתשובה י"א. (ה' ו').

מהם ניחין ברישא ותקיפין בסיפא.

צב) הבחן זה דניחין ברישא ותקיפין בסיפא, יש בין בז"א ובין בנוקבא אלא מבחינות מיוחדות. וכן נבחנים בהבחן הפוך, דתקיפין ברישא וניחין בסיפא, וגם זה בין בז"א ובין בנוקבא והוא, כי יש בז"א ב' מיני מוחין: א' הם מוחין דעצמו, שהם מגבורות זכרים, הנמשכים מצמצום א'. וכן יש בו המוחין בשביל הנוקבא, שהם מתלבשים בנה"י שלו, הנעשים מוחין לנוקבא. ובמוחין דעצמו נמצא שהדינן דז"א ניחין ברישא, כי יש שם זווג על העטרא דגבורה שלו, והיא נמתקת. אבל בסיפא, דהיינו בנה"י שלו הם תקיפין, כי אין שם זווג, כי כל נה"י הם ע"ס דסיוס, ששם תקפם של הדינן המסיימים אל הפרצוף. ומבחינת המוחין דנוקבא שיש בו, כדי להשפיע לנוקבא שלו, יש הבחן הפוך, כי הם תקיפין ברישא, כי במקום יציאתם של המוחין דנוקבא בראש הז"א נמצאים

מתחברים המלכות דאמא עם העטרא דגבורה של הז"א כדי להוציא קומת המוחין של הנוקבא, וע"כ שולטים שם גם בהמוחין דנוקבא בחינת הדינן דצמצום א' שבעטרא דגבורה, שהם תקיפין, כנודע שמלכות דצמצום א' היא מדת הדין שאין העולם יכול להתקיים בה בלי שיתוף דמדת הרחמים שהוא צמצום ב'. אבל בסיפא, דהיינו בנה"י דז"א הבאים בהתלבשות במוחין דנוקבא, שנמצא שם רק בחינת מלכות דאמא, שהיא מצמצום ב', ובחינת שורש הדינן, שהוא העטרא דגבורה של הז"א, נשארת בז"א עצמו, כנודע. הרי שם ניחין בסיפא, דהיינו בנה"י שנעשו מוחין לנוקבא, שה"ס התלבשות החמה בגרתיקה כי כבר אין שם אלא בחינת דינא רפיא בלבד, שהוא בחינת מלכות דצמצום ב', שהוא מדת הרחמים, כנודע. הרי שמבחינת מוחין שלו עצמו, נבחן לניחין ברישא ותקיפין בסיפא. ומבחינת מוחין דנוקבא הנמצאים בו, נבחן לתקיפין ברישא וניחין בסיפא.

וכן בנוקבא יש ב' הבחנות ההפוכות הנ"ל, בב' בחינות מיוחדות שבה: א' מצד לקיחת הדינן מז"א. וב' בבחינת הדינן בעצמם. כי מצד לקיחת הדינן יש הבחן, שתקיפים ברישא, דהיינו בהתחלה, מטרם שנגמר המיתוק שבהם ממוחין דז"א, או הם תקיפים, כי הגם שהם בחינת דינא רפיא מצמצום ב', עכ"ז מטרם שקבלו בחינת הג"ר ממוחין דז"א, הם בחי' דינן קשים, אמנם בסיפא, דהיינו אחר שנגמרה קבלת הדינן ממנו, מקבלת ממנו ה"ג דגדלות, בבחינת מוחין ונעשין הדינן ניחין, בסוד יין המשמת. הרי שמבחינת לקיחת הדינן מז"א נמצאים תקיפין ברישא וניחין בסיפא. והבחן ב' הוא מבחי' הדינן בעצמם, וכאן הוא בהיפך, שהם ניחין ברישא, דהיינו במוחין שלה, ששם הם המוחין דנה"י דז"א והם מקבלים שם קומת ג"ר. אבל בסיפא, דהיינו בבחי' הע"ס דסיוס שלה הנקרא נה"י, הם תקיפים, כי שם מראים תוקפם

כדי לסיים הפרצוף שלה, וכל בחינת עולם האצילות מסתיים עם הנה"י שלה, הרי שהם קשים בסיפא. משא"כ נה"י דז"א, אינם קשים בסיפא. ואדרבה הם נייחין כי נעשו לבחי' מוחין בראש הנוקבא. כנ"ל. (אות ל'. ואות קי"ג וקי"ד).

שהם מוחין דהולדה. אבל בחינת ע"ב דס"ג מ"ה ב"ן, שהיא מקבלת בעת היותה באחור הו"א, כדי להשלים הכלים שלה, הוא נבחן לע"ב שאינם אלא בחינת נר"ן דע"ב, ולא ע"ב ממש. כי מטרתם שנשלמו הבלים שלה בקומה שלימה, אינה יכולה לקבל בחינת מוחין גמורים. (אות ק"ד).

מהם נר"ן דחסדים זכרים.

צג) עי' לעיל תשובה ס'.

מהו ע"ב בזווג שאינו גמור.

צז) עי' לעיל בתשובה נ'. (אות ק"ה ובאו"פ בד"ה הרי"ו).

מהם נשיקין.

צד) זווג ב' פרצופים הפנימים דז"א ודנוקביה, הנקראים קול ודיבור, הוא נבחן לזווג דנשיקין שבהם. (אות קע"ח).

מהו ע"ב בזווג גמור.

צח) עי' לעיל בתשובה נ'.

מהי סגירת עינים בעפעפים.

צה) בעת שז"א עולה לאו"א בסוד מ"ן, הוא נשאר אז במקומו עצמו, בבחי' ו"ק בלי ראש, הנבחן לשינה, שהוא דומה לישן, שהמוחין נסתלקו ממנו. וכלפי הסתלקות השפעתו אז מן הנוקבא הוא נבחן, שסגר עיניו בעפעפיו מבלי להסתכל אל הנוקבא, שכל הסתכלות עליון לתחתון, פירוש השפעת המוחין הנמשכים מעינים שהם חכמה דעליון. ובעת הסתלקות המוחין דעליון, נבחן שנעשה בחינת מסך בעליון גופיה, הנבחן לעפעפים, שמסך הזה מונע ממנו ההשפעה אל התחתון. ולפי שאינו מסך מוחלט, אלא רק בעת העלאת מ"ן, ע"כ מדומה לעפעפים, דהיינו בבחינת סגירה ופתיחה, שבעת עליתו למ"ן הוא סוגר הארת העינים, ובעת חזרתו למטה הוא חוזר ופותח אותם. (אות צ"ג).

מהו ע"ב דיודין.

צט) המוחין דחיה הראוים להולדה, הם נקראים ע"ב דיודין, כלומר הוי"ה במילוי יודין. (אות ק"ד).

מהו ע"ב, דס"ג מ"ה ב"ן.

ק) עי' לעיל בתשובה ס'. (אות ק"ג).

מהם עי"מ דחיצונית ז"א.

קא) עי' לעיל בתשובה כ"א. (אות קפ"ז).

מהם עי"מ דפנימיות ז"א.

קב) עי' לעיל בתשובה כ"א. (אות קפ"ז).

מהו ע"ב אמיתי.

צו) קומת ע"ב המושפעה אל הנוקבא בעת היותה בזווג פב"פ עם הו"א, הוא נבחן לע"ב אמיתי, כלומר לבחינת מוחין דחיה

מהו עיבור ג' דפנימיות.

קג) עי' לעיל בתשובה י'. (אות קצ"ח).

מהם פ"א דאותיות.

קד) ע"י לעיל בתשובה ב'. (אות קמ"ז).

מהם פ"א דב"ן דב"ן.

קה) הנה אחר נסירה, נבחן ה"א שכולו מ"ה, דהיינו מ"ה דמ"ה ומ"ה דב"ן, שפירושם, חכמה וחסד דאבא וחכמה דחסד דאמא, ומבחינת השמות הם ד' הבחינות שבאותיות דהוי"ה דמ"ה שהם: כתר, חכמה, בינה, ו"א, הנ"ל בתשובה ב'. והנוקבא כולה ב"ן, דהיינו בינה וגבורה דאבא, ובינה וגבורה דאמא, הנקרא ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן, והם רק המספר והגימטריא של ד' הבחינות שבהוי"ה דמ"ה, כנ"ל בתשובה ב'.

ונתבאר, שבחינת האותיות ד' בחינות שבהוי"ה דמ"ה, הם בחינת מ"ה דמ"ה ומ"ה דב"ן, שהם חכמה וחסד דא"א. ובחינת המספרים של ד' הבחינות דהוי"ה דמ"ה, הם ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן, שהם הבינות וגבורות דאבא ודאמא ונתבאר לעיל שבד' בחינות אלו כח"ב ז"א דהוי"ה דמ"ה, הן בבחינות האותיות שבהם, והן בבחינות המספרים שבהם, יש בהם בחינות פנים, שהם: היושר של הוי"ה פשוטה לכתר דפנים, ועשר האותיות דהוי"ה דמ"ה לחכמה דפנים, וכו', שהם הט"ס דפנים דז"א. וכן הגימטריא של ד' הבחינות אלו הם הט"ס דפנים דנוקבא. ועד"ז יש אלו ד' הבחינות כח"ב ז"א, בבחינות אחורים, שהם הריבוע של ד' הבחינות השמות, שריבוע דהוי"ה פשוטה היא אחורים דכתר, וריבוע דעשר האותיות דהוי"ה דמ"ה, הוא האחורים דחכמה. וכו'. וכן הגימטריא של הוי"ה פשוטה בריבוע, הוא אחורים דכתר דנוקבא, והגימטריא עשר אותיות הוי"ה דמ"ה בריבוע, הוא אחורים דחכמה דנוקבא. וכו' עש"ה.

ונמצא, שבעת הנסירה, שהמוחין הם בבחינת האחור דז"א, כי עוד לא נגדלה הנוקבא עמו בקומה שוה אלא רק מאחוריו, נבחן ט"ס של ה"א, שהם ד' הבחינות שמות

הנ"ל בריבוע, והיינו רק מבחי' האותיות דד' בחי' שמות הנ"ל בריבוע. והם אחורים דמ"ה דמ"ה, ומ"ה דב"ן. והגימטריא של ד' הבחינות שמות הנ"ל בריבוע, הם הט"ס דאחור דנוקבא, שהם ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן בבחינת האחורים שלהם. באופן שהאחור דמ"ה דמ"ה ומ"ה דב"ן הוא ט"ס דז"א, והאחור דב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן הם ט"ס דנוקבא.

ואח"כ חוזרת הנוקבא לנקודה תחת היסוד ומקבלת ע"מ דפ"פ עם ה"א, ונמצא, שט"ס דפנים שהשיג ה"א הם הפנים דמ"ה דמ"ה והפנים דמ"ה דב"ן, שהם בחינת ד' השמות הנ"ל, בבחינות היושר שבהם ובבחינות האותיות שבהם. והנוקבא השיגה ג"כ ט"ס דפנים, שהם הפנים דב"ן דמ"ה והפנים דב"ן דב"ן, שהם המספרים של האותיות שבד' בחינות השמות ביושר שלהם.

ונמצא עתה, שיש לז"א פו"א דמ"ה דמ"ה, ופו"א דמ"ה דב"ן, שהם בחינות האותיות דד' בחינות השמות הנ"ל, הן בבחינת היושר שבהם שהם הפנים דמ"ה דמ"ה ופנים דמ"ה דב"ן. והן בבחינת הריבוע שלהם, שהם הריבוע שלהם, והם אחור דמ"ה דמ"ה ואחור דמ"ה דב"ן. וכן יש עתה לנוקבא פו"א דב"ן דמ"ה, ופו"א דב"ן דב"ן, שהם המספרים של ד' הבחינות שמות הנ"ל, הן ביושר והן בריבוע, כנ"ל. שהמספרים דיושר הם ט"ס דפנים דב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן, והמספרים דריבוע, הם ט"ס דאחור דב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן.

ונמצא, שהפנים ואחור דמ"ה דמ"ה הם פו"א דחכמה וחסד דאבא. ופו"א דמ"ה דב"ן, הם חכמה וחסד דאמא. והם שניהם פו"א דט"ס דז"א. ופו"א דב"ן דב"ן, הם בינה וגבורה דאמא. ופו"א דב"ן דמ"ה, הם בינה וגבורה דאבא. והם שניהם פו"א דט"ס דנוקבא. (אות קנ"ג וקנ"ד).

מהם פ"א דב"ן דמ"ה.

קו) ע"י לעיל בתשובה ק"ה.

מהם פ"א דמ"ה דב"ן.

קז) ע"י לעיל בתשובה ק"ה.

פ"א דמ"ה דמ"ה.

קח) ע"י בתשובה ק"ה.

מהם פ"א דמספר.

קט) ע"י בתשובה ק"ה.

מהם פ"א דאותיות.

קי) ע"י בתשובה ק"ה.

מהם פ"א דנקודת המלכות.

קי"א) ע"י בתשובה י"א.

מהן פנים דאותיות.

קי"ב) ע"י בתשובה ק"ה.

מהן פנים דמספר.

קי"ג) ע"י בתשובה ק"ה.

מהי פנימיות ז"א.

קיד) ע"י בתשובה כ"א.

מהי פנימיות נה"י דאמא.

קטו) ע"י בתשובה נ"ז.

מהו פרצוף פנימי דא"א.

קטז) הוא ע"ב דא"א. וע"י תשובה נ"ה.

מהו פרצוף תחתון חצי העליון.

קיו) שורש דבר זה הוא בנקודים, שבעת שעלתה ה"ת לעינים, נחלקה משום זה כל מדרגה לשנים. כי ה"ת עלתה בעינים שהוא חכמה, ונסתיימה שם המדרגה בסכתה, ויצאו אח"פ לחוץ ונעשו למדרגה תחתונה, כמ"ש הרב לעיל, דף תל"ב אות מ"ד, שנעשה בעינים בחינת ה' אחרונה, ויה"ו באח"פ. ע"ש. דהיינו שאח"פ קבלו מדרגה תחתונה ביה"ו. כמ"ש שם. ונודע שגם ה"פ אצילות כולם נתקנו בבחי' המלכות דצמצום ב', כנ"ל בחלק י"ג. ע"כ נבחן שכל תחתון הוא חצי פרצוף של העליון, דהיינו בחינת אח"פ שלו, כי אח"פ דעליון נמצאים תמיד בג"ע דתחתון. ולולא ידיעה זו על בוריה אין הבנה בדדושי הרב באב"ע, אף במלה אחת. ולפיכך הוא מזהיר על זה ואומר "וזה כלל גדול שתבין בו הכל" (אות ס"א).

מהו קול.

קי"ח) ע"י לעיל בתשובה צ"ד. (אות קפ"ב).

מהי קטנות.

קי"ט) ב' הפרצופים עיבור יניקה דכל פרצוף, נקראים בשם קטנות. על שם שהוא חסר פרצוף המוחין, שהוא בחינת הראש דכל פרצוף. (אות ס').

מהו קטרוג הירח.

קכ) ע"י לעיל תשובה פ"ב. (אות ה').

מהו קיצה משנתו.

קכ"א) כשז"א עולה למ"ן לאו"א, הנה אז עלו שם כל בחינת המוחין שלו, הן פרצוף הפנימי, והן המוחין דו"ק ולא נשאר למטה אלא בבחינת ו"ק דרוח בלבד, ונבחן בשביל זה בסוד תרדמה ושינה, בדומה

לאדם ישן שנסתלקו מוחותיו. ואחר שקבל המוחין שם באו"א, הוא יורד למקומו, והמוחין מתלבשים בו, והתלבשות המוחין בו, נק' בשם קיצה משנתו. (אות קכ"ז).

מהו רוחא ברוחא.

קכב) זווג דנשיקין נקרא זווג רוחא ברוחא, וזהו בערך פרצוף חיצון דתג"ת. כלומר, כי הם נבחנים לבחי' רוחא ברוחא, אע"פ שהם באמת ג"ר, אלא משום ששורש הג"ר דז"א הוא מכח התג"ת שנעשו לחב"ד, ע"כ נבחן זווג דג"ר בשם רוח, על שם שורשו. (אות קע"ח).

מהו רוחא דשדי בה בעלה.

קכג) ע"י לעיל בתשובה י"ג. וי"ז. וס'. (אות ק"ג).

מהם רי"ו אב"א.

קכד) בחינת הרוחא דשדי בה בעלה בביאה קדמאה, הוא אינו בחינת ע"ב אמיתי אלא ע"ב דס"ג מ"ה וב"ן, שהם ג' ע"ב שבגימטריא רי"ו, ולפי שהוא בא ממוחין דע"ב דמזל שהנוקבא מקבלתם בהיותה באחור הז"א, ע"כ הוא נקרא רי"ו אב"א. ע"י לעיל בתשובה ס'. ותשובה ע'. (אות ק"ג).

מהי רשותא דחתן.

קכה) ע"י לעיל בתשובה ע"ב. (אות קל"ו).

מהו תיקון מלכות שלא ע"י ז"א.

קכו) המוחין דנוקבא הם בחינת תולדה ממוחין דז"א, ע"י זווג מיוחד שנעשה בראש הז"א על מלכות דאמא שאינה בכלל המוחין דמזל של הז"א. והמוחין ההם מתלבשים בנה"י דז"א שנעשו למוחין בראש הנוקבא. אמנם לשם בנין פרצופה היא צריכה לקבל ממוחין דמזל, הנמשכים מאו"א עלאין, אשר מקבלתם בנה"י דאמא עצמם, ולא בנה"י דז"א, וזה נקרא תיקון המלכות שלא ע"י ז"א. ע"י היטב לעיל בתשובה ו' ובתשובה ז'. (אות קע"ד).

מחי תכלית הגידול של הנוקבא.

קכז) ע"י לעיל בתשובה צ'. (אות ה').

מהי תכלית המיעוט של הנוקבא.

קכח) ע"י לעיל בתשובה צ"א. (אות ה').

מהם תקיפין ברישא ונייחין בסייפא.

קכט) ע"י לעיל בתשובה צ"ב. (אות ל' ואות קי"ג וקי"ד).

מהי תרדמה.

קל) העלית מ"ן דז"א לאו"א, נבחן לז"א במקומו, שהוא בסוד תרדמה, שפירוש, הסתלקות המוחין בדומה לאדם בשעת שינה. ע"י לעיל בתשובה קכ"א. (אות צ"ג).

לוח השאלות לענינים

קלא) למה אין גידול למלכות אלא במצעית ז"א.	קמד) מהי בחי"ג בפרצופי הפנים מבחינת המוחין דישסו"ת הנהוג בחול.
קלב) למה מטרם גידול המלכות נמצאים ט"ר כלולים בו"א.	קמה) מהי בחי"ג ממוחין דאו"א, הנהגים בשבת במוסף.
קלג) למה תכלית המיעוט של המלכות, אינו פחות מנקודה תחת יסוד הז"א.	קמו) למה כולל הרב את ג' הבחינות דאחור וד' הבחינות דפנים בז' מדרגות. בעוד שאין יותר מד' מדרגות.
קלד) מתי יהיה ששניהם ישתמשו בכתר א', שהוא תכלית הגידול שלה.	קמז) למה אינו חושב הרב מדרגה הז' במוחין דישסו"ת.
קלה) מה הפירוש אי אפשר לב' מלכים שישתמשו בכתר אחד.	קמח) פעם אומר, שאין קומתם שיהיה עד הכתר נוהג באחור. ובכ"מ אומר שבאחור קומתם שיהיה עד הכתר.
קלו) מה רצתה הנוקבא עם הטענה שא"א לב' מלכים שישתמשו בכתר א'.	קמט) מהו עיקר ההפרש ממוחין דאחור למוחין דפנים בנוקבא.
קלז) למה לא יכלה להשתמש עם הז"א בכתר א'.	קנ) מהי הארת מרדכי הנהגת בפורים.
קלח) למה נקראים המוחין דאחור ב"ן.	קנא) מה"פ דאו"א כחדא נפקין וכחדא שריין.
קלט) מהו ההפרש ממ"ה הכולל לב"ן הכולל.	קנב) מהו הפירוש שהנוקבא אינה צריכה לז"א.
קמ) למה הכתר דז"א, מת"ת דאמא.	קנג) איך נכללים נו"ה לצורך הנוקבא.
קמא) מתי או"א משתמשים בכתר א' לשניהם, ומתי הכתר דאבא גבוה משל אמא.	קנד) מה"פ שאם זו"ן יהיו שניהם בחינת ת"ת דאמא, יהיו משתמשים בכתר אחד.
קמב) מה הם ד' הבחינות הכוללות שנהגים בכל מדרגה.	קנה) למה כתר דאו"א בגרון דעליון וכתר ז"א בת"ת דעליון.
קמג) מהי בחי"ג מד' הבחינות הכוללות שבכל מדרגה, בפרצופי האחור.	

1851	תע"ס חלק ט"ז	לוח השאלות לענינים	א' תתנא
קנו) מהו קטרוג הירח.	קסט) מהי התליא, כיון שמלכות דנוקבא היא למטה מיסוד דז"א, ע"כ כתר גדול מכתרה.	קנו) למה נכללים הנו"ה להיות כאחד.	
קנח) למה התלבשות נה"י דאמא בנוקבא.	קצ) למה נסתלקו הט"ר דנוקבא במיעוט הירח, ונשארה רק בנקודה.	קנח) למה נבנית הנוקבא עם עליתה לאו"א.	
קס) מה"פ שמתחלה העלו או"א אל הנוקבא לרשותא דחתן, ואח"כ בפב"פ באה לביתה של עצמה.	קצא) למה הט"ר שנסתלקו במיעוט הירח עלו לז"א, ובחטא אדה"ר נפלו לקליפות.	קסא) למה עולה הנוקבא לאו"א למ"ן, והלא המוחין נמשכים רק מראש הז"א, ולא מאו"א.	
קסב) מהו ההפרש מרשותא דחתן לביתה דנוקבא.	קעב) למה היה מיעוט הירח ביום ד' שהוא נצח, ולא ביום ה' שהוא הוד.	קסב) מהו ההפרש מרשותא דחתן לביתה דנוקבא.	
קסג) פ"א שהנוקבא מקבלת המוחין מן נה"י דאמא, ופ"א שמקבלת רק ממלכות דאמא שאינה בכלל המוחין דז"א.	קעג) לאיזה בחינה מז' הבחינות שי"ך הווג דאב"א לבריאת אדה"ר.	קסד) למה נעשו נו"ה למחברים בעת התלבשותם בנוקבא.	
קסה) מתי נכלל הנצח דא"א בהוד לצורך הנוקבא. ומתי מקבלת הנוקבא רק משמאל דא"א.	קעד) למה הנוקבא אינה יכולה לקבל גם חסדים מנה"י דאמא.	קסו) מהי התליא, שאין נה"י דאמא מתלבשים בנוקבא לכן אין משתמשים בכתר א'.	
קסז) באיזה מצב היתה הנוקבא בעת קטרוג הירח.	קעה) מה הצורך לכפיפת ראש דז"א למקום יעקב כדי ליתן מוחין אל הנוקבא.	קסח) למה מכונים המוחין דישסו"ת בשם הארת ה"ר ממעלה למטה.	
קסז) באיזה מצב היתה הנוקבא בעת קטרוג הירח.	קעו) למה כשעולה הז"א עד כתר דאו"א, מ"מ אין משתמשים בכתר אחד.	קסז) באיזה מצב היתה הנוקבא בעת קטרוג הירח.	
קסז) באיזה מצב היתה הנוקבא בעת קטרוג הירח.	קעז) איזה בחינה נשארה בהנוקבא אחר שנסתלקה למעלה מז' רקיעים.	קסז) באיזה מצב היתה הנוקבא בעת קטרוג הירח.	
קסז) באיזה מצב היתה הנוקבא בעת קטרוג הירח.	קעח) למה כל דיני הז"א הם בנה"י שלו.	קסז) באיזה מצב היתה הנוקבא בעת קטרוג הירח.	
קסז) באיזה מצב היתה הנוקבא בעת קטרוג הירח.	קעט) למה דינין דדכורא קשין ברישא ונייחין בסיפא.	קסז) באיזה מצב היתה הנוקבא בעת קטרוג הירח.	
קסז) באיזה מצב היתה הנוקבא בעת קטרוג הירח.	קפ) למה בעת שנה"י דז"א לא נעשו מוחין אל הנוקבא הם נבתנים בהוצאת חמה מנרתיקה.	קסז) באיזה מצב היתה הנוקבא בעת קטרוג הירח.	
קסז) באיזה מצב היתה הנוקבא בעת קטרוג הירח.	קפא) למה אין הז"א נקרא רחמים, אלא בעת שנה"י שלו מלובשים בראש הנוקבא.	קסז) באיזה מצב היתה הנוקבא בעת קטרוג הירח.	

- קפב) למה בשבת במנחה אין הנוקבא יכולה לעלות עם הז"א להג"ר דא"א. ולא בקטנות.
- קפג) למה לא נתפשט אמא קודם בית ראשון אלא עד הוד א' דז"א, הלא גם אז היו לו נה"י חדשים.
- קפד) מה"פ, אם היה הנוקבא משתמשת עם הז"א בכתר א' בבית ראשון לא היה שולט בהם שום אומה ולשון.
- קפה) למה הכתר והדעת הכל אחד.
- קפו) למה בנעילה דיוה"כ יכולה הנוקבא לעלות עם הז"א להג"ר דא"א, ולא בשבת במנחה.
- קפז) למה בחורבן בית א', כשנסתלקו הט"ס דנוקבא עלו לז"א ולא נפלו לקליפות, הגם שהיה מחמת חטא.
- קפח) עד היכן הגיע הפגם של הדור בחורבן בית א'.
- קפט) מה הם עשרים המצבים של הנוקבא דז"א, משנברא העולם עד הזמן הזה.
- קצ) מה ההפרש במצבי הזו"ן משבתות אל יו"ט ור"ח.
- קצא) פעם אמר שאין זו"ן משתמשים בכתר א' עד לע"ל. ופ"א, אשר בר"ח הם משתמשים בכתר א'.
- קצב) מה"פ שבחול הז"א מקבל מנצח דא"א והנוקבא מהוד דא"א, ובר"ח שניהם נכללים בנצח דא"א.
- קצג) מהו הגורם שהנוקבא תהיה נכללת בנצח דא"א.
- קצד) למה אין שם מ"ה רק בגדלות ולא בקטנות.
- קצה) למה חסר כלי הפנימי בעיבור ויניקה.
- קצו) למה בפרצוף חיצון ואמצעי נז"ה חשובים כאחד.
- קצז) למה בביאת החסדים נפרדו נז"ה זה מזה.
- קצח) מה"פ שנעשה לז"א כותל אחד מהחסדים, ולכן נפרדו נז"ה, ולה כותל א' מהגבורות והם מחוברים לבחינת ראשה.
- קצט) מה"פ שהעליון מתבירו נעשה מקיף אליו.
- ר) למה אין הנוקבא צריכה לעי"מ אלא כולם באים בפעם א'.
- רא) מה"פ שמדעת ז"א, נמשך טפת בסוד זווג ממש, והיא גבורות זכרים והיוצאים לתיקון פרצוף הנוקבא הם גבורות נקבות.
- רב) למה בעת ביאת נשמה דז"א נגדלת הנוקבא בנפש רוח בפעם א'.
- רג) מה"פ, שע"כ אין לנוקבא רק נ"ר באב"א מחזה ולמטה, משום שהנשמה ניתנה למלכות דז"א עצמה.
- רד) מה"פ כשהנוקבא נגדלת בכל האחור דז"א, יש לה נשמה כמלכות דז"א עצמה.
- רה) למה נז"ה מחוברים באחורים ובפנים הם נפרדים.
- רו) מהו המקור של הנוקבא הנפרדת.

1853	תע"ס חלק ט"ז	לוח השאלות לענינים	א' תתנג
רז) למה זו"ן הגדולים וזו"ן הקטנים שוים בערכם לאו"א וישסו"ת.	רכא) למה רק הו"א ישן, אבל הנוקבא היא נעורה.		
רח) למה נתקנה לאה מחזה ולמעלה דו"א והנוקבא רחל נתקנה מחזה ולמטה.	רכב) פעם אומר, שהו"א ישן והנוקבא נעורה, ופ"א שאין הנוקבא מקבלת המוחין עד שנעור הו"א.		
רט) למה הנוקבא חסרת ג"ר בהיותה אב"א מחזה ולמטה.	רכג) מה"פ, שהאי רוחא דשדי בה בביאה קדמאה הם ג"פ ע"ב של ס"ג מ"ה וב"ן, שהם בגי' רי"ו.		
רי) למה בעת שז"א חוזר לו"ק, מוכרחת הנוקבא לחזור לנקודה.	רכד) איך נעשה הכלי של היסוד דנוקבא ע"י קבלת המוחין דג"ר.		
ריא) למה בעת שנה"י דאו"א מתלבשים בז"א, ונה"י דישסו"ת מתלבשים בנוקבא אז הם ב' המאורות הגדולים.	רכה) איך נעשה הכלי דיסוד ע"י המשכת ה"ח.		
ריב) מה הם ה' הבחינות שבהעלאת אחורים דאו"א וישסו"ת.	רכו) פעם אומר דדינין דדכורא קשין ברישא ותקיפין בסיפא, והנוקבא להיפך, ופ"א, דדינין דדכורא נייחין ברישא ותקיפין בסיפא והנוקבא להיפך.		
ריג) למה תיקון או"א מיוחס לעתק.	רכז) מה"פ שהו"א אינו צריך לזולתו וכל שהולך הדינים מתגברים.		
ריד) למה נקראים מוחין דאו"א בשם פנימיות, ומוחין דישסו"ת בשם חיצוניות.	רכח) מה הם ב' הבחינות בענין נסירת הדינים.		
רטו) למה רק ז"א ולא עולים במנחה דשבת ולא ז"א ורחל.	רכט) למה בעת התרדמה, מסתלקים חכמה וחסד וחצי דעת עליון וחצי דעת תחתון הימינים מן הו"א ונעשו למקיפים. ובינה וגבורה וחצי דעת עליון ותחתון השמאליים נכנסים בנוקבא.		
רטז) איך נחלקו שוב לאה ורחל לב' פרצופים אחר שהיו כבר אחד במוסף דשבת.	רל) מה"פ שגבורות דעטרא דגבורה נמשכין אל הנוקבא מאמא שלא ע"י ז"א.		
ריז) מי הם יעקב ורחל שנתחדשו במנחה דשבת, העומדים במקום או"א.	רלא) מה"פ שנתנית הגבורות אל הנוקבא שלא ע"י ז"א גורמת אל הנסירה.		
ריח) למה מספיק העלאת מ"ן דו"א לבדו לצורך הנוקבא.	רלב) למה צריכה לאה לנסירה.		
ריט) למה אין הזו"ן אב"א רק מחזה ולמטה, ומחזה ולמעלה נשאר האחורים שלו מגולה.			
רכ) מה"פ שבהיות הזו"ן אב"א נדווגו ועלו לאו"א וחזרו פב"פ.			

רלג) למה נבחנו הגבורות לממותקים יותר אחר שמקבלתם ע"י הו"א.	רמו) מה נעשה מאחורים דנוקבא אחר שחזרה לנקודה דפנים.
רלד) למה ביום א' דר"ה נסרין רק הגבורות מכתר דו"א עד החזה.	רמו) איך מרומזים הט"ס דפנים בפרצוף ע"ב, ע"פ שמות הוי"ה ומילואיהם.
רלה) פ"א, שהגבורות דכתב"ד תג"ת דו"א נוטלת לאה, ופ"א שרחל נוטלתם.	רמח) מה הם הט"ס דאחורים מהפרצופים עסמ"ב ע"פ שמות הוי"ה ומילואיהם.
רלו) למה אינם באים ע"י אמא רק הגבורות דיום א' דר"ה, וביום ב' ובעשי"ת הנוקבא מקבלתם ע"י ו"א.	רמט) מה הן המלכיות דט"ס דאחורים דעסמ"ב ע"פ שמות הוי"ה ומילואיהם.
רלז) פ"א, שע"י קבלת הגבורות מאמא נגדלת בכל האחור דו"א, ופ"א שהנוקבא נוטלת רק ע"י ו"א.	רנ) מהו אב"א דו"ן ע"פ שמות של הוי"ה ומילואיהם.
רלח) למה יום הא' דר"ה דינא קשיא ויום הב' דינא רפיא.	רנא) מהו הפב"פ דו"ן ע"פ שמות הוי"ה ומילואיהם.
רלט) מה"פ שדינין דו"א ניתנין לנוקבא והוא נשאר כולו חסד.	רנב) מהו עצם הנוקבא הנפרדת ע"פ שמות הוי"ה ומילואיהם.
רמ) פ"א, שאבא כולו מ"ה ואמא כולה ב"ן. ופ"א, שאבא לבדו כלול מ"ה וב"ן וכן אמא כלולה מ"ה וב"ן.	רנג) איזו בחינת מלכות היא המספר דפו"א דהוי"ה דמ"ה ומילואיהם.
רמא) למה צריכים המוחין דאו"א להתחלף בנה"י שלהם בעת התלבשותם למוחין דו"א.	רנד) מהו הפירוש שחוב"ב דו"א שנסתלקו ממנו בעת הדורמיטא, נעשו לבחי' מקיפים.
רמב) למה באים רק המוחין דבינות וגבורות דאו"א בהנוקבא.	רנה) למה נחלקה הנוקבא דו"א לב' חצאים.
רמג) למה צריכה הנוקבא לחזור לבחי' נקודה, אחר שכבר נגדלה בכל האחור דו"א.	רנו) למה מלבשת לאה למקום נוקבא הגדולה דו"א.
רמד) למה אין בנוקבא קודם הנסירה רק בחינת העשירית דאחורים דו"א.	רנז) למה מלבשת רחל לנוקבא הקטנה דו"א.
רמה) למה הנקודה דפנים אינה זזה ממקומה.	רנח) למה נעשית לאה לפנימיות אל רחל.
	רנט) למה נקראת מחצית עליון דרחל על שם לאה.

1855	תע"ס חלק ט"ז	לוח השאלות לענינים	א' תתנה
רס) מה"פ שבהיותם פב"פ, הו"א הוא פו"א דמ"ה דמ"ה ומ"ה דב"ן והנוקבא פו"א דב"ן דמ"ה, וב"ן דב"ן.	רעג) למה נקראו אורות דב"ן בשם או"מ.	רעד) מה הפירוש אתי חסד ופריש לון גדפין.	
רסא) מהו הגוף דו"א ומהו המוחין שבו.	רעז) מה הם ג' הכלים דחיצוניות.	רעו) מהו זווג קול ודיבור.	
רסב) מה"פ, שב"ן דב"ן נותן לה הו"א בבאיא א'. ובביאה ב' נותן לה מ"ה דב"ן.	רעו) איזו פנימיות דו"א עולה לאו"א בסוד מ"ן.	רעח) מה"פ שחוזרים תחילה לז"א דג"ר דחיצוניות בפנימיות דחיצוניות דנה"י דאמא, ואח"כ הג' בחי' פנימיות דז"א תוך ג' בחינות פנימיות דנה"י דאמא.	
רסג) איך באים נשמות אנשים זכרים מגבורות שהם נקבות.	רעד) למה לוקח הו"א אחורים דאו"א, והנוקבא לוקחת אחורים דישסו"ת.	רעז) מהו זווג קול ודיבור.	
רסד) מהיכן נמשכות נשמות זכרים ומהיכן נמשכות נשמות נקבות.	רעט) למה לוקח הו"א אחורים דאו"א, והנוקבא לוקחת אחורים דישסו"ת.	רפ) למה המוחין דכפפת ראש הם רק למוחין דהולדה בשביל יעקב, ולא בשביל הו"א עצמו.	
רסה) מהי התאומה יתירה דהבל שנתקנא בה קין.	רסו) מה"פ, שכתף ימין דא"א הוא ממ"ה הכולל, וכתף שמאל דא"א הוא מב"ן הכולל.	רפא) איך מתעלים האחורים דאו"א וישסו"ת ע"י עלית מ"ן דו"ן.	
רסו) איך יש בדעת דו"א מ"ה וב"ן הכוללים, הלא אחר הנסירה נשאר כולו מ"ה.	רסז) למה כשנסתלקו הבינות וגבורות דז"א, הם מאירים ללאה באו"מ, ומשם נמשכים לרחל.	רפב) איזה מוחין דז"א גורמים עליות לכל המדרגות כולם.	
רסט) למה ביום א' דר"ה וכן בחצות לילה לא ננסר אלא פרצוף לאה בלבד.	רסח) למה ביום א' דר"ה וכן בחצות לילה לא ננסר אלא פרצוף לאה בלבד.	רפג) מה הם ג' הדרכים הבאים עם התחברות או"א וישסו"ת לפרצוף אחד.	
רע) איך יכולה רחל לעלות אב"א עד כתר ז"א, אחר שכל שורשה אינה אלא נה"י דז"א.	רעד) למה אין הדעת בכלל הי"ס.	רפד) מה הם ג' הדרכים הבאים עם התחברות זו"ן הגדולים והקטנים לפרצוף אחד.	
רעא) למה אין הדעת בכלל הי"ס.	רעב) למה נקרא פרצוף פנימי דאבא בשם מזלא.	רפה) למה ענין התלבשות נה"י דישסו"ת בנוקבא אינו נוהג רק בגמר התיקון.	

- רפו) למה נקראים ב' עיבורים הכוללים
דו"א בשם חיצוניות, ורק עיבור הג' הכולל
נקרא בשם פנימיות.
- רצג) פעם אומר שאין במוחין דנוקבא
אלא נה"י דאמא בלבד, ופ"א שיש שם
גם נה"י דאבא.
- רפז) למה נקרא העיבור דמוחין דאו"א
שבמוסף שבת בשם חיצוניות.
- רפח) איך נשלמים ה"פ אצילות
מהבחינות שכנגדם בא"ק, בג' הבחינות:
נה"י תג"ת חב"ד.
- רצד) אחר שהו"ן הגדולים והקטנים
נעשו לאחד, מאין יש שם בחינת יעקב
ורחל.
- רפט) מתי יוצאים בחינת יעקב ורחל
מחזה ולמטה של הנוקבא.
- רצו) איך נעשה בנין הנוקבא ע"י או"א.
בשם ו"ק פנימים.
- רצז) איך נעשה התכללות הוד דא"א
בנצח שלו לצורך הנוקבא.
- רצח) מאחר שהמוחין דאחור של
הנוקבא חשובים יותר ממוחין דפנים, א"כ
מה מרוחת מחזרתה לעי"מ דפנים.
- רצב) פעם אומר, שמוחין דאו"א

לוח התשובות לענינים

דנקודים, חזרו ונתחברו לוי המלכים, וע"כ נתפשטו ו' המלכים שם גם בבי"ע עד נקודה דעוה"ז, כמ"ש בחלק ז'. הם נקראים כלים דאחורים דנקודים.

וההבחן ביניהם עצום מאד, כי הכלים דפנים הם משורשם בחינת אצילות גמור, כנ"ל, וע"כ לא היו צריכים להשבר כלל וכל שבירתם היתה מחמת שנתחברו בעת הגדלות עם הכלים דאחורים לפרצוף אחד, שהכלים האלו כבר נתמעטו לבחינת בי"ע, ע"כ נשברו גם הכלים דפנים, כמ"ש שם. ולפיכך לעת תיקון בעולם אצילות, אחר שהכלים דפנים חזרו ונתבררו פעם מעירובם עם הכלים דאחורים, ועלו ונתקנו באצילות כמקודם לכן, בעת קטנות נקודים, הרי לא יארע בהם שום מיעוט עוד, כי ענין זה שהיה בנקודים, דהיינו מה שנתבטל הפרסא שתחת האצילות, וז' המלכים נתפשטו לבי"ע, לא יארע עוד באצילות, כי כאן נתקן הפרסא באופן קבוע שלא תבטל אפילו בעת ביאת המוחין דגדלות. כנודע. וע"כ הם נשארים באצילות בקביעות. והם קומת תג"ת נה"י דז"א, שאין בהם מיעוט לעולם. ובחינת הנקודה שתחת היסוד דז"א שהיא בחינת הנוקבא דז"א, שגם בה לא יארע מיעוט לעולם, כי גם היא בחינת נקודה דפנים, כלומר המלכות של הכלים דפנים. וע"כ נשמר שורשה זה בז"א לעולם. ונודע, שמיחס הכלים, נבחנת נקודה זו, שהיא תחת החזה דז"א, משום שמיחס הכלים נבחן הו"ק שהם תב"ד תג"ת עד החזה, ונקודת החזה היא שורש הנוקבא. אלא מיחס האורות שהו"ק נבחנים לתג"ת נה"י, נבחנת הנקודה, שהיא תחת היסוד (אות ה').

קלד) אי אפשר ששניהם ישתמשו

קלא) כל מדרגה אינה מקבלת רק מהעליון הסמוך לו, וז"א הוא העליון של המלכות, ע"כ אינה יכולה לקבל דבר אלא מז"א. (אות ב').

קלב) בעיבור דגדלות הו"א, שמעלה אח"פ שלו עמו לאו"א, גם בחינת גו"ע דמלכות דבוקה באח"פ דז"א, שהיא נבחנת למ"ן ראשונים שלה, וע"כ יוצאים אז בעיבור הזה ב' קומות של ע"ס: א' על המ"ן שלו וב' על המ"ן דנוקבא. וכיון שאין הנוקבא ראויה שם לקבל קומת ע"ס שלה להיותם בעלי עליון, ע"כ מקבל הו"א קומתה בפקדון, בסוד הבכור נוטל פי שנים. ואח"ז כשז"א יורד משם ובא למקומו, הוא מחזיר לה קומת הע"ס שקבל בעדה, לאט לאט על דרך המדרגה כנודע.

ונמצא כל עוד שלא קבלה המלכות מז"א הפקדון שלה, הרי קומת הע"ס שלה עדיין כלולים בז"א. הרי שמטרים גידול המלכות נמצאים הט"ס שלה כלולים בז"א. (אות ג.)

קלג) בשבירת הכלים דנקודים, נבחנים שם כלים דפנים וכלים דאחור, כי ו' המלכים שיצאו בקטנות נקודים ע"י הסתכלות עינים באח"פ, שהם הכלים תב"ד תג"ת עד החזה, שמיחס האורות הם נבחנים לתג"ת נה"י, הם נבחנים לכלים דפנים, ונבחנים לעיקר עצמותם שם, כי הם כולם יצאו למעלה מפרסא, והם אצילות משורשם. ובחינת הכלים שמתחת ולמטה שבעת קטנות לא קבלו שום אור כי מסכת ה"ת בעינים יצאו לבר מאצילות ונתמעטו לבי"ע שמתחת הפרסא, אלא רק בעת גדלות דנקודים, ע"י המ"ן דו' ונקודה דיסוד א"ק באו"א

כמוה, שהם בקומה שוה עם החכמה וחסדים דא"א דע"ב דמזלא. שבוה נמצאת הנוקבא עם הו"א בכתר א' ממש, כי מאחר שהמ"ן שלהם הם בחי' אחת, דהיינו מלכות דנצח, שהיא בחינת המ"ן זכרים הנמשכים ממזל ונקא, הרי הכרח הוא, שגם הכתר שלהם אחד הוא, דהיינו הבחינה העליונה שבמוחין, שהוא הגובה של המוחין, כנ"ל. וזה שטענה הנוקבא, אי אפשר שישתמשו ב' מלכים בכתר אחד. כנ"ל בתשובה ו' עש"ה.

ותדע, שמדה זו של כתר אחד, הוא נוהג בתמידות באו"א, שז"ס כחדא נפקין וכחדא שריין, והוא מטעם היותם תמיד בבחינת מ"ן אחת, אם בקביעות, הם שניהם בבחינת מ"ן של עביות דבחי"ב. ואם בבחינת ע"ב, הם שניהם בבחינת המ"ן דמזלין, שהם המ"ן זכרים המשמש לשניהם, ולפיכך, הם תמיד בכתר אחד, כי בעת שיש להם מדת מ"ן א', יש להם ג"כ בהכרח כתר א'. כנ"ל. וזכור זה. ומ"ש בס"ג שכתרו גבוה מכתרה. הוא שבבחי' אבא נבחן כאלו לא יצא מראש א"א, כנ"ל קמ"א. (אות ה').

קלו) עי' בתשובה שלאח"ז.

קלו) כיון שנתחלקו המוחין בין ז"א לנוקבא, שהצד ימין שהוא חכמה וחסד נעשו למקיפים על הו"א, והנוקבא לקחה רק בחינת הצד שמאל של המוחין שהם הבינות וגבורות לבד, כמו אמא עלאה עצמה: נבחן במוחין אלו שהם בחינת חכמה בלי חסדים כמו אמא עלאה בעת שעולה לע"ב וחוזרת להיות חכמה, שאין בה אז אלא בחינת חכמה לבדה בלי חסדים, כלומר כמדת החכמה דאוי", עי' לעיל בחלק א' דף ה' ד"ה וטעם.

והנה הבינה ששבה להיות חכמה אינה צריכה שם לבחינת חסדים, כי הבינה היא עצמות חכמה משורש אצילותה באוי", להיותה בחינת התפשטות מן החכמה דאוי"י בשורש אצילותה. וע"כ מתלבש בה אור א"ס בהחכמה וא"צ יותר. משא"כ זו"ן, שהם

בכתר אחד פב"פ, אלא אם כן שתתגלה המלכות דצמצום א' הגנוזה ברדל"א, שהיא המ"ן דנוקבא מצמצום א', הראויה לזווג פב"פ עם הו"א בקומה שוה, אבל מקודם לכן, אין מגולה ברדל"א אלא בחינת יסוד דמלכות דצמצום א', שהם מספיקים למוחין דזכר שהוא ז"א, שאינו צריך אלא למ"ן זכרים, דהיינו בחינת נוקבא הכלולה בדכר, הנקרא בחי' בנימין הכלול ביוסף. משא"כ הנוקבא צריכה למ"ן דנוקבא אמיתים, שהם רק בחינת מלכות בלבדה, ואין בחינת מלכות באצילות אלא רק מצמצום ב' בלבד, הנקראת מלכות דאמא, שמבחינה זו אין זווג דגדלות, אלא רק מבחינת התכללות עם העטרא דגבורה דז"א, יש גם במלכות זו בחינת זווג דגדלות, וכיון שג"ר דנוקבא אינם מחמת עצמה, אלא מחמת התכללותה בעטרא דגבורה דז"א, כבר היא נבחת לקטנה ממנו, כי היא צריכה אליו לבחינת התכללות, וע"כ היא קטנה ממנו. הרי שלא יצויר זווג דגדלות פב"פ בכתר א', אלא שתהיה לה מ"ן דצמצום א', שעליהם יוצאים מוחין דג"ר, וזה לא יהיה בבחינת מ"ן נקבות השייכים אל הנוקבא, כי היא גנוזה ברדל"א ולא תתגלה רק לעתיד, בסוד ראש פנה. כנודע (אות ה').

קלו) הבחי' העליונה של קומת המוחין נקראת כתר, והיא תלויה בהבחינה התחתונה של עביות הכלים, שהוא המסך, באופן, שאם ב' מדרגות יש להם מדת מ"ן א', הרי הכתר שלהם ג"כ א', כנ"ל בחלקים הקודמים. ונודע, שהגדלות של הנוקבא בכל האחור דז"א עד הכתר שלו, שהיה ביום ד' דמעשה בראשית, נעשה ע"י התכללות הוד דא"א בהנצח שלו, שע"י זה קבלה הנוקבא מדתה של הנוקבא דגופו דז"א, שהיא נעשתה לבחי' מלכות דנצח כמוהו. כנ"ל בתשובה ו'. ע"ש. ולפיכך נעשה הנוקבא ראויה להשתמש באותו המ"ן זכרים של הו"א, בדומה להנוקבא שבגופו דז"א, וע"כ יכלה לקבל הבינות וגבורות דאוי"א דע"ב דמזלא

הכלים בלבד, כי אין עוד מ"ן בפרצוף מבחי' הגדלות להמשיך מוחין דמ"ה. שזה בא אחר שאינו צריך יותר שום תיקון בכלים שלו. (אות ס"ד עד אות ס"ז).

קלט) כל הקומות דאצילות נבחנות לשם מ"ה הכולל, וכל הכלים ששמשו בנקודים, עם האורות המתלבשים בהם לתיקונם, נקראים בשם ב"ן הכולל. (אות קנ"ח).

קמ) כל תחתון נבחן לבחינת ממעלה למטה אל העליון שלו, והוא מלביש על הגוף דעליון. ויש הפרש מפרצופי א"ק ופרצופי ג"ר דאצילות, לפרצופי זו"ן דאצילות. כי בא"ק ובג"ר כל אחד נאחו בכל הע"ס דראש דעליון, וע"כ הוא מלביש לכל הגוף דעליון, מפה ולמטה. אבל זו"ן אינם נאחים בכל הע"ס דראש דא"א, אלא רק בתנה"י דראש דא"א לבד, כי בחב"ד חג"ת דא"א אין להם חלק, ששם בחי' חסדים מכוסים, כמ"ש באורך לעיל דף א' תרס"ז תשובה קע"ו, ולפיכך בחינת ממעלה למטה דא"א שהזו"ן מלביש אותם, אינו מלביש לכל הגוף דא"א, אלא רק מחזה ולמטה בלבד, דהיינו באותו השיעור שהוא נאחו בראשיהו דא"א, כן הוא מלביש בגוף שלהם, וע"כ השליש תחתון דת"ת דאמא הוא בחינת הכתר דז"א. עש"ה בתשובה הנ"ל, שנתבאר זה באורך. (אות ו').

קמא) כשא"א בקומת ס"ג, נמצא כתר אבא גבוה מכתר אמא, כי אמא שהיא בינה, נבחנת שיצאה מראש דא"א, אבל בחינת אבא לא יצאה מראש דא"א משורש אצילותו. אמנם כשהם בקומת ע"ב, שאז גם בינה חוזרת לראש דא"א, אז הם שוין זה לזה. (אות ו' ואו"פ ד"ה ואין).

קמב) ד' בחינות כוללות נבחנות בכל

התפשטות החסדים מן הבינה מעצם אצילותם, אלא שיש בהם הארה מן אור החכמה, כנ"ל בדף ה' ד"ה וטעם. א"כ אין החכמה מתקבלת בהם זולת ע"י התלבשות תוך החסדים, כמ"ש הרב בשע"כ ביוה"כ. ע"ש. וע"כ לא יכלה הנקבא להשתמש עם ז"א בכתר אחד, כי לא יכלה לעמוד במוחין ההם, אחר שהיתה מחוסרת מחסדים, כי החכמה וחסד קבל ז"א למקיפים, ולא היה בהמוחין אלא בינות וגבורות לבד, שהם חכמה בלי חסדים. וע"כ גם החכמה לא נתלבשה בהם כראוי להיות. והיא דרשה מהמאציל שישפיע לה שפע חסדים כדי שהחכמה תתלבש בהם, ואז נאמר לה לכי ומעטי את עצמך, שפירוש, שתחזור לנקודה תחת היסוד ולבא פעם ב' בעי"מ מחסד דפב"פ, שתקבל המוחין על מ"ן נקבות, ואז יהיה לה בחינת חכמה וחסדים יחדיו, כמו שהם בז"א. (אות ה').

קלח) המוחין הבאים להשלמת כלים נבחנים לאורות דב"ן, כי כל תיקון הכלים, סובבים רק על הכלים שכבר שמשו בעת גדלות נקודים מקודם שבירתם, שאז הם נבחנים לכלים דס"ג כנודע, ואחר שבאו לקבל תיקונם ממוחין דמ"ה החדש באצילות, קבלו מחמת זה השם ב"ן, כנודע, וע"כ כל האורות דמ"ה המשמשים לתיקון הכלים בלבד, הם נקראים רק ב"ן. ואין שם מ"ה בהפרצוף מטרם שיהיה ראוי לזווג בעצמו ולהמשיך בהמ"ן שלו קומת מ"ה, שאין זה אלא לאחר השלמת הפרצוף לגמרי. באופן שבחינת ו"ק נקרא תמיד בשם אורות דב"ן, ואפילו המוחין דו"ק, שפירושם, שהמה באים כדי להעלות אח"פ להפרצוף ולהשלימו עם שלישים תחתונים לכל ספירה, שאז נעשו תג"ת לחב"ד ונה"י לתג"ת ויוצאים לו נה"י חדשים ונשלם בע"ס דכלים, כנודע, וע"כ אע"פ שמוחין דו"ק הם משורשם בחינת ע"ב גמור, מ"מ הם נבחנים רק לבחינת רי"ו, ולבחינת ע"ב דס"ג מ"ה ב"ן, שהם אורות דב"ן, כנודע. כי הוא בא רק להשלמת

פרצוף, והם: עיבור, יניקה, מוחין, כתר. (אות ז').

קמג) בחינה הג' היא מוחין, ואם בפרצופי האחור, הם מוחין דו"ק כי כל עי"מ דאחור הם רק ו"ק לבד, להיותם רק השלמת הכלים. ויש במוחין אלו ב' בחינות, אם מאו"א עלאין שהם בחי' המוחין במקומם. ואם מישסו"ת שהם רק בחינת הארת ה"ר ממעלה למטה דהיינו עי" כפיפת ראש דו"א למקום התג"ת שלו, והנוקבא לוקחת המוחין ממקום התג"ת. (אות ט"ז).

קמד) הם בחינת הארת ה"ר ממעלה למטה כנ"ל בתשובה קמ"ג. ואין הפרש בזה מפב"פ לאב"א, כי בשניהם אין התחתון מקבלם במקום הראש, אלא עי" כפיפת ראש למקום התג"ת, והתחתון נוטלם ממקום תג"ת. (אות י"ב).

קמה) הם בחי' מוחין שהתחתון מקבלם במקום יציאתם, דהיינו בראש דעליון. כי העיבור דו"א נעשה במקום ראש דאו"א העומדים בג"ר דא"א, וע"כ כשנולד משם, הוא מלביש מפה ולמטה דא"א. וכן הנוקבא נמצאת שם שמקבלת המוחין ממקום הראש דו"א, וע"כ היא עמו בקומה שוה. (אות י"ב).

קמו) אלו ז' הבחי' שחושב הרב, כוללים כל שינוי המצבים העיקריים שיש בנוקבא, כי מתחילה חושב את עי"מ דאחור שהם ג' בחינות הראשונות. ואח"כ חושב בחינה ה' שהיא יניקה דפנים, ואח"כ חושב ב' בחינות המוחין דאו"א וישסו"ת, שהמוחין דישסו"ת דפנים, חושב למדרגה ה'. והמוחין דפנים מאו"א חושב למדרגה ו'. ושניהם משתמשים בכתר אחד פב"פ חושב למדרגה ז'. (אות ק"ח).

קמז) בחי"ד שהיא כתר, אינה מדרגה בפ"ע, כי היא באה ביחד עם המוחין, ומה

שחושב את מדרגה זו למדרגה בפ"ע, הוא מפני שאינה נוהגת בזמן הזה. אבל בישסו"ת היא נוהגת ג"כ בזמן הזה, דהיינו בר"ח וביו"ט, כנודע, וע"כ אינה חושבה במיוחד.

קמח) המדובר הוא רק בענין שניהם משתמשים בכתר אחד, דהיינו שיהיו בזווג בקומה שוה עד הכתר, אמנם באחור באחור, אע"פ שהנוקבא עולה עם הו"א בכתר אחד, כגון ביוה"כ בנעילה, אמנם אין ביניהם שום זווג אז, וע"כ אינו בכלל מדרגה זו.

קמט) במוחין דאחור אין לה בחינת מ"ן משלה, דהיינו מ"ן נוקביות. מבחינת מלכות. והמוחין שלה נמשכין ממ"ן זכרים דדיקנא, דהיינו מבחי' מ"ן דאמא דע"ב דמזלא, ונה"י אלו דאמא מתלבשים בה עם המוחין. אבל במוחין דפנים יש לה בחינת מ"ן נוקביות משלה, דהיינו מבחינת מלכות שהיא נמשכת לה ממלכות דאמא שאינה נכללת בנה"י דמזלא שלה, ומלובשת במוחין דו"א, ושם בראש דו"א נעשה עליה זווג מיוחד לצורך המוחין דנוקבא, ומוחין אלו מתלבשים בנה"י דו"א הנעשים מוחין לנוקבא. באופן שהמוחין דאחור יוצאים מאו"א דע"ב המלבישים לג"ר דאי"א ומזווגים על המ"ן דמזלא. אשר המוחין דו"א באים משם. אבל המוחין דפנים דנוקבא, יוצאים מזווג הנעשה בראש הו"א, ואין להם מבחינת מוחין דמזלא, רק הארה בעלמא עי" עטרא דגבורה דו"א.

קנ) נה"י דאמא דע"ב דמזלא, המתלבשים בנוקבא בהיותה אב"א בקומה שוה עם הו"א, הנה גם נה"י דאבא כלול בהם, ובחינת המלכות דאבא שביסוד שלו מאיר מחוץ ליסוד הנוקבא שהוא בחינת יסוד אבא הארוך, שפירושו הוא בחי' חכמה המאירים שם כי הארת חכמה נקראת ארוך, כנודע, וכבר נתבאר זה לעיל בתשובה ס"ג עש"ה.

קנה) ע"י לעיל תשובה ק"מ.

קנו) ע"י לעיל תשובה פ"ב. (אות י"ז).

קנו) ע"י לעיל תשובה ו'.

קנח) המוחין שהתחתון מקבל מהעליון הם מלוכשים בנה"י דעליון, כמ"ש בחלקים הקודמים, ולכן, במוחין דפנים בפנים, שהנוקבא מקבלם מהזווג הנעשה בראש דו"א, באים שם המוחין שלה מלוכשים בנה"י דו"א. ובמוחין דאחור הבאים בעת הנסירה, שהנוקבא מקבלתם מהזווג הנעשה באו"א, ע"כ היא מקבלתם בנה"י דאמא.

קנט) ע"י לעיל תשובה י"ט. (אות קל"ו).

קס) כשמקבלת בדרך המדרגה דהיינו מן ו"א, הרי היא בביתה עצמה, כי אז המוחין יוצאים על המ"ן שלה, שהם מבחינת מלכות. אמנם במוחין דנסירה, שהיא מקבלתם מאו"א עלאין שהם העליון של הו"א, הרי שם נבחן לרשותא דחתן. וכן המ"ן של המוחין אלו הם בחינת מ"ן זכרים, מבחי' יסוד דמלכות, שהוא בחינת בנימין הנכלל ביוסף, ולא בחינת מ"ן דמלכות המיוחדים לה עצמה, ומב' טעמים אלו נבחים המוחין האלו שהיא מקבלתם מרשותא דחתן ולא מבחי' ביתה עצמה.

קסא) רק המוחין דפב"פ נמשכים מראש הו"א כמ"ש הרב לעיל באות קל"ח ע"ש. אבל המוחין דנסירה הבאים באחור, נמשכים מאו"א עצמם, בשוה כמו המוחין דו"א.

קסב) ברשותא דחתן, שהוא או"א עלאין המוחין שלה שוים עם המוחין דו"א, כי ו"א מקבל שם בחי' מוחין דאבא, והנוקבא מקבלת שם מוחין דאמא, ונמצאים קומתם שוין. אבל בביתא דנוקבא היא מקבלת המוחין דרך המדרגה דהיינו מהזווג

קנא) כי או"א הם תמיד בחינת קומה אחת, ובקביעות הם קומת ס"ג, שהיא בחינת בינה דא"א שיצאה לבר מראש דא"א. וע"י עלית מ"ן דו"א חוזרת בינה דא"א לראש, ואז עולים גם או"א לבחינת ג"ר דא"א. וכחדא נפקין, פירוש, בעת שהבינה יצאה מראש דא"א, אז נפקין תרוייהו ג"כ מראש דא"א, והם בבחינת ס"ג. וכחדא שריין היינו בעת חזרתה של בינה לראש שלו, אז עולים גם הם לראש דא"א, וקונים שניהם קומת ע"ב. באופן שתמיד קומתם של או"א שוים, כי הם תמיד קומה אחת.

קנב) קומת הנוקבא, הנה מקום יציאה שלה היא בראש ו"א, על בחינת מלכות דאמא שאינה כלולה במוחין דו"א לצורך המוחין שלו, ועל מלכות זו דאמא בהתכללות העטרא דגבורה שבראש ו"א, יוצאים המוחין דנוקבא. והנה המלכות זו דאמא שבה נאחות הנוקבא, אינה ראויה למוחין כי היא בחינת צמצום ב', והמוחין שיוצאים עליה היא רק ע"י התכללותה בעטרא דגבורה דו"א, וע"כ היא נבחנת שצריכה לו"א, דהיינו להארת העטרא דגבורה שלו, שזולת הארה זו אין לה מוחין דג"ר. וע"כ היא קטנה ממנו, כי המוחין שלה הם תולדה של המוחין שלו, וע"י הארתם באים כנ"ל.

אמנם המוחין שהיא מקבלת, בהיותה באחור הו"א, המשלימים קומתה בשוה עם הו"א מאחוריו, הנה מקום יציאתם הוא באו"א דע"ב, שהם במקום ג"ר דא"א, דהיינו באותו המקום שגם ו"א מקבל המוחין שלו, ואינם כלל מבחי' ראש הו"א, וע"כ, אינה צריכה אליו, כלומר, שאינה צריכה לקבל הארה מעטרא דגבורה שלו, כי מקבלת מאמא עלאה עצמה, כמו הו"א.

קנג) ע"י לעיל תשובה ו'.

קנד) ע"י תשובה ו' וז'.

במ"ן דדיקנא, רק בחי' יסוד דמלכות כי מול ונקא היא רק בחינת יסוד דדיקנא, כנודע, וע"כ אינה ראויה להודווג עם ז"א, כי אין לה בחינת מ"ן שלה. וע"כ היא חוזרת לנקודה ובאה בעי"מ דפב"פ, היוצאים על המ"ן דמלכות דאמא המלוכשת בראש הו"א, כנודע, ואז יש לה מ"ן דנוקבא, וראויה לזווג עם ז"א. אמנם היא נבחנת בזה שהיא צריכה לז"א, והיא מקבלת ממנו, ואין שוים בכתר אחד.

ונמצא, שע"כ אינה יכולה להתקיים במוחין דאחור שתהיה שוה עמו בכתר אחד, משום שהמלכות שלה היא למטה מן היסוד דז"א, כלומר, שחסר לה בחי' המלכות דצמצום א', כמו שהיא נמצאת ביסוד דז"א, כי ביסוד דז"א נמצא בחינת המ"ן זכרים דצמצום א', כנ"ל. והיא צריכה להיות בבחינת מ"ן נקבות גם ביסוד שלה, דהיינו בחינת מלכות דצמצום א', ואז לא היו צריכים זה לזה אלא שהיו מזדווגים פב"פ בכתר אחד שוה. אמנם כיון שהמלכות שבה אין לה בן זוג כנגדה, כי היא למטה מהיסוד שלו, כלומר, שאינה יכולה להודווג עם היסוד שלו משום ששורשה נגנו ברדל"א, וכל בחינת מ"ן שלה נמשך רק ממלכות של אמא, שהיא צמצום ב', אלא מתוך הכללות שמלכות זו דאמא מקבלת מן עטרא דגבורה דז"א, יש בה כח של הארת ג"ר, כנ"ל, ואז יכולה לקבל בחינת זווג דג"ר של נשמות מז"א, הרי היא צריכה אליו, והיא קטנה ממנו, ואינה יכולה לשמש עמו בכתר א'. כנ"ל. (אות י"ג).

קצ) כי לא יכלה לעמוד במוחין דאחור כנ"ל בתשובה ז', וע"כ חזרה לבחי' עלית מ"ן לצורך עיבור דמוחין דפנים וע"כ נבחנת, שלמטה נשארה שוב בבחי' נקודה, כי הסי"ר עלו לז"א בסוד מ"ן, כי זה הכלל, בעת עלית מ"ן אינה עולה רק בחינת התוספת בלבד, אבל מה שיש בפרצוף מבחי' הקביעות אינו עולה למ"ן, כנ"ל בדף א' תשל"ה אות צ"ד א' תשפ"ה אות קפ"ד).

הנעשה בראש הו"א, ואין לה שורש הגבורות עצמם, דהיינו הגבורות זכרים הבאים מצמצום א' אלא רק בחינת הגבורות ממלכות דאמא, שהיא בחינת צמצום ב', אלא שהיא מקבלת הארה מעטרא דגבורה דז"א שהיא בחינת שורש הגבורות, וכיון שעתה היא צריכה להארת הגבורות דז"א והיא תולדה ממוחין שלו, ע"כ אין שניהם משתמשים בכתר אחד.

קסג) המוחין דפנים מקבלת ממלכות דאמא, כנ"ל חלק י"ד תשובה צ' ע"ש. והמוחין דאחור דקומה שוה עם הו"א היא מקבלת מנה"י דאמא.

קסד) ע"י לעיל תשובה פ"ת. (אות ע"ו).

קסה) במוחין דפב"פ מקבלת הנוקבא מן שמאל דז"א, ובמוחין דנסירה שהם מוחין דאחור, היא מקבלת מנצח דז"א ע"י התכללות הנצח בהוד שלו.

קסו) ע"י לעיל תשובה ו'.

קסז) בבחי' דאחור, ורק במוחין של ישו"ת, הנבחנים להארת ה"ר ממעלה למטה.

קסח) משום שאין הנוקבא מקבלם אלא ע"י כפיפת ראש דז"א למחזה ולמטה שלו. ע"י לעיל תשובה ל"א.

קסט) יש הפרש ממ"ן דזכר למ"ן דנוקבא כי מ"ן דזכר הם רק מבחינת התכללות המלכות בו, דהיינו בחינת בנימין הנכלל ביוסף, כי הוא עצמו בחינת ט"ר, ולא בחינת מלכות ונוקבא. אבל מ"ן דנוקבא הם מבחינת עצמה, דהיינו רק ממלכות. ומה שהטעם אין המלכות יכולה לקבל המוחין של ע"ב דאמא דמזל"א, אלא רק בהיותה באחור, דהיינו בלי זווג עם הו"א, כי הם בחינת מ"ן דזכר, כי אין בחי' מלכות עצמה

או למקום תג"ת, כדי שיעקב יקבל אלו המוחין דנשמה דו"א המספיקים לו למוחין דחיה ולהולדה, והוא המשפיע אותם אל הנוקבא ומזדווג עמה פב"פ. ע"י היטב באו"פ הנ"ל. (אות כ"ג).

קצו) כי כל המוחין דפב"פ באים לה בבחינת תולדה ממוחין דו"א, דהיינו ע"י התכללות מלכות דאמא בעטרא דגבורה שלו, וע"כ הגם שהיא עולה עמו עד הכתר דאו"א, מ"מ, כיון שכל העליה הזו באה לה ע"י הו"א, הרי היא קטנה ממנו ונבחן כתרז שהוא גדול מכתרה.

קצו) אחר שז"ת של הנוקבא נכללו בג"ר שלה לא נשאר בה כי אם בחינת נפש בלבד. (אות כ"ח).

קצו) כי המוחין דו"א נמשכין מע"ב שעל המזלא, שהם בחינת צמצום א' ודינא קשיא, אלא כשהם במקום הזווג בהראש, הם נמתקים, אבל בנה"י שלו שהם הע"ס דסיוס נמצאים הדינין מגולים שם. כנ"ל בתשובה ל"ה.

קצט) ע"י לעיל בתשובה צ"ב.

קפ) ע"י לעיל בתשובה צ"ב.

קפא) ע"י לעיל בתשובה ל"ה.

קפב) ע"י לעיל בתשובה ז'.

קפג) קודם בית ראשון היתה הנוקבא בבחי"ג אב"א ממוחין דישו"ת שהם בחינת הארת ה"ר ממעלה למטה. וז"א היה במוחין דגדלות דנשמה לבד, וע"כ הם נבחנו אצלו רק לבחינת ו"ק דגדלות, המלווים בחב"ד תג"ת שלו, ונה"י שלו נמצאו אז פנוים מאור. הרי שלא נתפשטה בו אמא אלא רק הוד ראשון לבד, דהיינו בהוד הישן שנעשה לגבורה, ובנה"י שלו לא נתפשטה בו אמא. כנ"ל. (אות מ').

קעא) ה"ר שנסתלקו בסוד מיעוט הירח, הם בחי' עלית מ"ן לצורך מוחין דפנים. כנ"ל בתשובה ק"ע. אבל ענין ה"ר שנסתלקו בסבת חטא דאה"ר, היה מחמת פגם, שע"י החטא נפלו ניצוצי נשמתו אל הקליפות, אשר משום זה גם המ"ן שהשאיך למעלה בזו"ן בבחי' העמדה וקיום להמוחין שלהם, גם הם נפלו משם, וע"כ נסתלקו גם המוחין ונפלו הניצוצין והכלים לקליפות, כנ"ל בתשובה ס"ה עש"ה. (אות כ"ב).

קעב) כי אין המוחין האלו דאחור באים אלא ע"י התכללות הוד דא"א בנצח שלו, כנ"ל בתשובה ו'. אשר אז נעשה הנוקבא רחל כמו בחינת הנוקבא שבגופו דו"א, דהיינו בחינת מלכות דנצח. ע"ש. וע"כ היה מיעוט הירח ביום ד' שהוא נצח. (אות י"ח).

קעג) בבחינה ג' דאחור, אבל לא מקומת או"א, אלא רק מקומת ישו"ת, הנבחנו להתארת ה"ר ממעלה למטה. (אות י"ב. ואות י"ח).

קעד) ע"י בתשובה ז'.

קעה) כי אין לו"א מוחין דחיה אלא א"כ שהוא עולה לעיבור לג"ר דא"א, כלומר, שאו"א הם במקום ג"ר דעתיק, ובחינת הבטן שלהם שהוא ישו"ת, הוא במקום ג"ר דא"א, שאז היא מקבלת קומת המוחין שלו מא"א בבחינת לא זקוף ולא כפוף, כנ"ל, חלק י"ד אות קצ"ג ותשובה ע"ט ע"ש. אמנם בחול שהמוחין באים מכפיפת ראש דא"א למטה למקום או"א דע"ב, אין זה מספיק רק לבחינת יעקב, שהוא בחינת אחורים דאו"א, ואינו צריך לקבל מבחינת עתיק, שהוא כתר דאצילות, כי או"א אין להם אחיזה רק בע"ב. כמ"ש שם באו"פ ע"ש. וע"כ צריך הו"א לכוף ראשו עם המוחין שקבל מישו"ת אל מקום עמידת יעקב דהיינו מחזה ולמטה העולה

לא נפגמו, וע"כ חזרה ונבנית מהם בחזרה תיכף אחר החורבן. (אות מ"ה).

קפט) מצב הא' הוא כשהיא נקודה תחת היסוד דז"א.

מצב ב', ביום ד' דימי בראשית, שהיתה בבחינה ג' מבחי' המוחין דאחור מישו"ת. שהם הארת ה"ר ממעלה למטה שאז היה קטרוג הירח.

מצב ג', אחר קטרוג הירח שחזרה לנקודה וט"ר עלו לז"א.

מצב ד', ביום ו' דימי בראשית, שחזרה ונתגדלה לבחינה הג' מבחינת המוחין דאחור דישו"ת.

מצב ה', זווג זו"ן ללידת אדה"ר בהיכל או"א. ואלו לא חטא אדה"ר היו זו"ן מזדווגים אח"כ בבחינה הו'.

מצב ו', אחר חטאו של אדה"ר, שהנוקבא חזרה לנקודה, וט"ת שלה נפלו לקליפות.

מצב ז', שחזרה ונתקנה בבחינה הו' שהיא פב"פ ממוחין דאו"א.

מצב ח', ביום א' אחר השבת בראשית שחזרה הנוקבא לבחינת אב"א מחזה ולמטה בלי הארת ה"ר, שהוא בחינת ו"ק בחסר ג"ר לגמרי, דהיינו ו"ק דרות. שהם דבוקים אב"א בכותל אחד.

מצב ט', הוא מה שנשתנה ע"י חטאם של ז' דורות שהעלוה למעלה מז' רקיעים, ונמצאים ז"ת שלה שעלו אל ג"ר שלה, שהיא בחינת ג' גו ג' ולא נשארה אלא בחינת נפש.

מצב י', הוא בזמן ז' הצדיקים מן אברהם עד משה, שחזרו והורידוה כמו שהיתה מקודם ההסתלקות, דהיינו אל אב"א מחזה ולמטה ושניהם דבוקים בכותל אחד, בלי הארת ה"ר.

מצב י"א, היא בעשור לחודש שהיתה הנוקבא אב"א מחזה ולמטה, דהיינו כמו במצב י' הנ"ל, אלא ע"י לקיחת קרבן הפסח שהתחיל אז ימי הביקור, התחילו ה"ר להאיר בה.

קפד) כי אי אפשר אל הנוקבא שתשמש עם ז"א בכתר אחד, וזולת בעת שתתגלה המלכות ברדל"א בסוד ראש פנה. כנ"ל בתשובה ז'. שזה היא בחי' גמר התיקון, שאז תבולע המות לנצח. ונמצא שאם היה כן בבית ראשון, ודאי שלא היה שולטים בו שום אומה ולשון. כי אחר גמר התיקון מתבטלים הקליפות לנצח. (אות ל"ח).

קפה) כי מוחין דז"א אינם באים אלא מבחינת הדעת שלו, שעל זווגם יוצאים הע"ס דראש שלו עד הכתר, וע"כ נבחן הדעת שלו לבחינת כתר, כי הדעת הוא הממשיך אותו. (אות מ').

קפו) בחינה הו', שהיא ענין שניהם משתמשים בכתר אחד, פירושה זווג, כי שימוש הוא זווג, וזהו רק פב"פ, כי אין זווג אלא פב"פ. וע"כ בשבת במנחה, שהנוקבא היא במוחין דפב"פ, אין הנוקבא יכולה לעלות עם הז"א לג"ר דאו"א, דהיינו לבחינת יחידה ולהשתמש בכתר אחד, מפני שאין לה בחינת המ"ן דצמצום א', ככתשובה ז'. משא"כ בנעילה דיוה"כ. שהנוקבא היא אב"א, שפירושו היא בלי זווג, היא יכולה לעלות בקומה שוה עם הז"א עד הכתר שלו, דהיינו לבחינת יחידה. ע"י בתשובה ז'.

קפז) ענין הסתלקות ה"ר דנוקבא בעת חורבן בית ראשון, לא היה מחמת פגם, כי לולי היה מחמת פגם לא היה חזרה להבנות בהם תכף בבחי' אב"א מחזה ולמטה בהארת ה"ר בהם, שהם בחי"ג דאחור, כמו שהיו קודם בנין הבית. ומה שנפגם שם מחמת חטאם של הדור, שהם הארת ז"ר דבינה, שהוא כל הבנין דפב"פ דבחינה ו', הנה זה לא נסתלק לז"א, אלא שנפל לקליפות, כמ"ש הרב. (אות מ"ג. ובאו"פ שם ד"ה אמנם).

קפח) לא נפגם אלא בחינת המוחין של הג"ר דבחינה ו', אבל הבחינות ע"מ דאחור

כבר היו הקליפות מתקנים, אלא שגרמו לחזור להלביש הקדושה תוך הקליפה.

מצב י"ט, הוא בזמן הגלות שלאחר בית שני, שע"י התפילה מעלים אותה עד לבחינה ה', שהוא פב"פ מחזה ולמטה עם הארת ה"ר ממעלה למטה. אבל שלא בשעת התפילה היא בבחינת נקודה שמתחת היסוד. וזהו בימות החול.

מצב כ' הוא בשבתות בזמן הגלות, שבעת תפלת מוסף מעלים אותה לבחינה ו', שהיא מלבשת לה"ר דו"א במקומם. שהם בחינת פב"פ בקומה שיה ממוחין דאו"א. (אות ט"ו עד אות נ"ה).

קצ) בשבתות, אע"פ שהנוקבא עולה עם הו"א עד הכתר דאו"א, מ"מ אינם משתמשים בכתר אחד, כי הנוקבא היא צריכה להארת המוחין דו"א, ונה"י דו"א מתלבשים בה, ע"כ היא קטנה ממנו, וכתרו גדול מכתרה. אבל ברי"ח, ויו"ט, נעשה התכללות הוד דא"א בנצח שלו, ונכללה הנוקבא בנצח דא"א כמו הו"א, והיא יכולה לקבל המוחין דאו"א דע"ב דמולא בשוה עם הו"א, ואז אינה צריכה עוד אל הו"א, כי כמו שהו"א מקבל מאבא, כן הנוקבא מקבלת מאמא, וע"כ שניהם שוים בכתר אחד. (אות נ"ז ונ"ח).

קצא) מ"ש שאין משתמשים בכתר אחד עד לע"ל, היינו רק בשוה עם הו"א. אבל עם יעקב הוא שוה בכתר א' לשניהם ברי"ח ויו"ט. (אות נ"ח).

קצב) ע"י לעיל תשובה ו' וז'.

קצג) ע"י לעיל תשובה ו'.

קצד) כל בחינת הכלים ששמשו כבר בזמן הנקודים, אלא לאחר שבירתם חזרו וקבלו תיקונם ע"י האורות של אצילות שנקראים מ"ה, כל אלו נבחנים לשם ב"ן. שמקורם הוא ס"ג, כי הע"ס דנקודים הם

מצב י"ב, הוא בט"ו לחודש בליל פסח, שע"י זה שקבלה הה"ר דו"א, מבחינת המוחין דאו"א, חזרה פב"פ בבחינה ו'.

מצב י"ג, הוא אחר ליל הא' של פסח, שתכף חזרה לנקודת אב"א אלא בבחינה ג' דאחור ממוחין דישסו"ת, דהיינו אב"א בהארת ה"ר ממעלה למטה. אשר זה נמשך עד בנין בית ראשון. מלבד בשבתות שחזרה לבחינה ו'.

מצב י"ד, הוא בזמן הבית ראשון, שאז חזרה לבחינה ה' שהיא פב"פ בקומה שיה מבחינת המוחין דאו"א. שזה נתקן בה בקביעות, ואפילו בימות החול. ולא היה חסר לה רק מדרגה הו', שאלו השיגה אותה לא היו שום אומה ולשון יכולים עוד לשלוט בנו.

מצב ט"ו, הוא ברגע החורבן בית ראשון, שחזרה אז לנקודה תחת יסוד, שלולא, זה לא היה יכולת לקליפות ולאזה"ע להחריב הבית. ואז הו"ר שלה עלו לז"א ולא ירדו לקליפות.

מצב ט"ז, הוא תכף אחר החורבן שאז חזרה להיות פרצוף שלם מחזה ולמטה עם הארת ה"ר, שהיא הבחי"ג דאב"א, ממוחין דישסו"ת, כמו שהיתה מלפני בנין הבית ראשון. וזה נמשך עד בנין בית שני.

מצב י"ז, הוא בבית שני, שאז נתקנה בקביעות בבחינה ג' דפב"פ ממוחין דישסו"ת, שהיא בחינה ה' של ז' הבחינות, דהיינו פב"פ מחזה ולמטה עם הארת ה"ר ממעלה למטה. שז"ס שהיה חסר שם ה' דברים, דהיינו בחינת התלבשות ה"ר דו"א במקומם, שהיא בחינה ו' כמו שהיתה בבית א' בקביעות, שזה היה חסר לה בבית שני, כי לא היה בה רק בחינה הו'. מלבד בשבתות שהיתה לה בחינה הו'.

מצב י"ח, הוא בחורבן בית שני, שע"י החורבן חזרה לבחינת נקודה, וס"ת שלה נפלו לקליפות. שזה דומה למצב שלאחר החטא דאה"ר, אלא ההפרש הוא, כי שם גרם שיתקנו הקליפות, שלפני חטאו לא היה לקליפות שום תיקון. ובעת החורבן

קצט) החלק שכבר התחתון קבל מהעליון נבחן לאו"פ. ומה שעתיד לקבל מהעליון נבחן, גם מטרם שמקבלו, שהוא מאיר לו בבחינת או"מ, שפירושו הארה מרחוק. (אות ע"ז).

ר) לא כל העי"מ באים בבת אחת רק הע"ס דעיבור יניקה בלבד באים לה בבת אחת. והוא משום שבחינת העיבור שלה נעשה בנוקבא שבגופו דו"א הנחשבת לשרשה.

רא) כי אין היסוד דנוקבא ראוי להעלות מ"ן לצורך ג"ר דנשמות אלא ע"י האי רוחא דשדי בה בעלה בביאה קדמאה, שז"א גותן בסוד זוג אב"א הנקרא רי"ו, והנקרא חסדים זכרים, משום שנמשכים מקומת ע"ב דמזלא, ע"י לעיל בתשובה ס' וע', שנתבאר זה באורך. ופעמים נקראים בשם גבורות זכרים, דהיינו בהתחשב רק בבחינת המ"ן בלבד. ואלו היא מקבלת בעת הו"א אב"א, אבל בעת חזרתה פכ"פ עם הו"א, אז מתקן פרצופה לא בבחינת מ"ן זכרים דמזלא, אלא רק בבחינת גבורות נקבות, שהם נמשכין לה ממלכות דאמא שהיא מ"ן נקבות. עשה בתשובה ע'. (אות ע"ח).

רב) אין תיקון הנוקבא דו"א מתחיל רק אחר הגדלות נשמה, דהיינו אחר שז"א קונה נה"י חדשים דנשמה, אז יש עליה גם לנוקבא, כי גו"ע דנוקבא דבוקים על אח"פ דו"א כנודע. ואז נגדלת בג"ר, דהיינו בוי"ק בבת אחת. כי העיבור שלה נעשה בהתכללות בנוקבא שבגופו דו"א. (אות פ"ב).

רג) אחר שז"א משיג גדלות דנשמה, מתחילה הנקי' להבנות, ויוצאים לה הוי"ק בבת אחת, כנ"ל בתשובה ר'. אמנם הג"ר דנשמה דו"א אינה יכולה להשיג, משום שהג"ר דנשמה לוקחת המלכות דו"א עצמה, דהיינו הנוקבא שבגופו שמחזה ולמעלה,

בחינות נקודות דס"ג, אלא משום שנעשו נצרכים לקבל תיקון ממ"ה נבחנו לנוקבא אל המ"ה, וע"כ נקראים עתה ב"ן, כי הנוקבא דמ"ה נקראת בשם ב"ן. ולפיכך בקטנות הפרצוף, כל עוד שאין בו המוחין, הנה אין שם תיקון לבחינות אורות כלל, אלא רק להשלים הכלים דב"ן הנבררים מבי"ע, ואפילו המוחין דו"ק אינם אלא רק השלמת כלים, ונמצא שאין שם עוד בחינת מ"ה עצמו, דהיינו קומת המוחין המיוחדים לאצילות. ובחינת מ"ה מתחיל רק בגדלות, דהיינו בעי"מ דפכ"פ, שהם בחינת ג"ר דאורות הנקראים מ"ה. שהם המתקנים את המוחין דב"ן, אחר שמתלבשים בעי"מ דחיצוניות הפרצוף הנקרא ב"ן כנ"ל. הרי שאין שם מ"ה אלא בגדלות, דהיינו אחר שנשלמו הוי"ק והמוחין דו"ק, נעשים ראויים לקבל את האורות דמ"ה. (אות ס"ד).

קצה) אין כלי פנימי בא בפרצוף הוי"ק, אלא ע"י התכללות מן פרצוף תב"ד שלו, דהיינו אחר שמשיג גם הפרצוף תב"ד, אז נכלל גם פרצוף ו"ק ממנו, ואז יש לו כלי פנימי בוי"ק שלו. אבל מטרם שמשיג פרצוף תב"ד, אין כלי פנימי בוי"ק. (אות ע').

קצו) אין הפרש בין נצח והוד וזולת בגדלות, שיש שם הארת חכמה, שנבחן הנצח שהוא הנושא להארת חכמה, וההוד, שהוא הנושא אל המסכים, והם בחינות נפרדות זו מזו. אבל בקטנות בעת שהם בבחינת ו"ק, נמצא גם הנצח שאין בו שום חילוק מההוד, ואין בו אלא כח הסיום בלבד כמו ההוד. (אלף תשכ"ב אות ע"ה).

קצז) ביאת החסדים פירושו ביאת המוחין דג"ר, שאז נעשה הנצח לבחינת הנושא להארת חכמה שבג"ר, שבוה נפרדים זה מזה, כנ"ל בתשובה קצ"ו. (אות ע"ה).

קצח) ע"י לעיל בתשובה ס"ו.

כלומר, כי אותם הג"ר הם חסדים מכוסים, כקומת ס"ג דא"א, וע"כ רק נוקבא הגדולה שבגופו דז"א נוטלת מהם בחינת נשמה משום שדרכה בחסדים מכוסים, אבל לנוקבא הקטנה אינם מספיקים לבחינת ג"ר, כי היא לחסדים מגולים צריכה, ואין לה ממוחין אלו דז"א אלא רק בחינת ו"ק בלי ראש. (אות פ"ב).

(ד) כי אין הנוקבא נגדלת בכל האחור דז"א, אלא רק ע"י קומת ע"ב דא"א דמזלא, כנודע, ואז כמו שא"א וישסו"ת נעשו לפרצוף אחד, כן הנוקבא רחל עם הנוקבא הגדולה שבגופו דז"א, הנקראת מלכות דז"א, גם הם נעשים לפרצוף אחד, ונמצא שהנוקבא לקחה עתה בחינת הג"ר של הנוקבא שבגופו דז"א, כי נעשה עמה לאחד. (אות פ"ג).

(ה) כשבאים הג"ר בהפרצוף נפרדים הנו"ה, כי הנצח נבחן אז לנושא הארת חכמה, והוד נבחן לנושא למסכים. כנ"ל בתשובה קצ"ו. ובחינת ג"ר נקרא פנים, ונמצא שנו"ה נפרדים בבחינת הפנים. משא"כ מבחינת אחורים דהיינו כל עוד שאין להם ג"ר ובחי' פנים, הנו"ה הם אחד, כי אין שום הפרש בחינה ביניהם, כנ"ל ע"ש. (א' תשכ"ד ד"ה ולפיכך).

(ו) כמו בעת גדלות נקודים, אחר שבחינת המחזה ולמטה דז"א שהיה בבי"ע נתחברו עמו לפרצוף אחד, קבלה אז גם הנוקבא מהם, בחינת ט"ת, ונבנה לפרצוף בפ"ע, מטעם, שבעת קטנות, שהיתה הנוקבא בחינת נקודה דחזה דז"א, היו אלו המחזה ולמטה שבבי"ע שייכים לנוקבא, לכן נבנית מהם לפרצוף, אחר הגדלות דז"א. וכן הוא באצילות, כי אחר שז"א מעלה נה"י שלו מבי"ע, יש באותם הנה"י חלק הט"ת דהנוקבא, וגם היא נבנית לפרצוף נבדל מז"א, כמו בגדלות הנקודים. (א' תשכ"ח ד"ה והנה).

(ז) ענין ההתחלקות דא"א וישסו"ת לב' פרצופים, הוא משום קומת הס"ג שבהם, כי בקביעות לקחו א"א בינה דמ"ה, דהיינו הע"ס דקומת ס"ג, שהבחינה העליונה שבהם היא בינה באור דנשמה. ויונקים מבינה דא"א, שנקראת גרון. ואע"פ שבינה זו יצאה מראש דא"א, מ"מ נבחנת לג"ר, משום שג"ר דבינה, הם בסוד כי חפץ חסד הוא, ואינם סובלים משום מסך, וע"כ אין המסך שבפה דא"א ממעט אותה מבחינת ראש וג"ר, וכמו שלא יצאה מראש דומה, כנ"ל בחלקים הקודמים, שאין צמצום באור חסדים. וכל זה אמור רק בג"ר דבינה, שהם חב"ד חג"ת שבקומת ס"ג, שדרכם בחסדים מכוסים. אבל בנה"י דבינה, שהם בחי' שורשי זו"ן שבבינה, שדרכם בחסדים מגולים, שפירושם שתתגלה הארת חכמה בחסדים, כבר המסך שבפה דא"א שולט עליהם, ונעשו למחוסרי ראש, דהיינו לבחינת ו"ק לבד. וזה שגרם לקומת הס"ג דאצילות שהם א"א, להתחלק לב' פרצופים, לא"א וישסו"ת, אשר הג"ר של הקומה, הם א"א, שדרכם בחסדים מכוסים, וע"כ נחשב להם קומת נשמה לבחינת ג"ר גמורים, כי מסך דראש א"א אינו שולט עליהם. ובחינת הו"ק של קומת ס"ג, דהיינו המחזה ולמטה דא"א, יצאו בבחינת ו"ק בלי ראש, כי לחסדים מגולים הם צריכים, וכבר המסך ממעט אותם מבחי' הארת חכמה. כל עוד שאין בהם רק בחינת ס"ג כי בינה יצאה מראש דא"א, כנ"ל, וכלפי חסדים מגולים אין בקומה זו בחינת ג"ר כלל. וזהו שורש ההתחלקות דא"א וישסו"ת, שא"א לבדם נוטלים הג"ר של הקומה, ויש"ס ותבונה מתחלקים מהם לפרצוף ו"ק.

ולפי"ז מובן מאליו, שבעת שאין בזו"ן אלא קומת ס"ג, שהיא נשמה, הרי גם הוא מוכרח להתחלק לב' פרצופים דוגמת א"א וישסו"ת, אשר רק חב"ד חג"ת שלו עד החזה, מקבלים ג"ר ובחינת ראש, להיותם בחינת חסדים מכוסים, אבל המחזה ולמטה נבדל לעצמו לפרצוף ו"ק בלי ראש, כי

ונקודה תחת היסוד ביחס התלבשות האורות. אלא בעת גדלות הו"א דנקודים, שהעלה אח"פ שלו מבי"ע, אז נבנה מהם גם הנוקבא בט"ר שלה. ע"כ אין בנין הנוקבא הנפרדת מתחילה אלא אחר גדלות נשמה דו"א, שאז מעלה גם באצילות נה"י החדשים שלו מבי"ע, שמהם לוקחת הנוקבא הט"ר שלה, כנ"ל. וכן בעת שהו"א עצמו חוזר לו"ק, ונה"י החדשים מתבטלים ממנו, הנה נעלם עמהם גם בחינת ט"ר דנוקבא. (אות צ"ד. ואור פנימי ד"ה וזה).

ריא) בעת שזו"ן עולים למ"ן להיכל או"א דע"ב, שאז או"א וישסו"ת נעשים לפרצוף אחד בקומה שוה, נבחנו"ם או"א שניהם לבחינת אבא לבד, וישסו"ת שניהם לבחינת אמא לבד, כנודע. ואז נכלל הו"א בבחינת אבא, ונה"י דאבא שהם או"א, מתלבשים בו עם המוחין. והנוקבא נכללת באמא שהם ישסו"ת, ונה"י של ישסו"ת מתלבשים בה עם המוחין. ואז נמצאים גם הזו"ן כמו או"א וישסו"ת בקומה שוה, ומשתמשים בכתר אחד. ואז הם בסוד שני המאורות הגדולים. אמנם זה אינו נוהג עד גמר התיקון, כי לזה צריכה הנוקבא לבחינת מ"ן נוקביות דצמצום א', שהיא גנוזה ברדל"א, שאינה מתגלה מטעם גמר התיקון, כמ"ש לעיל בתשובה ו' וז' עש"ה. (אות ק"צ).

ריב) נודע שכל ענין של המ"ה החדש, שהוא עולם האצילות, הוא רק לתקן את הב"ן, שהם כל הקומות אשר יצאו בגדלות דנקודים, שנתבטלו ונשברו, שע"י הזווגים דמ"ה החדש שבאצילות, המה מקבלים תיקונם, שכל הקומות חוזרות להיכנס כמו שהיו מטרם הביטול והשכירה. ונודע, שהם נחלקים לב' חלוקות: כי מתחילה יצאו ראשיהו דאו"א עלאין, שהמעלה למטה שלהם הם ד' המלכים דחג"ת עד החזה, ומסבת שבירת ד' המלכים האלו נתבטלו ג"כ האחורים דאו"א עלאין, שהם כל בחינת

קומת ס"ג אינה מספיקה לשמש להם בחינת ראש, להיותם צריכים להארת חכמה, כנ"ל בישסו"ת. הרי שבעת שז"א הוא בקומת נשמה הוא מוכרח להתחלק, לב' פרצופים נבדלים, שמחזה ולמעלה הוא בחי' זו"ן הגדולים בראש דנשמה, ומחזה ולמטה הוא בחינת זו"ן הקטנים, שיצאו לעצמם בו"ק בלא ראש. (אות פ"ג. ואור פ"ה ואח"כ).

רח) לאה היא בחינת אחורים דאמא שנתבטלה מראשיהו דאו"א בעת שביה"כ ונפלה למקום נוקבא דגופא. כנודע, ולפיכך נתקנה באצילות להיות בחינת נוקבא לו"א, ומקבלת ממוחין שלו ומתתקנת עמו. ונמצא שלאה היא מדרגה עליונה מז"א ממקורה, והיא באמת בחינת ראש של הו"א, כי אמא היא ראש של הו"א, ולכן אחר שקבל הו"א בחינת נשמה, היא עולה על ידו לבחינת ג"ר שלו, דהיינו מחזה ולמעלה ומקבלת ממנו הג"ר בשוה עם הנוקבא שבגופו דז"א שמחזה ולמעלה. אבל רחל, שהיא הנוקבא הנפרדת דז"א הנה היא רק תולדה מז"א, ומקורה היא בגדלות נקודים אחר שנתחברו אליו נה"י שלו מבי"ע, כנ"ל בתשובה ר"ו. שאז נעשו לה בנין של ט"ת מן נה"י דגדלות האלו, הרי שכל שורשה של רחל אינה אלא רק בנה"י דז"א, ואין לה חלק מחזה ולמעלה דז"א, ע"כ לא נתקנה אלא רק מחזה ולמטה דז"א, בדומה להנוקבא שבגופו דז"א שמבחינת מחזה ולמטה שלו. (אות קנ"ב. ואור פנימי ד"ה אכן).

רט) כי אז הו"א הוא בקומת ס"ג, דהיינו נשמה, ונתבאר לעיל בתשובה ר"ו. שאין קומת ס"ג מספקת להאיר למחזה ולמטה דז"א רק בחינת ו"ק בלי ראש. בהיות בה הצורך לחסדים מגולים. ע"ש. (א' תשל"ג ד"ה והנה).

רי) זה מובן ממקורו בנקודים, ששם שורש הנוקבא בעת קטנות הו"א, שאז היא רק בחי' נקודה תחת החזה, ביחס הכלים,

כנודע. ע"כ עדיין לא עלו בזה האחורים דישו"ת למקומם האמיתי כבתחילה.

בחינה הב', היא במוחין דשבת במוסף, שאז עולה הזו"ן למ"ן במקום ג"ר דא"א, ומעלה שם את האחורים של ישו"ת, העומדים אז בג"ר דא"א, וכאן נעשה העלאה שלימה אל האחורים דישו"ת, כי עתה עומד ישו"ת במקומו כעמידתו בעת הנקודים, כי ג"ר דא"א מכוונים נגד ישו"ת דנקודים, כנ"ל.

בחינה ג', היא האחורים דא"א שזו"ן מעלים ג"כ באותו העליה דעיבור למקום ג"ר דא"א, דהיינו בשבת במוסף כנ"ל. שכלפי האחורים דא"א הוא דומה, כמו בחינה הא' כלפי האחורים דישו"ת, הנ"ל. כי עדיין לא נתעלו למקומם האמיתי שהוא במקום ג"ר דעתיק, כי ג"ר דעתיק עומדים במוחין במקום ג"ר דנקודים, ששם עמידתם דא"א דנקודים כנודע. אלא שהם עדיין במקום נפילתם שהוא במקום דחג"ת דנקודים, דהיינו במקום ג"ר דא"א, כנ"ל, אלא שמקבלים תיקון ע"י כפיפת ראש דא"א שהם עתה במקום ג"ר דנקודים.

בחינה ד', היא במנחה דשבת, שאז עולה הז"א למ"ן בעיבור אל ישו"ת העומדים במקום ג"ר דעתיק, ונמצא שמעלה עתה האחורים דא"א אל מקומם האמיתי, למקום דג"ר נקודים. ויש עתה עליה שלמה לאחורים דא"א ג"כ. אמנם יש עוד חסרון בבחינת הקומה כי אין כאן במנחה דשבת אלא רק קומת הס"ג דיחידה דז"א, כי ע"כ אין הנוקבא יכולה עוד לעלות עמו למ"ן למקום ג"ר דעתיק, והוא נחלק משום זה לב' פרצופים, אשר רק ז"א ולאה יכולים לקבל המוחין האלו ולהלביש לג"ר דא"א, אבל יעקב ורחל נשארו למטה במקום חג"ת דא"א, כנודע. וע"כ עדיין לא נתעלו עוד כל האחורים דא"א בשלמות.

בחינה ה', היא בגמר התיקון, אשר אז תהיה גם הנוקבא ראויה להעלות מ"ן לג"ר דעתיק, כי אז תתגלה המלכות הגנוזה ברדל"א בסוד ראש פנה. ואז יתעלו כל

אח"פ שלהם שנתעלו להם בעת יציאת הקומות שלהם ממטה למעלה, שאחר ביטול הקומות חזרו ונפלו האחורים האלו למקום הגופות שלהם, דהיינו למקום שעמדו המלכים דחג"ת. ואח"כ יצאו ד' הקומות של ישו"ת דנקודים ממטה למעלה, אשר ד' המלכים תנהי"מ הם הממעלה למטה שלהם. ואחר שבירתם דד' מלכי תנהי"מ נתבטלו ג"כ האחורים דישו"ת, שהם אח"פ שנתחברו להם בעת יציאת אלו הקומות ממטה למעלה, ולאחר ביטולם חזרו ונפלו אח"פ דכל קומה למקום הגוף שלהם. כנודע.

ונמצא, שלא יוכל להיות גמר התיקון, מטרם שיתחזרו אלו האחורים שנפלו מא"א וישו"ת אל מקומם כבתחילה מטרם ביטולם, ואז יתוקנו ג"כ כל הכלים של שמונה מלכים עמהם וישבו להיות אצילות במקומם כבתחילה, כי כל קומה שנתקנה בא"א וישו"ת הם מעלים מבי"ע גם הכלים השייכים אל הממעלה למטה של אותה הקומה כנודע. וסדר של העלאת אחורים האלו נבחנו בה' בחינות.

בחינה הא', היא בהמוחין דחול שהם בחינת ישו"ת, הבאים ע"י כפיפת ראש דיחידה חיה למקום נשמה, שאז הז"א מעלה עם המ"ן שלו, רק בחינת אחורים שנפלו מישו"ת דנקודים אל מקום חג"ת דא"א, ששם הז"א עומד בעת עיבורו, שהקומה ההיא מעלה הכלים וניצוצין מד' מלכי תנהי"מ דנקודים שבבי"ע. אמנם העלאה זו אינה העלאה שלימה גם לאחורים דישו"ת משום שמקום עלית האחורים צריך להיות במקום הג"ר דא"א, שמקומו מכוון נגד מקום יציאת יש"ס ותבונה של הנקודים, כי הג"ר דא"א מלבישים לחג"ת דעתיק העומדים במקום ד' המלכים דחג"ת, שבמקומם יצא הראש של הישו"ת דנקודים. וכיוון שהעלאת האחורים לא היה אלא למקום חג"ת דא"א, והזווג נעשה ע"י כפיפת ראש דא"א ממקום ג"ר דא"א למקום חג"ת שלו,

הבחינות דאחורים דאו"א בשלמות למקומם כבתחילה ואז יהיה גמר התיקון. וכדי להבין היטב תשובה זו, צריכים לזכור היטב כל המתבאר בתשובה ט', ע"ש.

ריג) כנ"ל בתשובה הסמוכה, שאין העלאת האחורים דאו"א באים למקומם, אלא רק בעת שהווג והעיבור נעשה במקום ג"ר דעתיק, עש"ה.

ריד) ו"ק נקראו חיצוניות, וג"ר נקראו פנימיות, וישו"ת הוא בחינת ו"ק דאו"א, ע"כ נקראים חיצוניות, כלפי או"א שנקראים פנימיות.

רטו) נתבאר לעיל בתשובה ז', שרק ז"א ואמא יכולים לשמש במ"ן דוכרים שבדיקנא, להיותם מבחינת ט"ר דאו"י, שממדת צמצום א' אין שום נוקביות בט"ר אלא רק במלכות לבד, וע"כ בחינת הנוקביות שבהם היא רק בחינת התכללות ממלכות, הנקרא בנימין הכלול ביוסף, בדומה למ"ן דדיקנא. אבל הנוקבא רחל, שהיא בחי' מלכות עצמה, אינה יכולה לקבל בחי' מ"ן זכרים אלו דדיקנא, אלא שהיא צריכה למלכות דצמצום א', שנגנזה ברדלי"א עד לע"ל, וע"כ אין רחל יכולה לעלות עם הו"א למ"ן לג"ר דעתיק, כי המ"ן שלה דצמצום א' שהיא צריכה, אינה מגולה שמה. ולפיכך רק ז"א ולא, שהם בחינת ט"ר דאו"י, יכולים להכלל בעיבור דישו"ת שבמקום ג"ר דעתיק, ולהליבש לג"ר דאו"א, כי יש להם שם בחינת מ"ן דצמצום א' המספיק להם, דהיינו מבחינת יסוד דמלכות שבדיקנא. ולכן הם עולים במנחה דשבת ומלבישים למקום ג"ר דאו"א. אבל רחל אינה יכולה לעלות עמהם, כי אין לה שם בחינת מ"ן שלה, שהיא המלכות דצמצום א', כי גנוזה ברדלי"א ואינה באה בווג עד לע"ל. ועי' היטב בתשובה ז'.

רטז) כל מדרגה צריכה לעי"מ מחדש,

הן בחיצוניות והן בפנימיות, כנודע. וע"כ הגם שכבר נשלמו זו"ן במדרגת חיה במוסף דשבת, אמנם מבחי' יחידה עדיין לא קבלו כלום עד שבת במנחה. ומוחין אלו דמנחה הם רק בחינת נשמה דיחידה, שהם אינם מספיקים רק לזו"ן הגדולים ולא, אבל לזו"ן הקטנים אינם מספיקים לבחינת ג"ר, אלא רק לבחינת ו"ק לבד, וע"כ נשארו למטה בתג"ת דאו"א, ולא עלו עמהם לג"ר. ונמצא שאלו יעקב ורחל העומדים בתג"ת דאו"א בעת עליית זו"ן לג"ר דאו"א, הם יעקב ורחל דבחינת יחידה. ועי' לעיל תשובה רט"ו שבארנו טעם אחר על מה שאין רחל עולה לג"ר דאו"א. ושניהם אמיתים.

ריז) עי' לעיל בתשובה רט"ז.

ריח) הדבר אמור באצילות הקטנות של הנוקבא, דהיינו לבחינת הע"ס דו"ק. ונודע, שמטרת שהפרצוף נשלם בבחינת הקטנות, אינו יכול לעלות מעצמו למ"ן, כי אין לה עוד שום מציאות בפ"ע. כנ"ל בדף תשל"ח אות ו'. וע"כ רק ז"א עולה למ"ן בלבדו שזה מספיק לבנין הקטנות דנוקבא. אלא אח"כ שכבר נבנה בבחינת ו"ק שלה מחוזה ולמטה יכולה גם היא לעלות למ"ן לאו"א. כמ"ש שם בדברי הרב הנ"ל. שבפעם שניה אחר שיש לו כבר להפרצוף מדת הו"ק, הוא יכול לעלות למ"ן לעליון מעצמו. עש"ה. (אות צ"ט).

ריט) כי אין אחיזה לחיצונים אלא רק במקום שיש חסרון בהאורות. וע"כ כיון שמוחין דס"ג אינם מספיקים לג"ר בשביל זו"ן הקטנים, הרי יש אחיזה לחיצונים באחורים שלהם, וצריכים להיות דבוקים אב"א, בסוד אחוריהם ביתה. אבל מחוזה דו"א ולמעלה ששם יש לו ג"ר, אין שום אחיזה לחיצונים, והאחורים יכולים להיות מגולים. (אות ק"ב).

(רכ) ענין היות זו"ן אב"א, מורה שהעליה שלהם לאו"א, הוא לקבל מוחין דאחורים. אמנם הזווג עצמו שלהם באו"א, הם בהכרח פב"פ, כי הם נכללו באו"א שם, ואו"א הם פב"פ. אלא שבכלל נקראים הזווגים והמוחין האלו בשם אב"א, משום שהם באים רק להשלמת כלים, ובחינת הכלים נקרא ב"ן ואחורים וכן חיצוניות. (אות ק"ג).

רכא) ע"י להלן בתשובה רכ"ב.

רכב) שינה ותרדמה פירושו: עליה למ"ן, כי בעת שהמוחין עולים למ"ן, והפרצוף נשאר למטה בלי מוחין הוא נבחן לישן, בדומה לאדם ישן, שאין מוחותיו מגולים בזמן ההוא. ומטעם זה עצמו, נקרא לידת המוחין והתלבשותם בחזרה בפרצוף, בשם קיצה משנתו. ולפיכך בעת עלית מ"ן דו"ן לאו"א לצורך המוחין דנסירה, נבחן ז"א לישן, כי מוחותיו נסתלקו ועלו למ"ן לאו"א, אבל לאה נבחנת לנעורה כי היא מקבלת שם תכף המוחין אלו דנסירה, דהיינו הבינות וגבורות דאו"א, הנכללות באמא, ולאה שהיא נכללת באמא בעת עלית מ"ן היא מקבלתם תכף, ויורדת עמהם למטה במקומה, והיא ננסרת מז"א, כלומר שנעשה בקבלת המוחין דע"ב האלו לפרצוף נפרד לעצמו, כי מקודם לכן במוחין דס"ג, לא היה בה אלא בחינת חסדים מכוסים מג"ר דאמא כמו המוחין דז"א עצמו, וכיון שהיא שוה אליו במין המוחין, נבחנת כמו דבוקה עמו. אבל עתה שלא קבלה בחי' מוחין דחסדים מגולים מע"ב דאמא ע"י עלית המ"ן, הרי נפרשה מבחינת המוחין דז"א. כי המוחין דז"א הם תמיד בבחינת חסדים מכוסים, ואפילו בעת השגתו למוחין דע"ב, אלא שנעשה אז בבחינת ס' דצלם, המשפיעה הארת חכמה אל ל' דצל"ם אע"פ שהוא עצמו הוא רק בחינת חסדים מכוסים. כמ"ש היטב בחלק י"ג. עש"ה. אמנם לאה אחר שקבלה הבינות וגבורות דאו"א, היא

נעשתה לחסדים מגולים בדומה לל' דצל"ם, וע"כ נמצאת עתה שננסרה מז"א. וענין זה כבר נתבאר לעיל במוחין דפב"פ דחצות לילה, שלא מקבלת מן הז"א, אשר לאה מקבלת אז הכלים דרחל בהשאלה, שזה הכרח לה משום שמקבלת המוחין בנה"י ארוכים דאמא, שפירושו מוחין דע"ב, שהם ארוכים, כי ארוך פירושו חכמה. עש"ה. והנה נתבאר, הטעם שהנוקבא לאה נבחנת לנעורה, משום שיורדת תכף עם המוחין דנסירה שקבלה, וננסרת מן ז"א, וכיון שיש לה מוחין הרי היא נבחנת לנעורה כנ"ל. אבל ז"א עצמו אינו יורד למטה עד שמקבל שם גם המוחין השייכים לרחל, כי רחל אינה יכולה לקבל תכף המוחין בהיכל או"א, כמו לאה, כי היא תולדה של ז"א, ואו"א נחשבים לעלי עליון של רחל, כנודע, וע"כ אין רחל מקבלת המוחין אלא אחר שנעור ז"א משנתו, דהיינו אחר ירידת ז"א למטה למקומו ומשפיע לה המוחין, שענין ירידה זו דז"א נעשה ע"י תקיעת שופר בר"ה, ואז מקבלת רחל המוחין דנסירה מן ז"א בדרך המדרגה. ולפיכך נבחן שלאה היא נעורה ואינה ישנה, כי היא קבלה תכף המוחין הראוים לה. אבל ז"א שהוא צריך להשפיע המוחין אל הנוקבא רחל, אינו יורד משם אלא אחר תקיעת שופר, ואז נעור, והוא משפיע המוחין לרחל. באופן, שמ"ש שבזמן הדורמיטא אין הנקבה ישנה סובב רק על נוקבא לאה, בהיותה מקבלת תכף המוחין ויורדת למטה. אבל ברחל אין נוהג זה, כנ"ל, כי היא יורדת בשוה עם הז"א בעת תקיעת שופר. כמבואר (באות קכ"ב).

ומ"ש הרב לעיל באות קס"ג. "כשנסתלקו בינה וגבורה מז"א אז היו מאירים בנוקבא לאה בסוד או"מ ומשם נמשך אל המלכות רחל ואינם ישנות כמו הז"א" שמשמע מזה שגם רחל אינה ישינה, הכונה היא על בחינת הכלים דרחל המתחברים ללאה בחצות לילה עד הבוקר, שמבחי' זו אפשר לומר שגם רחל מקבלת

עושה את הכלי דיסוד, כנ"ל. הרי שאין הכלי דיסוד נעשה אלא אחר שהנוקבא קבלה למוחין דג"ר שהם המוחין דנסירה. (אות ק"ח).

רכה) ע"י לעיל בתשובה הסמוכה.

רכו) ע"י לעיל תשובה צ"ב. (אות ל'). ואות קי"ג וקי"ד).

רכז) הגבורות דנוקבא אינם משלה, כי מצד עצמה אינה נשרשת אלא במלכות דאמא, שהיא צמצום ב', ואין המוחין יוצאים עליה אלא ע"י התכללות המלכות דאמא בעטרא דגבורה דז"א, כנודע, וע"כ היא בחינת דינא רפיא כי כל הגבורות דצמצום א' שבה, היא רק בחינת הארה שמקבלת מגבורות של ז"א כנ"ל. אבל ז"א אין צריך לקבל הארת גבורות מזולתו, כי הוא מקבל בחי' הגבורות דצמצום א' ממקורו ממזל ונקא, שהם בחינת יסוד דמלכות מצמצום א' כנודע. וע"כ הנה"י שלו ששם מקום הסיום הם דינין קשים, כי בחינת צמצום הא' היא מדת הדין הקשה. שאין העולם יכול להתקיים בה אלא בשיתופה עם מדת הרחמים, כנודע, וע"כ כל שהולך, הדינים מתגברים בו, ואין לנה"י שלו מיתוק אלא בהתלבשות במוחין דנוקבא, שהיא בחינת מלכות דאמא וצמצום ב'. ושם הם מתמתקים במדת הרחמים דאמא. (אות קי"ב).

רכח) א', הוא נסירת הדינין שמחזה ולמעלה דז"א עד הכתר שבו, ששם היא בחינת הנוקבא שבגופו דז"א, שהיא בחינת גבורות זכרים דצמצום א' כמו אמא דע"ב שעל המ"ן דדיקנא, להיותה בחינת ז"א עצמו, שהוא יכול לקבל המ"ן זכרים האלו. כנ"ל בתשובה ו' ע"ש. וב' הוא המחזה ולמטה דז"א, דהיינו הדינין השייכים רק לנוקבא הקטנה רחל, שהיא בחינת דינא רפיא ממקורה, דהיינו ממלכות דאמא, שהיא מדת הרחמים, כנ"ל, בתשובה רכ"ז. וע"כ

המוחין תיכף בעת עלית מ"ן, דהיינו ע"י שאילת הכלים שלה אל לאה. (כנ"ל חלק י"ד אות ל"ה) אמנם אין קבלה זו נבחן על שם בנין פרצוף של רחל, כי רחל צריכה לקבל המוחין ע"י ז"א והיינו אחר הקיצה משנתו בסוד תקיעת שופר. ולא ע"י לאה כמ"ש הרב לעיל באות קס"ג. אלא שהוא סובב על הכלים דרחל המתחברים לפרצוף לאה בעת שלאה מקבלת נה"י הארוכים דאמא, שבעת ההיא נמצאת רחל מקבלת המוחין ע"י לאה, כמבואר. ומ"ש שמאירים בלאה בסוד או"מ, הוא משום שהמוחין דב"ן מיוחסים עצמם הם נבחנים לאו"מ, כנ"ל באות קע"ט. שאינם נבחנים לאו"פ רק מבחינת התחברותם עם המ"ה. משום ששורשם הם מאורות דנקודות שהם בחי' עליון אל אצילות כמ"ש שם. וכיון שקבלה זו היא רק לבינות וגבורות לבד, ע"כ נקראים או"מ. (אות ר"ד. ואות קס"ג. ואות קכ"ב).

רכג) ע"י לעיל בתשובה ס'. (אות ק"ה).

רכד) כי בעת קטנותה אין לה אלא גו"ע בחסר אח"פ, דהיינו חב"ד תג"ת דכלים בחסר נה"י. וזהו בכללות ובפרטות, שאין בכל ספירה זולת ב"ש עליונים, וחסרה משליש תחתון. ובמצב הזה אין לה יסוד ומלכות כל עיקר, שהמה רק כוללים דתג"ת נ"ה, ואינם ספירות ממש כמותם, אלא היסוד הוא כולל דה"ת, ומלכות היא כוללת דה"ג, כנודע. וע"כ, כל זמן שהג"ת נ"ה עצמם הם חסרים משליש תחתון, אי אפשר שיתקן מהם בחינת כולל ליסוד, וכולל למלכות. וע"כ הם חסרים לגמרי בזמן הקטנות דנוקבא. ולפיכך אין להנוקבא המציאות של היסוד שלה אלא אחר שהיא משגת המוחין דע"ב מאמא דמזלא, המורידים ה"ת מעינים ומעלה אח"פ, שאז נשלמו נה"י של הכללות, ובפרטות נשלמו לה אז כל השלישים תחתונים דע"ס שלה, ואז יוצא בה מציאות היסוד, כי אחר שנשלמו התג"ת נ"ה בשלישים תחתונים אז בחי' הכולל שלהם

אפילו שהיא מקבלת עתה מבחי' הגבורות דמ"ן זכרים כמו הו"א מ"מ הם נמתקים בה ע"י הו"א, משום שהיא דינא רפיא ממקורה. (אות קט"ו).

רכט) בעת התרדמה שפירושה עלית מ"ן דו"ן לאו"א שבמקום ע"ב, ששם אבא כולו מ"ה, דהיינו חכמה וחסדים שלו ודאמא. ואמא כולה ב"ן, דהיינו בינות וגבורות שלה ודאבא, ונמצא, שו"א הנכלל שם באבא, הוא ג"כ כולו מ"ה דהיינו חו"ח דאו"א, וכן חצי ימיני דדעת עליון ותחתון השייך ג"כ למ"ה. והנוקבא שנתכללה שם באמא, היא כולה ב"ן כמו אמא, דהיינו בוג דאו"א, וכן צד השמאלי דדעת עליון ותחתון. הנחשבים ג"כ לב"ן. והבוג שלוקחת הנוקבא, נחשבים תכף שהם מתלבשים בה, דהיינו בבחינת לאה ששואלת הכלים דרחל, כנ"ל בתשובה רכ"ב. ע"ש. אבל ז"א, שאינו יורד משם אלא בעת תקיעת שופר, כמ"ש שם. נמצא המוחין דחו"ח וחצי דעת עליון ודעת תחתון שלוקח שם מאבא, הם אצלו רק בבחינת מקיפים כי כל עוד שו"א הוא באבא, נבחנים המוחין רק למקיפים לבחינת ו"ק שלו שנשארו בתרדמה למטה. כמ"ש להלן בתשובה רנ"ד עש"ה. (אות ק"ס וקס"א).

שבגופו. אמנם בעת שמקבלת המוחין דבינות וגבורות מאמא דע"ב דמזלא, שהם מורידים הה"ת מעינים שלה ומעלים אח"פ שהם נה"י חדשים, שאז משגת כלי דיסוד, הנה היא נפרדה ממנו לבחי' פרצוף מיוחד כי עתה יש לה אחורים וכותל משלה, וגם בבחינת חסדים מגולים, כגודע. הרי שנתנית הגבורות שלא ע"י ז"א, דהיינו המוחין דבינות וגבורות שהיא מקבלת מאמא הבונים את האחורים שלה, היא הגורמת שתתנסר מז"א, להיותם בפרצוף נבדל בפ"ע. וע"י לעיל בתשובה ר"ל. (אות קי"ט).

רלב) כי בעת שיש לו"א מוחין דס"ג, מתתקנת אז לאה כמו הנוקבא הגדולה שבגופו דז"א, ונמצאים ע"כ המוחין שלה שוים לנוקבא דז"א שבגופו, דהיינו בחינת חסדים מכוסים דג"ר דבינה, וע"כ נחשבת לאה אז כמו שהיא דבוקה עמו, כי המוחין שלה שוים אליו. אמנם בעת שמקבלת המוחין דע"ב דאמא דמזלא, שהם המוחין דנסירה, הנה אז לאה מתחברת עם רחל שמחזה ולמטה ונעשית לפרצוף אחד, ונמצאים המוחין שלה בבחינת חסדים מגולים, שהם משונים מז"א, וע"כ נבחנת עתה שהיא ננסרה מז"א. וע"י לע"י תשובה רכ"ב. (אות ק"כ. ואות קכ"ה).

רלג) משום שאחר קבלתה המוחין דנסירה מז"א, יש לה בהמוחין ההם ב' מיתוקים: א' מאמא עצמה, דהיינו מעת היותה בהיכל או"א בבחינת מ"ן. וב' ע"י הו"א, שנותן לה אותם פעם ב' בדרך המדרגה. (אות קכ"ד).

רלד) משום שהגבורות שמחזה ולמעלה הם ממדרגת הו"א עצמו, והם ראויים לקבל מאו"א עצמם, הנחשבים להעליון שלהם, וע"כ מקבלתם תכף המוחין עם עליתן למ"ן, וננסרים. אבל מחזה ולמטה הם הגבורות השייכים לרחל, הנחשבת למדרגה ג' מאו"א, והיא מחויבת לקבל הגבורות פעם ב' ע"י

רל) היינו הגבורות זכרים שהיא מקבלת מאמא מכח התכללות הו"א דא"א בנצח שלו, שאז אינה צריכה לקבל הארה מעטרא דגבורה דז"א כמו בעת שהיא פב"פ, אלא שהיא מקבלת הגבורות זכרים עצמם מאמא. כמ"ש בתשובה ו' וז' ע"ש. (אות קי"ח).

רלא) כל ענין הדיבוק דאב"א בכותל אחד עם ז"א, הנוהג בנוקבא, בעת היותה עמו מחזה ולמטה, היא משום שהיא חסרה בחינת נה"י שלה, וע"כ אין בה שום זווה בבחינת עצמה אלא שהיא מקבלת דרך הנוקבא הקטנה שבגופו דז"א, וע"כ היא דבוקה עמו בגופו כמו הנוקבא הקטנה

מאמא שלא ע"י ז"א, כי אע"פ שהיא נוטלתם ע"י ז"א מ"מ המוחין גופייהו מיוחסים לאמא על שם שהם באים מע"ב דאמא דמזלא, שהם מ"ן זכרים. ורק המוחין דפב"פ נבחנים שלוקחתם ע"י ז"א, שזה להורות שהם באים מהווג הנעשה בראש הו"א, ולא מהווג דא"א דמזלא. (אות קכ"ח).

רלו) אע"פ שאומר שהמוחין דנסירה המגדלים אותה בכל האחר דז"א, היא לוקחתם ע"י ז"א עצמו בהמשך עשיית, עכ"ז המוחין גופייהו מיוחסים לאמא שלא ע"י ז"א, להיותם נמשכים מהווג שבא"א על המ"ן דמזלין, כנ"ל בתשובה קל"ו. ומה שמדייק לומר על המוחין שלאחר תקיעת שופר שהם באים ע"י ז"א שלא ע"י אמא, הוא רק להבחין במקום הקבלה, כי קודם תקיעת שופר כשוז"ן עוד בהיכל א"א נמצאת הנוקבא כלולה באמא, והיא לוקחתם מידי אמא עצמה. ואחר תקיעת שופר שכבר ירדו הזו"ן למקומם היא לוקחתם מידי הו"א. אבל אלו המוחין בכלל נבחנים שבאים מאמא ומקבלתם בנה"י דאמא. ורק המוחין דפב"פ באים מז"א, ומקבלתם בנה"י דז"א. (אות קכ"ח. ואות קל"ד).

רלו) כי ביום א' ננסרים הדינין שמחזה ולמעלה עד הכתר שבו, שהם ממקורם בחינת גבורות זכרים, וכן הם אפילו בהמוחין דפב"פ, וכיון שהם גבורות זכרים, שפירושו, בחינת יסוד דמלכות דצמצום א' הנמשכים מן מזל ונקה. ע"כ נבחן שהנסירה הנעשה ביום א' דר"ה, הוא דינא קשיא, כי ממדת הדין הם, דהיינו צמצום א'. אבל ביום ב' שאין שם דינין אלא דרחל, שהיא ממקורה בחינת מלכות דאמא, ומדת הדין שלה נגנוה ברדל"א ע"כ נסירת הדינין ההם נבחנים בשם דינא רפיא. וע"י לעיל בתשובה רכ"ח (אות קכ"ט וק"ל וקל"א).

רלו) קודם הנסירה יש בז"א מ"ה וב"ן

ז"א במקומו, שהוא העליון שלה. וע"כ מכתר דז"א עד החזה שלו ננסרים בכל שלימותם ביום א' דר"ה, אבל הגבורות שמחזה ולמטה מתחילין להתנסר ביום א' אחר תקיעת שופר ע"י קבלתה או מז"א, וכן הולכים וננסרין בעשיית עד שנגמרים ביוה"כ. (אות קכ"ד).

רלו) המוחין נתונים ללאה תחילה משום שיכולה לקבל ישר מא"א כמו הו"א, והיא מקבלתם תכף. לכן הגבורות שמחזה ולמעלה, הנחשבים אל מדרגת ז"א עצמו, ננסרים תכף עם עלייתם למ"ן וניתנין ללאה. כנ"ל בתשובה רכ"ב. ע"ש. אבל אחר תקיעת שופר שז"א יורד למקומו ונותן המוחין אל רחל לבנין פרצופה, הנה אז יוצאים המוחין מלאה ונתונים לרחל, ואז בהכרח שרחל מקבלת הגבורות שמכתר עד החזה, שהיא בחינת נוקבא שבגופו דז"א שנטלה לאה מקודם, ועתה זה שיין לרחל כי ע"כ היא עולה ומלכשת לז"א בקומה שוה עד הכתר. אלא מטרם שז"א ירד למקומו, קבלה לאה המוחין וגם הגבורות שמכתר עד החזה, דהיינו קודם תקיעת שופר. כנ"ל (א' תשנ"ו ד"ה ואין).

רלו) כי בעת שהם בהיכל א"א, דהיינו קודם תקיעת שופר, שז"א כלול שם באבא ונוקבא באמא, נבחן, אשר הנוקבא לוקחת שם הגבורות ע"י אמא עצמה שלא ע"י ז"א, כי היא כלולה באמא ונוטלת המוחין ממנה, כמו שז"א כלול באבא ונוטל המוחין ממנו. אמנם אין קבלה זו דאמא מספיק אל הנוקבא, משום שהיא עלי עליון שלה וע"כ צריכה לחזור ולקבלם ע"י ז"א עצמו, וזה מגיע לה אחר תקיעת שופר בהמשך עשרת ימי תשובה. ונמצא שביום א' בלבד קודם תקיעת שופר מקבלת הנוקבא ע"י אמא, אבל אחר תקיעת שופר דיום א' כבר בא הו"א למקומו, והיא לוקחת אותם ע"י ז"א לבד. אמנם תזכור שגם אלו המוחין שהיא לוקחת ע"י הו"א בעשיית נקראים ג"כ שהם

דאבא, והוא כולה ב"ן, ואבא עצמו כולו מ"ה. כי המ"ה דאמא נתחבר אל אבא, והו"ק דחכמה דב"ן דאבא נתחבר אל אמא. באופן, שרק בקומת ס"ג דאו"א יש לכל אחד מהם מ"ה וב"ן. אבל מקומת ע"ב ולמעלה, נמצא אבא כולו מ"ה: מ"ה דמ"ה, ומ"ה דב"ן. ואמא כולה ב"ן, ב"ן דמ"ה, וב"ן דב"ן. (אות ק"מ).

רמא) המוחין דו"א בעת יציאתם באו"א דע"ב, היה אבא כולו מ"ה ואמא כולה ב"ן, כנ"ל בתשובה ר"מ. אמנם בעת לידת המוחין חזרו או"א לקביעות שבהם, ושוב נתחלק הב"ן בין או"א, ונמצא מ"ה וב"ן באבא לבד, וכן מ"ה וב"ן באמא לבד. וא"כ, הנה"י דאבא עם המוחין הצריכים להתלבש בו"א, יש בהם עתה מ"ה וב"ן, ואיך יתלבשו בו"א שכולו מ"ה לבד. וכן איך יתלבשו הנה"י דאמא עם המוחין בהנוקבא שכולה ב"ן, בעת שיש בנה"י דאמא גם מ"ה. ולפיכך המוחין שבאלו נה"י דאו"א צריכים להתחלף עתה, שנה"י דאבא יקבלו ג"כ המ"ה שבנה"י דאמא, ויהיה נה"י דאבא כולו מ"ה כבעת יציאת המוחין בג"ר דא"א. וכן נה"י דאמא יקבלו הב"ן שבנה"י דאבא ותהיה אמא כולה ב"ן, כבעת יציאת המוחין, ואז נה"י דאבא יוכלו להתלבש בו"א שכולו מ"ה, ונה"י דאמא יוכלו להתלבש בנוקבא שכולה ב"ן. (אות ק"מ).

רמב) משום שהמוחין באים מאו"א דע"ב שבהם אבא קולו מ"ה ואמא כולה ב"ן, כנ"ל בתשובה רמ"א. וע"כ הו"א שנכלל באבא, המוחין שלו כולם מ"ה כמו אבא. והנוקבא הנכללת באמא המוחין שלה כולם ב"ן כמו אמא. (אות קמ"ב).

רמג) ע"י בתשובה ז'. (אות קמ"ב).

רמד) הנוקבא משורשה אינה אלא רק נקודת הסיום דו"א, דהיינו נקודה דחזה מצד

כי בקטנות יש בו ו"ק דמ"ה וו"ק דב"ן. ובגדלות יש בו מחזה ולמעלה ג"ר דמ"ה וב"ן, ומחזה ולמטה יש בו ו"ק דמ"ה וב"ן. וז"א עצמן נבחן למ"ה, ובחינת השמאל שבו דהיינו הנוקבא שבגופו עצמו, שהיא המלכיות דט"ס שלו, נקראו ב"ן. כנודע. אבל אחר הנסירה ננסר ממנו כל הצד ב"ן שבו, דהיינו בחינת הנוקבא שבגופו, וניתנית אל הנוקבא רחל, ואז נשאר ו"א כולו חסד, שהוא מ"ה, והנוקבא כולה דין שהיא ב"ן. ואע"פ שגם אחר הנסירה יש בו בחינת עטרא דגבורה שהיא דין, ולא עוד אלא שהוא בחינת דינא קשיא, דהיינו מבחינת צמצום א' הנקרא שורש הדין. אמנם אינה משמשת בו לצרכו עצמו, אלא כדי להאיר המוחין בהנוקבא רחל. וזה דומה לבחינת או"א וישסו"ת שאפילו במוחין דע"ב, שהם חכמה, נבחנים או"א ל"ם דצל"ם וחסדים מכוסים, ובחינת החכמה הם משפיעים לישסו"ת שהם ל' דצל"ם ובחינת חסדים מגולים. ומ"מ או"א נקראו חכמה אע"פ שהם חסדים מכוסים, משום שהם שורש החכמה אלא שאינם צריכים לחכמה לצורך עצמם, אלא כדי להשפיע אל ישסו"ת שהם צריכים לה. ועד"ז כאן בזו"ן, כי באמת שורש הגבורה והמוחין הם רק בז"א, ומ"מ הוא נבחן בבחינת ל' דצל"ם, שכולו חסדים מכוסים בסוד עוקא דכ"א, וע"כ אין הוא משמש בהמוחין לצורך עצמו, אלא כדי להשפיע אל הנוקבא, כי רק היא צריכה להארת החכמה, להיותה בחינת חסדים מגולים. (אות קל"ב).

רמ) במוחין הקבועים דאצילות, אשר או"א הם בקומת ס"ג, נתחלקו ו"ק דחו"ב דב"ן בין או"א, שאבא לקח ו"ק דחכמה דב"ן, ואמא לקחה ה"ק דבינה דב"ן. אמנם בעת עלית או"א לג"ר דא"א ומשיגים שם קומת ע"ב ע"י כפיפת ראש דג"ר דעתיק למקום ג"ר דא"א, הרי אמא משגת שם הג"ר דחו"ב דב"ן דנטיל עתיק, וע"כ מתחברים אליה גם הו"ק דחכמה דב"ן

הכלים, והיא בחינת הכתר שבנוקבא, כי בכלים נבחן תמיד שהעליונים נגדלים מתחילה. והיא נקודה תחת היסוד מבחינת האורות המתלבשים בכלים, ומבחינה זו היא מלכות שבנוקבא, דהיינו בחינה העשירית. כי באורות נבחן תמיד אשר התחתונים נכנסים מתחילה. ולפיכך, קודם הנסירה אין בה אלא בחינת שורשה לבד, שהיא בחינת העשירית, כנ"ל. ואחר הנסירה היא לוקחת כל הבחינות דנוקבא שבגופו דו"א, שהם המלכיות דע"ס שלו מכתר עד מלכות שבו, ואז היא נבנית בפרצוף שלם בפני עצמה. (אות קמ"ד).

רמה) כי שורש הנקבא, שהוא נקודה תחת היסוד דו"א, היא מבחינת הכלים דפנים דנקודים, דהיינו מלך הו', מבחינת מה שיצא בעת קטנות הנקודים. ונודע, שכל הבא באצילות מכלים דפנים דנקודים, אינו נוהג בהם שום מיעוט לעולם, משום ששבידתם לא היה מחמת עצמם אלא מכח עירובם עם הכלים דאחורים, ולכן כיון שנבררו פעם, אינם מתמעטים עוד. (אות קמ"ה).

רמו) אין חזרת הנוקבא לנקודה, מבטל כלום את בנין פרצופה דאחור, כי חזרה זו פירושה, עלית מ"ן, כי בכל עלית מ"ן צריך לעלות כל בחינת התוספות שבפרצוף, ואין נשאר למטה אלא רק בחינת הקביעות לבד, אשר בז"א הוא בחינת ו"ק, ובנוקבא היא בחינת נקודה. באופן, שענין חזרתה לנקודה הוא רק מה שנשאר בה למטה במקומה, בעת שהט"ר שבה עלו למעלה בסוד מ"ן, כדי לקבל מוחין דפנים. (אות קמ"ו).

רמז) ט"ס דכל קומה מרומזים בשמות
הוי"ה ומילואיהם: הט"ס דקומת ע"ב, הנה
הכתר שבה מרומז בהוי"ה פשוטה לבד, כי
כל כתר הוא שורש של הקומה, והוי"ה
פשוטה היא השורש לכל המילואים הבאים
בה. וספירה התכמה דע"ב, היא עשר אותיות

הווי"ה במילוי דיודין, כזה: יוד, הי, ויו, וי.
הי. וספירה הבינה דע"ב, היא הווי"ה דיודין
במילוי המילוי, כזה: יוד ויו דלת, הי יוד,
ויו יוד ויו, הי יוד. שהם כ"ח אותיות.
וספירת הו"א דע"ב, דהיינו חג"ת נה"י שבו
הם עשר אותיות הווי"ה במילוי דיודין כמו
ספירת התכמה דע"ב. כי ז"א שוה בזה
לחכמה, בסוד מ"ה שמו ומ"ה שם בנו כי
תדע. והנה נתבאר הט"ס דפנים דקומת ע"ב,
וזהו רק בחינת הט"ר דכל ספירה, שהם
הדכר דקומה זו, אבל המלכיות דכל ספירה
שהם הצד שמאל של הקומה, שהיא בחי'
הנוקבא שבגופו, הם בחינת המספר
והגימטריא של ד' מיני הויות הנ"ל.

כי המלכות דכתר, היא המספר של ד' אותיות דהוי"ה פשוטה, שהיא כ"ו. ומלכות דחכמה היא המספר של הוי"ה במילוי יודין, שהוא ע"ב ומלכות דבינה היא המספר של כ"ח אותיות דהוי"ה דיודין במילוי המילוי שהם תר"י. ומלכות דו"א הוא ע"ב, דהיינו המספר דהוי"ה במילוי יודין. והנה נתבאר המלכיות דט"ס דפנים דקומת ע"ב. (אות קמ"ז).

רמז) הריבוע של אותיות הו"ו"ה
ומילואיהם, רומזים על בחינת הספירות
דאחרים דאותה הקומה. למשל בהו"ו"ה
דקומת ע"ב, שנתבארו הט"ס דפנים שלה
לעיל בתשובה רמ"ז. הנה האחרים דכתר
דע"ב, הוא י' אותיות דריבוע ד' אותיות
דפשוט, כזה: י', י"ה, י"ו, יהו"ה. ואחרים
דחכמה דע"ב, הם הריבוע ד"י אותיות
דהו"ה במילוי יודין, כזה: יוד, יוד ה',
יוד ה' ויו, יוד ה' ויו ה'. שהם כ"ו אותיות.
ואחרים של ספירת בינה דע"ב, הם קנ"ו
אותיות של הריבוע דכ"ח אותיות דמילוי
המילוי, כזה: יוד, יוד ויו, יוד דלת, יוד
ויו דלת ה', יוד ויו דלת ה' יוד, יוד ויו
דלת ה' יוד ויו, יוד ויו דלת ה' יוד ויו
יוד, יוד ויו דלת ה' יוד ויו יוד ויו, יוד ויו
דלת ה' יוד ויו יוד ויו ה', יוד ויו דלת
ה' יוד ויו יוד ויו ה' יוד, ואחרים דנ"א

דע"ב, הם שוים לאחורים דחכמה דע"ב, שהם כ"ו האותיות דריבוע דהוי"ה במילוי יודין, כנ"ל. והאחורים של המלכיות של אלו הט"ס דאחורים דע"ב, הם המספר של כל אחד, כי אחורים דמלכות דכתר ע"ב, הם הגימטריא ד' אותיות הריבוע דהוי"ה דפשוט, שהוא גימטריא ע"ב. ואחורים דמלכות דחכמה דע"ב, הם המספר של כ"ו אותיות הריבוע דהוי"ה במילוי יודין. ואחורים דמלכות דבינה דע"ב, הוא המספר של קנ"ו אותיות, דריבוע הכ"ח אותיות מילוי המילוי. ואחורים של מלכות דז"א, דומה אל אחורים דמלכות דחכמה דע"ב. ועל דרך זה שנתבארו הט"ס דפנים ואחוריים והמלכיות שלהם בקומת ע"ב, כן הוא בהוי"ה דס"ג והוי"ה דמ"ה והוי"ה דב"ן. שכתר הוא הוי"ה פשוטה שבהם, וחכמה היא הוי"ה במילוי, ובינה היא מילוי המילוי, וז"א דומה תמיד לחכמה דאותה הקומה. וכן הט"ס דאחורים דכל קומה הוא תמיד בחינת הריבועים, ע"ד שנתבאר בקומת ע"ב. ובחינת המלכיות דט"ס דפנים הם הגימטריא דהויות ומילואיהם ביושר. ובחינת מלכיות דט"ס דאחורים הם הגימטריא דהויות ומילואיהם בריבוע.

רמט) ע"י לעיל תשובה רמ"ז, ורמ"ח.

רג) כשז"א הוא רק בבחינת מוחין דאחורים, אין לו רק הריבועים של ד' מיני הויות הנ"ל בתשובה רמ"ח. שהם: י' אותיות הריבוע דהוי"ה פשוטה בכתר שלו. וכ"ו אותיות הריבוע ד' האותיות דהוי"ה במילוי אלפין, בחכמה שלו. וקנ"ו אותיות הריבוע דכ"ח אותיות מילוי המילוי דהוי"ה דאלפין, בבינה שלו. וכ"ו אותיות הריבוע ד' אותיות הוי"ה במילוי אלפין, בז"א שלו.

והנוקבא דז"א היא אז בחי' הגימטריא דד' מיני הויות בריבוע הנ"ל. כנ"ל בתשובה רמ"ח. שהיא הנקרא נוקבא שבגופו, דהיינו בחינת השמאל שלו. ונמצא הגימטריא ע"ב דאחורים דמלכות דכתר דבוקה ב' האותיות

הריבוע דהוי"ה פשוטה. וכן הגימטריא דכ"ו האותיות דריבוע דהוי"ה דאלפין שהם המלכות דחכמה, דבוקה בכ"ו אותיות הריבוע גופייהו שהם ספירת החכמה. וכן הגימטריא דקנ"ו אותיות דריבוע של מילוי המילוי, שהיא האחורים דמלכות דבינה, דבוקה בקנ"ו אותיות גופייהו שהם ספירת הבינה. וכן הגימטריא דכ"ו אותיות הריבוע דהוי"ה במילוי אלפין, שהיא אחורים דמלכות דז"א, דבוקה בכ"ו אותיות גופייהו שהם אחורים דספירת ז"א דז"א. ואח"כ בעת הנסירה הנה אז נסרין אלו ט' המלכיות הנ"ל מט"ס דז"א וניתנין אל הנוקבא רחל.

רגא) הם ד' מיני הויות, הנ"ל בתשובה רמ"ח, בבחינת יושר שבהם. כי ד' אותיות הוי"ה ביושר, הם כתר דפנים דז"א. ויוד אותיות דהוי"ה במילוי אלפין הוא חכמה דפנים דז"א. וכ"ח אותיות המילוי דמילוי דהוי"ה דאלפין הם בינה דפנים דז"א. וי' אותיות הוי"ה במילוי אלפין, הם חג"ת נה"י דפנים דז"א. ובחינת הגימטריאות דד' מיני הויות האלו, הם ט' המלכיות דפנים דז"א.

רגב) הנוקבא הנפרדת היא הוי"ה במילוי ההין, שהיא בגימטריא ב"ן. כזה: יוד זה וו זה. ונוהג בה בלבדה ד' מיני הויות בט"ס שלה, שהט"ס דפנים הם ביושר, והמלכיות דפנים הם הגימטריא שלהם. וט"ס דאחורים הם ד' מיני ריבועים כנ"ל. והגימטריא שלהם הם המלכיות דאחורים.

רגג) הם בחינת מלכיות דז"א עצמו, הנקרא נוקבא שבגופו דז"א. (א' תשס"ז ד"ה אחורים).

רגד) החכמה וחסד דז"א נקראו מקיפים בעת התדרמה, דהיינו בעת עלית מ"ן לאו"א, משום שהם עלו שם להיכל או"א למ"ן, כי מאחר שז"א נשאר למטה רק בור"ק, והמוחין שלו נמצאים באו"א, הם

נבחנים שם למעלה שהם בחינת או"מ אל הו"ק שלו. (אות קנ"א).

רנה) בעת שאין לז"א אלא מוחין דס"ג כקומת או"א דקביעות, נמצא גם נחלק לב' פרצופים כמו או"א וישסו"ת, שזו"ן הגדולים שהם מחזה ולמעלה הם כמו או"א בבחי' חסדים מכוסים, וזו"ן הקטנים שמחזה ולמטה הם בחסדים מגולים כמו ישסו"ת, וזהו ענין התחלקות הנוקבא דז"א לב' חצאים: שלא היה בבחינת נוקבא שבגופו הגדולה שמחזה ולמעלה. ורחל היא כמו הנוקבא שבגופו הקטנה שמחזה ולמטה. (אות קנ"ב).

רנו) לאה היא בחינת אחורים שנפלו מאמא דנקודים למקום נוקבא דז"א, וע"כ באצילות היא מתקנת ע"י המוחין דז"א, אמנם כיון שהיא מבחינת אמא עצמה, ע"כ היא מקבלת תמיד מבחינת ג"ר דז"א, כי אמא היא הג"ר דז"א, ואפילו המלכות דאמא, היא ג"כ בחינת ג"ר כלפי ז"א. כנודע. ולפיכך בעת שהז"א מקבל מוחין דנשמה מגיע אותו התיקון גם ללאה, אלא בבחינת נוקבא שלו, דהיינו בדומה להנוקבא הגדולה דז"א שמחזה ולמעלה. ולפיכך היא מלבשת תמיד במקום נוקבא הגדולה דז"א. (אות קנ"ב).

רנו) ע"י לעיל תשובה ר"ח. (אות קנ"ב).

רנה) בעת שלא היה נעשין פרצוף א'. שאז בטלה לאה למדתה שהיא בחינת חסדים מכוסים וקבלה למדת רחל שהיא חסדים מגולים, מ"מ לא נתבטלה אז מדת לאה לגמרי, אלא שנבחן, שלא היה נתלבשה בפנימיות רחל, ורחל מלבשת עליה מבחוץ, וע"כ נמצא שבחינת רחל שולטת אז, כי כל שהוא בחיצוניות הוא הנגלה והוא השולט. (אות קנ"ב).

רנט) היינו בעת שנעשין לפרצוף אחד. כי אז עולה רחל ומלבשת ללאה ונוטלת מקומה בהווג לחסדים מגולים ומדת רחל נשלמת בפנימיות לאה. כנ"ל בתשובה רנ"ח. ונמצא, שמחצית העליון של רחל היא לאה, כי היא מלובשת בפנימיותה. (אות קנ"ב).

רס) בעת שזו"ן שבים פכ"פ, אז נוטלת רחל כל בחינת נוקבא שבגופו דז"א, כנ"ל אות נ'. ונודע שנה"י דאבא המתלבשים בז"א, הם כולו מ"ה: מ"ה דמ"ה, ומ"ה דב"ן. ונה"י דאמא המתלבשים בהנוקבא שבגופו דז"א, הם כולם ב"ן: ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן. ולפיכך עתה שהנוקבא הנפרדת רחל, לקחה בחינת הנוקבא שבגופו דז"א, הרי גם היא בחינת ב"ן דב"ן וב"ן דמ"ה. וזה שאומר שבעת היות הזו"ן פכ"פ, נמצא הז"א פו"א דמ"ה דמ"ה ופו"א דמ"ה דב"ן. והנוקבא פו"א דב"ן דמ"ה ופו"א דב"ן דב"ן. וענין פו"א, רוצה לומר, שגם המוחין דאחורים שמקודם ביאתם לפכ"פ, גם הם נשארו בהם, וע"כ יש בהם פנים ואחור. כנ"ל בתשובה רמ"ו. (אות קנ"ד).

רסא) בחינת נפש רוח דרוח הז"א, נבחן לבחינת הגוף שבו, והם בחינת ששה הכלים דפנים שנתקנו מבחינת הו"ת דקטנות דנקודים, כנודע. וע"כ ו"ק אלו קבועים בו תמיד ולא יארע בהם שום מיעוט. אמנם המוחין דז"ק, שהם הג"ר דרוח, ומכ"ש המוחין דג"ר, הם אינם קבועים בו, להיותם בחינת תוספות, הנמשכים מכלים דאחורים דנקודים. באופן שכל מה שיש בז"א יותר מנ"ר דרוח, נקרא בשם מוחין, והם העולים למ"ן, והם בחינת תוספות המסתלק. (אות קנ"ה).

רסב) בביאה א' נותן לה האי רוחא דשדי בה בעלה, הנקרא רי"ו אב"א, והיא בחינת ב"ן דב"ן, דהיינו הב"ן דבחינת אמא דמזלין, שאין שם מבחינת מ"ה דב"ן כלום, כי המ"ה דב"ן הוא שם בחינת אבא. וביאה

קדמא זו, אע"פ שהוא מבחינת אב"א מ"מ חשובה מאד, להיותה מבחינת גבורות זכרים, שע"כ נעשית ראויה להעלות מ"ן דגשמות. ואח"ז בביאה ב' דהיינו בזווג פב"פ נותן לה מ"ה דב"ן, דהיינו בחינת חסדים וחכמה דאמא, וזהו אינו לבנין פרצופה, אלא לצורך הגשמות. (אות קנ"ו).

רסג) נשמת זכר אינה באה אלא ממ"ה, אך יש נשמות הבאות מגבורות, דהיינו ממ"ה דב"ן, כי הב"ן כולו גבורות. (אות קנ"ח).

רסד) נשמת זכרים נמשכים רק ממ"ה, או ממ"ה דמ"ה או ממ"ה דב"ן. והנקבות נמשכות רק מב"ן, או מב"ן דמ"ה או מב"ן דב"ן. ולעולם מתיחס אחר בחינת הזכר שלה, אם הזכר הוא מבחינת מ"ה דמ"ה, תהיה הנוקבא ב"ן דמ"ה. ואם הזכר הוא ממ"ה דב"ן, תהיה הנוקבא מב"ן דב"ן. (אות קנ"ח).

רסה) נשמת הבל היתה משותפת ממ"ה דמ"ה וממ"ה דב"ן, ולכן הנוקבא שלו היתה ג"כ מב"ן דמ"ה ומב"ן דב"ן. ובזו דב"ן דב"ן נתקנא בה קין, כי נשמת קין היתה ממ"ה דב"ן, ונמצא הב"ן דב"ן של נוקבא דהבל שייכת לקין. (אות קנ"ז).

רסו) כל הקומות שיצאו באצילות נקראים מ"ה הכולל, כי כל האצילות נמשך ממ"ה החדש. והאורות והכלים שכבר שמשו בנקודים, ולאחר ביטולם ושברתם באו ונתקנו באצילות, נקראים ב"ן הכולל. ובחינת הב"ן נעשה בחינת שמאל ונוקבא לבחינת מ"ה. כנודע. וע"כ כתף ימין דא"א הוא ממ"ה הכולל וכתף שמאל דא"א הוא מב"ן הכולל. (אות קנ"ח).

רסז) ע"י לעיל תשובה רל"ט (אות קנ"ח).

רסח) ע"י לעיל תשובה רכ"ב. (אות קס"ג).

רסט) ע"י לעיל תשובה רכ"ב. וכן בלילה דומה ליום א' דר"ה קודם תקיעת שופר. שז"א אינו משפיע לרחל אלא ביום. (אות קכ"ה. ואות קס"ו וקס"ט).

רע) ע"י מוחין דנסירה שהם מאו"א דע"ב שהוא חכמה, נעשית לאה ורחל לפרצוף אחד, דהיינו שלאה לוקחת מדתה של רחל, ומקבלת מוחין דהארת חכמה בבחינת רחל, וע"כ היא נעשית כמוה, ונבחן שרחל עלתה והלבישה ללאה, ולאה נעשית פנימיות לה. וע"י התכללות לאה ורחל לאחד, נגדלת רחל עד הכתר דז"א מאחוריו. (אות קע"ה).

רעא) אין הדעת ספירה חדשה אלא הת"ת דקטנות נעשה לדעת בעת גדלות, כי חג"ת דקטנות נעשו לחב"ד דגדלות. כנודע. (אות קע"ז).

רעב) פרצוף הפנימי דאו"א, הוא קומת ע"ב. ואין קומת ע"ב באו"א אלא ע"י עליתם לג"ר דא"א והמזלזל דא"א נעשה להם לדעת, כנ"ל בחלק י"ג. וע"כ נקראת קומת ע"ב דאו"א בשם מולא שם ע"ב. (אות קע"ח).

רעג) האורות דב"ן נקראים בשם או"מ, משום שבעת שמקבלים תיקונם ע"י מ"ה החדש, מתעורר בהם אורותיהם שמשו בתוכם בנקודים, וכיון שהנקודים הם בחינת עליון אל המ"ה שבאצילות, ע"כ נבחנים לאו"מ, כי אורות שבעליון הם או"מ לתחתון. אמנם ודאי שהם מתלבשים בהם בבחינת או"פ, אלא שהרב רומז בזה שכל בחי' התגלותם הוא מבחי' הקדמת לאצילות וע"כ מכנהו בשם או"מ. (אות קע"ט).

רעד) חסד פירושו המוחין דע"ב, שאז

נעשה כותל לז"א מחסדים וכותל לנוקבא מגבורות, ואז נפרשו זה מזה לב' פרצופים נבדלים. ע"י לעיל תשובה ס"ז. שנתבאר זה באורך. (אות קפ"א).

רעה) ע"י לעיל תשובה כ"א. (אות קפ"ב).

רעו) ע"י לעיל תשובה נ"ב.

רעז) כל בחינת תוספות שבז"א, שהם מג"ר דרוח ולמעלה, עולה לאו"א בסוד מ"ן. ורק בחינת נפש רוח דרוח שהוא בו בקביעות, הוא הנשאר למטה בסוד תרדמה. (אות פ"ד).

רעז) זה הכלל, כל מה שבתחתון הוא נוטל מהבחינה שכנגדו בהעליון ממנו. ולפיכך, מוחין דחיצוניות שהם מוחין דו"ק, דהיינו פנימיות דחיצוניות, הוא לוקח מנה"י דפנימיות דחיצוניות דאמא, דהיינו מבחינת נה"י דפרצוף הזה בשביל הז"א. ומוחין דג' הבחינות ע"מ דאמא דפנימיות הוא מקבל מג' הפרצופים ע"מ דאמא דפנימית שמתלבשים בנה"י שבאותו פרצוף ואח"כ מתלבשים בג' פרצופים ע"מ דז"א. וזה שאומר, "שחוזרים תחילה הג"ר דחיצוניות דז"א, בפנימיות דחיצוניות, דנה"י דאמא. ואח"כ חוזרים ג' הבחינות פנימיות דז"א, תוך ג' הבחינות פנימיות דנה"י דאמא". כי זה הכלל, שבאורות נמצאים התחתונים באים מתחילה, וע"כ תחילה חוזרים המוחין דו"ק, בנה"י דפנימיות דחיצוניות דאמא. ואח"כ באים הע"מ דבחינת הג"ר הנקרא ע"מ דפ"פ, שהם באים בג' בחינות דע"מ דפנימיות דאמא מלובשים בנה"י דכל אחד. כנ"ל. (אות קפ"ה).

רעט) נודע, שד' המלכים דתג"ת, הם בחינת הממעלה למטה של או"א עלאין דנקודים, וד' המלכים תנהי"מ הם בחינת הממעלה למטה של ישו"ת דנקודים.

והאחורים דאו"א שנתבטלו בעת שביה"כ, נפלו למקום דתג"ת, והאחורים דישו"ת נפלו למקום תנהי"מ, כמ"ש בחלק ז'. ע"ש. ונודע, שעיקר הז"א הוא מחזה ולמעלה, אבל מחזה ולמטה הוא בחינת הנוקבא. וע"כ הז"א מעלה האחורים דאו"א, כי הם נפלו למקומו, למקום דתג"ת, שהמה היו בחינת הראשים שלו. אבל האחורים דישו"ת שייכים אל הנוקבא כי נפלו למקום ד' מלכי תנהי"מ שהם בחינת נוקבא. כנ"ל. (אות קפ"ט ובאו"פ ד"ה במיתת).

רפ) ע"י לעיל תשובה קע"ה.

רפא) נודע, שע"י עלית ה"ת לעינים שנעשו בנקודים, נחלקה כל מדרגה לשנים, כי מנקבי עינים ולמטה דכל מדרגה, דהיינו אח"פ שלה, נפלה ממנה והיתה למדרגה התחתונה, שאח"פ דכתר נקודים נפלו למדרגת או"א, ואח"פ דאו"א נפלו למדרגת ז"ת, כמ"ש בחלק ז', וע"י המ"ן דל' ונקודה שקבלו או"א מיסוד דא"ק הפנימי, שהם בחינת זו"ן, יצאו שם בחינת הסתכלות עיינין דאו"א זה בזה, שהם מוחין דקומת כתר באו"א, והעלו את אח"פ שלהם מז"ת דנקודים ונתתברו למדרגתם בראשיהו דאו"א. ומשם יצאו ז' המלכים זה אחר זה כמ"ש שם.

והנך מוצא, שע"י המ"ן דזו"ן שאו"א קבלו מיסוד דא"ק, נעשו ב' בחינות: א' שגרמו זווג בין או"א בבחינת פ"פ, וב' שגרמו העלאת הכלים דאח"פ לאו"א. ונודע, שאע"פ שזו"ן נולדו ויצאו למקומם, מ"מ השאירו שם באו"א בחינת המ"ן שלהם בסוד העמדה וקיום. ובעת שבירת הכלים דזו"ן, נתבטל המ"ן דהעמדה וקיום מאו"א, ונפלו עם הכלים דאח"פ שנתעלו להם ע"י המ"ן האלו, וב' בחינות אלו נקראים אחורים דאו"א. והם תלויים זה בזה, כי הכלים דאח"פ לא עלו לאו"א אלא בכת עלית מ"ן דזו"ן. ולפיכך גם בעולם אצילות, כשזו"ן חוזרים ומעלים המ"ן לאו"א, נמצא שכפי

שיעור הקומה שיוצאת על המ"ן האלו שז"א העלה להם, הנה כפי שיעור הזה חוזרים ומתעלים גם הכלים דאח"פ שלהם שנפלו לז"ת, ומתחברים לראשיהו דאו"א, כמו שהיה בנקודים. באופן שעם העלאת מ"ן של הזו"ן נמצאים מתעלים גם האחורים דאו"א. (אות קפ"ט).

רפב) ממוחין דו"ק דז"א ולמעלה כבר גורמים עליות לכל פרצופי א"ק ואבי"ע. אבל הו"ק עצמם דז"א, שהם בחינת נפש רוח דרות, הם לפי המוחין הקבועים באצילות שאין להם שינוי לעולם: אשר עתיק הוא כתר וא"א חכמה, ואו"א וישוס"ת בינה, וז"א הוא ו"ק. דהיינו לפי הקומות של מ"ה החדש. (אות קפ"ח).

רפג) הדרך הא' הוא, שאבא ויש"ס נעשו אחד, ואמא ותבונה נעשו אחד. כנ"ל (דף תתקמ"ו אות ק"ג) הדרך הב' הוא, שאו"א עלאין נעשו שניהם לפרצוף אבא, וישוס"ת נעשו לפרצוף אמא, ומדווגים שניהם בקומה שוה. כמ"ש (בע"ח שי"ט סוף פ"ח) הדרך הג' הוא, שהתבונה עולה למעלה במקום אמא עלאה והזווג דאבא נעשה עם התבונה, ולא עם אמא עילאה. (כמ"ש בע"ח שי"ד פ"ח. ובש"ד פ"ג) ויש להשכיל תמיד בתחיבור דאו"א וישוס"ת כל אלו ג' הדרכים הנ"ל. והם נוהגים ג"כ בתחיבור דלאה ורחל לפרצוף אחד. (כמ"ש להלן בתשובה רפ"ד א' תשצ"ב ד"ה ומתחילה).

רפד) ג' הדרכים הנוהגים בחיבור או"א וישוס"ת לפרצוף אחד, כנ"ל בתשובה רפ"ג. המורים על ג' הבחנות מיוחדות שנעשו בסבת החיבור. הנה הם נוהגים ג"כ בחיבור זו"ן הגדולים עם הקטנים לפרצוף אחד, וגם בהם יש אותם ג' הוראות. בדרך הא' נבחן, שז"א ויעקב נעשים פרצוף אחד ולאה ורחל נעשים אחד. וזהו מורה שהוכר הוא כולו מ"ה, מ"ה דמ"ה ומ"ה דב"ן. והנקבה כולה ב"ן: ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן. ודרך הב'

הוא, אשר זו"ן הגדולים נעשו שניהם לז"א בלבד, וזו"ן הקטנים נתגדלים בקומה שוה עם הו"א, ונעשים שניהם בחינת נוקבא בלבד. דהיינו כמו בדרך הב' דאו"א. וזה מורה שז"א נשאר אחר הנסירה כולו חסד, דהיינו בבחינת חסדים מכוסים כמו או"א עלאין, שהם בחינת ב' דצל"ם וחסדים מכוסים כנ"ל בחלק י"ג. והנוקבא נעשתה כולה לחסדים מגולים, כמו בחינת זו"ן הקטנים הדומים לישוס"ת. ודרך הג' הוא, כי רחל נגדלה ועלתה למעלה ולקחה מקומה של לאה, ולא נעשה פנימיות אליה. וזה מורה, שהזווג נעשה בבחינת רחל, הצריכה להארת חכמה כדמיון התבונה, ולא עם בחינת לאה שאינה צריכה להארת חכמה כדמיון הבינה שאינה צריכה להארת חכמה, כנודע. ולפיכך נעלמת לאה ונעשית פנימיות לרחל. וזה דומה לדרך הג' דאו"א הנ"ל. (א' תשצ"ב ד"ה וכן).

רפה) כי אין המוחין דז"א יוצאים רק על המ"ן דמזלא, שהם בחינת מ"ן דצמצום א', ואלו המ"ן הם אמנם מ"ן זכרים, דהיינו יסוד דמלכות דצמצום א', שהם מספיקים רק לזו"ן הגדולים, שהם למעלה מבחינת מלכות. אבל הנוקבא רחל, לבחי' מ"ן נוקבין היא צריכה, דהיינו מבחינת מלכות דצמצום א', וע"כ אינה יכולה לקבל המוחין מנה"י דאמא, דהיינו מנה"י דישוס"ת, כנ"ל בתשובה רפ"ה בדרך הב'. משום שאין לה חלק במ"ן דאמא הבאים ממ"ן דמזלא, להיותם גבורות זכרים מיסוד דמלכות, וע"כ אין לה מוחין דפב"פ שתוכל להדווג עם הו"א, רק ע"י הארת עשרא דגבורה דז"א במלכות דאמא, כנודע, וע"כ בכל משך שתא אלפי שני היא צריכה לקבל המוחין מז"א, ובהתלבשות נה"י שלו, ולא בהתלבשות נה"י דישוס"ת. אמנם בגמר התיקון, תתגלה המלכות דצמצום א' ברדל"א, בסוד ראש פנה, ואז תהיה לרחל בחינת מ"ן נוקביות דצמצום א', ותוכל להכלל באמא ולקבל המוחין ממנה בעצמה, ואז תתלבש נה"י

דישסות בנוקבא, כמו נה"י דא"א בז"א, ויהיו שניהם משתמשים בכתר אחד. עי' בתשובה ז', (אות קפ"ט. ואור פנימי ד"ה אמנם).

רפז) עי' לעיל בתשובה י'.

רפז) עי' לעיל תשובה י'.

רפז) נודע, שה"פ אצילות לפי קומות המ"ה שבהם, הם ו"ק לה"פ א"ק, וכל תיקונם הוא שיעלו וילבישו לה"פ א"ק. וצריכים להבין טעם הדבר, למה תלוי התיקון דה"פ אצילות בדבר התלבשות לה"פ א"ק עד גלגלתא שלו.

והענין הוא, כי באמת אין ענין התיקון אמור רק לענין מה שנתקלקל בשבירת הכלים דנקודים, אבל שם בנקודים בעת יציאת הגדלות נקודים מטרם שנשברו, היו ג' הראשים דנקודים מלבישים לג' הפרצופים גלגלתא ע"ב ס"ג דא"ק. וצריכים לזכור כאן סדר אצילות דגע"ס דא"ק, שהם יצאו זה למטה מזה מסכת הודככות המסך דבחי"ד שבפרצוף גלגלתא דא"ק, שמכח הודככותו לבחי"ג, יצא פרצוף ע"ב דא"ק. ואח"כ שנזדכך לבחי"ב, יצא פרצוף ס"ג דא"ק. ואחר שנזדכך לבחי"א, יצא פרצוף הנקודים בקומת ישסו"ת, שהוא בחי"ב דהתלבשות, ובחי"א דעביות, שה"ס ישסו"ת שיצא מעינים דס"ג דא"ק הנקרא עולם הנקודים כנודע. אמנם בנקודים יש דבר נוסף על בחינת הודככות המסך לבחי"א, כי מכח התחברות נה"י דס"ג בנה"י דא"ק, נתחברו ב' ההין יחדיו, שה"ת שהיא בחי"ד עלתה ונתערבה בה"ר שהיא בחי"ב, ושניהם יחד נתחברו בהמסך דנקבי עינים, שהוא בחי"ב דהתלבשות ובחי"א דעביות כנ"ל.

ומתחילה יצאה הקטנות דנקודים, מבחינת נקבי העינים בקומת ישסו"ת, ויצאו שם ג' ראשים זה למטה מזה: ראש הא' הוא ישסו"ת שמטבור ולמעלה הנבלע בעקודים, ואינו בחשבון הפרצוף נקודים.

ואח"כ יצאו ב' ראשים דכר ונוקבא, הנקראים כתר, ואו"א דנקודים. שהזכר שהוא בקומת ישסו"ת דהתלבשות והוא ראש הב' הנקרא כתר. והנקבה היא בקומת ז"א, דהיינו בבחי"א דעביות, והוא ראש הג' הנקרא או"א, ואחריהם יצאו הו"ת.

ואחרי שהג"ר קבלו הארת ע"ב ס"ג, שהורידה המסך מעינים לפה, ונתגלה שוב העביות דבחי"ד, שנתערב מקודם בבחי"ב, דהיינו שה"ת ירדה מה"ר ובאה למקומה בפה, כי נתעלו אח"פ למקומם, ואחר שיסוד דא"ק השפיע הו"י ונקודה לפה הוה, אז יצאו שם על הבחי"ד שבפה ההוא, ע"ס בקומת כתר, כמ"ש שם באורך. וקומת כתר זה הרי היא שוה לגלגלתא דא"ק, שהרי גם קומה זו יצאה על בחי"ד כמו הגלגלתא דא"ק, ונמצא שנתחברו כל ג' הראשים דנקודים לקומה אחת כמו גלגלתא דא"ק, והלבישו אל הגלגלתא דא"ק. כנ"ל.

אמנם אין העדר ברוחני, וכיון שג' הראשים דנקודים יצאו מתחילה זה תחת זה, ע"כ גם בגדלותם שהשיגו לקומת גלגלתא דא"ק, צריכים ג"כ להתחלק ולקבל המוחין זה מזה, ע"ד שיצאו זה מזה בעת קטנות. וע"כ נבחן שרק הראש הא' הליביש לגלגלתא דא"ק, אבל ראש הב' שהוא כתר דנקודים, יצא גם עתה מפה דראש הא', ומלביש משום זה לתג"ת דראש הא' שהוא תג"ת דגלגלתא, שהוא קומת ע"ב דא"ק, כי ע"ב דא"ק מלביש על תג"ת דגלגלתא. וכן ראש הג' נולד ויוצא מפה דראש הב' ומלביש על תג"ת שלו, שהוא תג"ת דע"ב דא"ק, והוא קומת ס"ג דא"ק, כי ס"ג דא"ק מלביש על תג"ת דע"ב. כנודע. הרי שהראש הא' הליביש על גלגלתא דא"ק, וראש הב' על ע"ב דא"ק, וראש הג' על ס"ג דא"ק.

ותדע, שמבחינת הגדלות נקודים, אשר הה"ת חזרה, וירדה מעינים, וכל הפרסאות שנעשו ע"י צמצום ב' נתבטלו וחזר הצמצום א' למקומו כבתחילה, נמצא הפרצוף נקודים שחזר ונעשה לבחינת א"ק עצמו. כי כל ההבחן בין א"ק לאבי"ע, הוא רק בזה

שפרצופי א"ק הם מצמצום א', ואבי"ע הם מן צמצום ב', כנודע. ונמצא עתה בגדלות נקודים, אחר שנתבטל בחינת הצמצום ב' מהם, הרי חזרו ונעשו לבחי' א"ק. וה"פ שלהם הלבישו ה"פ א"ק: געסמ"ב. כי ג' הראשים דנקודים נעשו לגע"ס דא"ק כנ"ל, ונמצא או"א מלביש על ס"ג דא"ק. אמנם ישו"ת נכלל או באו"א, כי כל התחלקות דאו"א וישו"ת היה מפאת שאו"א נבחנו בבחינת הטעמים דס"ג שלא נתערבו עם ה"ת, וישו"ת נבחן שם לנקודות דס"ג שנתערבו בה"ת מכה התלבשותם במ"ה וב"ן דא"ק. כמ"ש הרב לעיל דף שצ"ו אות ו' ע"ש. ונמצא עתה בגדלות נקודים, שנתבטל כל בחינת העירוב דה"ת לגמרי, שוב אין חילוק בין הטעמים דס"ג לנקודות דס"ג, ונמצאים או"א וישו"ת שנעשו לפרצוף אחד.

ועכ"ז, כיון שהגדלות דנקודים לא נתקיים, כי חזר ונתבטל ע"כ נשאר עוד הבחן קצת בין או"א וישו"ת וע"כ יש עוד להבחין שישו"ת נבדל מעט מאו"א ונשאר למטה מטבור דא"ק, כי רק או"א שאין להם חיבור בה"ת כלום מצד ששורשם מטעמים דס"ג, ע"כ עלו למעלה מטבור והלבישו לס"ג דא"ק, משא"כ ישו"ת נשאר עוד מטבור ולמטה במקום ג"ר דנקודים. ובאמת שב' הבחנות הנ"ל נוהגים שם.

ונמצא, שישו"ת מלביש לג"ר של הנקודים, וע"כ הוא נבחן למ"ה דא"ק, וז"ת דנקודים הם ב"ן דא"ק, כמ"ש הרב לעיל, שישו"ת הוא תגין ומ"ה, וז"ת הם אותיות וב"ן. והנה נתבאר ה"פ א"ק, על פי שיעורי קומה דע"ס דגדלות נקודים: שראש הא' של הנקודים מלביש לגלגלתא דא"ק, וראש הב' שהוא כתר, הלביש לע"ב דא"ק, וראש הג' שהוא או"א הלביש לס"ג דא"ק, והראש שנפרש מאו"א שהוא ישו"ת, הלביש לג"ר דנקודים, שהם מ"ה דא"ק. וז"ת דנקודים הלבישו לב"ן דא"ק.

אמנם כל הגדלות הנ"ל לא נתקיים, כי מסכת שביה"כ נתבטלו המ"ן דל'

ונקודה שבפה דנקודים, שעליהם יצאו כל אלו הגדלות הנ"ל, ונסתלקו כל הקומות הנ"ל, והאחורים שלהם, שהם אח"פ שנתעלו לכל קומה, חזרו ונפלו, כל ראש לבחי' הממעלה למטה שלו, כמ"ש בחלק ז'. ונמצא עתה מובן היטב, שכל ענין התיקון אינו נגמר, וזולת שיחזרו כל הקומות הנ"ל להלביש הה"פ דא"ק, כמו שהלבישו בעת הגדלות דנקודים מטרם שנתבטלו ונשברו. והבן זה היטב, כי בלעדי זה אין שום הבנה בענין גמר התיקון השגור בלשון הרב.

ועם זה תבין, שה"פ אצילות כמו שנתקנו מבחינת מוחין הקבועים שבהם הם בחינת ו"ק לה"פ א"ק, כל אחד אל הבחינה שכנגדו בא"ק, כי ג' הראשים דאצילות, שהם: עתיק, וא"א, ואו"א. הם מקבילים לג' ראשים דנקודים, שהם: ראש א' המלביש מטבור ולמעלה דא"ק, המקביל לעתיק דאצילות. וראש הב' שהוא כתר נקודים, מקביל לא"א דאצילות. וראש הג' שהם או"א דנקודים מקבילים לאו"א דאצילות. ולפיכך אין תיקון עתיק נגמר אלא עד שילביש לפרצוף גלגלתא דא"ק, ואין תיקון א"א נגמר אלא בהלבשתו לפרצוף ע"ב דא"ק, ואין תיקון או"א נגמר אלא בהלבשתם לס"ג דא"ק, שג"פ אלו דומים אל ג' הראשים דנקודים שהלבישו לגע"ס דא"ק. וישו"ת דנקודים צריך להלביש למ"ה דא"ק, שהוא במקום המטבור ולמטה דא"ק, ששם עמדו ג"ר דנקודים בעת קטנות. מטעם שנתבאר לעיל, להיותם בחינת נקודות דס"ג. ע"ש. וזו"ן דאצילות צריכים להלביש לב"ן דא"ק במקום הז"ת דנקודים, ששם הוא בחינת ב"ן דא"ק, כנ"ל.

ועד שיגיעו לזה יש כאן ג' עליות שהם: נה"י, תג"ת, חב"ד, שכל פרצוף מאצילות עולה על פרצוף שכנגדו בה"פ א"ק עלית נה"י הוא במוחין דחול הבאים מישו"ת. וצריך שתזכור שג"ר וז"ת דעתיק מלבישים בדיוק לג"ר וז"ת דנקודים. וג"ר וז"ת דא"א מלבישים בדיוק לז"ת דנקודים דהיינו לקומת ב"ן דא"ק הנ"ל, ששם צריך

מהבחינה שכנגדם בא"ק. כי ז"א עולה או ומלביש לאו"א דאצילות המלבישים לחג"ת דא"א, העומד במקום חג"ת של הרת"ס דז"ת דנקודים, כנ"ל. והשיג הו"א החג"ת של הב"ן דא"ק, שהוא הבחינה שכנגדו. וכן ישו"ת עלו והלבישו או הג"ר דא"א, העומדים במקום חג"ת דנקודים, הרי שגם הם השיגו החג"ת מהבחינה שכנגדם שהוא ג"ר דנקודים שהם מ"ה דא"ק. וכן או"א עלו או והלבישו לג"ר דעתיק, העומד במקום ג"ר דנקודים הנחשב לחג"ת דס"ג כנ"ל. ונמצאים שהשיגו החג"ת מהבחינה שכנגדם שהוא ס"ג דא"ק. וכן א"א עלה או והלביש לס"ג דא"ק, המלביש על חג"ת דע"ב דא"ק, הרי שא"א השיג החג"ת מהבחינה שכנגדו שהוא ע"ב דא"ק, וכן עתיק עלה או והלביש לע"ב דא"ק, המלביש על חג"ת דגלגלתא דא"ק, הרי שגם הוא השיג החג"ת מהבחינה שכנגדו שהוא גלגלתא דא"ק.

ועליה הג' היא במנחה דשבת, שאז עולים כל ה"פ אצילות, כ"א להבחינה שכנגדו ומלבישים לחב"ד שבה"פ א"ק. כי ז"א עולה או ומלביש לג"ר דא"א העומד במקום החב"ד דז"ת דנקודים כנ"ל, ונמצא הו"א השיג מדרגת חב"ד דב"ן דא"ק. וכן ישו"ת עלו או לג"ר דעתיק, העומד במקום ג"ר דנקודים, ששם קומת החב"ד מהבחינה שכנגדם שהוא מ"ה דא"ק, כנ"ל. וכן או"א עולים או לס"ג דא"ק, ששם חב"ד שלהם מהבחינה שכנגדם בא"ק. וכן א"א עולה לע"ב דא"ק, ששם חב"ד שלו מהבחינה שכנגדו בא"ק. וכן עתיק עולה לגלגלתא ששם החב"ד שלו בא"ק. הרי נתבאר איך שע"י ג' העליות עולים כל אחד מה"פ געסמ"ב דאצילות ומלבישים לגעסמ"ב דא"ק.

אמנם עוד אין זה גמר התיקון, כי ישו"ת צריך לעלות ולהתחבר עם או"א בס"ג דא"ק, שזה אי אפשר בזמן הזה, אלא לע"ל אחר שיתבטל הצמצום ב' לגמרי, ויתבטלו כל הפרסאות וישיבו ב"ע להיות אצילות. הנה אז יתחברו הנקודות לאחד

להגיע קומת הו"ן דאצילות. ונמצאים לפי"ו נה"י דא"א, שהם בחינת נה"י דז"ת דנקודים בכללם, וחג"ת דא"א, הם חג"ת נקודים, וג"ר דא"א, הם הראש דז"ת דנקודים. באופן אם תחלוק לז"ת דנקודים לרת"ס שהם חב"ד חג"ת נה"י, הם שוין לרת"ס דא"א.

ונמצא שבמוחין דחול, שז"א עולה ומלביש לישו"ת דאצילות, שהוא מחזה ולמטה דא"א, נמצאים ה"פ אצילות שכ"א עלה והלביש לנה"י דה"פ א"ק כל אחד בבחי' שכנגדם. כי ז"א שעלה והלביש מחזה ולמטה דא"א, הוא נמצא שהשיג בשלימות למדת נה"י דרת"ס דז"ת דנקודים, שנה"י דא"א מכוונים אליהם. וכן ישו"ת עולה או ומלביש למקום או"א דאצילות, שהם בחינת נה"י של הג"ר דנקודים, כי או"א מלבישים לחג"ת דא"א המלביש על נה"י דעתיק מחזה ולמטה, ופה דא"א עומד במקום החזה דעתיק, וכבר ידעת, שקומת עתיק הוא בג"ר דנקודים, וכיון שישו"ת מלבישים מחזה ולמטה דעתיק, הרי הם השיגו נה"י דקומה הכללית דנקודים, שהם הבחינה שכנגדם במ"ה דא"ק כנ"ל.

וכן או"א עלו או והלבישו לג"ר דא"א, שקומתו בז"ת דנקודים, שהם בחינת נה"י דס"ג דא"ק, כי הג"ר דנקודים נחשבים לחג"ת דס"ג דא"ק, וז"ת לנה"י שלהם. הרי שאו"א השיגו עתה בחינת נה"י מס"ג דא"ק, שהוא הבחינה שכנגדם. וכן א"א עלה והלביש לג"ר דעתיק, העומד במקום ג"ר דנקודים שהם בחינת נה"י דגלגלתא ונה"י דע"ב דא"ק, כי הגם שע"ב מסתיים למעלה מסבור דא"ק, אמנם נה"י דע"ב כלולים בנה"י דגלגלתא המלוכשים בג"ר דנקודים. וכן עתיק עלה והלביש אל הס"ג דא"ק העומד במקום חזה דפרצוף גלגלתא דא"ק, ונמצא שעלה ממקום הסבור דא"ק עד מקום החזה ולמטה דא"ק שבוה השלים להלביש בחי' נה"י של הפרצוף שכנגדו בא"ק.

ובמוחין דמוסף שבת, עלו כל ה"פ אצילות, עליה ב' והלבישו כ"א את חג"ת

פנימים. ועי' לעיל בתשובה י'. (אות קצ"ג א' תת"ו או"פ ד"ה וזה).

רצא) בחינת עיבור ב' דחיצוניות הוא בחינת ט' חודש, משום שבעיבור א' דחיצוניות היה העיבור דו"א במקום חג"ת דא"א, ולא היה כלול רק בוי"ק דא"א, אבל עתה בעיבור ב' דחיצוניות, שנכלל בעת עיבורו בג"ר דא"א, הרי נתוסף כאן ג' חודש מג"ר דא"א, ויש ט' חודש. אבל עיבור ג' דפנימיות, אין שם חידוש בבחינת ג"ר דעתיק שנכלל בעת עיבורו, כי גם בעיבור ב' בעת שהיה נכלל בג"ר דא"א, היה נכלל ג"כ בג"ר דעתיק, כי מכת כפיפת ראש נחשבים ב' ראשים דעתיק וא"א כחדא. וכל החידוש הוא כאן בהתכללותו בוד"ת דעתיק גופייהו כי מתוך שהעיבור נעשה במקום ג"ר דעתיק, נמצא כשנולד הוא מלביש לז"ת דעתיק, להיותו בחינת הממעלה למטה מפה דעתיק. וע"כ נקרא עיבור ו' חודש על שם ז"ת דעתיק. (אות קצ"ד).

רצב) נתבאר לעיל בתשובה ר"צ שממוחין דשבת במוסף, עוד אין לז"א אלא בחינת ו"ק פנימים, משום שעלית המין דו"א והווג נעשה במקום ג"ר דא"א, ששם מקום הראש דישסו"ת דנקודים ולא נתעלו אלא האחורים דישסו"ת ההוא, אבל מהאחורים דא"א דנקודים, עוד לא נתעלו כלום, עד מנחה דשבת שהעיבור נעשה במקום ג"ר דעתיק ע"ש. ונמצא אמנם שגם לבחי' אחורים דא"א הגיע תיקון במקום נפילתם ע"י יציאת הראש הזה דיש"ס ותבונה כמ"ש בחלק ו', וכן למלכים דחג"ת הגיע תיקון על ידו. ע"ש. אמנם תיקון זה שהגיע למלכי דחג"ת ע"י יציאת הראש דישסו"ת, אינו אלא בחי' ו"ק וחיצוניות, כי ישסו"ת הוא ו"ק דא"א. ומבחינה זו, גם כאן במוסף שבת, הגיע תיקון של ו"ק וחיצוניות הנקרא בחי' עולמות, אל ז"א ע"י השלמת אחורים דישסו"ת דנקודים. וזה

עם הטעמים דס"ג, שאין עוד מה שיבדיל ביניהם. כנ"ל, ואז יעלו גם ישסו"ת מג"ר דנקודים, ויתחברו עם או"א וילבישו לס"ג דא"ק. ואז יהיה גמר התיקון. (א' תשצ"ז ד"ה ועם זה, בכל ההמשך).

רפט) אין יעקב ורחל יוצאים מהנוקבא אלא בזמן שיש לה מוחין היוצאים במקום או"א דע"ב דמזלא, אשר אז מתתקנים גם האחורים דא"א כאלו המוחין שהם יעקב ורחל, שיעקב מתתקן ממוחין דאבא, ורחל ממוחין דאמא. ונודע, שבחזרת הנוקבא פכ"פ עם הו"א, כבר אין לה מוחין אלו דא"א אלא שהיא מקבלת המוחין מז"א מתוך הווג הנעשה בראש הו"א על מלכות דאמא, הנה אז אין האחורים דא"א שהם יעקב ורחל יכולים לקבל ממנה שום תיקון, כי אינם מתתקנים רק במוחין היוצאים באו"א, כמבואר. (אות ק"צ. וא' תת"ג ד"ה וזה. ואות ר"ח. ובאו"פ שם ד"ה יעקב).

רצ) נודע, שז"א שורשו בד' מלכים דחג"ת דנקודים. שהם יצאו ממוחין דא"א דנקודים. והנוקבא שורשה בד' מלכים תנהי"מ דנקודים שיצאו ממוחין דישסו"ת דנקודים. ולפיכך אין בחי' מוחין שלימים לז"א דנקודים, אלא בעת שעולה לעיבור לישסו"ת שהם במקום ג"ר דעתיק, ונולד למקום ג"ר דא"א, שזהו בשבת במנחה, כי אז נמצא העיבור שלו במקום או"א דנקודים, כי ג"ר דעתיק הם במקום או"א דנקודים. וכשנולד משם, נמצא מלביש לג"ר דא"א שהם במקום ד' מלכי דחג"ת דנקודים, ואז המוחין דז"א כהלכתם. משא"כ בשבת במוסף, שאז העיבור הוא במקום ג"ר דא"א, ששם מקום ישסו"ת דנקודים, וכשנולד בא לחג"ת דא"א שהם במקום תנהי"מ דנקודים, שאלו המוחין אינם אצלו רק בחינת ו"ק דמוחין, כי ישסו"ת הוא ו"ק כלפי או"א, והוא צריך אל המוחין היוצאים באו"א דנקודים. וע"כ נבחן אז שמבחינת המוחין המיוחדים לז"א עצמו, אין לו אז אלא ו"ק

נעשה הוויג דג"ר דא"א במקום ג"ר דעתיק על המ"ן דדיקנא, כי הדיקנא נעשה או לבחי' פנימים ומ"ן, כנ"ל בחלק י"ג. וע"י כפיפת ראש, נעשה הוויג הזה גם במקום או"א שהם בג"ר דא"א דקביעות עתה, ומזווגים גם או"א על המ"ן דמזלין, בסוד וויג דחיך וגרון. ועד"ן ע"י כפיפת ראש דאו"א למקום ג"ר הקבועים שלהם, שהוא במקום תג"ת דא"א ששם עומדים עתה ישסו"ת וזו"ן שעלו שמה, נעשה אותו הוויג גם בישסו"ת ותג"ת דא"א, ואז מקבלים ונכללים הזו"ן ג"כ בזווג הזה, והנוקבא מקבלת טפה דע"ב דמולא המורידה הה"ת מעינים שלה ומעלה את האח"פ, ונשלמים השלישים התחתונים דע"ס שלה, ונפרדת מז"א, ובזה השיגה פרצוף שלם הראוי לקבל אח"כ המוחין דפב"פ ע"י ז"א. וזה נבחן לבנין ע"י או"א, כי הנוקבא מצדה עצמה אינה ראוי לקבל המוחין הנ"ל ע"י כפיפת ראש דאו"א דע"ב דמולא, כי המ"ן דמולא הם בחי' מ"ן זכרים, שרק אמא יכולה להכלל בהם להיותה בחינת ט"ר, שמצד צמצום א' כל הט"ר כולם הם זכרים ואין בהם שום נוקביות, וע"כ יכולה אמא לקבל המ"ן זכרים דדיקנא, אבל מלכות, שהיא בחינת נקבה גם מצמצום א', אינה ראויה כלל להכלל במ"ן אלו אלא שצריכה למ"ן דמלכות, ומלכות דצמצום א' אינה נגלית עד לע"ל. כנודע. אלא מכח התכללות הוד דא"א בנצח שלו, נעשתה הנוקבא כמו מלכות דז"א, וע"כ היא ראויה לעלות עם הז"א לתג"ת דא"א, ולקבל המוחין דאו"א דע"ב דמולא ע"י כפיפת ראש שלהם למקומם, כנ"ל. ולפיכך היא נבחנת שכל בנין פרצופה בא לה לא בדרך המדרגה, אלא ע"י בנין או"א. והבן זה היטב.

רצ"ו ע"י בתשובה ו'.

רצח ע"י בתשובה ז'.

אמרו שהמוחין אלו הם להולדת עולמות, שפירשו ו"ק וחיצוניות. אמנם מבחינת ד' המלכים תנהי"מ, שכל תיקונם נשלם בתכלית ע"י הראש דישסו"ת הזה, הרי הז"א יכול להוליד בחינת נשמות. באופן, שמ"ש שהמוחין הם להולדת נשמות, הם המוחין דנשמות של ד' המלכים תנהי"מ דנקודים. ומ"ש שהם להולדת בחינת עולמות, הם מבחינת ד' המלכים דתג"ת דנקודים. (אות קצ"ג. ואות קצ"ו. א' תת"ו ד"ה וזה).

רצג) לא יצויר שיהיה נה"י דאמא בלי נה"י דאבא. כמ"ש הרב תתק"נ אות קנ"ו ע"ש. ומ"ש שנה"י דאמא לבד מתלבשים בהנוקבא היינו נה"י דאמא ממוחין דמולא דע"ב. שאז אמא כולה ב"ן, דהיינו ב"ן דאבא וב"ן דאמא. ובחינת הב"ן דאבא נבחנים שהם באים בנה"י דאבא. (אות ר"ז).

רצד) הם נעשו לאחד מבחינת המוחין דחיה, מאו"א. אבל ממוחין דיחידה עוד לא נעשו לאחד, כי אז במנחה אין לו אלא בחינת מוחין של נשמה דיחידה. (א' תתי"א ד"ה ואין).

רצה) כי הארת מרדכי היא יסוד דאבא המאיר בזמן שנה"י דאבא מתלבשים בנוקבא, ונודע שבמוחין דפב"פ אין המוחין דנוקבא באים מאו"א, ואין הם מלובשים בנה"י שלהם, אלא שבאים ממוחין דז"א ומלובשים בנה"י דז"א וע"כ אין שם הארת מרדכי. כנ"ל. (אות רי"ז).

רצו) זה נעשה ע"י עלית נה"י דא"א לתג"ת דא"א, ותג"ת דא"א לג"ר שלו, וג"ר שלו לג"ר דעתיק. ונמצא אז, שזו"ן שהיו בנה"י עלו עתה עם נה"י דא"א לתג"ת שלו במקום ב' כתפין. ואו"א העומדים בתג"ת עלו עתה עם התג"ת דא"א לג"ר שלו. ואז

חלק ט"ז

ג' העולמות בריאה יצירה ועשיה

* (א) ונבאר ענין עולמות ביי"ע עצמם מה היתה בחינתם. דע כי אין דבר שאין בו פנימיות וחצוניות, אפילו בבחינת הכלים כנז' לעיל. ואמנם מחצי תפארת ונה"י דאדם קדמון עד סיום רגליו, החיצוניות שלהם נחלק לב' בחינות והנה החצוניות שלהם מצד פנים הוא הנקרא בריאה, ושמצד אחר נקרא יצירה.

אור פנימי

(א) ביי"ע עצמם מה היתה בחינתם. כלומר, מהיכן נתהוו עצמותן דג' עולמות ביי"ע, ומה היתה בחינתם בראשונה מטרם שנתקנו בספירות ובפרצופים. וזה הוא מה שמבאר והולך במאמר הזה. וזוהי ידיעה חשובה מאד לידע במה נשתנו כל כך ג' העולמות ביי"ע, מעולם האצילות, עד שהם נבחנו לעלמין דפירודא, אשר הכלים והרוח נפש דחיצוניות שבהם אינם אלהיית כנודע. והמאמר הזה ראוי לתשומת לב יתירה, כי בלעדו אין שום הבנה אמיתית בכל הנאמר בדרושי ביי"ע. מחצי תפארת ונה"י דאדם קדמון עד סיום רגליו. היינו מטבור ולמטה דא"ק, הנבחן לפרצוף נבדל בפני עצמו, הנחלק לג' חלקים: חב"ד, חג"ת, נהי"מ. כמ"ש הרב בע"ח ש"ח פ"ג עש"ה. גם נודע, שהת"ת נחלק על החוה, שמחזה ולמעלה נכלל בחג"ת, ומחזה ולמטה נכלל בנה"י, כנודע. וכאן בפרצוף זה היה צמצום הב' שמבאר הרב להלן, וכן הוא נעשה פנימיות לכל הע"ס דעולם הנקודים, וכן כל ד' העולמות דאבי"ע מלבישים עליו.

וצריכים לזכור, שמטרם צמצום הב' היה גם פרצוף ס"ג דא"ק נסתיים בשוה עם רגלי פרצוף הכתר דא"ק (כמ"ש הרב בע"ח ש"ט פ"ו) דהיינו בנקודה דעוה"ז בסו"ה ועמדו רגלין על הר הזיתים. (כמ"ש הרב בע"ח ש"ג פ"ב ע"ש) וזה החלק של הס"ג שהיה מלביש על מטבור ולמטה דפרצוף הכתר דא"ק, נבדל ג"כ לפרצוף מיוחד הנקרא פרצוף נקודות של הס"ג. כמ"ש הרב בע"ח ש"ט פ"ו. ועם זה תבין שבוה החצי ת"ת ונה"י דא"ק שעוסק כאן הרב המדובר הוא בהתכללות יחד עם המטבור ולמטה דפרצוף ס"ג. וזכור זה.

החצוניות שלהם נחלק לב' בחינות והנה החיצוניות שלהם מצד פנים נקרא בריאה ושמצד אחר נקרא יצירה ועשיה. פירוש, כי הפרצוף תנה"י דא"ק, נחלק על פנימיות וחצוניות כמ"ש בסמוך שאין לך דבר שאין בו פנימיות וחצוניות. והתחלקות הזו היא על החוה דכל פרצוף, כי מחזה ומעלה, שהם חב"ד חג"ת עד החוה נקרא בשם פנימיות. ומחזה ולמטה, שהם תנה"מ, נקרא בשם חצוניות. וכן הוא גם בפרצוף

* שער הקדמות דרושי א"ק דף ל"ה ט"א.

(ב) וכאשר עלה ברצון המאציל להאציל עולם הנקודין, כבר נתבאר למעלה, כי אדם קדמון צמצם עצמו שנית והעלה פנימיות האור מחצי

אור פנימי

תנה"י דא"ק, אשר מחזה ולמטה שלו נקרא בשם חיצוניות. ואומר אשר החיצוניות הוּו דפרצוף תנה"י שהוא מחזה ולמטה דפרצוף תנה"י זה נחלק לב' בחינות הנקראות פנים ואחור: שהחיצוניות מצד הפנים נקרא בריאה, ושמצד האחור נקרא יצירה ועשיה. וענין התחלקות של המחזה ולמטה לפנים ואחור, הוא בעיקר על שליש אמצעי דת"ת, שהוא נבחן לצד הפנים, כי הוא בחינת ישו"ת דגופא. ומשליש ת"ת התחתון עד סיום רגלין נקרא צד האחור של המחזה ולמטה, להיותם בחי' זו"ן דגופא. כמ"ש להלן. אכן עדיין אינם בי"ע, אלא הרב מכנה אותם על שם העתיד.

והעלה פנימיות האור מחצי ת"ת שלו ולמטה והעלהו למעלה ואח"כ יצא האור ההוא דרך העינים. כבר נתבאר ענין צמצום הב', אשר מתוך שהמלכות המצומצמת עלתה במקום בינה, הרי נפסק האור בספירת בינה דכל מדרגה. ונודע, שיש בהמלכות הזאת המצומצמת ב' בחינות: א' היא, מלכות המדווגת בוו"ג דהכאה עם אור העליון, ומחזרת האור לאחוריו כדי שלא יתלבש בה, ואור החזר הוא נעשה מלבוש על הע"ס דאוי' ממטה למעלה, ועי"ז מתהווים הע"ס דראש הפרצוף. וב' היא מלכות המסיימת כי אח"כ המלכות עצמה מתפשטת מינה ובה ע"י האו"ת, לעשר ספירות ממעלה למטה עד סיום רגליו, אשר במלכות דגופא נפסק האור מכח הצמצום שבה, שע"ז הפרצוף מסתיים.

ונודע, כי ה' הבחינות כח"ב זו"ן דגופא, נשתנו שמייהו לחג"ת נ"ה, מחמת היותם רק בחינת חסדים. גם נודע, שה' בחינות דראש נקראו בשמות: גלגלתא, עינים, און, חוטם, פה.

ועל פי זה נמצא עתה בצמצום ב' בעת שהמלכות עלתה ונתחברה בספירת הבינה, שיש להבחין בעליה הוּו את ב' בחינות הנ"ל: אשר המלכות המדווגת בוו"ג דהכאה, שהיתה עומדת במלכות של ראש הנקראת

(ב) צמצם עצמו שנית. כלומר, בנוסף על צמצום הראשון המבואר בדברי הרב בע"ח בשער א' ענף ב', ששם היה הצמצום רק בנקודה אמצעית, שהוא המלכות דגופא שנתצמצמה ואינה מקבלת שום אור, ונשארה חלל פנוי. והיא בחי' הנקודה דעוה"ז, וע"כ היה נמשך אח"כ הקו מא"ס ב"ה, דהיינו הע"ס הראשונים עד לנקודה דעוה"ז, שהוא הנקודה המרכזית הרחוקה ביותר מא"ס ב"ה, כמ"ש בחלק א'. וכמ"ש הרב בע"ח ש"ג פ"ב. ונמצא שכל הצמצום היה רק על בחינת המלכות בלבד, אבל ט' הראשונות היו נקיות מכל בחינת צמצום ודין, וע"כ אין שם בכל ג' פרצופי א"ק שמטרים עולם הנקודים, רק בחינת כלי אחד, הנקרא עקודים, שהוא כלי מלכות, וכל הע"ס מעוקדים בתוכה. אבל עתה נעשה צמצום חדש בעולמות הנקרא צמצום ב', אשר בחינת המלכות עלתה ונתחברה יחד עם ספירת הבינה. ונעשה הצמצום במקום בינה, שזה מכונה שיתוף מדת הרחמים בדין ועי"ז יצאו ונתחדשו עשרה כלים בפרצוף כמ"ש

תפארת שבו ולמטה והעלהו למעלה, ואח"כ יצא האור ההוא דרך העינים, ונתפשט בחוץ מחצי תפארת שבו ולמטה, ונעשה עולם הנקודים.

(ג) ואמנם תקף בעת הצמצום, שהוא עליית האור למעלה, טרם צאתו מן העינים, ועדיין לא נעשו הנקודים, תקף נחשכו שתי בחינות

אור פנימי

פה, עלתה עתה אל הבינה של ראש הנקראת נוקבי עינים, כי ג"ר דבינה נקראו נוקבי עינים, וז"ת דבינה נקראו און, כנודע. ועד"ו בחינה הב' של מלכות, שהיא מלכות המסיימת שמקומה היתה בסיום רגלין דגופא, דהיינו במלכות דגופא, עלתה עתה אל מקום ספירת הבינה דגופא, הנקרא תפארת, כנ"ל שכח"ב שבגוף נקראים חג"ת, ושם בתוך הת"ת נעשה הסיום רגלין של הפרצוף.

באופן, שהווג דהכאה שהוציא את הע"ס של ראש בעת צמצום ב' לצורך הפרצוף נקודים, שהיה צריך לצאת במלכות של ראש דפרצוף ס"ג דא"ק הנקראת פה,

יצא עתה במקום נקבי העינים. וכן מקום סיום דפרצוף זה שהיה צריך להסתיים במלכות דגופא נסתיים עתה בחצי ת"ת דגופא.

וזה אמרו "והעלה פנימיות האור מחצי ת"ת שבו ולמטה והעלהו למעלה" כי עתה נסתיים האור בחצי הת"ת, דהיינו תוך הבינה דגופא, כי שם עומדת עתה נקודת המלכות המסיימת את האור, כנ"ל, ונמצא כל המקום שמחצי ת"ת ולמטה עד סיום רגלין דא"ק נשאר בלי אור, בדומה לנקודה האמצעית בצמצום א' שנשארה חלל פנוי וז"ש הרב "שהעלה פנימיות האור מחצי ת"ת ולמטה שלו והעלה למעלה" כי כבר נסתיים הפרצוף הזה דצמצום ב' בתוך חצי ת"ת דס"ג דא"ק כמבואר.

וזה אמרו "ואח"כ יצא האור ההוא דרך עינים ונתפשט בחוץ מחצי ת"ת שלו ולמטה ונעשה עולם הנקודים" כי כל תחתון נאצל

(ג) תקף בעת הצמצום וכו' טרם צאתו מן העינים. וצריך שתדע, שענין עליית המלכות המסיימת לחצי ת"ת דא"ק, שביאר הרב לעיל בפרצוף א"ק עצמו, לא היה זה אלא לבחינת הכנה לזווג לצורך הנקודים, אבל בא"ק עצמו לא היה בפועל שום שינוי, כי כל כח צמצום היוצא מחדש, אינו פועל רק ממקום יציאתו ואילך, דהיינו רק בפרצוף תנה"י דא"ק הנ"ל, ורק כאן ניכר בפועל השינוי הזה של עליית מלכות המזדווגת למקום נקבי עינים. ומלכות המסיימת למקום חצי ת"ת של הפרצוף. וכבר ידעת שאע"פ שנקרא תנה"י מ"מ נבחן בו פרצוף שלם: תב"ד חג"ת נה"מ, ובו נעשה שינוי זה, אשר מלכות המסיימת, שהיתה עומדת בסיום רגלין שלו על הנקודה דעוה"ז כנ"ל, עלתה עתה למקום הבינה דגופא של פרצוף זה, דהיינו לחצי ת"ת שלו, ששם מקום נקודת החוה דפרצוף זה, ונמצא שמחזה ולמטה

החיצוניות, כי האור הפנימי נסתלק למעלה, ולא יכלו לעמוד שם, וירדו למטה תחת רגלי היושר של אדם קדמון, במקום האור המקיף אשר תחת רגלי היושר של אדם קדמון בלבד.

אור פנימי

במקום נקודה דעוה"ז ולמטה המסבב תחת הסיום דרגלי א"ק, כמ"ש להלן אות ה' הנה ענין זה קרה עם עלית מלכות המסיימת לתוך בינה דגופא במקום החוזה כנ"ל, ורק טרם שמלכות המזווגת עשתה הזווג דהכאה במקום נקבי העינים. וזה שמדייק "בטרם צאתו מן העינים" משא"כ אח"כ שנעשה הזווג בנקבי העינים ויצאו משם הע"ס דנקודים, הרי חזרו והעלו את הכלים שנפלו מתחת רגלי א"ק למקומם הראשון אלא בבחינת החיצוניות שלמטה מפרסא כמ"ש להלן אות ח'.

וירדו למטה תחת רגלי היושר דאדם קדמון. מטעם שאותה המלכות שעשתה סיום לרגלי א"ק, קנתה עתה מקומה במקום החוזה דתנה"י האלו, ונעשו הכלים שמחזה ולמטה דא"ק, שוים לבחינת נקודה דעוה"ז שלמטה מסיום רגלי א"ק, כלומר שאינם ראויים לקבל שום אור כמותה, וע"כ נבחן שנמצאים עתה למטה מסיום רגלי א"ק כמ"ש לעיל. במקום אור מקיף אשר תחת רגלי יושר של אדם קדמון בלבד. וצריכים לידע מ"ש הרב בע"ח שמ"ב פ"ג, שאין בכל המדרגות דאבי"ע רק ג' כלים, שהם כתר חכמה בינה, אבל ז"א ונוקבא דכל מדרגה ומדרגה נפרדו מהכלים פנימים ונעשו למקיפים לכל מדרגה, הנקרא לבוש והיכל, או מקיפים דיושר ומקיפים דעגולים, שמקיפים דיושר הם אור חיה, ומקיפים דעגולים הם אור יחידה. ע"ש. ובספרי בית שער הכונות אות ט"ז. ונתבאר שם שענין זה של פירוד הכלים דז"א ונוקבא הפנימים להעשות למקיפים, יצא ונתחדש עם צמצום הב' הנ"ל, דהיינו מפאת עלית המלכות למקום בינה: הן בראש שנעשה שם הזווג וזו"ן של ראש אינם נכללים בקומת הזווג. והן בגוף, שמלכות

נשאר ריקן בלי אור, כמו הנקודה האמצעית שנעשתה לחלל פנוי בעת הצמצום הראשון, כי מלכות המסיימת נמצאת עתה במקום נקודת החוזה. ותדע, שאלו הכלים שמחזה ולמטה שנשארו בלי אור המה הם שנעשו לבחינת ג' עלמין בי"ע. כי בחי' התלבשות האור של פרצוף תנה"י הוזה נסתים עתה במקום החוזה. באופן שרק הכלים דתב"ד חג"ת עד החוזה נשארו באצילות, כי אור הקו מא"ס נפסק עתה בנקודת החוזה, ומחזה ולמטה נעשה עתה בערך הקודם, כמו שהיה כולו בבחינת חלל פנוי אלא ע"י תיקונים חדשים נמשך עוד שם בחינת אור של תולדה, שהם פריצופי בי"ע, כמ"ש במקומו להלן.

והנה הרב רוצה לבאר כאן את בחי' הראשונות המקוריות שמהם נעשו ג' העולמות בי"ע. וז"ש תכף בעת הצמצום שהוא עלית האור למעלה טרם צאתו מן העינים ועדיין לא נעשו הנקודים תכף נחשכו שתי בחינות החיצוניות: היינו בחינת הפנים שמחזה ולמטה ובחינת האחור שמחזה ולמטה, כנ"ל באות ג' כי מחזה ולמטה נבחן לחיצוניות הפרצוף, כמ"ש באו"פ שם. ומתוך שהמלכות המסיימת עלתה במקום החוזה, הנה "האור פנימי נסתלק למעלה ולא יכלו לעמוד שם" שהרי כח הצמצום כבר שולט על כל אלו הכלים שמחזה ולמטה ואינם יכולים עוד להלביש את האור פנימי, בדומה לנקודה דעוה"ז, כמ"ש לעיל.

ומה שהרב מדייק ואומר "תכף בעת הצמצום טרם צאתו מן העינים ועדיין לא נעשה הנקודים" הכונה היא כדי ללמדנו שענין נפילת הכלים האלו שמחזה ולמטה דתנה"י דא"ק אל תחת רגלי א"ק הפנימי,

אור פנימי

באו האו"פ והאו"מ בבחינת התפשטות אשר הנר"ן דאור העליון נתפשטו בבחי' או"פ, וחיה יחידה דאור העליון יצאו ונתפשטו בבחינת מקיפי יושר ועיגולים כנ"ל, הנה או נשלמו לגמרי.

ובמתבאר תבין שמ"ש כאן הרב "במקום אור המקיף אשר תחת רגלי היושר של אדם קדמון" הכונה היא, לבחינת אור מקיף של הבחן הא' הנ"ל. שהרי הרב מיירי כאן מעת הצמצום מטרם יציאת האור מן העינים, כמ"ש באות ג' ותכף בעת הצמצום כשעלתה המלכות למקום בינה, נסתלקו ב' האורות חיה ויחידה מן הכלים הפנימיים דפרצוף תנה"י דא"ק, ונתעגלו מתחת רגלי א"ק, מסביב למרכז החדש שנעשה ע"י צמצום ב' הוה, שהוא נקודת החוה ונעשו למקיף דיושר ולמקיף דעגולים ומהם מדבר כאן הרב.

והנה כל מקיף, כולל ע"ס זה תוך זה כגלדי בצלים, ועשרה עיגולים של המקיף דיושר, הם בפנימיות של העשרה עיגולים דמקיף דעיגולים. כי בעיגולים כל היותר חיצון, הוא יותר משוכת, וע"כ המקיף דעיגולים שהוא מקיף יחידה, הוא יותר חיצון מן המקיף דיושר שהוא מקיף חיה. ותדע אשר הכלים דתנה"י דהיינו המתוה ולמטה דפרצוף תנה"י דא"ק, שנחשכו ונפלו תחת הסיום דרגלי א"ק, ששם מסבבים תצאים התחתונים של הע"ס דמקיפי יושר ועיגולים, הנה לא נפלו רק למקום האור מקיף דיושר ולא למקום האו"מ דעגולים. והטעם, כי הכלים נמצאים עתה בתכלית מיעוטם להיותם חשוכים ומצומצמים מכל אור כמו נקודת המלכות המסיימת שתחת הקו דא"ס, ע"כ נפלו למקום הגרוע ביותר, שהוא מקום תצאים תחתונים דמקיף דיושר, ולא למקום תצאים תחתונים דמקיף דעיגולים החשובים מהם.

המסיימת עלתה במקום החוה, ששם נשלם קומת המדרגה. הרי שמצמצום ב' ואילך יצאו בחינות ז"א ונוקבא מכל קומה, ואינם משמשים עוד לכלים פנימיים, ואז נעשו לכלים מקיפים דחיה יחידה, כי בכלי דז"א תליא אור החיה, ובכלי דנוקבא תליא אור היחידה, כנודע בערך ההפוך שבין הכלים לאורות נמצא שאין עוד רק ג' כלים כח"ב לבד, אשר בהם מתלבשים ג' אורות נר"ן. ויש להבחין באלו ב' המקיפים הנ"ל שיצאו עם צמצום הב', ב' הבחנות: א', תכף עם פעולת הצמצום, דהיינו עם עלית המלכות למקום בינה, עוד טרם שנעשה הווג בנקבי עינים ליציאת הקומה החדשה, אשר אז נסתלקו האורות דפרצוף הישן הנקרא תנה"י דא"ק, כי מתוך עלית המלכות למקום בינה לא נשאר בפרצוף רק ג' כלים כח"ב, שבהם מתלבשים נר"ן. וב' האורות חיה יחידה נסתלקו מפרצוף תנה"י הוה, אשר הם נעשו תכף לבחינת אורות מקיפים הנ"ל, הנקראים מקיף דיושר ומקיף דעיגולים. והבחן הב' הוא, אחר יציאת הווג במקום נקבי עינים שיצאה ונתפשטה משם קומה החדשה הנקראת ע"ס דנקודים. כי מתוך שבאור העליון המתפשט לווג דהכאה במקום העינים יש שם ע"ס שלמות כח"ב זו"ן. והנה הכלים לא יכלו לקבל מאור העליון רק ג' אורות נר"ן, שנתלבשו בג' הכלים כח"ב שנשתיירו שם, ואורות דחיה יחידה הוכרחו להשאר מבחוץ, וע"כ נעשו למקיפים דיושר ודעיגולים.

ותדע, אע"פ שיצאו המקיפים דיושר ועיגולים בהבחן הא' דהיינו תכף עם גילוי הצמצום, כנ"ל, מ"מ עדיין אין בהם שלימות הגמור, להיותם אז בבחי' הסתלקות האורות בלבד, ועוד לא נתקנו מבחינת הווג עם אור העליון. ורק בהבחן הב' הנ"ל. דהיינו אחר שנעשה הווג בנקבי עינים, אשר אז

(ד) ולא לקח שאר מקום כל אור המקיף או יותר למטה ממנו, והאור המקיף דיושר אשר תחת רגליו עלה במקומם למעלה סביב פנימיות נה"י דאדם קדמון.

אור פנימי

הסיום של אור היושר והפנימי של פרצוף הוא מקום התחתון שבו, מפני ששם נמצאת מלכות המסיימתו מבחינת החלל פנוי שלה, כן ממש נקודה המרכזית של המקיפים היא נקודת המלכות המצומצמת שאינה מקבלת שום אור ונמצאת בחלל פנוי והיא בחינת הסיום של אור המקיפים כי כל עיגול נבחן סופו במרכזו. והחיצון לנקודה הוא ספירת היסוד דמקיפין ועיגול היותר חיצון הוא הוד וכו', עד שהיותר חיצון שבהם הוא הכתר של המקיפים. הרי שנקודה המרכזית קובעת כל מקומם של האו"מ שהרי הם מתעגלים בדיוק לפי מדת המרחקים החיצונים שמסביב לה.

וכבר נתבאר, שעם עליית המלכות למקום בינה הנעשה בצמצום ב' הזה, נעשה נקודת סיום חדשה בפרצופי תנה"י דא"ק, שהוא מקום נקודת החזה דפרצוף זה, כנ"ל. ואותה נקודת הסיום החדשה נעשתה ג"כ לנקודה המרכזית, של המקיפים דצמצום ב' שיצאו תכף בעת הצמצום מטרם שנעשה הזווג בנקבי העינים, כנ"ל בדיבור הסמוך בהבחן הא', ע"ש. וא"כ נמצא עתה, שיש ב' נקודות מרכזיות: א' היא העומדת מתחת רגלי א"ק, שהיא נקודה המרכזית דצמצום א', שעליה מתעגלים המקיפים דצמצום א'. ונקודה המרכזית הב' היא העומדת במקום החזה דפרצוף תנה"י דא"ק, שעליה מתעגלים המקיפים דצמצום ב'. ולפיכך נמצא שבעת שנפלו הכלים שמחוזה ולמטה דתנה"י דא"ק למקום המרכז דצמצום א' דהיינו מתחת רגלי א"ק, נבחן בזה, כמו שהיה מתבטל נקודה המרכזית דצמצום ב', והרי זה דומה כמו בינה שקבלה לצורת המלכות המצומצמת דצמצום א', וע"כ נעשה בזה בחינת הסתלקות של המקיפים דצמצום

(ד) ולא לקח שאר מקום כל אור מקיף או יותר למטה ממנו. מדויק בזה לומר. שאין כוונתו שהכלים שמחוזה ולמטה דא"ק, שנפלו תחת רגלי א"ק. לקחו ממש כל המקום של או"מ דיושר, שהרי יש באו"מ דיושר זה, ע"ס זו בתוך זו המתעגלים מסביב נקודה המרכזית דצמצום ב', כמ"ש לעיל ונודע, שבבחינת עיגולים נבחן סופם במרכזם, דהיינו בנקודה הפנימיות של המרכז, וכל היותר חיצון מנקודה המרכזית הוא משובת יותר, בלי שום הבחן של מעלה מטה: כי עיגול הפנימי הוא מלכות, ומחוזה לו עיגול היסוד וכו', עד שעיגול הכתר הוא היותר חיצון. אשר לפי זה נמצא, שבחצאי עיגולים התחתונים, כל היותר תחתון הוא יותר חשוב, וע"כ ודאי שהכלים שמחוזה ולמטה לא לקחו כל המקום של או"מ עד הכתר שלו, אלא רק מקום של עיגול הפנימי שהוא היותר תחתון במעלה, והוא יותר קרוב לרגלי א"ק. וז"ש "ולא לקח שאר מקום כל או"מ דיושר" דהיינו כמבואר, שלא לקחו רק מקצתו של או"מ, שהוא מקום של העיגול הפנימי שלו הקרוב לסיום רגלי א"ק. וז"ש "או יותר למטה ממנו" כלומר, ומכ"ש שלא נפל למטה מן המקיף דיושר, דהיינו למקום או"מ דעגולים שהרי כל היותר למטה הוא יותר חשוב במעלה, כנ"ל, שנמצאו חצאי התחתונים דעיגולים עומדים למטה מחצאים התחתונים דיושר, כי המקיפים דעגולים הם אור יחידה, ומקיפי היושר הם אור חיה.

והאור מקיף דיושר תחת רגליו עלה במקומם למעלה סביב פנימיות נה"י דא"ק. כי האורות מקיפים הם מתעגלים תמיד מסביב נקודה המרכזית שלהם, להיותה בחינת הסוף שלהם, כי כמו שקביעת מקום

(ה) והנה ברדת בריאה ויצירה למטה מרגליו, לא עמדו במקומם הראוי להם, וע"י ירידתם זו הוחשך בם חיצוניות צד האחור יותר ויותר, מחמת שנתרחק יותר מן האור העליון, ואז ירדה חיצוניות של חיצוניות האחור למטה למקום הנקרא עשיה.

(ו) והנה אח"כ יצא הארת אור עליון דרך העינים, והלביש מחצי תפארת אדם קדמון ולמטה, ונעשה עולם הנקודין. והאור העיקרי שהוא השרש נשאר בפנים. וכבר נתבאר כי העגולים של הנקודים הם היוצאים

אור פנימי

בזה כל המקיפים דצמצום ב', ונסתלקו לשורשם במקומם שהיא פנימיות נה"י דא"ק הפנימי, ששם השורשים של אלו המקיפים. והבן היטב כי אי אפשר להאריך יותר.

(ה) למטה למקום הנקרא עשיה. כלומר, כי נפלו למקום עשיה דצמצום א', כנ"ל כדיבור הסמוך.

(ו) יצא הארת אור עליון דרך העינים וכו' העגולים של הנקודים יצאו תחילה וכו'. אחר שנעשה זווג בנקבי עינים, שאור העליון הכלול מע"ס לא מצא אלא ג' כלים כח"ב להתלבש בהם, הנה נפרשו האורות דחיה יחידה מאור העליון ונעשו לבחינת מקיפים כנ"ל כדיבור הסמוך ד"ה וכבר ע"ש, שהוא הבחן הב' של יציאת המקיפין דחיה יחידה, אשר עתה ע"י הזווג דנקבי עינים המה נגמרים לגמרי, והמה מתעגלים במקומם הקבוע, שהיא במרחק השה מסביב לנקודה המרכזית החדשה, העומדת במקום נקודת החוזה דפרצוף תנה"י דא"ק. ונתקן ע"י הפגם שנעשה מפאת נפילת הכלים למטה מרגלי א"ק.

וגרשם משם ולא מצאו מקום והעלו את שתי בחינות החיצוניות האלו למקומם למעלה באחור אלו הנקודים. כבר נתבאר לעיל, שבעיגולים נבחן סופם בנקודת מרכזם, ואין מעלה מטה נוהג בהם, כי בחצאים העליונים מהמרכז כל העליון יותר,

ב', שהרי אבדו נקודה המרכזית שלהם שבמקום החוזה, כי נפלה לנקודה המרכזית דצמצום א' העומדת תחת רגלי א"ק. והבן היטב ההפרש הזה, כי כל הכונה דצמצום ב' היה להתמקם מדת הדין שהיא המלכות דצמצום א' במדת הרחמים שהיא בינה ומיתוק הזה יתכן רק אם המלכות המצומצמת עולה במקום החוזה, שהיא בינה דגופא כנ"ל. משא"כ אם הבינה חוזרת ונופלת למקום המלכות, הרי נעשה כאן פעולה הפוכה, אשר מדת הרחמים מתהפכת ונעשית למדת הדין, שהוא קלקול ולא תיקון, ולפיכך תכף בעת צמצום ב' כשעלתה המלכות למקום בינה ונעשה נקודת הסיום במקום בינה, היה המיתוק כהלכתו, מדת הדין נתמתקה במדת הרחמים. ואז נסתלקו האורות דחיה יחידה מן הפרצופים ונתעגלו מסביב למרכז החדש דמדת הרחמים, שהוא נקודת החוזה. אמנם אח"כ כשנחשכו הכלים שמחזה ולמטה דתנה"י דא"ק, אשר זה גרם לנפילתם למרכז דצמצום א' ונמצא שנתהפך הענין כי מדת הרחמים ירדה למדת הדין, ע"כ נתבטלו עם פגם הזה כל המקיפים שיצאו מקודם לכן בעת הצמצום.

וזה אמרו "והא"מ דיושר דתחת רגליו עלה במקומם למעלה סביב פנימיות נה"י דא"ק" כי אחר שחשכת הכלים שמחזה ולמטה גרם שיפלו למקום נקודה המרכזית דצמצום א' ומדת הרחמים שהיא נקודת החוזה נפלה למקום מדת הדין, הרי נתבטל

תחלה, ובהתעגלם סביב נה"י דאדם קדמון גם מסבבים תחת רגלי יושר שלו, והפסיקו בין תחת רגליו אל החיצוניות, שהם בריאה ויצירה שירדו שם כנזכר, וגרשום משם, ולא מצאו מקום, והעלו את שתי בחינות החיצוניות האלו למקומם למעלה באחור אלו הנקודים.

אור פנימי

יותר מעיגולים הסמוכים לנקודתם המרכזית שבמקום החזה, וע"כ גרם זה תכף העלאת אותם הכלים שנפלו למטה מרגלי א"ק אל מקום הקודם שלהם, שהוא סמוך לחזה דתנה"י דא"ק, שהרי עתה נעשה מקום נקודת החזה שפל יותר במעלה, ומקום סיום רגלי א"ק נעשה חשוב יותר, כטבע התפשטות העיגולים בהחצאים התחתונים, שכל הסמוך למרכז הוא יותר גרוע, כנ"ל, ונבחן אשר האורות דעגולים, גרשו את הכלים ממקום נפילתם בסיום רגלי א"ק, מפאת ששם נתפשטו האורות החשובים ביותר, וגרשו אותם למקום הגרוע שלהם דהיינו למקומם סמוך לחזה, שהוא מקום עמידתם בתחילה.

וזה אמרו "וגרשם משם ולא מצאו מקום והעלו את שתי בחינות החיצוניות האלו למקומם למעלה" כי מכח התחדשות נקודה המרכזית דצמצום ב', נתהפך חשיבות המקומות, ותחת שמבחינת נקודה המרכזית דצמצום א', היה זה המקום שמחזה עד סיום רגלין בבחינת חצאים העליונים, שבהם כל העליון יותר חשוב יותר, ונקודת החזה היה מקום יותר חשוב וסיום רגלים היה המקום היותר גרוע, שמשום זה היה מקום הנפילה תחת סיום רגלי א"ק. הנה עתה אחר שנתפשטו העיגולים דצמצום ב', נהפך סדר החשיבות, כי עתה נעשה זה המקום שמחזה עד סיום רגלין למקום עמידת חצאים התחתונים של העיגולים ההם, שבהם היותר תחתון הוא יותר חשוב, ומקום הסיום רגלין נעשה עתה חשוב ביותר ממקום החזה, וע"כ האורות דעיגולים החשובים העומדים במקום סיום רגלין דא"ק גרשו את הכלים הנפולים

הוא חשוב ביותר, ובחצאים התחתונים שלמטה מהמרכז, הוא בהיפך, שכל שהוא תחתון יותר, הוא חשוב יותר. ולפי"ז נמצא, שבעת שנפלו הכלים שמחזה ולמטה דתנה"י דא"ק למקום נקודה המרכזית דצמצום א', שהוא תחת רגלי א"ק, כי מחמת חשכת הכלים נטשטשה נקודה המרכזית דצמצום ב', כנ"ל בד"ה וכבר ע"ש. נמצא אז שנשארו עומדים בנקודה החשוכה ביותר שבערך נקודה המרכזית דצמצום א', דהיינו למטה מסיום רגלין דא"ק, שהוא משהו למעלה מהחצאים התחתונים של העגולים דצמצום א', כי לא יוכלו לרדת תוך החצאים התחתונים, כי בהם כל התחתון יותר, חשוב יותר. וכן לא יכלו להתעלות למעלה מסיום רגלין כי שם חשוב יותר מדי בשבילם.

אמנם עתה, אחר שנעשה הווג בנקבי העינים, ונתפשטו המקיפים דחיה יחידה ונתעגלו שוב מסביב נקודה המרכזית דצמצום ב', שהיא נקודת החזה, שמתוך הארת הווג נקבע עתה מקומם זה בקביעות גמור, כנ"ל. ונמצאים החצאים העליונים של העיגולים הללו דצמצום ב', שהם למעלה מנקודה המרכזית שלהם, שהיא נקודת החזה, וחצאים התחתונים שלהם עומדים למטה מנקודת החזה. ויצא משום זה, אשר כל המקום הזה הנמצא מנקודת החזה דפרצוף תנה"י דא"ק, עד מקום סיום רגלין דא"ק, דהיינו נקודה המרכזית דצמצום א', הנה שם מקום של החצאים התחתונים דעיגולים הללו דצמצום ב' שיצאו עתה מנקבי עינים, אשר בהם נבחן כל התחתון יותר הוא החשוב ביותר, כנ"ל, באופן, שהעיגולים הסמוכים לסיום רגלי א"ק נעשו חשובים

(ז) כי עתה שהנקודים הפסיקו בין פנימיות כלים דנה"י דאדם קדמון אל זה החצוניות, כבר יכולים לעמוד שם אעפ"י שהוחשכו, וכבר יש בהם כח לקבל האור הראוי להם, כמו שנתבאר בענין תיקון הנקודים לקמן בע"ה.

(ח) וחזרה הבריאה כנגד פנים והיצירה כנגד אחור ע"ד שהיה בתחלה ועם זה נתבאר טעם רביעי בענין היות הנקודים יוצאים בדרך עגולים כנזכר לעיל. והנה עתה חזר מקום ב"ע היותו פנוי וחלל כבתחילה.

אור פנימי

והתזירו אותם למקומם הראשון מחוה ולמטה, ששם האורות דעיגולים הגרועים יותר כמבואר. דא"ק, ששם נבחן לבחינת פנים, והיצירה חזרה לנה"י דתנה"י דא"ק ששם נבחן לבחינת אחור של זה הפרצוף, כנ"ל בדף אלף תתפ"ו ד"ה החיצוניות ע"ש.

ז) עתה שהנקודים הפסיקו בין פנימיות כלים דנה"י דא"ק אל זה החיצוניות כבר יכולים לעמוד שם אעפ"י שהוחשכו וכו'. כלומר אחר שהעיגולים דנקודים נתעגלו מסביב נקודה המרכזית שלהם, אשר העיגולים היותר חשובים הפסיקו בין סיום רגלין דא"ק לבין הכלים הנפולים, שמשום זה נגרשו הכלים למקומם למעלה במקום החוה דתנה"י דא"ק, ששם נמצאים העיגולים היותר גרועים, הרי יכולים לעמוד שם אעפ"י שהוחשכו, שהרי שם מקום הגרוע ביותר כנ"ל.

וכבר יש בהם כח לקבל האור הראוי להם. כי ע"י חזרת הכלים אל מקום החוה, קבלו מהם הארה הראוי להם, שע"ז חזרו ונתפשטו כטבע הכלים דיושר, ממקום החוה עד סיום רגלין דא"ק, דהיינו ממש כמקום עמידתם מטרם שנפלו.

וז"ש "וחזרה הבריאה כנגד פנים והיצירה כנגד אחור ע"ד שהיו בתחילה" כי הבריאה חזרה לחצי ת"ת התחתון דתנה"י

עתה חזר מקום ב"ע היותו פנוי וחלל כבתחילה. כלומר כל זה התיקון האמור: שע"י הארת העיגולים נתעלו ממקום נפילתם וחזרו למקום החוה דתנה"י דא"ק. וע"י הארת או"פ דנקודים שקבלו כפי הראוי להם, חזרו ונתפשטו מחוה עד סיום רגלין דא"ק, כנ"ל בדיבור הסמוך. הנה כל זה לא הספיק, אלא רק לתקן ג' המקומות של ג' עלמין ב"ע, אבל עדיין הם נבחנו לחלל פנוי, כי האו"פ דנקודים לא יוכל להתפשט בהם, מפאת המלכות שעלתה לנקודת החוה, ונעשה שם סיום של הקו א"ס ב"ה, שמתחתיו נעשה חלל פנוי כמו בבחי' המלכות המסיימת דצמצום א'. וענין קבלת האור הראוי להם שאומר הרב לעיל, הוא הארה מועטת שיכולה לעבור דרך הפרסא שמתחת הנקודים, המספיק רק לתיקון המקום דבי"ע בלבד, אבל מבחינת אורות הם עדיין בבחינת חלל פנוי וריקן. (המשך דברי המאמר הזה ע"י בספרי בית שער הכונות אות ל"ג ובאור פשוט שם).

* (ט) כבר הודעתך, כי כל ד' עולמות הנקראים אבי"ע, כולם הם נעשים מבחי' מה שהוברר מאותם ד' מלכים הרמוזים בפרשת וישלח, ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום. כי אחר שמלכו מתו ונתבטלו, ואח"כ חזרו והובררו ואז נתקיימו.

(י) והנה הבחינה היותר מעולה שבהם הוברר וממנה נעשה עולם האצילות, ומהבחינה הגרועה מן הראשונה, הוברר ונעשה עולם הבריאה. ומן היותר גרועה נעשה עולם היצירה, ומן היותר הגרועה נעשה עולם העשיה. והיותר גרועה שבכולם הם הסיגים הנק' זוהמא דהתוכא דדהבא, אשר אין בהם תועלת להתברר להיותם דינין קשים עד מאד, עד שהם נקראים קליפות ממש, ואלו הם הקליפות הנזכרים בכל מקום בספר הזוהר.

אור פנימי

אבא. וכן ע"י בירור מלך הגבורה, חוזרים האתורים דאמא אל אמא, כי הם בחינה אחת ראש וגוף התלויים זה בזה, הרי שאין שום תיקון לג"ר דנקודים אלא על ידי בירור ד' המלכים מבי"ע. ויותר מזה, הנה באצילות נתפשט כל ספירה לראש וגוף כנודע, כי עתיק נעשה ראש וגוף, וכן א"א, וכו' ונמצא בהכרח שכל גוף וגוף מן הג"ר הובררו מן ד' המלכים: כי הגוף דעתיק נעשה מן הכתרים ד' המלכים, וגוף דא"א מבחינת חצי הכתרים התחתונים ד' מלכים, וגוף דאבא מבחינת החכמות ד' המלכים, וכו', הרי שאפילו הג"ר דאצילות הובררו מן המלכים.

(י) היותר מעולה שבהם הוברר, וממנה נעשה עולם האצילות. ותדע. שסדר הבירורים הזה, שכל היותר מעולה גברר תחילה בכל קומתו, ואחר כך גברר הגרוע ממנו וכו', כמובא לפנינו, נאמר רק על בחינת התיקון שנתקן מצד המאציל בעצמו, עד ללידת נשמת אדם הראשון דהיינו בסדרי אצילותם מעילא לתתא. אבל לאחר לידת

(ט) אבי"ע כולם הם נעשים מבחינת מה שהוברר מאותם ד' מלכים וכו'. ואין להקשות, הלא מהג"ר דנקודים לא נפל כלום לבי"ע, שיהיה צורך לברר מהם הג"ר דאצילות: ואיך אומר שכל האצילות הוברר מן המלכים. וזה תבין במה שנתבאר בחלק ד' דף תקי"ג ע"ש בכל ההמשך. כי ענין ד' המלכים שנשברו הם בחינת גופות, כלומר, בחינת התפשטות ממעלה למטה, מן הג"ר דנקודים, כי מלך הדעת הוא גוף לכתר דנקודים, המכונה שם הסתכלות עיינין דא"א, ומלך החסד הוא הממעלה למטה של הראש הנקרא גופא דאבא. ומלך הגבורה הוא הממעלה למטה של הראש הנקרא גופא דאמא וכו'. אשר מסבת שבירת מלך הדעת נפל האתורים דכתר, למקום הגוף שלו, דהיינו למקום עמידת מלך הדעת, ומלך הדעת נפל לבי"ע. וכן מסבת שבירת מלך החסד, נפל האתורים דאבא למקום הגוף שלו, שהוא מקום עמידת מלך החסד, ומלך החסד נפל לבי"ע וכו' עד"ז. ע"ש. והנה עד"ז הוא ג"כ סדר תיקונם, שע"י בירור מלך החסד, חוזרים האתורים דאבא לבחינת

* שער הקדמות דרוש ד' יודיע בו ממה נתהוו ד' עולמות אבי"ע דף שצ"ז ט"א.

יא) אמנם דע, כי עכ"ז נשאר מעורבים בתוכם קצת נצוצות קדושה קטנות מאד אשר הם סוד י"א סימני הקטרת, כמבואר ענינם במקומו, והם עתידים עדיין להתברר לגמרי ולצאת מתוכם אותם ניצוצות הקדושה לעתיד לבא. כמבואר אצלינו בפסוק בלע המות לנצח. והרי נתבאר ענין זה בכלל.

יב) והנה כיוצא בזה הוא גם כן בפרט, ר"ל גם בכל עולם ועולם מהד' עולמות היה עד"ז, כי הנה בהיות מתברר בחינת עולם האצילות בתחילה הוברר הבחינה הפרטית שהיא מחלק עתיק יומין דאצילות, ואח"כ הגרוע ממנו הוברר בא"א, ואח"כ הגרוע ממנו הוברר באו"א, ואח"כ הגרוע ממנו בזו"ן, ואח"כ עד"ז היה מתברר והולך כל חלקי הבי"ע.

אור פנימי

התג"ת עד החזה בהמדרגה, שהרי התג"ת הם ג"כ בחינת כח"ב, אלא מסעם היותם רק ג' חסדים קבלו כח"ב לשמות תג"ת, כנודע, ונמצא שת"ת הוא בחינת בינה דגופא. וע"כ כמו שנחלק בינה דראש על ג"ר וז"ת, שרק ז"ת דבינה יצאו מבחינת ראש, כן נחלק הת"ת לג"ר וז"ת, ורק ז"ת דת"ת נפלו לבר מסיום רגלין שהם בש"ת דת"ת שמחזה ולמטה עם הנהי"מ. הרי שאלו בחינת אח"פ שיצאו מכל מדרגה אינם אלא תנה"י שמחזה ולמטה דאותה המדרגה. ונודע, שכל מדרגה החסרה נה"י דכלים, היא חסרה מג"ר דאורות, וע"כ לא יצאו הע"ס דנקודים מתחילת אצילותם רק בבחינת ו"ק בלי ג"ר, והראש שהוא או"א, יצאו באב"א, שהוא רק ו"ק דאו"א, וכן הו"ת. כי תנה"י של ראש, נפלו ונעשו לבחינת ז"ת, ותנה"י דז"ת נפלו ונעשו לבחי' בי"ע, שהיתה אז בבחינת חלל הפנוי שאינה ראויה לקבל אור האצילות. כנ"ל בדברי הרב אות ח'. וחסרים נה"י דכלים וג"ר דאורות. ויציאה זו נבנת לבחינת הקטנות דנקודים. גם הם נבנים לכלים דפנים כלומר לכלים הראוים לקבל אור האצילות. ואלו הכלים דתנה"י דז"ת דנקודים שיצאו לבר ונעשו לבי"ע, כנ"ל,

אדה"ר, שהעולמות מתגדלים ע"י המ"ן שמעלים התחתונים מתתא לעילא, אינו כך, שהרי עתיק דאצילות האציל לא"א דאצילות מטרם שמשיג למשל גדלות המוחין דשבת, הרי שאין העליון מחויב להתגדל בכל קומתו מטרם שהוא מברר משהו מן התחתון, כמו שכייל הרב לעיל באות ז'. אלא שהרב מדבר רק במוחין הקבועים שבאבי"ע. ומ"ש שהיותר מעולה הוברר באצילות, והגרוע ממנו בבריאה וכו', תבין עם מה שנתבאר בחלק ו' דף ת"ו ד"ה והנה ע"ש בכל ההמשך, כי ב' בחינות יצאו בנקודים: קטנות וגדלות, כי בעת עלית ה"ת בעינים דס"ג דא"ק לצורך הנקודים, שנעשה הווג בנקבי עינים, יצאו אח"פ מכל המדרגות ונפלו למדרגת התחתון דכל אחד מהם, ולא נשאר בכל מדרגה רק גו"ע בלבד, באופן, שאח"פ דראש, נפלו בפנימיות גו"ע דתוך, דהיינו בחג"ת. ואח"פ דתוך, נפלו לגו"ע דסוף, דהיינו בנה"י. ואח"פ דנה"י, נפלו למטה מסיום רגלין, דהיינו למטה מסיום הקו דא"ס ב"ה. כנ"ל בדברי הרב דף א' תתצ"ג אות ה' גם נודע שאח"פ אלו שנאבדו מכל מדרגה הם נבחים רק לתנה"י דהמדרגה: כי כמו שנשארים גו"ע ונקבי עינים, בראש שהם כח"ב, כן נשארים גם

(ג) וכן עד"ז היה בפרט מן הפרט, כי ב"ס עצמן שבכל פרצוף ופרצוף בתחילה הוברר היותר מעולה לספירת הכתר שבו, ואח"כ היותר גרוע לספירת החכמה שבו וכו', וכן עד"ז ב"ס הנכללים בכל ספירה וספירה, ואין להאריך בזה כי כשל כח הקולמוס לפרט כל הפרטים.

אור פנימי

הם הנקראים כלים דאחורים דו"ת הללו משום שהם בבחינת חלל פנוי ואינם ראויים לקבל אור האצילות.

ואח"ז עלו נה"י דא"ק למ"ן לע"ב ס"ג דא"ק, שהארת הזווג הזה, הורידה הה"ת מהעינים לפה, שמחמת זה חזרו כללו התנה"י הנפולים אל מדרגתם כבתחילה, או יצאו הג"ר דכל מדרגה, כי נתבטלו הפרסאות שהבדילו בין נקבי עינים לאח"פ, ואז נתפשטו גם ז' המלכים אל תנה"י שלהם, דהיינו לבי"ע, ונתחברו הכלים דאחורים עם הכלים דפנים למדרגה אחת ומתוך שירדו למקום חלל הפנוי נשברו פו"א, והגם שהכלים דפנים היו ראויים לקבל אור האצילות, מ"מ נשברו גם הם, מחמת שנעשו ונתחברו למדרגה אחת עם הכלים דאחורים שנעשו לבי"ע, ולא היו ראויים לקבל אור האצילות. כמ"ש בחלק ז'.

וזה אמרו "היותר מעולה שבהם הוברר באצילות" היינו אותם הכלים דפנים הנ"ל, שלא היה בהם שבירה מצד עצמם, אלא מכח התחברותם עם הכלים דאחורים כנ"ל, הנה הם הובררו עתה ונתפרדו מן הכלים דאחורים, ומהם נעשו כל פרצופי האצילות. והם המעולים ביותר מכולם, להיותם ראויים לקבל אור האצילות משורשם, ועתה אין בהם מתערובת הכלים דאחורים ולא כלום. ומהבחינה הגרועה מן הראשונה הוברר ונעשה עולם הבריאה. היינו מכלים דאחורים של ז"ת דנקודים, שהם תנה"י שלהם שנתפשטו למטה מסיום הפרסא דנקודים, במקום ג' עלמין ב"ע, שנעשו מהכלים שמוזה ולמטה דתנה"י דא"ק, אשר התפשטות הזו דתנה"י דנקודים גרמה

שבירה, גם לבחינת הכלים דנקודים שהיו למעלה מפרסא, הנקראים כלים דפנים, כנ"ל בדיבור הסמוך. עש"ה.

ודע, שיש כאן בז' המלכים שנשברו, ה' בחינות: הבחינה הראשונה היא, הכלים דפנים שיצאו בעת קטנות הנקודים, שהם מעולים יותר מכולם, כי המה באמת ראויים לקבל אור אצילות להיותם כולם מבחינת למעלה מפרסא. כנ"ל בדיבור הסמוך, והם שנבררו בראשונה ונעשה מהם עולם האצילות. ובהכלים דאחורים יש בהם ד' בחינות זו גרועה מזו, כי הם בחי' ישסו"ת וז"א ונוקבא דגופא, וגם יש בהם בחי' סיגים: כי ב"ש תחתונים דת"ת, הם ישסו"ת דגופא, דהיינו ז"ת דבינה דגופא הנקרא ת"ת, והם המעולים ביותר מכל הכלים דאחורים, להיותם בחינת בינה, דמצד עצמותה אין שום צמצום חל עליה, אלא משום שז"ת שלה הם שורשים לזו"ן, בערך זה נתמעטה ויצאה מחוץ לפרסא. ומשום זה היא נבררה לראשונה מהכלים דאחורים, וממנה נעשה עולם הבריאה. אמנם ודאי שהיא גרוע מהבחינה הא' מבחי' הכלים דפנים הנעשים לעולם אצילות. והנה נתבארו ב' בחינות: א' הם הכלים דפנים, שנעשה לאצילות. ב' ב"ש תחתונים דת"ת שיצאו למטה מפרסא, שהם נעשו לעולם הבריאה.

בחינה הג', היא בחינת ז"א דגופא, שהם ג' ספירות נה"י, שיצאו למטה מפרסא הגרועים מבחינת ב"ש ת"ת הנ"ל, כי הם צריכים להארת חכמה והם הסובלים בעיקר מן הסיום החדש דצמצום ב', כי אינם יכולים לקבל הארת חכמה המיוחסת להם, מאחר

(יד) הכלל העולה, כי הבחינה היותר מעולה הובררה וניתנה לראשון שבכלם, והבחינה הגרועה ממנה ניתנה לשני אשר תחתיו, והיותר גרועה ניתנה לאשר תחתיו וכו' עד שנמצא שהבחינה היותר גרועה לגמרי, ממנה נעשו הקלי' כנזכר. והרי זה ענין אחד.

אור פנימי

השייכים לקומות הללו. ואחר שיתבררו אלו, ישארו הקליפות ריקנים לגמרי בלי שום נצוצין קדישין, ואז יתבטלו, בסו"ה בלע המות לנצח.

וזה אמרו (באות י"א) עכ"ז נשארו מעורבים בתוכם קצת ניצוצות קדושה קטנות מאוד, שהם סוד י"א סמני הקטורת שהם עתידין להתברר לגמרי ולצאת מתוכם וכו' בסוד בלע המות לנצח" דהיינו כמבואר, שהם בחינת המלכים השייכים לקומת או"א הפנימים דנקודים, ולקומת יחידה, שאין להם גילוי עד לעתיד לבא בגמר התיקון.

(יב-יג) כיוצא בזה הוא ג"כ בפרט וכו' וכן עד"ז היה בפרט מן הפרט וכו' וכן עד"ז ביי"ס הנכללים בכל ספירה. אחר שביאר ד' העולמות בכללם. שכל העליון יותר הוא מובחר יותר, אומר שכן הוא בפרט, דהיינו בה"פ הפרטים שבכל עולם ועולם העומדים זה למטה מזה, הנקראים: עתיק, א"א, או"א, וזו"ן. אשר עתיק הוברר מהמובחר, והגרוע ממנו לא"א, וכו'. ועד"ז בפרט מן הפרט כי בכל פרצוף מאלו ה"פ הפרטים יש בו עצמו ג"כ ה"פ זה למטה מזה, וגם בהם נוהג הכלל הזה, שכל העליון יותר הוברר מהמובחר ביותר. ועד"ז ביד ספירות הנכללים בכל ספירה, כי בעת הזווג הנעשה ע"י אור עליון עם המסך שבכלי המלכות, נכללו הספירות זו בזו. (כמ"ש בהסתכלות פנימית חלק ב' ע"ש). והנה גם בהם מדויק הכלל הזה, שכל העליון יותר הוברר מהכלים המובחרים יותר. ועי' בספר בית שער לכוונות (אות קמ"ו) שנתבאר שם איך יוצאים מכל זווג כ"ה פרצופים שקומתם שוה. וכל העליון ביותר נאצל תחילה.

שנמצאים במקום חלל הפנוי כנ"ל בדיבור הסמוך, וכן מטעם זה שבירתם קשה מאד בעת שרצו להתפשט עם הארתם למטה מסיום הפרסא. ולפיכך הובררו מהם הכלים לעולם היצירה.

הבחינה הד' היא בחינת מלכות דגופא, שהיא גרועה עוד יותר מהכלים דנה"י הנ"ל, להיותה קרובה לקליפות כמ"ש בסמוך, וע"כ נחשבת לגרוע מכל הכלים דאחורים, וממנה הובררו הכלים דעולם העשיה.

הבחינה החמישית, הם הסיגים והקליפות שלא יוצלחו לכלום, כלומר, שלא יוכלו להתברר במשך השתא אלפי שני: כי לא כל הקומות שיצאו בנקודים יוכלו לחזור ולהתקן עתה, כי או"א דנקודים הפנימים, שהם בחינת ג"ר דחיה אשר שמשו בנקודים, נגנזו, ולא יוכלו להתקן בשתא אלפי שני, וכן קומת היחידה, לא תתקן בשתא אלפי שני, כי מלכות דבחי"ד נגנזה ברדל"א, כנודע, ונמצא כי אותם החלקים שבו מלכים דנקודים הנשברים, אשר שייכים לקבלת אור הג"ר דחיה ואור היחידה, אין להם שום בירור במשך שתא אלפי שני, ולפיכך המה נבחנו לסיגים שלא יצלחו לכלום, כלומר, שאי אפשר לברר הניצוצין קדישין שבהם, כדי לחזור ולהעלותם להיות כלים להקומות שלהם. וע"כ נשארו טבועים בהקליפות עד גמר התיקון, שאז יקבלו תיקונם כי אז תתגלה המלכות מרדל"א, בסו"ה אכן מאסו הבונים היתה לראש פינה. ועליה תתגלה קומת היחידה, וכן יתגלו קומת או"א הפנימים דנקודים, ואז יתבררו הכלים ד' מלכים

(טו) עוד נתבאר ענין שני, כי הבחינה היותר מעולה שבכולם, שהיא עתיק יומין דאצילות היא הובררה תחילת הכל, ובעוד היותו מתברר לצורך עתיק יומין, לא היתה שום בחינה אחרת מתבררת כלל, ובכלות בירור חלק עתיק יומין, אז התחיל בירור חלק א"א, וכן עד"ז עד כלות בירור עולם אצילות כולו. ואחר גמר בירור עולם האצילות כולו, אז התחיל בירור עולם הבריאה בסדר הפרצופין שבו ע"ד שבארנו באצילות, וכן עד"ז היה אח"כ ביצירה, ואח"כ בעשיה. וגם ענין זה השני הוא בכלל ובפרט ובפרט מן הפרט.

אור פנימי

(טו) ענין שני וכו' ובעוד היותו מתברר לצורך עתיק יומין לא היתה שום בחינה אחרת מתבררת כלל וכו' וגם ענין זה השני הוא בכלל ובפרט ובפרט מן הפרט. וטעם הדבר מבואר לעיל בחלק ח' דף תרכ"ו ד"ה ואריך עש"ה. כי אין התחתון מתברר, אלא ע"י אח"פ דעליון הנגמרים בעת הגדלות שלו, ולפיכך מטרם שיושלם העליון בנה"י חדשים דגדלות, אין שום בירור לפרצוף התחתון ממנו. ע"ש. וענין זה מחויב בין מפרצוף לפרצוף, בין מעולם לעולם. כי אח"פ דעולם הבריאה, הם בגו"ע של עולם היצירה. וכן אח"פ דיצירה, הם בגו"ע דעולם העשיה, כמ"ש לפנינו.

אמנם לכאורה יש לתמוה עם הכלל הזה, כי התינוח בה"פ הפרטים שבכל עולם, אמנם בפרט מן הפרט, דהיינו ה"פ שישנם בכל פרצוף מיוחד, הרי מצינו בהם שהתחתון נברר תחילה. כי הה"פ שבז"א, הנקראים עיבור, יניקה, גדלות א', גדלות ב', ופרצוף הכתר. הרי מתחילה הוברר פרצוף היותר תחתון שהוא פרצוף העיבור, ואח"כ פרצוף היניקה, ולבסוף נברר פרצוף הכתר. הרי שהתחתון הוברר תחילה לעליון. אמנם צריכים לזכור כאן את ערך ההפוך שיש בין כלים לאורות, שמביא הרב בע"ח שכ"כ פ"ו ע"ש. כי בכלים מתגדלים העליונים בתחילה, ובאורות התחתונים נכנסים תחילה, ולבסוף נכנסים העליונים, כי מתחילה נתגדל הכלי דכתר של הפרצוף,

ובו מתלבש התחתון שבאורות, שהוא אור הנפש, ונמצא אור הנפש מתלבש בכלי דכתר. ואח"כ מתגדל הכלי דחכמה, ואז יורד אור הרוח ומתלבש בכלי דכתר, ואור הנפש שהיה בכלי דכתר, יורד משם לכלי דחכמה. ואח"כ מתגדל כלי דבינה, ואז יורד אור הנשמה ומתלבש בכלי דכתר, ואור הרוח יורד משם לכלי דחכמה, ואור הנפש שהיה בכלי דכתר, יורד משם לכלי דבינה. ואח"כ מתגדל כלי דז"א בפרצוף, ואז יורד אור החיה, ומתלבש בכלי דכתר, ואור הנשמה יורד משם לכלי דחכמה, ואור הרוח שהיה בכלי דכתר, יורד משם לכלי דבינה, ואור הנפש שהיה בכלי דבינה, יורד משם לכלי דז"א. ואח"כ מתגדל הכלי דמלכות בפרצוף, ואז יורד אור היחידה ומתלבש בהכתר, ואור החיה יורד משם לכלי דחכמה, ואור הנשמה שהיה בכלי דחכמה, יורד משם לכלי דבינה, ואור הרוח שהיה בכלי דבינה, יורד משם לכלי דז"א, ואור הנפש שהיה בכלי דז"א יורד לכלי דמלכות. ונמצאים עתה שכל אור מלוכש בכלי המיוחס לו. ע"ש.

ולפי זה נמצא, אשר הכלל שאומר כאן הרב, שכל העליון ביותר הוברר תחילה, נאמר רק בכלים של הפרצוף, ולא באורות, כי באורות הוא להיפך, כנ"ל, שכל התחתון ביותר נכנס תחלה בפרצוף. ונמצא באמת אשר פרצוף העיבור ראוי להתברר תחילה, להיותו בחי' כלי דכתר דכללות הפרצוף, והוא נבחן עתה פרצוף תחתון, רק ביחס

טז) ונמצא כי כל ד' עולמות אבי"ע נתהוו ונעשו מבחינת בירור ד' המלכים הנזכר, וזכור כלל זה, כי הוא יסוד ושרש להבין כל חכמת הקבלה לראוי אליה.

יז) ואמנם זכור אל תשכח, כי ד' עולמות אבי"ע נעשו מב' בחינות: אחת אור הישן הנקרא עולם הנקודים, והם בחינת הז' המלכים הנזכר. בחינה ב' הוא אור החדש הנק' הוי"ה דמ"ה דאלפין, שיצא מהארת המצח העליון דא"ק. וב' בחינות אלו הם זכרים ונקבות שבכל ד' עולמות אבי"ע.

אור פנימי

מתלבשים האורות בהכלים המיוחדים להם, הוא יתלבש בכלי דמלכות. הרי שאע"פ שפרצוף העיבור הוברר תחילה, מ"מ נבחן שפרצוף יחידה נתברר תחילה כי מצד הכלים הרי כלי זו דעיבור שייך לבסוף לפרצוף יחידה, וכן כלי דיניקה שייך לבסוף לפרצוף חיה שהוא גדלות ב', כי ביניקה הוברר הכלי דחכמה כנ"ל, וכלי זו שייך לפרצוף החיה לבסוף. וכו' עד"ו.

יז) אור הישן הנקרא עולם הנקודים וכו' אור החדש הנקרא הוי"ה דמ"ה. כי האורות היוצאים באצילות הם מבררים הכלים ד' מלכים שנשברו, לפי שיעור קומת האור. והאורות היוצאים באצילות נקראים מ"ה, על שם שכל פרצוף מאצילות לקח רק בחינת קומת מ"ה מהפרצוף שכנגדו בה"פ א"ק, כי עתיק לקח מ"ה דפרצוף הכתר דא"ק, וא"א לקח מ"ה דפרצוף ע"ב דא"ק, ואו"א לקחו מ"ה דפרצוף ס"ג דא"ק, וישסו"ת לקחו מ"ה דפרצוף מ"ה דא"ק, וזו"ן לקחו מ"ה דפרצוף ב"ן דא"ק. כמבואר בבית שער לכוונות אות קנ"א באור פשוט ע"ש. ואלו קומות המ"ה הנ"ל, הם בקביעות באצילות, לא יתמעטו לעולם, והם ביררו כנגדם הכלים המיוחדים להם מן ז' המלכים שנשברו. ואלו הכלים שנבררו מן השבירה, נקראים אור הישן או ב"ן. ואלו הקומות דאצילות הם בחי' זכרים דה"פ אצילות. ואלו הכלים דנקודים שהובררו על

של האורות, כי אין בו אלא אור הנפש, שהוא התחתון שבאורות גרנח"י. ואח"כ הוברר פרצוף היניקה, עם הבירור של הכלי דחכמה, ואז יורד אור הרוח הנקרא יניקה, ומתלבש בכלי דעיבור, שהוא הכלי דכתר, ואור הנפש שהיה בכלי דכתר, יורד לכלי דחכמה, ונמצא עתה פרצוף העיבור שהוא אור הנפש בכלי דחכמה, ופרצוף היניקה, הוא אור הרוח בכלי דכתר. ואח"כ מתברר פרצוף גדלות א', דהיינו עם הבירור של הכלי דבינה, ואז הוא נכנס בכלי דכתר, ואור היניקה יורד עתה מכלי דכתר, ומתלבש בכלי דחכמה, ואור העיבור שהיה בחכמה, יורד לכלי החדש דבינה. ונמצא עתה, שפרצוף העיבור הוא אור הנפש בכלי דבינה, ופרצוף היניקה הוא אור הרוח בכלי דחכמה, ופרצוף גדלות א' שהוא הנשמה, הוא אור נשמה בכלי הכתר, וכו' עד"ו. עד שלבסוף אחר שמתברר כלי דמלכות, אז יורד אור היחידה ומתלבש בכלי דכתר, ואור החיה בכלי דחכמה הנקרא גדלות ב', ואור הנשמה בכלי דבינה הנקרא גדלות א', ואור הרוח בכלי דו"א, הנקרא יניקה, ואור הנפש בכלי דמלכות הנקרא פרצוף העיבור. הרי מבחינת הכלים נמצא שפרצוף הכתר הוברר תחילה ואח"כ התחמה וכו' ולבסוף פרצוף העיבור. כי מה שנקרא מתחילה פרצוף העיבור, הוא על שם אור הנפש שבו, כי הכלי נקרא על שם האור המלוכש בו, ולבסוף אחר יציאת פרצוף היחידה, שאז

יח) ונחזור לענין ראשון, ואמנם להיות שאין בחינת זכר ונקבה נגלה רק מאו"א ולמטה, כי בחינת הכתר עליו נאמר, ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלקים עמדי, דלית בי שתופא דתנינא שהיא בחי' הנוק', ולכן אין אנו יכולים להזכיר שם בחינת זווג, כיון שלא נגלית שם בחינת נקבה, ולכן נתחיל לבאר מבחינת או"א ולמטה, כי כבר שם נגלית בחי' נקבה, ויש שם בחינת זווג. והנה נודע כי אי אפשר להתברר שום בירור ניצוצי קדושה אשר בו המלכים הנזכר אם לא ע"י זווג זכר ונקבה, כמש"י.

יט) והענין הוא, כי הנה אחר שהובררו בחינת או"א עצמם ע"י מי שקדם אליהם, שאין בנו רשות להזכיר ענינו, והנה אח"כ נזדווגו

אור פנימי

דהיינו במקום עמידת הג"ר דנקודים, ששם סוד הואו דהוי"ה דס"ג, ע"כ גם עתה לא ניכר באצילות ענין צמצום ב' בפרצופי עתיק וא"א דאצילות המקבלים מגלגלתא וע"ב דא"ק, אלא רק בוא"ו דהוי"ה דס"ג, דהיינו מטבור ולמטה דקומת או"א, הנקרא בשם בטן דאו"א. ונקרא בטן, משום דשם מקום העיבור של זו"ן, שמשם הם מקבלים בחינת השיתוף דמדת הרחמים בדין, כי זה כל מעלת העיבור, כמ"ש לעיל דף תתקע"ד תשובה י"ג ע"ש.

ונתבאר, כי למעלה מאו"א אינו ניכר בחינת בטן, שיהיה ראוי לבחינת עיבור, וז"ש הרב שאין לנו רשות להזכיר בחינת עיבור במעי הנוקבא, רק מאו"א ולמטה, כי למעלה מהם אין בחינת בטן וצמצום ב' ניכר כלל, להיותם מיוחדים לפרצופי גלגלתא וע"ב דא"ק, שאין בהם צמצום ב' ולא כלום. ועי' לעיל דף תס"ג תשובה א', אשר מילוי יודין מורה על צמצום א', ומילוי אלפין מורה על צמצום ב'. ומשעם זה יש בואו של הוי"ה דס"ג מילוי א', משום שהצמצום ב' התחיל להשתרש שם, עם יציאת הג"ר דנקודים, ולכן נעשית א' זו דמילוי הוא"ו דהוי"ה דס"ג, לבחינת בטן ושורש להוי"ה דאלפין, עש"ה.

ידיהם מו' המלכים הם בחינת הנקבות דה"פ אצילות. ומה שהרב מכנה אל הכלים שהובררו מו' מלכים בשם אור הישן, הוא, כי אחר שהובררו מן השבירה, חזרו האורות דנקודים להתלבש בהם, וע"כ מכנה אותם בשם אור הישן, דהיינו האורות שכבר שמשו בעולם הנקודים מטרם שביה"כ.

יח) אני אני הוא ואין אלקים עמדי דלית בי שיתופא דתנינא שהיא בחינת הנוקבא. ולכאורה הלא אומר בסמוך שבחינת ב"ן שהוא אור הישן שהוברר מו' המלכים, הם שנעשו נוקבין לה"פ אצילות, וא"כ יש בחינת נוקבא גם בג"ר שהיא הצד ב"ן שבהם, כנודע. והענין הוא כי פסוק הנ"ל נאמר על גמר התיקון, אחר שיתבטל צמצום הב', וצמצום א' יחזור לתיקונו השלם, כי אז ישוב המ"ה להיות ע"ב, והב"ן ישוב להיות ס"ג, כמ"ש הרב בע"ח ש"י פ"ג, ואז נאמר אין אלקים עמדי דלית בי שיתופא, דהיינו בחינת שיתוף דמדת הרחמים בדין הנעשה בצמצום ב'. כי אז ישוב הצמצום א' לתיקונו השלם.

ונודע, שכל פרצוף מה"פ אצילות, יונק ומקבל מפרצוף שכנגדו בא"ק, ומתוך שבחינת השיתוף דמדת הרחמים בדין, התחיל רק בלמטה מטבור דס"ג דא"ק,

או"א יחד לברור חלקי הבחינות של זו"ן, ואז ע"י זווגם מתבררים אותם הנצוצות של חלקי זו"ן ועולות מלמטה, ממקום אשר בו נפלו המלכים בעת מיתתם, ועולות למעלה ונכנסות תוך בטן אמא עילאה ושוהות ומעכבות שם כל ימי חדשי זמן העיבור, ושם הם מתמתקים ונתקנים ומתחברים ונעשים בחי' פרצוף, ונולדים ויוצאים זו"ן, כנודע.

(כ) ודע, כ בבטן אמא עילאה אינם מתבררים רק בחינת זו"ן דאצילות ולא יותר. ובבטן נוקבא דז"א מתבררת ראש הבריאה עד או"א שבבריאה. וכבר כתבנו, כי לסבת היות שאי אפשר להזכיר בחינת זווג זכר ונקבה רק מבחינת או"א ולמטה בלבד, לכן אנו כוללים בדברינו אלה כל ג' עליונות שבבריאה ביחד, אבל המשכיל יבין מדעתו האמת.

(כא) ואחר כך בבטן אמא דבריאה הובררו זו"ן דבריאה, וכן על דרך זה היה הבירור משם ולמטה מדרגה אחר מדרגה עד סיום כל עולם העשיה.

אור פנימי

(כ) ובבטן נוקבא דז"א מתבררת ראש הבריאה עד או"א דבריאה וכו' שאי אפשר להזכיר בחינת זווג זכר ונקבה רק מאו"א ולמטה. כבר נתבאר זה בדיבור הסמוך, שמתוך שבב' הפרצופים הראשונים דא"ק, לא היה שם התחלה לצמצום ב', ע"כ גם בב' פרצופים הראשונים דאצילות, המתחסים להם, אין הכר נוקבא דצמצום ב' בהם, ע"ש. והוא הדין גם בב' פרצופים הראשונים דבריאה, אין בהם הכר נוקבא, כי זה הכלל כל פרצוף מקבל מפרצוף שכנגדו בעליון, וכיון שהם מקבלים מב' פרצופים הראשונים דאצילות, ע"כ גם בהם אין הכר נוקבא. ועד"ו ביצירה ועשיה.

(כו) מתגלה באבא וכו', בלי שום מסך וכו', אבל מחכמה ולמטה וכו' אבא מתלבש באמא ואמא גו ז"א וז"א גו נוקבא וכפי זה קשה מה שאמרו כי אורו של אבא מתפשט בכל האצילות. הקושיא היא, לפי המבואר בע"ח שמ"ז פ"א. שאמא אינה מקבלת האור אלא ע"י הרחקה, וז"א אינו מקבל האור אלא ע"י חלון ונקב צר, ונוקבא אינה מקבלת כי אם ע"י שתיהן: ע"י נקב צר וגם הרחקה. ורק אבא לבדו מקבל האור מן הכתר בקירוב, שאלו הן ד' הבחינות, שבהם יובדלו פרטי האצילות ע"ש. ולפי"ז יש הפרש גדול בין אור אבא לאור אמא, ומכ"ש לזו"ן, ואיך נאמר שאורו של אבא מתפשט בכל האצילות עד הנוקבא.

ויש לתמוה עוד יותר מזה, כי הוא אומר לעיל באות כ"ו שכמו שאצילות עצמו יתחלק לד' בחינות, כן מתחלק על ידיהם ד' העולמות, שאצילות הוא בחינת חכמה, ובריאה בינה, ויצירה ז"א, ועשיה נוקבא. נמצא, שעולם אצילות כולו מקבל האור בקירוב מהכתר, ועולם הבריאה אינו מקבל אלא ע"י הרחקה. ועולם היצירה רק ע"י חלון ונקב צר. ועולם העשיה ע"י שתיהן: נקב צר וגם הרחקה. א"כ קשה בשתים, א' איך תאמר שכל עולם האצילות הוא בחינת חכמה המקבל האור מהכתר בקירוב, הרי יש שם כל ד' הבחינות, וא"כ יש שם גם בחינת הרחקה ונקב צר. וב' מאחר שכל ההפרש הגדול שבין העולמות, אינם רק ד'

(כב) והנה הטעם אל מה שאמרנו, שאין כח באו"א לברור כל המדרגות של מטה מהם לגמרי ולא יכלו לברר רק בחינת זו"ן שבעולם שלהם לבד, הטעם הוא, כי אין מעלת כל הנצוצות הצריכות להתברר שוות, ולכן הנצוצות שהם מבחינת זו"ן הקרובים אל מעלתם אל או"א יכולות להתברר ולעלות עד או"א להתקן שם, אבל שאר כל המדרגות שמשם ולמטה, אין בהם כח לעלות עד מקום או"א, כי מדרגתם פחותה מאד, כי אלו היה בהם כח לעלות עד או"א, כולן היו נקראים בחינת זו"ן בלבד, ולא היו מדרגות משתנות.

(כג) כלל העולה, כי אין יכולות בנצוצות המתבררות להתברר ולעלות ולתקן כי אם באותה המדרגה לבדה אשר למעלה ממנה, ואינה יכולה לעלות שני מדרגות, כנזכר לעיל.

אור פנימי

הבחינות הללו, ולמה אינם עושים הפרש הזה גם בעולם אצילות עצמו. והנה בשער מ"ז פ"א, הרגיש הרב בקושיא הנ"ל, שמבאר שם הפרש בין ד' הבחינות שבעולם האצילות גופיה, ובין ד' הבחינות המבדילין בד' העולמות אבי"ע, כי באלו ד' הבחינות שבאצילות, אין שום מסך כלל, כלומר שהרחקה והנקב צר לא נעשו למסך מבדיל. משא"כ בבחינות שבין העולמות אבי"ע, נעשו המסכים לבחינת מבדילים על האור, ע"ש. אמנם סתם דבריו ולא ביאר למה לא נעשו למבדילים גם בעולם אצילות גופיה. ובכדי להבין הדברים העמוקים אלו יש להבין תחלה ההפרש הכללי מן עולם אצילות, לג' עלמין ב"ע, וצריכים לזכור מ"ש הרב (לעיל חלק זה אות ג') כי מסכת צמצום הב', נעשה נקודת הסיום לקו אור הא"ס ב"ה במקום החזה דפרצוף תנה"י דא"ק, שה"ס הפרסא שהופרס בין אצילות לבי"ע, באופן, שמחזה ולמטה דתנה"י דא"ק נעשה לחלל פנוי. כנ"ל באות ח' אשר בחינת הפנימית שבהם, שהם ב"ש תחתונים דת"ת נעשו למקום עולם הבריאה,

וחיצוניותם שהם נה"י, נעשו מקום לעולם היצירה. וחיצוי חיצוניותם שהיא המלכות נעשית מקום לעולם העשיה. והן אמת, אשר אח"כ ע"י תיקונים שיתבארו להלן, נמשכו גם לבי"ע אלו האור של ע"ס, ולא נשארו בבחינת חלל פנוי. אמנם ההפרש הוא רב, כי הע"ס המקורות נשארו בעולם אצילות בלבד, ואלו הע"ס שנתפשטו למטה מן הפרסא לבי"ע, כבר אינם ע"ס מקורות אלא הם נבחנו רק לאור של תולדה כמ"ש הרב להלן באות ל"א. ועם זה תבין, כי אלו ג' המסכים דבינה ודו"א ודמלכות, שהם: הרחקה, וחלון ונקב צר, ושתיים ביחד, בעת שהם משמשים בעולם האצילות, אינם חשובים למסכים ועיכובים כלל: כי המסך דהרחקה של הבינה, שפירשו, שהיא מתרחקת עצמה מחכמה, ובוחרת רק בחסדים, בסו"ה כי חפץ חסד הוא, אין זה גורם לה שום מיעוט וצמצום על אור החכמה, משום שהיא עשאה זאת רק מתוך החשק בלבד, ולא משום איזה עיכוב. ולכן בעת שז"א עולה אליה למ"ן, היא יכולה לחזור עם החכמה פב"פ, ומקבלת אור החכמה בשביל הו"א. וכשבינה

(כד) בענין ההפרש שיש בין עולם האצילות ועולם הבריאה ועולם היצירה ועולם העשיה. כבר הודעתך, כי ד' עולמות אבי"ע הם נכללים בסוד ד' אותיות הוי"ה, גם הודעתך, כי ד' אותיות הוי"ה מתחלקות בסדר הזה: יו"ד בחכמה ה"א בבינה, וא"ו בת"ת, ה"א במלכות. כיצד, אות יוד באצילות, והוא בבחינת הוי"ה דיודין העולה ע"ב הנקרא חכמה, בסוד כולם בחכמה עשית הנאמר על אצילות כמבואר במקומו.

(כה) ואות ה"א בבריאה, בבחינת הוי"ה העולה ס"ג, בסוד אמא מקננת בכורסיא. ואות ואו ביצירה. בבחינת הוי"ה דאלפין העולה מ"ה, בסוד שית ספירן מקננן ביצירה. ואות ה"א בעשיה, בבחינת הוי"ה דההין העולה ב"ן, בסוד מלכות מקננא באופן.

(כו) נמצא כפי זה, כי עולם האצילות בחינתו היא החכמה, ובחינת עולם הבריאה היא הבינה, ובחינת היצירה היא בת"ת, ובחינת העשיה היא במלכות. וכ"ז מבואר ואין צורך להאריך בו, כי הנה כמו שבעולם האצילות עצמו יתחלק לד' בחינות אלו, כן הם כוללות אלו הד' עולמות והנה כנגד האצילות נאמר כולם בחכמה עשית, לפי שכל האצילות נעשה בסוד החכמה.

אור פנימי

משפעת הארת חכמה לז"א, היא משמשת עם המסך דחלון וגקב צר, שהם היסודות דאוי"א, (כמ"ש לעיל דף אלף תקס"ט ד"ה וזה שחזור), כי הם סוד הב' עיטרין ע"ש היטב. ועד"ז מקבלת המלכות הארת חכמה ע"י המסכים דגקב צר והרחקה שבה, כמ"ש שם. הרי שאלו ג' המסכים אינם עיכובים על אור אבא שהוא חכמה, אלא אדרבא המה הממשיכים להם הארת חכמה, ולולא אלו ג' הגורמים לא היו זו"ן ראויים כלל לקבל הארת חכמה. ולכן כל פרצופי אצילות נבחנים שהם בלי מסך כלל. וז"ס מ"ש בזהר, שבאצילות איהו וחיה וגרמוהי חד בתון: איהו פירושו א"ס ב"ה, וחיה היא אור החכמה, הנקרא חיה, וגרמוהי הם אלו ג' המסכים הנ"ל, שהם הגורמים שיתפשט

אור אבא שהוא חיה בכל האצילות עד הנקבא. והם נחשבים כולם לאחדות גמור, כי אפילו המסכים שבהם אינם מסכים אלא להיפך שהם גורמים להארת חכמה. מה שאינו כן, בשעה שאלו ג' מסכים נמצאים בע"ס שבבי"ע, שהם רק אור של תולדה, ואינם מקורות, כי כבר נסתיים קו א"ס ב"ה למעלה מפרסא, כנ"ל, נמצא שהמסך דהרחקה המשמש בספירת הבינה, כבר אינו בסוד כי חפץ חסד הוא, כלומר ע"פ בחירתה עצמה בחסדים, אלא שכבר נוסף עליה כח הסיום שבפרסא שממעל לה, המסיים את אור החכמה ואינו נותן לו להתפשט למטה מפרסא. ונמצא כאן שהמסך דהרחקה נעשה למפריש את החסדים מן החכמה, ולמסך ממש על אור חכמה. הרי

* שער הקדמות דרוש ו' בהפרש שיש בין ד' עולמות אבי"ע דף שצ"ה ט"א.

(כו) וזה ביאורו של דבר, דע כי אור המאציל העליון, הנה הוא מתגלה באבא הנקרא חכמה, והוא נעלם בתוכו בלי שום מסך ביניהם, דעד החכמה הנק' מחשבה אתגלי הא"ס, אבל מחכמה ולמטה אין אור הא"ס ממש מתגלה, אמנם אבא הוא המתלבש ומתפשט בתוך כל האצילות להחיות אותו, ונודע כי אבא מתלבש גו אמא ואמא גו ז"א וז"א גו נוקבא.

(כח) וכפי זה קשה מה שאמרו כי אורו של אבא מתפשט בכל האצילות להחיותו. אבל הענין הוא, כי הנה אור עליון דא"ס הגיע עד אבא בהתרחבות גדול בלי היות מסך ומחיצה מפסקת, ולכן עד אבא הנק' חכמה הכל נקרא בשם חכמה, אבל מן אבא ולמטה נשתנה הדבר, והוא כי אבא מתלבש תוך אמא ואמא תוך ז"א וכו'. אמנם עצמותו של אור דאבא ממש מתלבש ומתפשט בתוך אמא.

אור פנימי

שהגם שמסך גופיה דהרחקה אין שום שינוי מבינה דאצילות, אל אור הבריאה וכמו שמונע אור חכמה מבריאה כן נמנע אור החכמה מבינה דאצילות, עכ"ז המרחק ביניהם רב לאין ערך, כי הבינה דאצילות אע"פ שמקבלת רק חסדים בלי חכמה, מ"מ נבחת הבינה כעצם חכמה, כי ההרחקה שבה, מחכמה היא רק בסוד כי חפץ חסד, מטעם חשק בלבד, ואין לה שום עיכוב לקבל חכמה בכל עת שהיא רוצה בכך. משא"כ אור הבינה המקננת בבריאה כבר נפרדה מחכמה לגמרי, כי אינה יכולה לקבל חכמה אפילו אם תרצה לקבל, כי הפרסא שממעל לה כבר סיימה החכמה. ולפיכך נעשו האצילות והבריאה ב' עולמות נפרדים זה מזה לגמרי.

ועד"ז המסך דיצירה, הוא אותו מסך שבז"א דאצילות, בלי שינוי כל שהוא. אלא בז"א דאצילות, אינו משמש לעיכוב על אור החכמה, אלא להיפך ממש, כי הוא כל הגורם להמשכת הארת חכמה אל הז"א כנ"ל, וע"כ אינו נבחן אפילו לשינוי כל שהוא מהאור גופיה, כי בלעדו לא היה שם האור כלל, כנ"ל בסוד איהו וחיהי וגרמוהי חד בהון, שהגם שמסך גופיה דהרחקה אין שום שינוי מבינה דאצילות, אל אור הבריאה וכמו שמונע אור חכמה מבריאה כן נמנע אור החכמה מבינה דאצילות, עכ"ז המרחק ביניהם רב לאין ערך, כי הבינה דאצילות אע"פ שמקבלת רק חסדים בלי חכמה, מ"מ נבחת הבינה כעצם חכמה, כי ההרחקה שבה, מחכמה היא רק בסוד כי חפץ חסד, מטעם חשק בלבד, ואין לה שום עיכוב לקבל חכמה בכל עת שהיא רוצה בכך. משא"כ אור הבינה המקננת בבריאה כבר נפרדה מחכמה לגמרי, כי אינה יכולה לקבל חכמה אפילו אם תרצה לקבל, כי הפרסא שממעל לה כבר סיימה החכמה. ולפיכך נעשו האצילות והבריאה ב' עולמות נפרדים זה מזה לגמרי.

ועד"ז המסך דיצירה, הוא אותו מסך שבז"א דאצילות, בלי שינוי כל שהוא. אלא בז"א דאצילות, אינו משמש לעיכוב על אור החכמה, אלא להיפך ממש, כי הוא כל הגורם להמשכת הארת חכמה אל הז"א כנ"ל, וע"כ אינו נבחן אפילו לשינוי כל שהוא מהאור גופיה, כי בלעדו לא היה שם האור כלל, כנ"ל בסוד איהו וחיהי וגרמוהי חד בהון, וטעם ההפרשה מג"ר, הוא, כי המסך דחלון, הוא יסוד דאמא, הרחב בחסדים, ומסך דנקב צר הוא יסוד דאבא שהוא צר מחסדים אבל ארוך בחכמה, ואע"פ שיסוד דאמא קצר הוא מחכמה שהוא בחי"א החסרה ג"ר, עכ"ז באצילות ששם יש זווה דאז"א, נמצאים היסודות משלימים זה על זה, כי מאבא לבדו אין הז"א יכול לקבל, להיותו צר מן חסדים, ואין הז"א יכול לקבל חכמה בלי לבוש החסדים, וכן מאמא לבדה אינו יכול לקבל, משום שיסוד דאמא קצר הוא מג"ר, כי הוא בחי"א שהוא ו"ק בלי ראש, כנ"ל. אמנם ע"י זווה ב' היסודות יחד, נמצא מקבל שפע החסדים, מיסוד דאמא הרחב בחסדים והם נעשים לבוש שיוכל לקבל אור חכמה מיסוד דאבא, אע"פ שהוא צר מחסדים. הרי שאין המסך דחלון מבדיל

(כט) וכאשר אור אבא ניתן אל ז"א להאיר בו, אין אמא נעשית מסך ממש מפסיק בין אבא לז"א, רק כי אמא נעשית כעין מחיצה ולבוש אל אור אבא ופי היסוד שלה פתוח כעין חלון פתוח, ודרך שם יוצא אור אבא אל ז"א, ואין מסך כלל בפי החלון ההוא.

(ל) ונמצא, כי ז"א מקבל עצמותו של אור אבא אלא שזההפרש הוא, כי אור העליון בהיותו מאיר בג"ר דאצילות הוא עובר ומאיר דרך התרחבות גדול אבל ר"ק דאצילות הנקרא ז"א, מקבל אור העליון ממש אלא שהוא דרך חלון צר, שהוא פי היסוד דאמא, ובזה אין שינוי אור כלל מלמעלה לשל מטה. וזהו ענין כולם בחכמה עשית, כי כל האצילות מקבלים אור המאציל העליון, אלא שעד אבא הנק' חכמה הוא בהתרחבות גדול ומשם ולמטה הוא עובר דרך חלון.

אור פנימי

הג"ר מן הז"א, אלא אדרבא כי זולתו לא היה יכול לקבל הארת חכמה מן יסוד דאבא, כי לא היה לו לבוש של החסדים, שבלי לבוש החסדים אין שום אפשרות לז"א שיקבל חכמה, כמ"ש הרב בשער הכונות בעיוה"כ. הרי איך המסך דחלון עושה פעולה הפוכה, שלא לבד שאינו מפרישהו מג"ר, אלא להיפך שממשיך לו הג"ר.

משא"כ בעולם היצירה, שאינו יכול לקבל הארת חכמה מאבא משום הגבול שבפרסא, נמצא המסך דחלון בכל תקפו, והוא מפריש אותו מן הג"ר, להיותו בחי"א, כנ"ל. וע"כ נמצא עולם היצירה בוק"ב בלי ג"ר. הרי שבאמת אין שום שינוי מן המסך דחלון המשמש בוז"א דאצילות, אל המסך העומד בעולם היצירה, ועכ"ז, באצילות הוא נעשה גורם לג"ר, וביצירה נעשה למפריד מג"ר.

ועד"ז בעולם העשיה, הנושא את מסך הכפול הן מחלון ונקב צר דז"א, והן מהרחקה מבחינת הצמצום שבה, הנה גם הוא באמת אותו המסך הנמצא במלכות דאצילות בלי שינוי כל שהוא, אלא באצילות, הוא נעשה לה לגורם להמשכת חכמה, בהיותה מקבלת עי"ז את המוחין

ועד"ז בעולם העשיה, הנושא את מסך הכפול הן מחלון ונקב צר דז"א, והן מהרחקה מבחינת הצמצום שבה, הנה גם הוא באמת אותו המסך הנמצא במלכות דאצילות בלי שינוי כל שהוא, אלא באצילות, הוא נעשה לה לגורם להמשכת חכמה, בהיותה מקבלת עי"ז את המוחין

דהארת חכמה מן הז"א מזווג היסודות דאז"א שהז"א מקבל, ולפיכך אינו מסך מעכב על החכמה אלא להיפך שהוא הגורם להמשכת הארת חכמה, שמתוך כך אין הפרש כלל מהמסך שבה אל האור שבה, בסוד איהו וחייו וגרמוהי חד בהון, כמ"ש. משא"כ בעולם העשיה, שאין המסך יכול שם להמשיך הארת חכמה, מכח הפרסא שמתחת האצילות המסיים לחכמה, כנ"ל, נמצא עביותו של המסך מתגלה בכל תוקפו, ונשארת בתכלית המיעוט של האור, הנקרא ג' גו ג'. כמ"ש להלן.

והנה נתבאר היטב, שבאמת אין שום הפרש במשהו מג' המסכים הנמצאים בבינה וז"א ונוקבא דאצילות, אל ג' המסכים הנמצאים בג' עולמות בריאה יצירה ועשיה, ועכ"ז באצילות אינם מסכים כלל, והם חשובים כמו האור בעצם, בסוד איהו וחייו וגרמוהי חד בהון. אבל בג' עולמות בי"ע, הם נעשים מסכים ממש המעכבים על האור וממעטים אותם מאד, כי ההרחקה של הבריאה עושה אותה להרחקה ממשית מחכמה, ולעולם לא תוכל לקבל חכמה. והמסך דחלון ממעט היצירה גם מבחינת ג"ר דבריאה, להיותו בחי"א, כנ"ל. ומסך

לא) אמנם כאשר האור עובר אל עולם הבריאה, נתוסף בו שינוי אחר, והוא כי אין הבריאה מקבלת האור אלא דרך מסך ממש מפסיק בינה לבין האצילות. והנה האור העובר דרך מסך אינו האור הראשון עצמו, רק תולדתו נולד ממנו, ולכן נשתנה שם העולם הזה ואינו נקרא אצילות אלא בריאה, כי הוא בריאה חדשה שלא כראשונה.

לב) וענין המסך הזה נתבאר במקום אחר, אמנם ענינו בקצרה הוא, כי הנה הבינה נקרא אמא, כי הוא אם הבנים זו"ן, ומשמרת אותם, כענין שנאמר כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף יפרוש כנפיו. וכדרך הנשר הפרוש כנפיו ומכסה על בניו שלא יקחם עוף אחר כך אמא עילאה בינה דאצילות היא בעצמה אינה מתיראת מן החיצונים כנודע, כי אין אחיזה אל החיצונים באמא עילאה, אמנם יכולים הם להתאחז בזו"ן בניה וליקח שפע משם, ולכן היא פרשת כנפיה עליהם לשמרם.

אור פנימי

שמות של פרעה ולבן הארמי וכו' וכו' הכל קודש קדשים, שהרי אותם ג' המסכים הכוללים כל מיני יסורין ודינין ופסול וטמא, הן נמצאים שם בסוד איהו וחיהו וגרמוהי חד בהון. וז"ס לא יגורך רע הנאמר על עולם זה. ועם המתבאר עד הנה תבין כל המשך דברי הרב שבמאמר הזה.

לב) אין אחיזה לחיצונים באמא עילאה. הוא מטעם היותה במסך דהרחקה על אור החכמה, בסוד כי חפץ חסד הוא, ולפיכך. אע"פ שהוא בחינת חסדים מכוסים הוא נחשבת לעצם חכמה, כי לא נתרקה מהחכמה מסבת צמצום רק מתוך חשקה אחר חסדים. וכיון שהיא בתכלית השלמות כמו החכמה, ע"כ אין אחיזה לחיצונים בה. פורשת כנפיה עליהם לשומרם. המסך דהרחקה נקרא כנפים, להיותם מכוסים על הארת חכמה ומאירה מתוכם רק בחסדים מכוסים בלבד. וכשהיא מקפת ומלבשת את הזו"ן מבחוץ להם, הם נשמרים ממגע החיצונים, כי אין לחיצונים אחיזה באור הבינה, כנ"ל בדיבור הסמוך.

הכפול שבעשיה ממעט אותו לבחינת ג' גו ג'. וראוי להשכיל כאן, אשר באלו ג' המסכים נכללים כל היסורים שבעולם הן בגשמיות, והן ברוחניות, כגון העונות והעונשים הרוחניים, כמו שביארתי בספרי פנים מסבירות ענף א'. ושם בארתי זה בבחי"ד לבד, כי היא השורש שהתחיל בא"ק, וכבר ידעת שבצמצום ב' עלתה ה"ת שהיא בבחי"ד במקום התזה דתנה"י דא"ק, וסיימה שם הקו דא"ס כנ"ל, שע"כ נתעבו ג' המסכים בב"ע להראות שם כל תוקפם ועביותם כנ"ל. הרי שכל הדינים שהיו נכללים בבחי"ד נתגלו כאן בב"ע. ועם זה תשכיל ג"כ את הפירוש האמיתי של איהו וחיהו וגרמוהי חד בהון הנאמר על עולם האצילות, שהם אותם ג' המסכים ממש הנמצאים בב"ע הכוללים כל היסורים שבעולם הגשמיים והרוחניים, ועם זה המה שמה באצילות בבחינות אורות ממש, כי הם נעשים שמה בסוד גרמוהי כנ"ל. ועם זה תבין מ"ש בוהר על אורייתא דאצילות, שאין שם בחינת פסול טמא וכו' ושם כל התורה כולה שמותיו של הקב"ה, ואפילו

(ג) וכנפיה נעשות להם כעין מחיצות, כדמיון ענני כבוד הפרושים על ישראל במדבר, ושומרים אותם מחצים ואבני בליסטראות וכיוצא, והנה היא חופפת וסובבת עליהם ומלבישתם מכל צדדיהם ואפי' מלמטה להם מתחת רגליהם, וכמו שנתבאר בשער התפילה בברכת מלביש ערומים, ובברכת שעשה לי כל צרכי, ושם נתבאר ענין המלבישים והמנעלים העליונים מה ענינם. באופן שיש תחת רגלי זו"ן מסך א' מפסיק כעין המנעל של הרגלים. ואין להאריך יותר בכאן.

(ד) ונמצא כי כל בחינת האור היורד מעולם האצילות לעולם הבריאה אינו אלא דרך המסך ההוא של בינה דאצילות כנזכר אלא שאין המסך הזה נעשה אלא מן לבוש החצון של בינה כנזכר שם במקומו.

אור פנימי

"באופן שיש תחת רגלי זו"ן מסך א' מפסיק כעין המנעל של הרגלים."

(ד) המסך הזה נעשה אלא מן לבוש החיצון של הבינה ובוה יתורץ קושיא אחת וכו'. הקושיא היא, איך אפשר שמלכות דאצילות תקבל האור מן הז"א, ועולם הבריאה שהוא התחתון אל המלכות דאצילות, יקבל האור מן הבינה, ואנן קיימא לן, שאין המדרגה גברת, אלא בהמדרגה העליונה הסמוכה לה, ואינה יכולה להתברר ולקבל מן העלי עליון ולעלות ב' מדרגות, כנ"ל (בחלק זה אות כ"ג), ומכ"ש כאן אשר עולם הבריאה תוכל לקבל מהבינה שהוא מדרגה רביעית אליה. וע"ז תירץ, "אין הבריאה מקבלת אלא דרך לבוש החיצון שבכל לבושי הבינה דאצילות" פירוש: זה ברור, שאין עולם הבריאה יכול לקבל משהו מן הבינה דאצילות, כי אם היתה מקבלת מן בינה דאצילות היתה נעשית ז"א דאצילות, כי המקבל מן הבינה נקרא ז"א, כנ"ל בדברי הרב אות כ"ב, אלא שהיא מקבלת מן הנוקבא דאצילות, שהיא העליון הסמוכה לה. אמנם ודאי שלא יצויר זה בעת שהנוקבא היא בבחינת נקודה, או אפילו בבחינת ו"ק בלי ראש,

(ג) ומלבישתם מכל צדדיהם ואפילו מתחת רגליהם וכו' מפסיק כעין המנעל של הרגלים. כי השמירה דכנפים דאמא, צריכה להיות במקום הסיום דזו"ן, כי כל אחיות החיצונים הוא במקום הסיום. ונודע, כי כמו שיש ה"פ זה למטה מזה, שמלכות היא התחתונה מכולם המסיימתם, כן יש ה"פ בעבי זה על זה: מוחא עצמות, גידין, בשר, עור. שהעור הוא המלכות המסיים אותם בעבי. ונמצא שכנפים דאמא צריכים להלבישם בחוץ מכל צדדיהם, דהיינו מסביב לעור שלהם, ששם מקום הסיום שלהם, שיש פחד ממגע החיצונים, ובחינת שמירה זו נקרא מלבוש. ובחי' הכנפים דאמא שמתחת רגליהם, דהיינו מתחת המלכות דאורך, לשומרם ממגע של החיצונים, היא הנקרא מנעל.

ונתבאר לעיל, שעל המסך הזה דהרחקה יצאו הע"ס דקומת הבריאה, ונמצא שהם אינם יכולים לקבל כלום מאור אצילות בסבת מסך דהרחקה הזה, כנ"ל דף אלף תתק"ה ד"ה מה. לפיכך נבחן שמסך הזה דהרחקה עומד בפרסא דאצילות, ממעל להע"ס דבריאה, ומפסיק בין רגלין דאצילות, להע"ס דבריאה, ואינם יכולים לקבל מבחינת הארת חכמה של האצילות כלום. וז"ש,

לה) ובזה יתורץ קושיא אחת שיש בדברינו אלה, כי איך אפשר שמלכות דאצילות תקבל אור ז"א דאצילות, ועולם הבריאה הגרוע יקבל אור מן בינה דאצילות, אבל הענין הוא כי אין הבריאה מקבלת האור אלא דרך הלבוש החצון שבכל לבושי הבינה דאצילות, ואל זה הסוד רמזו בתקון ששי בספר התקונים די"ח ע"ב, באמרם, כי אמא מקננא בכרסיא.

לו) ונמצא כי האור אשר בעולם האצילות הוא האור בעצמו, אבל האור שבבריאה איננו עצמותו רק העובר ע"י מסך, אמנם איננו כשאר המסכים שביצירה ועשיה כמו שיתבאר, כי זה המסך של הבריאה הוא מסך קרוב, לפי שנעשה מן הבינה, שהיא הספירה הג' שבאצילות ומשם מקבלת האור.

לו) ואמנם עולם היצירה איננו מקבל האור שלו הנמשך אליו מן הבריאה, רק ע"י מסך, וגם ע"י רחוק. ואמנם המסך הראשון שיש מן האצילות אל הבריאה אינו נזכר עתה ביצירה, רק המסך האחר הנוסף בו מחדש המפסיק בינו לבין הבריאה.

אור פנימי

שהרי אין התחתון מתברר ונאצל, אלא עם יציאת אח"פ דעליון, דהיינו בעת שהעליון קונה נשמה, כנ"ל דף תשע"ב אות ס'. ונמצא שבעת שהנוקבא משיגה בחינת נשמה מבינה דאצילות, אז היא מבררת ומתקנת את עולם הבריאה כי אז יש לה המסך דהרחקה בעצמה, דהיינו המסך דבחי"ב, שעליו יוצאת קומת בינה, ועל כן היא יכולה אז לברוא את עולם הבריאה בקומת נשמה שהיא קומת בינה דאצילות. וכשמסך הזה דהרחקה עומד בקומת המלכות דאצילות, כנ"ל, הוא נבחן ללבוש החיצון ביותר של הבינה דאצילות: כי כשהז"א מקבל המסך דבחי"ב ומשיג ע"י קומת נשמה, הוא נעשה אז לבוש אל בינה עילאה. אחר זה כשהנוקבא דז"א משגת ג"כ את המסך דבחי"ב וקומת נשמה, הרי גם היא מלבשת לקומת אמא דאצילות, אבל לא על בינה עצמה, רק דרך הז"א ונמצא הז"א הוא לבוש הא' על קומת בינה, והנוקבא היא לבוש הב' על קומת בינה.

לו) מסך וגם ע"י רחוק. פירוש, כי מתוך שבחינת החסדים המכוסים המושפעת מקומת נשמה, אינם יכולים להמשיך ג"ר לבחינת הזו"ן, מטעם שהם צריכים להארת חכמה, ע"ד הזו"ן דאז"י, כנודע. נמצא שעולם היצירה שהוא בחינת ז"א דגופא הצריך להארת חכמה אינו משיג עתה רק

לח) וכן עד"ז אעפ"י שיש אל העשיה ג' מסכים: הא' שיש בין האצילות לבריאה, והב' שיש בין הבריאה ליצירה, והג' שיש בין היצירה לעשיה. עכ"ז, אין אנו מזכירים בעשיה רק מסך א', והוא הנוסף בו מחדש בין היצירה אליו.

לט) ונבאר ענין המסך הנוסף ביצירה, אשר הוא ברחוק כנזכר. הנה נתבאר כי המסך שבין אצילות לבריאה נעשה מן בינה דאצילות, אבל המסך הזה שבין הבריאה ליצירה נעשה מן ז"א דבריאה. כי הנה ז"א דבריאה מקיף ומלביש ונועל את המלכות דבריאה, אפילו מתחת רגליה ע"ד הנו"ל, ודרך המסך הזה עובר האור אל היצירה מעולם הבריאה. וזהו שאמרו בס' התקונים הנו"ל כי הת"ת מקנן במלאך, שהוא עולם היצירה. והרי שהוא מסך רחוק כי איננו נעשה אלא מן הת"ת דבריאה, משא"כ במסך הראשון הנעשה מן בינה דאצילות ולא מן הת"ת דאצילות. וטעם שינוי הזה שכחתי אותו. ואמנם עולם העשיה נתגרע יותר כי איננו מקבל אור היצירה רק על ידי מסך אחר ברחוק ובמעוט. וביאור הענין הוא כי המלכות עצמה דיצירה עושה מסך תחת רגלי מן הלבוש החצון שלה, כדי שלא ירד אור עצמותה ממש אל העשיה, אלא דרך המסך הזה, וזהו שאמרו בספר התיקונים כי מלכות מקננא באופן שהיא העשיה.

אור פנימי

ו"ק בלי ראש, כי המסך דהרחקה רובץ עליו, ואינו יכול לקבל הארת חכמה מאצילות, וע"כ הוא נתרחק מהג"ר. וז"ש "מסך של הבריאה הוא מסך קרוב לפי שנעשה מן הבינה" כי להיותו נברר מבחינת ב"ש תחתונים דת"ת, הנבחן לישסו"ת דגופא, ע"כ הוא יכול לקבל קומת בינה דאצילות, שאע"פ שהיא בחינת חסדים מכוסים בלי הארת חכמה, מ"מ אין ישסו"ת צריך לעצמו הארת חכמה כלל, כי הוא בחינת כלי דבינה. אבל "עולם היצירה איננו מקבל האור שלו הנמשך אליו מן הבריאה רק ע"י מסך וגם ע"י ריחוק" כלומר, מאחר שהוא בחינת כלי דז"א דגופא, נתוסף עליו בחינת הריחוק מג"ר, ואינו קרוב לבחינת ג"ר כמו הבריאה. המסך הנוסף וכו': לא ירד כאן לבאר

ענין צורת המסכים, כמ"ש באות ל"ב, כי סמך על המתבאר בע"ח שמ"ז פ"א, ושם ביאר כי המסך דבריאה הוא בחי' הרחקה. ודיצירה, הוא בחי' חלון ונקב צר דהיינו מסך דז"א. ובעשיה הוא נקב צר ורחקה.

לט) המסך שבין אצילות לבריאה נעשה מן בינה. דאצילות. כנ"ל בדיבור הסמוך, שהוא מסך דהרחקה. אמנם הווג נעשה בזו"ן דאצילות, כי כל תחתון יוצא ע"י הווג הנעשה בנוקבא דעליון, כמ"ש דף א' תתק"ג אות כ' ע"ש אלא משום שנעשה על מסך דבחי"ב, שהוא מסך דבינה, נבחן כמו שנעשה בבינה דאצילות, כי מסך דבחי"ב מוציא קומת בינה.

המסך שבין הבריאה ליצירה נעשה מן ז"א דבריאה. שהוא מסך דחלון, כנ"ל

(מ) והרי זה נקרא מסך רחוק, לפי שהיה ראוי שזה המסך יהיה נעשה מן הת"ת דיצירה, כמו שמסך היצירה נעשה מן הת"ת דבריאה כנז"ל, אמנם נתרחק ונעשה מן המלכות דיצירה, ולכן נק' מסך יותר רחוק משל היצירה.

(מא) גם נוסף בו מיעוט אחר, והוא, כי נודע שכל בחי' מלכות נקרא אספקלריא דלא נהרא, ולית לה מגרמה כלום אלא מה שמקבלת מבעלה, ונמצא כי לא די שהמסך נעשה ממנה שהיא היותר אחרונה שביצירה, אשר לסבה זו נקרא רחוק אלא אף גם בו מיעוט גדול, לפי שמלבד היותה אחרונה ותחתונה הנה אין לה אור מעצמה כנזכר ולכן מסך זה נקרא מסך רחוק וממועט.

* (מב) בזהר קדושים בדפ"ג ע"א וז"ל בסתרי תורה אדם קדמא לא הוה ליה מהאי עלמא כלום, חד צדיק עבד שמושא בנוקביה, ואתעביד מההוא שמושא גופא חדא, דנהירו דיליה יתיר מכל אינון מלאכין שליחן לעילא כו'. בראשונה אבאר ענין אחד ששמעתי ממורי ז"ל בקיצור, ואח"כ ארחיב הביאור יותר כפי מה ששמעתי אח"כ.

(מג) הנה אדם הראשון לא היה לו שום חלק מן האי עלמא, שהוא עולם העשיה כלל. אמנם גופו היה מעולם היצירה, ונפשו מעולם הבריאה, ורוחו מנוקבא דז"א דאצילות, ונשמתו מן ז"א דאצילות, ונשמה לנשמה מן אבא ואמא דאצילות.

אור פנימי

בדיבור הסמוך ד"ה מתגלה, אבל העיבור נעשה בהנוקבא דבריאה, כי כל תחתון מתברר בבטן הנוקבא של המדרגה הסמוכה לו, כנ"ל (חלק זה אות כ'), אלא משום שנעשה הזווג על מסך דבחי"א שהוא חלון, המוציא ע"ס בקומת ז"א, ע"כ נקרא על שם ז"א דבריאה, כלומר על המסך שלו.

(מג) גופו היה מעולם היצירה, ונפשו מעולם הבריאה, ורוחו מנוקבא דז"א דאצילות. ונשמתו מז"א דאצילות, ונשמה לנשמה מאור"א דאצילות. צריכים כאן

להתבוננות יתירה, בכדי להשוות מאמר הזה הקצר עם מאמר הרחב המובא לאחר מכאן, וכן עם שאר המאמרים המובאים בענין זה. ויש לדעת, כי טרם התא דעצה"ד, היה לאדם ב' בחינות נר"ן: כי היה לו נר"ן מבי"ע, וגם נר"ן מאצילות. וגם היה לו מלבוש חיצון עליהם, בדומה לגוף החומרי של עכשיו, שעליו נאמר ויצר ה' אלקים את האדם עפר מן האדמה וכו'. ומובא להלן, שהעולמות כולם היו במדרגה עליונה יותר משהם עתה, כי מחזה דיצירה של עתה ולמטה היה מדור הקליפות. וז"א דאצילות

* שער מאמרי רשב"י זיע"א פרשת קדושים דף קע"ד ט"ב.

מד) וטעם הדבר למה לא היה לו חלק בעולם העשיה, הוא במה שנבאר סדר העולם והתחלקותו, כי הנה מקום החורבה שבו, הוא בחינת נגד הקליפה. וישוב העולם מחולק לחלוקות רבות: ישוב חוצה לארץ הוא כנגד העשיה, וארץ ישראל כולה כנגד היצירה. וזמ"ש בפי' ויקהל בדר"ט ע"א, רקיעין דעשיה קיימי על ארעא דישראל למגנא כו'. ומקום בית המקדש כנגד הבריאה. ומקום קדש הקדשים הוא כנגד היכל קדש הקדשים העליון של הבריאה.

מה) ונמצא, כי אדם הראשון לפי שממקום כפרתו נברא, לכן היה אז העולם תמיד בסוד בריאה, ואחר שחטא נתהווה ביומין דחול. וכבר ביארנו בפרשת פקודי דרנ"ד ע"ב, כי אדם הראשון נברא על ידי זוג ז"א ונוקביה שעלו למעלה בהיכל אבא ואמא, ושם נזדווגו פנים בפנים, והולידו לאדם וחוה.

אור פנימי

המלוכב בעולם הבריאה, ובשביל התלבשותו של הז"א בבריאה, שהיא בחינת נשמה וישסות כנודע, ע"כ נבחן הרוח הזה בשם נשמה. ונשמה לנשמה היה לו מזוין דאצילות, הנמצאים אז במקום אבא ואמא. וזה אמרו "גופו היה מעולם היצירה" היינו בחינת נפש רוח שלו, שהם נקראים ו"ק או גוף היו שניהם מעולם היצירה, כי העשיה של אז היה עומד למעלה מחוה דיצירה, ונבחן משום זה, שגם הנפש שלו שקיבל מעשיה היא ג"כ בחינת יצירה בערך של עכשיו.

וזה אמרו "ונפשו מעולם הבריאה" כלומר בחינת הנשמה היה לו מעולם הבריאה, והיא מכונה בשם נפש כלפי הנפש דאצילות. וז"ש "ורוחו מנוקבא דז"א דאצילות" היינו מחלק הנוקבא המלוכבת בג"ר דיצירה או, כנ"ל, ונקרא בשם רוח, משום ההתלבשות בעולם היצירה שהוא בחי' ז"א ורוח. וז"ש ונשמתו מן ז"א דאצילות" היינו מחלק הז"א המלוכב בעולם הבריאה, כנ"ל, ונקרא נשמה, אע"פ שכל הבא מז"א הוא רק רוח, הרי זה מטעם התלבשותו בבריאה, שהוא בחינת נשמה וביחי' ישסות.

היה במקום אבא, והנוקבא במקום אמא. והבריאה במקום ז"א דאצילות, וג"ר דיצירה במקום הנוקבא דאצילות, וששה תחתונות דיצירה במקום ששה ראשונות דבריאה של עכשיו, וג"ר דעשיה במקום הד"ת דבריאה של עכשיו, וששה תחתונות דעשיה, במקום ששה עליונות דיצירה של עכשיו, כי הסיום רגלין היה במקום החוה דיצירה של עכשיו, ע"י להלן אות נ"ה כל ההמשך.

והנה מלבושו החיצון של אדה"ר נעשה ממלכות דעשיה שנקראת עפר מן האדמה, אמנם מבריאה דמלכות זו, נברא מקום בית המקדש, אבל העשיה כולה היתה אז למעלה מחוה דיצירה של עתה, כנ"ל. ואח"כ היה לו נר"ן מבי"ע, נפש רוח היה לו מעשיה ויצירה, ונקראים ג"כ בחינת גופו של אדה"ר, כי הו"ק נקראים גוף כנודע. ונשמה היתה לו מבריאה, ואח"כ היו לו נר"ן מאצילות: נפש מנוקבא דאצילות, שהיתה מלוכבת בעולם היצירה, כנ"ל, ובשביל התלבשותה של הנוקבא בעולם היצירה שהוא בחינת ז"א, ע"כ נבחן הנפש הזאת בשם רוח. ורוח היה לו מז"א דאצילות

(מו) ולכן היה אז הז"א בסוד נשמה, שהיא בינה, ונוקביה היתה בסוד רוח שהיא ז"א. ועל דבר זה נאמר שם בסבא המשפטים בדצ"ט ע"ב, בענין נר ה' נשמת אדם, כי נשמה היא דכורא מאילנא רברבא עלאה, ורוח נוק' מאילנא זעירא.

(מו) והענין הוא, כי ז"א שהוא דכורא אילנא רברבא עלאה, משם היתה באה נשמת אדם הא', ונקראת נשמה, על שם היות הז"א למעלה במקום בינה ורוחו של אדם מנוקבא דז"א אילנא זעירא, נוקבא, ונק' רוח, על שם שהיתה אז נוקביה במקום ז"א בעלה, כמבואר שם במקומו בסבא דמשפטים.

(מח) ואחר שחטא אדם הראשון בעץ הדעת, שהוא עולם העשיה, שנצטוו שלא יאכל ממנו, כי אין לו חלק בעשיה, רק מן היצירה ולמעלה כנ"ל, וכיון שעבר ואכל מעץ הדעת שהוא עשיה, גרם פגם בכל העולמות, וכולם ירדו ממדרגתם באופן זה, כי היצירה נתלבשה בעשיה.

אור פנימי

וז"ש "ונשמה לנשמה מאבא ואמא" היינו מזו"ן שעלו והלבישו לאו"א, כי ז"א עלה אז במקום אבא, ונוקבא עלתה במקום אמא, כנ"ל.

הז"א למעלה במקום בינה" כלומר שהוא משפיע אל הבריאה, ע"י קבלתו למעלה האור ממקום בינה, שהיא הבחינה שכנגדה של הבריאה. וז"ש "ונקרא רוח על שם שהיתה אז נוקביה במקום ז"א" כי הנוקבא המלוכשת בעולם היצירה לא תוכל להשפיע ליצירה זולת מאורו של הז"א המיוחס לבחי' היצירה, והיא מוכרחת להיות בשבילה במקום ז"א כדי להשפיע ליצירה, וע"כ נקרא האור על שם הז"א, שהוא רוח. אמנם זו"ן עצמם הם יותר במעלה, כי הנוקבא במקום אמא, שהיא ישו"ת, וז"א הוא במקום אבא, שהוא או"א עלאין, כנ"ל, וע"י היטב לעיל בדיבור הסמוך.

(מח) בעץ הדעת שהוא עולם העשיה שנצטוו שלא יאכל ממנו כי אין לו חלק בעשיה רק מן היצירה ולמעלה. כלומר, כי סוד המצוה שנאמר לו שלא יאכל מעץ הדעת, נמשך מפאת הסיוע רגלין של ג' העולמות בי"ע שהיה על החזה דיצירה של עתה, ושם נסתיים גבול הקדושה, ומשם

(מו) הז"א בסוד נשמה שהיא בינה והנוקבא היתה בסוד רוח שהוא ז"א וכו' ונקרא נשמה, ע"ש היות הז"א למעלה במקום בינה וכו', ונק' רוח ע"ש היות אז הנוקבא דז"א במקום ז"א בעלה. ותמוה, שלכאורה סותר דבריו מיניה וביה, כי אומר למעלה שזו"ן עלו למעלה בהיכל אבא ואמא, וכן להלן חלק זה אות ג"ז וכאן אומר שז"א עלה במקום בינה ונוקבא במקום ז"א. והענין הוא, כי המדובר כאן הוא בז"א ונוקבא שנשארו למטה מלובשים בעולם היצירה והבריאה, אשר בהיות הז"א מלובש בעולם הבריאה הוא מוכרחת להשפיע לה מבינה דאצילות כי אין הבריאה מקבלת אלא מבינה, כי היא בחינת בינה דגופא, ואין בחינה מקבלת רק מהבחינה שכנגדה בעליון. וז"ש שנקרא "נשמה על שם היות

(מט) ונמצא כי ארץ ישראל שהיתה כנגד היצירה, אינה מקבלת ממנה אלא ע"י העשיה, כיון שהיצירה מתלבשת בה. וכן הבריאה מתלבשת ביצירה, ונוקבא דאצילות נתלבשה בבריאה, וז"א נתלבש בנוקביה. וכן ע"ד זה בכל העליונים ממנו, כולם ירדו ממדרגתם.

אור פנימי

נמצא עתה, לאחר החטא דעצה"ד, נפל לבחינת עשיה של עכשיו העומדת מלובשת במדור הקליפות. והטעם למה סיבב אכילת עץ הדעת להתלבשות העשיה בקליפות יתבאר להלן בד"ה עץ הדעת.

(מט) ארץ ישראל שהיה נגד היצירה אינה מקבלת ממנה אלא ע"י עשיה. כי מקודם החטא היה היצירה במקום הבריאה והנוקבא דז"א: הד"ר במקום הנוקבא דז"א, וששה תחתונות במקום ששה עליונות דבריאה. ונמצא אז, אשר ארץ ישראל שהוא נגד היצירה, היתה מקבלת מהבריאה של עתה. ואחר החטא נפלו שש ראשונות דיצירה בעשיה של אז, וד"ת דיצירה נפלו למקום הקליפות, כי מחזה ולמטה דיצירה וע"ס דעשיה נפלו למדור הקליפות שהוא מחזה ולמטה דמקום בי"ע. כנ"ל. ונמצא ארץ ישראל לא יוכל לקבל מן הבחינה שכנגדה שהיא יצירה זולת על ידי העשיה של קודם החטא. דהיינו לפי המצב שהיה בבחינה ראשונה לעת לידת אדה"ר.

וכן הבריאה מתלבשת ביצירה ונוקבא דאצילות נתלבשה בבריאה והז"א נתלבש בהנוקבא וכו': כי הבריאה שהיתה עומדת במקום ז"א דאצילות ירדה מסבת החטא למטה מהפרסא במקום ששה תחתונות דיצירה שמקודם החטא, דהיינו בהמצב שהיה לעת לידת אדה"ר, והז"א שהיה עומד במקום אבא עילאה ירד למקום הנוקבא, כלומר, לבחינת מחזה ולמטה שלו, השיך לנוקביה ונעשה בחינת ו"ק בלי ראש.

באופן, כי מצב העולמות שמקודם החטא, דהיינו בבחינה הראשונה לעת לידת

ולמטה היה מדור הקליפות. כי לא נתברר אל הקדושה רק בחינת ט"ר של ח' המלכים הנשברים, שה"ס רפ"ח ניצוצין אבל בחינת המלכיות שלהם שנפלו למחזה ולמטה דכללות מקום בי"ע, שהם ח' מלכיות שבכל אחד מהן ד' בחינות שבגימטריא ל"ב, הם נעשו לקליפות שלא יצלחו לכלום, ומכונים ל"ב האבן, כי אין להם שום בירור עד לע"ל שתתגלה המלכות דצמצום א' שנגנוה ברדל"א, שאז אפילו הס"מ יהיה מלאך קדוש, כי אז יקוים בלע המות לנצח כנודע. וזה אמרו "שנצטוה שלא יאכל ממנו כי אין לו חלק בעשיה, רק מן היצירה ולמעלה" היינו בעשיה של עתה, שהיא מלובשת במדור הקליפות, ויש לה נגיעה עם ל"ב האבן הנ"ל. והוא משום שהעשיה של אז, נסתיימת כולה למעלה מהחזה דכללות מקום בי"ע, שהוא למעלה מחזה דיצירה של עכשיו. ובסוד הסיום הזה, נאמר לו המצוה של איסור אכילת עץ הדעת דהיינו שלא יהיה לו חיבור עם הקליפות שנאחזים בעשיה. דהיינו באחורים דעשיה שנשארו אב"א, ונאסר לו אכילת עצה"ד, שפירושו, לא להמשיך הארה לאחורים, כי השפע יגיע אל הכלים שבל"ב האבן הנ"ל, ומות ימות כבמקרה שביה"כ. ויתבאר להלן.

שעבר ואכל מעץ הדעת שהוא עשיה גרם פגם בכל העולמות וכולם ירדו ממדרגתם באופן שהיצירה נתלבשה בעשיה. כלומר, שעולם עשיה של אז, שהיה עומד בששה ראשונות של עולם היצירה של עכשיו, וע"כ היה נבחן לעולם היצירה, כי התחתון העומד במקום העליון נעשה כמוהו ממש, (כמ"ש הרב להלן אות ס' ע"ש)

(נ) ועתה נפשו של אדם היתה מנוקבא דז"א שירדה במקום נפש בבריאה, ורוחו היה מן ז"א שירד במקום נוקביה. ובוה יצדק המאמר האומר, כי נפש ורוח הם מלכות ות"ת, ולא יחלוק עם מאמר הסבא, המדבר אחר חטאו של אדם.

(נא) והנה עתה כמה מדרגות נפל אדם הראשון כי בתחילה היה גופו מן היצירה ועתה גופו מן עוה"ז, ונפשו מן העשיה, ורוחו מן היצירה, ממקום שהיה שם גופו בתחילה.

(נב) ואל תתמה, אם בכמה מקומות בזהר תמצא, כי עץ הדעת ביצירה, טוב מטטרון, ורע סמאל. כי עץ הדעת איננו רק בעשיה, אשר

אור פנימי

נעשה כמוהו. ולאחר שחטא בעץ הדעת, ונפלו כל הע"ס דעשיה למקום הקליפות כנ"ל. נעשה גופו מן העוה"ז שהוא בחינת מלכות דעולם העשיה של עתה. ונפשו נעשה מהט"ר דעשיה. ורוחו נעשה מעולם היצירה של עתה הנמצא במקום ששה תחתונות דעשיה של אז. וכן נשמתו נעשה מבריאה של עתה, הנמצאת במקום ששה תחתונות דיצירה של אז. ונר"ן דאצילות שהיה לו קודם החטא כנ"ל, אלו נאבדו לגמרי. גם תדע, שאלו הנר"ן דבריאה שאומר הרב אין הפירוש שנשארו בו כן לאחר החטא, כי אחר החטא לא נשאר בו כי אם נפש דנפש, כמ"ש הרב בשער הפסוקים בראשית סימן ב' ע"ש. אלא הכונה היא לאחר שעשה תשובה חזר והשיג נר"ן מבי"ע.

(נב) עצה"ד ביצירה טוב מטטרון, ורע סמאל וכו' אחר שירדה יצירה ונתלבשה בעשיה נקרא גם היצירה עץ הדעת טוב ורע בשם העשיה. פירוש, כי היצירה אחר החטא, נפלו הששה עליונות שבה, למקום ששה תחתונות דעשיה, וחציה התחתון דהיינו, מחוזה ולמטה, נפלה למקום הקליפות: ע"כ היא נמצאת עתה חציה טוב, דהיינו כח"ב תג"ת שלה עד החוזה, ששם עומדת למעלה מן מדור הקליפות. וחציה רע, דהיינו

נשמת אדה"ר, שמצב זה הוא העיקר: היה ז"א במקום אבא, ונוקביה במקום אמא, ובריאה במקום ז"א, ויצירה הג"ר שלה במקום נוקבא דז"א וו"ק שלה במקום ששה ראשונות דבריאה, והעשיה היתה הד"ר שלה במקום ד"ת דבריאה והו"ק שלה במקום ששה עליונות דיצירה עד החוזה, ולאחר החטא, נפל הז"א לבחינת מחוזה ולמטה שלו ונעשה ו"ק בלי ראש, והנוקבא לבחי' נקודה, והבריאה נפלה למטה מפרסא במקום הששה תחתונות דיצירה וד"ר דעשיה של אז, והיצירה נפלה למקום ששה תחתונות דעשיה וד"ר דמדור הקליפות. והעשיה נפלה כולה למטה לע"ס דמדור הקליפות. ודע, כי אלו ד"ת דיצירה שמחוזה שלה ולמטה שנפלה למדור הקליפות, נקראים לפעמים בשם מלכות דיצירה משום מכל שמחוזה ולמטה דאיזה מדרגה שהיא נבחן בשם המלכות.

(נא) גופו מן עוה"ז ונפשו מן העשיה ורוחו מן היצירה ממקום שהיה שם גופו בתחילה. כי וגוף האדם הוא מן המלכות דעשיה תמיד, שנקראת עפר, שממנו נעשה מלבוש החיצון על הנר"ן שלו, כנ"ל דף א' תתקי"ג ד"ה והנה. ומקודם החטא שעולם העשיה היתה במקום ששה ראשונות דיצירה עד החוזה, הרי גם בחינת הגוף שלו נעשה מבחי' יצירה של עתה, כי התחתון העולה במקום העליון

יש בה קליפות מעורבות בקדושה, אבל אחר שירדה היצירה ונתלכשה בעשיה, נקראת גם היצירה עץ הדעת טוב ורע בשם העשיה. והרי נתבאר היטב ציור עץ הדעת מה היה.

אור פנימי

תנהי"מ שלה שמחזה ולמטה, המלוכשים במדור הקליפות, שאין התחתונים יכולים לקבל הארת היצירה שם, כי אם בעברו דרך הקליפות. וז"ש טוב מטטרון, דהיינו בחינת מחזה ולמעלה שבה, ורע סמא"ל, דהיינו בחינת מחזה ולמטה שבה המלוכש במדור הקליפות, שהראש שלהם נקרא סמא"ל. שז"ס עץ הדעת טוב ורע: טוב מטטרא דמטטרון, ורע מטטרא דסמא"ל. וכל זה נעשה מסבת החטא דעצה"ד, כנ"ל, אבל קודם החטא לא היה עצה"ד רק בעשיה. ויש להבין את זה, הרי קודם החטא גם עולם העשיה לא היה לו שום נגיעה במדור הקליפות, כנ"ל, וא"כ למה היה העולם העשיה בבחינת עצה"ד טוב ורע. ויותר מזה, לפי מה שכתב הרב להלן דף א' תתקל"ח אות פ"ז שבערב שבת בין הערבים לפני החטא של אדה"ר, עלו אז כל בי"ע לאצילות, ויצירה ועשיה עלו למקום זו"ן דאצילות, והיו פב"פ ע"ש. הרי שעולם עשיה כבר היה במקום הנוקבא דאצילות בכל הע"ס שלה, וא"כ איך אומר כאן שהיתה בבחינת עץ הדעת טוב ורע. ואין לומר שהחטא היה מקודם לכן, שהרי אחר החטא כבר נפלו העולמות כנ"ל, ועוד, דאמרינן במסכת סנהדרין דף ל"ח ע"ב, שבשעה עשירית חטא ובי"א נידון ובי"ב נגרש מג"ע. הרי שהחטא היה אחר בין הערבים. וא"כ איך יש שם טוב ורע בעשיה שעלתה לאצילות הרי באצילות, לא יגורר רע כתיב.

אכן כשתעיין בשער הפסוקים בראשית סימן ב' ד"ה ומעץ. תמצא שהרב עצמו עמד בזה, ותיירץ שם וז"ל: דרך כללות נבאר לך כלל אחד, ובו יתורצו ויתישבו כל המאמרים הנזכרים, דע כי כל בחינת קו

אמצעי שמחזה ולמטה, ששם האורות מגולים בין בז"א, בין בנוקבא דאצילות, או בבריאה או ביצירה או בעשיה, נקרא עץ הדעת וכו'. עכ"ל. הרי שמה שאומר כאן הרב שאין עץ הדעת אלא בעשיה, הפירוש הוא, בעשיה של כל פרצוף וכל מדרגה מן המדרגות והעולמות, כי מחזה ולמטה דכל עולם וכל פרצוף, נבחן לבחינת עשיה או מלכות של אותו הפרצוף, אע"פ שיש שם ה"ס תנהי"מ, כנודע. אבל אין כל העשיה של הפרצוף נקרא עצה"ד, רק בחינת קו אמצעי שבו, שהוא יסוד, כי ג' קוים דעשיה הם נה"י, וקו האמצעי הוא יסוד. וביתר דיוק מבאר הרב בע"ח שמ"ג פ"ג, שרק בחינת עטרת היסוד נקרא עצה"ד. ע"ש שהוא סופו של הקו אמצעי דעשיה. וז"ש הרב כאן שאין עצה"ד טוב ורע אלא בעשיה.

אמנם החטא של אדה"ר אומר שם הרב בע"ח שמ"ג פ"ג. שהיה בג"ע התחתון, שהוא בינה דמלכות דעשיה, אשר קרקע הג"ע ההיא נוגעת ואינה נוגעת בזאת הארץ שלנו, דהיינו בנקודה דעוה"ז. עש"ה. ונמצא, לפי דברי הרב כאן, אשר כבר היה אז עולם עשיה כולה במקום הנוקבא דאצילות, כנ"ל, הרי היה גם קרקע ג"ע התחתון שבמלכות של עולם עשיה שעלה, ממש במקום הקרקע דאצילות גופיה, וא"כ איך אומר הרב שם שקרקע גן עדן התחתון היה נוגעת ואינה נוגעת בהארץ שלנו, בעת שהארץ שלנו למטה מבחינת חיצוניות העולמות, שלא עלו כלל בכל אותם העליות של ערב שבת קודם החטא, (כמ"ש הרב להלן אות פ"ח ע"ש). כי רק הפנימיות של ג' העולמות בי"ע, עלו קודם החטא דעצה"ד, אבל לא כל החיצוניות שהיא

אור פנימי

חלל פנוי וריקן בלי אור, (כנ"ל דף א' תתפ"ט אות ג' ואז נעשו כנגד זה ג' קליפות הנ"ל, שהם כנגד ג' הכלים בינה וז"א ומלכות דגופא שנשארו עתה בבחינת חלל פנוי: רוח סערה נגד העשיה, שהיא מלכות. וענן גדול נגד היצירה, שהוא ז"א. ואש מתלקחת נגד הבריאה, שהיא בינה. ומתוך שזה המקום חלל שבבי"ע גרם מיעוט גם באצילות, בסוד הקיטע יוצא בקב שלו, כי נחסרו מכלים דאחורים שלהם, ע"כ יש בחי' ג' קליפות הנ"ל גם כנגד עולם האצילות אלא מטרם חטאו של אדה"ר לא היה אל הקליפות שום בנין, וגם היו נפרדים מהקדושה, כנ"ל.

וענין הפרדה הוזה של הקליפות, נעשה בכח ב' תיקונים גדולים שנתקנו בעולם האצילות: א' שנגנזו או"א הפנימים, שהם ג"ר דחיה, וב' הוא שבחי"ד נגנזה ברדל"א, שעליה יוצאים המוחין דיחידה, פירוש: כי שבירת הכלים דו"ת דנקודים היתה, משום שהארת ע"ב שקבלו בעת המוחין דחיה, שהורידה בחזרה הה"ת לפה כצמצום א', נתבטל אז כח הפרסא, ונתפשטו הו"ת דנקודים למקום בי"ע המצומצם, וע"כ נשברו ומתו ונפלו לקליפות, כנודע. ולפיכך כדי לתקן זה, דהיינו שיוכלו לקבל מוחין דגדלות ע"י הארת ע"ב המורידה ה"ת מעינים לפה, ועכ"ז לא יתפשטו למטה מפרסא למקום בי"ע המצומצם, נעשה בעולם אצילות ב' תיקונים הנ"ל: א', שנגנזה ה"ת ברדל"א, וע"כ אפילו בעת שהארת ע"ב מורידה ה"ת לפה, אין שם בחינת מלכות ממש, אלא יסוד דמלכות. וב' שנגנזו או"א הפנימים, שהם בחינת הג"ר דהארת ע"ב, ולא נשאר כי אם בחי' ו"ק דהארת ע"ב, שאינה מתפשטת כלל ממעלה למטה, אלא שמאירה רק ממטה למעלה, דהיינו מהפרסא ולמעלה בלבד, וע"כ נמצא נשמר תמיד כח הפרסא, שלא תתבטל כבעת שביה"כ, ולא תתפשט עוד שום הארה דאצילות למקום

בחינת מחזה ולמטה דתנה"י דא"ק שנעשה למקום בי"ע כנ"ל באות ג' ע"ש. ונמצא שקרקע הג"ע התחתון היה עומד בקרקע עולם האצילות, והארץ שלנו היא למטה מרגלי א"ק, מבחינת מלכות דצמצום א', אשר כל החיצוניות דבי"ע מפסיק ביניהם, ונמצא המרחק ביניהם הוא רב מאד, ואיך אומר שקרקע הגן היה נוגעת ואינה נוגעת בהארץ שלנו.

אכן יש כאן עמקות גדול והוא ענין חשוב מאד. ותחילה יש לדעת, שאפילו קודם חטאו של אדה"ר היו הקליפות מגיעין כנגד עולם האצילות, אלא שלא היה להם בחינת פב"פ, רק היו בבחי' ו"ק ונקודה, כמ"ש הרב בע"ח שער מ"ח פ"ג. ע"ש. אשר בכללם הם ג' הקליפות: רוח סערה, וענן גדול, ואש מתלקחת, הדבוקים בנוגה, ונוגה זו חציה טוב וחציה רע. כי בעת שהנוגה דבוקה בגבול הפרסא דאצילות, היא טובה, ובעת שג' הקליפות הנ"ל מתדבקים בה, היא נהפכת רע כמותם. שז"ס הנחש הנהפך למטה ומטה הנהפך לנחש. כי ג' הקליפות הנ"ל ה"ס הנחש: וכשנוגה דבוקה בגבול הקדושה, נקראת מטה, והיא טובה. וכשמתדבקים בה הקליפות נהפך המטה לנחש, והוא רע.

וביאור הדברים, כי הקליפות נבנים מהחסרונות שבקדושה, בסו"ה אמלאה התרבה, שלא נבנית צור אלא מחורבנה של ירושלים, וע"כ נעשה השורש לקליפות תכף עם החסרון שנעשה בעת יציאת צמצום א', מכח הצמצום שנעשה על בחי"ד שלא תקבל לתוכה את אור העליון, וזה נחשב לבחינת מלכות דקליפה ולבחינת נקודה בלבד, כלומר רק שורש בעלמא. אלא אחר צמצום ב', בסוד ה"ת שעלתה לנקבי עינים, שעלתה מלכות המסיימת שתחת מקום סיום רגלין דא"ק, אל מקום בינה דגופא, שהוא החזה דת"ת, ונעשו ב' שלישי תחתונים דת"ת ונהי"מ, שהם בינה וז"א ומלכות דגופא, לבחי'

אור פנימי

אבל הו"ת דעשיה לא קבלו כלום מהמוחין האלו, ולא יכלו לעלות לאצילות. ולא עוד, אלא אפילו בבחינת הג' בע"ש בין הערבים, שאז עלו גם הששה תחתונות דעשיה למעלה מפרסא לאצילות, לא היה זה עליה גמורה ע"י זווג על בחי"ד, כי זה אי אפשר כלל, שהרי היא נגנזה ברדל"א כנ"ל, אלא שהעליה היתה בסוד תוספות שבת, שהוא בחינת שליטה גדולה של הקדושה בסוד כל דינין מתעברין מינה. וע"כ לא היה מועלת הארה זו רק ליום השבת בלבד ולא לפני שקדש השבת. וז"ש הרב בע"ח שמ"ז פ"ה "אדה"ר לא היה יכול לתקן רק עולמות העליונים אבל עולם עשיה שכולה קליפות לא תיקן ונשאר עולם זה בבחינת אב"א וכו', יש אחיזה לחיצונים שם, בין אותם האחורים, בין הדבקים, והם סוד אלהים אחרים פירוש אלקים הנדבקים באחורים" ביאור הדברים: כי נתבאר, שאע"פ שז"א עולה בא"א מכח הארת ע"ב המורידה ה"ת לפה, עכ"ז אין שם ה"ת ממש, כי נגנזה, אלא שהיא מלכות דאמא הנכללת ביסוד דמלכות, שזה מספיק לו רק על מוחין דאמא של אור היחידה, כי יש באור היחידה נרנח"י, וז"א קבל או רק הנשמה של היחידה בלבד, וע"כ רק ז"א ולא עולים לא"א, ורחל נשארת למטה. כנ"ל. וגודע, שמוחין דנשמה מספיקים רק להיות לג"ר לבחינת מחזה ולמעלה, אבל מחזה ולמטה נשאר אב"א עם רחל, בסוד ואחוריהם ביתה ופניהם מגולים כלפי חוץ, שפירוש, שאין שם הארה אלא לכלים דפנים, הנקראים חב"ד תג"ת, אבל הכלים של אחורים שהם נה"י, הם נעלמים שם בתוך התג"ת, כי צריכים הסתר מפני החיצונים המתאחזים בהם, כי כל תאות החיצונים הוא לבטל כח הסיום של הפרסא כמו בעת שביה"כ, כדי שיקבלו שוב הארות אצילות כבזמן שביה"כ. וע"כ כל אחיותם הוא בנה"י הללו של העשיה הצריכים

בי"ע המצומצם. ולפיכך נפרדו הקליפות מהקדושה לגמרי, כי הקדושה אינה מתפשטת עוד למטה מפרסא, ואין הקליפות יכולים עוד לעשוך הקדושה כבעת שביה"כ. ועם זה תבין מ"ש הרב לקמן באות נ"ו שבבחינה ראשונה, דהיינו לעת לידת נשמת אדה"ר, שאע"פ שז"א עלה לאו"א עלאין והאירו המוחין דחיה מ"מ לא הועיל זה שיוכלו לעלות כל הע"ס דעולם היצירה, אלא רק לג"ר דיצירה בלבד, והו"ק נשארו למטה מפרסא. והוא משום שאין בחינת ממעלה למטה במוחין דחיה, כי נגנזו או"א הפנימים כנ"ל, וע"כ אינו מועיל רק להעלות את הג"ר דיצירה, שהם בחינת ממטה למעלה, ויכלו לעלות לאצילות. אבל הו"ק דיצירה לא קבלו שום תיקון מהמוחין האלו, כי אין בהם בחינת ממעלה למטה המתפשט גם אל הו"ק.

גם תבין בזה מ"ש הרב בהעליות שבבחינה השניה, בע"ש אחר חצות, שאז עלה ז"א לא"א והשיג המוחין דיחידה, מ"מ לא הועיל זה רק לג"ר דעולם עשיה, שיכלו לעלות לאצילות, אבל ז"ת דעשיה נשארו למטה מפרסא ולא קבלו שום תיקון, כמ"ש להלן באות פ' והוא משום הגניזו של ה"ת ברדל"א, ולכן אפילו במוחין דיחידה, היוצאים מכח הורדת ה"ת לפה, אין שם זווג על בחי"ד ממש, אלא על בחינת יסוד דמלכות, וע"כ אין הנוקבא דז"א יכולה לעלות שם ולהכלל בזווג הזה, כי אין שם מבחינתה כלל, כי יסוד ועטרה הם בחינת נוקבא דגופו דז"א, המועיל לבחינת זווג דז"א ולא, שהוא בחי' מחזה ולמעלה דז"א. ואין שם התפשטות ממעלה למטה לבחינת רחל. ונמצא שרק בחינת מחזה ולמעלה דז"א עלו לא"א וקבלו אור היחידה, ומחזה ולמטה שלו שהיא הנוקבא דז"א רחל, נשארו למטה באו"א, ולא קבלה כלום ממוחין דיחידה, וע"כ גם בעשיה, רק הג"ר שלה שיכלו לקבל מנוקבא הגדולה לאה, עלו לאצילות,

אור פנימי

את גבול הפרסא שבמקרה שהיה בזמן שבירת הכלים, שבוה גרם גם הוא בחינת שביה"כ, כי נשרו אבריו ונפלו כולם תוך הקליפות, וגם גרם ירידה לעולמות, וד"ת דיצירה וכל הע"ס דעשיה נפגמו מאד כי נתלבשו במדור הקליפות. כמ"ש להלן באות צ"ד ע"ש.

וזה אמרו "אדה"ר לא היה יכול לתקן רק עולמות עליונים, אבל עולם עשיה שכולו קליפות לא תיקן, שנשאר עולם זה בבחי' אב"א, ושם באותם האחרונים להיות שם קליפות רבים, פסולת מרובה על האוכל, יש אחיזה להחיצונים שם בין אותן האחרים בין הדבקים וה"ס אלהים אחרים" דהיינו כנ"ל, שאין כלים דאחרים דעולם עשיה מתתקנים זולת ע"י גילוי ג"ר דחיה, וגילוי מלכות דבחי"ד שנגנוה ברדל"א, הממשכת המוחין ממעלה למטה ומבטלת גבול הפרסא דצמצום ב', ומתוך שגילוי זה לא יארע בשתא אלפי שני מטרם גמר התיקון, נמצא שאין שום תיקון ובירור לאותם האחרים דעשיה, וכל הקליפות נאחזין באחרים אלו דעשיה, להיותם בחי' ל"ב האבן שכל תאותם היא לאותה השפע כי היא חלקם וכן כל חיותם וכח קיומם הוא מתוך התסרון הזה, כנ"ל.

ואע"פ שבבחינה הג' בע"ש בין הערבים, עלה גם הששה תחתונות דעשיה לאצילות, ונעשה היצירה ועשיה פב"פ. כלהלן (באות פ"ז) הגה היה זה רק מכח תוספת שבת, שהוא שליטת הקדושה בעצמה של יום השבת, בסוד כל דיגין מתעברין מינה, אבל לא כלל מכח העלאת מ"ן ובירורים, כי אין בירור עליהם כל שיתא אלפי שני, כנ"ל, ולכן הגם שנתגלו אז האחרים דעשיה ונעשו פב"פ, עכ"ז כלפי חול הם נחשבים עוד לבחינת אב"א, כי אין תוספת שבת שולטת רק ביום השבת בלבד, דהיינו אחר שקידש השבת. וז"ס שאמרו חז"ל שאלמלי חיכה בזווגו עד יום השבת לא

להארת ממעלה למטה שאין תיקונם אלא ע"י ביטול הפרסא, כנ"ל. אשר אז שוב תתפשט הארת אצילות למקום הקליפות כזמן שביה"כ.

ונמצא, שכל זמן שנה"י דעשיה נעלמים בסוד אחוריהם ביתה, ואינם מתעוררים לקבל שפע שלהם, נמצאים הקליפות נפרדים מהקדושה, כי מבחי' הכלים דפנים דעשיה אינם יכולים לינק, בהיותם מקבלים רק ממטה למעלה, וגבול הפרסא נשמר היטב שלא יתפשט דרך שם למקום ב"ע המצומצם, ששם מקבלים אותה הקליפות. אמנם בעת שכלים דאחרים מתעוררים לינק מהארת ג"ר, הרי עם זה מתבטל כח הגבול שבפרסא, כי הם לא יוכלו לקבל רק מבחינת ג"ר הבאים ממעלה למטה המבטלים הפרסא, כבמקרה שביה"כ כנ"ל. ולפיכך נקראים הקליפות אלהים אחרים, שפירש הרב, מפני שדבוקים באחרים. כלומר, אם האחרים דעשיה, שהם הנה"י הנ"ל, ימשיכו שפע ג"ר ממעלה למטה תכף יגיע השפע אל הקליפות להיותם בחינתם ממש, דהיינו בחינת ל"ב האבן, כנ"ל.

ומ"ש הרב שעולם העשיה הוא כולו קליפות (באות קמ"ד) הוא כי באמת הם נאחזים גם באחרים דיצירה, כי גם עולם היצירה המתקן במוחין דחיה, לא יוכל לקבלם רק בג"ר שלו דהיינו רק ממטה למעלה, מטעם הנ"ל שנגנוה או"א הפנימים, וא"כ יש להם אחיזה גם מחוזה ולמטה דיצירה. אמנם הוא רק בחינת חציו דיצירה ולא כולו. משא"כ בעולם העשיה, אשר כל הבחי"ד נגנוה ברדל"א, שהיא עיקר עולם העשיה ע"כ נחשב זה ככולו קליפות כי כל מה שתמשיך מחלקה למטה, הוא בא בקליפות, שהם שיורי המלכים מבחינת ל"ב האבן, והבן.

וזה היה חטאו של אדה"ר, כי הוא המשיך בחי' ג"ר דחיה המאירים תוך האחרים דעשיה ויצירה, דהיינו העוברים

(ג) והנה בזה שביארנו יתישבו שני הפסוקים, אחד אומר ויברא אלהים את האדם ואחד אומר וייצר ה' אלהים את האדם. כי האמת הוא, שגופו של אדם נוצר מן היצירה, וז"ש וייצר כו', ואחר שירדה הבריאה ונתלבשה ביצירה נמצא כי הרי הוא כאלו נברא מן הבריאה, וזמ"ש ויברא וכו'.

אור פנימי

(ג) ועתה נפשו של אדם היתה מנוקבא דז"א שירדה במקום נפש בבריאה ורוחו מז"א שירד במקום נוקביה וכו' ולא יחלוק עם הסבא המדבר אחר החטא. פי' כי אחר החטא ירד הז"א לבחי' ו"ק והוא בחינת המחזה ולמטה שלו השייך לנוקבא, ונמצא הז"א ירד למדרגת הנוקבא שמקודם. והנוקבא עצמה ירדה לבחינת נקודה תחת היסוד, וט"ת שלה ירדו לעולם הבריאה, ונמצא הנוקבא ירדה לבריאה. וז"ש הרב, כי האומר שנפש מן הנוקבא ורוח מז"א, הוא מדבר מאחר החטא דאדה"ר, שז"א נעשה לו"ק והנוקבא לבחי' נקודה תחת יסוד, כנ"ל.

וזה אמרו "ובזה יצדק המאמר האומר כי נפש ורוח הם מלכות ות"ת ולא יחלוק עם מאמר הסבא, המדבר אחר החטא" כלומר, ולא יחלוק עם מאמר הסבא, מפני שהסבא מדבר מבחי' קודם החטא, והוא המדבר אחר החטא. והמלות המדבר אחר החטא, סובב על האומר שנ"ר הם ת"ת ומלכות.

(ג) האמת הוא שגופו של אדם נוצר מן היצירה, וז"ש וייצר וכו' ואחר שירדה הבריאה ונתלבשה ביצירה נמצא כאלו נברא מהבריאה. כי כמו שז"א הוא בחינת היצירה דאצילות, כן אדם הראשון הוא בחינת היצירה התחתונה דבי"ע, כלומר מבחינת אור של תולדה. ומבחינה זו אין לו שום חלק בבינה, שהיא בריאה, ואינו ראוי לבחינת נשמה ומוחין. אלא מכת עלית ה"ת לנקבי עינים נתפשטה הבינה עצמה לבחינת

היה שום אחיזה לחיצונים. וכל חטאו היה מחמת שמיהר בוווגו בעוד חול והבן.

וזה אמרו בע"ח שמ"ג פ"ג "שקרקע הגן נוגעת ואינה נוגעת בארץ שלנו" כי מכת, העליה שנעשה בסוד תוספת שבת, אשר קרקע הגן עלה לקרקע האצילות, הנה ודאי שלא היה לה שום נגיעה, בארץ שלנו, אכן מטרם שקדש השבת הרי היא עוד מחוברת באלהים אחרים הנדבקים באחרים שמה, כי כלפי יומין דחול לא היה שם שום בירורים, כנ"ל. ונמצא שהיא נוגעת בהארץ שלנו, שהיא בחי"ד המצומצמת, שאסור לה לקבל שום הארת אצילות: באופן שנוגעת מצד יומין דחול, ואינה נוגעת מצד תוספת שבת, וע"י חטאו של אדה"ר באכילת עצה"ד, שפירשו, שהמשיך מוחין בוווגו היצירה ועשה פב"פ בחול, אשר המוחין אלו מבטלים לגבול הפרסא ובאים בקליפות, נתן כח אל הנחש, שהוא הכולל דכל ג' הקליפות, ליכנס לג"ע התחתון וליגע בעטרת יסוד, שנקרא עצה"ד, וזה שצעק העץ ואמר רשע על תגע בי. כמ"ש הרב בע"ח שמ"ג פרק ג' ע"ש. כי ע"י נגיעה זו נסתלקו כל המוחין עלאין שזכה אדם באלו ג' הבחינות דע"ש, הנקראים זיהרא עילאה, ונפל ונתלבש בגוף דעולם הזה של הקליפות. וע"י בבית שער הכונות אות קכ"ט באור פשוט ד"ה וז"ש הרב, כי שם נתבאר זה ברמז. והנה נתבאר היטב ענין עצה"ד שאינו אלא בעשיה, וענין שכולה קליפות, גם תבין מכאן, שענין עצה"ד, וענין שביה"כ, הן ענין אחד ממש, אלא שזה היה בעולמות וזה היה בנשמות.

(נד) ועתה נבאר ענין הנזכר באורך, ואח"כ נבאר שטחיות לשון המאמר הנזכר ובתחילה נבאר ענין סדר מדרגת העולמות באיזה אופן היו עומדים בתחילה קודם שנברא אדם, ואיך ירדו ממדרגתם אחר שחטא. דע כי בחי' מספר העולמות עצמן לא נשתנה, כי תמיד הם בחי' ארבעה, שהם אצילות בריאה יצירה עשיה.

אור פנימי

עליונות דבריה, שע"ז היה להם ראש באצילות במקום זו"ן: הראש עצמו הנקרא בינה או בריאה היה במקום ז"א דאצילות, והגרן שהוא ג"ר דו"ק, או ג"ר דיצירה, היה במקום הנקבא דאצילות.

וזסו"ה וייצר ה' אלקים את האדם וכו', כי היתה יצירה שלמה בראש גמור מאצילות, כי הו"ה אלקים מורה על שלימות. והוא מטעם כי היצירה קנתה מעלת הבריאה ממש, כנ"ל. אמנם אחר החטא, ששוב ירד הבריאה להיות יצירה, שפירוש, כי נסתלקו המוחין דג"ר שג"ר ז"א לישסו"ת, וירדו הישסו"ת לו"ק בלי ראש, שהוא יצירה. וכן נסתלקו המוחין מז"א, וחזר לבחינת יצירה ו"ק בלי ראש, הנבחן שירד למקום מחזה ולמטה שלו, וכן האדם שכבר היה בבחינת בריאה, חזר לבחינת ו"ק בלי ראש, לפיכך נבחן כל זה אשר הבריאה ירדה להיות יצירה. וז"ס ויברא אלקים את האדם וכו', כי אלקים מורה על מוחין דקטנות, כי בחינת הבריאה שנעשתה לו"ק בלי ראש.

ובזה מיושב קושיא חזקה, שהרי בריאה חשובה מיצירה, וא"כ למה בוייצר כתוב שם מלא הו"ה אלקים, וביברא כתוב רק השם אלקים. ולפי דברי הרב מובן היטב, כי וייצר סובב על היצירה השלמה, דהיינו אחר שנעשתה לבחינת בריאה ממש, והשיגה ראש מן האצילות ע"כ נאמר שם מלא. אבל ויברא סובב על בחינתו שלאחר החטא על בחינת ו"ק בלי ראש, דהיינו על הבריאה שנפלה להיות כמו יצירה, ע"כ כתוב רק השם אלקים המורה על קטנות. ואין להקשות דא"כ למה כתוב ויברא, היה לו לומר וייצר,

זו"ן, שהם נקראים יצירה ועשיה, או ז"ת דבינה, בבחינת ו"ק בלי ראש, ומכאן זה נשתרשו זו"ן בבינה. ולכן הגם שז"א מעיקר אצילותו הוא ו"ק בלי ראש, עכ"ז, בעת שהוא עולה למ"ן לבינה, ומחזיר לאו"א פב"פ, שע"ז זוכים ישסו"ת לג"ר שלהם, זוכה על ידיהם גם הו"א לבחינת ראש, כי זה הכלל כל מה שהתחתון גורם בהעליון חוזר אותו השיעור גם אל התחתון. ועד"ז גם האדם התחתון, יוכל לקבל בחינת ראש מן הזו"ן, כי אחר שהזו"ן עולים לאו"א הם נעשים כמותם, וע"כ אע"פ שהאדם מבחילת יצירתו אינו ראוי לבחינת ראש, כי אין לו שום חלק בבריאה, כנ"ל, מ"מ ע"י עלותו למ"ן לזו"ן, גורם להם בחינת ג"ר, גם מחזה ולמטה שלהם, וכיון שזולת עלית האדם למ"ן, לא היה לזו"ן בחינת ג"ר רק מחזה ולמעלה בלבד, ע"כ זה השיעור שהאדם גרם להמשיך במחזה ולמטה דזו"ן, כן הוא משיג בעצמו, וזוכה גם הוא לבחינת ג"ר כמותם. והבחן בזה כי האדם, שהוא יצירה, עלה לבריאה כי קבל ג"ר מבחינת הבריאה, ונשתהו אליה וזכור כי ב"ע ובינה זו"ן, ונר"ן דאדה"ר, הם ענין אחד, הן באצילות, והן בבי"ע התחתונים. ובעת לידת אדה"ר כבר היו העולמות בסוד הבריאה, כמ"ש הרב, כי כבר היו היצירה ועשיה דאצילות במקום בריאה דאצילות, דהיינו זו"ן דאצילות כבר עלו לאו"א דאצילות, וממילא גם ב"ע התחתונים ונר"ן דאדה"ר, שהם תולדה שלהם, נולדו משום זה בבחינת הבריאה, שגופו של אדה"ר שהוא יצירה, יצא במקום הששה

נה) אבל סדר מדרגתם היתה כך, כי כל מקום עשר ספירות דעולם העשיה של עכשיו, וגם מקום ארבע ספירות תחתונות של היצירה דעכשיו, היו אז טרם בריאת אדם, פנויים ורקנים. ושם במקום הזה היה מדור אל הקליפות.

נו) וישנה ספירות אחרונות של העשיה היו במקום שהם עתה ששה ראשונות של יצירה, וארבעה ראשונות דעשיה היו במקום שהם עתה ארבעה אחרונות של בריאה, וישנה אחרונות של יצירה היו במקום שהם עתה שש ראשונות של בריא'. וארבעה ראשונות של יצירה היו במקום שהיא עתה נוקבא דז"א דאצילות, אשר כבר ידעת, כי אינה תופסת רק מקום ארבעה אחרונות דז"א, שהוא נצח הוד יסוד מלכות שבו, והיא עומדת כנגדם מאחוריהם, ולכן נקראת ד', לפי שאין מקומה, רק בארבעה ספירות הנזכר בלבד.

אור פנימי

פרצוף שני שתחתיה. וזה הכלל כי אין הפרצוף יכול להאציל פרצוף תחתון ממנו מטרם שיגדל בעצמו בבחי' נשמה. כמ"ש הרב לעיל דף תשע"ב אות ס'. וזה שהאריך הרב כאן לבאר סדר יציאת בי"ע מתחילתו, ללמדנו שלא היו העולמות אז באותו המצב של עכשיו שז"א בבחי' ו"ק ונוקבא בבחי' נקודה, אלא שז"א היה אז בקומת אבא, שהוא בחינת מוחין דחיה, ונוקבא היתה בקומת אמא, שהוא מוחין דנשמה, ואז יכלה הבריאה להתברר בבטן הנוקבא עד שנשלמה ויכלה לברר את עולם היצירה, וכן היצירה את עולם העשיה. ועם האמור מובן ג"כ סדר מצב ג' העולמות בי"ע שכתב כאן הרב. כי נודע שבעת שהתחתון עולה לעליון ממנו הוא נעשה אז כמדרגת העליון ממש, כמ"ש הרב להלן באות ס' ונמצא שהנוקבא שעלתה לקומת אמא, הרי היא נעשית כאמא ממש, וכל הנאצל מאמא נבחן למדרגת ז"א, כי בבטן אמא אינם מתבררים רק בחינות ז"א, כמ"ש הרב לעיל (דף א' תתקכ"ג אות כ'). וא"כ מוכרח הוא שעשר הספירות דבריאה כולן היו במקום ז"א, כי בהיות הנוקבא

והענין הוא, כי לא חזר לבחינת יצירה ממש, כי אז לא היה ראוי עוד לג"ר לעולם, כנ"ל. אלא שחזר לבחי' ו"ק דבריאה, שעיי"ו עדיין הוא ראוי להטיב מעשיו, כדי להעלות מ"ן מחדש לזו"ן, ולהמשיך מוחין דגדלות באותו שיעור שיגרום בעליונים כנ"ל, וזה הדיוק של ויברא, להורות שעדיין נאחו בבריאה, אלא בקטנות של הבריאה.

נו) וישנה ספירות האחרונות של העשיה היו במקום שהם עתה ששה ראשונות של יצירה. ויש כאן לזכור מ"ש הרב לעיל (דף א' תתק"ג אות כ'), אשר בבטן אמא מתבררים רק זו"ן ולא יותר, ובבטן נוקבא דז"א דאצילות, מתבררת ראש הבריאה עש"ה כל ההמשך. כי זה הכלל שכל פרצוף נאצל במדרגה העליונה הסמוכה לו. ועם זה תבין, שלפי מצב העולמות של עתה, אשר ז"א הוא בבחי' ו"ק, ונוקבא בבחי' נקודה מצד מצב הקביעות, הנה ממצב הזה אי אפשר כלל שיצא ראש הבריאה מבטן הנוקבא דאצילות, כי בעת שאפילו לעצמה אינה בבחינת פרצוף איך תוכל להאציל

(נז) ועשרה ספירות הבריאה כולה היתה במקום שהוא עתה ז"א דאצילות בעשר ספירותיו. וז"א ונוקביה דאצילות היו אז במקום שהם עתה אבא ואימא דאצילות, וע"ד זה היו העולמות מאבא ואמא דאצילו' ולמעלה, עד רום המעלות, עד אין סוף, גבוהים ממדרגתם, אשר הם עתה, ואין להאריך בהם.

(נח) ואמנם יש בזה קושיא, והוא כי כבר נתבאר אצלנו כי המדרגה התחתונה שבכל האצילות מעולה מכל מה שלמטה ממנו עד סוף העשיה, וכן ע"ד זה בכל המדרגות, כי גם המדרגה תחתונה דבריאה גדולה מכל מה שלמטה ממנה, שהם יצירה ועשיה, ואם כן איך אמרנו לעיל, כי עולם היצירה היו ארבעה ראשוני' שלה בלבד למעלה במקום שעומדת עתה נוקבא דאצילות, ושאר ששה ספירות התחתונות דיצירה, נשארו למטה במקום שהוא עתה בריאה, והרי במדרגה התחתונה דנוקבא דאצילות, היתה יכולה לעמוד כל העולמות אשר תחתיה.

אור פנימי

בחינת אמא הרי הבריאה הנאצלת ממנה במדרגת ז"א. וכמו כן כיון שעולם הבריאה היה אז במדרגת ז"א, נמצא עולם היצירה הנאצל ממנה, נבחים ד' הספירות הראשונות שלה, שהם במדרגת נוקבא דז"א, המלבשת לז"א מחזה ולמטה שלו. כי בהיות הבריאה במדרגת ז"א, א"כ הנאצל מז"א הוא תמיד בחינת הנוקבא שלו: אלא לפי שיש ב' מדרגות בהנוקבא שהם: אב"א עם הז"א מחזה ולמטה, ופב"פ עם הז"א בקומה שוה, ומתוך שמצב העולמות בכלל היו עוד בבחי' אב"א מטרם שנברא אדה"ר כנודע, כי גם זו"ן בעצמם שעלו לאו"א היו עוד בבחינת אב"א, כי ז"א עלה לאבא הנקרא או"א עלאין, ונוקבא עלתה רק לאמא הנקראת ישו"ת, ונמצא הנוקבא מלבשת שם רק מחזה ולמטה דז"א, בערך הלבשת ישו"ת לאו"א עלאין, הרי שגם זו"ן העליונים נמצאים ג"כ רק בבחינת מחזה ולמטה אב"א, לפיכך הגם שעולם היצירה קבלה בחינת הנוקבא דז"א מחמת יציאתה מבריאה שהיתה בחינת ז"א כנ"ל, עכ"ז, היא קבלה

רק מדרגה הראשונה של הנוקבא, דהיינו בחינת מחזה ולמטה דז"א אב"א: ובשביל זה רק הד"ר של היצירה נעשו למדרגת נוקבא דז"א, אבל הששה תחתונות של היצירה ירדו לבחינת בריאה של עכשיו, דהיינו למטה מפרסא דאצילות, כי בחינת הנוקבא דז"א בעת היותה אב"א מחזה ולמטה אינה תופסת באצילות רק ד"ס בלבד, ושאר ספירותיה הם בבריאה.

וכמו כן, מאחר שעולם היצירה נעשה למדרגת נוקבא דז"א, נמצא נבחן עולם העשיה היוצאת ממנה, שד' הספירות הראשונות דעשיה, נעשו למדרגת עולם הבריאה. כי בבטן הנוקבא דז"א אינה מתבררת אלא עולם הבריאה: אלא מתוך שהנוקבא עצמה לא היתה לה אלא ד' ספירות הראשונות באצילות, ושש ספירות תחתונות היו במדרגת שש ראשונות דעולם הבריאה, ע"כ עולם העשיה הנבררת על ידה, היו ג"כ רק ד' ספירות ראשונות שלה בעולם הבריאה, להיותם נמשכים מד' ספירות ראשונות דנוקבא, אבל ששה תחתונות שלה נבחנו שנאצלו מששה

נט) והתשובה לזה היא, כי מ"ש במקום אחר, שמדרגה התחתונה מעולם העליון גדול מכל אשר למטה ממנו, איננו בערך כמות ושיעור מקום מוגבל, רק בבחי' איכות האור בעצמו, שהוא יותר מעולה מכל מה שלמטה ממנו, ובבחי' איכותו ומעלתו כולל כל מה שלמטה ממנו. והמשל בזה, שאנו רואים שהטיפה אחרונה אשר במוח האדם, כוללת כל מה שיש ממטה ממנה בכללות גוף האדם, ואפילו הכי אנו רואים כי בבחינת שיעור המקום אינו כן, אלא אדרבה אבר אחד של הגוף, כמו השוק או הירך, הוא גדול יותר מכל שיעור מקום כל הראש כלו.

ס) גם נלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל תשובה אחרת בזה, והיא כי אין הדבר הזה אמור אלא בהיות כל מדרגה ומדרגה במקומה הראוי לה,

אור פנימי

תחתונות של הנקבא שהיו במדרגת בריאה וכל היוצא ממדרגת הבריאה, נבחן למדרגת עולם היצירה, וע"כ ירדו ששה תחתונות של עולם העשיה לששה ראשונות של עולם היצירה.

והנה נתבארו היטב החיוב של מצב העולמות ומדרגתם, שמחוייבים להיות כפי הסדר שמפרט כאן הרב, כי לא יתכן שום בירור בבטן הנקבא טרם שמשגת לפרצוף נשמה, וא"כ היא מחויבת להלביש לאמא, וכיון שהנקבא היתה עומדת במדרגת אמא א"כ כבר כל המצבים שכתב הרב כבר מחויבים להמצא כן, כמבואר. גם תשכיל כאן כי כל העולמות בי"ע יצאו מן הנקבא דאצילות. כי מלבד שעולם הבריאה יצאה מהנקבא שבמקום אמא, הנה גם עולם העשיה בעת שיצאה מן היצירה, היתה היצירה במדרגת נוקבא דאצילות ממש כנ"ל. ונמצא גם עולם העשיה כולה יצאה מנקבא דאצילות, אלא מבחינת אב"א דנקבא כנ"ל.

והנה נתבארו היטב החיוב של מצב העולמות ומדרגתם, שמחוייבים להיות כפי הסדר שמפרט כאן הרב, כי לא יתכן שום בירור בבטן הנקבא טרם שמשגת לפרצוף נשמה, וא"כ היא מחויבת להלביש לאמא, וכיון שהנקבא היתה עומדת במדרגת אמא א"כ כבר כל המצבים שכתב הרב כבר מחויבים להמצא כן, כמבואר. גם תשכיל כאן כי כל העולמות בי"ע יצאו מן הנקבא דאצילות. כי מלבד שעולם הבריאה יצאה מהנקבא שבמקום אמא, הנה גם עולם העשיה בעת שיצאה מן היצירה, היתה היצירה במדרגת נוקבא דאצילות ממש כנ"ל. ונמצא גם עולם העשיה כולה יצאה מנקבא דאצילות, אלא מבחינת אב"א דנקבא כנ"ל.

נט) כמות ושיעור מקום מוגבל רק בבחינת איכות האור בעצמו וכו'. אין לטעות ח"ו כאן במקום דמיוני, אלא איכות פירושו מספר שינוי הצורות שבהמדרגה בלי הבחן המעלה והחשיבות שיש בה. והו' שתירץ, (נט) הבריאה עולה אל עולם האצילות אז חוזר הבריאה להיות אצילות. והו' פשוט מאד, שהרי אין כאן ענין של מקומות מדומים אלא ענין איכות של מעלה, וכשאתה

נט) כמות ושיעור מקום מוגבל רק בבחינת איכות האור בעצמו וכו'. אין לטעות ח"ו כאן במקום דמיוני, אלא איכות פירושו מספר שינוי הצורות שבהמדרגה בלי הבחן המעלה והחשיבות שיש בה. והו' שתירץ,

כי אז שיעור מדרגה התחתונה שבעולם העליון גדולה מכל אשר למטה ממנה. אבל כאשר עולם הבריאה עולה לעולם האצילות, אז חוזר הבריאה להיות במדרגת האצילות עצמו, וצריך כל כך שיעור מקום כאלו הוא עצמו אצילות. וכן כיוצא בזה בשאר העולמות. ולכן בעלות היצירה אל מקום נוקבא דאצילות חזר להיות במעלתה וצריך ארבע ספירות ראשונות של היצירה כל כך שיעור מקום כמו הנקבה של האצילות, אשר שיעורה גם כן ארבע ספירות דאצילות כנ"ל.

סא) ונחזור לענין ראשון, כי אז קודם שנברא אדם היה סיום העשיה בסוף ספירה ששית של עולם היצירה של עתה, והיו פנויים כל ארבעה תחתונות דיצירה וכל עשר ספירות דעשיה של עכשיו, שהם י"ד ספירות, ושם היה מדור אל כל הקליפות.

סב) וזה המקום של אלו הי"ד ספירות, היה אז סוד תחום העולמות כדוגמת מה שאנו נותנין לכל עיר ועיר תחום שבת סביב לה, וזהו סוד מ"ש חז"ל למה נקרא אל שדי, לפי שאמר לעולמו די. פי': כי כשהיו מתפשטין אלו הארבע עולמות אבי"ע, כאשר הגיעו אל מקום סיום ספירה הששית דיצירה של עכשיו, אמר להם די, ולא תתפשטו ולא תכנסו בתחום הי"ד ספירות הנזכר, אלא ישארו חלל אל הקליפות כנזכר.

אור פנימי

אומר שהתחתון עלה למקום העליון, הרי פירוש, אשר נשתווה צורתו כמו העליון, וא"כ הכרח הוא כשבריא עולה לעולם אצילות הרי היא נעשה אז לאצילות ממש. וזכור זה לכל המקומות.

סב) המקום של אלו הי"ד ספירות היה אז תחום העולמות וכו', תחום שבת סביב לה. מרמז כאן, לסוד תחום שבת אלפים אמה, שנותנים ומוסיפים על מדת העיר ומותר שם לצאת מהעיר. והענין הוא, כי שבת ה"ס שליטת האצילות בכל העולמות, כי ג' העולמות בי"ע, עולים שם לאצילות, כמ"ש הרב להלן. וסו"ה אל יצא איש ממקומו ביום השבת. כי העיר שיושבים בה בשבת, רומזת למקום עולם אצילות, ששם עלו העולמות, וע"כ אסור לו לצאת מעירו ביום השבת, כמו שהעולמות אינם יוצאים חוץ מאצילות ביום השבת. ועכ"ז הוסיפו חז"ל עוד אלפים אמה מסביב להעיר שמותר לצאת שם מהעיר, ואינו עובר על לא יצא איש ממקומו ביום השבת. וזה צריך טעם, למה אינו נחשב זה ליציאה חוץ ממקומו. וז"ש הרב שהאלפים אמה שמסביב להעיר, הם כנגד אלו ט"ז ספירות שהם ע"ס דבריא ושש ספירות של היצירה עד החוזה, ששם נסתיימו העולמות בעת יציאתם מטרם חטאו של אדה"ר. כמ"ש "כאשר הגיעו אל מקום ספירה הששית סיום דיצירה של עכשיו, אמר להם די ולא תתפשטו ולא תכנסו בתחום של הי"ד ספירות" שהם ד' תחתונות של היצירה של עכשיו והע"ס דעשיה של עכשיו.

(סג) ועתה נבאר ענין אדם הראשון, איך נתפשט באלו העולמות. והנה כבר הודעתך במאמר תאנא דבי אליהו, שיתא אלפי שני הוי עלמא, בפ' בראשית בענין חטאו של אדה"ר כי אדה"ר היה כולל ג' עולמות שהם בריאה יצירה ועשיה וע"ש היטב באורך.

(סד) והנה זה סדר התפשטותו בהם: כי ראשו של אדה"ר היה אז בעולם הבריאה, אשר הוא עתה מקום ז"א דאצילות כנזכר. וגורנו היה בד' ראשונות דיצירה שהוא עתה מקום נוקבא דאצילות, וכבר ידעת כי נוקבא דאצילות נקראת גן עדן ונמצא כי גורנו לבד היה נתון בג"ע.

אור פנימי

ויש להבין הדברים, כיון שבשבת עולים העולמות כולם לאצילות, וגם אותם ט"ז ספירות שעד החזה דיצירה של עכשיו נשארים ג"כ ריקנים מאור הקדושה, הרי שהתחום שבת נעשה, למעלה במקום הפרסא שבין האצילות לבריאה, דהיינו במקום שנסתיים האצילות. ולמה מותר לצאת ואינו נחשב ליציאה מחוץ לתחום עד מקום החזה דיצירה.

ולהבין זה, צריכים לזכור כל מה שכתב הרב לעיל חלק זה מאות א' עד אות ח' ובאו"פ שם. דהיינו בביאור דמקום בי"ע. כי כל אלו השלשים ספירות דבי"ע, הט"ז והי"ד שהרב עוסק בהם כאן, סובבים בעיקר על ל' הספירות דמקום בי"ע, הנקראות חיצוניות ג' העולמות בי"ע שאין להם עליה אפילו ביום השבת, כמ"ש הרב להלן. ועליהם אומר, שבסיום ספירה הט"ז, הוא התחום שבת, ואסור לכנוס בתחומם של י"ד הספירות שלמטה. והנה נתבאר שם, שזה המקום בי"ע, נעשה מפרצוף חצי ת"ת ונה"י דא"ק, שנשארו תחת הפרסא דאצילות בעת הצמצום ב', והיה זה מחמת עלית המלכות המזדווגת לנוקבי עינים, ומלכות המסיימת עלתה למקום חצי ת"ת שהיא בינה דגופא, ונעשה שם מקום סיום הקו דא"ס, שה"ס הפרסא דאצילות, שמשם ולמטה נשאר חלל פנוי וריקן בלי אור, וע"כ נשארו חצי ת"ת ונה"י דא"ק ריקנים בלי אור,

והם הנקראים מקום של ג' עולמות בי"ע, כלומר שבתוכם עתידים להתפשט ג' העולמות בי"ע. ע"ש באו"פ כל ההמשך: כי מחצי תחתון דת"ת נעשה מקום לעולם הבריאה, ומן נה"י נעשה מקום לעולם היצירה, ומן המלכות נעשה מקום לעולם העשיה.

ונודע מה שכייל לן הרב, שאין לך ניצוץ קטן בכל ד' העולמות אבי"ע, שאין בו בערך עצמו ד' בחינת אבי"ע. ונמצא כי גם באותם התנה"י דפרצוף נקודות דס"ג דא"ק, שנשארו תחת הפרסא דאצילות, למקום בי"ע, הנה גם הם נבחנו לפי עצמם לד' בחינות: אבי"ע, כי אותם התנה"י"מ, מתפשטים בעצמם לע"ס חב"ד תג"ת נה"י"מ, אשר חב"ד הוא ראש, ותג"ת עד החזה הוא בחינת אצילות שבו. ומחזה עד סיום הת"ת, בריאה שבו. ונה"י הם יצירה, והמלכות הוא העשיה שבו. באופן שעיקר כח שליטת בי"ע שבו אינו מתגלה, רק מחזה ולמטה דהיינו מסיום ספירה הששית של היצירה ולמטה, אבל מחזה ולמעלה עדיין הוא בחינת אצילות בערכי הכלים, אע"פ שהוא ריקן מאור עליון מפאת הפרסא דאצילות שממעל לו, שכבר סימנתה שם קו א"ס ב"ה. והנה נתבאר היטב ההפרש הגדול שיש בין ט"ז הספירות שמחזה ולמעלה שבמקום בי"ע, ובין י"ד הספירות שמחזה ולמטה שבו, אפילו בעת שכולו ריקן מאור, דהיינו

(סה) ומשם ולמטה כל שאר גופו היה מחוץ לג"ע, באופן זה, כי כל גופו היה נתון בששה אחרונות של היצירה ובארבעה ראשונות של העשיה, אשר הם עתה שיעור מקום כל עולם הבריאה.

(סו) אמנם להיות כי גוף האדם נחלק לשתי חלוקות, כנודע, כי עד החזה מתפשט יסוד הבינה והאורות שבתוכו מכוסים ומן החזה ולמטה האורות הם מגולים כמבואר אצלנו בסוד החסדים המתפשטים בת"ת דז"א, ולכן נתחלק גופו בשתי עולמות, חציו העליון המכוסה, נתון בשש אחרונות של יצירה, וחציו התחתון המגולה, נתון בד' ראשונות דעשיה.

אור פנימי

תכף אחר הצמצום ב': כי אפילו אז נבחן, שעד החזה אין בחינת בי"ע ניכרת בכלים, להיותם בחינת ראש ואצילות שבכלים, ורק מחזה ולמטה ניכר בהם כח בי"ע.

ובזה מובן היטב, ענין אלפים אמה תחום שבת, שמותר לצאת בהם אע"פ שהם מחוץ לעיר, שהרב אומר שהם כנגד אלו ט"ז הספירות שמחזה ולמעלה דבי"ע. כי הגם שמבחי' האור שבהם הם כבר בי"ע, להיותם נמצאים למטה מפרסא דאצילות, ונחשבים משום זה שהם מחוץ לעיר, עכ"ז כיון שמבחינת הכלים עדיין הם אצילות עד ספירה הששית של היצירה, ע"כ מותר עוד ללכת שם, כי אינו נחשב ליציאה מן אצילות ולחוץ, להיותם עוד בחינת אצילות מצד הכלים, וע"כ האיסור דאל יצא איש ממקומו אינו נופל עליהם, כי מבחינת המקום, כלומר מצד הכלים עדיין הם אצילות כמבואר.

וענין המספר של אלפיים אמה, רומז לב' הספירות כתר וחכמה שבהם, כי תב"ד הוא ראש וכתר, ותג"ת הוא אצילות וחכמה, כי ה' הספירות כתב זו"ן, הן הנקראות ראש ואבי"ע, כנודע. ונמצא שעד החזה דיצירה, הם רק ב' ספירות כתר וחכמה, ומחזה ולמטה הם בינה וזו"ן. וז"ש הרב שהם נקראו תחום שבת, כי שבת הוא

ולא יקשה לך מה שכתב הרב בסמוך, שהראש הוא בריאה, ותג"ת עד החזה הוא יצירה, ומחזה ולמטה הוא עשיה. כי ערכי האורות לחוד, וערכי הכלים לחוד, ומה שכייל לן הרב בכ"מ שאין לך ניצוץ קטן בכל אבי"ע שאין בו עצמו בחינת אבי"ע, הם ערכי הכלים, ואפילו גוף הגשמי נבחן שיש בו כתר ואבי"ע, שראשו הוא בחינת כתר, ומפה עד החזה הוא אצילות, ומחזה עד הטבור הוא בריאה, ומטבור ולמטה יצירה ועשיה, כנודע. אע"פ שבערך האורות אין בו אפילו אור המלכות מטרם ששיג הע"ס דעשיה הנקראים אופנים כנודע. וכן אפילו עובר במעי אמו כבר יש בו אלו ע"ס, ולא יתוסף בו שום כלי כשיגדיל, אלא שאין הכלים ראויים לתפקידם, מטרם ששיגו האורות המיוחדים להם, שמשום זה, אנו מכנים ע"פ רוב את הכלים על שם האורות המלוכשים בהם. ומ"ש הרב בסמוך בגופו של אדה"ר, שראשו הוא בריאה שפירושו נשמה ותב"ד, וגופו שהוא תג"ת הוא יצירה, שפירושו הוא רוח, ומחזה ולמטה הוא עשיה, שפירושו אור הנפש: הנה הבחנה זו היא ע"פ ערכי האורות המלוכשים בו. וכן

וענין המספר של אלפיים אמה, רומז לב' הספירות כתר וחכמה שבהם, כי תב"ד הוא ראש וכתר, ותג"ת הוא אצילות וחכמה, כי ה' הספירות כתב זו"ן, הן הנקראות ראש ואבי"ע, כנודע. ונמצא שעד החזה דיצירה, הם רק ב' ספירות כתר וחכמה, ומחזה ולמטה הם בינה וזו"ן. וז"ש הרב שהם נקראו תחום שבת, כי שבת הוא

(סז) ונמצא, כי עיקר גופו היה למעלה ביצירה, כנודע כי הגוף רומז אל הואו של ההוי"ה, וגם היצירה נרמזת באות הואו עצמה. ורגליו של אדם הראשון, היו נתונים בששה תחתונות של עשיה של אז, שהם עתה ששה ראשונות של יצירה של עתה. והרי ביארנו התפשטות אדם הראשון בשלשה עולמות בריאה יצירה עשיה בעת שנברא.

אור פנימי

דבי"ע, כנ"ל. אמנם מחזה ולמטה שכבר הם בחינת בי"ע גם מצד הכלים, לא יכלו להתפשט, משום שכח הסיום דקו א"ס ב"ה שנעשה בהפרסא שמתחת אצילות מתחיל שליטתו להתגלות שם בחזה דיצירה, דהיינו אחר הסיום הראש ואצילות דבי"ע, וע"כ אין תולדות הנוקבא דאצילות יכול להתפשט שם, כי השליטה של הסיום דקו א"ס ב"ה הנעשה בצמצום ב', משאיר את י"ד הספירות האלו בבחינת חלל פנוי. וז"ש "אלא ישארו חלל אל הקליפות" כי כמו בצמצום א' נעשה עולם הזה בבחינת חלל פנוי, כמ"ש (בחלק א') כן בצמצום ב' נעשה מחזה ולמטה דיצירה לבחינת חלל פנוי. כי כח הסיום דפרסא שמתחת האצילות מתחיל להגלות שם.

ותקיש הענין למ"ש בא"א דאצילות, שזה המסך שבפנה דא"א, המוציא את הבינה דא"א לבר מראש, אין בו שום גילוי במקום יציאתו בפנה שלו, אלא רק במקום החזה שלו, כי ע"כ או"א העומדים מפה עד החזה שלו עוד יש להם ראש וג"ר, אלא רק ישו"ת שהם עומדים מחזה ולמטה שלו הם נשארו מחמת המסך הזה בבחינת ו"ק בלי ראש. כמו שהארכנו בזה בחלקים הקודמים. וכן כאן כח הסיום שבפרסא שמתחת האצילות, הוא בחינת פה דראש ביחס בי"ע, וע"כ מתחיל רק בחזה דבי"ע. שמשם ולמטה נעשה חלל פנוי אל הקליפות כנ"ל.

מבחינה זו נבחן הראש והחג"ת עד החזה לבחי' ט"ס ראשונות שבגוף, שהם כתר ואב"י, ומחזה ולמטה רק לספירת מלכות שבו, הנקראת עשיה. כי כן הוא מבחינת התלבשות האורות בכלים, כי כל גילוי פעולה בכלים הוא רק לפי האורות המלווים בהם.

אמנם בעת שיש לנו ענין להבחין רק בערכי הכלים בלבד, כמו כאן בענין תחום שבת, שהאיסור רוכב בעיקר על בחינות המקומות שהם הכלים, הרי יש לנו להבחין בהם ע"ס שלימות: כח"ב וז"ן, המכונים ראש ואב"ע, אשר הם יוצאים כל אחד מהבחינה שכנגדו בשרשים העליונים עד גבוה מעל גבוה, בדרך ענף ושורש. וע"כ נוהג זה גם בגוף גשמי כנ"ל.

וזה אמרו "כאשר הגיעו אל מקום ספירה הששית דיצירה של עכשיו אמר להם די, ולא תתפשטו ולא תכנסו בתחום הי"ד ספירות אלא ישארו חלל אל הקליפות" כי נתבאר (דף א' תתקכ"ג בד"ה וששה ספירות) בסוף הדיבור, שכל אלו ג' העולמות בי"ע, נאצלו מן הנוקבא דאצילות, ואפילו עולם עשיה יצאה מהנוקבא דאצילות, כי העליון שלה שהוא עולם היצירה היתה אז בחינת נוקבא דאצילות ממש. ע"ש. ולפיכך אפילו עולם העשיה לא יכול להתפשט רק עד סיום החזה דיצירה של עכשיו, דהיינו רק בשיעור ט"ז הספירות שהם בחינת אצילות

(סח) ועתה נבאר ענין אדם הראשון בעת שנברא, ע"ד מ"ש חז"ל במדרש ובתלמוד איך נקשר עם זה שביארנו. כי הנה רז"ל אמרו, כי אדם הראשון נברא גופו מארץ ישראל, ועגבותיו מבבל ומן אקרא דאגמא כו'. וכדי לבאר זה, צריך שנבאר ג"כ מה שאמרו בס' התיקונים, כי בארץ ישראל שלטה יצירה, ובחוצה לארץ שלטה עשיה. ולכן נבאר ענין חילוק ארץ ישראל וחוצה לארץ ועבר הירדן וסוריא כו' מה ענין כל אלו הבחינות. הנה ביארנו, כי אז קודם שנברא אדם, היו העולמות גבוהין יותר במדרגתם.

(סט) גם ביארנו, כי גופו היה מארץ ישראל. וכבר ידעת כי בארץ ישראל אין עשיה שולטת רק היצירה, והנה אז היו הו' אחרונות דיצירה במקום שהם עתה ששה ראשונות של הבריאה.

(ע) ומאלו השש אחרונות דיצירה של אז, היה גופו של אדם, כי הגוף הוא סוד אות הוא, וכן היצירה סוד אות הוא. והנה היצירה שולטת בארץ ישראל כנ"ל, ונמצא כי גופו של אדם היה מארץ ישראל שהוא מן היצירה, אשר היא באמצע שתי עולמות בריאה ועשיה וכן הגוף של האדם הוא אמצעי של כללות האדם.

(עא) ואמנם הספירה האחרונה מו' ספירות דיצירה, הנה היא נקראת מלכות דיצירה, נוקבא דז"א דיצירה, אשר עתה היא הספירה הששית של עולם הבריאה, והנה שם הוא סוד עבר הירדן מקום בני גד ובני ראובן. והיא בחי' מלכות דיצירה של אז עם כל הג' ראשונות דעשיה של אז, שהם עתה ד' ספירות תחתונות דבריאה.

(עב) וכל אלו הד' ספירות תחתונות דבריאה של עתה, הם סוד עבר הירדן, והם ת"ת ונצח והוד ויסוד דבריאה של עתה. אבל מלכות דבריאה של עתה שהיתה אז ספירה הרביעית דעשיה, היא הנקרא סוריא, ומעלתה גרועה מעבר הירדן.

(עג) ונמצא כי המלכות דיצירה של אז, היה עבר הירדן של אז. ומלכות דבריאה של עתה היתה אז בחינת סוריא, והששה אחרונות של עשיה של אז, שהם ששה ראשונות דיצירה של עתה, היו חוצה לארץ,

אור פנימי

(סח) התפשטות אדה"ר בשלשה עולמות נתבאר המאמר הזה כולו לעיל בחלק ח' בריאה יצירה עשיה בעת שנברא. כבר בסופו. ומשם תדרשנו.

לפי שאלו היו אז בחינת עשיה, ונודע כי בחוצה לארץ תלייא עשיה, ושלטא תמן. וכבר ביארנו כי רגליו של אדם הראשון היו מחוצה לארץ.

(עד) ונודע כי כל רגל ורגל נחלק לשלשה פרקין. והנה שני הפרקים העליונים שבשני הרגלים, שהם הנקראים עגבותיו, היו מן בבל ומן אקרא דאגמא כנזכר בגמרא.

(עה) ואל תתמה מזה, כי קרובות הם לארץ ישראל מאד. כמ"ש במדרש ובירושלמי מעשה בההוא גברא שהיה חורש עם פרתו וברחה מלפניו והוא אחריה עד שהגיעו לבבל קודם הלילה. ואם כן אינו רחוק שיהיה גופו מארץ ישראל ועגבותיו מבבל, שהם שני הפרקים העליונים הסמוכים אל הגוף. ושאר ארבעה פרקים תחתונים שבשתי רגליו, היו מן שאר הארצות שבחוצה לארץ.

(עו) והרי עתה ביארנו איך אדם הראשון לוקח מכל העה"ז, וגם היה גופו באורך התפשטות שלשה עולמות בריאה יצירה עשיה גם כן והכל אחד. והנה נתבארה הבחינה הראשונה, איך היו העולמות בעת שנברא אדם הראשון. וביארנו איך ראשו וגרונו היו תוך ג"ע, וגופו ורגליו בשאר העולם.

אור פנימי

(עה) אינו רחוק שיהיה גופו מארץ ישראל ועגבותיו מבבל שהם שני הפרקים העליונים הסמוכים אל הגוף. כי ארץ ישראל הוא בחינת עולם היצירה, שקודם החטא היו הד"ר שלה בנוקבא דאצילות, והשש תחתונות שלה, בשש ראשונות דבריאה, דהיינו בחב"ד תג"ת עד החזה דבריאה. וחז"ל אינם מדברים מראשו וגרונו דאדה"ר, אלא מגופו שהוא בחינת שש תחתונות דיצירה, שהם היו אז בשש ראשונות דבריאה. והמלכות דיצירה העומדת במקום החזה דבריאה, היא בחינת עבר הירדן, וכוללת ג"כ בחינת ד"ר דעשיה שהיו מלבישים אז הד"ת תנה"י דבריאה, ומהם נעשו בחינת הגוף דאדה"ר, מחזה ולמטה, עד סיום הת"ת שלו, כנ"ל. ומלכות של ד' הראשונות דעשיה, שהיתה במקום מלכות דבריאה של עכשיו, היא בחינת סוריא הקרובה לבבל. ורגליו של אדה"ר שהם בחינת שש תחתונות דעשיה, המלבישים לשש ראשונות דיצירה עד החזה, הנה מקום

(עו) הבחינה הראשונה איך היו העולמות בעת שנברא אדה"ר וכו'. ויש לדעת, שבחינה זו הראשונה, נחשבת לבחינת הקביעות של המוחין דבי"ע, אלא שירדו ממקומם מחמת החטא דעצה"ד.

(עז) ועתה נבאר הבחינה השניה והיא אחר שנברא אדה"ר והכניסו הקב"ה בג"ע כי אז היה מחצי יום ששי ומעלה, אשר אז בהכרח מתוספת הקדושה בעולמות כולם, כמבואר אצלנו בענין ערב שבת. כי משעה חמישית של ערב שבת מתחילים העולמות להתעלות למעלה ממקומם, וקדושה נתוספת בהם כנזכר אצלנו בסוד ה' יתירה הגז' בפ' ויהי ערב ויהי בוקר יום הששי, לרמוז אל שעה חמישית כנזכר.

(עח) ולכן נבאר עתה מה שנתחדש אז באותו ערב שבת אחר חצות, כשנברא אדם ונכנס בג"ע כל גופו. כי כשנברא לא היה בג"ע רק ראשו וגרונו בלבד כנזכר ושאר גופו היה בעה"ז. אבל עתה נכנס כולו בג"ע.

(עט) והעולמות נתעלו באופן זה: כי ז"א עלה במקום שהוא עתה מקום א"א, ונוקבא דז"א עלתה במקום שהוא עתה מקום אבא, והבריאה עלתה במקום שהוא עתה מקום אמא, והיצירה במקום ז"א, והעשיה במקום מלכות, נוקבא דז"א.

אור פנימי

לספירת הוד. ולפיכך כשמגיע שעה חמישית בערב שבת מתחילים העולמות להתעלות למעלה ממקומם וקדושה נתוספת בהם, כי אז כבר נמתקו כל ה' הימים חג"ת נ"ה מצד הה"ח שביסוד. וע"כ יש עליה לכל העולמות למעלה ממקומם.

(עט) והעולמות נתעלו באופן זה כי ז"א עולה במקום שהוא עתה מקום א"א. וכו'. כי כמו שז"א דאצילות יצא תחילה רק בבחינת ו"ק חסר ג"ר, וזה נחשב בו לקביעות, וג"ר שהשיג אח"כ נחשב בו לבחינת תוספות שאינם קבועים בו. כן עד"ז בבחינה הראשונה נאצלו ב"ע בבחינת ו"ק שבהם, כי הבריאה יצאה במקום ז"א דאצילות, שהוא בחינת ו"ק, וכן היצירה יצאה במקום נוקבא דז"א המלביש מחזה ולמטה, שאז אין לנוקבא רק בחינת ו"ק וחסרה ג"ר. ונבחן זה לבחינת הקבועות דבי"ע, לולא החטא דאדה"ר שהוריד למטה מפרסא.

עז) משעה חמישית של ערב שבת מתחילין העולמות להתעלות וכו' בסוד ה' יתירה וכו'. פירוש, כי ששת ימי בראשית, ה"ס חג"ת נה"י, ונמצא יום הששי שהוא יסוד, שבו נמתקו ונשלמו כל חמשה ימים שהם חג"ת נ"ה, שז"ס יום הששי ויכולו השמים וכו'. כי ע"כ נקרא היסוד "כל" ע"ש שכולל ה"ס חג"ת נ"ה, כנודע. ויום הששי עצמו נחלק ל"ב שעות, ששש הראשונות הם ה' חסדים שביסוד, שהם מיתוק ה' הימים חג"ת נ"ה מצד החסדים, ונמצא שעה החמישית שהיא בחינת הוד, ושעה הששית היא בחינת עצמו מצד החסדים. ושש שעות האחרונות הם מיתוק ה' הימים חג"ת נ"ה מצד הגבורות שבהם, ושעה הששית ובין השמשות היא בחינת עצמו מצד הגבורות הממתיק את ה"ג חג"ת נ"ה.

ועיקר המיתוק נופל על יום חמישי שהוא הוד, שהוא המלכות הקרובה אל הקליפות, וז"ס ה' יתירה דיום הששי הרומזת לשעה חמישית, שהיא החסד המיוחס

(פ) ועלו ד' ראשונות דעשיה, כי כך שיעור נוקבא דז"א ד' ספירות בלבד, ושאר ו' ספירות אחרות דעשיה במקום ו' ראשונות של הבריאה של עתה. ואמנם גם או"א דאצילות, וכל אשר למעלה מהם, הם גם כן עלו למעלה ממדרגתם כפי הסדר הזה, ואין להאריך בהם.

(פא) ודע כי עיקר מקום העולמות ומדרגתם באמיתתם הוא כן כפי הסדר הזה, וכך הוא המקום הראוי להם להיות תמיד. והטעם הוא, כי הנה ז"א צריך להתגדל ולהיות כמו אריך אפין, ואם כן צריך לעלות עד שם, ומקום אריך אפין צריך שיהיה מקומו של ז"א, כי על ידי כן ז"א נעשה אריך.

אור פנימי

ונקבא לא עלתה עמו שם, אלא שנשארה באו"א, ומלבשת לז"א מחזה ולמטה. ע"ד שנתבאר לעיל בבחינת הראשונה, בשש תחתונות דיצירה ע"ש.

(פא) עיקר מקום העולמות ומדרגתם באמתתם הוא כן כפי הסדר הזה, וכך הוא המקום הראוי להיות להם תמיד וכו' ז"א צריך להתגדל ולהיות כמו א"א. פירוש, כי כל ענין עולם התיקון הוא לחזור ולהיות את ז' המלכים דמיתו בזמן שביה"כ בעולם הנקודים, שאז יהיה סוד תחית המתים וגמר התיקון. אמנם בתחילת עולם התיקון כשיצא מ"ה החדש והחיה את המלכים לא נתקנו כולם, אלא מנהון אתבסמו ומנהון לא אתבסמו, כנודע, ומחמת זה ירדו כל המדרגות ממקומם, ג"ר דעתיק הלבשו על ג"ר דנקודים, וחג"ת נהי"מ דעתיק על מקומם של חג"ת נהי"מ דנקודים. וג"ר דא"א הלבשו על חג"ת דעתיק, דהיינו על מקומם של חג"ת דנקודים. ואו"א וזו"ן על ז"ת דא"א, במקומם של תנהי"מ דנקודים. ונמצא א"א ירד למקום ז"א דנקודים, שהרי ג"ר שלו מלבישים על חג"ת דעתיק, העומדים במקום חג"ת דנקודים שהם ז"א. וז"א עצמו ירד לבחינת ו"ק דנהי"מ דנקודים, שהרי או"א מלבישים על חג"ת דא"א המלבישים לנהי"מ דעתיק

ועתה בשעה חמישית דערב שבת קדושה נתוספה בהם, כנ"ל בד"ה משעה. והשיגו ב"ע מוחין דבחינת תוספת, דהיינו ג"ר שבהם. כי ז"א עלה למקום א"א, ונקבא במקום אבא, דהיינו או"א עלאין, ושם הולידה הנוקבא המוחין לעולם הבריאה, וכיון שהמוחין דבריאה נאצלו מאו"א עלאין כי שם עלתה הנוקבא, וכל הנאצל מן או"א עלאין נבחן לישסו"ת, וע"כ נעשה אז עולם הבריאה במדרגת ישסו"ת דאצילות, והשיגה הג"ר שלה. ועד"ו האצילה הבריאה מוחין לעולם היצירה שע"י המוחין ההם נעשה היצירה למדרגת ז"א דאצילות, כי כל היוצא ונאצל ממדרגת ישסו"ת נבחן למדרגת ז"א, ואז השיגה גם היצירה את מוחין דג"ר שלה. ועד"ו האצילה היצירה מוחין לעולם העשיה, ומתוך שהיצירה היא עתה במדרגת ז"א נעשו המוחין דעשיה במדרגת הנוקבא דאצילות, המלבישה לז"א מחזה ולמטה שלו אב"א. כי היא מדרגה השניה אחר הז"א. ונמצא עתה עשיה במצב עולם יצירה שבבחינה הראשונה, אשר ג"ר דעשיה מלבישים הנוקבא דאצילות, ושש תחתונות שלה נשארו תחת הפרסה ומלבישים לשש ראשונות דעולם הבריאה של עכשיו. והוא מטעם כי הנוקבא דאצילות עצמה במקום עליתה, נמצאת ג"כ מלבשת את הז"א רק מחזה ולמטה, כי ז"א עלה במקום א"א,

(פב) ונוקביה דז"א במקום אבא, בסוד ה' בחכמה יסד ארץ, דאבא יסד ברתא. ובסוד ושמרתם את השבת כי קדש היא כי שמור שהיא הנוקבא נעשית קדש שהוא אבא. וזמ"ש קדש היא, כי היא הנקבה חזרה להיות קדש. והבריאה עלתה באמא, בסוד מה שידעת כי אמא מקננא בכרסא. ויצירה במקום ז"א, כי ז"א מקנן במלאך. ועשיה בנוקבא דז"א. כי מלכות מקננא באופן, שהיא העשיה.

(פג) ונמצא שזהו המקום הראוי אל סדר מדרגת העולמות. ונמצא עתה, כי כל העולמות התחתונים של בריאה יצירה עשיה היו במקום האצילות, זולתי שש אחרונות דעשיה, אשר היו אז בשש ראשונות של בריאה של עתה.

אור פנימי

העומדים במקום תנהי"מ דנקודים, וז"א מלביש לו"ק דו"ק דא"א, הרי שנמצא מצבו במקום ו"ק דו"ק דנהי"מ דנקודים. ונמצא שירדו המדרגות ירידה גדולה, כי א"א ירד למדרגת ז"א דנקודים, וז"א ירד לו"ק דו"ק דנהי"מ דנקודים. וזה אמרו "ז"א צריך להתגדל ולהיות כמו אריך אנפין וכו' ומקום א"א צריך שיהיה מקומו של ז"א וכו' כי עי"כ ז"א נעשה אריך" דהיינו כנ"ל, שא"א עומד במקומו של ז"א דעולם הנקודים, דהיינו במקום תג"ת דעתיק שלקחו מקומם דתג"ת דנקודים שהם ז"א. ומטרים שז"א יעלה וילביש תג"ת שלו שבעולם הנקודים, עדיין נמצאים המדרגות כולם במצב ירידה כמבואר. וזה אמרו "ודע כי עיקר מקום העולמות ומדרגתם באמיתתם הוא כן, כפי הסדר הזה" דהיינו שז"א יעלה ויקח מקומו של ג"ר דא"א, שהוא מקומו של ז"א לפי אמיתותו. וכן מקום הנוקבא, היתה בנקודים במקום נהי"מ דנקודים, דהיינו מחזה ולמטה דז"א דנקודים, אשר עתה בעת ירידת המדרגות עומדים שם הג"ר של א"א עלאין המלבישים לתג"ת דא"א המלבישים לנהי"מ דעתיק שהם מקום נהי"מ של הנקודים.

ועד"ז מקומם האמיתי של ג' העולמות בי"ע, הם במקום ישסו"ת וזו"ן דעולם וזעם זה תבין, שכל ענין הבירורים דבי"ע, הם אלו הנהי"מ החדשים שנתחברו כבר אל הו"ת דנקודים בעת גדלותם, אשר נשברו אז מטעם שרצו לקבל את אורות דאצילות במקומם בבי"ע, ועתה אנו צריכים לבררם ולהעלותם ממקום בי"ע, שהיו שוב בחינת נהי"מ חדשים אל עולם האצילות,

פד) וזה היה בסוד עיבורה של עיר, הנז' במסכת ערובין, כי אלו

אור פנימי

משאר ספירות דבי"ע וכן מהו הדמיון לעיבורה של עיר.

והענין הוא, כי הפרסא הוא בחינת הסיום על אור האצילות, הנעשה בחצי ת"ת שהוא בינה דגופא, מכח עלית ה"ת בנקבי עינים, שנעשה בזמן יציאת הנקודים שמכח זה עלתה מלכות המזדווגת דהיינו פה של ראש לנקבי עינים שהיא בינה דראש, ויצאו הע"ס דראש מבינה ולמעלה, והע"ס שממעלה למטה לבחי' גוף, נתפשטו מנקבי עינים למטה, ונמצאו אח"פ של ראש יצאו לבר מראש, ונכללו בבחינת הגוף. וכן מלכות המסיימת שהיתה עומדת מקודם באצבעות רגלין, עלתה משם למקום בינה דגופא, הנקרא ת"ת דהיינו אל החזה, ושם בחזה סיימה את הפרצוף, ונשארו ב"ש ת"ת וזו"ן למטה מסיום הפרצוף דהיינו למטה מאצילות, כמ"ש לעיל בביאור מקום ביי"ע בדף א' תתפ"ח בד"ה והעלה ובד"ה תכף עשה. ובאמת קשה, כיון שה"ת עלתה לבינה, א"כ היו צריכים רק החוטם פה לצאת לבר מראש, וכן רק נהי"מ היו צריכים לצאת לבר מסיום אצילות, שהרי הווג נעשה בבינה. ולמה עלתה ה"ת באמצע הבינה דהיינו מתחת ג"ר דבינה, שעיי"ז יצאו גם ז"ת דבינה עצמה לבר מראש ולבר מאצילות.

אמנם ז"ס אבא הוציא את אמא לחוץ אודות בנה ואבא עצמו אתתקן בדו"ג. כי ג"ר דבינה נקראים או"א עלאין, וז"ת דבינה נקראים ישו"ת. ומתוך שעלתה המלכות בג"ר דבינה, ואבא עצמו התתקן שם בדו"ג, שה"ס עינים ונקבי עינים, נמצא האזן, שהוא ז"ת דבינה, הנקרא ישו"ת, יצאו לבר מראש לביחינת גוף. וכן ב"ש ת"ת שהם בחינת ז"ת דבינה דגופא, הנקראים ישו"ת יצאו משום זה לבר מאצילות. ותיקון זה היה כדי להמציא מוחין לז"א שהוא בנה

ואז יהיה התיקון ותחית המתים. ונמצא שמקום ביי"ע לפי אמיתותם הוא במקום ישו"ת וזו"ן דאצילות, כי אחר שז"א ונקבא חוזרים למקומם בנקודים, צריכים אלו ביי"ע להיות בחינת הנה"י חדשים שלהם, המלבישים הנקבא מחזה ולמטה, וכיון שהנקבא היא במקום או"א, הרי הנה"י חדשים שלה שהם ביי"ע, הם המחזה ולמטה של הנקבא הוא במקום של ישו"ת וזו"ן, כי מחזה ולמטה דאו"א מלובשים בישו"ת וזו"ן. הרי שמקומם האמיתי לעת גמר התיקון של ג' העלמין ביי"ע, הוא במקום ישו"ת וזו"ן דאצילות. ונתבאר היטב דברי הרב שסדר זה שהיה בבחינה השניה בערב שבת הוא המצב האמיתי של זו"ן ובי"ע.

פד) ובולטין מחוץ מעולם האצילות כדמיון אשה עוברת שהעובר בולט ויוצא מחוץ לגופה. שה"ס עיבורה של עיר המובא במסכת ערובין דף ל"ב ע"ב ודף נ"ז ע"א, כי כשבאים למדוד התחומין אינם מודדים מן חומת העיר אלא מרחיק ע' אמה ושירים ומשם מתחיל למדוד. ואלו הע' אמה נקראים עיבורה של עיר, שהם נחשבים כמו שהיו עוד מלפנים מחומת העיר. ואומר הרב, שאלו שש תחתונות דעשיה שנשארו למטה מפרסא דאצילות במקום שש ראשונות דבריא של עכשיו, הם נבחנו כמו שהיו גוף אחד עם עולם האצילות, כדמיון אשה עוברת אשר העובר והבטן שלה בולט ויוצא מחוץ לגופה. וז"ס עיבורה של עיר הנחשב עוד כמו העיר עצמה, אע"פ שכבר הם מחוץ לתחומה. ויש להבין הדברים איך תאמר ששש אחרונות דעשיה הם גוף אחד עם האצילות, בעת שהפרסא מפסיק ביניהם. ומה נשתנו אלו שש ראשונות דבריא

הששה התחתונות יוצאין ובולטין מחוץ לעולם האצילות, כדמיון אשה עוברה שהעובר בולט ויוצא לחוץ מגופה.

אור פנימי

עצמה עדיין היא גוף דאצילות אע"פ שבולטת ויוצאת למטה מפרסה דאצילות כי אין זה מחמת פגם.

ועם זה תבין ג"כ, סוד עיבורה של עיר שאינה בכלל האלפיים אמה תחום שבת. כי העיר ה"ס עולם אצילות, כמ"ש לעיל דף א' תתקכ"ו ד"ה המקום, כי ביום השבת העולמות כולם הם בסוד אצילות, וסוד אלפיים אמה תחום שבת הם כנגד ב' הספירות ז"ן דחצונות המקום ב"ע שאינם יכולים לעלות לאצילות, והם נשארים למטה מפרסה ריקנים בלי אור כמ"ש שם עש"ה. והם במקום ראש ואצילות דכלים, כי יש ערך הפוך בין הכלים והאורות, כי אם שראש ואצילות דמקום ב"ע הם מצד הכלים כתר וחכמה, הנה הם מצד האורות בחינת ז"א ונוקבא. כנודע. ולפיכך אין מודדין אלו אלפים אמה אמה מסמוך לחומת העיר, שה"ס פרסא דאצילות, אלא מניחין ומוסיפין אל העיר ע' אמה ושירים, שהם כנגד אלו הו"ס דבריאה כתב"ד תג"ת והחזה, שכל ספירה כוללת עשר, ובחינת החזה ה"ס השירים, שאלו ז"ס דבריאה הם עוד בבחינת גוף האצילות, וענין בליטתם לחוץ מעולם האצילות דומה לבליטת בטן לבר מגוף האשה, שאינה מחמת עצמה אלא מחמת העובר, כנ"ל. וע"כ מודדים התחום שבת רק מחזה דבריאה ולמטה עד החזה דכללות מקום ב"ע, כנ"ל.

וזה אמרו "כי אלו הששה תחתונות דעשיה יוצאים ובולטין מחוץ לעולם האצילות כדמיון אשה עוברה וכו'" רצונו לומר, שאפילו אלו הששה תחתונות דעשיה, שנשארו אז למטה מפרסא תוך מקום ששה ראשונות דבריאה של עכשיו, נחשבים ג"כ כאלו היו באצילות. כי מקום אלו הו"ס

דישסו"ת, כי לולא יצאו ישסו"ת לחוץ, לא היו שום מציאות מוחין לז"א. כנ"ל דף תתפ"ג אות ל"ג בדברי הרב.

והנך מוצא שמבחינת עלית ה"ת בעינים בלבד, לא היו צריכים ז"ת דבינה לצאת לחוץ מן הפרסא דאצילות, שה"ס ב"ש הת"ת התחתונים שנעשו לעולם הבריאה, אלא שזה היה תיקון מיוחד מצד או"א, עלאין שקבלו לתוכם ה"ת כדי להוציא ז"ת דבינה לחוץ מראש ולחוץ מאצילות בכדי להמציא מוחין בשביל הו"א. ולפיכך נבחנו יסו"ת לבחינת בטן דאו"א, הבולט לחוץ מהגוף דאו"א, ועכ"ז נחשבים עוד לגוף דאו"א עצמו, משום שזו הבליטה והציאה לחוץ מגוף דאו"א אינם מתוך פגם בעצמם, אלא רק לטובת עוברה, שהוא ז"א, שבלאו הכי לא היו לו מוחין.

והנה מקום עולם הבריאה נעשה מב"ש ת"ת שהם ז"ת דבינה דגופא, שנשארו למטה מפרסא, ונתפשטו לע"ס דבריאה, שז"ס ראשונות הם בחי' ז"ת דבינה, ומחזה ולמטה הם בחינת זו"ן כנודע. ולפיכך אלו ז"ס הראשונות של הבריאה, שהם כתב"ד תג"ת עד החזה, אע"פ שכבר הם נמצאים מתחת הפרסא דאצילות, עכ"ז, כיון שאין יציאתם לבר מאצילות מפגם של עצמם, אלא כדי ליתן מוחין לזו"ן, כנ"ל, ע"כ הם נחשבים עוד כמו שהיו נמצאים מהפרסא ולמעלה תוך האצילות, אלא כמו אשה עוברה שהעובר בולט ויוצא לחוץ, כלומר, כמו שהבטן הבולט לחוץ ממדת גופה באשה עוברה, אינה מחמת עצמה רק מחמת העובר שבה, כן יציאת אלו ז' הראשונות דבריאה לחוץ מאצילות, הוא מכח העובר שבה שהוא זו"ן, אשר רוצה ליתן לו מוחין. וע"כ מפאת

פה) ונמצאו עתה פנויים ארבעה תחתונות דבריה וכל עולם היצירה ועשיה, שהם מקום עשרים וארבע ספירות, וכל המקום הזה היה אז פנוי וריק וחלל והיה בסוד תחום שבת שהוא אלפים אמה כנודע, זולת הארבעה עשר ספירות התחתונות ששם היה מדור קבע אל הקליפות כנ"ל. והיוד ספירות אחרות העליונות היו סוד תחום שבת.

פו) והבחינה השלישית היתה אח"ך אז בערב שבת, ביום שנברא אדם הראשון, בין הערבים, שאז הוא זמן הנקרא תוספת שבת ועדיין אינו שבת גמור, והענין הוא, כי הנה אחר חצי היום של ערב שבת ההוא, כבר נתבאר שהיצירה והעשיה עלו במקום ז"א ונוקביה דאצילות, אמנם לא עלו רק הארבעה ראשונות בלבד דעשיה, והו' תחתונות נשארו מחוץ לאצילות בעולם הבריאה, ועדיין אין זה קדש גמור.

אור פנימי

ראשונות דבריה הוא בחינת עיבורה של עיר הנחשב עוד כבחינת העיר ממש, והיינו דמיון אשה עוברה, כמ"ש לעיל.

פה) מדור קבע אל הקליפות. כי הקדושה אין לה בכל ג' עולמות בי"ע רק דירת ארעי. כמ"ש בזהר: אמא מקננת בכרסיא, וז"א מקנן ביצירה, ומלכות מקננת באופן. כי קינן הוא ענין דירת ארעי. והטעם הוא, כי בשבתות ובמועדים הם חוזרים למקומם באצילות ובי"ע נשאר ריקן מקדושה לגמרי. אבל הקליפות קנו להם דירת קבע מחזה ולמטה דבי"ע, שאינם מסתלקים משם לעולם דהיינו בשתא אלפי שני, ואפילו בשבתות ובמועדים אינם מסתלקים משם. משא"כ בט"ז ספירות הראשונות דבי"ע, שהם מחזה ולמעלה, הגם שלאחר החטא נבנו הקליפות בנין גדול, בסו"ה זה לעומת זה עשה אלקים, ותופסים חלקם גם בט"ז ראשונות בכל קומת בי"ע. אמנם אין להם שם דירת קבע, שהרי בשבתות הם מוכרחים להסתלק מהט"ז הראשונות שמחזה ולמעלה. כי בעת עלית העולמות בשבת, נעשו אלו הט"ז ספירות ריקנים לגמרי, ואין בהם לא קדושה ולא קליפות.

כנודע. אבל מחזה ולמטה דבי"ע אינם מסתלקים אפילו בשבת. וז"ש הרב "זולתי הארבעה עשר ספירות התחתונות, ששם היה מדור קבע אל הקליפות" כמבואר שאינם מסתלקים משם לעולם עד גמר התקון. וצריכים להבין טעם הדברים, למה נשתנה כל כך הט"ז הראשונות מהי"ד התחתונות. וכן מה ענין של דירת קבע ודירת ארעי האמור הן בקדושה והן בקליפות. ותחילה יש לזכור כי מקום בי"ע לחוד, והעולמות בי"ע וכל מה שבתוכם, הן קדושה והן קליפות, הם ענין לחוד. וההפרש ביניהם גדול מאד: כי מקום בי"ע נעשה מכלים של נה"י דפרצוף נקודות דס"ג דא"ק שנשארו למטה מפרסא, מכח החידוש שנעשה עם הצמצום ב', שנסתיים האצילות על החזה דפרצוף זה, כנ"ל. נמצא שהכלים עצמם הם מצמצום א', אלא שהחידוש דעלית ה"ת בנקבי עינים הורידם למטה מאצילות ונתרוקנו מאורותיהם. הרי שהכלים דמקום בי"ע הם מבחינת צמצום א'. אבל ג' העולמות בי"ע והפרצופים שבהם, הן דקדושה והן דקליפה, המה יצאו מעיקרם רק מצמצום ב'. כי הם יצאו בעת הגדלות דע"ס דעולם הנקודים, עם התפשטות האור

(פו) ובהיותם כך, נמצא שחזרו יצירה ועשיה להיות כדוגמת ז"א ונוקביה והיו עומדין בסוד אחור באחור. ובהיות הנקבה באחור הזכר אין לה רק קומת ארבעה ספירות בלבד כנ"ל, אבל כשחוזרין פנים בפנים יש בה קומת עשר ספירות גמורות, וכן היה עתה בעשיה והיצירה, כי העשיה היתה בארבעה אחרונות דיצירה אחור באחור, ובהיות זמן בין הערבים אז כל העשר ספירות דעשיה עלו למעלה, והפכה העשיה פניה כנגד פני היצירה פנים בפנים, כדמיון ז"א ונוקביה כנזכר.

(פח) ועתה נמצאו כל שלשה עולמות בריאה יצירה עשיה כולם תוך האצילות לגמרי וכולם קדש גמור, ונשארו שלש עולמות בריאה יצירה עשיה שהם שלשים ספירות פנוים ומקום חלל בסוד אלפים אמה תחום שבת. והששה עשר ספירות עליונות היו תחום שבת, והארבעה

אור פנימי

א', שנעשתה לחלל פנוי, חורה ונתערבה בכלים דו"ת, מחמת שעברו את גבול הפרסא, כמ"ש בחלק ז' ע"ש. ולפיכך לא יכלו להתברר רק ט' הספירות ראשונות דכל מלך מהז"ת, אבל המלכות דכל מלך לא יכלה להתברר, להיותה בחינת חלל הפנוי מצמצום א'.

אמנם מחמת שבירתם נתערבו כל הבחינות זו בזו, וכל בחינה המתבררת ועולה מבי"ע יש בה ש"ך ניצוצין, שהם כללות כל ז' המלכים, כי הם עם מלך הדעת ח' מלכים, ובכל מלך יש בו ע"ס, ובכל ספירה ד' בחינות חו"ב תו"מ, הרי ש"ך בחינות, כי ח' פעמים מ' הרי ש"ך. ומתוך שמלכות שבכל ע"ס לא נבררה, נמצא שיש כאן ח' מלכויות, שבכל מלכות ד' בחינות חו"ב תו"מ, שהם ל"ב ניצוצין. וה"ס ל"ב האבן, כי ל"ב הניצוצין האלו של המלכויות, הם בחינת חלל הפנוי דצמצום א', שאינם ראויים לשום תיקון, אלא שצריכים להפרידם מן הכלים, שזולת זה אי אפשר כלל לחזור ולהיות אותם. ונמצא שבכללם הם ש"ך ניצוצין, אמנם רק ט"ר שבהם אפשר לברר ולהיותם, שהם רפ"ח ניצוצין, ומלכויות שבהם שהם ל"ב ניצוצין, אין להם תיקון

חדש דע"ב דא"ק שהוריד בחורה הה"ת למקומה לפה דראש והשיב אח"פ לראש, ואח"כ כשנתפשטו המוחין מראש לז"ת, הורידו ג"כ נקודת הסיום ממקום החזה דפרצוף נקודות דס"ג, למקום סיום רגלין כמקודם לכן, ונתפשטו ז"ת דנקודים עד הנקודה דעוה"ז בשוה עם רגלי א"ק, ומתוך שעברו על גבול הפרסא שנעשה בעת קטנות הנקודים, לכן נשברו ומתו. ונודע, שמאלו הז"ת שמתו נעשו כל ד' העולמות דאבי"ע דעולם התיקון, וכן אבי"ע דקליפות. כי מנהון אתבסמו ומנהון לא אתבסמו. ומאלו דאתבסמו נעשו אבי"ע דקדושה, אשר הכלים דפנים נעשו לעולם אצילות, ומכלים דאחורים נעשו ג' עולמות בי"ע. ומה שנשאר אחר אבי"ע דקדושה ולא יכול לאתבסם, נעשו מהם אבי"ע דקליפות. הרי שהן בי"ע דקדושה, והן בי"ע דקליפות, כולם יצאו ונעשו אחר צמצום הב'. משא"כ המקום בי"ע יצא כולו בעת צמצום א', ככל פרצופי א"ק, וצמצום הב' רק מיעט אותו להורידו לבר מאצילות.

והנה הטעם דמנהון אתבסמו, ומנהון לא אתבסמו ונעשו לבנין הקליפות. הוא כי שביה"כ היתה, מכח המלכות דצמצום

עשר תחתונות היו מדור אל הקליפות כנ"ל, והם מחוץ לתחום והבן זה. והנה כל אלו השלשה בחינות נעשו אז מאליהם, שלא על ידי מעשה התחתונים אדם וחיה.

אור פנימי

האורות בכלים, נבחנים כל הט"ס שבו שהם בחב"ד חג"ת עד החזה, ומלכות בלבדה היא מחזה ולמטה, כנ"ל. הנה עד"ו מתחלק ג"כ כללות העולמות כולם, כי הט"ס דכללות העולמות הראשונות, הם בא"ק ואצילות עד הפרסא, ששם הנוקבא דז"א, ומהפרסא ולמטה כבר אין שם מט"ס המקוריות כלום, אלא רק התפשטות הנוקבא דז"א, דהיינו המלכות בלבדה, וכל אלו הפרצופים דבי"ע, אינם אלא בחינת אור של תולדה בלבד. ועם זה, מבחינת התפשטות האורות בכלים, נבחן מפרסא ולמטה ג' עולמות בי"ע, שהם ג' הקומות בינה וזו"ן, וא"ק ואצילות נבחנים רק לכתר וחכמה בלבד. דהיינו ממש ע"ד שאמרנו בב' ההבחנות דמקום בי"ע. וכן בכל פרט ופרט. כי כל מה שיש בכלל, נוהג תמיד גם בפרט האחרון שאך אפשר להפרט.

ונמצא שיש ב' בחינות של ע"ס: ע"ס המקוריות, וע"ס דאור של תולדה. והסיום דט"ס המקוריות הוא במלכות דאצילות, והסיום דט"ס דאור של תולדה הוא במקום החזה דמקום בי"ע, דהיינו במלכות דאצילות דבי"ע, המסתיימת שם. וזכור זה. וזהו רק לפי המצב של בי"ע בבחינה הראשונה שכתב כאן הרב, שהוא מצב הקביעות של בי"ע. ומה שהשיגו בבחינה השניה ובבחינה השלישית, הוא בחינת תוספת בהם. וכן מה שאח"כ ירדו העולמות מחמת חסאו של אדח"ר, וד' התחתונות דיצירה וע"ס דעשיה ירדו מחזה ולמטה דמקום בי"ע, הוא ענין מיצוט גדול וירידה ממצב הקביעות שלהם, ונבחן כמו התלבשות קדושה בקליפות, כי מחזה ולמטה דמקום בי"ע הוא מקום קליפות.

כלל, וצריכים להפרידם מן הכלים. בסו"ה והסירותי את ל"ב האבן מקרבכם. ולפיכך נחלק בערך זה גם מקום בי"ע, שהוא תנה"י דנקודות דס"ג דא"ק, לב' בחינות: לט"ר שבו, ולמלכות שבו. כי הוא נתפשט בעצמו לע"ס חב"ד חג"ת נהי"מ, שבערך של התלבשות האורות בכלים, עומדים כל ט' הראשונות שבו חב"ד חג"ת עד החזה, ומלכות שבו בלבדה עומדת מחזה ולמטה. (וכנ"ל דף א' תתפ"ט ד"ה תכף בעת ע"ש). ונמצא שכל מה שנפלו מז"ת דנקודים לבחינת ט' ספירות שבו עד החזה, הם ראויים להתברר, אבל מה שנפל לבחינת המלכות שלו, שהוא מחזה שלו ולמטה, אינם ראויים להתברר כי הם בחינת ל"ב האבן הנ"ל.

וזה אמרו "הארבעה עשר ספירות התחתונות שם היה מדור קבע אל הקליפות, דהיינו שאין הקליפות מסתלקים משם אפילו בשבת, כנ"ל, והוא משום ששם הוא בחינת המלכות דמקום בי"ע, ששם נפלו הל"ב האבן הנ"ל, שאין להם שום תיקון בכל משך שתא אלפי שני, ונמצא שאין הקליפות זזים משם, וקנו שם דירת קבע. אבל ט"ו הספירות העליונות שמחזה ולמעלה ששם מקום רפ"ח ניצוצין הרי יש להם עליה בשבת, שאז חוזרים להיות אצילות, ונמצאים גם הקליפות שהם כנגד הרפ"ח ניצוצין, שהם מתבטלים כולם ביום השבת, וע"כ נעשה המקום ההוא אז, ריקן לגמרי, ואין בו לא קדושה ולא קליפה.

ותודע, כי כמו שאנו מחלקים במקום בי"ע, לומר, שמבחינת הכלים נבחן חב"ד חג"ת עד החזה לבחינת כתר חכמה שבו, דהיינו ראש ואצילות. ומבחינת התלבשות

(פט) והנה גם לענין אדם בעצמו, הרויח בזה, כי עתה גופו ורגליו כולן היו בג"ע שהיא נוקבא דאצילות, מה שלא היה כן לגמרי אפי' בעת הבחינה השנית. והנה אם אדם הראשון לא היה חוטא בעץ הדעת היה יכול להעלות ע"י תפילותיו של יום השבת ההוא את העולמות עליות אחרות יותר גבוהות במאד מאד, עליה אחר עליה בכל תפלה ותפילה, שהם תפילת ערבית ושחרית ומוסף ומנחה.

(צ) ואין אנו עתה מאריכין סדר עלייתם, אבל נזכיר בקצרה העליה אחרונה הגדולה שבכולן, והיא במנחת שבת, כי אז היו עולין תכלית העליה. והוא, כי עולם האצילות היה עולה כפי מקומו הראשון, שהוא במקום אדם קדמון לכל קדומים, הנד' אצלנו ביאורו באורך גדול, והיה חוזר כל המציאות אל שרשו הראשון.

(צא) עוד צריך שתדע כלל אחר, כי הנה נודע אצלנו כי כל העולמות כולן יש בהם שתי בחינות, והוא בחינת פנימיות העולמות ובחי' חיצונותם, והנה אז עלו כל שתי הבחינות הפנימיות והחיצוניות.

(צב) ונבאר עתה איך ירדו העולמות ונפלו ממקום קדושתן על ידי חטאו של אדם, כי הנה ירדה העשיה והיצירה והבריאה למטה במקום אותם השלשים ספירות שהיו בתחילה חלל וריקם בסוד תחום שבת.

אור פנימי

(צא) פנימיות העולמות ובחינת חיצונותם והנה אז עלו כל שתי הבחינות הפנימיות והחיצוניות. הנה נתבאר לעיל בדיבור הסמוך, שב' בחינות יש בבי"ע: א' הוא מקום בי"ע, הנעשה מכלים שמחזה ולמטה דפרצוף נקודות דס"ג. וב' הם בירורי האחורים ד' המלכים, שכבר השיגו הארת אצילות בעת גדלות הו"מ, ולולא נתפשטו למטה מפרסא היו מקימים ולא נשברו, שע"כ כל תיקונם הוא לחזור ולהעלותם למעלה מפרסא, ומהם נעשו הפרצופים וג' העולמות בי"ע. ותדע, כי הכלים דמקום בי"ע, הם הנקרא חיצוניות העולמות בי"ע, ובחינת הכלים דאחורים דו"ת דנקודים שנשברו, ונתקנו מהם העולמות והפרצופין דבי"ע, הם הנקרא פנימיות העולמות. וזה אמרו "והנה אז עלו ב' הבחינות הפנימיות והחיצוניות" כי גם בחינת מחזה ולמעלה דמקום בי"ע שהוא חיצוניות העולמות, כנ"ל, היה לו ג"כ עליה לאצילות. משא"כ לאחר החטא דאדה"ר, שירדו יצירה ועשיה למטה מחזה דמקום בי"ע, הנה נתחברו משום זה המחזה ולמעלה עם החלק שמחזה ולמטה, וע"כ אין עוד עליה למקום בי"ע אל האצילות בכל משך שתא אלפי שני, והוא מחמת חיבורו עם המחזה ולמטה שלו, שהקליפות אינם מתבטלין משם לעולם עד גמר התיקון כמ"ש לעיל.

צג) ונמצא כי כל העשר ספירות דעשיה, והארבעה תחתונות דיצירה שהם נקראים רגלי היצירה, נטבעו בתוך מקום הקליפות כנ"ל, שמקומם היה אז שיעור ארבעה עשר ספירות, כנז' אצלנו גם כן בסוד ודי זהב.

צד) ובזה תבין למה בכל הזוהר והתיקונין קורא אל עולם העשיה מקום הקליפות, והוא לסיבה הנ"ל, כי אמת הוא שהעשיה בעצמה קדושה גמורה היא, אלא שירדה אל מקום הקליפות כי אין זה מקום אמת הרואי אליה.

אור פנימי

דנקודות דס"ג א"ק, נעשו למקום העתיד להתפשט שם ג' העולמות בי"ע וכל אשר בהם.

ובחינה שניה, הוא עצם העולמות והפרצופים והנשמות הנקראים בשם בי"ע, והנה הם בחינת האחורים של הגדלות דז"ת דנקודים מטרם השביה"כ, שהם נתפשטו למטה מפרסא תוך מקום בי"ע, שנשברו ומתו, וגרמו גם לכלים דפנים דז"ת, דהיינו אותם שיצאו בעת קטנות נקודים, שמתו גם הם, מחמת חיבורם עם הכלים דאחורים, כנודע. והנה אם אותם האחורים דגדלות הו"ת נקודים לא היו מתפשטים לבי"ע, אלא שהיו יוצאים באצילות ע"ד עלית בי"ע לאצילות, שמטרם החטא דעצה"ד או בשבתות, הנה ודאי שהיו מתקיימים ולא מתו. ותדע, שזה כל עבודתנו במשך השתא אלפי שני, לברר שוב אלו הכלים אחורים דגדלות הו"ת נקודים, לחזור ולהמשיך בהם האורות דגדלות, כמו שהיו להם מטרם השבירה, אכן עם תיקונים כאלו, שלא יתפשטו עוד אל מקום בי"ע, כבזמן שביה"כ, אלא באופן שיעלו למעלה באצילות, כדי שלא ישברו עוד.

ועיקרם הם ב' תיקונים: א' נקרא גניז דאור"א הפנימים, שפירושו בלי להמשיך עוד ג"ר דחיה המתפשטים ממעלה למטה, כי אז יתפשטו שוב למקום בי"ע, אלא רק להמשיך ו"ק דחיה, שאינם מאירים אלא בבחי' ממש

צד) אמת הוא שהעשיה בעצמה קדושה גמורה היא, אלא שירדה אל מקום הקליפות וכו' היצירה לא נפל כולו רק רגליו וכו'. יש להבין הדברים, למה גרם החטא דעצה"ד ליציאת בי"ע מאצילות אל למטה מפרסא, ולא עוד אלא שהפיל הד"ת דיצירה, וכל הע"ס דעשיה תוך מקום הקליפות ממש. ולפי שדברים הללו הם היסודות לכל דרושי בי"ע, להיותם נמצאים כן במצב ירידתם זו בכלהו ימות החול, ע"כ הכרח הוא לברר הדברים היטב, כי זולתם אינו מובן אף מלה אחת מדרושי הרב בג' העולמות בי"ע ובמה שבהם, ואצ"ל בהעליות שע"י התפלות ובמועדים ושבתות.

וצריכים לזכור את המתבאר עד הנה בג' הבחינות שיש להבחין בבי"ע: א' הוא מקום בי"ע, ב' הוא מהות הג' העולמות בי"ע, ג' מהות הקליפות, ונודע כי המקום בי"ע נעשה אחר עלית ה"ת המסיימת למקום בינה דגופא של הפרצוף נקודות דס"ג דא"ק, שהיא נקודת החזה דפרצוף זה, וסיימה שם את קו א"ס ב"ה, שממש ולמטה נעשה חלל פנוי כהמקום שמתחת הסיום דרגלי א"ק שבמצום א', ונמצא המחזה ולמטה של הפרצוף הזה, שנעשה חלל פנוי מא"ס ב"ה כמו הנקודה דעולם הזה, כנ"ל בדברי הרב (בחלק זה אות ג' וד') שאז הם נבחנו כמו שירדו מתחת רגלי א"ק, דהיינו לנקודה דעוה"ו, ע"ש באו"פ. ואלו תנה"י

צה) אמנם בחינת הזכר שהוא עולם היצירה לא נפל כולו רק רגליו בלבד כנזכר וזהו סוד ויאסוף רגליו אל המטה שהעלם למעלה מתוך הקליפות.

אור פנימי

למעלה, הנקרא גילוי חסדים של הנה"י, שהם ו"ק דגופא, אבל ג"ר דגופא שהם תג"ת נשארו תמיד בחסדים מכוסים, כלומר בלי הארת חיה, כי ג"ר דגופא צריכים לקבל מג"ר דרישא, וכיון דג"ר דחיה שהם או"א פנימים נגזו, שוב לא יוכלו תג"ת לקבל בחינת חיה. ומתוך כך, אין הארת חיה מתפשטת רק ממטה למעלה כטבע הנה"י, ואינם עוברים עוד על גבול הפרסא, אלא שיוצאים באצילות גופיה. ותיקון ב' הוא, גניזו של המלכות דצמצום א' תוך רדל"א, וכל המוחין דשתא אלפי שני אינם יוצאים אלא על בחינת יסוד דמלכות, ומשום זה אפילו בעת הארת ע"ב, המורידה ה"ת למלכות, אין זה למלכות ממש, רק ליסוד, וזה שומר המוחין שלא יתפשטו למטה מפרסא. כבמקרה דשביה"כ.

ומכאן ב' תיקונים אלו, חוזרים ומתבררים כל האחורים דגדלות דז"ת דנקודים שיצאו מטרם שביה"כ, והם מקבלים שוב אורות דאצילות, ועכ"ז מתקיימים ואינם נשברים, והוא משום כי עתה הם יוצאים באצילות גופיה למעלה מפרסא, כי אלו ב' התיקונים משמרים אותם. כמבואר.

ועם זה תבין מ"ש הוהר והרב, דאדם הראשון לא הוה ליה מהאי עלמא כלום. וכן מ"ש הרב לעיל (בחלק זה אות מ"ה) אשר בטרם החטא היו העולמות בסוד בריאה, כי נתבאר שבחינת המלכות נגזזה ברדל"א, ואינה מתגלה בכל השתא אלפי שני בבחינת זווג, וז"ס רפ"ח הניצוצין הנבררים ע"י אבא המובא לעיל בחלק יוד, כי המלכים דמיתו בכללם, כוללים ש"ך ניצוצין, שהם ח' מלכים שבכל אחד מ' בחינות, והארת אבא מורידה המלכיות שבכל

הרי שכל מדרגה הנבררת מבי"ע אל הקדושה, אין שם מבחינת האי עלמא כלום, כי האי עלמא הוא מלכות של צמצום א' הריקנית מכל אור, והיא בחינת ל"ב האבן הנדחה מכל מדרגה דקדושה ע"י הארת אבא, כנ"ל, ובחינת המלכיות של המדרגה אינה אלא מלכות דאמא המשלמת ש"ך הניצוצין, כנ"ל. ולפיכך גם אדה"ר שהיה נברר יחד עם פרצופי ביי"ע, לא היה לו ג"כ מבחינת עוה"ז כלום. וז"ס שהרב אומר שכל העולמות היו בסוד הבריאה מטרם החטא, כי המלכיות דכל מדרגה היו בחינת מלכות דאמא הנקראת בריאה, וממנה היה כח הסיום של העולמות והפרצופים וכן נשמת אדה"ר כנ"ל.

עתה נבאר הבחינה הג' שיש להבחין בבי"ע, שהיא הקליפות. כי כל מה שלא היה יכול להתברר מאחורים של הגדלות דז"ת דנקודים, במשך השתא אלפי שני, הם נקראו קליפות, שפירושן שלא יצולחו לשום בירור. והנה נתבאר שכל המלכיות נדחו מהבירורים בסוד ל"ב האבן, ע"כ כל אלו המלכיות הנשארים אחר בירור כל המדרגות דבי"ע,

צו) גם זה סוד טעם איסור יציאת חוץ לתחום ברגליו אפי' שלא ע"י משא אלא האדם בעצמו ברגליו. והוא כדי שלא יוציא רגליו, שהם ארבעה אחרונות דיצירה עולם הזכר, אל מקום הקליפות, שהם עומדים מחוץ

אור פנימי

המה נבחנו לקליפות, כי אין בהם עוד שום בירור לקדושה, מחמת הגניזו דה"ת דצמצום א' תוך רדל"א. וחזון מאלו המלכיות יש עוד בחינת ג"ר דחיה, שאי אפשר לברר מהם בכל משך שיתא אלפי שני, מחמת הגניזו דאו"א הפנימים כנ"ל, כי ע"כ אינם מאירים רק ו"ק דחיה, ונודע שיש ערך הפוך בין כלים לאורות כי כל ו"ק מתלבשים בכלים דחב"ד תג"ת, הרי שמחמת גניזו של או"א הפנימים, חסרים נה"י דכלים של בחינת חיה, וג"ר דאורות. ונמצא שבחינת נה"י דכלים ג"כ אינם יכולים להתברר במשך שיתא אלפי שני, וגם הם נעשו לקליפות. באופן שעולם היצירה, שהוא בחינת ז"א, שאין לו תיקון ג"ר אלא באור החיה, כנודע, הרי אינו ראוי להמשיך רק ו"ק דחיה בכלים דחב"ד תג"ת, ונמצאים ד"ת דיצירה, שאינם מתבררים לעולם בכל משך שיתא אלפי שני, ונעשו לקליפות שלא יצלחו לכולם. והנה נתבאר שבחינת ד"ת דיצירה וכל אלו עשר ספירות דעשיה שהיו משמשים באחרים דגדלות נקודים, נעשו לקליפות.

והנה נתבאר היטב, שג' העולמות ונשמת אדה"ר, הנה מבחינת עצם אצילותם, לא היו בכלים שלהם כלום, לא מבחינת ד"ת דיצירה, ולא מבחינת עשר ספירות דעשיה של הכלים דו"ת דגדלות נקודים. וע"כ אפילו בעת הבחינה הראשונה בזמן הקטנות שלהם היו מסתיימים על החזה דמקום בי"ע דהיינו עם סיום ספירה הששית של עולם היצירה דעכשיו. כי ד"ת של יצירה נעשו לקליפות, מטעם גניזו דאו"א הפנימים, ונמצא משום זה שעולם היצירה היה חסר באמת את נה"מ דכלים שלו, וממילא היה חסר ג"ר דאורות שלו. וע"ז תבין מה שעולם היצירה אפילו בבחינה

הג' שבערב שבת בין השמשות לא יכול לעלות למעלה מז"א דאצילות, שהוא קומת ו"ק בלי ראש, והוא משום שאין לו אלא חב"ד תג"ת דכלים, ואינו יכול לקבל רק ו"ק דחיה, שהוא קומת ז"א. וכן כל עולם העשיה שהוברר אז, לא היה מהמלכות האמיתית אלא רק ממלכות דאמא, שה"ס הל"ב ניצוצין קדושים המשלימים הש"ך ניצוצין בעת זווג או"א, כנ"ל. אבל מבחינת ד"ת דיצירה נקודה דעוה"ז, לא היה בעולם העשיה הזאת כלום. וזכור זה.

ונמצא שמטרת חסאו של אדה"ר היו העולמות וכל אשר בהם בבחינת חירות

ועפ"ז נמצא מקום בי"ע הנ"ל שבו נפלו הז"מ דמיתו, הנה הוא נחלק לחב"ד תג"ת נה"מ, שחב"ד הוא מקום בריאה, ותג"ת הוא מקום יצירה, ונה"מ הוא מקום עשיה. ונמצא, כי רק הכלים שנפלו במקום חב"ד, היו נבררים כולם לקדושה, אבל הכלים שנפלו לתג"ת דמקום בי"ע שהוא יצירה, לא יכלו להתברר כולם לקדושה, כי חסרים ג"ר דאורות ותנה"י דכלים, מחמת גניזו דאו"א הפנימים, הרי שבירור הכלים דיצירה של המקום בי"ע, נסתיים על החזה שלו, ומחזהו שלו ולמטה לא נברר מכלים הנפולים שם כלום, כי נעשו לקליפות. ומן

אל תחום שבת כנ"ל. כי ארבעה עשר ספירות הוא מקומם וכל שאר מקום העליון נקרא תחום שבת. כנ"ל באר היטב, והבן זה.

צו) ולכן כונתינו ביום שבת להעלות העולמות אל מקומם האמתי כבראשונה, ולא להורידם למטה חוץ לתחום שבת, וזהו סוד רחצתי את רגלי איככה אטנפם. ועל כן אין לצאת בשבת מחוץ לתחום, כי הוא יוצא אל מקום הקליפות, במקום ששם עומדת העשיה בימי החול עתה

אור פנימי

ממלאך המות, שפירושו, שלא היו שום אפשרות אל הקליפות שיתערבו עוד בהקדושה, שמחמתן יסתלקו האורות וימותו הכלים כבמקרה דשביה"כ, כי אלו ב' תיקונים הנ"ל, שהם הגניזו של או"א הפנימים, והגניזו דה"ת ברדל"א היו שומרים את הגבול של הפרסא. כנ"ל. אמנם ודאי שזה לא יבחן לבחינת בלע המות לנצה, שהרי עוד נמצאים בחינות הקליפות בד"ת דיצירה, וע"ס דעשיה הנקראים מות. אלא אע"פ שמציאות המות היה, עכ"ז הקדושה היתה בבחינת חירות ממלאך המות, כנ"ל, ולולא חטאו של אדה"ר, לא היה עוד בחינת מיתה בעולמות, שפירושו הסתלקות האורות מהכלים, כמבואר.

ואחר שחטא אדה"ר בעצה"ד, הביא שוב מיתה לעולמות כבזמן שביה"כ, כי גרם שוב התערבות המלכות דחלל פנוי תוך הכלים דקדושה, ותכף נסתלקו האורות מהכלים ונפלו כל הבירורים למקום המיתה. באופן שענין החטא דעצה"ד, הוא שזה לגמרי לשביה"כ של ז' המלכים, אלא שזה בעולמות, וזה בנשמות. כי כן כתב הרב בשער הקדמות בסופו בלקוטים דף ת"ט ט"ב אמצע ד"ה אמנם צריך שתדע. וז"ל: כבר המ"ן דאמא ודנוקבא דאריך ודנוקבא דעתיק, כולם הובררו לגמרי אפילו בבחינת פב"פ, ולא נשארו לברר רק מ"ן דמלכות דבחינת פב"פ לבד וכו', ועדיין היו הקליפות נאחזות בהקדושה, וכשנודווג בערב שבת ועדיין היו זו"ן אחור באחור,

גרם שהווג העליון דזו"ן יחזרו אז פב"פ, ועדיין היה הנחש נאחו שם, וזהו עצה"ד טו"ר, כי החו"ג שבדעת שהם היורדים בעת הווג, עדיין היו טו"ר למטה במלכים שלא הובררו, וכשעלו בסוד הווג בערב שבת, היו מורכבים מסו"ר, כי לא יכלו להתברר לגמרי, וז"ס נחש דאטיל זוהמא בחוה, ואז שלט הנחש בהקדושה, ואז אף כל מה שכבר הוברר וכו' חזר להתקלקל ונתערב בקליפות וכו', והבן זה מאד, כי אלו הם דוגמת המלכים הראשונים שכולם בחינת קריין בלי זווג, וזה סוד עצה"ד על מתכונתו. עכ"ל. הרי מפורש שעצה"ד ושביה"כ הם ענין אחד, דהיינו בחינת קריין בלי זווג. והנה הרבה דרושים אמר הרב בענין עצה"ד, אמנם כאן סיים שזה סוד עצה"ד על מתכונתו, לכן ראויים הדברים לתשומת לב ביותר.

ולכאורה תמוה, כי כאן כתב הרב שחטא דעצה"ד היה אחר בחינה הג' בערב שבת בין הערבים, שכבר הובררו העולמות כולם ונתקנו במקום הראוי להם להיות תמיד, ואפילו הששה תחתונות דעשיה, כבר עלו לאצילות למעלה מפרסא, והיצירה ועשיה העומדים במקום זו"ן חזרו בבחינת פב"פ. ושם כתב שאפילו זו"ן היו עוד אב"א בעת אכילת עצה"ד, וזה היה סבת כל החטא והקלקול. וכן צריכים להבין ענין המ"ן דמלכות שלא היה נברר עוד, מה הם.

ועם המתבאר מובן היטב, כי ענין המ"ן דמלכות, הוא בחינת ל"ב האבן הנ"ל, שהיו

אחר חטאו של אדם, וכמבואר אצלנו במשנת הקיטע יוצא בק"ב שלו, וגם בתקונין לעיל דף ק"ז ע"א.

אור פנימי

כנ"ל, כי נעשו לקליפות. וזה אמרו "וכשנודווג בערב שבת ועדיין היו זו"ן אב"א גרם שהווג העליון דו"ן יחזרו פב"פ ועדיין הנחש היה נאחו שם" כי אפילו ז"א העליון שבמקום א"א, לא היה לו שם בחינת יחידה, רק מבחינת ג"ר דנשמה, המשאיר המחזה ולמטה שלו בבחינת אב"א, אבל מבחינת חיה דיחידה היה עוד בוק חסר ג"ר, שהרי הד"ת שלו לא יכלו להתברר מסבת הגניז דאו"א הפנימים, והם נעשו לקליפות. ומכ"ש הנקבא דז"א, שהיתה חסרה לגמרי מבחינת מ"ן שלה, ולפיכך ע"י אכילת עצה"ד גרם זווג זו"ן פב"פ בעת שהנחש היה נאחו שם, פירוש: כי קומת האורות ממשיכים אליהם הכלים המיוחדים להם, וכיון שאה"ר גרם יציאת זווג מקומת זו"ן פב"פ דאור הג"ר דחיה ודיחידה, הרי תכף המשיכו האורות אלו את הכלים של י"ד הספירות דקליפות המיוחדים לאורות הללו, שיקבלו וילבישו את האור, ונודע שהקליפה דבחי"ד נקרא נחש, ונמצא שהעלה את הנחש שיתאחו למעלה במקום נה"י של הזו"ן, דהיינו אחיזה גמורה לעשות נה"י לז"א מד"ת דיצירה, וכן ולהעשות בחינת נה"י דנוקבא מן הע"ס דעשיה דקליפות. וז"ש שע"י התזרתו לזו"ן פב"פ גרם אחיזה להנחש שם, שהוא כולל הקליפות דבחי"ד.

וזה אמרו "כי החו"ג שבדעת שהם היורדים בעת הזווג עדיין היו טו"ר למטה במלכים שלא הובררו" כי האורות היוצאים בעת הזווג נקראים חו"ג שבדעת, שהם הממשיכים לעצמם הכלים המיוחדים להם, ויורדים ומתלבשים בהם, ומתוך ירידתם בהקליפות ביי"ד הספירות, כנ"ל שהם המלכים שלא הובררו הנקראים קליפות,

נדחה מכל הכלים ופרצופים דבי"ע, ובמקומם בא ל"ב הניצוצין קדושים דמלכות דאמא, כנ"ל, וזה שאמר שם שלא היה נברר רק המ"ן דאמא, וכן לעיל אומר שעולמות כולם היו בסוד הבריאה. ולפיכך לא עלה עולם היצירה רק למקום ז"א, דהיינו ו"ק בלי ראש, כי היה חסר לו הד"ת הנקראים נה"מ, ועי"ז חסר לו ג"ר דאורות כנ"ל, ואע"פ שהיה אז בבחינת פב"פ עם העשיה, הוא רק פב"פ מבחינת ג"ר דנשמה, מטעם שעולם העשיה היה רק מבחינת מ"ן דאמא, המספיק לזו"ן רק לג"ר דנשמה ולא לג"ר דחיה. ועד"ז ממש היה גם בזו"ן העליונים, ששניהם כבר עלו אז למקום ג"ר דא"א פב"פ, ועכ"ז לא היו בבחינת פב"פ רק מבחינת נשמה, אבל מבחינת חיה היה חסר הו"א ד"ת דכלים, שהם נעשו לקליפות תוך המחזה ולמטה במקום ביי"ע, כנ"ל. וכן הנקבא דז"א, היתה חסרה מבחינת המ"ן של עצמה, כי הם נעשו לקליפות תוך העשיה במקום ביי"ע כנ"ל. אמנם כל תיקונם היה אז בבחינת נשמה דיחידה, המשאיר את המחזה ולמטה שלהם אב"א וכבר נתבאר זה באורך לעיל דף א' תתקט"ז ד"ה עצה"ד עש"ה כל ההמשך.

באופן שענין פב"פ דו"ן הוא מקומת נשמה, אבל מקומת חיה ויחידה נשארו אב"א, וע"כ יש עוד אחיזה לקליפות בין הדבקים, דהיינו שאסורים בזווג מבחינת חיה, ויחידה, כי אז האורות ימשיכו אחריהם הכלים מיי"ד הספירות שמחזה ולמטה במקום ביי"ע, שנעשו לקליפות, ויפילם למקום המיתה.

וזה אמרו "והענין בע"ש היה בעוד שעדיין לא הובררו המ"ן של המלכות" כי מוחמת הגניז דהמלכות בדל"א לא היה אפשר לברר בחינת המלכיות דש"ך ניצוצין

צח) והנה כל ירידת העולמות במדרגה הזאת הוא בימי החול, אבל בערב שבת מתחילים לעלות. וכן הם הולכים ועולין מדרגה אחר מדרגה עד מנחת שבת, כמבואר אצלנו במקומו. ואמנם הדבר בקיצור הוא כך, כי מסוף שעה חמישית של יום הששי, מתחילין העולמות עליה אחר עליה, עד שנמצא, כי בחזרת תפלת מוסף דיום שבת, העולמות הם במצב

אור פנימי

כנ"ל, הרי החו"ג האלו נעשו ע"י ירידה זאת בבחינת טו"ר. וזה אמרו "זו"ס הנחש דאטיל זוהמא בזה ואז שלט הנחש בהקדושה" דהיינו כנ"ל, שע"י קבלתו את האורות המיוחסים אליו, נעשה שולט על הקדושה הזאת, דהיינו על האורות שקבל. וזה אמרו "ואף כל מה שכבר הוברר שהם מ"ן דאמא ומכ"ש מ"ן דרחל גם הוא חוזר להתקלקל ונתערב בקליפות" כי המ"ן בכללם שהם המלכיות דאמא המשלימות את הרפ"ח לש"ך ניצוצין, יש בהם ב' בחינות: שהם בחינת לאה ובחינת רחל, ואומר שכל המ"ן האלו שכבר הובררו ונפרדו לגמרי מל"ב האבן, שהם בחינת המלכות דצמצום א' שנעשתה לחלל פנוי כנ"ל הנה עתה מחמת עלית הנחש וקבלתו את החו"ג דדעת שירדו מן הזווג, כנ"ל. הנה שוב נתערבה בחינת המלכות דחלל פנוי, שהיא בחינת הנחש, תוך המ"ן דאמא, כי להיותם שניהם בחינת מלכיות נתערבו ונתחברו זה בזה, וע"י כן נפגמו כל הכלים דקדושה שכבר הובררו ועלו מבי"ע לאצילות, והאור שבהם נסתלק תכף למקורו, והכלים והניצוצין נפלו לקליפות, ואותם הכלים דפרצופי בי"ע שהפגם לא נגע בהם כל כך, כמ"ש להלן, שהם כל פרצופי ג' עלמין בי"ע הנשארים, הם ירדו למטה מפרסא, עד שיצירה ועשיה ירדו למדור קבע של הקליפות דהיינו למחזה ולמטה דמקום בי"ע, ונתלבשו בהם. כמ"ש להלן.

וזה אמרו "והבן זה מאד כי אלו הם דוגמת המלכים הראשונים, שכלם בחינת קריין בלי זווג" כי המשיך האורות בעת

שעוד לא הובררו המ"ן דמלכות, ונמצא שאין שם נוקבא שתהא ראוי לקבל האורות ההם, וע"כ קבלו אותם הקליפות, דהיינו הכלים שעוד לא הובררו, הנקראים קליפות. אמנם לע"ל שתתגלה המלכות שנגזזה ברדל"א, בסו"ה אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה, הנה אז תהיה נוקבא מוכנת לקבל האורות דג"ר דחיה ויחידה, כי גם המ"ן דמלכות דצמצום א' יובררו ג"כ, ואז יצאו האורות בזווג זכר ונקבה. מה שלא היה כן בזמן שביה"כ, כי אז נמשכו האורות דג"ר דחיה ויחידה בלי נוקבא מוכנת לקבל, דהיינו מטרם שנבררו המ"ן דמלכות, וכן באכילת עצה"ד, שהמשיכם ג"כ מטרם שהובררו המ"ן דמלכות, נמצא שיצאו מהזכר בעת שלא היה לו נוקבא מוכנת לקבל אותם, וע"כ יצאו בסוד טפת קרי, מזכר בלי נקבה, וקבלו אותם הקליפות כנ"ל. וע"כ נקראו קריין בלי זווג דכר ונוקבא, אמנם יש כאן קושיא חזקה, כיון לפי מה שנתבאר שהחטא דעצה"ד ושבירת הכלים הם ענין אחד, א"כ למה שם בשביה"כ נשברו אפילו הכלים דפנים של הז"א ולא נשתייר כלום, וכאן בחטא דעצה"ד, לא לבד שהכלים דפנים של זו"ן נשתיירו כולם שלמים באצילות, הנקראים ו"ק ונקודה, אלא גם הפרצופים והעולמות דבי"ע, נשארו שלמים בקדושתם כמקודם, אלא רק שירדו למטה מפרסא דאצילות לתוך המקום דבי"ע, אבל לא נשברו כלל חו"ו.

ויש להבין את זה.

והתשובה היא, כי לדבר זה נעשה תיקון נוסף בעולם התיקון, הנקרא עיבור, שע"י

שהיו בעת שנברא אדם הראשון שהוא הבחינה הראשונה משלשה בחינות הנ"ל. אשר ששה תחתונות דעשיה הם במקום שהם ששה ראשונות דיצירה בימי החול. ונמצאים ארבעה עשר ספירות אחרונות שהם ארבעה אחרונות דיצירה ועשר ספירות דעשיה פנויים וריקים.

אור פנימי

אמנם לא יכלו להשאר באצילות כמו שהיו קודם החטא, כי מקודם היה פירוד גמור בין הקדושה לקליפות, ואע"פ שהפרסא דאצילות לא נתבטלה, עכ"ז לא היה בה מבחינת ה"ת כלום, אלא מבחינת מלכות דאמא, ועד"ז נקודת הסיום דבי"ע, שהיה אז בששה ראשונות דיצירה בהחזוה, לא היה בה מבחינת ה"ת כלום, אלא בחינת מלכות דאמא, כנ"ל, שכל ל"ב המלכויות אשר השלימו לש"ך נצוצין היו כולם מאמא ע"ש. ולפיכך היתה הבריאה יכולה להלביש לז"א דאצילות, וד"ר של היצירה יכלה להלביש את הנוקבא דאצילות כי קומת ו"ק שבהם קבלו מאמא בהתלבשות הנוקבא דאצילות ועל כן הלבישו לזו"ן דאצילות. מה שאין כן אחר החטא דעצה"ד, שהנחש הטיל זוהמא בחוה העליונה, שפירשו, שנתערבה בחינת המלכות דחלל הפנוי תוך המלכות דנוקבא שהיתה מאמא, כנ"ל ע"ש. הנה גרם זה לעלית ה"ת בנקבי עינים בכל הפרצופים שירדו שוב להמדרגה שמתחתיהם, עד שאח"פ דגופא דזו"ן, שהם תנה"י דז"א, וכל ט"ת דנוקבא ירדו שוב למקום בי"ע, הנה בהכרח שכל ג' העלמין דבי"ע ירדו עמהם לתחת הפרסא דאצילות, כי כל בי"ע הם בחינת נה"י דז"א וט"ת דנוקבא. ולכן חב"ד חג"ת דבי"ע, שהם הכלים דפנים שלהם נתלבשו בחב"ד חג"ת דמקום בי"ע, והכלים דאחורים שלהם, שהם ד"ת דיצירה וע"ס דעשיה שלהם, הם ירדו לי"ד ספירות דקליפות, דהיינו למחזוה ולמטה דמקום בי"ע. ואע"פ שי"ד הספירות דבי"ע הם כלים נבררים ממ"ן דאמא, ואין בהם מבחינת מלכות דחלל הפנוי כלום, וכבר נתקנו בעיבור ע"י אורות אמא באופן שאין

עיבור כל פרצוף בבטן אמא, נעשה תיקון קוים בהם ונקשרים יחד ע"י האורות דאז"א, עד שלא יארע בכלים דפנים שבהם שום קלקול לעולם ע"י מעשה התחתונים, כמ"ש בחלק יוד וי"א ע"ש. וזהו הנקרא עיבור א', שפירשו, תיקון הכלים דפנים דכל פרצוף, והוא נבחן תמיד לעצמותו של הפרצוף די הספקתו, שהוא אורות דו"ק בכלים דחב"ד חג"ת עד החזוה, והוא הנקרא ו"ק ונקודה. ויש גם עיבור ב', שהוא לצורך מוחין דג"ר, אמנם הם אינם עיקרים בהפרצוף, אלא עולים ויורדים לפי מעשה התחתונים כמ"ש שם באורך. ועיבור א' נעשה תמיד ע"י העליון, כי אח"פ דעליון מתקנים הגו"ע דתחתון, כי אין אז שום מציאות אל התחתון שיוכל לעזור עצמו, כי העיבור הא' מתחיל לברר ולהוציא אותו מן הקליפות. משא"כ עיבור הב', הוא ע"י עלית מ"ן של התחתון עצמו, כי הוא עולה למ"ן אל העליון שלו, ועל המ"ן שהעלה יוצאים לו שם המוחין.

וזה כל ההפרש משבית"כ להפגם דעצה"ד, כי שם בוז"ת דנקודים, שום תיקון קוים לא היה בהם, אלא שיצאו פרודות בקו אחד זה תחת זה. ולכן נשברו שם גם הכלים דפנים. עש"ה. ולפיכך, לא שלט הפגם דעצה"ד בכל מה שיצא בג' העולמות בי"ע, מבחינת עיבור א', דהיינו מבחינת הקטנות שיצאה בהבחינה הראשונה שכתב הרב כאן, וכמו שהכלים דפנים נשארו שלמים בזו"ן דאצילות, שהם ו"ק ונקודה, כן נשארו ג"כ כל הכלים דפנים דהעולמות בי"ע, שהם הכלים דחב"ד חג"ת שבהם עד החזוה, שיצאו בבחינה הראשונה לעת לידת נשמת אדה"ר.

צט) ודע כי כן הענין בתפלת מנחה של ימים טובים כמבואר אצלינו כי תפלת מוסף דשבת ותפלת מנחה דיום טוב שוין הן בענין עלית העולמות. ונמצא כי מה שהיה נעשה אז כשנברא אדם שהיה קודם חצי יום הששי, נעשה עתה בתפלת מוסף דשבת. ולא עוד, אלא שעתה בתפלת המוסף נעשה על ידי מעשה התחתונים בתפלתם, אבל אז היה עולים מאליהם אותה העליה כנ"ל בלתי מעשה התחתונים כי הרי עדיין לא היה נברא אדם. ולא עוד אלא שאז היו עולים שתי בחינות: פנימיות, וחצונית העולמות לגמרי, אבל עתה במוסף שבת אינו עולה רק בחינת פנימיות העולמות בלבד אבל חצונית העולמות נשאר במקומו, ואין להם עליה כלל אפילו בשבת. כי אם גם החיצונית היה עולה, היינו רואים בעינינו עלית העולמות איך עולים ממה שהיו בחול, אבל עלית פנימיות העולמות אינו ניכר ונראה לעין אעפ"י שעולה, וזכור זה. ועיין בשער הכונות בדרוש סדר חילוק תפלת שחרית דימי החול, כי שם נתבאר גם כן הדרושים האלו.

אור פנימי

המלבישים אותן, ונמצא מתערב שפעם שמקבלים תוך הכחות של הקליפות ונעשה טו"ר, וצריכים והירות יתירה להפריד הרע ולקבל רק הטוב. וז"ס העירוב דקדושה בקליפה הנאמר בעולם העשיה. והבן.

צט) בתפלת המוסף נעשה ע"י מעשה התחתונים בתפלתם אבל אז היו עולים מאליהם וכו'. דהיינו כמבואר בדיבור הסמוך (ד"ה והתשובה היא) אשר בעיבור א', התחתון עולה ומתברר ע"י העליון, דהיינו בעת שהעליון מברר אח"פ שלו, כי אח"פ דעליון דבוקים תמיד בגו"ע דתחתון, וע"כ מתתקנים יחד. וז"ש "כי הרי עדיין לא נברא אדם" כי בעיבור הא' היו עדיין נר"ן דאדם מונחים ומעורבים בקליפות, ולא היה לו שום מציאות בקדושה, וא"כ איך אפשר שיעלה בעצמו בבחינת מ"ן. כמ"ש לעיל (דף א' תתקמ"ו ד"ה והתשובה) אמנם בעיבור ב' לצורך מוחין דגדלות, כבר יכול האדם עצמו לעלות בסוד מ"ן אל העליון שלו, כי כבר יש לו עכ"פ בחינת ו"ק, ויכול לעלות מעצמו. כמ"ש שם.

עוד בהם אחיזה כל שהוא אל הקליפות כנ"ל, עכ"ז, כיון שאלו י"ד הספירות דקליפה קבלו לתוכם תערובות גם ממלכות דאמא ע"י כלהו האחרים דמוחין עלאין שנפלו לתוכם, ע"כ נשתוו צורתם למלכות דאמא, והשיגו כח להלביש אלו י"ד הספירות של ב"ע דקדושה. וע"כ בריאה יצירה עד החוזה, שהם כולם כלים דפנים, היה להם כח להשאר למעלה, מ"ד הספירות דקליפות, אבל ד"ת דיצירה וע"ס דעשיה דקדושה, שהם כלים דאחרים, ירדו ונתלבשו בקליפות.

וזה אמרו "אמת הוא שהעשיה בעצמה קדושה גמורה היא אלא שירדה אל מקום הקליפות" דהיינו כמבואר, אשר העשיה בעצמה היא כולה מבחינת מ"ן דאמא ובתיקון קוים דעיבור א' באופן שאין בה שום אחיזה של משהו לקליפות. אלא שירדה למקום הקליפות, והיינו משום שהקליפות השיגו כח להלביש אותם, ולהשתוות להם כדוגמת קוף בפני אדם. שזה גורם פגם גדול אל המקבלים מע"ס דעשיה דקדושה, כי הם מוכרחים לקבל שפעם דרך הקליפות

(ק) ומה שהיה נעשה כשנברא אדם אחר חצי יום השישי כשנכנס לג"ע, נעשה עתה על ידי מעשה התחתונים בחזרת תפלת מנחה של שבת, שהיא תכלית העליה, שאין כח עוד בתחתונים להעלות העולמות יותר מעליה זו. הלא היא, כי ז"א עולה עד דיקנא דא"א כמבואר במקומו, וכן כיוצא בזה, עד שנמצא כי ששה אחרונות דעשיה הם במקום ששה ראשונות דבריאה של עתה.

(קא) ואין בנו עוד כח להעלות עוד שש אחרונות דעשיה בעולם האצילות בשום זמן כלל ועיקר. ובשער המצות במצות שביעית נתבאר סיבת ירידת העולמות שהיתה לברר הבירורין של המלכים שירדו שם, וע"ש.

(קב) ואם כן עתה תראה כמה גרם חטאו של אדם להוריד העולמות ירידה עמוקה כזו, כי אי אפשר לנו עתה להעלות העולמות אפי' במנחה של שבת, אלא כמו שהיו אז בתוספת שבת בין הערבים. ובפרט בכל החילוקים הנז', שאז הי' נעשה מעצמו, והיה עולה גם חיצוניות העולמות, משא"כ עתה כנזכר והרי זה קלקול אחד גדול שגרם בכל ארבע עולמות אבי"ע.

(קג) עוד גרם קלקול שני בבחינת עצמו, כי בתחילה היתה מעלתו גדולה עד מאד כי אפילו בשעה שנברא בלבד, היתה מעלתו גדולה ממעלת מטטרו"ן עתה, כי הנה מטטרו"ן הוא ביצירה לבד, ואדם הראשון היה אז ראשו בעולם הבריאה שהיה במקום ז"א דאצילות עתה, וסיום פרקין תתאין דרגליו, שהם בשש תחתונות דעשיה, היו אז במקום שש ראשונות דיצירה של עכשיו, ומכ"ש בשתי הבחינות האחרות: שניה ושלישית, אשר אז אפילו רגליו היו תוך עולם האצילות, וגם היה עוד יכול לעלות עליות גדולות למאד ע"י תפלותיו ביום שבת אם לא היה חוטא כנ"ל.

אור פנימי

קא) ואין בנו עוד כח להעלות עוד שש אחרונות דעשיה בעולם האצילות בשום זמן כלל ועיקר. והוא מטעם המבואר בדיבור הסמוך, כי נגזזה המלכות המדווגת דצמצום א' ברדל"א, ואין עליה זווג כל השתא אלפי שני, ואפילו בעת הורדת ה"ת מנקבי עינים לפה, אינה אלא על בחינת יסוד שבפה ולא במלכות. ע"ש. וע"כ לא יוכל להתברר הג"ר דחיה ויחידה, אלא בחינת ו"ק שבהם לבד, שהם בחינת נשמה שלהם, ונמצאים משום

קד) ונמצא כי אפילו בחינת גופו בלבד של אז, היה תופס שלשה עולמות ביי"ע, בהיותם באותה המדרגה, העליונה, מלבד בחינת הנשמה והרוח והנפש אשר לו, כמו שנבאר בלשון המאמר בסוד זיהרא עילאה.

קה) ובזה תבין מה שביארנו במאמר חז"ל, שאמרו שתא אלפי שני הוי עלמא וכו', ששם ביארנו, כי אורך שיעור קומתו של אדם בבחינת הגוף, היה אוחז שלשה עולמות ביי"ע בהיותם במדרגה עליונה, כנזכר, ואחר שחטא, בחינת גופו שהיתה תחילה משש אחרונות דיצירה הנקראים גן עדן כנ"ל, היה אח"כ מא"י התחתונה החומרית, בזה העולם התחתון דעשיה.

קו) ואע"פ שתמצא בדברי חז"ל, שאדם הראשון ממקום כפרתו נברא מעפר בית המקדש, אין זה בית המקדש התחתון רק העליון, שהוא בשש אחרונות דיצירה כנ"ל. וזמ"ש במאמר הזה של הזוהר, אלא מעפרא דבי מקדשא דלעילא וכו', כמו שנבאר בע"ה.

קז) ואמנם מטטרו"ן עתה הוא יותר גרוע במעלה מאדם הראשון הא', ולכן נודיע ענין מטטרו"ן. דע, כי אעפ"י שאמרו בתיקונין, כי מטטרו"ן הוא בעולם היצירה, הענין הוא כי גופו שהם ר"ק שלו הם בעולם היצירה, ולכן מכנים אותו בשם יצירה, אבל האמת הוא כי ראש מטטרו"ן הוא בבריאה, וגופו ביצירה, ורגליו בעשיה, ונמצא שיעור קומתו בג' עולמות ביי"ע. אמנם הוא בהיותם עתה אחר נפילתם, אבל גופו דאדם מראשו עד רגליו היה אוחז שלשה העולמות הנזכר בהיותם למעלה כפי מעלתם, כנזכר, ואין ספק כי הפרש גדול לאין קץ יש ביניהם.

אור פנימי

זה שרק ג"ר דעשיה, שהוא בחינת ראש, מספיקים לו המוחין דו"ק, שיכול לעלות לאצילות, אבל שש התחתונות דעשיה, לא יוכלו לעלות לאצילות אלא ע"י מוחין דג"ר דחיה יחידה, ומתוך שהם צריכים למ"ן דנוקבא דצמצום א' הנגנוה ברדל"א, ע"כ לא יכלו להתגלות אלא בעתיד, ואחר שתגלה הנוקבא ההיא בסו"ה אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה, שה"ס הגילוי שלה

ברדל"א הנקרא ראש פנה, ואז יושלמו הברורים דמ"ן דנוקבא, כי יתעלו כל הנצוצין הקדושים מ"ד הספירות דקליפות, ויתבטלו מן העולם, בסוד בלע המות לנצח. שה"ס גמר התיקון. ואז יתקנו שש התחתונות דעשיה, וישובו להיות אצילות. וז"ס מטי רגלין ברגלין, כי רגלי האצילות יתפשטו עד לנקודה דעוה"ז, וישתוו עם קומת א"ק לגמרי.

* (קח) ונבאר ענין הנשמות אשר היו כולם כלולים באדם. ובזה יתבאר ענין מאמר חז"ל, שני אלפים תהו, שני אלפים תורה, שני אלפים ימות המשיח דע, כי כשנברא אדה"ר כל הנשמות נכללו בו אז, כנזכר בפ' כי תצא במצות שילוח הקן. ורצה הקב"ה שיהיה שנות העולם ששת אלפים שנה, שיתוקנו בהם כל הנשמות ההם הבאים מבי"ע, שהם ששת אלפים כנזכר, ונודע כי כל הנשמות באות מזווג עליון מטיפת ה"ח וה"ג שבדעת, כנודע, מפסוק וידע אדם את חוה אשתו. כי זווג נקרא לשון ידיעה, לפי שטפת הזווג נמשכת ממוח הדעת.

קט) ועוד טעם אחר, כי שאר המוחין הם לצורך האדם עצמו, אבל המוח הג' של החור"ג משם יוצא טיפת זרע להוליד ולדות אחרים, כי חור"ג נקראים ברא וברתא ולכן טיפת הזרע: של הזכר הוא מבחינה החסדים לבד, ושל הנקבה מטיפת הגבורות לבד. ומאלו לבד הוא בנין גוף הולד. קי) ולהיות כי אדה"ר היה כולל ג' עולמות בי"ע כנזכר, והביאור הוא: כי אותם החסדים והגבורות, שיש בכל הפרצופים שבג' עולמות בי"ע, מהם יוצאים הנשמות של התחתונים, וכל אותם הנשמות שהיו כלולות באותם החור"ג שבג' עולמות בי"ע היו כלולות בנשמת אדה"ר. והנה הוצרכו שנות עולם להיות כמספר הנשמות ההם, כדי שבאותם השנים יוצרו אותם הנשמות ויבואו בעה"ז בגוף ונפש ויתתקנו, ולכן היו שנות העולם שנת אלפי שני כנגד מספר הנשמות הנזכר.

אור פנימי

קי) החור"ג שיש בכל הפרצופים שבג' עולמות בי"ע מהם יוצאים הנשמות של התחתונים וכו' היו כלולות בנשמת אדם הראשון. כי יש ג' מוחין תב"ד, ומוח הג' הנקרא דעת, כלול גם הוא לבדו מן ג' מוחין חו"ב ודעת תחתון. ודעת הזה הן העליון הן התחתון הוא כלול מה"ח וה"ג, שמהם יוצאים כל הנשמות התחתונים, וכן נשמת אדה"ר, שהוא הכולל של כל הנשמות של התחתונים, יצאו ג"כ כן מחור"ג האלו שבדעת.

והנה הדברים הללו עמוקים מכל עמוק, ומתוך שהם מראים אותנו לדעת את מקור נשמתנו ואחיזתנו בהעולמות העליונים,

* שער הפסוקים פרשת בראשית אמצע סימן ב' דף י"א ט"א.

קיא) ונבאר עתה סדר חלוקם, כי הנה התחלתם ממטה למעלה, והתחילו להתקן מבחינת שני אלפים דעולם העשיה, ולהיות כי שרש כל הקליפות הם בעשי' לכן נקרא שני אלפים תהו, כי תהו הם בחינת הקליפות, בסוד והארץ היתה תהו ולכן רוב אותם הדורות היו רשעים דור אנוש דור המבול דור הפלגה אנשי סדום, וכיוצא בזה.

קיב) אח"כ נתקנו בחינת שני אלפים דיצירה, שהם כנגד ז"א הנקרא תורה שבכתב, ולכן נקרא שני אלפים תורה, ולכן בהם ניתנה התורה לישראל. אח"כ שני אלפים ימות המשיח, שהם שני אלפים דבריא, אמא הנקראת ימי המשיח, ועם היות שבן דוד אינו בא אלא בסופם, עכ"ז כל השני אלפים נקראים ימות המשיח, והטעם הוא כי כל בחינת גאולה היא מסטרא דאמא עילאה הנק' דרור וחורין, והיא הנקראת לאה, אמא דמשיח בן דוד.

אור פנימי

בחינת מוח הדעת דכללות האצילות. ואו"א לבדם מתפשטים לפרצוף שלם, וז"ת, שהם חו"ב ודעת הנעלם. וישסו"ת לבדם מתפשטים לפרצוף שלם ג"ר וז"ת, שהם חו"ב ודעת תחתון. והגוף דכללות האצילות הוא ז"א, הנקרא אדם דאצילות, וגם הוא מתחלק לב' פרצופים ג"ר וז"ק, שתג"ת עד החזה הוא פרצוף ג"ר שבו, והוא מקבל מג"ר דראש דכללות, הנקרא או"א עלאין שהם חו"ב ודעת הנעלם, ונקרא דעת הנעלם, משום שמשפיע לתג"ת דז"א רק חסדים מכוסים. ומחזה דז"א ולמטה הוא פרצוף ו"ק דז"א, והוא מקבל מו"ק דראש דכללות, שהוא נקרא ישסו"ת, או חו"ב ודעת תחתון הנגלה, ונקרא כן, משום שהוא משפיע לתנה"י חסדים מגולים בהארת חכמה. אמנם אין הז"א מקבל, רק מבחינת הדעת, ולא מחו"ב, הן התג"ת שלו המקבלים מג"ר דראש אינם מקבלים אלא מדעת דג"ר האלו, הנקרא דעת הנעלם. וכן תנה"י שלו המקבלים מו"ק דראש, אינם מקבלים מחו"ב דו"ק האלו, אלא מדעת שבו הנקרא דעת תחתון הנגלה. וטעם הדבר, כי הז"א עצמו

מתפשט גם הוא לפרצוף בפני עצמו ג"ר וז"ת, שהג"ר הם חו"ב דדעת, והז"ת הם דעת דדעת. ושניהם יחד הג"ר והז"ת דדעת נקראים פרצוף חו"ק דהמוחין, והתחלקות זו נוהג הן בהפרצופי אצילות, והן בפרצופי בי"ע, וכשהמוחין מושפעים מראש אל הגוף שלו, מתחלק גם הגוף לב' פרצופים ג"ר וז"ק, אשר התג"ת שלו עד החזה פרצוף ג"ר דגוף, והוא מקבל תמיד מפרצוף ג"ר דמוחין, שהם חו"ב ודעת עליון. ופרצוף ז"ת דגופא, דהיינו התנה"מ שבו מחזה ולמטה עד סיום רגליו, נבחן לפרצוף ו"ק דגופא, והוא מקבל תמיד מפרצוף ו"ק של המוחין שבראש, הנקראים ג' מוחין דדעת, או חו"ב ודעת תחתון. וזה הבחן פרטי הנוהג בכל מדרגה ראש וגוף. שהראש לבדו כולל ב' פרצופים ג"ר וז"ק, ובכללו הוא ג"ר. והגוף לבדו כולל ב' פרצופים ג"ר וז"ק ובכללו הוא ו"ק.

וענין התחלקות הזה הפרטי נמשך מן כללות האצילות, כי גם חו"ב תו"מ דכללות האצילות מתחלקים כן. כי הראש דכללות האצילות הוא או"א וישסו"ת, ובכללות, הם בחינת ב' המוחין דחו"ב, וישסו"ת הוא

קיג) והנה קודם שחטא, היו כל אלו ששת אלפים דרגין דנשמתינ כלולות בו, וכאשר חטא אדה"ר נתמעט ועמד על מאה אמה, בסוד ותשת עלי כפכה כמ"ש חז"ל. ואלו המאה אמות, הם עצמם מ"ש רז"ל במ"א, שהיה חלתו של עולם, כי הנה שעור החלה הבינונית היא אחד מחמשים, כשעור התרומה שהוא תרי ממאה.

קיד) והנה הששת אלפים שנים, שהוא העולם הכולל שלשה עולמות בי"ע הנז' לעיל, הם מאה ועשרים פעמים חמשים, וכפי זה היה ראוי שיתמעט האדם ויעמידהו על מאה ועשרים אמה, כדי שיהיה ממש כשעור חלתו של עולם, אמנם לא זכה אדה"ר רק בבחינת חלה והתרומה של אלף הב', דבריא, שהם זו"ן ושל ד' אלפים דיצירה ועשיה, ולכן עמד על ק' אמה אבל בחינת הנשמות שמאלף שנים הראשונים דאור"א דבריא לא לקחם.

אור פנימי

הוא בחינת גוף דכללות, ע"כ הוא מקבל רק מהבחינה שכנגדו בראש, שנקראת דעת הכולל ז"ת וגוף, כי דעת דפרצוף ג"ר דראש, הוא בחינת גוף דאור"א עלאין. ודעת דפרצוף ו"ק דראש, הוא בחינת גוף דיסוד"ת. אבל לחו"ב הן דפרצוף ג"ר, והן דפרצוף ו"ק אין לו היחס דהבחינה שכנגדו. וכמו שנתבאר באדם דאצילות, שהוא ז"א דאצילות, כן יש אדם דבי"ע, שהם גר"ן דאדם הראשון, כי אדם דבריא הוא נשמה שלו, ואדם דיצירה הוא רוח שבו, ואדם דעשיה הוא הנפש שבו. ונקרא כן, כי גם הוא בחינת גוף של כללות בי"ע, כמו ז"א שהוא גוף דכללות האצילות. אמנם ודאי יש הפרש גדול ביניהם, ולהבין זה יש להרחיב הדברים, ולהבין נשמת אדם הראשון משורשו.

ותדע שמקורו של אדם הראשון הוא, מהנקודה דעוה"ז, שה"ס מעפר אתה ואל עפר תשוב שנתקלל מחמת אכילת עצה"ד. כי הנקודה דעוה"ז נקראת עפר, שאינו ראוי לזריעה, להיותה מבחינת המלכות דחלל הפנוי. וכדי לתקנו שיהיה ראוי לקבל אורות העליונים, הוא נתמתק במלכות דבינה, אלא בעת הגדלות דנקודים, שעי"א אור החדש דע"ב שהוריד הה"ת מנקבי עינים בחזרה לפה, כמו שהיה בפרצופי א"ק, ונתעלו האחרים דראש הנקרא אח"פ והשלימו הע"ס דראש בקומת ג"ר, וכן נתפשטו האורות ממעלה למטה ונתחברו האחרים דגוף הנקרא תנה"י שמחזה ולמטה ונעשו שוב בחינת אצילות כמו רגלי א"ק עד לנקודה דעוה"ז ונשברו ומתו כנודע, הנה אז ירדו רפ"ח ניצוצין תוך הכלים המתים, כדי להחיותם. כנודע. ופירושו הוא: כי הפנים ואחוריים הם סוד רפ"ח ניצוצין ול"ב ניצוצין, כנ"ל דף א' תתקל"ח ד"ה אמנם והנה מקודם השבירה, לא היה במקום

קטו) וכאשר נולד מרע"ה מבחר הנבראים, זכה לכלם, וז"ס בשגם הוא בשר והיו ימיו מאה ועשרים שנה, וארז"ל בשגם זה משה. ובזה תבין, מ"ש בס"ה כי משה זכה לבינה, והענין הוא כי זכה אל הנשמות דבינה דבריאה, ומכ"ש לשאר תחתונות עד סוף העשיה, ונודע כי או"א לא מתפרשאן, א"כ כשזכה לבינה גם החכמה בכלל היתה, ולכן נקרא משה, שהוא בגימטריא קפ"ד שהם אחורים דהוי"ה דע"ב דיודין שבאבא.

קטז) וקס"א, שהוא בחינת הפנים דשם אהי"ה דיודין שבאמא כנודע. והנה כפי זה יקשה מ"ש חז"ל כי אדם עצמו הוא חלתו של עולם, וא"כ הוא עצמו היה ראוי לקחת כל הק"ך אמות. והתשובה היא במה שנודע בפ' איפה היית ביסדי ארץ, כנזכר במד"ר ובתנחומא, וז"ל מלמד שהיה אדה"ר מוטל גולם וכו' וכל הנשמות זה תלוי בראשו וזה בצוארו וזה בעיניו וכו'.

אור פנימי

על ד' בחינות, שהם: פו"א דפנים, ופו"א דאחורים.

וביאורם הוא: כי לולא העירוב של הרפ"ח ניצוצין בהל"ב ניצוצין לא היה ראוי להתברר מן השבירה לצורך ז"א דאצילות, רק הכלים דפנים שלו שהיה לו מבחינת אצילות מקודם שביה"כ, שהם חב"ד חג"ת שלו עד החזה באורות דו"ק ונקודה. והיה חסר לו תמיד התנה"י דכלים וג"ר דאורות. אמנם מחמת העירוב דרפ"ח ניצוצין עם הל"ב ניצוצין, שנכללו הכלים דפנים ואחורים זה מזה, הרויח הז"א דאצילות כלים דאחורים, שנתכללו ברפ"ח שלו, ועי"ז הולך ומברר נה"י דכלים, ומשיג על ידיהם ג"ר דאורות. אמנם אחורים אלו דו"א אינם אחורים גמורים, אלא בחינת אחורים הנכללים בכלים דפנים דהיינו ע"ד התכללות התחתון בעליון, שהוא תמיד רק למעליותא, ולא כלום לגריעותא, כי רק השבח של התחתון נכלל בו, אבל בחינת המסכים והמיעוטים דתחתון לא יוכלו להכלל בהעליון. ונמצא שאלו האחורים הנכללים בהפנים שוים בערכם כמעט כמו הכלים דפנים עצמם.

בי"ע רק בחינת האחורים דז"ת דנקודים לבד, דהיינו לי"ב ניצוצין, כלומר בחינת מחזה ולמטה בלבד, הנבחנים כולם למלכיות, אבל מבחינת כלים דפנים, שהם רפ"ח ניצוצין לא היה בהם כלום, ואחר שביה"כ, אשר גם הכלים דפנים דו"א, שהם חב"ד חג"ת עד החזה שיצאו בעת קטנות נקודים, שהם כולם מבחינת אצילות למעלה מפרסא, ועכ"ז נשברו גם הם וירדו לבי"ע, ונתערבו עם הכלים דאחורים, הרי שהרפ"ח ניצוצין נתערבו עם הל"ב ניצוצין. והיה זה כדי להחיות את המתים, כלומר, שיהיה אפשרות לתקן שוב את כל האחורים דז"ת דנקודים, ולהשיבם לבחינת אצילות בסוד מטי רגלין ברגלין ויבולע המות לנצח.

ומזה יצא שאין לך ניצוץ נברר מבי"ע שלא יהיה בו אבי"ע, שהם ע"ס חב"ד חג"ת נהי"מ. כי אפילו ניצוץ שהוא כולו מאחורים, דהיינו מהחלק שמחזה ולמטה לבד, מ"מ הוא נכלל ג"כ מהכלים דחב"ד חג"ת עד החזה, מכח העירוב דרפ"ח ניצוצין עם הל"ב, כנ"ל. באופן, שכל מדרגה הנבררת יש בה כח להתפשט בעצמה לע"ס חב"ד חג"ת נה"י. אמנם בדרך כלל יש לחלקם

ק"ז) והנה כשנולד כל צדיק וצדיק בעוה"ז, הנה הוא אבר פריטי מאברי אדה"ר, ובהיותו נשלם ונתקן הצדיק הזה, הנה נשלם ונתקן אדה"ר עצמו ממה שנתמעט ונגרע בתחלה.

ק"ח) והנה גם מרע"ה נכלל באדם בסוד מה שמו ומה שם בנו כי תדע, אדם הבל. וכאשר משה זכה בהם ותקנם, ודאי שאדה"ר עצמו נשלם ונתקן בהם, ונודע כי משה מבחר הנבראים, ולכן הוא תקן פגם אדה"ר, מה שלא תקן שום צדיק אחר בעולם.

אור פנימי

שפ"א דאחורים הם פרצופי ב"ע ואדה"ר, והיינו בחינת נקודת החזה שבהם, כי אין יותר בפרצופי ב"ע מקטנותם רק חב"ד חג"ת עד החזה, שנברר להם ממקום ב"ע, כנ"ל, ובנקודת החזה שלהם כלול בחינת אחורים שלהם, והיא בחינת אדה"ר. וזה אמרו "לעיל (באות ק"ו) שאדה"ר ממקום כפרתו נברא מעפר בית המקדש אין זה בית המקדש התחתון רק העליון שהוא בשש אחרונות דיצירה" ע"ש. כי הוא בחינת החזה דכללות ב"ע, שהיא נמצא אז בסיום שש אחרונות דיצירה, העומדים במקום שש ראשונות דבריאה של עתה, דהיינו בהסיום דחב"ד חג"ת עד החזה דבריאה של עתה, וחזה זו נקראת עפרא דבי מקדשא דלעילא. כי הבריאה היא סוד בית המקדש, ועפר הוא שם המלכות המסיימת אותה, שהיא החזה, ע"ש בדברי הרב. הרי מבואר שאדה"ר נברא מבחינת האחורים הכלולים בהכלים דפנים חב"ד חג"ת, דהיינו נקודת החזה המסיימת אותם, והיא הנקראת עפר מן האדמה, כנ"ל.

ונתבאר, שמקור בחינת אדה"ר הוא נקודה דעוה"ז, דהיינו הנקרא עפר, אלא מתוך שבשביה"כ נתערבו הרפ"ח בהל"ב והשיגו האחורים גם את הכלים דפנים, הוברר מהם פרצופי ב"ע מן הכלים דפנים שבהם, ואז נכלל אדה"ר בחזה שלהם הנקרא עפר מן האדמה, כי העפר דעוה"ז עלה לעפרא דבי מקדשא, ונמתק שם בבחינת

וכנגד אלו, יש ג"כ התכללות הכלים דפנים בכלים דאחורים, דהיינו כי אלו הכלים שמחזה ולמטה דז"ת דנקודים, שהם בחינת ל"ב ניצוצין שנעשו לבחינת חלל פנוי בעת צמצום ב', קנו עתה ע"י התכללות הרפ"ח בהם גם בחינת כלים דפנים, שהם חב"ד חג"ת עד החזה. ומוזה הטעם נבחן מקום ב"ע לע"ס שלמות אע"פ שלא היה לו מתחילתו אלא רק ב"ש ת"ת תחתונים ונהי"מ, כי ע"י העירוב הנ"ל, השיג גם הכלים דחב"ד חג"ת עד החזה, שהם כלים דפנים שלא נתמעטו מעולם לבחינת ב"ע, אכן אע"פ שהם בחינת כלים דפנים מ"מ הם גרועים יותר מהכלים דאחורים של ו"א דאצילות משום ששורשם בא מכח הכלים דאחורים, שיצאו לב"ע, אלא שהשיגו הכלים דפנים ע"י התכללות. ולכן הם גרועים בהרבה מכלים דאחורים הכלולים בפנים, שהם אחורים דז"א. ותדע שאלו הכלים דפנים הכלולים באחורים, הם הברורים שמהם נעשו כלו פרצופי ב"ע, כי הם נבררו רק מחזה ולמעלה דמקום ב"ע, ולא כלום מחזה ולמטה, כי אפילו בעת קטנותם דהיינו בבחינת הראשונה הנ"ל שכתב הרב, הנה נסתיימו בספירה הששית דיצירה של עתה, שהוא מקום החזה, הרי שהם כולם כלים דפנים, אלא מבחינת הפנים דאחורים.

ובחינת אדה"ר היא מבחינת אחורים הכלולים בכלים דפרצופי ב"ע, באופן,

קיט) ונבאר מה ענין מעוט הזה שנתמעט אדה"ר, ומי הם אלו הבחי' שנשארו בו הנקרא חלתו של עולם, שהם עשרה מכל פרצוף, והם תרי ממאה. דע כי חז"ל אמרו, כי אדה"ר נידון בנשירת איברים, והענין הוא כי תחלה היה כלול מכל הנשמות שבכל שתא אלפי שני דהוי עלמא כנזכר וכלם היו אברים פרטים שבו וכשחטא נסתלקו ממנו כי שלטה בו הקליפות, ונטבעו כולם תוך הקליפות, כנזכר אצלינו בפרשת עקב בסוד האכילה.

קכ) ולכן כל תפילותינו ומצות מעשיות שאנו עושים בכל יום תמיד עד ביאת המשיח הוא לברר ולהעלות אלו הנשמות שנשארו מאדם הראשון ונפלו בתוך הקליפות עד דמטי רגלין ברגלין כנזכר בס"ה בפ' פקודי וכשיושלם בירורם ותקונם אז יבא משיח בן דוד.

אור פנימי

דעוה"ז הוא כל פנימיות הנחש, כנודע. והנה אדה"ר היה מקורו מהמלכות הו' דהיינו מעפר דהאי עלמא, אלא ע"י שיתוף מדה"ר בדין וכל התיקונים הנ"ל דירידת רפ"ח והעיבור, נמצא שנטהר לגמרי מבחינת המלכות דחלל הפנוי, שהיא בחינת הנחש, עד שהיה ראוי לעלות כולו לאצילות, בסוד חירות ממלאך המות, כי היו הקליפות נפרדים ממנו לגמרי. אמנם כיון שהמות היו עוד במציאות, כי ה"ל"ב האבן נשאר מחוזה ולמטה דכללות ב"ע. ע"כ לא יכלו הפרצופים להתתקן, אלא בבחינת ו"ק דג"ר דחיה יחידה, ומבחינה זו היו הכלים דאחורים דכלהו פרצופים בבחינת אב"א, אשר הקליפות היה להם עוד אחיזה בין הדבקים: כי בכח הארת אמא היה נתקנים רק בבחינת אחוריהם ביתה, שזה מספיק כל זמן שאדה"ר לא גילה את האחורים שלהם, כי באלו האחורים בין הדבקים, שם הוא בחינת העפר דהאי עלמא במציאות שבין הדבקים, ששם שורשו הא' של אדה"ר, ושם היא ג"כ אחיות הנחש, כנ"ל, אלא עם תיקון של אחוריהם ביתה, דומה כמאן דליתא, וע"כ היה לו כח להיות באצילות. אבל אחר שהמשיך הג"ר דג"ר דחיה יחידה,

עפר מן האדמה. הרי שהוא בחינת אחורים גמור אלא שנמתק במלכות דכלים דפנים. וע"י עלייתו עם הכלים דבי"ע לעיבור בבטן הנוקבא דאצילות, שהיתה אז בחינת אמא עילאה, וקבל הווג שם דאו"א, הנה אז נדחו ממנו כל בחינת ל"ב האבן שהיה כלול בו ושורשו, ונשאר גם הוא בבחינת רפ"ח ניצוצין, שזה נעשה ע"י הארת הווג דאבא, ואח"כ קבל מבטן אמא את ל"ב ניצוצין קדושים ממלכות שלה, ואז נולד ויצא לגמרי מבחינת מלכות דאמא, ולא היה בו מבחינת האי עלמא כלום, כי לא נשאר בו שום זכר מבחינת עפר דהאי עלמא, וע"כ היה בבחי' חירות ממלאך המות לגמרי כנ"ל (דף א' תתקמ"ג ד"ה והנה). כי הוא נעשה כולו בבחינת כלים דפנים כמו פרצופי ב"ע עצמם וע"כ הליבש את זו"ן דאצילות, כי מאחר שלא היה לו עוד כלום מבחינת כלים דאחורים, הרי הוא שוה לבחינת זו"ן דאצילות. ועם זה תבין ביותר את דברי הרב בשער הקדמות המובא לעיל דף א' תתקמ"ד בד"ה ואחר, שכל החטא היה במה שהחזיר הווג פב"פ ועדיין היה הנחש נאחו שם. עש"ה. כי המלכות דחלל הפנוי שהיא נקודה

קכא) ואמנם מה שנשארו כלולים באדם ולא נפלו בקליפות הם הנקרא חלתו של עולם כנזכר, והחלה נטלת מן המשובח שבעיסה כמש"ה בהרימכם את חלבו ממנו, ולהיותם מובחרים לא שלטו בהם הקליפות כמו באחרות, האמנם להיות שנשרו ממנו בסבת חטאו, הסברא נותנת שנטל ממנו המשובח ונשאר בו הגרוע כיון שחטא, וגם לזה יש סיוע מן הפסוקים האומרים אנחנו טמאים לנפש אדם וכיוצא באלו, ובפרט במה שנתבאר אצלנו כי נפש אדם ר"ל מה שנשאר באדם היה בחי' נפש שהיא תחתונה שבכל הנשמות כנודע.

אור פנימי

ונמשכו שם הכלים הבלתי נבררים מי"ד קליפות לקבל חלקם משם, הרי נתגלה בזה העפר הטמון בין הדבקים, וכן נתגלה שורשו הא' של אדה"ר עצמו, אשר אינו מבחינת מלכות דאמא, אלא מעפר דהאי עלמא, כי נתפרקו כל התיקונים שהשיג ע"י הברורים דאו"א והעיבור, ואז נתקלקלו כל הברורים דכלים דאחורים, כי נפרדו מהרפ"ח הכלולים בהם, מחמת מלכות דחלל הפנוי שנתערבה בל"ב דאמא, והאור נסתלק מהם ומתו ויירדו שוב לקליפות כמקודם לכן. וז"ס מעפר אתה ואל עפר תשוב, כי עתה גילית בעצמך את החסרון שלך שאתה מן העפר דהאי עלמא ולא מעפר מן האדמה, וע"כ נפל מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, דהיינו מעולם אצילות עד לנקודה דעוה"ז.

וזה אמרו כאן (באות קי"ג) קודם שחטא היו כל אלו ששת אלפים דרגין דנשמתין כלולות בו וכאשר חטא אדה"ר נתמעט ועמד על מאה אמה וכו' אלף הב' דבריא שהם זו"ן, ושל ד' אלפים דיצירה ועשיה ולכן עמד על ק' אמה אבל בחינת הנשמות שמאלף שנים הראשונים שהם או"א דבריא לא לקחם, וכאשר נולד משה רבינו וכה לכולם.

פירוש: כי ע"י חטא דעצה"ד נאבדו לו כל בחינת אחורים. שהשיג ע"י העיבור יניקה מוחין דנוקבא עלאה, ולא נשאר בו כי אם בחי' הפנים שלו, כלומר, בחי' התכללותו בכלים דפנים של פרצופי ביי"ע, שהוא נקודת התוהו שלהם, (כנ"ל דף א' תתקמ"ז ד"ה וזה). הנחשב אצלו לכלי דכתר, אכן מבחי' נקודת התוהו דאו"א עלאין אין לו עתה אחר החטא שום אחיזה שם, כי שם הכלים דפוא דפנים דבריא, אלא רק מחזה ולמטה יש לו אחיזה, ששם הכלים דפוא של האחורים דבריא, הנקרא זו"ן דבריא

ונחזור לעניננו, כי נתבאר שקודם החטא, כבר היה אדה"ר כולו בבחינת כלים דפנים כמו זו"ן דאצילות, אשר אפילו בחינת האחורים שלו לא היה אחורים ממש, רק בחינת אחורים דפנים כמו זו"ן דאצילות, כנ"ל. ולפיכך היה מקבל אז מוחין שלמים כמו הזו"ן דהיינו הן מבחינת דעת עליון הן מבחינת דעת תחתון, כמ"ש לעיל בזו"ן ע"ש. אבל אחר שחטא בעצה"ד, ונגלה בחינת אחורים שלו, כנ"ל, דהיינו שורשו הא' שהוא מבחינת ל"ב נצוצין הכלולים בכלים דפנים דביי"ע, ואין לו חלק בכלים דפנים כלל, הרי אינו יכול לקבל עוד מבחינת דעת עליון כלום, שהוא בערך

קכב) האמנם דע כי שתי סברות אלו הם אמתים, כי מוכרח הוא שהקליפות שולטות בגרועות ולא במשובחות, ואם ח"ו היו שולטות גם במשובחות מכ"ש שהיו שולטים גם בגרועות ולא היה נשאר נפש כלל באדה"ר, א"כ ודאי שהמשובחות נשאר באדם, האמנם להיות כי הגרועות ניטלו ממנו ע"י חטאו, מוכרח הוא, כי גם המשובחות שנשארו בו גם הם נפגמו בצד מה ע"י חטאו ונסתלק אורם הגדול ונשארו בערך הגרועות הנקראים נפש אדם בלבד ולא רוח או נשמה וכיוצא.

קכג) והנה מה שנשארו בו הם בחי' הכתרים של כל הנשמות, והענין הוא כי הנה נתבאר שלא זכה אדם אחר שחטא אל הנשמות של או"א דבריאה אלא מזו"ן ולמטה, והנה הם עשרה פרצופין והם זו"ן דבריאה ואו"א זו"ן דיצירה ואו"א זו"ן דעשיה. והנה כל פרצוף כלול מ"ס וכל ספירה וספירה כלולה מעשר, נמצא שבכל פרצוף נכללים מאה

אור פנימי

הוא בחינת גוף, אלא הוא מקבל מדעת דאו"א, שהוא בחינת גוף וז"ת כמו הו"א, ע"ש. ודעת כולל ז"ת, דהיינו ו"ק ונקודה, הנקראים ברא וברתא. ועד"ז אדם דבי"ע, שהם נר"ן דצדיקים, שהם ג"כ בחינת גוף ולא ראש, מחויבים לקבל גם הם רק מבחינת הדעת שבפרצופי בי"ע, שהם בחינת ז"ת שבראש, הנקראים ברא וברתא, כנ"ל. וז"ש "טיפת הזרע של הזכר הוא מחסדים" דהיינו מבחינת ברא של הראש, "ושל הנקבה היא מטיפת הגבורות לבד" דהיינו מבחינת ברתא של ראש. כמבואר. ועד"ז יצא ג"כ נשמת אדה"ר, שהוא הכולל מכל הנשמות כנ"ל.

קכד) הכתרים שבכל הנשמות כי בהם לא שלטו הקליפות. כבר דברנו מזה בדיבור הסמוך, כי כל מה שיוצא בעיבור א', לא יוכלו להקליפות לשלוט בהם, וזהו כל ההפרש שיש בעולם התיקון על שביה"כ, כי אז בעולם הנקודים לא היה תיקון קיום בז"ת, וע"כ נשברו שם פו"א, משא"כ בעולם התיקון נעשה תיקון קיום בז"ת ע"י העיבור בבטן העליון, כנ"ל, וע"כ לא נשברו כאן הכלים דפנים של ז"א דאצילות שהם ו"ק

כנ"ל. וע"כ אינו כולל אחר החטא רק בחינת מאה אמה שהם מאה כתרים, דהיינו עשרה כתרים מעשרה פרצופים, שהם: זו"ן דבריאה, ואו"א זו"ן של יצירה, ואו"א זו"ן דעשיה, אבל באו"א דבריאה אין לו אחיזה, כי שם בחינת הכלים דפנים לגמרי, ואפילו האחורים שלהם שהם החו"ג דדעת עליון הם ג"כ בחינת אחורים דפנים, שבחינתם שוה לבחינת הפנים. אבל מחוזה ולמטה דבריאה, שהם זו"ן דבריאה, שהם בחינת פו"א דאחורים דבריאה ובחינת דעת תחתון, הוא יכול לקבל החו"ג שבהם. אבל מאו"א דיצירה הוא יכול לקבל החו"ג שבהם, כי יצירה ועשיה כולם הם בחינת אחורים וגוף כנודע. וע"כ יש לו עשרה פרצופים.

וזה אמרו באות (ק"ט) "המוח הג' של החו"ג משם יוצא טיפת הזרע להוליד ולדות אחרים, כי חו"ג נק' ברא וברתא ולכן טיפת הזרע של הזכר הוא מטיפת חסדים לבד, ושל הנקבה היא מטיפת הגבורות. כמ"ש לעיל (דף א' תתקנ"ב ד"ה והגוף), כי כל בחינה מקבלת מהבחינה שכנגדו בעליון, ולכן גם ז"א דאצילות אינו מקבל מבחינת חו"ב שבאו"א להיותם בחינת ראש וז"א

ספירות, והי' שבהם הם כתרים שבהם שהם: כתר שבכתר. וכתר שבחכמה וכתר שבבינה וכו', הרי כי בכל פרצוף יש עשרה כתרים, והנה הם עשרה פרצופים ובהם מאה כתרים. ואלו הם סוד מאה אמה שנשארו באדם הראשון, שהם הכתרים שבכל הנשמות, כי בהם לא שלטו הקליפות כנזכר.

קכד) ועוד ט"א, כי כיון שאדם הראשון אעפ"י שחטא, עכ"ז מבחר כל הנבראים הוא, כי יציר כפיו יתברך הוא, משא"כ בשום נברא, ובלי ספק כי המובחר שבכל הנשמות נשארו בו, והוא זכה אליהם יותר מכל שאר הנבראים.

קכה) ואמנם ע"י מה שחטא נפגמו גם הנשמות האלו כנז"ל ולא נשאר בהם הארה זולתי שיעור ההארה שהיה אל בחי' המלכיות האחרונות של הנשמות קודם שחטא, ונמצא כי אלו הכתרים שנשארו בו, אין הארתם רק שיעור הארת מלכיות, שהיה בתחילה קודם החטא, ולכן נקרא נפש אדם, כי המלכות נקרא נפש והבן זה. ונמצא כי כל הכתרים נשארו בו אפי' הכתר האחרון שבכולן שהוא הכתר של ספירת המלכות שבנוקבא דעשיה.

אור פנימי

ונקודה, ועד"ז נשארו ג"כ כל הכלים דפנים דפרצופי בי"ע, ונשמת אדם הראשון, דהיינו ג"כ בחינת ו"ק ונקודה שבהם, שנתקנו בעיבור הא'. ונתבאר שם כי כל הפרצופים דבי"ע הם בחינת הכלים דחב"ד חג"ת עד החזה, ושורש אדה"ר הוא בחינת נקודת החזה עצמה עש"ה.

הרי שערך פרצופי בי"ע עם נר"ן דאדה"ר, הם כערך ז"א ונוקבא דאצילות וכמו שז"א חזר ונתמעט בסבת החטא לבחינת ו"ק, והנוקבא נתמעטה לבחינת נקודה, דהיינו החזה הדבוקה בחב"ד חג"ת דז"א, הנבחנת לבחינת כתר דכלים ובחינת מלכות דאורות, וכל ט"ת שלה ירדו לבי"ע, כן עד"ז ממש, לא נשאר לאדה"ר, רק בחינת הנקודה דחזה, שהיא השורש שלו הנכלל עם הכלים דפנים דכל פרצופי בי"ע, אבל הטי"ת שלו, שהם כולם אחורים, הנה

קכה) הכתרים שנשארו בו אין הארתם רק שיעור הארת מלכיות שהיה בהם בתחילה קודם החטא וכו', והבן זה. והנה ודאי שצריכים להבין זה, למה בבחינת הכלים נשאר ממנו הכלי דכתר, שהוא המשובח שבו, ובבחינת האורות נשאר ממנו רק אור הנפש, שהוא הגרוע שבו. אכן הטעם הוא מפני הערך ההפוך הנבחן תמיד בין כלים לאורות, כי בכלים נמצא תמיד כי העליונים נגדלים מתחילה, והיפוכו באורות, שהם נמצאים תמיד שהתחתונים נכנסים מתחילה. כנודע. ולפיכך בעת שלא נשאר באדה"ר זולת הכלי דכתר הרי לא נשאר בו זולת אור

קכה/ב) הכלל העולה, כי שלשה בחינות נתחלקו כל הנשמות שהיו כלולות באדה"ר, שהם בעשרה הפרצופין הנז' מזעיר דבריאה עד נוקבא דעשיה, והם אלו, בחינה הא' העליונה כולם, היא הנקראת זיהרא עילאה שניטלה מאדה"ר, ולא שלטה בהם הקליפות כלל ח"ו, אלא שנסתלקה ממנו ע"י חטאו אשר חטא, ולא זכה אליה עד שבא חנוך הוא מטטרו"ן ולקחה. כמו שנתבאר אצלנו בפ' קדושים בס"ת דף פ"ג ע"ב ע"ש. והוא בחינת האורות הנקראים יחידה חיה נשמה ורוח, שבכתרים שבכל ספירה וספירה שבי"ס שבכל פרצוף ופרצוף מעשר הפרצופין הנזכרים.

קכו) בחינה השנית גרועה ממנה, היא נשארה באדה"ר אף אחר שחטא וגם בזו לא שלטו הקליפות, והיא נקראת חלתו של עולם, כנזכר, והיא בחינת האור הנק' נפש שבכתרים שבכל ספירה וספירה שבי"ס

אור פנימי

היותר תחתון, שהוא אור הנפש, הנבחן לאור המלכות, כי כן נבחינים גם פרצופי בי"ע, שמבחינת הכלים נשארים בהם הכלים העליונים שהם חב"ד תג"ת עד החזה, אבל מבחינת האורות אין בהם אלא ו"ק, שאור הרוח מתלבש בהכלים דחב"ד, ואור הנפש בהכלים דתג"ת. ועד"ז הוא בז"א ונוקבא, שמבחינת הכלים נשארו בו העליונים שהם חב"ד תג"ת, אבל מבחינת האורות אין בו אלא רוח נפש, וכן הנוקבא דז"א, כי מבחינת הכלים נשאר בה הכתר שבה, אבל מבחינת האורות אין בה אלא אור המלכות לבד, דהיינו אור הנפש.

קכה/ב) הכלל העולה כי ג' בחינות נתחלקו כל הנשמות וכו'. שהם: הזיהרא עלאה, שנסתלק ממנו מחמת החטא וחזר לשורשו. בחינה הב' היא נקודת החזה של פרצופי בי"ע, ששם שורש נשמתו של אדה"ר, הנקרא כלי דכתר שלו עם אור הנפש, שלהיותה כלי דפנים לא שלטו בו הקליפות ולכן נשאר בו. כנ"ל, בדיבור הסמוך, בחינה הג', הם הט"ת שלו, שהם מעיקרם בחינת האחרים, הנה בהם היה ענין הנחש שהטיל בהם זוהמא ועשתי עשרה פרצופים נפלו הנצוצים והכלים שלהם לקליפות, דהיינו מאמא דבריאה ולמטה כנ"ל. וכל הכלים דכתרים שלו, הנקרא חלתו של עולם ששורשם בנקודת החזה שבפרצופי בי"ע, כנ"ל, הם כולם נשארו בו כדי להלביש את אור הנפש שנשאר בו, כנ"ל, חוץ מהכתרים שבב' פרצופים העליונים שהם או"א דבריאה, שמהם לא נשאר בו שורש, לא באור ולא

שבכל פרצוף ופרצוף מעשר הפרצופים הנזכרים. וב' בחינות אלו, הא' והב' אינם קודם החטא אלא בחינה א', שהם הכתרים בשלימותם, ואחר שחטא נתחלקו לב' בחינות.

קכז) שלישית גרועה משניהם, והיא כל שאר הנשמות, שהם כל אורות ט' בחי' נפרדות התחתונות שבכל ספירה מעשר הספירות שבכל פרצוף מעשר הפרצופים הנ"ל. ובאלו שלטו הקליפות על ידי חטאו של אדה"ר, ונשרו ממנו ונפלו לעמק הקליפות, ולא יושלם תיקונם אלא עד בא משיח בן דוד כנז"ל, וכשיושלמו כולם לבא בעולם ולהתקן אז משיח בן דוד בא.

אור פנימי

פירושן נצוצין, כי הרב דרכו לכנות לפעמים את הניצוצין בשם אורות. וזה הכלל, כל אור מנרנח"י נמשך מא"ס ב"ה, וע"כ אין שי"ך בו אלא התפשטות והסתלקות לבד, וכל אלו השינויים האמורים בו, הם רק מפאת התלבשותו בהכלים הבאים ע"י זווגים המעלים או"ת, ועל ידו מתבררים גם הכלים שנשברו מהז"מ דמיתו, המיוחסים להתלבשות האורות ההם. ולפי שאין אור בלי כלי, נמצא שהתחתון אינו מקבל מאור א"ס אלא לפי מדת הכלי, ומכאן באים ערכי השמות נרנח"י באור, אע"פ שבאור עצמו אין שום שינוי כלל מראש הקו עד סוף המלכות שבעשית. אמנם החטא גורם שיתקלקלו הכלים דאחורים הנבררים מהקליפות, כמ"ש לעיל באורך, שמתוך זה מסתלק תכף מהם אור העליון, ואלו הרשימות הנשארים מהאור תוך הכלים, הנקראים ניצוצין, הם המכונים בשמות שנשרו מאדה"ר ונפלו לקליפות כי הם נופלים ביחד עם הכלים המקולקלים אל הקליפות. ועליהם אומר הרב שנפלו לעמקי הקליפות דהיינו רק הניצוצי נשמות עם הכלים דט"ת, אבל האורות דט"ת, שהם יחידה חיה נשמה רוח, הם נסתלקו לשורשם. ולפי הבירורים ע"י המעשים טובים של התחתונים, מעלים ומבררים את ניצוצי נשמות ההם מן הקליפות וחוזר ומתלבש

בכלי, מטעם שנתבאר לעיל ע"ש. ואלו זכה בהם משה, כי אחר שבירר הט"ת דבינה דאדה"ר שנשרו ממנו, זכה גם אל הכלים דכתרים דא"א, כמ"ש הרב, שז"ס משה זכה לבינה. ועי' בבית שער לכונות (אות קכ"ט ובאור פשוט בד"ה ובחטא ותבין ביותר את הדברים הללו).

קכז) אורות ט' בחינות הנפרדות התחתונות שבכל ספירה מעשר הספירות שבכל פרצוף מעשר הפרצופים וכו' ונשרו ממנו ונפלו לעמקי הקליפות. אין הכוונה על האורות נרנח"י עצמם, שהיו מלוכשים באלו הט"ת דכל פרצוף מנשמת אדה"ר, כי באורות לא שי"ך אלא רק התפשטות והסתלקות, ולא ח"ו ירידה לקליפות. והרי אפילו בשביה"כ של ז' המלכים דמיתו, ששבירתם היה קשה ביותר מבחטא דעצה"ד, שהרי שם נשברו פנים ואחור דכל הו"ת, אבל כאן נשארו הכלים דפנים כולם בשלימותם, הן בזו"ן דאצילות, והן בכל פרצופי ב"ע והן בנשמת אדה"ר. כי כל אלו הכתרים שנשארו באדה"ר, הוא מטעם היותם כלים דפנים, כנ"ל, ועם זה אומר שם הרב להדיא, כי רק הניצוצין והכלים נפלו לקליפות ולא האורות ח"ו. עי' בע"ח (שי"ח פ"א) מכ"ש כאן בעה"ד. אלא אורות אלו שכתב כאן הרב,

* (קכח) והנה כבר בארנו לעיל כי יש ב' מיני זווגים לאו"א דאצילות: הא' הוא היותם שוין וארוכין בכל גובה קומתן, הב' הוא היותן בקצרות קומה כנ"ל, שהוא סוד ישסו"ת. והנה גם בזו"ן יש ב' מיני זווגים אלו: הא' הוא בהיותן זו"ן שוין בקומתן, הב' הוא כשהנוקבא אינה מגעת רק עד החזה דז"א לבד בהיותן אב"א. והנה הזווג הא' נקרא זווג פב"פ, והב' נק' אב"א. והנה אחר שידעת חלוקי אבי"ע איך הם, נבאר ונאמר, כי הנה לפי שכל מציאת ההולדה לנשמות חדשות אינה רק ע"י המוחין העליונים דאו"א כנ"ל, ולכן עד מקום שמגיע הארת זווג או"א, יש שם בחי' הולדה וזווג, אך משם ואילך לא יש זווג.

אור פנימי

בהם אור א"ס ב"ה, הנקרא נרנח"י. והבן הדברים היטב. ואלו ג' בחינות שכותב כאן הרב, נוהגים בכל ספירה וספירה פרטיות שבעשרה פרצופי ב"ע הנ"ל, כי אלו הרוח נשמה חיה יחידה שנסתלקו מן הספירה, נקראים זיהרא עילאה, והוא בחינה הא'. ואור הנפש עם הכלי דכתר שבאותה הספירה הנשאר בה, היא בחינה הב'. וט"ס תחתונות שבאותה ספירה דהיינו הכלים חו"ב תו"מ שבה עם הניצוצין הנשארים באותם הכלים הם נשרו ונפלו לעמקי הקליפות, והיא הבחינה הג'.

קל' ב' מיני זווגים לאו"א וכו' וזווג הב' דאו"א דאצילות, הוא פחות יותר לכן הוא לצורך או"א דבריאה שיתנו מוחין לזו"ן דבריאה. פירוש כי זווג הא' דאו"א הוא, בעת שנעשים פרצוף אחד עם ישסו"ת ועולים לג"ר דא"א, ויש להם קומת ע"ב, ואז יכולים להשפיע מוחין דהולדה לזו"ן דאצילות. וזווג הב' של או"א, הוא בעת שאו"א הם מוחין דס"ג, ומלבישים רק מפה דא"א ולמטה, והזווג נעשה בישסו"ת בסוד הרכנת ראש דאו"א אליהם, כי או"א עלאין נקראים שניהם אבא, וישסו"ת נקראים שניהם אמא כנודע. והזווג הזה אינו מספיק למוחין דהולדה, אלא רק להחיות העולמות

בלבד. והטעם הוא מפני שהוא בחינת חסדים מכוסים כטבע הבינה דאור ישר שהמוחין שלה הם בסוד כי חפץ חסד הוא ודוחה הארת חכמה, וע"כ אין במוחין אלו בחינת הולדה, כי אין מוחין דהולדה לז"א רק באור חיה, דהיינו בתארת חכמה. ועכ"ז, אע"פ שאין המוחין דס"ג מספיקים לבחינת הולדה לזו"ן, כנ"ל, מ"מ הם מספיקים למוחין דהולדה בשביל עולם הבריאה, והוא מטעם, כי עולם הבריאה כולו בחינת בינה הוא, כי אפילו המקום ב"ע נעשה מב"ש ת"ת שמחזה ולמטה דו"ת של הנקודים, שהם זו"ן דבינה דגופא, ומכ"ש הפרצופים של הבריאה, שכבר עלו ונעשו לבחינת ישסו"ת דאצילות קודם החטא. ולפיכך אפילו לאחר החטא דעצה"ד שהבריאה נפלה למתחת הפרסא דאצילות, מ"מ לא אבדה מחמת זה צורת הכלי שלה, וגם עתה היא נחשבת כולה לבחינת כלים דבינה, וע"כ גם היא בבחינת חפץ חסד כמו הבינה דאו"י ודוחה ממנה חכמה. וע"כ יכולה גם עתה לקבל המוחין דישסו"ת דאצילות כמו שהיתה מקבלת משרם נפילתה למטה מפרסא, כי אין הפרסא מפסקת כלל על אור הבינה, כי אין צמצום נוהג רק על החכמה לבד, ולפיכך, יש לאו"א דבריאה מוחין שלימים דישסו"ת דאצילות, דהיינו

* ע"ח ח"ב שער מ"ז: שער סדר אבי"ע סוף פ"ד דף שס"ד ט"ב אמצע ד"ה ונחזור לענין.

קבט) והענין כי הכתוב אומר שארה כסותה ועונתה לא יגרע, והנה ג' אלו לא נמצא ביחד רק באצילות בסוד עונה הנשמות החדשות, וכן יש ג"כ בבריאה רק שהם בסוד המלאכים כנ"ל, וביצירה חסר סוד העונה, ובעשיה לא יש רק שארה לבדה.

קל) והענין הוא כי הלא הזווג הראשון דאו"א המעולה הוא לצורך זו"ן דאצילות עצמו, שיולידו נשמות הצדיקים חדשות ממש. וזווג הב' דאו"א דאצילות הוא פחות יותר, לכן הוא לצורך או"א דבריאה שיתנו המוחין לזו"ן דבריאה, להוליד נשמות המלאכים החדשים ממש, כי כיון שזווג או"א מגעת שם לכן יש שם בחי' זווג והולדה ממש, שזהו סוד עונתה האמורה בתורה, כי ע"י הארת הזווג או"א בה, יש שם ג"כ בבריאה בחי' מוחין, כי יש שם או"א כנ"ל בסוד אמא מקננא בכורסיא בג' ספיראן, אבל להיות זה זווג הב' יותר גרוע, לכן אין מולידין נשמות רק מלאכים לבדן לעולם היצירה.

קלא) והנה יש עוד ב' זווגים בזו"ן דאצילות אמנם הראשון שהוא יותר משובח הוא לצורך היצירה וזווג הב' נמשך לצורך עשיה האמנם להיות כי שורש ב' זווגים אלו נמשך מזו"ן, אשר שרשם לא היה רק ו"ק לבד בלתי מוחין, ולכן כאשר היא מאיר ביצירה בסוד ו' ספיראן מקננא ביצירה אינן מאירין ביצירה רק ו"ק לבד, ואין פרצוף בכל היצירה יותר מו"ק בלתי מוחין, לכן אין הולדה לזו"ן דיצירה, וכ"ש בעשיה.

אור פנימי

קומת ס"ג, שיש בהם מוחין דהולדה כי דהולדת נשמת מלאכים חדשים לזו"ן מתוך שהם אצלה בחינת ג"ר הם מספיקים דבריאה. לה למוחין דהולדה.

וזה אמרו "וזהו הב' דאו"א וכו'", קלב) שורש ב' זווגים אלו נמשך מזו"ן המוחין דזו"ן דבריאה להוליד נשמות המלאכים החדשים ממש שזהו עונתה האמורה בתורה וכו', וז"ס אמא מקננא בכורסיא דהיינו כנ"ל, כי אפילו בעת היותה מתחת הפרסא, יכולה לקבל מוחין דישסו"ת דאצילות כמו בעת שהיתה מלבשת לישסו"ת דאצילות, כי אין הפרסא מפסקת על אור אמא כלל, כנ"ל, וע"כ אמא מקננא בכורסיא, כי ישסו"ת עצמו דאצילות יכול להתלבש באו"א דבריאה, וליתן מוחין

קלב) שורש ב' זווגים אלו נמשך מזו"ן וכו' ומזווג הא' דזו"ן דאצילות שהוא פב"פ נמשך חיות אל היצירה בבחינת ו"ק. ומזווג הב' שהוא אב"א נמשך החיות לעשיה להחיותן בבחינת ג' גו ג'. ולכאורה תמוה, כיון שהם מקבלים מזו"ן פב"פ שהוא מוחין דע"ב להולדת נשמות הצדיקים, כנ"ל בדיבור הסמוך, א"כ היו צריכים המוחין דיצירה להיות חשובים יותר ממוחין דבריאה, כי מוחין דבריאה אינם אלא מקומת ס"ג ובחי"ב, כנ"ל בדיבור הסמוך,

* קלב) ועתה נבאר ענין הפרש בין יצירה לעשיה, כי יצירה יש בה כסותה ועשיה אין בה רק שארה. והענין: כי הלא כל הב' זווגים דזו"ן אינם אלא להמשיך חיות ושפע אל היצירה ועשיה לבד לצורך עצמן, ולא לצורך הולדה וזווג. ומזווג א' דזו"ן דאצילות שהוא פב"פ, נמשך חיות אל היצירה בבחי' ו"ק. ומזווג הב' שהוא אב"א נמשך החיות אל עשיה להחיותן בבחי' ג' גו ג'.

אור פנימי

ולמה אין ביצירה רק מוחין דו"ק, ואין שם בחינת עונה אלא רק שאר וכסות. וצריך שתזכור מ"ש הרב לעיל (בדף א' תתקל"ב אות ע"ט) כי הבחינה השניה שהיה בע"ש אחר שעה חמישית, דהיינו שעלה בריאה במקום ישו"ת דאצילות ויצירה במקום ז"א, ועשיה במקום הנוקבא בעת היותה אב"א עם הז"א, דהיינו מחזה דז"א ולמטה, וכן היה העשיה מלבשת ליצירה מחזה דיצירה ולמטה, ושש תחתונות דיצירה היו עוד למטה מפרסא דאצילות. ואמר שם שהוא מצב העולמות לאמיתתם. ע"ש. ונתבאר שם הטעם, מפני שכל קומת א"א דאצילות שייך לז"א, משום שא"א מלביש על הז"א דעולם הנקודים, אשר בעת שיבררו כל הש"ך נצוצין ויתקנו הז"מ דמיתו, יחזור ז"א למקומו הראשון שלו שבז"ת דנקודים, שהוא עתה כל מקומו של א"א. ע"ש. ונמצא שבבחינה השניה, שאז כבר עלה ז"א לא"א והלביש כל קומת האצילות, הרי שב למקומו האמיתי, ונמצא אז אשר כל ג' העולמות בי"ע, נעשו לבחינת מחזה ולמטה שלו, שהרי הם עומדים במקום ישו"ת וזו"ן דאצילות, שהם מקום המחזה ולמטה דא"א, ועתה הוא מקום המחזה ולמטה דזו"ן. ונודע, כי אפילו בעת שז"א משיג מוחין דע"ב, שהם הארת החכמה, מ"מ אין החכמה מתגלה בו אלא מחזה ולמטה, אבל מחזה ולמעלה נשאר בחסדים מכוסים. ויוצא מזה, כי כל ההארת חכמה שז"א

מקבל בעת הלבשתו לקומת א"א, הם מתגלים רק בג' העולמות בי"ע, שהם עומדים מחזה ולמטה שלו. ואם תבחין עוד בג' העולמות בי"ע גופייהו, הנה גם הבריאה, העומדת בת"ת דז"א, וגם היא אינה צריכה למוחין דע"ב, וגם היא דרכה בחסדים מכוסים כמו המחזה ולמעלה, ומה שמקבלת המוחין דע"ב הוא רק להשפיע לעולם היצירה, שהוא בחינת הכלים דז"א, שאין תיקונו אלא במוחין דע"ב, דהיינו בז"א דאז"י, שכל ההפרש בין בינה דאז"י לז"א דאז"י הוא, שבינה היא בחינת חסדים מכוסים בלי חכמה, כי היא דוחה חכמה וחפצה רק בחסדים, אלא בעת שמאצלת לז"א דאז"י, הוא ממשכת לו הארת חכמה שהיא מוחין דע"ב, כנ"ל בחלק א' דף ה' ד"ה וטעם. ע"ש. וע"כ נמצא גם בסדר אצילות הפרצופים, שכל זמן שאין לז"א הארת חכמה, אין שום גילוי לבחינתו עצמו, ונחשב אז הז"א בלי ראש. ולפיכך נבחן רק עולם היצירה שהוא בחינת אחורים דז"א, ועומד במקומו, והוא עיקר המקבל אלו המוחין דע"ב שיש לז"א בעת הלבשתו לג"ר דא"א, שהוא קומת ע"ב. כנודע.

אמנם עולם העשיה אינה מקבלת אז המוחין האלו, משום שגם הנוקבא דז"א עצמו, לא עלתה עדיין עם הז"א אל הג"ר דא"א, אלא שהיא עומדת במקום או"א ומלבשת לז"א מחזה ולמטה, שהוא בחינת אב"א. וע"כ גם עולם העשיה מלבשת את

* ע"ח ח"ב שער מ"ו: שער סדר אבי"ע פרק ח'.

קלד) והנה סוד החיות והשפע, הוא סוד המזון הרמוז בכתוב שארה, ובדבר זה שוין יצירה ועשיה, אך מה שנתוסף ביצירה יותר מבעשיה, הוא סוד כסותה.

קלד) והענין כי סוד הכסות מורה על היות לעולם היצירה כסות ומכסה מן עולם אחר המכסה עליו שהוא עולם עשיה המכסה על עולם יצירה, כנודע. כי כל תחתון נקרא מכסה עליון, וכן היצירה מכסה על הבריאה וכיוצא בזה וסוד כסות זה הוא בבחי' הכלים דעשיה ולא בבחי' העצמות.

אור פנימי

המחזה ולמטה דיצירה, בבחינת אב"א. שפירוש, ואחוריהם ביתה ופניהם מגולים כלפי חוץ. כלומר, שכותל דנה"י נגנו פניהם ע"י תיקון הארת אחורים מאמא הדוחה חכמה, וע"כ אין הנה"י שלה מתעוררים בה להתפתח ולקבל חכמה ורק הכותל דתג"ת עד החזה שולט בה, שהוא המקבל רק חסדים מכוסים. הרי שעולם העשיה אינה מקבלת כלום ממוחין דע"ב, אפילו בעת עלית ב"ע לאצילות שמטרם החטא.

וזה אמרו "כי הלא ב' הווגים דו"ן, אינם אלא להמשיך חיות ושפע אל היצירה ועשיה וכו', ומזווג הא' דו"ן דאצילות, שהוא פב"פ, נמשך חיות אל היצירה, בבחינת ו"ק. ומזווג הב' דו"ן שהיא אב"א, נמשך החיות אל העשיה להחיותם בבחינת ג' ג' ג' והיינו כמו שנתבאר, כי עיקר מצב העולמות לאמיתתם, הוא כמו שעמדו בבחינה השניה בע"ש לאחר שעה חמשית שמטרם החטא, אשר אז היה היצירה מקבלת מזווג ו"ן פב"פ לצורך הולדת נשמות, דהיינו המוחין דע"ב שבג"ר דא"א, שממנו באים הולדות נשמות הצדיקים, ועולם היצירה נבנת משום זה לעיקר הנושא להארת חכמה, כנ"ל. ולפיכך, עתה בעת נפילתה למטה מפרסא דאצילות, אין המוחין דס"ג מספיקים לה לבחינת ג"ר ומוחין, כי אין לה מוחין אלא רק מזו"ן פב"פ, דהיינו מוחין דע"ב, וע"כ לא תוכל לקבל מזו"ן

קלד) הכסות מורה על היות לעולם היצירה כסות ומכסה מן עולם אחר המכסה עליו. פ"י כי נתבאר לעיל שאפילו בתכלית הגדלות של ב"ע, דהיינו בעת עליתם לאצילות, נשאר עשיה בבחינת אב"א, כנ"ל

קלה) ואמנם נמשך ליצירה ב' הארות: הא' חיות ליצירה עצמה, והב' חיות לבחי' עשיה המכסה עליו. וזה שארה כסותה. אך עשיה שהוא עולם התחתון מכולם, ואין אחר למטה ממנו שיכסה אותו, לכן אין בו רק שארה שהוא חיות ומזון אל העשיה. אך כסות אין לה כנ"ל.

קלו) וזהו מלת שארה, מלשון שיורין. כי באצילות נתקן הכל בסוד פרצוף גמור ובבריאה חסר מעט, וביצירה חסר יותר, אך בעשיה לא יש שום תיקון, רק מה שנשתייר לה, הוא בחי' א' של ג' גו ג', של סוד העיבור, כי זווג המועיל לבחי' זו אינו רק לצורך חיות להן עצמן, דוגמת החיות הניתן לעובר בהיותו במעי אמו.

קלז) נמצא כי מזווג הא' דז"א דאצילות מאיר באו"א דיצירה שיזדווגו לתת חיות לבניהן לזו"ן דיצירה בבחי' יניקה שהם ו"ק, ומזווג הב' נמשך הארה לאו"א דעשיה כדי שיזדווגו לתת חיות לבניהן זו"ן דעשיה בבחי' עיבור ג' גו ג'.

קלח) וכנגד עולם זה, הנקרא שארה, נאמר והיה שארית יעקב בגוים, כי היא בחינת שיורין שנשתיירו בבחינת ראשונה של ג' גו ג'. והנה

אור פנימי

בדיבור הסמוך. וטעם הדבר הוא, משום שאין בירורים לבחינת ג' דחיה, מחמת הגניזו דאו"א הפנימים ששמשו בנקודים, וכל המוחין דע"ב הנמשכים בשתא אלפי שני הם רק בחינת ו"ק דחיה. ולפיכך בעת עלית היצירה לאצילות ומקבלת שם מוחין דע"ב, אינם מלוכשים בו, אלא מטבורו ולמעלה בלבד, כי יש תמיד ערך ההפוך בין כלים לאורות, שבכלים העליונים נגדלים תחלה, ובאורות להיפך, התחתונים נכנסים תחלה. וע"כ, כיון שהיצירה אינה מקבלת רק בחינת תג"ת נה"י דמוחין דע"ב, נמצאים מתלבשים בתב"ד תג"ת של הפרצוף והנה"י ריקנים. ובכדי שלא יתעוררו אלו הנה"י דיצירה הריקנים להמשיך להם מוחין דע"ב, ע"כ המה צריכים לכסות ומכסה שיכסה עליהם. וכיון שבעשיה כבר נתקנה שם בתיקון דאחוריהם ביתה בדומה לנוקבא דז"א

קלח) שיור הקדושה אלו נקרא שארית יעקב וכו' וז"ס שארית יעקב בגוים שהם הקליפות בסוד ואמר הדור האחרון שהוא נקרא שארית יעקב שהוא בחינת מטי רגלין

שיוור הקדושה אלו, נקרא שארית יעקב, שהוא בעשיה, אשר שם כל הקליפות ואלהים אחרים. וז"ס והיה שארית יעקב בגוים, שהם הקליפות. ואם תזכור מ"ש לך בסוד ואמר הדור האחרון, שהוא הנקרא שארית יעקב, שהוא בחי' דמטי רגלין ברגלין, ותבין הפסוק זה יותר וד"ל.

קלט) והרי בארנו ב' בחי' זוג זו"ן דאצילות: א' זוג פב"פ, בהיותן שוין בקומתן, והב' הוא זוג אב"א. וב' זוגים אלו א' ליצירה וא' לעשיה. ואמנם מצינו ראינו זוג ג' לזו"ן, והוא בהיותה קצרת הקומה עד החזה דז"א לבד, אך הם פב"פ וזה הזוג ממוצע בין ב' הזוגים הנ"ל, וא"כ למה לא נברא עולם אחר נגד זה הזוג הג'.

קמ) והתשובה לזה, כי הלא עיקר הזוגים הם ב' הנ"ל לבד. והענין כי קודם שבא אדה"ר וקודם בריאת עולם היו זו"ן אב"א. ולכן כל העולמות כולן היו אב"א בסוד העשיה שהוא אב"א, לכן ט"ל מלאכות הם בסוד העשיה, כי שם הוא המעשה, וכולם היו בסוד אב"א.

קמא) ואחר שבא אדה"ר ותיקן ע"י תפלתו את העולמות בסוד לעבדה ולשמרה, הנה עד שבא אדה"ר היו ו' ימי המעשה בסוד ט"ל

אור פנימי

ברגלין. כי השם יעקב רומז ל' עקב, שהם יוד ניצוצי אורה השבויים בקליפות בעולם העשיה שהוא בחינת "עקב" של א"ק. כמ"ש הרב בע"ח שער ג' פרק ב', ע"ש. ואלו העשרה ניצוצין ה"ס ל"ב האבן, שאין לו בירור בכל שתא אלפי שני, כי הם בחי' המלכיות כולם של הכלים דז"מ דמיתו, ומתוך שהמלכות דצמצום א' נגנזה ברדל"א, שאינה משמש עמה כלום לצורך עולמות התחתונים ממנו, ואין בה שום זוג, ע"כ אין שום מציאות שיתבררו אלו ל"ב המלכיות. והם בשביה גמורה בין הקליפות במשך השתא אלפי שני. ואלו הם השיוורין שנשתייר מן הקדושה אחר כל הבידורים כולם של העולמות, הנקרא שארית יעקב שבעשיה. וה"ס שארית יעקב בגוים, כי הם בשביה בין הקליפות. וז"ס ואמר הדור האחרון, דהיינו בעקבתא דמשיחא בעת גמר התיקון, אז יתגלה זוג ברדל"א על המלכיות

דצמצום א' שלו, ויאיר קומת היחידה, שה"ס משית ויתבררו גם השיוורים שבעשיה הנ"ל, וממילא יתבטל כל צמצום הב', וישוב הבי"ע להיות אצילות, כי רגלי כל פרצופי אצילות יתפשטו בשוה עם רגלי פרצופי א"ק, וז"ס דמטי רגלין ברגלין, כי רגלי אצילות ישתוו עם רגלי א"ק, ויעמדו שניהם בשוה על נקודה דעוה"ו, בסו"ה ועמדו רגליו על הר הזיתים.

קמא) אדה"ר ותיקן ע"י תפלתו את העולמות בסוד לעבדה ולשמרה וכו' וחזרו זו"ן פב"פ. כי בעת שנברא, לא היה אלא ראשו וגרוננו בג"ע, ואז נאמר ויניחנו בג"ע לעבדה ולשמרה, דהיינו שיעלה מ"ן ויעלה כל בי"ע לאצילות, כמו שנעשה בע"ש בין הערבים שאז שבו הזו"ן פב"פ, וגם היצירה ועשיה שהלבישו את הזו"ן שמלמטה, שבו

מלאכות הנ"ל בהיותן אב"א, ואז הוא גרם הנסירה העליונה, וחזרו זו"ן פב"פ, והיה יום השבת, לכן נאסרו כל הט"ל מלאכות בשבת, כי גורם להחזיר העולמות אב"א כבתחלה.

קמב) והנה סבת היותן בתחלה אב"א. הוא מפני כי אשר עדיין לא נתקנו ג"ר, וירד האור בז"ת, ולא יכלו לסבול ומתו. וז"ס ואלה המלכים וגר'. וכאשר נתקנו ג"ר בסוד פרצוף, נתמעט האור ויכול הז"א (לסובלו) כמבואר אצלינו כי המיעוט הוא סבת תיקון אל המקבלים. ואמנם הקליפות נעשה מאלו המלכים משווריהם.

קמג) וכאשר נתקנו אר"א, ירדו הדינין לתתא בזו"נ. וכאשר נתקנו זו"ן ראה המאציל יתברך שאם יתוקנו בבחי' פב"פ יתאחזו הקליפות והדינין באחורים שלהם, להיותן דינין, בפרט שהם לתתא. לכן תיקנם אב"א, ועי"ז לא יכלו להתאחזו שם. כי להשמר שלא יתאחזו בפנים זה א"צ ודאי, שאין להם שום אחיזה.

אור פנימי

ג"כ פב"פ, כנ"ל בדברי הרב (דף א' תתקל"ח אות פ"ז). ואין להקשות לפי"ז איך אומר הרב תכף להלן באות קמ"ד, שלא תיקן רק לעולם היצירה, אבל עולם העשיה נשאר אב"א. והענין הוא, כי העליה דפב"פ בבחינה השלישית, הן ליצירה ועשיה, והן לזו"ן העליונים, לא הספיק אלא למחזה ולמעלה דעולם העשיה וכן של הנוקבא העליונה אבל המחזה ולמטה היה נשמרים עוד בתיקון דאב"א, כי המלכות נגנזה ברדל"א, ואין עליה זווג, ואין בירור לל"ב האבן, הנבחן למ"ן דמלכות, וע"כ מוכרחים המחזה ולמטה דעשיה להשאר בבחינת אב"א, כי שם נדבקים שורשי הקליפות המיוחסים לל"ב האבן. וזה אומרו להלן "אדה"ר לא היה יכול לתקן רק העולמות העליונים אבל העשיה נשארת אב"א.

קמג) וכאשר נתקנו אר"א ירדו הדינין לתתא בזו"ן וכו' לכן תיקנם אב"א. כי מטרם תיקון אר"א, היה אפשר לחיצונים

להאחזו גם בג"ר, כי ע"כ יצאו אר"א דנקודים בעת הקטנות באב"א, כנודע. אמנם אחר שנתקנו אר"א במסך דבחי"ב, שהוא קומת ג"ר דבינה הנקרא ס"ג, הנה מאז ואילך אין אחיזה לחיצונים בג"ר, ונעשים אלו המוחין קבועים לתמיד באר"א, והם תמיד פב"פ בסוד זווג דלא פסיק, והם מלבישים לא"א מפה עד החזה. אמנם אז ירדו הדינין לזו"ן, כי אלו מוחין דס"ג ה"ס חסדים מכוסים כטבע הבינה בסוד כי חפץ חסד הוא, אבל ז"א אין לו מוחין אלא מחסדים מגולים בהארת חכמה, שהם המוחין דע"ב שגם באר"א עצמם אינם קבועים תמיד. וז"ש כאשר נתקנו אר"א ירדו הדינין לזו"ן. כלומר, כי תיקון זה הועיל רק לאר"א, כי נתפרדו הדינים מהם לגמרי, ואין שום ירידה נוהג בהם. אבל תחת זה ירדו הדינים לזו"ן, דהיינו אפילו בעת שזו"ן מקבלים המוחין דנשמה מקומה זו דאר"א, אינם מספיקים להם אלא לבחינת מחזה ולמעלה, דהיינו לבחינת ג"ר דכלים דזו"ן, ששם מספיקים הם חסדים מכוסים, אבל מחזה

קמד) ואח"כ כשבא אדה"ר ותיקן מעשיו, וע"י תיקון מעשיו, וגדר הכרם וקצץ הקוצים הנאחזין שם, וכרת כל הקליפות משם, החזירן פב"פ. ואמנם אדם הראשון לא היה יכול לתקן רק עולמות עליונים, אבל עולם עשיה שכולו קליפות לא תיקן ונשאר עולם זה בבחי' אב"א.

קמה) ושם באותן האחורים להיות שם קליפות רבים, פסולת מרובה על האוכל יש אחיזה לחיצונים שם, בין אותן האחוריים בין הדבקים, והם סוד אלהים אחרים. פי' אלהים הנדבקים באחורים. ואלו הם בעשיה, כי בבריאה תמן אמא מקננא, והיא סוד הוי"ה בניקוד אלהים. אך כאן בעשיה, הם סוד אלהים אחרים כנ"ל.

אור פנימי

ולמטה נשארים בחסרון מוחין, כי שם הם צריכים לחסדים מגולים, וע"כ נשארו בהם הדינים והוכרחו להתקן שם אב"א בסוד ואחוריהם ביתה ופניהם מגולים כלפי חוץ, שתיקון זה משמר אותם מאחיזת חיצונים, כנ"ל בדיבור הסמוך.

וזה נקרא דביקת הכותלים אב"א. כי כותל הו"א הוא כולו דחג"ת, כי הנה"י שלו שייך לנוקבא שלו, אבל כותל הנוקבא, היא כותל דנה"י, אלא הנה"י שלה כלול ג"כ מתחג"ת, וע"כ נעשה בה התיקון שעיקרה דהיינו הנה"י, נגזרים ביתה, ורק התחג"ת שלה הנכללים בנה"י שלה, הם משמשים בה לאחורים ולכותל. ונמצא שהכותל דנוקבא שוה לגמרי לכותל דו"א, כי גם הנוקבא אין לה עתה רק כותל דחג"ת כמו ו"א, ע"כ נבחן זה לדבוקים זה בזה, כי השתוות הצורה היא הדבקות הרוחני, וכיון ששניהם משמשים בכותל אחד דחג"ת, כנ"ל, ע"כ נבחן שהאחורים שלהם דבוקים.

אמנם בין הדבקים אלו נגזרים הנה"י דנוקבא, כנ"ל. והנה בנה"י אלו יש שם שורש ל"ב האבן כנ"ל. שהוא שורש כל הקליפות, וע"כ נבחן השורש הזה לאלהים אחרים, להיותו שורש הקליפות הדבוקים באדה"ר וע"כ נקראים אחרים.

קמה) אלהים הנדבקים באחורים, ואלו הם בעשיה כי בבריאה תמן אמא מקננא וה"ס הוי"ה בניקוד אלקים: ויש להבין המרחק הגדול הזה אשר בבריאה יהיה שם הוי"ה, ובעשיה יהיו אלהים אחרים, והענין הוא כי יש ב' כותלים: כותל דחג"ת וכותל דנה"י. הכותל דחג"ת פירשו כלים דג"ר דגופא, שהארת המוחין דס"ג מספיק להם למוחין שלמים לדחות החיצונים לגמרי, כי ג"ר דגופא יכולים תמיד לקבל מג"ר דבינה, שכל עיקרה היא חסדים מכוסים בלי הארת חכמה, והם שלמים במוחין כמו הבינה, כי בינה היא בחינת ג"ר. ויש ג"כ כותל דנה"י, שפירשו, זו"ן דגופא הצריכים דוקא להארת חכמה, ואין הדינין נדחין מהם, זולת בהארת חכמה, וכל כמה שאין בהם הארת חכמה הרי שורש הדין והקליפה מצוי בהם. כי הגם שאין פרצוף נברר לקדושה רק אחר שנדחה מהם בחינת ל"ב האבן ונשארים ברפ"ה, ונשלמים בל"ב מלכיות מאמא, כנ"ל (דף א' תתקמ"ב ד"ה ועם זה), עש"ה. הרי

קמו) העולה מכל זה כי יש ב' מיני זווגים, אחד בסוד אב"א בתחלה, ואח"כ פב"פ כשבא אדה"ר, ואז לא תקן רק מן היצירה ולמעלה, אך העשיה נשאר אב"א כבתחלה לכן מה שהחזיר אדה"ר פב"פ, שהוא היצירה, לפיכך מקבלת מן סוד זווג א' המשובח דפב"פ. אך העשיה שנשארה אב"א, אין מקבלת אלא מזווג אב"א דזו"ן דאצילות, כמו שהיו בעת שבא אדה"ר.

קמו) אמנם זווג הג' שהוא פב"פ עד החזה, זה הנעשה ע"י תפלינו

אור פנימי

יתגלה הבין הדבקים שלה, כי נה"י שלה הגנוזים שם, בין ב' הכותלים דחג"ת, הרי שם שורש של ל"ב האבן, שהוא שורש כל הקליפות, כנ"ל, ובהיותה במקומם של הקליפות הרי כולם יתאחו בה. אמנם בעולם הבריאה, אע"פ שגם היא כבר נמצאת תחת הפרסא דאצילות, ששם בהפרסא כלולה ג"כ שורש ל"ב האבן הזה כי ע"כ נעשה סיום לאצילות כנודע. אמנם אין לה שום שליטה על עולם הבריאה, והוא מטעם כי אמא מקננת שם כמ"ש הרב, כי אמא אינה סובלת לעולם משום כח צמצום, כי על אורות דאמא לא היה צמצום, וע"כ אע"פ שהיא נמצאת תחת הפרסא, היא חשובה עוד כמו שהיתה באצילות, כי צמצום הפרסא אינה שולט עליה. וז"ש הרב שאצל הבריאה, נבחן שורש ל"ב האבן הזה הכלול בה מכח הפרסא, רק בחינת ניקוד של אלקים שפירושו דין, אבל עצמותה היא בחינת הו"ה וכולה רחמים וג"ר, כי כח הדין אין לו שום מגע באורות דאמא. וזה שאומר "כי אמא מקננת שם". אבל העשיה, שכבר היא צריכה להארת חכמה ואין אור אמא משלים אותה כלום, כנ"ל, ע"כ המה מתאחוים שם בין הדבקים, ונקראים אלהים אחרים.

קמו) אמנם זווג הג' שהוא פב"פ עד החזה וכו' ואינו בבחינת זווג שהיה בבריאת העולם. כי זווג זה נוהג בעת שו"א חסר

וזה אמרו "ושם באותן האחרים להיות שם קליפות רבים פסולת מרובה על האוכל יש אחיזה לחיצונים שם בין אותן האחרים בין הדבקים והם סוד אלהים אחרים, פירוש אלהים שהם נדבקים באחרים" דהיינו כנ"ל, כי אע"פ שהנוקבא משמשת בכותל דחג"ת, הנדבקת לגמרי בכותל דז"א, כמו בחינה אחת בלי הכר, עכ"ז להיות הכותל של בחינתה עצמה שהוא הנה"י נגזו שם ביתה, הרי יש שם שורש ל"ב האבן שהוא כל שורש הקליפות, וע"כ הפסולת מרובה על האוכל. כלומר אע"פ שמשמשת עם הכותל דחג"ת, וממשכת רק חסדים מכוסים, שהיא בחינת אוכל וקדושה, שאין לחיצונים אחיזה שם, מ"מ כיון שבחינתה עצמה אינה כלל בחינת חג"ת רק בחינת נה"י לבד, ע"כ כח זה של אלהים אחרים מרובה מן כח הארת חסדים שמקבלת על הכותל דחג"ת, להיותם מבחינתה עצמה, וע"כ, האחיזה בה גדולה ביותר.

והנה זה אמור בנוקבא דז"א, אמנם בעשיה, שהיא האחרים של הנוקבא דז"א, שמחמת החסא כל עמידתה היא בין הקליפות, כנ"ל, הנה הגם שגם היא נתקנה בעת עיבורה בבחינת אב"א, כי ע"כ היא נחשבת לקדושה ממש, גם אחר שנפלה מאצילות וירדה למקום י"ס דעשיה של הקליפות, כי מטעם התיקון של אב"א אין לקליפות אחיזה בה כלל אע"פ שהיא ביניהם. ועכ"ז צריכה שמירה מעולה שלא

ומעשינו לפי שעה כנודע, ואינו מן בחי' של זווג שהיה בבריאת העולם, ואינו נכנס במנין עם הב' זוגים אחרים.

קמח) אמנם בסוד אלו ב' זוגים הנ"ל ביצירה ועשיה מצאתי להר"ר גדליה הלוי וגם מצאתי בו קצת תוספת, והוא זה, דע כי הנה הזוג הא' פב"פ דזו"ן דאצילות, הוא נמשך אל זווג או"א דיצירה, כדי שיזדווגו ויתנו שפע וחיות לזו"נ דיצירה, למציאות שיוכלו להתפשט ולעשות בחי' ו"ק גמירין, ולא יהיו ג' כלילן בג', אבל פרצוף דמוחין אין בהם.

קמט) וז"ס שבימי החול לא יש זווג, ונאסר הזווג, לפי שר' ימי החול הם ביצירה סוד מטטרו"ן, לכן בזו"נ שבו אין בהם זווג, כי אין להם מוחין ולכן אין זווג בימי החול. וז"ש ו"ס מקננן במטטרו"ן. פי' כי לא יהבי זו"ן דאצילות אל היצירה רק אור ו"ס שלו לבד, מה שהיה לו מתחלתו אבל מסוד המוחין הבאים לו בתוספת אינו נותן להם. וז"ס מקננן ביצירה. והענין, כי ע"י זוגים יוצאין נשמות ורוחין קדישין ומלאכים ונמשכים אל היצירה לגדל שם בסוד הו"ק לבד, וכל זה ע"י הזווג דאצילות פב"פ.

קנ) אבל ע"י זווג אב"א נמשך האור אל העשיה בבחי' ג' גו' ג' והטעם כי הלא מלכות מקננא באופן, וכאשר הנוקבא עומדת אב"א, אין לה מקום בז"א רק ג"ת לבד, לכן כאשר היא מקננא באופן זה דאב"א, אינו נותן שם רק בחי' ג' גו' ג' שהם נגד מדת המקום שהיא היתה לוקחת מז"א בהיותן אב"א.

אור פנימי

ממוחין דחיה, ואין לו אלא מוחין דנשמה לבד, שכלפי עצמו אינם מספיקים לו לג"ר ולפב"פ, להיותו צריך להארת חכמה, כנ"ל, וע"כ נתקנו לו בחינת זוגים ע"י פרצופים דיעקב ולאה, שהם בחינת אחורים דאו"א שנפלו למקומו דזו"ן, שאלו מוחין דנשמה מספיקים להיות להם מוחין דפב"פ, ונבחנים לקצרי הקומה, כי יש זווג פב"פ יעקב ולאה מחזה ולמעלה, וכן יש זווג פב"פ יעקב ורחל מחזה ולמטה, דהיינו רק במדת חצי פרצוף כנודע. אמנם אלו הזוגים נתקנו אחר נפילת העולמות ע"י חטאו של אדה"ר, אבל מקודם החטא דהיינו בעת בריאת העולמות, לא היה שום צורך בזוגים אלו הבאים ממוחין דנשמה דזו"ן. כי הגם שהעולמות ב"ע ונשמת אדם הראשון יצאו מבחינת זו"ן אב"א, אכן זה היה אב"א דמוחין דחיה, כי ז"א היה עומד במקום אבא עלאה, שהוא חיה, ונוקבא היתה מלבשת אותו שם מחזה ולמטה, ע"ד ישסו"ת המלבישים לאו"א עלאין כנ"ל. הרי שענין אב"א של זו"ן היה ממוחין דחיה. וע"כ כשנולד אדה"ר, לא היה לו אלא להמשיך פב"פ דמוחין דחיה.

קנא) ודע כי אמא עילאה מתפשטת בכל ג' עולמות בי"ע. כי ג"ר שבה הם מלובשים בבריאה, ווי"ק שלה ביצירה, ומלכות בעשיה. וסוד הענין כי הלא התבונה המתלבשת בז"א דאצילות, הנה כל פרצופה יורדת להאיר בבריאה באופן זה, כי ג"ר שלה מתלבשין בג"ר דבריאה, וג' אלו נקרא כסא הנזכר בכ"מ.

קנב) ווי"ק שלה מתלבשין בו"ק דבריאה והם הנקרא ו' מעלות לכסא, וכסא זה נקרא כורסיא דרחמי, ומלכות שבה מתלבשת במלכות דבריאה, והיא הנקראת כסא דין, תכלת סנדלפון. אמנם ז"ס אמא עלאה מקנא בכורסיא.

אור פנימי

דהיינו להעלות הנוקבא ג"כ למקום אבא, שתהיה בקומה שוה פב"פ עם ז"א. הרי שלא היה לו שום זמן שיהיה לו ענין להמשיך הוויגים הקטנים של יעקב ולאה שמחזה ולמטה דו"ן, או יעקב ורחל, כי הנה בחינת מוחין דנשמה, אשר תכף עם עת לידתו היה גבוה מהם. וז"ש, שבעת בריאת העולמות לא היה נוהג אלא ב' זווגים הגבוהים שהם: או אב"א דמוחין דחיה, שהיה עם בריאת העולמות ואדה"ר, או הוויג פב"פ דחיה ויחידה, שהמשיך אח"כ אדה"ר ע"י תפלתו שהוא בבחינת הב' ובבחינה הג'. אבל אלו הוויגים הקטנים לא היה צורך בהם אז.

קנא) אמא עלאה מתפשטת בכל ג' עולמות בי"ע וכו', פירוש: ב' בחינות אורות יש להבחין בג' העולמות בי"ע, שהם: א' מה שנשאר בהם מאורותיהם עצמם אחר החטא דאדה"ר וירידתם לבי"ע, כי החטא דאדה"ר לא פגם רק הכלים דאחורים של בי"ע, אבל הכלים דפנים עם האורות המיוחדים לכלים ההם שיכלו לעבור תחת הפרסא, הנה הם נשארו בהם, ואלו האורות נבחנו לעצמותם דג' העולמות בי"ע. ויש עוד בחינת אורות מלובשים בהם, שהם באים מזווג חדש על מסך דבחי"ב, שהוא בחינת הקומה דאמא עלאה, שזה נמשך להם

אחר החטא ואחר ירידתם לבי"ע, והוא בחינת מוחין ונשמה אל עצמות הבי"ע. וההפרש ביניהם רב הוא, כי אלו האורות וכלים דפנים שנשארו בהם מעת אצילותם, יש בהם מעלה גדולה, שהם בחינת אצילות ומוחין דחיה מעיקרם, אלא כיון שאבדו התנה"י שלהם מחמת החטא דאדה"ר, ולא נשאר בהם אלא הכלים דפנים שהם חב"ד תג"ת, ע"כ אין להם עתה מהם רק בחינת ו"ק לבד בלי שום מוחין, נמצא שמצד אחד הם חשובים מאד להיותם מאצילות, ומצד הב' הרי אין בהם בחינת מוחין כלום. אבל בחינת הב' דאורות שנמשך להם מאמא על מסך דבחי"ב, לאחר ירידתם לבי"ע, הנה מצד אחד יש בהם גרעון, שכבר אינם מבחינת מוחין דחיה, אלא רק מוחין דנשמה. אבל יש בהם מעלה גדולה שהרי הם בחינת ג"ר ונשמה, ולולא מוחין ההם לא היה כלל בחינת מוחין בכל בי"ע. כי לא נשאר בהם מבחינת אצילות רק בחינת ו"ק בלי מוחין, כנ"ל.

אמנם התפשטות קומת אמא לבי"ע, לא הספיק להיות מוחין שלימים רק בעולם הבריאה בלבד, להיותה כולה בחינת בינה, כי אפילו מקום הבריאה נעשה מב"ש ת"ת תחתונים שהוא בחינת ז"ת של הבינה דגופא, כנ"ל. ע"כ מספיקים לה המוחין דאמא למוחין גמורים, ויש לה ע"ס, שג"ר

קנג) ואמנם אחר התלבשות זה, מתפשטין ו"ק ביצירה. וז"ס ו"ס מקננן ביצירה אמנם ו"ק שלה נעשים נשמה אל הו"ק הנמשכין ליצירה מן זווג זו"ן דאצילות כנ"ל, והמלכות שלה מתפשטים בעשיה, והיא נשמה אל בחי' אור הנמשך אל העשיה מזווג אב"א זו"נ דאצילות כנ"ל.

* קנד) דע כי האצילות הם י"ס, ונחלקות בזה הסדר: ספירה ראשונה כתר, והוא א"א. ספי' ב' וג' הם חו"ב, ונקרא אר"א. ו' ספירות אחרונות הם חג"ת נה"י, הם הנקרא ז"א דכורא, ומתחלקים ל"ס פרטות שבו, כמ"ש בע"ה. ספירה י' היא מלכות הנקרא נוקבא דז"א, וגם היא מתחלקת ל"ס פרטות שבה.

קנה) (והענין, כי הנה אין בכל מי שיהיה בהם היכר פרצוף וחילוק פרטי איברים כמו אלו ה' ספירות, שהם כח"ב תו"מ. ואף ע"פ שכל ספירה כלולה מי', נ"ל, כי כמו שהזרוע של אדם עם היותו כלול מאברי הגוף, ובתוכם כולם, כנודע, שיש בו וורידים הראש ושל לב וכבד ושל כל הגוף, כנודע לרופאים שמקיזים דם ממנו לתועלת חולי כל הגוף, אבל הגובה בזרוע הוא בחי' חסד. ועד"ז בכל ספי' וספירה. אבל בה' ספירות הנ"ל יש פרצוף בכל אחד מהם, וכל פרטי איברים יש בכל א' מהם, כי כל הפרצוף מתגלה ומתבאר בכל אחד מהם, וכ"ז נק' אצילות).

קנו) והרי נתבאר ענין י"ס דאצילות. ואח"כ מאלו הי"ס דאצילות האירו והוציאו ניצוצין, והם סוד החותם, והם נקרא י"ס דבריאה. וגם

אור פנימי

נקראים כסא, וו"ק ששה מעלות לכסא. משא"כ עולם היצירה, שהוא בחינת ז"א, שאין לה הספקה ממוחין דאמא, כי היא למוחין דחיה צריך כמו הז"א כנ"ל דף א' תתקס"ד ד"ה ויוצא הנה אין לה ממוחין ההם אלא בחינת ו"ק בלבד. וכן העשיה אין לה רק בחינת אב"א כנ"ל ע"ש.

קנו) החותם והם נקראים י"ס דבריאה וגם בעולם הבריאה יש בו י"ס הנחלקות לא"א ואר"א וזו"ן וכו'. הנה המדובר הוא

כאן לאחר חטאו של עצה"ד. ואחר נפילת העולמות למטה מפרסה אשר אז נשאר העולמות בי"ע, רק בחב"ד חג"ת דכלים, ואורות דנפש רוח, ובחינת ג"ר דאורות ונה"י דכלים נסתלק מהם מחמת הפגם דאדה"ר. כנ"ל דף א' תתקמ"ו ד"ה והתשובה ע"ש. והנה אז נעשה הזווג באמא עלאה ע"י התלבשותה בזו"ן על מסך דבחי"ב, ויצאו ע"ס בקומת בינה, וירדו ונתלבשו בג' עולמות בי"ע, ע"ד שביאר הרב לעיל באות קנ"א ע"ש. ואז קנו כל מדרגה ומדרגה

* ע"ח ח"ב שער מ"ד: שער השמות פרק א'.

בעולם הבריאה יש בו י"ס הנחלקות לא"א ואו"א וזו"נ דבריאה, ע"ד הנ"ל באצילות, רק שאלו הם חותם דאצילות, אשר נתפשט ממנו. אח"כ

אור פנימי

הנפש. ועד"ז מתחלק כל פרק וכל ניצוץ שבפרצופי ב"ע.

ועד"ז שנתבארו הנרנח"י בזה למטה מזה, כנ"ל, הנה כן הוא גם בע"ס דכלים שקומתם שוה, הנקראים: מוחא, עצמות, גידין, בשר, עור. אשר עיקר האור שבו, מתלבש בכלי הפנימי דמותא, ונבחן ליחידה דאותה מדרגה, ומה שהכלי דעצמות מקבל ממנו, נקרא חיה דאותו פרט, ומה שהכלי דגידין מקבל ממנו נקרא נשמה, ומה שהכלי דבשר מקבל ממנו נקרא רוח, ומה שהכלי דעור מקבל ממנו נקרא נפש. ואין שום נפקא מינה בזה איזה שיעור אור שיש בכלי דמותא דאותה המדרגה, ואפילו אם הוא נפש דנפש הנפש, הנה גם היא מתחלק כן לפי סדר הכלים שבו, הן בכלים דזה למטה מזה, הנקרא ראש ותג"ת עד החזה, ומחזה עד הטבור, ומטבור ולמטה. והן לפי סדר הכלים שהם בקומה שוה, הנקרא: מוחא, עצמות, גידין, בשר, עור. כנ"ל.

וכן ע"פ סדר הכלים הנ"ל דזה למטה מזה נבחנים בכל פרט גם ה"פ: א"א, ואו"א, וישו"ת, וזו"ן. כי הראש של המדרגה נבחן לא"א, המתפשט בפנימית המדרגה עד סיום רגלים. ותג"ת עד החזה, נבחן לפרצוף או"א המלבישים על א"א שבו. ומחזה עד הטבור נבחן לפרצוף ישו"ת שבו, ומטבור עד סיום רגלין נבחן לפרצוף זו"ן שבו. וכן הוא מתחלק לג' פרצופים ע"מ: שהראש הוא פרצוף המוחין שבו, המתפשט תוך פנימיות המדרגה. ומגרון עד החזה, הוא פרצוף היניקה, המלביש על פרצוף המוחין עד סיום רגלין. ומחזה ולמטה, הוא פרצוף העיבור, המלביש על פרצוף היניקה עד סיום רגלין.

ועד"ז כל פרצוף שבאלו ע"מ, יש לו לפי עצמו ג"כ ג' פרצופים הנקראים: פנימי,

שבפרצופי ב"ע, את בחינת נשמה השייך לחלקם, וחזרו ונתקנו בבחינת ראש ונשמה, ושוב נתפשטו כל עולם מבי"ע לה"פ א"א ואו"א וזו"ן. וענין התפשטותם זו נקרא בשם חותם.

והשם חותם מורה, שאין לך בחינה דקה מן הדקה שיש בחותם, שלא תוציא דוגמתה בהנחתם ממנו, כן אין לך בחינה דקה מהדקה בה"פ אצילות, שלא תוציא דוגמתה בה"פ בריאה, וכן בה"פ היצירה הנחתמים מה"פ שבבריאה, וכן בע"ס דעשיה הנחתמים מה"פ שביצירה. באופן שאין הפרש ביניהם אלא בשיעור קומה בלבד, אשר בעולם הבריאה יש להם קומת בינה, כי ע"ס שלהם יצאו על מסך דבחי"ב המוציא קומת בינה. ובעולם יצירה יצאו על המסך דבחי"א שהוא קומת ז"א בלי ראש. ובעולם עשיה יצאו על מסך דבחינת שורש, המוציא ע"ס בקומת מלכות הנקרא קומת נה"י, או ג' גו' ג'.

אמנם כל זה אמור רק בשיעור קומת האור וחשיבותו, משא"כ בשאר הענינים אין שום שינוי בין עולם לעולם, כי יש בכל אחד מהם בחינת ראש וגוף דכלים, הנבחנים לע"ס, שהראש הוא כלי דכתר, ופה עד החזה הוא חכמה, ומחזה עד הטבור הוא בינה, ומטבור ולמטה הוא זו"ן. ואפילו הנפש דנפש דעשיה, דהיינו פרצוף מלכות שבמלכות שבעולם עשיה, יש בו הבחן הע"ס הנ"ל בכלים שלו, אלא שאין בכולם אלא אור הנפש דנפש שבעשיה, המתלבש בכלי דכתר שלו, וכל הכלים דגוף מקבלים הארת הנפש מכלי דכתר שבו, ובשיעור הזה הם מתחלקים ג"כ לנרנח"י דנפש הנפש, כי הנפש העקרי המלוכש בכלי דכתר הוא יחידה דנפש הנפש, ומפה עד החזה הוא חיה דנפש הנפש, ומחזה עד הטבור הוא נשמה דנפש הנפש. ומטבור ולמטה הוא נ"ר דנפש

מכח אלו י"ס דבריהם האירו והוציאו נצוצין, והם הנקרא י"ס דיצירה, והם בחינת חותם ב' הנחתם מבריהם המתפשט ממנו, וגם הי"ס אלו

אור פנימי

הראשונות: כתר, חכמה, בינה, הם בחינת אחת שאין שם פירודא, שהם המכונים שורש, נשמה, גוף. אבל ב' התחתונות ז"א ומלכות, המכונים שם לבוש והיכל, הם נפרדים מהספירות והכלים הפנימיים, אלא שנעשו לב' מקיפים הנקראים מקיפים דיושר ומקיפים דעיגולים, כמ"ש שם. וא"כ אותה הקושיא הנ"ל שהקשינו במה שאומר שרק עד הנשמה שבבי"ע הם אלקיות, אבל הרוח נפש שבו הם דפירודא, יש להקשות גם בעולם אצילות גופיה, כי גם באצילות אומר כן, שז"א ומלכות דכל פרצוף ופרצוף מאצילות, נפרדו ונעשו רק לכלים מקיפים דלבוש והיכל, וא"כ איך יש ע"ס בפרצופי אצילות, וכן איך יש רוח נפש באצילות מאחר שז"א ומלכות נפרדו מהכלים הפנימיים שבכל פרצוף.

והתשובה לזה, תמצא בע"ח שמ"ט פ"א, ומובא בספר בית שער לכוונות דף י"ט. אות נ"ג וז"ל "ואמנם כל עולם בפ"ע דרך פרט, יש לו כל אלו הבחינות: עצמות, וכלים, ומלבישים, וכעד"ז כל פרט ופרט מהם מתחלק ע"ד הנ"ל, וזכור זה ולא נצטרך להזכירו בכל פעם ופעם וכו', הרי נתבאר איך הם ג' כלים זה בתוך זה, והם בחינת עי"מ, והם כלים לנר"ן, כי היחידה וחיה אין כנגדם כלים, ועליהם סובבת הבשר וכו', וה"ס חשמ"ל המקיף לכל הכלים וכו', ואח"כ העור" עכ"ל.

פירוש הדברים: כי ה' כלים יש לגוף הנקראים: מוחא, עצמות, גידין, בשר, עור. אשר מוחא הוא כתר, ועצמות הוא חכמה, וגידין הוא בינה, ובשר הוא ז"א, ועור הוא מלכות. ואמר הרב, כי רק הכלים דכח"ב, שהם מוחא עצמות וגידין, הם נבחנים לג' כלים דגוף שבהם מתלבשים הנר"ן, כי יש ערך הפוך בין כלים לאורות, וע"כ בעת

תיכון, חיצון. כי יש ג"פ פת"ח. בפרצוף המוחין. וכן פת"ח בפרצוף היניקה. וכן פנימי תיכון חיצון בפרצוף העיבור. במלה אחת אין לך שום הבחן הנוהג בפרצופי אצילות שלא יהיה כמותו בכל פרטי המדרגות דכלהו פרצופי בי"ע, וע"כ נבחן זה כמו שהעולמות יצאו זה מזה לבחינת חותם ונחתם, שכל עולם ועולם מעביר את כל הפרטים שבו להעולם שלאחריו.

אלהות אחדות גמור מתחילת י"ס דאצילות עד סוף י"ס דעשיה. ולכאורה קשה, מה שכתב הרב להלן באות קס"ג שרק עד בחינת נשמה הם אלקיות, אבל הרוח נפש שבבי"ע אינם אלקיות, וכן להלן באות קס"ו אומר שהכלי החיצון והתיכון שבכל מדרגה הם דפירודא, ורק הכלי הפנימי אלקיות. ע"ש. וכאן אומר שעד סוף י"ס דעשיה הם אלקיות ואחדות גמור. אמנם יש עמקות בדברים האלו, וצריכים להבין אותם, כי הוא היסוד להבנת כל הערכים שבבי"ע. וצריכים לזכור כאן, מה שכייל לן הרב בתחילת דרושי אבי"ע בע"ח שמ"ב פרק ג', אחר שביאר שם שהע"ס שבכל פרצוף שבד' העולמות אבי"ע מכונים: שורש, נשמה, גוף, לבוש, היכל. אמר, וז"ל "דע כי השורש והנשמה והגופים הם בחינת אחת, שאין פירוד ביניהם. אך הלבושים וההיכלות הם ב' בחינות נפרדות מהג' בחינות הנ"ל וכו'. ומראוי היה שהי"ס של הגופים יתלבשו בי"ס של הלבושים, ואמנם אינו כן לסבה הנ"ל וכו', שהי"ס דגופות דא"ק מתלבשות תוך י"ס השרשים של י"ס דעתיק, ואלו מתלבשים בי"ס של הנשמות דעתיק, ואלו מתלבשים בי"ס דגופות דעתיק, וכעד"ו בחינות השורשים והנשמות והגופים דא"א, מלבישים לגופות דעתיק וכו'". עכ"ל. הרי מפורש שאפילו בעולם האצילות רק ג'

נחלקין לא"א ואו"א וזו"נ דיצירה ע"ד הנ"ל, ואח"כ מכח אלו הי"ס דיצירה נחתמו י"ס דעשיה, והם חותם לאותן של יצירה וגם בזה יש

אור פנימי

ודבוקים על הכלים בבחינת בשר ועור, המכונים חשמ"ל ונוגה, אשר בחשמ"ל שהוא הבשר, יש בו הארה רק מחזה ולמעלה, המכונה מ"ל מחשמ"ל, והנוגה יש רק הארה מועטת מאוד, והיא בחינת טוב ורע. שהוא לכאורה תמוה מאד, והדברים האלו סותרים מקצה אל הקצה כנגד מה שכתב שם בשמ"ב פ"ג שהם נעשו לכלים דעגולים שבתוכם מלוכשים מקיפים הגדולים דחיה יחידה.

והענין הוא, כי שם מדבר בזו"ן שנפרדו מכלים דראש, ונודע שבראש אין שם כלים אמיתיים אלא רק שורשים לכלים לבד, ועל אלו אומר שהם נעשו לכלים דעגולים, שבתוכם האורות דחיה יחידה, כי מטעם שהם חסרים בראש, ולא נשאר בראש זולת ג' הכלים כח"ב, לא יוכל הראש לקבל כי אם נר"ן, כי באורות נבחן שהתחתונים נכנסים תחילה ונכנסו הנר"ן בכח"ב, וחיה יחידה אין להם כלים להתלבש בראש, וע"כ נשארו מבחוץ לפרצוף, ומקיפים עליו מרחוק, והכלים שלהם הם הזו"ן של הראש שנפרדו, כי לא יחזרו האורות דיחידה חיה אל הראש טרם שיחזרו אלו ב' הכלים זו"ן אל הראש, וכיון שהם רק שרשי כלים המה ראויים להיות כלים זכים אל האורות הגדולים ההם.

אמנם מ"ש הרב כאן בשמ"ט פרק א' הנה המדובר הוא מב' הכלים ז"א ומלכות שנפרדו מע"ס דגופא, מחמת עלית מלכות המסיימת מן המקום דמלכות דגופא למקום הבינה דגופא שהוא הת"ת במקום החזה, אשר מתחילה המה נפלו לגמרי לבחינת חלל הפנוי מתחת רגלי א"ק, כנ"ל בדברי הרב באות ג' ע"ש ואח"כ בסבת העירוב דרפ"ח ניצוצין שירדו בתוכם בעת שביה"כ. וע"י זווגים ובידורים נתברר מהם חלק מסוים ונתחבר שוב בהפרצופים, בבחינת

שלא יש כי אם ג' כלים בפרצוף, נמצא הנשמה מתלבשת בכלי דמוחא שהוא כתר, והרוח מתלבש בכלי דעצמות, שהוא חכמה, והנפש מתלבשת בכלי דגידין, שהוא בינה. ונמצאים ב' הכלים ז"א ומלכות שהם ריקים בלי אור, ולכן מפרש שם שהם אינם כלים פנימים, אלא שהם בחינת לבוש והיכל, שנפרדו מהכלים הפנימים ונעשו למקיפים, וע"כ המה משמשים גם בגוף רק לבחינת מלבושים, כי הבשר הוא בחינת חשמ"ל, הסובבת ומקיף על ג' הכלים כח"ב שבהם נר"ן, והעור הוא מקיף על הבשר מבחוץ, והוא נקרא נוגה. באופן, שבכל פרצוף רק ג' כלים כח"ב, הנקראים: מוחא, עצמות, גידין, שבהם מתלבשים נפש רוח נשמה. אבל האורות דחיה יחידה אין כנגדם כלים בגוף. והטעם הוא, כי כל זמן ששולט צמצום הב', דהיינו בשתא אלפי שני, נמצאו הזו"ן נפרדים מבחינת כלים אל הפרצוף, כי מחמת עלית המלכות המזדווגת למקום נקבי עינים, נפרדו ויצאו זו"ן של ראש, מבחינת הע"ס דראש. וכן מלכות המסיימת שהיתה במקום מלכות דגופא, עלתה למקום בינה דגופא, שהוא ת"ת, וכן יצאו גם זו"ן של הגוף מבחינת הכלים של הגוף, וע"כ לא נשאר הן בראש והן בגוף זולת ג' כלים כח"ב ולא יותר. כמ"ש הרב. כי אלו ב' הכלים בשר ועור, שהם כנגד אלו הזו"ן שנפרדו, אינם נבחנים לכלים ממש, אלא לבחינת חשמ"ל ונוגה המקיפים לג' הכלים, כמ"ש הרב.

ולכאורה יש כאן קושיא, כי בע"ח שמ"ב פ"ג, אומר הרב שב' הכלים התחתונים אלו נפרדו לגמרי מהפרצוף ונעשו למקיפין דעגולים ויושר, שהם מקיפי חיה יחידה המעגלים סביבות הפרצופים מרחוק, כנודע. וכאן אומר שהם ב' מקיפים המלבישים

א"א ואו"א וזו"נ דעשיה ע"ד הנ"ל. והנה כל ספירה אלו הנ"ל, כולם הם אלהות אחדות גמור מתחלת י"ס דאצילות עד סוף י"ס דעשיה.

אור פנימי

יחידה בהפרצוף, מ"מ אין העור יכול להברר כל עוד שלא נברר פרצוף הבשר כולו, דהיינו מטרם שהכלי הרביעי מקבל את הג"ר דחיה, וע"כ אין הארת היחידה בשלימות מטרם גמר התיקון. וע"כ אין הכלי החמישי יכולה לצאת מבחינת נוגה כנ"ל. המתבאר מזה, שהגם שיש בחינת ה"פ בוו"ן דאצילות, באורות נרנח"י, הנקראים עבג"מ, כנ"ל, עכ"ז רק ג' הכלים כח"ב נבחנים לכלים אמיתיים באחדות גמור, אבל ב' הכלים בשר ועור המה נבדלו מהכלים של הפרצוף, ואינם אלא מלבישים על ג' הכלים מסביב להם. והוא מטעם כי האורות דיחידה חיה שבשנתא אלפי שני, אינם בשלמותם הגמור, כי הם רק מבחינת ו"ק דיחידה חיה, כנ"ל, וע"כ הם רק מלבישים נבדלים מן הגוף, וסובבים על הכלים דגוף מבחוץ. כי לא נבררו לגמרי מן הקליפות. כמבואר.

והנה נתבאר לעיל, אשר מסבת החטא דאדה"ר, נסתלק מפרצופי בי"ע כל אלו האורות והבירורים דכלים שבאו להם בסוד תוספות, ולא נשאר מהאורות זולת נפש רוח, ומהכלים רק כתר חכמה, כנ"ל דף א' תתקע"ג ד"ה הוותם ע"ש. ואחר כך נמשך להם הנשמה מאמא, כנ"ל. שע"ז שוב נתפשטו בסוד חותם מחותם עד עולם העשיה כדברי הרב כאן, והנה כשנמשך להם האור דנשמה נברר להם הכלי הג' שהוא בינה, ויש עתה לפרצופי בי"ע כולם, ג' כלים דכח"ב שבהם מלובשים נפש רוח נשמה: אור הנשמה בכלי דכתר, והרוח בכלי דחכמה, ונפש בכלי דבינה, אשר בזה נשלמו להם ג' הכלים דגוף שהם באחדות גמור מתחילת י"ס דאצילות עד סוף העשיה. שהרי גם באצילות רק אלו ג' הכלים הם באחדות גמור, כמ"ש הרב בע"ת שמ"ב פ"ג המובא לעיל. וזהו שכתב הרב גם כאן

בשר ועור הנקרא חשמ"ל ונוגה. כמ"ש בבית שער הכונות דף י"ט ע"ש כל ההמשך, והנך רואה מה רב המרחק בין אלו ז"א ומלכות דראש, שנעשו לכלים דעגולים למקיפים דיחידה חיה, לבין אלו הכלים דז"א ומלכות שנעשו לבשר ועור, כי ז"א ומלכות של ראש, הם רק שורשים לכלים, ואין בהם עביות כל עיקר, כי עביות המסך הוא למטה מהם, כנודע. ומה גם שהסיום של מלכות המדווגת אינה מורידה הכלים לבר מאצילות, אלא רק לבר מבחינת ראש. וע"כ הם זכים ויש להם קשר עם האורות דיחידה חיה שנסתלקו מן הראש, כנ"ל. אבל כאן המדובר הוא בכלים דגופא, שאין להם שום יחס עם בחינת מקיפים, כי אין מקיפים אלא מאורות דראש, ומה גם שמלכות המסיימת הורידה אותם פעם למטה בחלל הפנוי. והבן היטב.

והנה באמת, בעת שאין עוד בהפרצוף רק בחינת נשמה, אין ב' הכלים האלו נבחנים רק לב' עורות דבוקים זה בזה הנקראים קלף ודוכסוסטוס, כמ"ש הרב בע"ת שמ"א פרק א' אלא בעת שהוא משיג בחינת חיה, הנה אז נעשה נסירה בין אלו האורות, והדוכסוסטוס נעשה אז למדרגה בשר, ונקרא חשמ"ל, והקלף נעשה אז לעור, ונקרא נוגה. כי פרצוף חיה מברר לו כלי רביעי, שהוא הבשר המקיף על ג' הכלים כח"ב ומתוך שאינו ראוי לקבל רק בחינת ו"ק דחיה, משום שבחינת ג"ר דחיה שהם או"א הפנימים נגנזו, ואינם בכל משך שתא אלפי שני, ע"כ אין פרצוף הבשר יכול להתברר לכלי גמור, אלא רק לבחינת לבוש על הכלים, וע"כ נקרא חשמ"ל. ופרצוף העור נבחן אז בבחינה בלתי נבררת וע"כ נקרא נוגה. כי כל בחינה הבלתי נבררת נקראת נוגה, ואפילו בעת שמאיר בחינת

קנז) אמנם צריך שתדע, כי בעולם הבריאה אור אותם הי"ס שבה הם נגלין ומאירין להיות יותר עליונים מיצירה ועשיה, לכן הג"ר שבה הם מאירים ואין האור הז"ת ניכר ונחשב, ולכן אמרו בתקונים ג' ספירות עלאין מקננן בבריאה, שהם הנקרא כורסיא כנודע. וזה שאנו אומרים שג"ר דבריאה מאירים אינו רק על ג"ר דנוקבא דז"א דבריאה, כי גם היא כלולה מי"ס, כי כל הג' עולמות בי"ע הם דוגמת עולם האצילות כנ"ל. והענין הוא, כי כל הג' עולמות בי"ע הם חלקי אצילות כי הם חיילות המלכות. ואע"פ שאנו אומרים שג"ר מקננה בכורסיא ר"ל שהם הג"ר של הנוקבא דז"א של עולם הבריאה עצמה, ובעולם היצירה אין הג"ר של נוקבא דז"א דיצירה מתגלה רק אור ו"ק שלה לבד הם מתגלים ומאירים בה, ולא אור ג"ר שלה. וכן העשירית שבה אינה מתגלית מחמת רוב אור הו"ק שלה, וז"ש בתקונים ו' ספירות מקננן במטטרו"ן ובעולם עשיה, אין ט"ס ראשונות מתגלין כלל, רק העשירית של נוקבא דז"א בלבד. וז"ס אמא תתאה מקננא באופן, ודו"ק והרי נתבאר כללות אבי"ע.

אור פנימי

"והנה כל ספירות אלו הנ"ל כולם הם אלקות אחדות גמור מתחילת י"ס דאצילות עד סוף עשיה" דהיינו ממש כמ"ש בע"ח שמ"ב פ"ג בג' הכלים דאצילות שמלבישים זע"ז באחדות גמור לאפוקי מאלו ב' הכלים הנקראים חשמ"ל ונוגה, שהם נבחנו לנפרדים מן הגוף ונעשו ללבושים על הג' הכלים.

יכול להאיר בג' עולמות בי"ע, ורק מבחינת פרצופי האחור דאצילות, נשארים להם בחינת אור דאחורים בלבד, וע"כ נחשבים אלו ב' הכלים החיצונים מהגוף שלהם, לבחינת רוח ונפש דפרודא, ואינם נחשבים עוד בבחינת אלקות, כמ"ש להלן. וזכור היטב את הדברים האלו שהם יסוד להבין בהם כל עניני בי"ע.

אמנם ודאי יש הפרש גדול מאוד בין אלו הכלים החיצונים מהגוף שנקראים חשמ"ל ונוגה דפרצופי אצילות, ובין אלו הכלים חיצונים חשמ"ל ונוגה שבג' עולמות בי"ע: כי שם באצילות יש עכ"פ אלו האורות דיחידה חיה מבחינת פב"פ, אלא מתוך שהם חסרי ג"ר אינם יכולים לברר הכלי הרביעי ותחמישי לגמרי ונשארים לכלים חיצונים מהגוף, כנ"ל. אבל אלו הכלים החיצונים דבי"ע, הרי אין להם מהאורות דיחידה וחיה רק מבחינת אורות דאחורים כמ"ש להלן שאין שום אור החיה

קנז) העשירית של הנוקבא דז"א בלבד וז"ס אמא תתאה מקננא באופן. ענין התחלקות זו דמוחין דאמא, שמבאר הרב כאן, רק בנוקבא דבריאה ויצירה ועשיה, אין הכוונה שרק בנוקבא נהג זה הסדר, כי כן הוא בכל הפרצופים מאמא ולמטה, כמ"ש הרב להלן, וכן לעיל (דף א' תתקע"ב אות קנ"א) אלא שרוצה לבאר בדרוש הזה רק ב' הפרצופים ז"א ונוקבא דבי"ע, לכל פרטיהם, לפיכך הוא מדבר כאן רק מפרצוף הנוקבא דבי"ע בלבד.

קנח) ונתחיל לבאר י"ס דנוקבא דז"א בבחינת ד' עולמות אבי"ע. ודע כי הנה הנוקבא דז"א דאצילות יש בה י"ס, ובכל ספירה יש ג' מדרגות פנים ואחור ואמצעי, וכל אלו הם בחי' הגוף של נוקבא דז"א דאצילות, כי הם י' תוך י', וי' אחרים בתוכם, והם ג' לבושים, כל אחד כלול מ'. והנה ג' מדרגות אלו שאמרנו הם ל' שמות שיש אל נוקבא דז"א, שהם גוף שלה כמ"ש בע"ה. והנה אלו ג' מדרגות הנ"ל הם מתלבשין בבי"ע. (והענין הוא מיעוט הירח).

קנט) פירוש: כי כאשר נטרדה השכינה וירדה למטה להיות ראש לשועלים, שהם בג' עולמות אלו הנקרא בי"ע, הנה הלבוש הפנימי שהם י"ס הפנימי של נוקבא דז"א דאצילות, הם ירדו ונכנסו ונתלבשו תוך י"ס הבריאה, והיו נשמה להם ל"ס דנוקבא דבריאה. וי"ס אמצעים שלה ירדו ונתלבשו תוך י"ס דנוקבא דז"א דיצירה. ולבוש החיצון שהם י"ס אחור שלה ירדו ונתלבשו תוך י"ס דנוקבא דעשיה, והיו נשמה להם. ואח"כ יש בחי' רוחין ונפשין כמ"ש בע"ה.

אור פנימי

קנח) ונתחיל לבאר י"ס דנוקבא דז"א בבחינת ד' עולמות אבי"ע. הנה עד כאן ביאר ענין גר"ן דבי"ע שקבלו מאמא ע"י התלבשות בוו"ן דאצילות, דע"ס דנשמה נתלבשו בבריאה, וע"ס דרוח ביצירה, וע"ס דנפש בעשיה, והם יצאו זה מזה בבחינת חותם, כנ"ל. ועתה מתחיל לבאר בחינת אור החיה המתלבש באלו פרצופי בי"ע, שזה הגיע להם מבחינת התלבשות פרצוף האחור דנוקבא דאצילות בעת מיעוט הירח, כמ"ש בדיבור שלאח"ז.

קנט) השכינה וירדה למטה להיות ראש לשועלים שהם בג' עולמות הנקראים בי"ע הנה הלבוש וכו'. כי כשנאמר לה לכי ומעטי את עצמך, היו וז"ן בבחינת שני המאורות הגדולים בקומה שוה אחור באחור, וקטרגה הלבנה בסוד אין ב' מלכים משתמשין בכתר אחד, ונאמר לה לכי ומעטי את עצמך, וחזרה לבחינת נקודה שתחת היסוד, שמבחינת הכלים היא נקודת החוה וכלי דכתר שלה, וכל הס"ת שלה דהיינו כל

פרצוף האחור, שהיה בקומה שוה עם ז"א, ירד כולו חוץ מכתר שלו, ונתלבש בג' עולמות בי"ע כמ"ש כאן הרב, שפרצוף הפנימי שבו נתלבש בבריאה, ופרצוף האמצעי שבו נתלבש ביצירה, ופרצוף החיצון שבו נתלבש בעשיה. ואע"פ שבכללו אינו אלא פרצוף אחד הנקרא פרצוף האחור דנוקבא, עכ"ז יש בו עיבור יניקה מוחין, שעבור יניקה הם ו"ק רוח נפש, והמוחין דאחור הם ג"ר שלהם, הנקראים ג"ר דרוח או מוחין דו"ק. ובשביל שאפילו הג"ר אינם רק מוחין דו"ק, ע"כ נקרא בכללו פרצוף האחור.

ולכאורה יש להקשות כאן מ"ש הרב בכמה מקומות שרק הנקודה של המלכות ירדה לבריאה ונעשה שם לעתיק דבריאה, וכאן כתב שכל הס"ת שלה ירדו לבי"ע. הענין הוא, כי היה שם ב' מיעוטים בעת מיעוט הירח: א' הוא לס"ת שלה, שהם כל ג' פרצופים עיבור יניקה ומוחין שירדו לבי"ע, כנ"ל. וב' הוא, כי אפילו נקודת הכתר שנשארה בה בסוד נקודה תחת היסוד

קס) ועתה נבאר ענין נר"ן של הנוקבא דז"א דאצילות. כי הנה י' הו"ת הם, כדאיתא בתקונים: הו"ה בקמץ בכתר, הו"ה, בפתח בחכמה כו', והו"ה עשירית בלי ניקוד, היא בנוקבא דז"א דאצילות, והו"ה הזאת היא נשמה של כל אלו הל'.

קסא) כיצד הרי ל' הנ"ל הם ג' לבושין שלה, והם הנקרא גוף דנוקבא דז"א, והו"ה שהוא בלתי נקוד הנה ה' אחרונה שבה, מתלבשת תוך ה"ס הנקרא אחור, ואות ה' זו נקרא נפש דנוקבא, ואות ו' נכנס תוך י"ס אמצעי שלה ונקרא רוח דנוקבא, ואות ה' ראשונה נכנס תוך ה"ס פנימית שלה, ואות זו נקרא נשמת הנוקבא, כי כמו שהנר"נ הם הם המתלבשים במוח לב וכבד, כן ג' אותיות הו"ה אלו הם נר"ן שלה, ומתלבשין כל א' מהם במלביש א' כנ"ל. ואות י' הוא בפנים מכולם, והיא נקרא נשמה לנשמה של הנוקבא.

קסב) ודע כי כל אות ואות מאלו ד' אותיות הו"ה הנ"ל. מתחלק ל' ואלו הם בחי' אותן ד' אותיות הנזכר בזוהר בפ' תצוה ובפ' בראשית בכת"י בסוד אותם הסמכין שיש לכל אות ואות מאלו הד' והבן זה וזכרו. ואלו היוד סמכין שיש לכל אות ואות מאלו הד' (הם מתחלקין ב"ס שבכל לבוש ולבוש מאלו הג' לבושים דנוקבא דז"א. ודע כי אלו י' סמכין הנ"ל) הם מתלבשים ב"ס דנוקבא שבכל עולם מג' עולמות ב"ע כנ"ל.

קסג) והנה אע"פ שאמרנו כי ג' אותיות הו"ה הם נר"ן, הנה הם רק בבחי' נר"ן אל הנוקבא דז"א עצמה אשר באצילות, אמנם בבחי'

אור פנימי

דז"א דאצילות, הנה גם היא לא עצרה כח להיות כולה באצילות, ובחינת האחורים שבנקודה ההיא ירדה ונעשית עתיק לבריאה.

ודע, כי אין אור החיה יכול לעבור דרך הפרסא שמתחת דאצילות להאיר בבריאה, וע"כ כל בחינת אור החיה שישנם בפרצופי ב"ע, הם מאלו ג' פרצופי האחור דנוקבא שנתלבשו בב"ע, ואע"פ שהם בחינת חיה, מ"מ כיון שאינם רק אחורים דחיה, שה"ס נהורא דלא נהיר, ע"כ הם יכולים להתלבש בפרצופי ב"ע. ובחינת אור היחידה דפרצופי ב"ע הם מקבלים

מבחינת נקודת הכתר דנוקבא שנתמעטה וירדה להיות עתיק לבי"ע.

קסג) הלי' ספירות של הנוקבא דאצילות הם מתחלקים בתוכם ונעשים בחינת נשמה להם, ומכאן ואילך ר"ל מבחינת נשמה שיש בב"ע אינם בחינת אלקית רק בסוד ומשם יפרד. כי פרצוף האחור דנוקבא שירד ונתלבש בב"ע, יש לו ג' פרצופים ע"מ, שבכ"א מהם י"ס. וי"ס דפרצוף המוחין דאחור ירד ונתלבש ב"ס דבריאה, וי"ס דפרצוף היניקה דאחור, ירד ונתלבש ב"ס

בי"ע כבר ביארנו לעיל כי אותן ה' ספירות של הנוקבא דאצילות הם מתחלקים בתוכם ונעשית בחי' נשמה ממש להם, ומכאן ואילך, ר"ל מבחי' נשמה שיש בבי"ע משם ואילך, אינם בחי' אלהות רק בסוד ומשם

אור פנימי

של היצירה, וי"ס דפרצוף העיבור דאחור, ירד ונתלבש ביי"ס דעשיה, כנ"ל. ואלו לי' הספירות דאחור, נעשו בחינת נשמה לנשמה של לי' הספירות דבי"ע, כי מדרגת נשמה כבר קבלו מאמא עילאה, כמ"ש הרב לעיל (דף א' תתקע"ב אות קנ"א) הרי של' כלים דפרצוף האחור דנוקבא, נעשו להם נשמה לנשמה, דהיינו אור החיה, כמ"ש בדיבור הסמוך, וכן נתבאר שם שהארת יחידה הם מקבלים ג"כ מהנוקבא שנעשתה לעתיק בראש הבריאה, שהוא מאיר בפנימיותם הארת יחידה, והם נרנח"י שבפרצופי בי"ע כנ"ל.

ויש כאן בפרצופי בי"ע ג' הבחנות: א', מה שנשאר מהם לאחר החטא דאדה"ר, דהיינו מהכלים והאורות דאצילות, בעת יציאתם מתחילה בעולם האצילות, אשר החטא דאדה"ר לא פגם אותם, והם רק הכלים שלהם, שהם תב"ד חג"ת דכלים, ונפש רוח דאורות. כנ"ל דף א' תתקנ"ט ד"ה הכתרים ע"ש. וכלים דחב"ד הוא כלי דכתר, ונקרא חב"ד מכח ג' הקוים שבו, וכלים דחג"ת הוא כלי דחכמה, ונקרא חג"ת, מכח ג' הקוים שבו. ובחינה הב', היא קומת נשמה שהגיע להם אח"כ מאמא עילאה, כנ"ל ואור זה דנשמה בירר להם כלי שלישי לכל פרצוף דפרצופי בי"ע, דהיינו כלי דבינה שנקרא גידין, ועתה נתלבש הנשמה בכלי דכתר, ואור הרוח שהיה שם תחילה ירד לכלי דחכמה, ואור הנפש שהיה בכלי דחכמה ירד לכלי זה החדש דבינה. ובחינה השלישית היא האורות דיחידה חיה, שהשיגו מהמלכות דאצילות בעת מיצוט הירח, שט"ת שלה ירדו ונתלבשו בכל פרצופי בי"ע בבחינת נשמה לנשמה, והנקודה שלה בסוד עתיק בראש הבריאה, כנ"ל. ומכח האורות דיחידה

חיה הללו, הובררו להם כלי רביעי וכלי חמישי, הנקראים בשר ועור. ונתלבשו יחידה חיה בכלים כתר חכמה, והאורות דנשמה ורוח שהיה שם מתחילה, ירדו אל הכלים דבינה וז"א הנקראים גידין ובשר, הנשמה בכלי דגידין והרוח בכלי דבשר, ואור הנפש שהיה תחילה בכלי דגידין ירד עתה לכלי דעור. ונמצא עתה ה' האורות נרנח"י מלובשים כל אחד בכלי המיוחס לו: יחידה במוחא, וחיה בעצמות, ונשמה בגידין, ורוח בבשר, ונפש בעור. ועד"ז הם מתחלקים ג"כ בבחינת ה' הכלים דזה למטה מזה, וכן בהבחנת של ה' פרצופים שבכל פרצוף פרטי הם מתחלקים כן, ולהלן יתבאר שלמעשה נבחן באופן אחר אשר היחידה חיה מלובשים תוך הנשמה ע"ש ואין כאן המקום להאריך בזה.

ואלו ב' כלים שנתבררו להם באחרונה ע"י האורות דיחידה וחיה, הנקראים בשר ועור, שבהם מתלבש רוח נפש כנ"ל, אינם כלים גמורים כמו ג' הכלים מוחא עצמות גידין, שהרי אפילו בפרצופי זו"ן דאצילות אינם כלים פנימים כנ"ל אלא כלים חיצונים המלבישים ומקיפים לג' כלים הראשונים, מטעם שגם האורות דחיה יחידה המבררים אותם, אינם רק בבחינת ו"ק דחיה ונפש דיחידה, כנ"ל (דף א' תתקע"ז והנה) ע"ש. ומכ"ש בבי"ע, שאפילו אור החיה אינו יכול להאיר כאן משהו, ומכ"ש אור היחידה, אלא רק בחינת אחורים דיחידה חיה הוא המאיר להם, כמ"ש הנה לא כ"ש שהם נפרדים מג' הכלים הראשונים שבגוף, כי כל בירורם ע"י אורות דאחורים באו, וע"כ המה מכוונים כלים נפרדים מגוף הפרצוף, משום שאין בירורם בשלימות. ומשם כך מכוונים האורות רוח נפש

יפרד והיה לד' ראשים, ונקרא פירוד, ר"ל כי יש ג"כ בחי' רוח בבי"ע וכן בחי' נפש וכן בבחי' המלבושים ג"כ כמ"ש בע"ה, נמצא כי חלקי הנשמה שיש בבי"ע הן אלהות, אך מבחינת רוח ואילך הוא בחינת עולם הפירוד, בין בבריאה בין ביצירה בין בעשיה.

קסד) ודע כי אותן הרוחין הנזכר בד' היכלות פרשה פקודי, אשר שם בכל היכל והיכל יש חד רוחא, הם בבחי' הרוחין שיש בבריאה, ועוד יש בחי' נפשין ובחי' מלבושים, וכן ביצירה ועשיה. אמנם אותן שבפרשה

אור פנימי

המלובשים בהם, שהם ג"כ דפרודא, כמ"ש הרב בסו"ה ומשם יפרד, שרומז בזה, שאין המדובר עליהם עצמם, אלא רק על תולדות הנמשכים מהם, שהתולדות שלהם אינם אלקיות אלא נפרדים, שהם נקראים שרפים מלאכים וכו', באופן שכל המציאות שיש בבי"ע מלבד הע"ס ונשמות, הם באים מהווגי דכלים הנפרדים האלו בשר ועור, וז"ס ומשם יפרד, כלומר שמהם נולדים ובאים כל הנפרדים שאינם אלקיות. אמנם נר"ן דצדיקים יוצאים מזווג דג' הכלים הראשונים שהם אחדות גמור מראש אצילות עד סוף בי"ע, וע"כ נחשבים הנר"ן הנולדים מהם שהם ג"כ אלקיות. והבן זה.

וזה אמרו כי אותן הל' ספירות של נוקבא דאצילות הם מתחלקים בתוכם ונעשים בחינת נשמה להם, ומכאן ואילך רצוני לומר מבחינת נשמה ואילך שיש בבי"ע, אינם בחינת אלקות אלא בסוד ומשם יפרד" והנך רואה איך האריך בלשונו, שלא נטעה שרק בחינת הל' ספירות בלבד הם אלקיות, אלא מדייק שר"ל מבחינת נשמה שיש בבי"ע עצמם שמשם ואילך אינם אלקיות. והוא כי הל' ספירות הם בחינת נשמה לנשמה, כי הנשמה דבי"ע היא קומת אמא שנתפשטה בבי"ע, כנ"ל, והל' ספירות הם פנימית להם, דהיינו נשמה לנשמה, הנקראת אור החיה, כנ"ל. אלא אחר שיעור קומת אמא שנתפשטה בהם, דהיינו הרוח נפש שהם מתלבשים בהכלים הנפרדים

קסד) בא"א ובא"א ובז"א כי הם מתפשטים בד' עולמות אבי"ע עד"ז שנתבאר בנוקבא. פי' כמו שנתבאר בפרצוף האחור דנוקבא, שבעת מיעוט הירח ירדו ג' הפרצופים עי"מ שלו ונתלבשו בבי"ע, כן הדבר בכל הפרצופים דאצילות, אשר פרצוף העיבור שלהם ירד לעשיה, ופרצוף היניקה ליצירה ופרצוף המוחין לבריאה, ע"ד שנתבאר בנוקבא.

אמנם יש להבין מתי ירדו אלו פרצופי האחור דא"א ואבא ואמא וז"א תוך העולמות דבי"ע, שהרי כל הירידה דאחור דנוקבא היה, מחמת קטרוגה שאי אפשר לב' מלכים שישתמשו בכתר אחד, כנ"ל, וענין זה לא נאמר רק בנוקבא דאצילות בלבד ולא על א"א ואבא ואמא וז"א דאצילות. וא"כ למה נתמעטו גם הם לירד לבי"ע.

והענין הוא, כי יש ב' בחינות מוחין באצילות: א' מוחין קבועים, שבהם לא יארע שום השתנות לעולם, שהם קומת ע"ב דמ"ה בא"א, וס"ג דמ"ה באו"א וישו"ת, וז"א בוק" ונוקבא בנקודה, והם נבחרים לעיקר עצמות של פרצופי אצילות. כמ"ש בדף תר"ג ד"ה טנת"א ע"ש. ובחינת הב'

פקודי הם בחי' רוחין של בריאה, ועיין פ' משפטים דכ"ג ע"ב ובדף מ'. והנה כל הנ"ל הוא בענין נוקבא דז"א דאבי"ע, והנה כמו שיש כל בחי' אלו בנוקבא דז"א, כן יש כל בחי' אלו בא"א ובאור"א ובז"א, כי הם מתפשטים בד' עולמות אבי"ע עד"ז שנתבאר בנוקבא ואמנם לא זכיתי לשמוע רק בחי' זו"ן לבד.

קסה) ונבאר עתה ענין בחי' אלו בז"א דאצילות, הנה הנוקבא יש לה ג' לבושי' הנקרא גופא דילה, וכל לבוש כולל י"ס כנ"ל. אבל הז"א אין בכל לבוש מאלו ג' לבושים שבו רק ט"ס לבד, כי המלכות היא משלים אותו לי"ס. וזכור כלל זה. א"כ נמצא, כי אין גופא דז"א רק ג' לבושים וכל אחד כלול מט"ס, שהם בין הכל כ"ז מדרגות.

קסו) ובדרך שביארנו איך שמתחלקין ומתלבשים אותן ל' מדרגות דנוקבא י"ס פנימית בבחי' נשמה לי"ס דמלכות דבריאה, וי"ס אמצעים בבחי' נשמה לי"ס דנוקבא דיצירה, וי"ס דאחור בבחי' נשמה לי"ס דנוקבא דעשיה. כן עד"ז ט"ס פנימים דז"א דאצילות מתלבשים בבחי'

אור פנימי

הם המוחין שאינם עיקר באצילות אלא שבאים בסוד תוספת, דהיינו כל המוחין שהם למעלה מהמוחין הקבועים הנ"ל. ואלו באים תמיד בדרך עליה וירידה, שבזמן שהתחתונים מסיבים מעשיהם ומעלים מ"ן, אז גורמים לתוספות מוחין בכל פרצופי אצילות. ובעת שהם מקלקלים מעשיהם, המה גורמים אז לנפילת המוחין בחזרה, דהיינו בדיוק כל אותו השיעור שנתוסף ע"י מעשיהם. כמ"ש שם.

ונמצא שאלו המוחין דבנין הנוקבא ביום ד' דמעשה בראשית, דהיינו עד שהיתה בקומה שוה עם ז"א באחוריו, כבר הם נחשבים למוחין דתוספות, שענין עליה וירידה נוהג בהם, ואע"פ שעוד לא היה אדם, אלא שיצאו בסוד רעותא עלאה, מ"מ אינם עיקרים בהפרצוף, כי עיקר הז"א הוא רק מבחינת ו"ק ונקודה, וכל היותר מזה כבר הוא בסוד תוספות. ונמצא כי בעת שנבנה הנוקבא באלו ג' הפרצופים עי"מ דאחור, הנה הכרת הוא, שכל הבנין הזה יצא מקודם בכל הפרצופים העליונים ממנה. כמ"ש בבית שער הכונות אות קמ"ו ד"ה וטעם ע"ש. וע"כ בעת מיצושה של הנוקבא וירידתה לבריאה, הנה גרמה בזה שכל אלו פרצופי האחור שיצאו בסבתה בא"א ואור"א וז"א, הנה גם הם נפלו ממקומם וירדו לבי"ע. שהרי הוא בכולם רק מוחין דתוספת שנמשכו ע"י התחתון מהם, שהוא הנוקבא וכיון שנפל מהנוקבא, נפלו גם כן מן העליונים ממנה, כמ"ש שם ובכ"מ. ואז ירד פרצוף האחור דכל אחד מהם אל הבחינה שכנגדו בבי"ע ופרצוף האחור דא"א ירד לא"א דבי"ע: המוחין לא"א דבריאה, והיניקה לא"א דיצירה, והעיבור לא"א דעשיה. וכן אור"א וז"א, כ"א אל הבחינה שכנגדו, באופן שכל מה שקרה לנוקבא דז"א בעת ירידתה לבי"ע, קרה זה ממש בכל דרכיו גם בהפרצופים העליונים, באותו שיעור המוחין דתוספות שיצאו שמה בסבתה, וירדו ונתלכשו בהבחינה שכנגדה בבי"ע.

נשמה לט"ס דז"א דבריא, וט"ס אמצעות בבחי' נשמה לט"ס דז"א דיצירה, וט"ס דאחור בבחי' נשמה לט"ס דז"א דעשי' וכ"ז בבחי' נשמה ואח"כ יש בחי' רוחין ונפשין ולבושין בז"א דבי"ע, וכבר נת"ל כי הנשמות בלבד הם בחי' אלהות, אך מרוח ואילך עולם הפירוד.

* (קסז) דע כי בכל עולם מאבי"ע יש בו עצמות וכלים והעצמות נחלק לה' בחי' נרנח"י פנימיים וב' מקיפים חיה ויחידה וזה נקרא עצמות האורות וזה העצמות מתלבש תוך הכלים וכמו שהעצמות נחלק לפנימי ומקיף עליו ומקיף גדול מהפנימי כן הכלים נחלקים לב' חיצון ופנימי והחיצון גדול מהפנימי אלא שאח"כ ע"י דביקות אוה"פ בכלי הפנימי מזדכך יותר מהכלי החיצון.

קסח) והנה מכלי החיצון של העולם ההוא מסוד זווג כלים החיצונים הזכרים עם הכלים החיצונים הנקבות יוצאין טפין וניצוצין ונעשין מהם נשמות המלאכים שבאותו עולם כי מה שהוא בחי' כלים חיצונים די"ס שבאותו עולם, יספיק לעשות בחי' נשמה של אור ועצמות אל המלאכים שבאותו עולם ונשמה זו של המלאכים מתלבשת תוך רוח ונפש וכלים של המלאכים עצמן והבן זה.

אור פנימי

קסז) הכלים נחלקים לב' חיצון ופנימי והחיצון גדול מהפנימי. פי' כי אין לך מדרגה שלא תהיה בה עי"מ דחיצוניות ועי"מ דפנימיות, כמ"ש הרב (דף א' תתקפ"ט אות קפ"ב) ונמצא שהכלים נחלקים לפנימיות וחיצוניות. אמנם לפי"ז יש להבין מ"ש כאן הרב אשר הכלי החיצון גדול מהכלי הפנימי, והרי כל העי"מ דחיצוניות, אינם אלא בחינת ו"ק ומוחין דו"ק, והם נבחנים לבחינת כלים, משום שאין בהם אלא נפש רוח, כי אלו המוחין דחיצוניות הם רק בחינת ג"ר דו"ק, והעי"מ דפנימיות נבחנים לבחינת עצמות. כמ"ש הרב בע"ח ש"מ דרוש י"ד ובכ"מ. וא"כ איך אומר כאן שהכלים החיצונים הם גדולים מהכלים הפנימים.

ולחבין זה יש להבין תחלה ענין התחלקות הוזה דעי"מ דחיצוניות ועי"מ דפנימיות, שהם ב' בחי' נר"ן בכל מדרגה, ויש להבין למה לי הנר"ן הכפולים האלו בכל מדרגה. והענין הוא, כי זה יצא מכח שאין כלים לחיה יחידה אלא רק לנר"ן לבד. ונתבאר לעיל (דף א' תתקע"ה ד"ה פירוש), כי זה נמשך מכח הצמצום ב', שהמלכות עלתה למקום בינה ע"כ לא נשאר בהפרצוף זולת ג' כלים כח"ב, וזו"ן נפרדו מהפרצוף הן מהע"ס דראש והן מהע"ס דגוף, והזו"ן דראש נעשו לבחינת כלים מקיפים דיחידה חיה המכונים לבוש והיכל, דהיינו מקיף דעיגולים ומקיף דיושר. וזו"ן שנפרדו מהגוף נעשו לכלים חיצונים הנקראים בשר ועור או לבוש והיכל, או חשמ"ל ונוגה, ואע"פ

* ע"ח ח"ב שער מ': שער פנימיות וחיצוניות דרוש י'.

קסט) ומבחינת הכלים הפנימים של העולם ההוא בסוד זווג כלים הפנימים הזכרים עם כלים זווג הפנימים הנקבות יוצאין טפין וניצוצין ונעשים מהם נשמות בני אדם הצדיקים עצמן.

קע) אמנם המלאכים אינם כמו בני אדם כי ענין מלאכים ישנם בכל עולם ועולם וע"כ אותם הניצוצין הם בחי' נשמה לעולם לאותן המלאכים שבעולם ההוא ורוחם ונפשם וגופם הם בחי' אחרות.

אור פנימי

שאין המקיפים דיחידה חיה יכולים להתלבש בהם, כי אין כלים מקיפים רק מכלים דראש וג"ר, ולא מכלים דגוף, עכ"ז הם נבחנו למקיפי הגוף, משום שאין הגוף יכול לקבל את האורות דיחידה חיה טרם שאלו הכלים יחזרו אל הפרצוף לבחינת כלים פנימים, כי אז יהיה ה' כלים בהגוף לכל ה' האורות, אבל כל עוד שהם נפרדים מהגוף לבחינת כלים חיצונים, נמצא הגוף חסר מחיה יחידה, כי בכלים דכח"ב מתלבשים רק נר"ן לבד. עש"ה בכל ההמשך. ולפיכך נבחנו תמיד אלו הכלים חיצונים של הגוף לבחינת ב' מקיפין בשר ועור, או לבוש והיכל, או חשמ"ל ונוגה, וכן הם מקבלים הארה מן ב' מקיפים דחיה יחידה המתיחסים להם כנ"ל. אמנם עיקר הארתם הוא מאורות פנימים רוח נפש, שהם מקבלים אותם מהכלים הפנימים, כמו שנתבאר שם.

ויש לזכור כאן ענין ערך ההפוך שיש בין כלים לאורות, כי בכלים נבחן תמיד שהעליונים מתגדלים תחילה, ובאורות הוא להיפך, שהתחתונים נכנסים תחילה. ונמצא שבעת שאין בפרצוף זולת כלי דכתר, שנקרא מוחא, אין בו אלא אור הנפש, ובעת שמשגיג אור הרוח, יורד הנפש לכלי חכמה, הנקרא עצמות, והרוח מתלבש בכלי דמוחא, ובעת שהפרצוף משיג נשמה, יורד אור הנפש לכלי דבינה הנקרא גידין, והרוח יורד מכלי דמוחא לכלי דעצמות, והנשמה מתלבשת בכלי דכתר שהוא מוחא. ובעת שמשגיג חיה, אז צריך אור הנשמה לירד

מכלי דמוחא אל הכלי דעצמות והרוח אל הכלי דגידין והנפש לכלי דכתר, ואז אפשר לאור החיה שיתלבש בכלי דכתר שהוא מוחא. אמנם לא היה עם אור החיה, אינו כלי גמור שיהיה ראוי לקבל בתוכו אור הנפש, כי הוא רק בחינת חשמ"ל, ומקיף על הכלים הפנימים, וע"כ לא יוכל אור הנפש לירד מן הכלי דגידין ולהתלבש בכלי דבשר, ובשביל זה נמצא, שבעת ביאת אור החיה, אין לו מקום וכלי שיוכל להתלבש שמה, כי מתוך שאור הנפש נשאר בכלי דגידין, מוכרח גם הרוח להשאר בכלי דעצמות, ונשמה בכלי דמוחא. וע"כ מוכרח אור החיה להתלבש בפנימיות אור הנשמה. באופן שגר"ן נשארים במקומם, דהיינו תוך ג' הכלים: מוחא, עצמות, גידין. ואור החיה אין לה כלי, רק מתלבשת תוך אור הנשמה. וכן בבוא אור היחידה, שאז היה צריך הנפש לירד לכלי דעור והרוח לכלי דבשר, וכיון שהם אינם ראויים לכלים פנימים, א"כ מוכרחים נר"ן להשאר במקומם, ואין לאור היחידה מקום להתלבש, וע"כ הוא מוכרח להתלבש תוך פנימיות אור החיה. והנה נתבאר היטב הטעם, אשר ליחידה חיה אין כלים שיוכלו להתלבש בהם, משום שאלו ב' הכלים בשר ועור, אינם כלים פנימים, שיוכלו האורות דרוח נפש להתלבש בהם, וע"כ מוכרחים הנר"ן להשאר בכלים דכח"ב הנקראים מוחא עצמות גידין. וע"כ מוכרחים להתלבש תוך אור הנשמה. אמנם

קעא) אמנם נשמות הצדיקים, כוללים כל הד' עולמות וע"כ אותן הניצוצין אינם שוין כי הניצוצין הבאים מעולם הבריאה נקראים נשמת הצדיקים וניצוצין שביצירה נקראו רוחין וניצוצין של העשיה נקראו נפשות.

קעב) ואל תטעה, שהכלים הפנימים מזדווגים לבדם, כי זה לא יתכן. אך הכונה, כי לזווג המלאכים, אין הטפה נמשכת, אלא מחצוניות הכלי ולא מפנימים אך לזווג נשמות הצדיקים, נמשכה הטפה מן הכלים הפנימי עצמן.

אור פנימי

שעביות ושיעור הקומה, תלויים זה בזה, כי עביות דבחי"ד, הבאה בזווג, הוא ממשיכה קומת כתר, ודבחי"ג רק לקומת חכמה, וכו', ודבחינת שורש רק לקומת מלכות. כי על פיהם נבחנים ה' הקומות הנקראים נרנח"י. והנה הטעם שאלו ב' הכלים בשר ועור נפרדו, ויצאו לבחינת כלים חיצונים מקיפים, ולא יכלו להיות לכלים פנימים. הוא משום, גניזת או"א הפנימים, הגורם שאין זווג ג"ר באור החיה, וכן מכח גניזת ה"ת דצמצום א' ברדל"א, אין זווג שלם דאור יחידה, כנודע. וע"כ אין האורות האלו דיחידה חיה יכולים לברר להם כלי רביעי וכלי חמישי הנקראים בשר ועור, שהיו ראויים להלבשת אורות פנימים ורוח ונפש. כנ"ל דף א' תתקפ"א ד"ה ואלו ע"ש. כי ע"כ נפרדו מכלים דגוף, ונבחן כי זה החלק דב' הכלים זו"ן, שנברר ע"י האורות דיחידה חיה, הוא חלק קלוש וזך עד שאינם ראויים להלביש האורות דרוח נפש בשלימות, כנ"ל. וע"כ הגוף חסר מהם. הרי שאלו ב' הכלים דבשר ועור, המה זכים בהרבה מכלים הפנימים דגוף, אשר זה באמת כל גריעותם אבל בערך העביות מבלי להתחשב עם הלבשת האורות בהם, הרי זה מעלה גדולה להם. וזה שאומר הרב שכלי חיצון הוא יותר גדול מכלי הפנימי, כלומר, שהוא יותר זך.

והנה לכאורה, דברי הרב שבכאן סותרים למ"ש בע"ח ש"ו פ"ב. כי שם כתב

אע"פ שאין אלו הכלים דבשר ועור ראויים לקבל בתוכם את האורות דנפש רוח הפנימים בשלימות, עכ"ז יכולים לקבל מהם מקצת האורות ההם, באופן, שחלק קטן מהאורות דנפש רוח המלוכשים בכלים דעצמות וגידין, יורדים אל הכלים החיצונים דבשר ועור.

ומכאן נתחדש ב' מינים של נפש רוח בכל מדרגה: א' הם נפש רוח השלימים, שהם מלוכשים בכלים הפנימים הנקראים עצמות וגידין כנ"ל. ומין הב' של נפש רוח, הם האורות אלו הקטנות דנפש רוח המלוכשים בכלים החיצונים הנקראים בשר ועור, כי מטעם היותם כלים שאינם גמורים, אינם ראויים לקבל רק האורות קטנות מנפש רוח, וגם מכוונים נפש רוח דחיצוניות, או נפש רוח דאחור. והם ג' בחינות: עיבור יניקה מוחין, דהיינו ו"ק ומוחין דו"ק, שפירושם נפש, רוח, ובחינת ג"ר דנפש רוח, כנודע.

וזה נוהג בכל מדרגה ומדרגה, כי אין לך מדרגה שלא תהיה בה נרנח"י, וע"כ הם מתחלקים בהכרח לעי"מ חיצונים, דהיינו המלוכשים בכלים חיצונים דבשר ועור, כנ"ל. ולעי"מ פנימים, דהיינו המלוכשים בכלים פנימים, שהם: מוחא, עצמות, גידין, ואחר שידענו ענין החיצוניות ופנימיות שיש בכלים, נבאר עתה מ"ש הרב, שכלי החיצון הוא גדול מכלי הפנימי. כי נודע,

קעג) אבל לעולם א"א שיזדווגו הכלים הפנימים בלתי החצונים, וימשיכו טפין כי זה א"א אבל להיפך אפשר כי יזדווגו כלים החצונים וימשיכו טפה מזה לזה והפנימי כאשר לא ימשיך טפין לא יקרא זווג שלם ע"ש במ"א כי המלאכים נעשים מהנשיקין ובני אדם מזווג גמור.

קעד) כי הנשיקין הוא התדבקות כלים החצונים אע"פ שיוצא או"פ שהוא ההבל אך עכ"ז אין שם טפת מוחין דכלים פנימים נמשכין אך לבני אדם נמשכין טפת כלים פנימים ממש.

קעה) והנה דוגמא שאמרנו כי מן הניצוצין שיוצאין מהכלים החצונים של עולם ההוא נעשין ממנו נשמות המלאכים עצמן כעד"ז הכלים החצונים בעצמן של האצילות כאשר יורדין אל ג' עולמות תחתונים דבי"ע נעשים ממש בחי' נשמה של עצמות אורות ההם של העולמות עצמן ורוחם ונפשם של עולמות ההם הם לבושים אל הנשמה הנ"ל.

אור פנימי

וז"ל, עם היות כי אור מקיף גדול מאו"פ, עכ"ז פנימיות הכלי גדול מחיצוניות הכלי כנראה בחוש העין עכ"ל. וכאן אומר שחיצוניות הכלי גדול מפנימיות הכלי. אמנם לפי המתבאר אין קושיא, כי מבחינת התלבשות האורות בכלים, נמצא ודאי שפנימיות הכלי גדול וך יותר, כי העביות שבכלי היא הגורם שיתלבש אור הגדול ביותר, וע"כ אומר שם שפנימיות הכלי יותר גדול. וכאן מדבר מערך הכלי לפי עצמו מבלי להתחשב עם התלבשות האור בתוכו, ע"כ אומר שחיצוניות הכלי יותר גדול, כי הוא נך ביותר. כנ"ל.

קעג) א"א שיזדווגו הכלים הפנימים בלתי החיצונים וכו' אבל להיפך אפשר. ובע"ח שם"א פ"ג כתב, כי גם בזווג החיצוניות שהם כלים, אי אפשר להעלות מ"ן שלהם, אם לא בכח פנימיות עצמו. ע"ש. הרי שגם בחיצוניות אין זווג בלי הפנימיות. והענין הוא, כי כאן מדבר הרב

רק מענין הזווג עצמו, כי יש זווג לצורך מוחין הבא מזווג של הכלים הפנימים דוקא. ויש זווג לצורך ו"ק הבא מזווג דכלים חיצונים. וז"ש, שאפילו לצורך מוחין, צריך שיתחבר כל הפרצוף פנימיות וחיצוניות בסוד הזווג, שהרי הטפה צריכה לצאת מן היסוד דגדלות, שהוא לבר מגופא ונחשב לחיצוניות, אלא שהיא נמשכת מכלים הפנימים שבפרצוף, כי אין מוחין אלא מכלים דפנימיות. אמנם לצורך ו"ק נעשה הזווג בבחינת חיצוניות, בלי שום המשכה מכלים דפנים, דהיינו הנקרא זווג דנשיקין בלי זווג דיסודות, הנחשב לזווג דחצי פרצוף שמחזה ולמעלה וע"כ אינו ממשיך אלא ו"ק, ומזווג זה זה נמשכים המלאכים וע"כ אין בהם אלא ו"ק. אבל נשמות בני אדם, שהם בחינת ג"ר נמשכים מכל הפרצוף, דהיינו מב' זווגים: מזווג דנשיקין ומזווג של היסודות. וע"כ יש בהם קומה שלמה ג"ר וו"ק. הרי שהמלאכים נמשכים ע"י זווג דחצי פרצוף לבד, הנקרא זווג דנשיקין, שהנמשך ממנו הוא חיצוניות בלי

קעז) אלא שצ"ע אם יורדין ב' בחי' הכלים החיצונים והפנימים נמצא כי החיצונים נעשה נשמה אל הכלי החיצון של ג' עולמות והפנימי נעשה נשמה לכלי הפנימי של הג' עולמות. או אם נאמר שאינם יורדין רק הכלים החיצונים לבדם ולזה הפירוש הב' הדעת נוטה כי העצמות אינו אלא אחד אבל אם גם כלים הפנימים יורדין א"כ יהיה למטה ב' מיני עצמות והדבר צ"ע.

קעז) נמצא א"כ כי המלאכים עצמן אינם חיצוניות העולמות וכן הנשמות, אינם הם עצמן פנימית העולמות. רק הכוונה לומר, כי מהחיצוניות י"ס שבכל עולם נמשכים ונעשים נשמות המלאכים ומפנימיות נעשה נשמות בני אדם והבן זה מאד.

אור פנימי

שהם נמשכים מהכלים הפנימים דע"ס שבכל עולם מבי"ע. ומה שאנו מכנים למלאכים והיכלות ורקיעים, בשם חיצוניות העולמות, היינו משום שהם נמשכים מזווג של הכלים חיצונים דע"ס שבכל עולם מבי"ע. גם תדע, שאע"פ שאין בחיצוניות דע"ס רק בחינת ו"ק ומוחין דו"ק, מ"מ יש בהם נרנח"י שלמים, הן נרנח"י דנפש והן נרנח"י דרוח, באופן שכל ההבחנות הנוהג בפנימית נוהגים ג"כ בחיצוניות. וזכור זה. גם צריכים לזכור, שאלו הכלים החיצונים דע"ס, הנקראים בשר ועור, הם בעיקר בחינת כלים מקיפים, כלומר, כי מלבד האורות פנימים דרוח נפש שהם מקבלים כנ"ל, הגה הם מקבלים ג"כ מדת הארה מן האורות מקיפים דחיה יחידה, הנקראים מקיף דעיגולים ומקיף דיושר. ועד"ו ההיכלות והרקיעים שהם נמשכים מזווג דחיצוניות הספירות, יש בהם ג"כ אותם ב' מיני אורות: שהם או"פ שמקבלים מחיצוניות הספירות, וכן אורות מקיפים דחיה יחידה, שמקבלים מן מקיפי עיגולים ומקיפי יושר. באופן שכל מה שנוהג בחיצוניות הספירות נוהג ג"כ בחיצוניות העולמות הנמשכים מזווגיהם.

פנימיות. אבל שם בשמ"א מדבר הרב מענין המ"ן דחיצוניות שא"א שיעלו מ"ן אלא בכח הרוחא דשדי בגווה, שהיא בחינת פנימיות, ע"ש. אמנם הזווג נעשה מבחינת חיצוניות בלי פנימיות. כנ"ל.

קעז) המלאכים עצמם אינם חיצוניות העולמות וכן הנשמות אינם הם עצמן פנימיות העולמות וכו' כי מהחיצוניות י"ס וכו' נשמות המלאכים ומפנימיות נעשה נשמות. דברים אלו, הם כלל גדול שצריכים לזכור בכל דרושי בי"ע. כי עיקר חיצוניות ופנימיות הם בע"ס עצמם דכל עולם מבי"ע, ע"ד שנתבאר לעיל בדיבור הסמוך, אשר ג' הכלים כח"ב, הנקראים מוחא עצמות גידין, הם הנקראים כלים פנימים, שבהם מתלבשים ג' אורות נר"ן דהפרצוף, ולאורות חיה יחידה אין כלים, אלא שהם מתלבשים תוך אור הנשמה, כנ"ל. וב' הכלים זו"ן הנקראים בשר ועור, הם כלים חיצונים, שהם מקבלים בחינת רוח נפש כפי שיוכלו להלבישם ויש בהם עי"מ, שהם ו"ק ומוחין דו"ק, כנ"ל. ומה שאנו מכנים לנשמות בני אדם בשם פנימית העולמות, הכוונה היא

קעח) נמצא א"כ כי העצמות אע"פ שנחלק לב' עכ"ז אינו בפנימיות אלא חלק א', פנימיות תוך ב' בחינות הכלים, וחלק, הב' מקיף ע"ג ב' בחינות הכלים מבחוץ לכלם, אכן תוך הכלים לא יש רק אור אחד לבד, והוא תוך כלי הפנימי, ולא תוך החיצון א' ותוך הפנימי א', אלא אור א' או"פ לבד תוך כלים פנימים והכלים הפנימים תוך כלים החיצונים.

קעט) גם דע כי שהעצמות נחלק לב', וכל חלק מהם נחלק לחלקים רבים כן הוא בכלים. והענין כי או"פ נחלק לה' בחי' נרנח"י, ואור החיצון נחלק לב' שהם יחידה חיה, כן היה בכלים.

קפ) והענין כי הנה הכלים פנימים יש בהן ג' חלקים: חלק א' שבו מתלבש נפש האו"פ, וחלק ב' שבו מתלבש רוח או"פ וחלק ג' שבו מתלבש נשמה או"פ אמנם נגד חיה יחידה פנימים אין עוד כלים.

קפא) והטעם כי ג' כלים יש נגד ג' עולמות בי"ע, שהם עצמן נר"ן שבהם אך נגד חיה ויחידה שהם כנגד אצילות אין עוד כלים, כי אין שם קליפה, ונודע כי אין הקליפות אלא ע"ג הכלים.

קפב) גם חלק חיצוניות הכלים, נחלק לג' חלקים אחרים, והם: בחי' עיבור יניקה ומוחין כמ"ש בע"ה, והאמת הוא שמן הראוי היה שחיצוניות יהיו ב' חלקים לבד, כנגד ב' אורות מקיפים, אלא במ"א כתב בפירוש, שג' בחי' עי"מ יש בחיצוניות לבדו כמו שיש בפנימיות.

אור פנימי

קעח) העצמות אע"פ שנחלק לב' עכ"ז אינו בפנימיות אלא חלק א' פנימיות תוך ב' הכלים וחלק הב' מקיף על ב' בחינות הכלים וכו'. כלל גדול משמיענו כאן הרב. כי הגם שהכלים החיצונים נקראים תמיד בשם מקיפים, כי כמו שהעצמות נחלק לפנימי ומקיף כן הכלים נחלקים לפנימי וחיצון כנ"ל. וא"כ יש לטעות אשר האו"פ מהעצמות מתלבש בכלים הפנימים, ואו"מ דעצמות מתלבש בכלים חיצונים, לכן משמיענו כאן הרב שאינו כן, אלא רק האו"פ של העצמות הוא בלבד מתלבש בב' הכלים, דהיינו, הן בכלים פנימים והן בכלים חיצונים מתלבש האו"פ דעצמות בלבד, כמ"ש לעיל,

שיש עי"מ בכלים פנימים ועי"מ בכלים חיצונים, ושניהם רק או"פ בלבד. וחלק ב' דעצמות, שהוא ב' המקיפים דחיה יחידה, הנקראים מקיף דעיגולים ומקיף דיושר, הוא מקיף על ב' בחינות הכלים, דהיינו מסביב הכלים חיצונים והפנימים יחד. כמו שמבאר והולך. והוא עיקר גדול שצריך שתזכור אותו בכל המשך דרושי בי"ע, כי משיטפא דלישנא בכל המקומות משמע, שאו"מ דחיה יחידה, מתלבשים בכלים החיצונים עצמם, וכן בלבושים והיכלות ורקיעים הנמשכים מזווג של הכלים החיצונים. ומכאן תדע בבירור גמור שאינו כן, אלא רק או"פ מתלבש בהם ולא כלל מאו"מ, אלא שהם

קפג) ואמנם מה שנשאר לנו בספק הוא מ"ש מכאן ואילך והוא כי יש ב' פירושים. א' שנאמר כי ר' בחי' הכלים שהם ג' כלים פנימים וג' כלים החיצונים אפשר שהם א' לא, ר"ל: כי מבחוץ יש כלי א' חצון, וכלי א' פנימי בתוכה ושניהן בחי' עיבור, ותוך זה יש כלי א' ויש בו חיצוניות ופנימיות והם בחי' יניקה ובתוך זה יש כלי ג' ויש בו חיצוניות ופנימיות. והנה תוך פנימיות הכלי החיצון יש נפש דאור עצמות, ותוך בחי' פנימיות הכלי הב' יש רוח דעצמות, ותוך בחי' פנימיות הכלי הג' הפנימי מכולם יש נשמה דעצמות.

קפד) והפ"י ב' הוא שנאמר כי יש ג' כלים חיצוניות זה לפנים מזה ותוך כל כלי הפנימי של ג' חיצוניות מתלבשים הג' כלים אחרים הפנימית, ושם באותן ג' כלים פנימים, מתלבשים נר"ן דעצמות. אלו הם הב' פירושים.

* קפה) בכל עולם ועולם מאבי"ע יש בו חיצוניות ופנימיות והחיצוניות הוא בחי' העולם בעצמו הנקרא בשם היכלות ומדורות שהם הרקיעים והארצות והימים ונהרות ודשאים ואילנות וכיוצא בזה. והפנימים הם בני אדם השוכנים תוך העולם.

אור פנימי

מקבלים הארה מאו"מ מרחוק, להיות האו"מ סובב עליהם מרחוק, וזכור זה מאד. הנקראים עי"מ, שהם: ו"ק, ומוחין דו"ק, אבל האו"מ דחיה יחידה אין בהם לגמרי, אלא שמקבלים הארה מרחוק, כנ"ל בדיבור הסמוך.

קפב) והאמת הוא שמהראוי היה שהחיצוניות יהיה ב' חלקים לבד, כנגד ב' האורות מקיפים, אלא במ"א כתב בפירוש שג' בחינות עי"מ יש בחיצונית לבדו, כמו בפנימיות. כלומר, כי שורש פירודם דאלו חיצונים מן גוף הפרצוף, הוא מטעם עלית המלכות למקום בינה, ולא נשארו בגוף רק הכלים דכח"ב, ונחסרו זו"ן דכלים, וחיה יחידה דאורות, כמ"ש לעיל באורך, וא"כ היו צריכים הכלים האלו להיות מיוחדים לקבל ב' האורות דמקיפים. ואומר שאינו כן, אלא הם מקבלים רק ג' אורות פנימים, זה.

אמנם כבר כתבנו לעיל שבאמת יש ב' בחינות זו"ן שנפרדו מכלים הפנימים, א' הם זו"ן דראש, והם נעשו באמת לכלים דמקיפים דחיה יחידה, הנקראים מקיפי עיגולים ומקיפי יושר. ויש זו"ן שנפרדו מכלים דגוף, והם לא יוכלו להעשות לכלים מקיפים, כי אין כלים דעגולים ומקיפים אלא רק מבחינת ג"ר וראש, ולא מגוף, והם שנעשו לבחינת כלים חיצונים, ואין בהם מאו"מ כלום, רק הארה מרחוק, ועיקר הארתם הוא רק או"פ, הנקראים עי"מ. וזכור זה.

* ע"ח ח"ב שער מ': שער פנימיות וחיצוניות אמצע פרק י"ד.

קפו) וכן שם למעלה, היכלות ורקיעים ואפילו המלאכים בעצמן כולם נקרא בשם חיצוניות שהוא העולם בעצמו, ובתוכו יש פנימיות והוא י"ס שבהם נר"ן של העולם ההוא, אם הוא עשיה נקרא נפשין ואם ביצירה רוחין כו'.

קפו) אבל העצמות הוא מתלבש בין בי"ס הנקרא עולם ובין בי"ס הנקרא נפשין ורוחין כו' אלא שהעצמות של הנפשין ורוחין יהיה יותר גדול מהעצמות המתלבש בעולם עצמו (או אפשר שבחינת עצמות אינו רק מה שבתוך הנפשין ורוחין כו' והם בחי' חלקי הכלים דאצילות המתלבשים שם כנ"ל. אך מה שבי"ס החיצוניות הנקרא עולם, אף העצמות שבהם אינו בבחי' עצמות הכלים דאצילות אלא רוחניות אחד מבחינות העולם ההוא וצ"ע) ונמצא שיש עי"מ לחיצוניות, שהם י"ס הנקרא עולם. ועי"מ לי"ס הנקראים אדם.

אור פנימי

ודף א' תתקפ"ד ד"ה הכלים. ומבחינה זו הם נחשבים למקיפי חיה ויחידה. וז"ש בשער מ"ג שהרקיעים הם כולם עיגולים דעשיה מבחינת או"מ דיושר ואו"מ דעיגולים. אמנם עיקר אורם הם בחינת רוח נפש שהם מקבלים מאור פנימי. כנ"ל דף אלף תתקפ"ד ד"ה הכלים, ע"ש כל ההמשך עד סופו. אמנם אינם כלי מקיפים אמיתים דעיגולים, כי אין כלים מקיפים אלא מבחינת כלים דג"ר, דהיינו מבחינת זו"ן שנפרדו מ"ס של ראש. אבל אלו הרקיעים והיכלות הנקראים כלים חיצונים, הם מבחינת זו"ן שנפרדו מע"ס דגוף, וע"כ אינם ראויים להיות כלים מקיפים שיתלבש בתוכיותם או"מ ממש, כמ"ש הרב לעיל דף א' תתקפ"ט אות קע"ח. אלא רק שמקבלים הארת המקיפים דעיגולים ויושר מרחוק, עי"ש באו"פ. וזכור זה.

קפו) העצמות מתלבש בין בי"ס הנקרא עולם ובין בי"ס הנקרא נפשין ורוחין. כלומר, שענין חיצוניות ופנימיות, נבחן רק בכלים בלבד, אשר ע"ס שבכל עולם נקרא הכלים שלהם פנימיות, והרקיעים והמלאכים שבכל עולם נקרא הכלים שלהם חיצוניות. אבל

קפו) היכלות ורקיעים ואפילו המלאכים בעצמם כולם נקרא בשם חיצוניות. כאן אומר, שהרקיעים הם חיצוניות, וכן בשער מ"ט פ"א, וז"ל "והיותר קרוב ומוסכם אמתי הוא כך שהחיצוניות הוא העולם בעצמו שהם הרקיעים והארצות וכו'" אבל בע"ח שער מ"ג פ"ב אומר וז"ל ודע שאלו הרקיעים הם כולם בסוד העיגולים דעשיה. וכן בפ"א שם אומר וז"ל כדור הארץ הו"ו וכו', הוא כלים דעשיה וכו', מבחינת אור יושר פנימי, ואח"כ מקיפים השמים והרקיעים אשר על הארץ הו"ו, שהוא בחינת או"מ דיושר של העשיה ועליהם מקיפים השמים אחרים שהם או"מ דעגולי העשיה עש"ה. הרי מבואר אשר הרקיעים אינם כלים חיצונים, אלא שהם כלים מקיפים דעיגולים ודמקיפי דיושר.

אמנם לא קשה מידי, כי באמת הם כלים חיצונים, ועכ"ז נבחנו ג"כ לכלים מקיפים, כי הכלים החיצונים נבחנו תמיד לכלים מקיפים, מטעם שאי אפשר אל הפרצוף ששיג את האורות דחיה יחידה, טרם שהכלים החיצונים יחזרו אל הפרצוף, וישובו להיות כלים פנימים. כנ"ל

* קפח) והנה פנימיות העולמות הוא העצמות שיש בעולם ההוא כגון העצמות העשיה יש בהם נרנח"י וכולם נקראים נפשין דעשיה, ומזווג זה דעצמות נעשה נפש לה' בחי' הנ"ל לבני אדם.

קפט) ועצמות היצירה שיש בה נרנח"י וכולם נקראים רוחין דיצירה. ומזווג זה העצמות, נעשין רוחין של ה' בחי' לבני אדם. וכן בעצמות הבריאה כו' וכולם נקרא נשמות דבריאה ומזווג זה כו'. וכן בעצמות אצילות יש ה' בחי' נרנח"י ואפי' הנפש אשר כאן נקרא נשמה לנשמה בערך הבריאה ומזווג זה העצמות נעשה נשמה לנשמה לבני אדם.

קצ) וחיצוניות העולמות הם גופים והכלים כי כלים דעשיה כו' ומזווגם נעשים כלים דנפשין, והם האופנים, ונקרא כלים דנפשין. ומכלים דיצירה שיש בה ה' בחי' הנ"ל בבחי' כלים והם כלי המלכות וכלי ז"א

אור פנימי

ועצמות שבהם, הן עצמות שבע"ס, והן העצמות שבעולמות, הן שניהם בחינת פנימיות. ולקמן מסתפק הרחו"ו ז"ל, על העצמות שבבחינת העולמות אולי גם הוא נחשב בחינת חיצוניות.

ויש לזכור כאן מ"ש הרב לעיל, דף א' תתקפ"ח אות קע"ז, אשר עיקר פנימיות וחיצוניות נבחן רק בע"ס שבכל עולם, כי ג' כלים כח"ב הנקרא מוחא עצמות גידין, הם הנקרא בשם פנימיות. וב' הכלים זו"ן, הנקראים בשר ועור, הם הנקרא בשם חיצוניות. אלא גם נשמות בני אדם נקראים בשם פנימיות, להיותם באים מזווגים של הכלים פנימים דע"ס, וכן המלאכים והרקיעים נקרא בשם חיצוניות, להיותם באים מן הזווגים דכלים חיצונים של הע"ס. ע"ש היטב ובאו"פ.

קצ) ומזווגם נעשין כלים דנפשין והם האופנים וכו'. לאו דוקא האופנים, אלא כל בחינת החיצוניות דעשיה, דהיינו הרקיעים וכו', הם כולם יוצאים מזווג דחיצוניות הספירות הנקרא כלים כנ"ל. ועד"ו בכל

קפח) פנימיות העולמות הוא העצמות שיש בעולם ההוא וכו'. לכאורה סותר למ"ש לעיל אות קפ"ו, אשר ענין פנימיות וחיצוניות נבחן רק בכלים ולא כלל בעצמות,

וכלי בינה כו', ומזווגם נעשים מלאכים דיצירה. וכולם נקראים כלים דרוחין כמ"ש עושה מלאכיו רוחות.

קצא) ומכלים ה' דבריה מוזוגם נעשה שרפים וכסא כבוד ונקרא כלים דנשמתין. ומכלים האצילות הה' מוזוגם נעשה המלאכים שאין שמם משתנה לעולם, עליונים מאד, והם נקראים כלים דנשמה לנשמה.

קצב) וכל בחי' מאלו יש בה עי"מ, בין באורות בין בכלים כי יש כלים קטנים דעיבור ובחי' אורות הוא נפש דעיבור, ויש כלים דיניקה אמצעים ואורם הוא רוח דיניקה, ויש כלים דמוחין פנימי ואורותיו נשמות דמוחין.

* קצג) ודע כי ב' מיני זווגים יש באו"א דאצילות: א', בהיותן למעלה שוין בקומתן, וב' בהיות אמא רביעא על בנין, שמתלבשין נה"י שלה תוך ז"א לתת לו מוחין כנודע, ואז צריכה אמא להשפיל עצמה למטה לכנוס תוך ז"א. והנה ב' זווגים אלו, הא' הוא סוד או"א והב' הוא סוד יש"ס ותבונה. רק שאנו צריכין לדבר דרך נסתר ואתה תבין מעצמך.

אור פנימי

העולמות שמהווגים דכלים הפנימים ועכ"ז מוכרח אני להרים הלזט מעל הדרוש דספירות המכונים כאן עצמות, יוצאים נשמות, ומזווגים דכלים חצונים דספירות, יוצאים החיצוניות דהעולמות, הנקראים מלאכים שרפים חיות ואופנים ורקיעים והיכלות וארצות וכו' כי זה הכלל כל בחינה יוצאה מבחינה שכנגדה, וע"כ פנימיות העולמות שהם נשמות בני אדם בלבד, הם יוצאים מפנימיות הספירות. וחיצוניות העולמות, דהיינו כל מה שיש בהעולמות זולת נשמות בני אדם, שהם הרקיעים היכלות וכו', הם יוצאים מחיצוניות הספירות.

קצג) הא' ה"ס או"א והב' ה"ס ישו"ת רק שאנו צריכים לדבר דרך נסתר ואתה תבין מעצמך. הנה יש כאן סוד נורא מאוד, ואם הרב כסה הדברים מי יהין לגלותם.

* ע"ח ח"ב שער מ"ז: שער סדר אבי"ע סוף פרק ב'.

* קצד) ונחזור לדבר דרך נסתר. כי כפי מציאות הראשון, כאשר אמא מתפשט תוך ז"א ורובצת על הבנים בסוד מ' סתומה הנה אז צריך גם אבא אם ירצה להזדווג עמה להרכין ולהשפיל ראשו למטה עמה, כדי שיוכל להזדווג עמה.

קצה) והנה זווג א' ודאי שהוא מעולה מאד יותר, כי אז זווג דאו"א הוא, בהיותם לבדם, בלתי שיתלבשו תוך אחרים כלל. ולכן הולד המתהווה מזווג ההוא הוא בחי' צלם דמוחין שמורשישים לבניהם שהם זו"ן דאצילות כדי שיזדווגו הבנים עצמן להוליד נשמות חדשות דבני אדם, כנודע.

אור פנימי

וכן להיפך שהב"ן שהיא מלכות נעשה כס"ג שהיא בינה וה"ר. וקבלה מדת הדין שהיא מלכות לצורך מדת הרחמים שהיא בינה. עי' בדברי הרב לעיל בדף שצ"ו ובאו"פ שם בד"ה או"א.

ומבחינה זו נקראו או"א, בשם ע"ב דס"ג, כלומר, שהם דומים לטעמים שהם ע"ב דס"ג, שבהם לא נעשה כלל ענין צמצום ב' דהיינו עלית ה"ת לנקבי עינים, כנ"ל. וישו"ת נבחן לס"ג דס"ג, שבהם נעשה ענין עלית ה"ת בנקבי עינים, שהוא השיתוף דמדת הדין עם מדת הרחמים הנקרא צמצום ב', כנודע.

וכל ענין השיתוף הזה שנעשה בס"ג דס"ג, היה בכדי להמציא ענין שכר ועונש בעולם, כמ"ש הרב בע"ח שער י"א פ"ו. בביאור דברי חז"ל והלא במאמר אחד יכול להבראות ולמה נברא בעשרה מאמרות אלא ליתן שכר טוב לצדיקים ולהפרע מהרשעים וכו' ע"ש. כי נתחדש כאן ענין עיקר ותוספות בפרצוף זו"ן. דהיינו ע"ד הקטנות וגדלות שיצאו בעולם הנקודים גופיה, אשר תחילה יצאו הע"ס דנקודים בבחינת הקטנות מנקבי עינים דס"ג, אשר הג"ר היו בבחינת אב"א, והז"ת דנקודים בבחינת ו"ק בלי ראש. וזה נבחן לבחינת עיקרם של הזו"ן.

ואח"כ יצא ע"י עלית מ"ן אור חדש מע"ב וס"ג, שאור הזה חוזר והוריד הה"ת מעינים למקומו הקודם לפה, שמתוך כך חזרו אח"פ שנפלו מראש לגוף, ועלו והשלימו לע"ס דראש, ונעשו הג"ר דראש בבחינת פב"פ, וכמו כן נתפשטו המוחין האלו ממעלה למטה אל ז"ת דנקודים, ואז גם המחזה ולמטה שלהם, שהיו למטה מפרסא בפרודא מאצילות, נתחברו שוב עם הז"ת דנקודים ונעשו לבחינת השלמה לע"ס דז"ת אלו דנקודים, וגם הם קבלו המוחין דפב"פ דג"ר דאצילות. ומתוך שעברו על גבול הפרסא ובאו למקום בי"ע נסתלק האור מהם ונשברו ומתו. כנודע.

אמנם אם היו מקבלים המוחין דרך עליה, ולא היו מתפשטים למטה מפרסא דאצילות, ע"ד המוחין דע"ב ס"ג הבאים בעולם האצילות לאחר התיקון, ודאי שלא היו נשברים. כי בעולם האצילות נעשה תיקון הגניזו דה"ת ברדל"א, אשר משום זה אין הזווג דע"ב ס"ג נעשה רק על בחינת יסוד דאמא, ואין המוחין דע"ב מתפשטים כלום במלכות דאמא, וע"כ נשארת המלכות דאמא תמיד בקטנות דה"ת בנקבי העינים, ולפיכך זו"ן המקבלים המוחין דגדלות מאו"א, אינם יכולים לקבל

קצו) אך זווג ב' של או"א בהרכנת הראש תוך ז"א מלובשים בו, אז ודאי שאין זה נקרא זווג שלם, כי הרי או"א ירדו ממדרגתן למטה. גם טעם ב' כי הלא מלבד טעם הנ"ל שירדו למטה ממדרגתן, ולא די זה, אלא שגם הוא על ידי התלבשותם תוך ז"א.

קצו) נמצא, שהם ב' שינויין. הא' ירידתן ממדרגתן, הב' הוא התלבשותן בז"א, וא"כ נמצא, שכמעט קרוב זווג זה אל זווג זר"ן דאצילות, ומעט הוא ההפרש שביניהן, לכן נמצא, כי אין כח זווג זה להוליד מוחין לצורך זר"ן דאצילות רק לצורך הבריאה.

אור פנימי

המוחין ההם, אלא רק בעת עלותם למעלה ממלכות דאמא, כי אין המוחין מתפשטים כלום ממלכות ולמטה, משום שהמלכות דאמא אינה, נכללת בהווג דע"ב ס"ג, כי נגנוה ברדל"א ואינה באה בווג לעולם. ולפיכך נקראים תמיד המוחין דגדלות, בשם מוחין דעליה, כי אין זר"ן יכולים לקבלם, זולת בדרך עליה למעלה ממלכות דאמא. ומתוך זה נשמר הפרסא שנעשה בצמצום ב', ואין המוחין נמשכים עוד לבי"ע, כבזמן שביה"כ.

וגם נקראים מוחין דתוספות. והוא רומז על התיקון הנ"ל של המלכות דאמא, שאין ז"א יכול לקבל אלו המוחין, אלא בדרך עליה, שמתוך זה נשמר היטב גבול הפרסא, בסוד עד פה תבא ולא תוסיף, דהיינו שלא ימשיכם ממלכות דאמא ולמטה, כי הוא מוסיף על שיעור המוחין ההם, שהרי אפילו באו"א, שהם ע"ב ס"ג, אינם נמשכים רק עד המלכות שלהם, וע"כ גם זר"ן לא יוכלו להוסיף עליהם משהו בכדי להמשיכם למטה ממלכות דאמא. וע"ש הוראה זו הם נקראים מוחין דתוספות והבן היטב.

ובזה תבין שענין שביה"כ היה, בסוד כל המוסיף גורע, כי לולי היו נשמרים מלהמשיכם ממטה למלכות דאמא, דהיינו כמו שהם באמת בהווג דע"ב ס"ג, הנה אז לא היו המוחין נמשכים לבי"ע, והיו חיים וקיימים לעולם, וכיון שהוסיפו על שיעור

המוחין, והמשיכו המוחין ממלכות דאמא ולמטה, נסתלק מהם האור ומתו, שכל המוסיף גורע. וז"ס שאמרו בזהר שהשבירה היתה בסוד שכל אחד אמר אני אמלוך. דהיינו כנ"ל, כי המשיכו האור תוך המלכות דאמא, שה"ס אני אמלוך. וזוהי סבת שבירתם כנ"ל. כי הוסיפו על שיעור המוחין. אמנם שם לא נעשה התיקון של הגניזו דמלכות ברדל"א, והיה בכונה כדי ליתן מקום לשכר ועונש, כי שם הוכן מקום להפרע מרשעים, כלומר, שעי' השבירה הוכן כח ומציאות אל הרשעים, כי משם באו אותם הקליפות המגרה אותם לעבור על כל תוסף, וכן ליתן שכר טוב לצדיקים בשביל שהם נשמרים מזה. וזהו השורש לכל מיני העבירות וכן למעשים טובים.

ובזה תבין סוד או"א עלאין שהם תרין ריעין דלא מתפרשין וזווגם לא פסיק לעלמין. כי הם בחינת ע"ב דס"ג, המקבלים מבחינה שכנגדם מטעמים דס"ג דא"ק הקודמים לצמצום ב' כנ"ל, וע"כ אין ענין עיקר ותוספות נהג בהם, וע"כ זווגם לא פסיק לעלמין, כי כל ענין הפסק הזווג והסתלקות המוחין, הם נוהגים רק במוחין דתוספות, כנ"ל, וכיון שאין להם חלק במוחין אלו דצמצום ב', ע"כ אין מעשי התחתונים פוגמים בהם כלל, ואינם מתפרשים לעלמין. ויש בהם עוד טעם ב', כי המוחין דאו"א הם בחינת ג"ר דבינה.

קצח) כי הלא נודע, כי כאשר אמא רביעא על בנין מתפשטים נה"י שלה בכל קומת ז"א, ונוגעין רגליה במסך ופרגוד שבין הבריאה לאצילות, נמצא כי אמא עצמה נוגעת בבריאה ומאירה עצמה שם.

קצט) ואז הטפה היוצאת מן או"א בהתלבשותן תוך ז"א, ודאי שאינה חוזרת לעלות הטפה לראש ז"א, אך יורדת בזה המסך של הבריאה ונתנם בסוד מוחין לאו"א דבריאה, ואז מזדווגים או"א של בריאה ומנחילין עטרות ומוחין לבניהן זו"ן דבריאה, וע"י מוחין אלו, אז מזדווגין זו"ן דבריאה ומולידים נשמות מלאכים של היצירה, כי ביצירה הוא מדור המלאכים, כנודע.

אור פנימי

שהם בחינת חסדים מכוסים, בסוד כי חפץ חסד הוא, וע"כ חושקים רק בחסדים ולא בהארת חכמה, ונודע, כי כל הצמצום היה רק כלפי אור החכמה, ע"כ אין שום דין ושום אחיזה לקליפה במוחין דאו"א, ואדרבא הקליפות נדחין ומתעוורים מפני אורותיהם, וע"כ לא יארע לעולם שום פגם ומיעוט בהם, וזווגם לא פסיק לעלמין. כמבאר בחלקים הקודמים.

משא"כ ישו"ת, להיותם מבחינת ס"ג דס"ג, המקבלים מהבחינה שכנגדם בא"ק מנקודות דס"ג דא"ק, שבהם נשרש ענין צמצום ב' כנ"ל. הרי ענין עיקר ותוספות נוהג בהם, אשר במוחין דתוספות נאחזים התחתונים, שנמשכים ע"י המעשים טובים של הצדיקים, והם מסתלקים ע"י העבירות של הרשעים, כנ"ל. ולפיכך זווגם פסיק בסבת הרשעים שמסתלקים המוחין, ונשארים רק בבחינת ו"ק, שהם בחינת עיקר. וכן זו"ן שהם בחינת הממעלה למטה של ישו"ת, יש בהם אחיזה לתחתונים במוחין דתוספות שלהם, שמתגדלים ע"י מע"ט של הצדיקים ומסתלקים ע"י העבירות של הרשעים. וזווגם נפסק. כי במוחין דו"ק הנשארים בהם בסוד עיקר, הנה אין בהם בחינת זווג.

ובכל המתבאר, תבין ענין ב' הזווגים דאו"א שהרב מבאר כאן, כי זווג א' דאו"א

הוא, בהיותם במקומם למעלה מטבור דא"א, כי ע"י הארת ע"ב ס"ג דא"ק יורדת הפרסא דחזה שבגוי מעוהי דא"א, שהוא בחינת מלכות דאמא שבתוכה ה"ת, ובאה למקום הטבור דא"א, שע"י עולים ישו"ת ונעשים לפרצוף אחד עם או"א, להיותם סוד אח"פ שלהם, וכן חג"ת דז"א שבהם בחינת אח"פ דישו"ת עולים למעלה מטבור, ונעשים לבחינת חב"ד דז"א, ושם למעלה מטבור הם מקבלים המוחין דאו"א, דהיינו למעלה ממלכות דאמא, כנ"ל עש"ה. ואז הם מוחין גמורים, כמו המוחין דאו"א עצמם, כי התחתון העולה לעליון נעשה כמו העליון, וע"כ, הם ראויים להולדת נשמות. ועד"ז כשהמוחין דזו"ן מתפשטים מהראש לגוף שלהם, אינם מתפשטים רק למעלה מפרסא שמתחת רגליהם, כי, כמו שמלכות דאמא שבטבור, שומרת המוחין דראש שלא יתפשטו בתוכה, כן הפרסא שמתחת האצילות, שהוא בחינת מלכות המסיימת שומרת המוחין דגוף, שלא יתפשטו ממנה ולמטה כנ"ל, שהם שניהם בחינת מלכות דאמא, שאינה נכללת כלל בהווג דגדלות ונשארת תמיד בבחינת ה"ת בעינים כי המלכות שבטבור דא"א, ה"ס מלכות של ראש, כי הוא מלכות דישו"ת הנבחנים לראש דזו"ן. והמלכות שמתחת האצילות הוא בחינת מלכות דגוף המסיימת לכל

(ר) ואמנם סוד הזווג הזה הב' דא"א, אשר מגיע עד מסך דבריאה ומאיר שם, ז"ס הנאמר בתקונים, אמא מקננא בכורסייא. והענין, כי כתר דאצילות מתלבש בחכמה, וחכמה מתלבש בבינה, ואז הבינה מאירה בבריאה כנ"ל. כי הכל מאירין בודאי, אפי' האור א"ס נמשך שם, רק שאינו ניכר רק אור הבינה דאצילות, שנעשה מסך ולבוש אל כל מה שלמעלה ממנה.

אור פנימי

הפרסא שמתחת האצילות, דהיינו במקום המלכות המסיימת.

ונמצא גם עתה, אשר ישו"ת עם או"א נעשו לפרצוף אחד. כי כל ענין התחלקות או"א וישו"ת, הוא מכח צמצום הב' הנוהג בישו"ת, ואינו נוהג באו"א כנ"ל, אשר ע"כ בעת ירידת ה"ת מעינים דישו"ת, הם נעשים לאחד עם או"א, הנה מאותו הטעם, גם עתה אחר שאו"א בעצמם ירדו לתחת החזה וקבלו לתוכם בחינת צמצום הב' שוב אין חילוק בין או"א לישו"ת, כי גם או"א הם עתה בבחינת צמצום הב' כמו ישו"ת, וע"כ נעשים לפרצוף אחד. באופן, שבעת שאו"א מזדווגים, הם מזדווגים בכללות ישו"ת, כי ישו"ת משלימים אותם לע"ס דראש, והזווג נעשה על המלכות דישו"ת, שהיא נמצאת עתה במקום הפרסא שמתחת האצילות כנ"ל.

וכבר ידעת שמסך המוציא קומת או"א הוא מסך דבחי"ב, דהיינו קומת ס"ג, ונמצא שהמסך דבחי"ב כלול עתה בתוך הפרסא שבין אצילות לבריאה, וע"כ, מתפשט הקומה אל או"א דבריאה. והנך מוצא שמתוך ירידה זו דאו"א למקום ישו"ת, נהפכה הפרסא מבחינת מלכות המסיימת שבה ונעשתה לבחינת פה של ראש דכללות או"א וישו"ת, דהיינו לבחינת מלכות המזדווגת, שהיא יכולה עתה להתהפך לבחינת ממעלה למטה ולהוציא ע"ס דגוף, שהם כל המוחין דבי"ע.

ויש כאן ד' הבחנות: א', שהם בחינת מוחין דאו"א, דהיינו חסדים מכוסים מבחינת

הפרצוף. כי הזו"ן הם בחינת הגוף דישו"ת. כנודע.

וזווג הב' דאו"א הנעשה לצורך מוחין לאו"א דבריאה, הנקרא זווג דהרכנת הראש, הוא רק במקרה וקינון כלומר, שאו"א עלאין יורדים פעם ממקומם למעלה, מתחלת הפרסא שבחזה דא"א, ששם אין להם שום חיבור עם צמצום ב' כנ"ל, והם באים למטה מחזה דא"א, אל מקום ישו"ת, ונמצאים גם הם נכללים בצמצום הב' שבהפרסא וגם הם נעשים משום זה לבחינת ו"ק כמו מוחין דעיקר הקבועים בישו"ת, כי העליון היורד למקום התחתון הוא נעשה כמוהו ועי"ז נתמעטו ישו"ת ביותר ובאים למקום זו"ן, דהיינו למטה מסבוב דא"א, כלומר לבחינת גוף דאו"א, שנעשה לו"ק כמו הישו"ת דקביעות המסתיימים בסבוב, וע"כ ירדו עתה הישו"ת למדרגת זו"ן ממש, כי הראש שלהם נעשה עתה כמו הראש הקבוע דזו"ן העומד מחזה לסבוב.

אמנם אין זה אמור, שישו"ת נעשה לבחינת גוף ממש כמו הזו"ן, כי אין בחינת ראש יכול להעשות לבחינת גוף, כי כל ראש מורה, שהוא בחינת מלמטה למעלה, וא"כ גם כשירדים לבחינת זו"ן הם ג"כ בבחינת מלמטה למעלה, דהיינו בכלים דראש. אלא הכוונה היא שנשתוו מדרגתם למדרגת זו"ן. ועיקר הבחן הזה הוא, כי בחינת המלכות שלהם המזדווגת שהיתה עומדת בסבוב בסיום הישו"ת, עומדת עתה במקום

רא) וזהו אמא עלאה מקננא בבריאה בכורסייא בג' ספירות. פי', כי כח ג"ר כח"ב של אצילות כולן נכללין ומתלבשין באמא עלאה והיא אח"כ מקננא בבריאה. ואמנם אומרו לשון מקננא לשון קן, הטעם הוא, כי לשון ישיבה הוא תמידי, לכן לא אמר יתבא בכורסייא, רק מקננא, כי לשון קינון נופל, על זמן שהעופות רוצין להזדווג להוליד בנים, וכדי להגן ולחופף על בניהן נעשין קן א' להגין עליהם.

אור פנימי

באו"א שאינו חפץ בהארת חכמה רק בחסדים מכוסים, אבל היצירה והעשיה, שצריכים לחסדים מגולים, כמו ישו"ת וזו"ן דאצילות אין להם בחינת ג"ר ממוחין אלו, אלא רק בחינת ו"ק לבד לעולם יצירה, ובחינת אב"א לעולם העשיה, דהיינו כדוגמת זו"ן דאצילות, שאין להם בחינת ג"ר ממוחין אלו, כנ"ל.

הבחנה הד' הוא, שהמוחין האלו הם גרועים בהרבה ממוחין דבחי"ב הנוהגים באצילות, כי המוחין דבחי"ב דאצילות, שהם מוחין דאו"א במקומם, אע"פ שהם ג"ר דבינה שהוא קומת ס"ג כמו המוחין דבריא, מ"מ הם עצמם נקיים מכל צמצום ויכולים לעלות לג"ר דא"א, שהם מוחין דע"ב בכל עת שירצו, כי צמצום הב' מתחיל למשה מחזה, כנ"ל. משא"כ אלו המוחין של הזווג הב' דאו"א, הרי הם כבר נכללים בהפרסא, שהוא בחינת מלכות דאמא שאינה נטתת מצמצום ב' בכל משך שתא אלפי שני, וע"כ אינם יכולים לעלות לבחינת אצילות לעולם. ומוכרחים להמצא רק מתחת הפרסא, כי המלכות המסיימת כלולה במוחין שלהם, שהה"ת אינה יורדת משם לעולם. כמבואר. ועתה יתבארו היטב דברי הרב אשר לפנינו. וזה אמרו (באות קצ"ו) "אך זווג ב' של או"א בהרכנת הראש תוך ז"א מלובשים בו אז ודאי שאין זה נקרא זווג שלם ואע"פ שרק ישו"ת מלובשים בו"ן ולא או"א, כי או"א ירדו רק למקום ישו"ת, מ"מ נבחן שגם או"א ירדו למקום זו"ן, משום שאו"א וישו"ת נעשו לפרצוף אחד, והזווג נעשה

ג"ר דבינה, שאין בהם שום אחיזה לחיצונים, ולפיכך הם בחינת מוחין קבועים שלא יארע בהם שום מיעוט לעולם, כנ"ל בטעם הב' על מה שזווג דאו"א לא פסיק לעלמין, ע"ש. ולפיכך, כל אלו המוחין המקובלים בבי"ע מהזווג הב' הזה דאו"א, הם תמיד בקביעות בלי הפסק, כי אין שום אחיזה לתחתונים בהם, כי אינם מהקטנים מחמת הרשעים, וכן אינם מתגדלים מחמת המע"ט של הצדיקים.

הבחנה ב' הוא, שאין שום גדלות לישו"ת וזו"ן דאצילות, ממוחין אלו, והם נשארים בבחינת ו"ק בלי ראש כמקודם לכן. והטעם הוא, כי ישו"ת וזו"ן אין להם מוחין אלא מבחינת חסדים מגולים בהארת חכמה, ומתוך שאלו המוחין דאו"א הם בחינת חסדים מכוסים, ועוד יותר גרוע, כי אין בהם בחינת מוחין דמזלא הבא מע"ב ס"ג דא"ק המוריד ה"ת, ומעלה אח"פ המשלים לע"ס, אלא הוא משאיר הה"ת בנקבי עינים כמקודם לכן, כי או"א עצמם קבלו המקום דישו"ת דקביעות, כנ"ל, וכל ענין הג"ר שלהם הוא מצד היותם ג"ר דבינה, לפיכך נשארים עוד ישו"ת וזו"ן בחוסר נה"י דכלים וג"ר דאורות כמקודם לכן, ואין להם כלום ממוחין דבחי"ב אלו.

הבחנה ג' הוא, שלצורך או"א דבריא, הם מוחין גמורים, כי או"א דבריא דרכם בחסדים מכוסים כמו או"א דאצילות, ולא עוד אלא כל הה"פ דבריא הם בבחינה זו, ואפילו זו"ן דבריא הם דוגמת זו"ן הכלול

(רב) וז"ס הזווג הב' הנ"ל, שאמא רובצת על הבנים כדי להגין עליהם ומקננת תמן, כמבואר אצלינו בסוד כי יקרא קן צפור לפניך, וזהו מקננא בכורסייא, וכאשר היא בסוד ק"ן אז מאירה בכורסייא. כי זווג זה הב' אינו זווג תדירי רק לפרקים, כמשי"ה כי יקרא קן, דרך מקרה, שהוא כאשר האם רובצת לצורך הבנים לשומרם, ועיין בסוד שלוח הקן.

אור פנימי

הבריאה, הרי המסך הזה עומד וכלול תוך הפרסא שבין הבריאה לאצילות. כנ"ל ד"ה ונמצא גם עתה. ע"ש.

וזה אמרו שם (באות קצ"ט) "ואז הטפה היוצאת מן או"א בהתלבשותם תוך ז"א, ודאי שאינה חוזרת לעלות הטפה לראש ז"א, אך יורדת בזה המסך של בריאה, ונותנת תוך מוחין לאו"א דבריאה" כלומר, מתוך שהמסך שעליו נעשה הזווג הזה עומד ונוגע בהפרסא שהוא בחינת מלכות המסיימת דז"א, שאין בחינת ה"ת יורדת משם לעולם, ע"כ לא יתכן כלל שיוכל ז"א לקבל משהו מאלו המוחין, כי כבר יצאו משום זה ממדרגת האצילות, ואינם ראויים להאיר אלא מתחת הפרסא בראשם דאו"א דבריאה. כנ"ל בהבחנה ד' עשי"ה. וז"ש ודאי שאינה חוזרת הטפה לעלות לראש ז"א.

וזה אמרו (באות קצ"ז) "נמצא שהם ב' שינויים: הא' ירידתן ממדרגתם, הב' הוא התלבשותן תוך ז"א" כלומר אע"פ שמצד שיעור הקומה היוצא על המסך, הם שוים למוחין דס"ג דאו"א, שהרי אלו ואלו יוצאים על מסך של בחי"ב, עכ"ז הם רחוקים מאוד מהם, כי יש בהם ב' גרעונות: א' מחמת ירידתם ממדרגתם, כי ירידת או"א למקום ישו"ת, כבר נמצאים המוחין בערך האצילות בבחינת ו"ק בלי ראש, כי ישו"ת לחסדים מגולים הוא צריך, ואלו המוחין הם חסדים מכוסים המספיקים להיות ג"ר רק במקום או"א עלאין, כנ"ל בהבחנה ב'. וגרעון הב' הוא, התלבשותן תוך ז"א. כי עי"ז ירד הפה דכללות או"א וישו"ת

בבחינת המוחין דאו"א עלאין, דהיינו מוחין דס"ג שהם חסדים מכוסים. ואומר שוודאי אין זה זווג שלם. כי אין כאן ענין ירידת ה"ת מנקבי עינים המשלים נה"י דכלים וג"ר דמוחין, משום שהם באו למקום זו"ן שהוא למטה ממלכות דאמא, וע"כ אינם יכולים לקבל ממוחין דמזל"א. וע"כ אע"פ שהם מוחין דס"ג אינם נחשבים כלפי ישו"ת וזו"ן אלא מוחין דו"ק בלי ראש, כי כל עוד שלא ירדה ה"ת מעינים אין שם אלא הכלים דתב"ד תג"ת, והמוחין דתג"ת נה"י כנודע. הרי שאין זה זווג שלם דג"ר ממש.

וזה אמרו (באות קצ"ח) מתפשטים נה"י שלה בכל קומת ז"א, ונוגעים רגליה במסך ופרגוד שבין הבריאה לאצילות, נמצא כי אמא עצמה נוגעת בבריאה, ומאירה עצמה שם" דהיינו כנ"ל בד"ה ונמצא גם עתה. שמתוך שאו"א וישו"ת נעשו לבחינת ראש אחד, והזווג דאו"א נעשה בכללות ישו"ת, העומדים במקום זו"ן, נמצא המלכות דישו"ת שהוא הפה דראש של כללות או"א וישו"ת, וכיון שישו"ת עומד במקום זו"ן, הרי המלכות שלהם בסיום רגלי זו"ן, שהיא בחינת הפרסא שבין הבריאה לאצילות. וז"ש ונמצא רגליה, דהיינו הסיום דישו"ת ששם נעשה הזווג, שהם נוגעים במסך ופרגוד שבין בריאה לאצילות, כמבואר. וז"ש "נמצא כי אמא עצמה נוגעת בבריאה ומאירה עצמה שם" כלומר שזה המסך דבחי"ב, שעליו נעשה הזווג הזה הב' דאו"א, להאיר המוחין אל

(רג) ודע, כי כל הזווגים שהוא לצורך הבנים, בין לצורך עיבור או לידה או יניקה וגדלות הנקראים מוחין, תמיד נקרא מציאות זווג זה מקננא לצורך בנין. וז"ס אפרוחים או ביצים או בנים, שהם עבור יניקה ומוחין, וע"ש במקומו.

(רד) ואמנם מ"ש שהוא מקננא בג' ספיראן דבריא, והיה ראוי לומר מקננא בתרין ספיראן. אך לכאורה נשיב, שהכונה ג' ספירות דכורסיא, אשר אמא הנ"ל היא חדא מינייהו, אבל שורש הדבר הוא במה שהודעתך לעיל, כי הג"ר הם כח"ב, אבל האם הרוכצת אינה בינה רק תבונה, והתבונה הזאת מתלבשת בג' ספיראן עלאין, ואז היא מקננא בכורסיא, והבן.

אור פנימי

לג"ר דא"א מתי שירצו, ומקבלים שם אור החכמה. וטעם הב' הוא, כי המסך הזה דבחי"ב מתהפך בעצמו בעת עלית או"א לג"ר דא"א, ומקבל חכמה להשפיע לישסו"ת וזו"ן. הרי שהמוחין דס"ג שבאצילות אינם מעלימים החכמה. משא"כ בהווג הב' דא"א לצורך הבריא, נעשה קומת בינה היוצאת על מסך דבחי"ב, למסך גמור, המעלים ודוחה את אור החכמה שלא תתפשט לבריא, שהוא מכח הפרסא שבה קבוע צמצום הב' בבחינת מלכות המסיימת להאצילות, הכלול בהמסך הזה בעת הזווג, כנ"ל, כי פה דיססו"ת ירד לשם, וע"כ מלבד שמטבע קומת הבינה לחשוק בחסדים ולדחות חכמה הנה נוסף בה כח הצמצום מה"ת הכלולה במלכות המסיימת דאצילות, שהיא אינה רשאי עתה לקבל חכמה, מחמת הצמצום שבה, ולפיכך נעשתה הבינה למסך ממשי על החכמה, כי החכמה נעלמת לגמרי מהבריא בסבת המוחין ההם דקומת בינה. והבן.

וזה אמרו שם באות (ר') "בודאי אפילו אור א"ס נמשך שם, רק שאינו ניכר רק אור הבינה דאצילות, שנעשה מסך ולבוש אל כל מה שלמעלה ממנה" דהיינו כמבואר, שלא לבד שדוחה אור החכמה מצד חשקה

למקום סיום רגלין דזו"ן, שהוא הפרסא שבין הבריא לאצילות, שמחמת זה נסתלק כל בחינת אצילות מהמוחין, כנ"ל בסמוך, ואינם ראויים אלא בשביל פרצופי בי"ע של מטה מפרסא.

וזה אמרו (באות ר') "סוד הזווג הזה הב' דא"א, אשר מגיע עד מסך דבריא ומאיר שם וכו', כי כתר דאצילות מתלבש בחכמה, וחכמה מתלבש בבינה, ואז הבינה מאירה בבריא" הנה מתלבש פירוש מתעלם, ואומר שכתר נתעלם בחכמה, וחכמה נתעלמה בבינה. כי הבינה נעשה מסך גמור המעלימה את החכמה שלא תאיר עוד בעולם הבריא. וזה עיקר ההפרש בין המוחין דס"ג שמקבל הבריא מהווג הב' דא"א בהתלבשות הזו"ן, לבין מוחין דס"ג המאירים בא"א במקומם בזווג הא': כי הגם שכל ענין של המוחין דס"ג הוא בסוד כי חפץ חסד דהיינו שבחורת בחסדים מכוסים, מחמת שחושקת בחסדים יותר מחכמה, שה"ס ג"ר דבינה כנודע, מ"מ אין המוחין דס"ג מעלימים החכמה בפרצופי אצילות מב' טעמים: א' להיותם בא"א שהם נמצאים למעלה מחוה דא"א, שענין צמצום ב' אינו נוהג שם, כנ"ל דף א' תתקצ"ח ד"ה הבחנה ב'. וע"כ יכולים או"א לעלות

(רה) ולכך לא אמר ג"ס מקננא בכורסייא רק אמא לבדה, כי היא לבדה תבונה היא המתפשטת בז"א דאצילות ומאירה בבריאה. והיא לבדה מקננא בכורסייא. כי הג"ס אינן מתפשטין, רק שמקבלת הארה מהם, ובכחם היא מקננא בכורסייא, ומן התבונה לבד הם המוחין של הבנים שלה, אשר היא מתפשטת בהם בסוד או"פ, מוחין פנימים, ורובצת עליהם בסוד מוחין דאור מקיף. בסוד שהיא נקרא קו ירוק שמקיף את העולם, זו"ן.

(רו) ומ"כ בכאן ענין א' להר"ר גדליה הלוי, והיא כי סוד זווג זה הב' דאו"א, הנה האבא נכלל בחכמה דז"א, ואמא נכללת בנוקבא בבינה שלה וכל זה בסוד תוספת נשמה. ואז מזדווגים שם ע"י זו"ן לצורך או"א דבריאה.

אור פנימי

שלעולם הבריאה אין שום חלק באו"א דאצילות, כי נודע, שכל בחינה צריכה לקבל מבחינה שכנגדה בעולם העליון, וכיון שאין בעולם הבריאה רק בחינת ב"ש תחתונים דת"ת, שהוא בחינת ז"ת דבינה דגופא, ובג"ר של הבינה דגופא אין להם מאומה, כי הוא בחינת שליש עליון דת"ת שנשאר למעלה בז"ת דנקודים, דהיינו למעלה ממלכות המסיימת דצמצום ב', א"כ הם יכולים לקבל רק מישו"ת דאצילות, שהם בחינת ז"ת דבינה כמו בחינתם, ואינם יכולים לקבל מאו"א דאצילות, שהם בחינת ג"ר דבינה.

וזה אמרו "כי היא לבדה תבונה, היא המתפשטת בז"א דאצילות ומאירה בבריאה" דהיינו כנ"ל, כי הבריאה היא בחינת ז"ת דבינה דגופא, ומחויבת לקבל מז"ת דבינה שבאצילות, שהם ישו"ת. וזה אמרו "כי הג"ס אינם מתפשטים רק שמקבלים הארה מהם ובכחם היא מקננא בכורסייא ומן התבונה לבד הם המוחין של הבנים" דהיינו כמבואר כי הג"ר שהם או"א, אין להם שום יחס עם הבריאה שיוכלו להאיר להם, אלא שאו"א נעשים עם ישו"ת לפרצוף אחד, ומקבלים גם ישו"ת את המוחין דאו"א

בחסדים, כמו קומת בינה שבאו"א דאצילות, הנה עוד נוסף בה כח הצמצום והסיום שבהפרסא המסיימת להאצילות, שמשום זה דוחה החכמה ע"י כח עליון שעליה. ולפיכך נעשה הבינה למסך גמור המעלים לגמרי כל מה שלמעלה ממנה, שהם הכתר והחכמה, וע"כ אע"פ שהם מלובשים בהכרח תוך הבינה, מ"מ אין אורם יכול להתגלות שם בבריאה.

(רה) תבונה היא המתפשטת בז"א דאצילות ומאירה בבריאה, והיא לבדה מקננא בכורסייא כי הג"ס אינם מתפשטים רק שמקבלת הארה מהם. כבר ידעת ששורש בי"ע הוא מחוזה ולמטה דז"ת דנקודים, אשר בצמצום ב' עלתה מלכות המסיימת שבנקודה דעוה"ז, למקום בינה דגופא הנקרא ת"ת, וסיימה הו"ת במקום החוזה שלהם, ויצאו ב"ש ת"ת שמחוזה ולמטה עם נהי"מ, לבחינת חלל פנוי, שמתחת נקודת הסיום, כנ"ל בדברי הרב דף א' תתפ"ט אות ג' ע"ש. ובאו"פ.

ונתבאר שם, שמבחינת ב"ש ת"ת נעשה לעולם הבריאה, ונה"י לעולם היצירה, ומלכות לעולם העשיה. ע"ש. ובוזה תבין

(רז) ונחזור לענין, כי הלא כבר בארנו, איך אמא מקננא בכורסייא, וא"כ אחר שאור ג"ר מאירין בבריאה ודאי שאור הבריאה גדול מאור יצירה ועשיה, ויש חילוק גדול ביניהם, והענין הוא, כי הלא ז"ן אין להם זוג שלם להוליד נשמות, כי אם ע"י המוחין הניתנין להם מאו"א, ולכן גם האור הבריאה אשר אור ג"ר מאיר בה, יש יכולת להיות לה מוחין גמורים כדי להוליד נשמות ממש.

(רח) אך יצירה ועשיה, שאין מגיע להם אור ג"ר, אין מוחין להם. וגם אין בהם יכולת להוליד נשמות, כי כל הולדה אינה נמשכת אלא מן המוחין עליונים, שהם או"א, שהם המוחין האמיתיים.

(רט) אמנם בין אצילות לבריאה יש הפרש, כי באצילות מגיע אור הג"ר דעצמותן אל ז"ן אשר שם, לכן יש להם יכולת להוליד נשמות הצדיקים, אשר הם פנימיות כל העולמות. כמ"ש לקמן בע"ה. אך הבריאה שלא נמשך שם אור ג"ר, רק ע"י מסך, לכן אין כח בבריאה רק להוציא נשמות המלאכים דיצירה, כי חיצוניות העולמות הם המלאכים כמ"ש בע"ה.

אור פנימי

וישסו"ת היא המאיר אל הבריאה את המוחין דאו"א, כי ישסו"ת הם הבחי' שכנגדם של עולם הבריאה, ונמצא כי מן התבונה לבד הם המוחין של הבנים שלה, אשר היא מתפשטת בהם, ולא הג"ר שהם או"א עלאין, ומה שאומר תבונה ולא ישסו"ת, הענין הוא, כי בכל מקום שאומר הרב תבונה, כוונתו היא גם ליש"ס, וכן בכל מקום שאומר אמא עלאה כונתו היא גם לאבא עלאה. וזכור זה.

מתפשטת בהם בסוד או"פ מוחין פנימים ורובצת עליהם בסוד מוחין דאו"מ. כי אלו המוחין מזווג הב' של או"א, שהם יורדים למקום ישסו"ת, כנ"ל הנה הם שם רק בחינת או"מ אל הבנים ז"ן, כי המוחין הפנימים דז"ן הם באים רק מישסו"ת, שהם חסדים מגולים, אבל מוחין דאו"א עצמם, שהם חסדים מכוסים, אינם מיוחסים לזו"ן וזולת לבחינת או"מ, בסוד ס' דצל"ם, כמ"ש

היטב בחלק י"ד. והנה עתה בסוד זווג הב' דאו"א שנקרא רובצת, הרי המוחין ההם רק מבחינת או"א לבדם, שהם חסדים מכוסים, ואין בהם מבחינת ישסו"ת כלום. וז"ש, שהם מכונים רובצת משום שהם המוחין שהוא ראוי לקבל בעת גדלות בסוד ס' דצל"ם, כי הם מוחין דאו"א, ומתוך שהמוחין אלו ירדו עתה ממקומם ונתלבשו במקום ישסו"ת, הם נבחנו לרובצת, שמורה על ירידת קומה, אמנם הם מתפשטים בהבנים מחמת רביצה זו בסוד או"פ, כי ע"כ ירדו למקום ישסו"ת, שהם בחינת הראש אל הזו"ן והבריאה, ומישסו"ת הם יכולים לקבל עכשיו את המוחין דאו"מ לבחינת או"פ. כנ"ל בדיבור הסמוך. ועכ"ז הם משאירים אל הזו"ן בבחינת ו"ק בלי ראש, כי הם לחסדים מגולים צריכים, כנ"ל. אבל פרצופי הבריאה מקבלים המוחין אלו לבחינת ג"ר, אלא בתוך לבושי ישסו"ת, כנ"ל בדיבור הסמוך.

(רי) אמנם ההפרש בין יצירה לבריאה ועשיה הוא, כי אע"פ שאנו אומרים שיש י"ס באצילות וכן בבי"ע עכ"ז אין כל הי"ס של עולם זה דומין לי"ס של עולם זה, והוא כי הלא י"ס דאצילות כבר ידעת איך הם מתחלקין, כי מן הכתר נעשה א"א ובו נכלל עתיק יומין, ומן החור"ב נעשה אור"א, ומן החג"ת נה"י נעשה ז"א, ומן המלכות הנוקבא דז"א. ועד"ז הם נחלקים הי"ס לה"פ הנ"ל וענין זה הוא גם בבי"ע.

(ריא) אך ההפרש הזה אינו במספר הי"ס עצמן כי שוין הם בכל אבי"ע. אך החילוק הוא בפרצופים עצמם, כי אין פרצופים דבריאה שוין לשל אצילות וכן דיצירה לבריאה, וכן דעשיה ליצירה, אך מציאות הפרצופין ישנן בכל אבי"ע.

(ריב) ונבאר החילוק אשר ביניהם. והענין הוא, כי א"א של האצילות הוא פרצוף גמור בכל י"ס שבו כנודע, אך א"א דבריאה אין בו י"ס שלימות רק ו"ק לבד, ואין בו פרצוף שלם. כי כיון שיש מסך בין אצילות לבריאה חסר מהבריאה הראש של א"א שבה שלא יכלה להתלבש שם בבריאה.

(ריג) והענין הוא, כי כבר ידעת שיש בא"א דאצילות י"ג תקונים, אשר הם צינורות הנובעים אור משם, ועי"ז נתמעט האור ונתרחק משם מאד, ולכן לא יכול להוציא כנגדן בבריאה, רישא בי"ג תיקוני דיקנא.

אור פנימי

(ריב) א"א דבריאה אין בו י"ס שלמות רק ו"ק לבד כי כיון שיש מסך בין אצילות לבריאה חסר מהבריאה הראש של א"א שבה. הראש דא"א הוא ע"ב, ומגרון ולמטה מלבישים אותו אור"א בקומת ס"ג כנ"ל. וכיון שה"פ הבריאה יצאו על המסך דבחי"ב, מבחינת מסך גמור המעלים ומכסה על החכמה, כנ"ל באות ר', ובאור"פ שם. ע"כ קומת א"א שיצא ע"י המסך הזה, הוא חסר ג"ר שלו, שהוא קומת חכמה, ואין לו אלא מבחינת גרון ולמטה שלו, ששם קומת ס"ג. ונמצא בחינת א"א עצמו הוא בחינת ו"ק חסר ראש. ולהלן יתבאר כי מתוך שאור"א לא המשיכו קומת ס"ג במקומם מגרון דא"א ולמטה, אלא שירדו מחזה ולמטה לא נשאר

בא"א דבריאה אלא תנה"י לבד. ועי' בדיבור דלהלן דף ב' ו' ד"ה א"א.

(ריג) י"ג תיקונים שהם צנורות וכו' ולכן לא יכול להוציא כנגדן בבריאה רישא בי"ג תיקוני דיקנא. ויש להבין מה הוסיף בזה, כיון שאומר שחסר הראש דא"א, ודאי גם הי"ג תי"ד חסרים בא"א דבריאה, אכן דבר גדול רמו כאן הרב. כי ג' ראשי הבחנות יש בעולמות בכללם: א', הוא ה"פ א"ק עד א"א דאצילות, ששם מאיר אור החכמה בשלמות דהיינו חכמה דאורי, ב' הוא אור"א וזו"ן דאצילות, שבהם כבר אינו מאיר עוד החכמה דאורי, כי חכמה דאורי נסתם בראש הג' דא"א, וכל החכמה המאירה באצילות

ריד) גם אבא דבריאה אין לו פרצוף שלם רק בחינת ו"ק כמו א"א. והטעם, כי הלא אף באצילות עצמו, בהיות שם זווג הב' דא"א, כבר בארנו, שאמא היתה רובצת על האפרוחים בפרצוף שלם של אצילות דתבונה, ואמנם אבא הוא מרכין ראשו למטה להזדווג עמה, לכן נמצא שאור ג"ר דאבא לא נזדווגו בתבונה אלא ע"י הרכנת הראש של אבא, ולכן כאשר אותו האור הגיע אל הבריאה לא ניכר בו הראש של אבא, רק ו"ק שלו לבד.

רטו) אבל אמא של בריאה יש לה פרצוף גמור ושלם לטעם הנ"ל, רק שהיא בבחינת התבונה, שהיא קצרת הקומה כנ"ל. גם ט"א כי הלא אמא מקננא בבריאה כנ"ל, וכתר וחכמה דאצילות גנוזין בה, לכן אין להם גילוי רק בסוד ו"ק לבד. אך אמא שנגלית כבריאה, לכן פרצוף של אמא דבריאה שלמה.

אור פנימי

בא"א וישסות וזו"ן, אינה אלא בחינת חכמה דל"ב נתיבות, הנקרא ע"ב דמזלא, שפירושו הוא בחינת בינה שעלתה לג"ר דא"א, וחזרה להיות חכמה, ע"י המ"ן ומ"ד של הדיקנא, ומבינה זו שחזרה להיות חכמה, הם כל המוחין דע"ב שבא"א וישסות וזו"ן. כמ"ש הרב לעיל דף א' תקמ"ט אות צ"ה, ע"ש בא"פ. ג' הוא המוחין דפרצופי הבריאה, כי בהם אין עוד אפילו המוחין דע"ב דמזלא, כי הע"ב דמזלא נסתם במסך שבין אצילות לבריאה, ואין בהם אלא המוחין של הבינה לבדה, שהם בחינת חסדים מכוסים.

ריד) אבא דבריאה אין לו פרצוף שלם רק בחינת ו"ק כמו א"א. אבא דבריאה פירוש, או"א עלאין, ואמא דבריאה פירושה ישסות. ואע"פ שאומר לעיל כי כל אלו המוחין הם בחינת ג"ר דא"א, שהם בחינת ג"ר דבינה. אמנם כיון שלא נעשה הזווג במקומם דא"א שהוא למעלה מחזה דא"א, שאין שום צמצום שם, אלא שא"א ירדו למטה מחזה למקום ישסות ושם נזדווגו, הרי זה נבחן להרכנת ראש דא"א עלאין, כי הראש דא"א עלאין נקיים מכל צמצום, ואע"פ שהם למטה מג"ר דא"א, אין זה כלל משום כח צמצום, אלא מצד חשקם בחסדים ויכולים לעלות לראש מתי שירצו. אבל עתה שירדו למטה מחזה דא"א, כבר כח הפרסא דחזה רובץ עליהם, וע"כ בערך או"א עלאין עצמם, הרי זה כמו ו"ק בלי ראש, ולא נמשך מזווג הוה לבריאה אלא בחינת ו"ק דא"א.

אצילות דתבונה ואמנם אבא הוא מרכין ראשו למטה להזדווג עמה. פירוש: כל פרצוף

וזה שאומר "לא יכול להוציא כנגדן בבריאה רישא ב"ג תי"ד" כלומר, כי במה שאומר מקודם לכן שהראש של א"א לא יכול להתלבש בבריאה, היה מקום לסעות אשר רק הג"ר דא"א שהוא בחינת חכמה דא"א, הוא לא יכול להתלבש בבריאה, אבל בחינת ע"ב דמזלא היוצא על י"ג תי"ד, שהוא בינה השבה להיות חכמה, היא יכולה להתלבש בבריאה. ולפיכך משמיענו שאפילו הראש היוצא על י"ג תיקוני דיקנא דא"א, אינו יכול לצאת בבריאה. כי המסך סותם

רטז) ואמנם זה עצמו ביאור מ"ש אמא עילאה מקננא בכורסא. פירוש: אמא דבריא עצמה, מקננא בכורסא, כי משם נוכל לומר שמתחיל עולם הבריא. כי א"א ואבא דבריא הם מכוסים ונעלמים כנ"ל, לכן הבינה מכונה אל הבריא, כי אין גלוי האור שבה, אלא מבינה שלה עצמה ואילך.

ריז) ואמנם מה שחסר בכאן מאמא דבריא הוא או"מ שלה, שאין לה שום מקיף. וז"א דבריא ודאי שהוא פרצוף שלם, אך מה שנתוסף בו הוא שיש לו או"מ א', כי כל מה שהוא קטן מחברו, יכול להתגלות יותר מחברו, לכן הולכין הפרצופין אלו דבריא מדרגה אחר מדרגה.

ריח) ונוקבא דז"א דבריא יש לה פרצוף שלם וב' מקיפין: הא' הוא בסוד הקשר תפלה של ראש, וזהו מקיף העליון שבה. והמקיף הב' התחתון שלה הוא תפלה של יד, כי הוא אור המקיף כנודע, כי כל תפלין הם בחינות מקיפין.

אור פנימי

יש בתוכו פרסא בגוי מעוהי ממקום החוזה עד הטבור באלכסונא, המבדלת בין האצילות של הפרצוף, שהיא מחוזה שלו ולמעלה, לבין בי"ע שלו שהם מחוזה ולמטה עד סיום רגליו. ונודע, כי ישו"ת הנקרא תבונה כאן, עומדים מחוזה ולמטה דאו"א, דהיינו תחת הפרסא שבגוי מעוהי, ונחשבים לבי"ע ולתנה"י דאו"א, וע"כ הם בחינת ו"ק בחוסר ראש. וזהו מצבם הקבוע של ישו"ת אלו.

וזה אמרו "ואמנם אבא הוא מרכין ראשו למטה להזדווג עמה" כי הן אמת שאמא, דהיינו ישו"ת הרויחו ע"י ירידת אבא אליהם, את חלק האצילות דאבא, שהוא או"א עלאין, דהיינו התצי פרצוף שמחוזה ולמעלה, אמנם או"א עלאין נתקטנו הרבה בסבת התכללותם זו בישו"ת, כי אבדו מחמת זה את בחינת הג"ר שבהם, כי עתה נעשו מוגבלים בפרסא, ויצאו לגמרי מבחינת ראש דאו"א, כנ"ל.

ריז) שחסר בכאן מאמא דבריא הוא אור מקיף שלה וכו' ולנוקבא פרצוף שלם וב' מקיפין. יתבאר להלן אות ר"ל ד"ה אמא.

אמנם עתה בסוד זווג הב' דאו"א, שירדו ממקומם דהיינו מחוזה ולמעלה, ששם בחינת אצילות, ונזדווגו במקום ישו"ת שמתחת הפרסא שלהם, דהיינו במקום בריאה, ומשם נעשו לאחד עם ישו"ת כנ"ל (דף אלף תתקצ"ז ד"ה ונמצא) הרויח ישו"ת חלק הפרצוף שמחוזה ולמעלה מחמת התכללות או"א בהם, ונעשו ישו"ת בעצמו פרצוף שלם, שעד החוזה הוא אצילות, ובי"ע מחוזה ולמטה. וזהו אמרו "שאמא היתה רובצת על האפרוחים בפרצוף שלם של אצילות דתבונה" כלומר, שבי"ע דתבונה

* (ריט) ועתה נבאר סדר התלבשות הפרצופים זה בזה, כי באצילות כבר בארנו, שכל הפרצופים שלימים וגמורים, והנה ג"ר דעתיק נשארין מגולין כלי לבוש, כי אין א"א יכול להלבישו מרוב זכותו ודקותו דרישא דעתיק. ואמנם ז"ת דעתיק מתלבשים תוך א"א בכל הי"ס שבו.

(רכ) אח"כ ג"ר דא"א ג"כ מגולין, וז"ת מתלבשות באו"א וזו"ן. כי הן ד' אותיות הוי"ה, שהוא שמו של א"א, כי א"א מתלבש תוך שם זה, שהוא ד' אותיות: ד' פרצופים, וסוד קוצו של י' הוא רישא דא"א, שנשאר מגולה חוץ לאבא שהוא יוד, כנודע.

אור פנימי

דבחי"ב. ויותר מזה קשה, איך אפשר שא"א ידווג להוציא קומת או"א בעת שהוא עצמו הוא ו"ק בלי ראש, וכן או"א וכו'. ומכ"ש בפרצופי יצירה ועשיה שאין שם בחינת זווג לגמרי. כמ"ש הרב לעיל. והגם שאלו הקושיות יש לישבם היטב, כמו שנבאר אותם להלן, עכ"ז אי אפשר לבאר כאן, שהרב מדבר בה"פ בריאה דזה למטה מזה, שהרי הוא עוסק בכאן רק במוחין דישסו"ת שהם יוצאים על זווג אחד דמסך דבחי"ב, וכל היוצא על זווג אחד הנה הה"פ שלו קומתם שוה, ולא עוד אלא שבשער הגלגולים הקדמה י"א אומר הרב וז"ל, ועד"ז בשלשה עולמות ב"ע, שכל עולם מהם בכל חמשה חלקיו אינו רק בערך פרצוף פרטי אחד דאצילות וכו', וכל חמשה חלקים אלו של חמשה פרצופי הבריאה נקראים נשמה וכו' עכ"ל. ע"ש. הרי מבואר שם להדיא שאין פרצופי הבריאה שקולים נגד כל ה"פ אצילות אלא כנגד פרצוף אחד מהם, באופן שכל ה"פ דבריאה הם כנגד פרצוף אחד שהיא ישסו"ת דאצילות היוצא על מסך דבחי"ב, וכל ה"פ של עולם היצירה הם נגד פרצוף אחד שהוא ז"א דאצילות, וכל ה"פ עשיה הם כנגד פרצוף אחד שהיא הנוקבא דאצילות, ונמצא שכל ה"פ הבריאה מלישימים זה על זה בקומה שוה בעבי כמו ה"פ דישסו"ת דאצילות, וכן דיצירה בקומה שוה כמו ה"פ ז"א דאצילות וכו'. עשה.

(ריט) התלבשות הפרצופין זה בזה כי באצילות וכו'. הנה בכאן משמע, שכמו שיצאו ה"פ באצילות זה למטה מזה, כן יצאו ה"פ בכל אחד מג' עולמות ב"ע זה למטה מזה. כי טרת תחילה לפרט את ה"פ אצילות במצבם והלבשתם זה למטה מזה, ואח"כ משהו לנגדם היחס של הלבשתם דה"פ בריאה זה בזה, ונודע שכל פרצוף מפרצופי אצילות כלול מה"פ מלישימים זה את זה בעבי בקומה שוה שלכל אחד מהם יש לו ה"פ באורך, באופן שכל פרצוף כלול מכ"ה פרצופים. כמ"ש הרב בע"ח שמ"ב השני פ"ב, ע"ש. ועי' בספר בית שער לכוונת דף ע"ג ד"ה וזה, ושם נתבאר זה היטב שאין לך זווג שלא יוציא ה"פ שקומתם שוה, ולכל אחד מהם ה"פ באורך. ונמצא מזה שהן לעתיק היוצא על מסך דבחי"ד והן לא"א היוצא על זווג המסך דבחי"ג, והן לאו"א היוצאים על מסך דבחי"ב, וכו', יש לכל אחד מהם כ"ה פרצופים.

וכבר ידעת אשר ענין זה למטה מזה בא רק מהשינוי של המסכים אשר הזווג נעשה עליהם, ונמצא שלא יצויר ה"פ זה למטה מזה, אא"כ שיוצאים על ה' זווגים מיוחדים ע"פ המסכים שלהם. ולפי"ז יש להבין איך אפשר שיהיה בעולם הבריאה ה' מיני זווגים על שינויים במסכים, בעת שאין שם אלא בחינת זווג על מסך אחד

* שם פרק ד'.

רכא) גם או"א מתלבשים ג"ת שלהם בז"א, כי או"א כחדא שריין ואינם זה למטה מזה. וכן ז"א ג"ת שבו מתלבשין בנוקבא לפעמים כשהם אב"א. אך כשהם פב"פ אז הם שוין כמו או"א.

רכב) ואמנם בריאה לא כן הוא, כי א"א שבה הוא בסוד ו"ק שבו

אור פנימי

ואין לחלק בין עולמות לנשמות, כי כל מה שישנו בעולמות ישנו ג"כ בנשמות. כנודע. הרי שמה שפרט כאן הרב כל ה"פ אצילות דזה למטה מזה אין הכוונה לומר לנו שהם שקולים לגמרי נגד ה"פ אצילות, כי אינם שקולים רק כנגד פרצוף אחד דאצילות שהיא ישו"ת, כנ"ל בשער הגלגולים, אלא בא ללמדנו שיעור קומתם, בכדי לדעת מה שכל פרצוף מה"פ בריאה, לוקח מהבחינה שכנגדו בה"פ אצילות, שהם זה למטה מזה, כמו שאבאר להלן. אבל לא בא לומר שגם ה"פ הבריאה שבכאן הם מלבישים זה את זה בזה למטה מזה. כמבואר. וגם בלאו הכי אי אפשר לומר שהרב מדמה אותם לה"פ אצילות בענין זה למטה מזה, כי אומר כאן שישו"ת וז"א ונוקבא הם בקומה שוה, ונודע שאינו כן באצילות, כי שם הו"א מלביש מחזה ולמטה דישו"ת, והנוקבא מחזה ולמטה דז"א. ובדרך זה יתבארו היטב דברי הרב אשר לפנינו.

רכב) א"א שבה הוא בסוד ו"ק שבו לכד וג"ד דו"ק אלו שהם חג"ת נשאים מגולים וג"ת שלו הם מלובשים ברו"ק דאו"א. בכדי להבין דברי הרב אלו, צריך שתזכור הכלל שכל בחינה בתחתון אינו לוקח אלא מבחינה שכנגדו שבעליון. ונודע, שכל בי"ע אינו אלא בחינת תנה"י דו"ת דנקודים, וע"כ אין פרצופי בי"ע יכולים ליקח משהו מבחינת מחזה ולמעלה של ה"פ אצילות, אלא רק שכל פרצוף מפרצופי הבריאה, לוקח מבחינת תנה"י דפרצוף שכנגדו

באצילות: שעתיק לוקח מבחינת נה"י דעתיק דאצילות, וא"א דבריאה לוקח מבחינת נה"י דא"א דאצילות, ואו"א דבריאה מנה"י דאו"א דאצילות, וכן ישו"ת וזו"ן מנה"י דישו"ת וזו"ן דאצילות. באופן שרק בחינת הרגלים דאצילות מאירים בבריאה, כי רגלי עתיק מאירים לעתיק דבריאה, ורגלי א"א לא"א וכו', כמ"ש הרב בע"ח שער מ"ב פי"ג. באופן, שהזווג דה"פ בריאה, נעשה בנוקבא דאצילות בהתלבשות התבונה, אמנם הזווג ממשיך הארת הרגלים מכל ה"פ אצילות, ומעבירים לעולם הבריאה. כמ"ש בבית שער הכונות דף ע"ד ד"ה ותדע. ובע"ח שמ"ב פרק י"ג הנ"ל.

אמנם לפי"ז איך אומר כאן הרב שיצאו חג"ת נה"י דא"א דבריאה, וכן באו"א דבריאה, ומכ"ש בישו"ת וזו"ן שיצאו בע"ס שלמות, שהוא סותר אל הע"ח שמ"ב הנ"ל, שאומר שאינם לוקחים אלא בחינת הרגלים דה"פ אצילות בלבד. והענין הוא, כי כשלוקחין בחינת נה"י דעתיק, הרי חג"ת דא"א מלבישים שם על נה"י אלו דעתיק, כי נה"י דעתיק מלובשין תמיד בחג"ת דא"א, ולפיכך יש כאן גם חג"ת דא"א, דהיינו בערך שהם מלבישים לעתיק, וכן כשלוקחים נה"י דא"א, הרי ו"ק דאו"א וכל קומת ישו"ת וזו"ן שיצאו על ידי הזווג דאו"א שירדו למקום נה"י דאו"א, מלבישים שם על תנה"י דא"א לפיכך כולם באים ביחד עם נה"י דא"א כי כולם מלבישים אותו שם מחזה ולמטה.

הרי, שמצד אחד אינם לוקחים רק הבחינה מחזה ולמטה דה"פ אצילות, אלא

לבד. וג"ר של ו"ק אלו, שהם חג"ת, נשארין מגולים. וג"ת שבו הם מתלבשין בו"ק דאו"א.

רכג) והנה סוד עתיק דבריאה הוא סוד נקודת מלכות דאצילות, שאמר לה הקב"ה, לכי ומעטי את עצמך והוי ראש לשועלים. כי זהו ראש לכל הבריאה כולה. ואז היא סוד עתיק דבריאה, ומתלבשת בג"ר

אור פנימי

לה חלק רק בתנה"י דא"א, ולא מחוזה ולמעלה שלו, אלא שנמשכו עם נה"י דעתיק, וע"כ גם עתה נעשו רק לבוש אל עתיק בסוד רדל"א, הנקרא רישא מגולה, להורות שאינו מצטרף לבחינת ה"פ בריאה, ונחשבים עוד לבחינת עולם אצילות כי א"א דבריאה אין לו חלק בחג"ת כמבואר.

ונמצינו למדים, כי כל אלו ה"פ א"א ואו"א וישסות וו"ן שבבריאה, הנה כל אלו קומתם שוה. שהרי חג"ת דא"א שנעשה לבוש לעתיק, הוא בחינת רישא מגולה, ואינו בחשבון ה"פ בריאה. ונמצא שה"פ בריאה הם מתחילים מנה"י דא"א. אשר עליו מלביש בקומה שוה ו"ק דאו"א, כי הם ירדו לנה"י שלהם שהם ישסות המלבישים לנה"י דא"א דהיינו מחוזה ולמטה שלו. גם ישסות וו"ן נתלבשו זה בזה ונעשו לקומה שוה, כמ"ש הרב להלן. ונמצא שו"ק דאו"א שוה עם נה"י דא"א, ועם ישסות וו"ן הרי שכל ה"פ אלו הם בקומה שוה ממש, וכולם משתוים עם תנה"י דא"א. וזה שאומר הרב בשער הגלגולים הקדמה י"א, שכל ה"פ בריאה הם כנגד פרצוף אחד שבעולם האצילות, דהיינו כנגד פרצוף ישסות המלביש מחוזה ולמטה דא"א, אלא שיש בתוכו נה"י דא"א וו"ק דאו"א ועליו מלבישים בקומה שוה הו"ן. כנ"ל.

רכג) עתיק דבריאה היא נקודת מלכות דאצילות. כבר נתבאר זה לעיל א' תתקע"ט ד"ה ולכאורה. ועוד יתבאר להלן דף ב' י"ב ד"ה הג"ר.

מצד ירידת או"א לבחינת נה"י שלהם עצמם הנקראים ישסות, שאז הרויח ישסות ע"י הוויג דאו"א על המסך דבחי"ב, וע"י התכללותם יחד, את כל חלק הפרצוף שמחוזה ולמעלה דאו"א, שע"י נתפשטו נה"י דאו"א לקומה שלימה תב"ד חג"ת נה"י, וכן ישסות וו"ן הנכללים בהם, אע"פ שלא היה בהם מקודם לכן רק נה"י קבלו עתה ע"י ירידת או"א אליהם כל הע"ס. ובוה תבין מה שמסיים שם בע"ח שער מ"ב פי"ג, וז"ל, כמו שעובר אור הרגלים עצמן כך עובר כל הגוף כולו דרך רגלים ומאיר למטה. עכ"ל. דהיינו כמבואר, שזה נעשה בסבת ירידת או"א לנה"י של עצמם.

ונמצא, שבאמת לא היה צריך להיות מא"א, רק בחינת תנה"י דא"א לבד, כי הוויג והתפשטות נה"י לע"ס לא נעשה כי אם באו"א שירדו למקום תנה"י דא"א, ואין שם בחינת חג"ת כלום, אמנם חג"ת של א"א באו עם תנה"י דעתיק להיותם מלבישים עליהם באצילות. ובוה תבין מה שהרב אומר כאן שחג"ת דעתיק נעשה לרישא מגולה, שפירושו בבחינת רדל"א שנעשה לרישא מגולה באצילות, וכן אומר במפורש להלן אשר המלכות דאצילות שנעשתה לעתיק דבריאה, היא מתלבשת בחג"ת דא"א אלו. וכן בע"ח שער מ"ז פ"ו אומר שחג"ת אלו נעשו לעתיק, ונחשבים עוד לבחינת אצילות עש"ה. הרי שהחג"ת דא"א משמשים לראש עתיק והוא מטעם הנ"ל, כי מצד פרצוף א"א עצמו אינם יכולים לבא כאן בבריאה, כי הבריאה אין

של ו"ק דא"א, שהם חג"ת המגולין כנ"ל. ואח"כ נבאר בע"ה נקודת מלכות דאצילות הנ"ל.

רכד) ונבאר סוד היצירה. כי להיות שיש בו מסך א' יותר בינו ובין הבריאה כי אין לו הארה רק ע"י התלבשות אור תוך ז"א דבריאה, לכן האורות העליונים כל מה שהם יותר זכים ועליונים הם מתמעטים, משום כי אין האור הזה יכול לעבור דרך מסך ההוא העב.

רכה) לכן א"א דיצירה אין בו רק בחינת ג' כלול בג', שהם נה"י כלילין בחג"ת, ולא ניכר בו רק ג"ס לבד. וכן אבא דיצירה, ג' ג' ג', דוגמת א"א. כי גם בבריאה היו שניהן שוין. אמנם אמא דיצירה אשר היה לה בבריאה פריצוף שלם, וכן זו"ן דיצירה, הם כולם בחינת ו"ק לכל אחד לבד.

אור פנימי

ומתלבשת בג"ר של ו"ק דא"א שהם חג"ת המגולים. כבר נתבאר לעיל בדיבור הסמוך, כי אלו חג"ת דא"א לא באו לבריאה אלא בבחינת לבוש של נה"י דעתיק, וע"כ נעשו גם עתה ללבוש לעתיק דבריאה. ע"ש.

רכה) א"א דיצירה אין בו אלא ג' כלול בג' שהם נה"י כלילין בחג"ת. כי כל תנה"י נחלקים לג' בחינות ע"ד שנתבאר בהתחלקות תנה"י דו"ת נקודים לצורך ביי"ע: שב"ש תחתונים דת"ת נעשו לבריאה, ונהי"מ נתחלקו ליצירה ועשיה, הגה עד"ו נתחלקו גם תנה"מ דא"א דאצילות על ג' בחינות נה"י, אשר בחינת נה"י דא"א דבריאה, הם מבחינת ב"ש תחתונים דת"ת דא"א דאצילות. ונה"י דא"א דיצירה, הם מבחינת נה"י דא"א דאצילות. ונה"י דא"א דעשיה, הם מבחינת מלכות דא"א דאצילות. וז"ש, שא"א דיצירה אין בו אלא ג' כלול בג', שפירושו נה"י, היינו מבחינה האמצעית דנה"י כמו שנתבאר, שבחינה עליונה דנה"י הם בבריאה והאמצעית שהיא בדרך ז"א של נה"י הם ביצירה, ובחינה האחרונה דנה"י שהם מלכות דנה"י הם בעשיה.

והנה ה"פ אלו ירדו ונתפשטו בבי"ע. אשר עולם הבריאה מתוך שעיקרם הם מבחינת בינה דגופא, קבלו ה"פ אלו בכל קומתם כמו שיצאו בזווג דא"א באצילות כנ"ל. אמנם היצירה לא יכלה לקבל רק בחינת ו"ק של ה"פ הנ"ל, כי בחינת ג"ר שלהם לא יכלו לקבל להיותם בחינת ז"א.

רכז) והטעם הוא, כיון שאור היצירה נמשך מן מסך ז"א שהוא ו"ק. לכן אין יכול להיות בכל אחד מהיצירה יותר מבחינת ו"ק, וזהו שית ספיראן מקננן ביצירה. כי הפרצוף היותר גדול שבכולם אינו יותר מו"ק.

רכז) גם ביאורו הוא, כי המסך הנעשה בין בריאה ליצירה הוא, שנתלבשה הבינה דאצילות תוך ז"א דבריאה, ועל ידה נעשית מסך ההוא. וא"כ נמצא, כי כל יצירה הוא מן ו' ספירות שהוא ז"א. אך ההפרש של אמא וזו"ן דיצירה הוא, כי ו"ק דאמא אין לה מקיף כלל, וו"ק דז"א יש לו מקיף א', ונוקבא שיש לה ג"כ ו"ק יש לה ב' מקיפין.

רכח) והנה ב' תחתונים דא"א דיצירה מתלבשים באו"א, ונקודה א' מהם, כי הוא ג' גו' ג', מג' ספירות שבו, נשאר מגולה, ועתיק דיצירה הוא נקודת מלכות דבריאה, שירדה בכאן ונתלבשה בזאת הספירה הג' המגולה. וכמ"ש בע"ה.

אור פנימי

ונמצא שחסר להם בחינת ב"ש תחתונים דת"ת דא"א, כנ"ל בדיבור הסמוך, ומא"א חסר להם בחינת תג"ת שבו, שהוא ג"ר דו"ק. ומישסו"ת וזו"ן חסרים בחינת תב"ד שלהם. באופן שגם עתה ביצירה נמצאים הה"פ א"א ואו"א וישסו"ת בקומה שוה, כי תנה"י דאו"א מלבישים בשוה על תנה"י דא"א, וכן ישסו"ת וזו"ן מלבישים בשוה על תנה"י דאו"א.

רכח) והנה ב' התחתונים דא"א דיצירה מתלבשים באו"א ונקודה א' מהם מהג' ספירות שבו נשאר מגולה כי הוא ג' גו' ג'. (כצ"ל) נראה שיש כאן תיקון סופרים. כי בשער הקדמות מביא אותו הדרוש, ושם כתוב שבחינה ראשונה מגולה, ואינו אומר נקודה ראשונה. ע"ש. והפירוש הוא: כי יש כאן גם בחינת תנה"י דעתיק, כמ"ש הרב בע"ת שמ"ב פי"ג וז"ל כי רגלי עתיק מאירים דרך רגלי א"א וכו', עד שמאירים רגלי זו"ן ועוברים דרך המסך הזה אל

הבריאה עכ"ל. הרי במפורש שיש כאן גם תנה"י דעתיק. וכמ"ש בדיבור הסמוך שתנה"י דא"א נחלקו לג' בחינות לצורך ב"ע, כן גם תנה"י דעתיק נחלקו לג' בחינות לצורך ב"ע. ונתבאר לעיל שהם לקחו לבושיהם דא"א עמהם, דהיינו תג"ת תנה"י דא"א, כי תנה"י דעתיק מתלבשים בתג"ת תנה"י דא"א, כי ע"כ נעשו תג"ת דעתיק לרישא מגולה, שעתיק דבריאה מתלבש בתוכו. ע"ש. וע"כ נחלקו אלו תג"ת תנה"י דא"א לז' שלישים: ששני שלישים העליונים, הם מלבישים לעתיק דבריאה, ונעשו לרישא מגולה. וב' שלישים אמצעים מלבישים לעתיק דיצירה, והם נעשו לרישא מגולה. וב"ש תחתונים מלבישים לעתיק דעשיה. ובה תבין מ"ש הרב שבחינה הראשונה דא"א נעשה לרישא מגולה, ובו מתלבש עתיק דיצירה, הכונה היא על בחינת ב"ש אמצעים דו"ק דא"א המתחסים ללבוש דעתיק. כי רישא מגולה פירושו תמיד בחינת רדל"א, ולא הראש דא"א.

רכט) ונבאר סוד העשיה. כי להיות שנתוסף בה, מסך א' ממלכות דיצירה, ולכן נפתחו האורות, כי א"א שבה ג"כ ג' גו ג' כמו שהיה ביצירה. והטעם כי להיותו בחינת קו האמצעי, כי הכתר הוא בחינת קו האמצעי, ובהכרח הוא שלוקח ב' קוין ימין ושמאל, לכן א"א אין בו לעולם פחות מג' גו ג'. אך אבא שאין בו טעם זה, לכן נתמעט והיה נקודה א' לבד.

רל) ואמנם אמא וזו"ן דעשיה, נתמעטו גם הם ואין בכל אחד מהם רק בחינת ג' גו ג'. וההפרש שבהן הוא, כי אמא אין לה מקיף. וז"א יש לו מקיף א' והנוקבא ב' מקיפין. והנה גם בעשיה יש בחינת עתיק שהוא נקודת מלכות דיצירה שירדה לעשיה ונתלבשה בא"א.

אור פנימי

רכט-רל) העשיה וכו' א"א שבה ג"כ ג' גו ג' אבא וכו' נתמעט והיה בסוד נקודה אחת לבד ואמנם אמא וזו"ן דעשיה וכו' רק ג' גו ג'. כי עולם העשיה הוא בחינת מלכות. וע"כ חסר מהם גם בחינת שלישים אמצעים של היצירה, ונמצא א"א רק בבחינת מלכות, אלא שמשום תיקון קוים שבו נבחן לנה"י. ויש שם גם בחינה ראשונה דא"א המתחס ללבוש עתיק, כנ"ל בדיבור הסמוך. ואבא שבו הוא רק בחינת נקודה לבד, דהיינו מלכות וישו"ת וזו"ן הם חסרים תג"ת דיצירה ולא נשאר בהם רק נה"י.

אמא אין לה מקיף וז"א יש לו מקיף א' והנוקבא ב' מקיפין: פירוש, כי אע"פ שכל אלו ג' הפרצופים ישו"ת וזו"ן יצאו כולם בקומה שוה על מסך דבחי"ב, שהוא קומת נשמה, ויש לכל אחד ה"פ נרנח"י. עכ"ז. כל ה"פ דישו"ת הם כולם נשמות, וה"פ דז"א הם כולם רוחין, וה"פ דנוקבא הם כולם נפשין. כמ"ש בע"ח שמ"ב השני פרק א'. ובבית שער לכוננות דף ע"ו ד"ה ובוה, ע"ש. ונמצא שהמקיפים שלהם הם צריכים לקבל מאו"א ומא"א. אמנם כל בחינה מקבלת מהבחינה שכנגדה, ונמצא אמא שהיא ישו"ת וכולה נשמות, צריכה

לשקל בחינת נשמה דחיה מקיף דחיה מנשמה דע"ב ומקיף דיחידה מנשמה דא"א, אמנם א"א לא יצא אלא בבחינת נפש, הנקרא תנה"י דא"א, כנ"ל, כי תג"ת דא"א שייך לעתיק, ואין בו בחינת נשמה. וכן או"א יצאו בבחינת ו"ק שהוא רוח ואין שם בחינת נשמה, ולפיכך, אין לאמא ממה לקבל את האו"מ, כי הוא אינה יכולה לקבל אלא מבחינת נשמה שבעליונים, אבל ז"א שכל בחינת ה"פ שלו הם בחינת רוח, ע"כ הוא יכול לקבל או"מ דחיה מאו"א, כי יש בחינת רוח באו"א. אבל או"מ דיחידה שצריך לקבל מא"א חסר לו, כי בא"א אין בו בחינת רוח אלא בחינת נפש לבד. כנ"ל. משא"כ הנוקבא, שכל ה"פ שלה הם נפשות, ע"כ יכולה לקבל או"מ דחיה מנפש שבאו"א, ואו"מ דיחידה מנפש שבא"א.

וענין זה נוהג הן בבריאה והן ביצירה והן בעשיה. כי אפילו ישו"ת דיצירה, היא ג"כ בחינת נשמה, וצריכה לקבל האו"מ מנשמה שבעליונים, וע"כ אין לה ממי לקבל, ועד"ז בעשיה. אבל ז"א דיצירה ועשיה יכול לקבל או"מ שלו מאותו חלק הרוח המאיר באו"א דיצירה ועשיה, אבל מקיף דיחידה אין לו, משום שאין בא"א אלא בחינת נפש. אבל הנוקבא דיצירה ועשיה, יכולה לקבל

* (רלא) דע כי מצאתי להר"ר גדליה הלוי ז"ל, כי הג"ר של הו"ק דא"א דבריאה שהם חג"ת, אשר נשארו מגולין בלי התלבשות, הנה אלו חג"הם בסוד מסך.

אור פנימי

משם לעולם הבריאה למקומם. וזה נבחן שהם יצאו בסוד המסך, כי ע"י זווג שעל המסך והפרסא יצאו. אמנם הנקודה דמלכות דאצילות שנעשה לעתיק דבריאה ונתלבשה תוך החג"ת דא"א, הנה היא, לא נמשכה ע"י זווג דהכאה במסך, כמו ה"פ בריאה, אלא שירדה שם בסוד מיעוט הירח ובקיעת המסך ופרסא. שפירוש: שלא השגיחה על כח הגבול שבמסך המחזיר האו"י לאחוריו, אלא שנתגברה עליו וירדה דרך בו ממנו ולמטה, ונמצא עצמות של הנקודה דמלכות דאצילות ירדה ונעשתה לראש הבריאה.

ונמצא שיש הפרש גדול מאד, בין נקודת המלכות שנתלבשה בחג"ת דא"א, ובין החג"ת דא"א המלבישים אותה. כי החג"ת דא"א, באו יחד עם כל ה"פ הבריאה, ע"י זווג דהכאה במסך ופרסא, וע"כ הם נחשבים כאור של תולדה מן הרגלים דה"פ אצילות. משא"כ נקודת המלכות, היא אור עצמות האצילות, ולא אור של תולדה מהמסך כמבואר. וזה אומרו "הג"ר של הו"ק דא"א דבריאה שהם חג"ת, אשר נשארו מגולין בלי התלבשות, הנה אלו חג"הם בסוד מסך" כלומר, שאע"פ שחג"ת אלו נעשו לרישא מגולה, מ"מ באו יחד עם כל ה"פ בריאה בסוד מסך והם בחינת אור של תולדה.

אכן יש להבין איזה חידוש הוא משמיענו כאן, ומה היה נדחק לו עד לדייק שחג"ת דא"א שוים לכל פרצופי הבריאה ויצאו יחד בסוד מסך. והענין הוא, כי יש כאן קושיא גדולה, כי אומר כאן שנקודת המלכות נתלבשה בחג"ת דא"א ונעשו

גם או"מ דיחידה מא"א, להיותה מתיחסת רק לבחינת הנפש, כנ"ל. וכבר ידעת שאין שום הפרש בין א"א דבריאה לא"א דיצירה ועשיה, זולת בהתחלקותו לג' שלישים: שבבריאה מאירים כל הג"ש דתנה"י שלו, וביצירה אינם מאירים רק ב"ש תחתונים דתנה"י שלו. ובעשיה אינו מאיר רק שלישי תחתון דתנה"י שלו. ועד"ו נחלקים הו"ק דא"א, ועד"ו נחלקים ג"כ הע"ס השלימים דישסו"ת וזו"ן ולפיכך היחס דישסו"ת וזו"ן אל או"א וא"א, אינו משתנה כלל בכל ג' עלמין ב"ע.

(רלא) הג"ר של הו"ק דא"א דבריאה וכו', אלו חג"הם בסוד מסך ופירוש הדברים הם כך וכו'. הנה הפירוש הזה הוא עמוק מאד וצריכים פירוש לפירושו. כי צריכים להבין ההפרש בין העברת האורות דרך המסך, לבין בקיעת המסך. והענין הוא, כי כבר נתבאר שהמסך הזה הוא מסך דבחי"ב. המוציא ע"י זווג עם אור העליון את הקומה דס"ג שהיא אור נשמה. אלא מתוך שאו"א וישסו"ת נעשו לאחד וירדו ונתלבשו תוך זו"ן דאצילות, ונמצא התבונה מתלבשת תוך הנוקבא, שע"י נוגעות רגלי התבונה בהפרסא שבין אצילות לבריאה, שבפרסא זו נכללה מלכות המסיימת דצמצום א', שעשתה סיום חדש לעולם האצילות בבינה דגופא, כנ"ל חלק זה (אות ב') נמצא ע"כ כח הפרסא כולל במוחין ההם, וע"כ הם יורדים לפרצופי בריאה, ואינם ראויים להיות מוחין באצילות. (כנ"ל דף אלה תתקצ"ח ד"ה הבחנה ד' ע"ש). והנה ע"י הזווג הזה יצאו כל ה"פ הבריאה במקום זו"ן דאצילות, וירדו

* ע"ח ח"ב שער מ"ז: שער סדר אבי"ע פרק ו'.

רלב) ופירוש הדברים הם כך. כי הלא ביארנו, כי בכל עולם מג' עולמות בי"ע יש להן מסך א', ואמנם המסך שבין אצילות לבריאה, כאשר עברו בתוכו דמות כל האורות דאצילות לעשות כנגדן י"ס דבריאה, הנה אלו לא בקעו אותו מסך ועברו בו, רק עבר בו אור שלהם דרך המסך ההוא ונחקקו כל הי"ס של הבריאה.

רלג) והנה גם ג"ר דא"א דבריאה, שהם חג"ת כנ"ל, הם ג"כ עוברים דרך המסך, ואינם בוקעים המסך, רק הם אור המתמעט עובר קצתו דרך המסך, אבל אותה הנקודה דמלכות דאצילות הנ"ל, שירדה להתלבשות בג"ר אלו דא"א, הם אור עצמו של המלכות דאצילות, ע"כ היא משברת ובוקעת את המסך עצמו ויורדת ומתלבשת בג"ר דא"א.

רלד) והנה סוד נקודה זו ענינה הוא, כי הלא נודע, איך היו ב' המאורות באצילותן בקומתן נבראו שוין זה לזה. וכאשר קטרגה הלבנה ונתמעטה, פירוש: שמה שהיתה בסוד פיצוץ שלם, נתמעטה ועמדה בסוד נקודה קטנה כלולה מי"ס, והט' נקודות אחרות פרחו ממנה, כנודע, ששרשה מתחלה אינו רק נקודה א' ואח"כ באו לה בתוספות ע"י ז"א תשעה נקודות אחרות. כי לכן נקרא אספקלריא דלית לה מגרמה כלום. לכן חזר ז"א ונטלם. ונשארה בסוד נקודה קטנה, ואז לא יכלה לעמוד אצלו מרוב קטנותה ואז ירדה במקום זה בראש הבריאה.

אור פנימי

בסוד בקיעת המסך כנ"ל, ונמצא עצמותה ירדה לבריאה, שהיא אצילות, ולא אור של תולדה. שההפרש ביניהם לאין קץ. ולכן לא נעשו בחינת רד"א לבריאה, רק נקודת המלכות דאצילות והבן.

רלד) ששרשם מתחילה אינה רק נקודה אחת ואח"כ בא בתוספות ע"י ז"א תשעה נקודות אחרות. כי היא סוד נקודת החזה דז"ת דנקודים, שבסוד עלית ה"ת לנקבי עינים והמלכות המסיימת לרגלי א"ק עלתה לבינה דגופא שהיא ת"ת, בנקודת החזה שבו ושם סיימה הז"ת דנקודים. ומלכות המסיימת הזאת שבמקום החזה דנקודים היא סוד שורשה של המלכות דאצילות. ואע"פ

לרישא מגולה ולבחינת עתיק דבריאה. ויש להקשות הלא בלי זה יש עתיק בבריאה, כי רגלי עתיק דאצילות התלבשו ברגלי א"א וכו' עד רגלי זו"ן, וירדו אל הבריאה, כמ"ש בע"ח שער מ"ב פ"ג. וא"כ הרי יש בחינת עתיק, מעתיק דאצילות עצמו שירד לבריאה, ולמה צריכים עוד שנקודת המלכות דאצילות תהיה לעתיק דבריאה.

וזה שהכריח לו לחלק, בין התג"ת דא"א, שהוא בחינת רגלי עתיק, (כנ"ל ב' ז'. ד"ה אמנם ע"ש) ובין נקודת המלכות דאצילות. כי רגלי עתיק הנכללים בתג"ת דא"א, הנה הם יצאו בסוד המסך, ע"י זווג להכאה, וע"כ הם רק אור של תולדה ואינם עצמות האצילות. אבל נקודת המלכות שנתלבשה בהם הרי היא ירדה לבריאה

רלה) ואמנם זה היה בזמן מיעוט הלבנה בבריאת העולם, אבל אחר שכבר נתקנה וחזרה למקומה אב"א וברא לאדה"ר, והוא החזירה פב"פ כבתחילה, ואח"כ ע"י חטאם של התחתונים חזרה ונתמעטה וירדה, כי זה כל סוד תפלינו לתקנה בעת תפלינו ואח"כ חוזרת כבראשונה, כי אין בנו כח יותר מזה. והנה כל דבר שבקדושה עושה רושם במקומו אע"פ שנסתלק משם, ותמיד נשארה בחינת נקודה זו בראש הבריאה.

רלו) אמנם בזמן אשר המיעוט שלה ע"י פגם תחתונים, אז הטי נקודות אחרות שמסתלקות ממנה, אינן חוזרות אל ז"א אל מקורם ממקום שבאו, אבל יורדות בעונותינו עד הקליפה בסוד שכינה בגלות, ואין להאריך בזה.

רלז) ונחזור לענין כי נקודה זו היתה תחילה זנב לאריות בסוף האצילות, כי חוה זנב לאדם היתה, ואח"כ ירדה ומיעטה עצמה בסוד נקודתה, והיתה לראש לשועלים, ראש לבריאה ממש. וכן היתה בכל עולם ועולם, כי נקודת מלכות דיצירה ירדה בראש עשיה, וכן דבריאה בראש יצירה.

רלח) וכן היה ג"כ בראש אצילות, בסוד כולם בחכמה עשית. כי אור א"ס נתלבש בחכמה עליונה שלמעלה מאצילות, וירדה אותה החכמה עצמה ושברה המסך שע"ג אצילות, וירדה מציאות עצמה ונתלבשת באצילות, ועל ידה מקבל אצילות אור א"ס. וז"ס כולם בחכמה עשית הנזכר בעולם אצילות.

אור פנימי

שבעת הגדלות דנקודים, בעת שנתפשטו בחזרה למקום בי"ע, נעשתה שם מלכות המסיימת הוזה לפרצוף שלם, כי הכלים שנפרדו לבי"ע חזרו אליה ונעשו לט"ת שלה, אמנם לא נתקיימו, כי מתו ונשברו כנודע. וע"כ באצילות כשנתקנו ה"פ אצילות בבחי' מוחין קבועים, יצאו וז"ן בסוד כלים דפנים לבד, שהם תב"ד תג"ת דקטנות דנקודים עד החוה באורות דחג"ת נהי"מ. שזו היא בחינת העיקר של הו"ן שאין להם מיעוט לעולם, ונמצא בזה, שחזרה הנוקבא ונעשתה רק נקודת סיום אל ז"א, ומבחינת הכלים נבחן נקודה זאת בשם כתר, וכן בשם נקודת

החוה כי היא הסיום דתב"ד תג"ת דכלים הנקרא חוה. אמנם מצד האורות אין בהם אלא חג"ת נהי"מ, הרי הנקודה רק בחינת המלכות לבד. ובוה תבין מה שהרב קורא פעם נקודה זו בשם מלכות, ופעם בשם כתר, דהיינו כמבואר. ועם זה תבין המשך דברי הרב. לכן חזר ז"א ונוטלם ונשארו בסוד נקודה קטנה. והנה לעיל אומר שבעת מיעוט הירח ירדו הט"ת שלה לבי"ע ולא לז"א (דף אלף תתקע"ט ד"ה השכינה ע"ש) והענין הוא, כי ע"י ירדתה זו, פרח ממנה בחינת אצילות שבה, ואלו נוטלים ז"א, אבל ט' הספירות עצמם בסוד הכלים, הם ירדו ונעשו

רלט) ואמנם כל זה הבחי' שהיתה בכל העולמות, הכל היה לתועלת העולמות כדי לקשר זה בזה וזה בזה כדי שיוכלו לקבל הארה זה מזה וזה מזה על ידי היות סיום האצילות תחלת רישא דבריאה ממש, וכן בשאר העולמות. וז"ס יום השבת, כי אז נתוסף קדושה בעולמות, ואז היכל העליון ק"ק דבריאה חוזר לעלות אל האצילות ונעשה אצילות גמור ממש, לטעם הנ"ל. וכיוצא בזה בשאר העולמות ואין להאריך.

* (רמ) דע כי הקליפות בעולם אצילות אינם אחוזים אלא בזו"ן לבד, אבל מבינה ולמעלה אין להם אחיזה כלל. אבל בג' עולמות בי"ע, יש אל הקליפות אשר שם אחיזה ויניקה, אפילו מבינה ולמעלה של אותו עולם.

אור פנימי

לבחינת נשמה לפרצופי בי"ע, כמ"ש שם עש"ה.

הוא בחינה אמצעית בין מאציל לנאצל שיש בו בחינת מאציל, ובחינת נאצל כי יש הרחק ביניהם כרחוק שמים מן הארץ, ואיך יאיר זה בזה ואיך יברא זה את זה, בהיותם ב' קצוות, אם לא יהיה דבר ממוצע ביניהם ומתברר, ויהיה בחינה קרובה אל המאציל, וקרובה אל הנאצל. וה"ס ותהו ובוהו, כי תהוה הוא קרוב אל המאציל והוא בחינה אחרונה של המאציל, ואין בו תפיסא כמו בהמאציל, וע"כ נקרא תהוה, מלשון מתהא מחשבות בני אדם, באמרם הנה אנחנו רואים שאין בו צורה כלל, ועכ"ז אנו רואים שהוא נאצל, ומבחינה הזו שאומרים שהוא נאצל נקרא בוהו. וה"ס עתיק וא"א, כי עתיק הוא בחינת מאציל שבכתר בסוד תהוה, וא"א הוא בחינת נאצל שבכתר. עש"ה. ומסיים שם וז"ס במקום אחר כי המלכות שבמלכות שבעולם האצילות, המתלבשת בראש הבריאה שהוא א"א, הוא בחינת עתיק של עולם הבריאה והבן זה מאד. עכ"ל. עש"ה. כל ההמשך. והדברים עתיקים, והמשכיל יבין.

נקודה קטנה ואז לא יכלה לעמוד אצלו מרוב קטנותה ואז ירדה במקום זה בראש הבריאה. הנה כאן אומר שרק הנקודה ירדה ונעשה עתיק לבריאה ולעיל (בחלק זה אות קנ"ח וקנ"ט) אומר שכל הס' ספירות של הנוקבא ירדו לבי"ע. והענין הוא, כי יש כאן ב' בחינות: א' הוא בחינת ט"ת שלה שהם ירדו ונעשו בחינת נשמה בבי"ע, ולא בחינת עתיק. אבל בחינת נקודת הכתר שבה ירדה ונעשה לעתיק לבריאה. כמ"ש לעיל דף אלף תתקע"ט ד"ה השכינה ע"ש.

רלט) לקשר זה בזה וזה בזה כדי שיוכלו לקבל הארה זה מזה ע"י היות סיום האצילות תחילת רישא דבריאה. אי אפשר להבין דברי הדרוש הזה, זולת אם נזכור מה שכתב הרב בע"ח (שער מ"ב פ"א) בביאור הכתר, שנתבאר שם אשר הכתר

* ע"ח ח"ב שער מ"ח: שער הקליפות פרק א'.

רמא) וסוד הענין, דע כי הנה כל הקליפות לא נעשו אלא מן השמרים והבירורים של ד' מלכים שמתו כנודע. והנה אותן ד' מלכים שמתו הם בחי' זו"ן דאצילות לבד, לפי שהמלכים של או"א לא מתו כנזכר אצלינו, שנשארו למעלה במקום אצילות ולא ירדו לעולם הבריאה,

אור פנימי

רמא) הקליפות לא נעשו אלא מהשמרים והבירורים של ד' מלכים שמתו. שורש הדין מתחיל מסוד צמצום א' ומצמצום ב'. אמנם ענין הקליפות שענינם להחטיא בני אדם, לא היה להם שום שורש טרם מיתת המלכים. אלא בסבת התפשטות הו"ת למטה מפרסא, בסוד אנא אמלוך, כנ"ל דף א' תתקצ"ה ד"ה ובוה תבין ענין. עש"ה. שמשום זה נסתלק אור עליון מהם ומתו, ונטבעו כולם בקליפות, שהוא המיתה, כי הקליפות ה"ס המיתה. אמנם אח"כ בעולם התיקון, חזרו כולם ונבררו ועלו לאצילות למעלה מפרסא, חוץ מהמלכיות שלהם שנקראות ל"ב האבן, שהם אינם ראויים לבירור בכל משך שיתא אלפי שני, והם נבחרים לקליפות גמורים שלא יצליחו לכלום, משום שאינם ראויים שיתברר משהו מהם לקדושה מטרם גמר התיקון. ואלו הל"ב האבן יש בהם ו"א ונוקבא, ותפסו מקום ד"ת דיצירה לז"א דקליפה, וע"ס דעשיה לנוקבא דקליפה. אמנם מבחינה זו אין להם שום בנין אלא ז"א דקליפות היה בחינת ו"ק בלי ראש, ונוקבא שלו היתה בבחינת נקודה בלבד. וכל זה הבירור נעשה קודם חטאו של אדם הראשון. (כנ"ל דף א' תתקמ"ג ד"ה והנה) ומסבת החטא דעצה"ד, חזרו הקליפות להתאחו בקדושה, וע"כ שוב נסתלק אור העליון והניצוצין והכלים נפלו לקליפות. ומתו, כמו שהיה בעת שביה"כ בראשונה. כמ"ש שם באורך.

אמנם כאן יש שינוי גדול מבעת שביה"כ, כי שם נשברה הכלים דו"ת דנקודים פנים ואחור, אבל כאן בחטא דעצה"ד, לא נשברו אלא בחינת האחורים

דו"ן, אבל הכלים דפנים שלהם, נשארו באצילות, שהם ו"ק דו"א ונקודה של הנוקבא. כי בהם לא שלט הפגם, כנ"ל. וטעם הדבר, כי באמת אין אחיזה ופגם שולטים בג"ר, ואפילו בג"ר דגופא שהם חג"ת דו"א עד החזה, כי צמצום הב' לא היה אלא על הכלים שמחזה ולמטה דו"ת, כנודע, אלא שם בו' המלכים נשברו גם הכלים דפנים שהם תב"ד חג"ת עד החזה, משום שנתחברו עם הכלים דאחורים לפרצוף אחד. משא"כ כאן היה בחינת עיבור מיוחד אל הכלים דפנים, כי נתקנו כן בקביעות בסוד העיקר של הפרצוף, וע"כ המוחין דגדלות לא נעשו בהם, אלא רק לבחינת תוספת בלבד, ולכן נשתירו כאן הכלים דפנים, כי אין שליטה לחיצונים רק על הכלים שכבר באו לבחינת חלל הפנוי מכח צמצום הב', דהיינו מפרסא ולמטה כנ"ל דף א' תתקמ"ו ד"ה, והתשובה.

עוד שינוי אחד היה כאן. כי שם בו' המלכים דמיתו, לא היה שבירה ומיתה רק בו"ת לבד, כי האחורים דאו"א וישסו"ת, נשארו באצילות ולא מתו. כי אע"פ שכלו אחורים הם בחינת זו"ן, דהיינו בחינת אח"פ דכלים, המתחברים עם הפרצוף ע"י האור חדש בוו"ג ע"ב ס"ג, המוריד ה"ת בחזרה לפה, וכל אח"פ הם ישסו"ת וזו"ן, כנודע. אמנם אח"פ דכל מדדגה המתחברים לה בעת גדלות, נמצאים בהמדדגה שמתחתיה ואח"פ דכתר נפלו למקום או"א, ואח"פ דאו"א נפלו למקום ישסו"ת, ואח"פ דישסו"ת נפלו למקום זו"ן. אלא רק אח"פ דו"ן, שהם תנה"י שלהם שבאו ממקום ב"ע, הם שנפלו בחזרה לבי"ע ומתו. והם

וע"כ לא היה בהם מיתה. אבל הז' מלכים של הזו"ן שירדו בבריאה ושם מתו, או נתעוררו ונתהוו הקליפות הנקרא מות.

רמב) והנה זו"ן הם ב' אותיות אחרונים של הוי"ה, והם ו"ה, שהם גימ' י"א לכן הקליפות הם י"א ג"כ בסוד י"א סמני הקטורת, כמבואר אצלינו בענין פיטום הקטורת ובענין הקדיש של הודו.

אור פנימי

הקטורת. הנה לכאורה יש סתירה, מהמבואר בסוד פטום הקטורת ובענין הקדיש בשער הכונות, כי שם נתבאר, בדף צ"ח ט"א ד"ה והנה, שהאחרים דאו"א וישסו"ת שנפלו במקום זו"ן, הם בחינת ו"ה, וע"כ הם י"א בחינות, ו' דו"ן וד' אחורים דאו"א וישסו"ת, משום שנפלו לזו"ן נעשו כבחינת זו"ן. וכאן אומר שהאחרים דאו"א לא מתו ונשארו באצילות, וע"כ אין בהם אחיזה לקליפות ורק ב' מלכים דזו"ן בלבד, שירדו לבריאה, נתהוו בהם הקליפות הנקראים מות.

אמנם עם המתבאר בדיבור הסמוך, בענין השינוי הב' שנעשה בחטא דעצה"ד, שמשום שזו"ן עלו למקום ישסו"ת ואו"א ונעשו כמוהם, ע"כ האחרים שנפלו להם נחשבים מבחינה אחת כמו קליפות, משום שכל הנברר אל הזו"ן ממקום בי"ע באים, ע"ש. וע"ז מובנים היטב דברי הרב, כי כאן מדבר מזמן שביה"כ וע"כ אומר שאין האחרים דאו"א וישסו"ת בחשבון הי"א בחינת הקליפות, משום שהמה לא נבררו מתחלתן רק מהמדרגה שלאחריה שהם זו"ן דאצילות. אבל בשער הכונות הנ"ל, מדבר בענין נפילת העולמות שלאחר החטא דעצה"ד, שהאחרים אלו דאו"א וישסו"ת, אינם רק בחינת זו"ן שעלו והלבישו אותם, כי או"א וישסו"ת היו יותר למעלה כנ"ל. ע"כ הם שייכים באמת לזו"ן, כי מבי"ע באו, כנ"ל, וע"כ מחשב אותם שם בסוד ו"ה, שהם זו"ן.

שגררו עמהם גם הכלים דפנים כנ"ל. אבל מאו"א וישסו"ת לא נפל משהו לבי"ע, כי אח"פ שלהם נבררו ונתעלו רק מהמדרגה שמתחתיהם, וע"כ בעת ירידה חזרו למקום שהיו בעת קטנות.

משא"כ כאן בחטא דעצה"ד, אשר מטרם החטא כבר עלו זו"ן למקום א"א ואו"א, כי ז"א היה במקום א"א, ונוקבא במקום או"א, כנ"ל דף א' תתקל"ג ד"ה ועתה ע"ש. והנה תנה"י דז"א, אינם באים אלא ממקום בי"ע מאחורי הפרסא, שמטרם הברור היו במקום המיתה, ואחר הברור חזרו ונתחברו אל זו"ן העומדים במקום או"א, והם נחשבים עתה לבחינת או"א ממש, כנודע, כי התחתון העולה למקום העליון נעשה כמוהו. וא"כ אחר שנסתלק מהם הג"ר דאורות ונה"י דכלים, היו צריכים באמת אלו הנה"י ליפול למקום בי"ע, כי משם נבררו, אלא משום שנתחברו למדרגת או"א, גרם זה שלא נפלו לבי"ע רק נשארו באצילות במקום זו"ן, ע"ד נפילת אחורים דאו"א. וע"כ מצד אחד הם נחשבים לקליפות, דהיינו מצד שבאו ונבררו מבי"ע ששם היו צריכים ליפול ולמות. ומצד ב' אמנם לא נפלו ומתו, משום שנתחברו לז"א בעת היותן בבחינת או"א, ואין תנה"י דאו"א נופלים לבר מאצילות, כנ"ל. והבן זה היטב, כי בזה יובנו המשך דברי הרב אשר לפנינו.

רמב) זו"ן הם ב' אותיות אחרונים של הוי"ה, והם ו"ה, שהם בגימטריא י"א, לכן ג"כ הקליפות הם בסוד י"א, בסוד י"א סמני

רמג) והנה בזמן הגלות, אז כביכול אין השם שלם, לפי שזו"ן שהם ב' אותיות ו"ה אחרונים, הם נפרדין מן או"א שהם אותיות י"ה. ויורדין למטה ומהם נמשך הארה אל הקליפות, יען ששרשם הם משם, כנ"ל, והם מאירין בהם ומחיים אותן בסוד י"א סמני הקטורת, שהם חיות הקליפות ורוחניותן אשר נמשכו מן הב' אותיות ו"ה, והן י"א בחינות משם ו"ה היורד שם.

רמד) וכאשר עולין זו"ן למעלה עד עולם אצילות ומתחברים עם או"א שהם י"ה אז מסתלקין ועולין ג"כ למעלה י"א סמני הקטורת שהם חיות הקליפות אשר נמשכו מן ו"ה, ואז הקליפות מתבטלן, ואז השם עליון נעשה שלם.

אור פנימי

שער לכונות אות קכ"ט באור פשוט בד"ה וי"ש. עש"ה.

רמד) וכאשר עולין זו"ן למעלה עד עולם אצילות ומתחברים עם או"א שהם י"ה וכו', ואז הקליפות מתבטלים ואז השם עליון נעשה שלם. כי מקום א"א של עתה בעולם התיקון, הוא מקום ז"א דעולם הנקודים. כי עתיק נטל מקומם דג"ר נקודים לג"ר שלו, וז"ת דעתיק במקום ז"ת דנקודים. וא"א מלביש לחג"ת דעתיק העומדים במקום חג"ת דנקודים, הרי שא"א עומד במקום חג"ת דנקודים שהוא ז"א. ואו"א עומדים עתה במקום שמפה ולמטה דא"א, ששם מקום נה"י דנקודים, הרי שהם עומדים במקום הנוקבא של הנקודים, כי נה"י דנקודים הם בחינת הנוקבא, ולפיכך אחר שיבררו כל הבידורים דז' מלכין דמיתו, יחזור ז"א למקומו בנקודים, דהיינו שהוא יעלה וילביש למקום א"א של עתה. ונוקבא תעלה ותלביש למקום או"א של עתה העומדים במקומה, דהיינו כמצבם בנקודים טרם שביה"כ. ואז יתבררו ו"ה ביה"ח ביחודא שלים, כי זו"ן ילבישו לא"א, המרומז בקוצו של יוד, ולא"א הנרמזים ביה"ה. ואז השם עליון נעשה שלם. ואע"פ שגם עתה בשבת

אמנם מה שציין הרב כאן לעיין בענין הקטורת והקדיש, אין הכוונה לפירוש הנ"ל, שהם ז"ת דזו"ן וד' אחורים, אלא הכוונה היא לפירוש הב' המובא שם בשער הכונות בענין הקדיש דף צ"ח ט"א ד"ה עוד ירצה, שאומר שם, שד' האחרים דאו"א וישסו"ת אינם בחשבון העשתי עשר, אלא רק הז"ת דזו"ן לבד, מטעם שזו"ן הם ו"ה דהוי"ה, שהם בגימטריא י"א, ע"כ הם סוד עשתי עשר, ע"ש. דהיינו ממש כמו כאן. אבל יש להבין הדברים האלו, כי סוף סוף אין בזו"ן כי אם ז' בחינות ולמה הם נבחנים לעשתי עשר ומה הוא הרמז שו"ה הוא בגימטריא עשתי עשר, והלא אינם אלא ז' בחינות.

והענין הוא, כי אע"פ שזו"ן הם ז"ת לבד, מ"מ יש בהם ע"ס, כנודע. וע"ס בכל מקום שהם, הם נבחנים ליי"ב פרצופין, שהם: עו"ג אר"ג, או"א וישסו"ת, זו"ן הגדולים וזו"ן הקטנים, ואע"פ שכל הז"ת פו"א נשברו ומתו, עכ"ז בחינת זכר דעתיק ה"ס אור א"ס שבהם, שה"ס אור העליון שנסתלק מן הז"ת לשורשו, שמשום זה נפלו ומתו, ונמצא שלא שלטו הקליפות והמיתה רק בעשתי עשר פרצופים לבד. וזה הרמז שו"ה הם בגימטריא עשתי עשר. עי' בבית

* (רמה) ענין הקליפות וענין ד' עולמות אבי"ע והשינוי שיש ביניהם, דע, כי גם בקליפות יש בחינות אבי"ע, ובכל עולם יש בו ה"פ, שהם כללות י"ס של אותו עולם, וכל פרצוף מהם כולל י"ס על דרך שהוא בקדושה.

רמו) ונבאר עתה ענינם. דע כי אע"פ שבכל ד' עולמות יש בחי' קליפות, יש שינוי בעולמות בעצמם, כי הנה בעולם אצילות של הקדושה הטוב מרובה על האצילות של הטומאה, ואינם מעורבים כלל הקדושה עם הטומאה. ובעולם הבריאה, הקדושה מרובה על הטומאה של הקליפות דבריאה, אמנם הם מעורבים יחד. וביצירה הוא מחצה על מחצה וגם הם מעורבים יחד טו"ד. ובעשיה הקליפה מרובה על העשיה של טהרה, וגם הם מעורבים יחד, ואין שום דבר בעולם העשיה שלא תהיה מורכב מטו"ד: קדושה וקליפה מעורבין יחד ממש.

רמו) והנה הטומאה שבאצילות הם הנק' קליפה דאצילות הטהור. וכן הטומאה של הבריאה נקרא קליפה דבריאה דטהרה. וכן ביצירה וכן בעשיה. ואמנם אם קליפות האלו שבכל עולם הם סביבות העולם או

אור פנימי

עולים כן זו"ן למקום א"א ואו"א, דהיינו בשבת במנחה, וכן בשבועות, עכ"ל אינם שם בקביעות, וכן לא בבחינת פב"פ, וכן ב"ע נשארים אז ריקנים, אבל בגמר התיקון יהיו קומתם כא"א ואו"א פב"פ, ורגלי האצילות יתפשטו לבי"ע, וישבו ב"ע להיות אצילות, ואז יהיה בלע המות לנצח, כי הס"א תעבור מן הארץ, ויהיה כן תמיד בקביעות.

רמו) הטומאה שבאצילות, הם הנקרא קליפה דאצילות הטהור וכו', הקליפות. דאצילות יושבים בעולם האצילות וכו'. ויש להבין הדברים, הרי באצילות לא יגורך רע כתיב, ועוד, מאין יש קליפה באצילות, והלא הקליפות לא נעשו אלא מהמלכים שירדו למקום מיתה, שהוא למטה מפרסא

* ע"ח ח"ב שער מ"ח: שער הקליפות פרק ג'.

אם הם למטה בין כל עולם ועולם, זה יתבאר במ"א. אמנם ודאי הוא כי הם במדור אחד יחד, הקליפות דאצילות יושבים בעולם האצילות וכן הבריאה וכו' והם בחי' טוב ורע.

רמח) ואמנם ענין התערבות טוב ורע הנ"ל שיש בג' עולמות בריאה יצירה עשיה, אינו חס ושלום בעשר ספירות המקננות בהם, כנודע, כי אמא מקננא בג' ספיראן דבריאה וכו', אבל התערבות הוא בעולמות עצמם.

רמט) ונבאר עתה איך היו הקליפות קודם שחטא אדם הראשון וגם ד' עולמות דאצילות בריאה יצירה עשיה דקדושה, ומה גרם בהם אדה"ר אח"כ ע"י חטאו. והנה נתבאר אצלינו כי קודם בריאת העולם לא היה עדיין שום תיקון באצילות ולא היו רק אותן ט"ס דא"א, דלאו אינון היכלין ולא אינון רוחין כו', ואז היו הם בלתי תיקון, ולא היה מתגלה בז"א ונוקבא רק ו' אורות בזכר נגד ו' קצוות, ואור אחד לבד שביעי בנוקבא בבחי' היותן אחור באחור כנודע.

אור פנימי

דאצילות, כמו האחורים דא"א בעת שביה"כ, ומצד הזה אינם נבחנים לקליפות, כי אינם יוצאים לבר מאצילות כלל, אלא שנופלים מן המקום שהיו בו, דהיינו מהמקום שמחזה ולמעלה דא"א, ויורדים אל המקום שמחזה ולמטה דא"א, אבל עדיין הם נמצאים באצילות.

ולפיכך יש קליפות נגד עולם דאצילות ג"כ, שהם מהכלים דאחורים של זו"ן שבמקום או"א, אמנם הם אינם בעולם האצילות עצמו אלא תחת הפרסא בעולם הבריאה. אלא רק בחינה הראשונה של אלו הכלים דאחורים, דהיינו מצד שמתחסים לאחורים דא"א וא"א, הם באמת במדור אחד עם הזו"ן דאצילות, אבל, אינם שם ח"ו קליפות, אלא הם ממותקים שם בקדושת האצילות, רק שהם נבחנים כמו בחינות שורש אל אלו האחורים דזו"ן שלמטה מפרסא, כי סוף סוף הם מיחס אחד, וע"כ הם יונקים שם די חיותם, בסוד ומלכותו בכל משלה, כמ"ש בע"ח שער מ"ח פ"ב,

סביבות העולם או הם למטה בין כל עולם ועולם זה יתבאר במקום אחר. הנה בע"ח שמ"ג פ"ג מביא אלו ב' הפירושים, כי תחילה פירש שהקליפות מסבבים ומלבישים את הנוקבא דפרצופי היושר, ונמצאים בין מקיפי היושר לנוקבא לבין הכלים פנימים דיושר שלה. ופירוש ב' אומר שם, שאדם בליעל אינו מסבב להנוקבא דקדושה, אלא נפרד ממנה ועומד אחורי אדם דקדושה. דהיינו מתחתיו כי אחוריו

(ג) ואח"כ נתקן האצילות הקדוש, ואז כתר וחכמה נתקנו ברישא דא"א, בכל אותן התקונים, שהם: בגולגלתא, ומוחא שהם בכתר וחכמה וכן בכל מציאות א"א ואח"כ נתקן עולם אצילות בתיקון גמור, ואחר שנתקן עולם אצילות היו כל הקליפות בלי שום תיקון כלל ועיקר.

(ג) ואחר כך נתקנו ג' עולמות בריאה יצירה עשיה ועדיין כל הקליפות היו בלי שום תיקון כלל, אמנם עדיין היו הקליפות, על דרך שהיתה הקדושה בתחלה קודם התיקון, ואז היו ז"א ונוקבא דקליפה דאצילות ו' אורות בזכר לבד בסוד ו"ק, ואור א' שביעי בלבד בנוקבא, כמו בחינת ז"א ונוקבא דקדושה בהיותן אב"א. וזהו ענין ההוא נהירו דקיק דאית גו מסאבותא הנזכר פרשת יתרו דס"ט.

אור פנימי

פירושו כמו מתחתיו. ע"ש. אמנם לא ביאר ולא הכריע שם כלום איזה פירוש הוא העיקר.

אמנם אלו ואלו דברי אלקים חיים כי שניהם אמיתים, וזה הכלל, כי מקום הקליפות בכל עולם ועולם, הוא במקום החושך ביותר שבאותו עולם, וע"כ הם נמצאים אחר סיום כל הכלים הפנימים וההיצונים של פרצוף המלכות דאותו עולם, לבין עיגול הפנימי האחרון של המקיפים דיושר דאותו עולם, ששם הסיום של כל האורות המקיפים. ושם המקום החושך ביותר, שהרי רחוק הוא מהאורות הפנימים שבנוקבא דאותו עולם, וכן הוא הרחוק ביותר מבחינת הכלים המקיפים דאותו עולם. אלא בדבר הסיום של כל פרצוף יש להבחין ב' מקומות: א' הוא הסיום רגלים, שהוא למטה מכל הפרצוף. וב' הוא בחינת סיומי המלכיות שבצדדים בכל קומתו. כי כמו שהמלכות מסיימת למטה בכללות לכל הפרצוף, כן היא מסיימת בפרטות כל ספירה וספירה של קומת הפרצוף, שז"ס הע"ס דעבי מפנים לחוץ, הנקרא מוחא עצמות גידין בשר ועור הנמצאים בכל ספירה וספירה מראש הפרצוף עד סופו, כי העור נבחן למסבב ומסיים הפרצוף מכל צדדיו,

(ג) ז"א ונוקבא דקליפה דאצילות ו' אורות בזכר לבד בסוד ו"ק ואור א' שביעי בנוקבא. היינו מטרם חטאו של אדה"ר, שאז היו כל העולמות בבחינת האצילות, דהיינו בבחי' הג' דערב שבת בין השמשות, כנ"ל (דף א' תתק"מ ד"ה פנימיות ע"ש כל ההמשך). ונתבאר שם, כי אע"פ שכל בי"ע עלו לאצילות, מ"מ היו עדיין העולמות חסרים, כי לז"א היה חסר חיה יחידה דיחידה, ולא היה בו אלא נשמה דיחידה, וכן הנוקבא היתה חסרה מבחינת מלכות של עצמה, (ע"ש בדף א' תתקמ"ה ד"ה וזה אמרו). הרי שגם אז עוד לא היו נבררים כל המלכים שנפלו בשביה"כ. והנה שוריי המלכים שנשארו אז הם בחינת ו"ק דזכר דקליפות

רנב) והנה כאשר חטא אדה"ר נתהפך העולם, וגרם פגם בארבע עולמות הקדושים, וגרם תיקון בד' עולמות דקליפה, וזה ענינם. כי הנה

אור פנימי

אלף שע"ו אות קע"ב, ובא"פ שם. אמנם אין השערות דיקנא נכנסין לפנימיות להעשות מ"ן דצמצום א', וזולת במקום ג"ר דעתיק, ששם נגזו המלכות הוו. כמ"ש שם באורך עשה.

וסדר העליה הוא באופן זה, כי בעת שהמוחין דע"ב ס"ג דא"ק מגיעים לעתיק, שיש בו גם בחינת צמצום ב', כי בחינת חג"ת נה"י שלו נתקנו בצמצום ב' לצורך א"א דאצילות, הנה אז מוריד ה"ת מנקבי עינים שלו אל הפה, וחג"ת דעתיק, שהיו בבחינת אח"פ לבר מראש, עולים ונעשים בחינת ראש דעתיק וחב"ד, ונמצא גם א"א המלביש לחג"ת דעתיק שגם הג"ר שלו עולים עמהם ועומדים גם הם במקום הראש דעתיק, ונמצא עתה הפה דא"א במקום הפה דעתיק, ונבחן אז שהח' תיקוני דיקנא עלאין, העומדים בסיום הלחיים דראש דא"א נכנסו שם בפנימיות הראש, בסוד מ"ן שבחך דא"א, וה"ס גיכ"ק, שהוא עתה בפה דראש עתיק, וכן עולים חג"ת דא"א ונעשים לג"ר דא"א, ונמצאים גם א"א המלבישים לחג"ת דא"א, שעומדים עתה במקום ג"ר דא"א, ונמצא הגרון דא"א שבו תלויים ד' תי"ד תחתונים עומד עתה במקום גלגלתא דא"א שמקודם לכן וגם הם נכנסים בפנימיות הכלים, דהיינו תוך הגרון דא"א והם נעשים שם למ"ן בסוד אחה"ע ואז נעשה הזווג דחך וגרון דא"א, שהם במקום ג"ר דעתיק, ומתחברים ח' תי"ד עלאין עם ד' תי"ד תתאין לאחד, ויוצא עליהם המוחין דע"ב דמזלא. כנ"ל בדף אלף תקנ"ח אות ק"ה ובא"פ שם.

ויש כאן ג' מצבים: א' הוא כשנה"י דא"א נעשו לחג"ת ועולים עמהם וז"ן וישסו"ת, ונמצאים עומדים במקום א"א עלאין הקבועים, והנה אז נכללים ג'

ונקודה דנוקבא שלו. הנבחנים לאב"א דזו"ן דקליפות, והוא מטעם הגניז דא"א הפנימים שנעשה שם, וכן הגניז דה"ת ברדל"א, אשר מחמת זה נטשטשו גם הקליפות, והיה ז"א דקליפה חסר ראש, ונוקבא דקליפה היתה חסרה כל הטר"ר שלה. והם נבחנים לקליפות דאצילות, משום שכל העולמות היו אז בבחינת אצילות. ובוה תבין סוד מה שאמרו ז"ל סידס את הזכר וצינן את הנקבה. וכן אל אחר אסתרס ולא עביד פירי.

רנב) הפגם בעולם האצילות עד א"א דקדושה כביכול וכו' אין א"א דאצילות מאיר אבל נגזו בא"א וא"א הם מאירים באצילות. כי מטרים החטא היה א"א מאיר באצילות המוחין דע"ב דמזלא, שמהם באו כל המוחין דז"א ונוקביה עד שז"א הלביש את א"א, ונוקבא את א"א עלאין והפירוש הוא, כי ז"א בקטנותו יוצא מבחינת ה"ת בנקבי עינים, ואין לו אלא ו"ק כי חסר נה"י דכלים וג"ר דאורות. וכדי להשלימו בג"ר הוא עולה למ"ן לא"א וא"א יותר למעלה, עד שנמשכים המוחין מע"ב ס"ג דא"ק, המורידים ה"ת מנקבי עינים, ואז יוצאים נה"י דכלים וג"ר דאורות. וטעם הדבר הוא, כי מתוך שע"ב דא"ק אין בו מבחינת צמצום ב' ולא כלום, ע"כ האור הנמשך ממנו, מוריד ה"ת בחזרה מעינים לפה, כמו שהיה בצמצום א'. וע"כ רק עתיק יכול לקבל אלו המוחין דע"ב ס"ג דא"ק, להיות בו גם מצמצום א', כנודע, אמנם הפרצופים דא"א וא"א, שכבר הם מצמצום ב', אינם יכולים לקבלם וזולת ע"י עליהם לעתיק. וכן הם צריכים למ"ן דמזלא, כי בהם נכללת המלכות דצמצום א' עד בחינת היסוד שבה, כי אז יתכן בה ענין ירידת ה"ת לפה בעת הזווג. כנ"ל בחלק י"ג דף

על ידי חטא של אדם הראשון הגיע הפגם בעולם אצילות עד א"א דקדושה כביכול, וזה סוד ישות חשך סתרו, ואז אין א"א דאצילות מאיר, אבל נגזז באו"א, ואו"א הם מאירין באצילות, וא"א מאיר על ידם מתוכם, והרי זה פגם אחד.

אור פנימי

הראשים: דעתיק, ודא"א ודאו"א, זה בזה: כי אין העדר ברוחני, וע"כ הגם שא"א עלה לג"ר דעתיק מ"מ הוא נבחן ג"כ שמאיר עוד במקומו הקבוע, כמו מטרם שעלה, דהיינו בהמקום ששם מלבישים עתה או"א, וע"כ אותו הזווג שא"א עושה במקום ג"ר דעתיק, נעשה ג"כ במקומו הקבוע למטה, ואו"א העומדים שם מקבלים קומת הזווג ממנו. ועד"ז כשאו"א מקבלים קומת הזווג מג"ר הקבועים דא"א, הם עושים הזווג הזה גם במקומם הקבוע במקום תג"ת דא"א, ששם עומדים עתה ישו"ת וזו"ן. ונמצאים גם ישו"ת וזו"ן מקבלים קומת הזווג מאו"א הנמצאים במקומם. וענין זה נקרא כפיפת ראש. כי נבחן, שא"א שעלה עתה לג"ר דעתיק, כופף ראשו ומזדווג במקום או"א, העומדים במקום הג"ר הקבועים שלו. וכן או"א שעלו למקום ג"ר דא"א, הם כופפים ראשם ומזדווגים במקום הג"ר הקבועים שלהם, דהיינו במקום תג"ת דא"א ששם נמצאים עתה ישו"ת וזו"ן, ואז מקבלים ישו"ת וזו"ן מהמוחין האלו בחינת קומת נשמה.

ולמוחין דחיה, עולים נה"י ותג"ת דא"א למקום חב"ד שלו, וגם זו"ן שכבר מלבישים על נה"י ותג"ת דא"א עולים עמהם ונמצא עתה שאין כאן אלא רק בחינה אחת של כפיפת ראש, דהיינו שא"א שבמקום עתיק כופף ראשו למקום ג"ר הקבועים שלו, ששם עומדים ישו"ת וזו"ן, וע"כ הם מקבלים מהמוחין קומת חיה, כי המוחין המקובלים במקום ג"ר דא"א, שהוא קומת ע"ב, הם בחינת חיה. ולמוחין דחידה, עולים כל ה"ס דא"א

למקום חב"ד שלו, וגם זו"ן שכבר מלבישים על נה"י ותג"ת דא"א עולים עמהם ונמצא עתה שאין כאן אלא רק בחינה אחת של כפיפת ראש, דהיינו שא"א שבמקום עתיק כופף ראשו למקום ג"ר הקבועים שלו, ששם עומדים ישו"ת וזו"ן, וע"כ הם מקבלים מהמוחין קומת חיה, כי המוחין המקובלים במקום ג"ר דא"א, שהוא קומת ע"ב, הם בחינת חיה. ולמוחין דחידה, עולים כל ה"ס דא"א

למקום חב"ד שלו, וגם זו"ן שכבר מלבישים על נה"י ותג"ת דא"א עולים עמהם ונמצא עתה שאין כאן אלא רק בחינה אחת של כפיפת ראש, דהיינו שא"א שבמקום עתיק כופף ראשו למקום ג"ר הקבועים שלו, ששם עומדים ישו"ת וזו"ן, וע"כ הם מקבלים מהמוחין קומת חיה, כי המוחין המקובלים במקום ג"ר דא"א, שהוא קומת ע"ב, הם בחינת חיה. ולמוחין דחידה, עולים כל ה"ס דא"א

רנג) לכן מזה הפגם נתוסף פגם אחר ג"כ, והוא כי כיון שנסתם אור א"א דאצילות גרם מיעוט אל נוקבא דז"א דאצילות, ונסתלק ממנה כל ט' ספירות העליונים, ולא נשאר בה רק אור נקודה א' לבד, ואז נתוסף ונעשה תיקון אל הקליפה דאצילות. והוא כי אותן הט"ס שנסתלקו מהנוקבא דקדושה נתלבשו בט"ס נקודות ראשונים של נוקבא דז"א דקליפה דאצילות, שהיא נקרא לילית הרשעה אשת סמאל הרשע, שהוא ז"א דאצילות דקליפה.

רנד) לפי שאז נתפשטה לילית ונעשה פרצוף שלם בי' ספירות, ונתלבשו אותן הט' ניצוצין של הנוקבא דאצילות בט' ספירות הראשונים שלה, ואותו ניצוץ נהירו דקיק שהיה בה תחלה כנ"ל ירד בספירה העשירית שלה.

רנה) וז"ס שאמרו רבותינו ז"ל על אמלאה החרבה לא נתמלאה צור אלא מחורבנה של ירושלם, כי ירושלם, הוא נוקבא דז"א דקדושה, נחרבה ונשארה בסוד נקודה אחת לבד, וצור שהיא לילית הרשעה צרתה, שפחה כי תירש גבירתה, נתמלאה ונעשית פרצוף שלם מי"ס ממה שנחרבה ירושלם, שהם הט' ספירות הראשונים.

אור פנימי

ואו"א למקום תג"ת דא"א במוחין דס"ג, וישסו"ת וזו"ן למחזה ולמטה דא"א, לבחינת ו"ק בלי ראש, והנוקבא חזרה לבחינת נקודת הסיום דז"א, ונמצא שאין א"א מאיר עוד את המוחין דמזלא לאו"א וזו"ן, כמו שהאיר בג' הבחינות מטרם החטא דאדה"ר כנ"ל, אלא או"א שירדו מפה ולמטה דא"א במוחין דס"ג הם המאירים באצילות לישסו"ת וזו"ן, שהם אינם מקבלים מהם אלא מוחין דו"ק, ומוחין דע"ב נמנעו עתה לגמרי אפילו מאו"א עלאין, כי נתבטלו כל העליות למקום הזווג דמזלא. כמבואר.

רנד) נתפשטה לילית ונעשה פרצוף שלם בי"ס, ונתלבשו אותם ט' ניצוצין של הנוקבא בט"ס הראשונות שלה. שז"ס אמלאה החרבה, שאין הקליפה נבנית רק מהחסרון של הקדושה, כי כל אותם הט"ס הראשונות שנסתלקו מהנוקבא מחמת החטא דאדה"ר, נפלו כולם להנוקבא דקליפות, והיא נבנה מהם לפרצוף שלם די"ס. אמנם

רנג) כיון שנסתם א"א דאצילות גרם מיעוט אל נוקבא דז"א דאצילות ונסתלק ממנה כל ט"ס עליונים. ולא נשאר בה אלא נקודה א' לבד. כי אין לנוקבא שום מציאות של בנין רק ע"י מוחין דמזלא, כי אין הז"א

רנו) ועל זה רמזו במסכת חגיגה, ע"פ ואם לא תשמעוה במסתרים תבכה נפשי מפני גווה, מפני גאותן של ישראל כו'. כי כבר בארנו במקום אחר כי ענין חטא אדם הראשון וענין גלות וחורבן בית המקדש הכל ענין אחד.

רנז) וזה שאמר הכתוב השליך משמים ארץ תפארת ישראל. כי ת"ת ישראל שהוא ז"א השליך מן השמים שהוא מקום הת"ת שבו, את הארץ, שהוא נוקבא שהיתה שם במקום החזה כנודע, וגם השליכה מכנגד נצח הוד יסוד שבו, וזהו ולא זכר הדום רגליו שהם נה"י שבו, וירדה למטה מהיסוד שבו, בסוד נקודה אחת לבד כנ"ל. וזהו ענין פסוק ומלכותו בכל משלה שנתבאר בתקונים כי הוא סוד אדם דעשיה שנתלבש בי' קליפין, שהיא נוקבא דז"א דאצילות, הנקרא אדם דעשיה.

רנח) וזהו ענין מ"ש בזהר במדבר דקי"ט ע"ב ע"פ קולה כנחש ילך ועל פסוק נפלה לא תוסיף קום שהוא ענין זנבא ורישא כו'. והענין הוא כי הנה לא נשאר בנוקבא דז"א דאצילות דקדושה, רק בחי' מלכות שבה, שהיא בחינה עשירית תחתונה שבה, ושאר ה"ט ספירות העליונים שבה שבאו לה מט"ס הראשונים שבו דז"א כנודע, אלו ירדו למטה בנוקבא דקליפה.

רנט) ואלו ה"טס ראשונים נקרא רישא אשר היא שכיבת לעפרא, כי היא נתונה בין הקליפות בסוד עפר המשכן, אבל בחי' אחרונה שבה הנקרא זנבא, היא לבדה נשארה באצילות, והיא השולטת עתה בזמן הגלות,

אור פנימי

האורות של ה"טס דנוקבא אינם נופלים ח"ו לקליפות, כי הם נסתלקו לשרשם, ורק בחינת הניצוצין והכלים דס"ר דנוקבא נפלו לקליפות, וזה שמדייק הרב, "ונתלבשו אותם ט' ניצוצין של הנוקבא, בט"ס ראשונות שלה" להשמיענו כי רק בחינת ניצוצין וכלים נופלים למטה ולא ח"ו אורות. כי באורות אינו נוהג רק התפשטות והסתלקות לבד. כמ"ש הרב בע"ח שער ו' פ"ח.

רנט) ה"טס ראשונים נקרא רישא וכו' אבל בחינה אחרונה שבה הנקרא זנבא היא לבדה נשארה באצילות וכו' ולכן אר"ה שהם

זנבא יש להם תגבורת בגלות. ולכאורה היה צריך להיות להיפך, שבבחינת המלכות שנשארה באצילות, היו צריכים ישראל להתתקף על ידה, ובס"ר שנפלו לקליפות היו צריכים או"ה ליטל מהם תגבורת לשלוט על ישראל בגלות. אמנם עמקות יש בהדברים. כי כבר נתבאר, שנקודה זו שנשארה באצילות, ה"ס נקודת החזה דז"ת דנקודים, שהוא נקודת הסיום דצמצום ב', שנעשה בעת יציאת הקטנות דנקודים, מפאת עלית מלכות המסיימת דצמצום א', אל מקום החזה דפרצוף נקודות דס"ג, שע"כ מחזה ולמטה נעשה לחלל פנוי, כנ"ל בדברי

ולכן או"ה שהם זנבא יש להם תגבורת בגלות הזה, לפי שהם נזונין מן הזנב השולטת עתה, אבל ישראל שהם רישא נזונין מן רישא, והנה רישא דא שכיבת לעפרא, לכן ישראל הם בגלות הזה נכנעים ושפלים תחת עכור"ם הנקרא זנבא.

(רס) אמנם התיקון ב' שנתוסף בסמא"ל ז"א דקליפה דאצילות, הוא שגם הוא נתפשט ונעשה פרצוף שלם ביי"ס שלו מה שלא היה תחלה רק בוי"ק לבד. אמנם בענין האורות שהם הרוחניות שבתוך ט' ספירותיו

אור פנימי

הרב (דף א' תתפ"ט אות ג') ע"ש. גם נתבאר, שסבת שביה"כ היתה, מחמת שעברו על הגבול הנ"ל ובאו לבי"ע, וע"כ כח המלכות המסיימת שבנקודת החזה, נתערבה במלכים, וע"כ האור העליון נסתלק מהם ומתו. ונתבאר לעיל דף א' תתקמ"ב ד"ה ועם זה. שע"כ יש ב' בחינות בשבירת הכלים, שהם: רפ"ח ניצוצין, ול"ב האבן, שבחינת הס"ר מהמלכים שנשברו, הם בחינת רפ"ח ניצוצין, והאדים להתברר לקדושה. אבל כל בחינות המלכיות שבמלכים, שהם ל"ב מלכיות אשר כח מלכות המסיימת דצמצום א' רכיב עליהם, הם נעשו לקליפות אשר לא יצלחו לכולם, ואין להם בירור בשתא אלפי שני עד לע"ל, שאז נאמר והסירותי את ל"ב האבן מבשרכם, ואז יבולע המות לנצח. עש"ה.

והנה כל בנין הנקבא דז"א דאצילות הוא ע"י הרפ"ח ניצוצין, ומהם כל ט"ס שלה הנקראים רישא. כי מל"ב האבן אין שום בירורים. ובסבת החטא דאדם הראשון, נפל רישא שלה לקליפות. ונשארה רק בנקודת החזה, שמבחינת הכלים היא בחינת הכתר שבה, ומבחינת האורות הוא בחינת המלכות שבה, כנ"ל. והנה אז היא נקראת נקודה שחורה דלית בה לבנונותא כלום, והוא משום שמבחינה זו אין לה שום בירור, כי שם היא בחינת מלכות המסיימת, שאינה נבנית זולת בבירורים דל"ב האבן, וע"כ היא שחורה, כי אין בחינת לבן והארה נוהג

שם, עד גמר התיקון כנ"ל. וכל בנינה הוא ע"י ז"א בעלה, בסוד ויבן ה' אלקים את הצלע וכו', שה"ס רפ"ח שמשגת ממוחין דאו"א, שאלו נקראים רישא. וזהו שרומז הרב (באות רל"ח) על הפסוק נפלה ולא תוסיף קום, שהוא ענין זנבא ורישא. כי הזוהר ביאר הפסוק הזה, כי נפלה ולא תוסיף קום מעצמה, אלא בעלה הוא דיוקים לה. והוא כנ"ל, כי מבחינתה עצמה היא שחורה, להיותה נקודת הסיום ששם שורש ל"ב האבן שאין להם בירור, וע"כ לא תוסיף קום מעצמה, ורק ז"א בעלה הוא מוקים לה ע"י המוחין דאו"א עלאין בסוד הבירורים דרפ"ח ניצוצין כנ"ל. ורומז הרב ע"ז שהוא ענין זנבא ורישא, כלומר, שבחינתה עצמה שעליה נאמר נפלה ולא תוסיף קום, הוא ענין זנבא. ובחינת הבנין שלה שז"א מוקים לה, הוא ענין רישא דהיינו כמבואר.

וזה אמרו "ולכן או"ה שהם זנבא יש להם תגבורת בגלות הזה לפי שהם נזונין מן הזנב השולטת עתה אבל ישראל שהם רישא נזונין מן רישא", דהיינו כנ"ל, שכל כח השליטה של הקליפות להחטיא את ישראל הוא ע"י ל"ב האבן הנ"ל, כי מבחינה זו היא שחורה ולית בה לבנונותא כלל עד גמר התיקון. וכל ישועת ישראל הוא להעלות מ"ן בסוד רפ"ח ניצוצין ולבנותה בנין שלם בקומת או"א, שאז היא סיהרא באשלמותה, ע"ד שהיתה בימי שלמה, בעת

לא נתוסף בו דבר ואין בו רק בחי' ו' אורות של רוחניות הראשונים בלבד, שהיו לו קודם התיקון. כי כבר נת"ל שאין בו דעת, לכן האורות הם ו' לבד ואלו ה' אורות הם מאירין בי"ס.

רסא) אמנם הנוקבא שלו יש לה ו' אורות מאירין בי' ספירותיה וז"ס הנזכר פ' פנחס. כי לילית אתקריאת יותרת על הכבד דאתגברת על בעלה ואיהי שלטא על דכורא דילה והוא מש"ל כי היא יש לה יתרון עליו שיש לה ו' אורות והוא אין לו רק ו' אורות שבו. אמנם הטעם שנתפשט הוא לי"ס אע"פ שאין בו רק ו' אורות, הוא בעבור לילית שהיא נוקבא שנתפשטת י"ס שבה ג"כ ע"י שנתן לה י"ס שבה, כנודע כי אין לנוקבא דבר רק מצד הזכר, אמנם לענין הרוחניות שבה, לוקחת אותן הט"ס שנסתלקו מנוקבא דקדושה דאצילות.

רסב) והנה נתבאר ענין תוספת התיקון, שנעשה בקליפות דאצילות כי אע"פ שיש שם ה' פרצופים בקלי' דאצילות, אעפ"כ הג"ר דקליפות דאצילות והם א"א ואו"א דקליפות נשאר בלי תיקון רק כבתחלה, אבל זו"ן דקליפות דאצילות בהם בלבד נעשה תיקון עם היות שאינם שוין בתיקונם, כי הנוקבא נתקנה תקון גמור אפי' בענין הרוחניות, משא"כ בז"א דקליפה כנ"ל. וז"ס עשו ואשתו, ובזה תבין למה יצא עשו כולו כאדרת שער.

אור פנימי

בנין בהמ"ק הא'. ונמצא בחורבן בהמ"ק שהט"ר נפלו לקליפות, ולא נשאר לישראל אלא רק בחינת זנבא, ע"כ יש לאו"ה תגבורת לשלוט על ישראל, משום שמבחינה זו אין שום בירורין עד לגמר התיקון, ולכן ישראל הם בגלות הוזה נכנעים ושפלים תחת עכו"ם הנקראים זנבא. כי כל כחם להחטיא את ישראל הוא מכת זנבא, שה"ס ל"ב האבן, כמבואר.

רסא) לילית אתקרי יותרת על הכבד דאתגברת על בעלה ואיהי שולטת על דכורא. כי הוא אין לו אלא ו' אורות, והנוקבא שלו לילית יש לה יוד אורות. ויש להבין הדבר כיון שאין אל הנוקבא אלא מה שהזכר נותן לה, א"כ איך יש לה יותר

אורות ממנו. והענין הוא, כי מטרם חטאו של אדם הראשון, כבר היה מתוקן כל ד' העולמות אבי"ע, כי כל ג' העולמות בי"ע כבר עלו לקדושת האצילות, אלא שעוד לא היה התיקון שלם, כי הקליפות היו עדיין במחזה ולמטה דבי"ע, בד"ת דיצירה ובי"ס דעשיה, כנ"ל. והם בחינת ל"ב האבן שאינם ראויים לבירור עד גמר התיקון, כנ"ל דף א' תתקמ"ב ד"ה עתה, ע"ש. ואז לא היה בהם אלא בחינת ז"א ונוקבא דקליפות אב"א, שפירשו ו"ק ונקודה. שה"ס סירס הזכר וצינן את הנקבה, כי הזכר דקליפה היה חסר נה"י, והוא אסתרס, כלומר, שלא יהיה ראוי לעולם להשיג בחינת נה"י דכלים וג"ר דאורות. וכן צינן את הנקבה, שהעמידה בנקודה, שלא תהיה ראויה לבנין

רסג) והענין כי באצילות הקדוש היה תיקון בכולו, ואז נתקנו בחינות השערות דא"א ברישא דיליה, ונמשכו ממנו באחורי כתפוי ההוא חוורא, וההוא קוצי דשערי הכולל ד' תיקוני נימין ושערי, ונמשכין עד רישא דז"א כנזכר בדרוש הציצית. נמצא אר"א מכוסים תוך אותן השערות אשר הם לבנות כשלג חיוור, ועי"ז נשאר יעקב איש חלק, כי כבר נתקן כל האצילות וכל השערות הם למעלה באר"א. אבל יעקב נשאר בבחינת איש חלק, שהוא ז"א דאצילות דקדושה.

אור פנימי

לעולם. ונודע, שלולא תיקון הזה שנעשה באלו הזו"ן דל"ב האבן, לא היה מציאות קיום אל העולמות.

ועם זה תבין, שגם אחר החטא דעצה"ד, שכל תנה"י דכלים עם הניצוצין של הג"ר דאורות חורו ונפלו לקליפות: אשר מתנה"י דזו"ן נבנו הקליפות דאצילות, ומתנה"י דבי"ע נבנו הקליפות של בי"ע, כל אחד נגד הבחינה שכנגדו כנ"ל. הנה כל אלו הכלים והניצוצין שנפלו להם, הם היו מבחינת הרפ"ח הניצוצין בלבד כי לא היה שם כלום מבחינת ל"ב האבן כנ"ל, כי גם הנוקבא דז"א לא נבנה כלום מבחינת נקודת הסיום שלה, אלא רק ממה דיהיב לה בעלה ממוחין דאר"א כנ"ל. כי ע"כ היו בי"ע מוכרחים לעלות מנקודת הסיום דאצילות ולמעלה ובי"ע נשאר ריקן, כנ"ל. ונמצא כי הקליפות דאצילות שעשקו את הטר"ר של הנוקבא לחלקם, היה אז מחלקם של הקדושה, ולא מחלק הקליפות שהם ל"ב האבן.

רסג-רסד) אר"א מכוסים תוך אותן השערות אשר הם לבנות כחלג חיוור וכו' כל אלו השערות שהיו כאן באר"א דקדושה שם הם בעשו שהוא ז"א דקליפות וגם הם סומקין כורדא. ג' גוונים יש בשערות, והם: אדום שחור לבן. בסו"ה ויטע אשר"ל בבאר שבע. שאש"ל הם נוסריקון אדום שחור לבן. כנודע.

וסוד השערות, הם בחי' דינין, ושורשם מתחיל בראש הס"ג דא"ק אחר הצמצום ב', שעלתה ה"ת בנקבי עינים דס"ג דא"ק בעת הזווג, לצורך הע"ס דקטנות נקודים, כנ"ל בחלק ו' (דף ת"ח ד"ה מסתכל) ע"ש. כי אחר שהע"ס דראש הפסידו אח"פ דכלים וג"ר דאורות, יצאו הכלים הקודמים בבחינת מותרי מוחא ובבחינת שערות. עשה.

אמנם גם בעולם התיקון יצאו בחינת שערות רישא ודיקנא בא"א, כי הגם שא"א כבר יש לו ג"ר דאורות ונה"י דכלים, אמנם

וה"ס שלילית נבנית בע"ס שלימות, כי מבחינתה עצמה, שהיא ל"ב האבן לא היתה לה אלא נקודה לבד, ומעושק הקדושה הרויחה בנין שלם של ע"ס. אבל הז"א דקליפה אין לו מהאורות האלו שעשק מתנה"י דז"א רק ו"ק לבד, כלומר שלא הרויח את נה"י החסרים לו, כי ז"ס אל אחר אסתרים ולא עבד פירי, ואע"פ שהוא עתה עם הנוקבא שלו לילית פב"פ, אין זה נבחן לזווג ממש, שהרי לא נתן לה

(רסד) אבל בקליפות דאצילות, שלא היה תיקון אלא בזו"ן שהם עשו ואשתו, לכן כל אלו השערות אשר היו כאן באו"א דקדושה שם הם בעשו, שהוא ז"א דקליפות, וגם שהם סומקין כוורדא. וזה הטעם, שיצא אדמוני וכולו כאדרת שער. ואלו הם בחינת אותן ד' מאות איש שהם כנגד השערות דקדושה, שהם ד' תיקונים, והם ד' מאות איש, כנוכר אצלינו.

אור פנימי

דע"ב אינם מתגלים עוד באצילות. שז"ס מי יקום יעקב כי קטן הוא. וע"כ הוא נתקן לבחינת פרצוף מיוחד למטה במקום ז"א דאצילות, דהיינו באותו מקום שנפל לשם בעת הביטול דאחורים דאו"א. והוא במקום מחזה ולמטה של ז"א, שהוא עומד ומלבישו שם, אבל הוא אינו ז"א עצמו. ומ"ש כאן הרב שיעקב הוא ז"א דקדושה, פירושו: שהוא נתקן עם ז"א דקדושה, ומשמש במקומו בסוד הווג דיעקב ולאה ויעקב ורחל, אבל אינו ז"א ממש, כנודע.

והנה נתבאר, שיעקב הוא ממש אותו הבחינה דאחורים דאו"א הפנימים שמהם יצאו השערות למעלה בא"א, דהיינו מבחינת ג"ר דע"ב, שאין להם תיקונים השלם עד לגמיה. ולפי זה היה יעקב צריך להיות כולו שערות ודינין, וזה אמרו "כי כבר נתקן כל האצילות וכל השערות באו"א אבל יעקב נשאר בבחינת איש חלק" כי אלו השערות דיעקב כבר נמצאים בדיקנא דא"א, עצמו, כי הם מבחינת ג"ר דע"ב שנגנוזו, שהוא בחינת יעקב, ולהיותם שם בסוד לבנים כתלג חיור, כל מהם הדינין ולא נשאר ליעקב שום שערות. כמו שאין לאו"א שערות, משום שהם מקבלים תיקונים משערות הלבנים דא"א שהם מאירים אליהם בבחינת או"מ. כנ"ל.

אמנם ז"א עצמו יש לו שערות, והם אינם לבנים אלא שחורים, בסו"ה קווצותיו תלתלים שחורות כעורב. אבל שערות דנוקבא דו"א, הם אדומים בסוד ארץ אדום, להורות שהם באים מצמצום ב', כי נמתקת

כיון שקומתו הוא רק ע"ב דמ"ה, שפירושו בחינת מ"ה דע"ב דא"ק שמטבור ולמטה שלו, וחסר לו בחינת ג"ר דע"ב דא"ק, שהוא מטעם הגניז דאו"א הפנימים ששמשו בנקודים, וע"כ יצאו בו בחינות מותרי מוחא הנקראים שערות. כמ"ש בחלק י"ג דף א' ש"ל אות ע"ח.

והנה מטרם החטא, כבר עלה א"א לע"ב דא"ק, שמבחינת העליה הו", כבר השיג שם הג"ר שלו, שאז נכנסו השערות שלו ונעשו לכלים פנימים של ראש, כנודע. אמנם מחמת החטא נסתלקו לו אלו המוחין, וירדו שוב למקום חג"ת דעתיק, והכלים הפנימים שנעשו לו שם מהשערות יצאו שוב מהראש שלו בבחינת מותרי מוחא ונעשו לשערות, אלא שאין בהם דינין כלל וכולם רחמים גמורים, וז"ס שהם לבנים כתלג חיור, ואלו השערות לבנות נעשו למקיפים לאו"א, בעת שעומדים מפה ולמטה דא"א, שעל ידי הארתם הם שם בבחינת ג"ר, ויכולים לעלות אל הג"ר דא"א בעת עלית מ"ן דזו"ן. כמ"ש כל זה בחלק י"ג. וזה אמרו "נמצא או"א מכוסים תוך אותן השערות שהם לבנות כתלג חיור ועי"ז נשאר יעקב איש חלק, כי כבר נתקן כל האצילות וכל השערות למעלה באו"א, אבל יעקב נשאר בבחינת איש חלק שהוא ז"א דאצילות" כי יעקב הוא בחינות אחורים דאבא שנפלו מאו"א הפנימים ששמשו בנקודים. וע"כ אינו יכול לחזור למקומו לאבא עלאה בכל משך שתא אלפי שני, שהוא מחמת הגניז דאו"א הפנימים, וג"ר

רסה) והנה הקליפות דאצילות רצתה להדמות כקוף בפני אדם ולהתתקן כולו אף בא"א דוגמת האצילות, ורצתה לעלות עד שם בא"א דיליה, ולהמשיך משם בחינות שערות, כמו שהם בקדושה, וכל זה הסוד רמזו בפסוק אם תגביה כנשר כו', להמשיך אותן שערות מא"א שלך, משם אורידך נאם ה'. כי אם ח"ו יעלה אותן התיקונים באצילות הטמא גם בא"א ואו"א דיליה, היה נחרב העולם וע"כ משם אורידך נאם ה'.

רסו) והנה נתבאר בקיצור, כי באצילות דקדושה נגזו אור א"א, וע"כ חזרה אור המלכות נוקבא דז"א בסוד נקודה א' של אור לבד, שהיא בחינת המלכות שבה בלבד, וט' ראשונות שלה נתלבשו בט"ס דנוקבא דקליפות דאצילות שלא היה לה קודם התיקון רק נקודה א' שהוא מלכות שבה, ועתה נגמרו י"ס וביוד אורות, אבל בז"א דקליפה דאצילות שהוא י"ק, נתקן גם הוא לי"ס אבל אין בו רק ו' אורות.

רסז) והנה בעולם הבריאה, נתוסף פגם בקדושה דבריאה בא"א ואבא, ותיקון בקליפה א"א ואבא, כי גם אבא דקדושה דבריאה היה בו חשך ואינו מאיר רק אור אמא לבד. וז"ס שאמרו בתקונים, אמא עילאה מקננא בג' ספיראן בכורסיא. כי בא"א ואבא הושת חשך סתרה. וכנגד

אור פנימי

במדת הרחמים דאמא. וטעם הדבר, תבין עם המתבאר לעיל ד"ה לילית. שכל בנין הנוקבא אינה כלום מבחינת נקודתה עצמה, כי אלו היה כן, היה לה בחינת שערות שחורות, כי ה"ס נקודה שחורה, כנ"ל. אכן אינה נבנית מנקודתה אלא מסוד או"א עלאין ע"י ז"א, שהם רק בחינת הרפ"ח ניצוצין, וע"כ אין לה אלא רק שערות אדומות, הממותקים ברחמי הבינה סוד ארץ אדום. אבל הו"א עצמו, יש בו שורש הדינין בסוד נקודת הסיום שלו, וע"כ שערותיו שחורות כעורב.

וזה אמרו "אבל בקליפות וכו'. כל אלו השערות שהיו כאן באו"א דקדושה שם הם בעשו שהוא ז"א דקליפות וגם הם סומקין כוורדא" כי אם היה להם ח"ו אחיזה בג"ר, אז היה בהם שערות בא"א ואו"א שלהם, ואז היה להם גם שערות שחורות, שהם

רסז) בעולם הבריאה ונתוסף פגם בקדושה דבריאה בא"א ואבא ותיקון בקליפות א"א ואבא וכו' וכנגד זה נתוסף

זה נתוסף תקון בקליפה דבריאה גם באו"א שלהם, ונמשך להם אור מן או"א דקדושה, כמ"ש בע"ה.

רסח) ובעולם היצירה, חשך אור אמא דקדושה גם כן, ולא נשאר שם רק אור ז"א לבד. וז"ס ו"ס מקננן במטטרון. וג"ר אשר ביצירה כביכול מכוסים בחושך ואינם מאירים. וכנגד זה נתוסף בקליפה דיצירה תיקון ג' גם בא"א אשר שם, ונמשך לו אור מא"א דיצירה דקדושה.

אור פנימי

וע"כ אין בבריאיה בחינת ג"ר לא"א ואבא, כנ"ל. והנה חסרון הזה דאור ע"ב ירשה הקליפה, כי אותם הכלים דאחורים שהיו לאו"א דהיינו לקומת ס"ג, בעת שהבריאיה היתה באצילות, שהיו ממשיכים אור א"א ואבא בכל עת שרצו, הנה עתה אחר שקומת ס"ג זו נפלה בבחינת הבריאיה שלמטה מפרסא, נפלו ממנה אלו הניצוצין דא"א ואבא לאו"א דקליפה. כי מהם נבנו או"א דקליפה. באופן שמבחינת הקומה אין בבריאיה אלא או"א דקליפה, כלומר הכלים דאחורים שהיו להבריאיה בעת היותה באצילות, שגם אז לא היה קומתה אלא קומת ס"ג הנקראת או"א. אמנם בחינת הניצוצין שקבלו מהפסד שנעשה בסבת הנפילה, הרי הם מבחינת א"א ואבא שהאירו בקומת הבריאיה בעת היותה באצילות, שעתה אבדו ואינם. ומאלו הניצוצין נבנו קומת או"א דקליפה שבבריאיה. וז"ש, "וכנגד זה נתוסף תיקון בקליפה דבריאיה גם באו"א שלהם ונמשך להם אור מאו"א דקדושה" היינו אור א"א ואבא שהיה לקומת או"א שבבריאיה בעת היותה בקדושת האצילות, כמבואר.

רסח) היצירה חשך אור אמא דקדושה ג"כ ולא נשאר שם אלא אור ז"א לבד וכו' וכנגד זה נתוסף בקליפה דיצירה תיקון ג' גם בא"א אשר שם. כי היצירה בעת היותה באצילות, היתה משמשת שם במסך דבחי"ג למוחין דע"ב שהם קומת ג"ר דא"א,

תיקון בקליפות דבריאיה גם באו"א. הנה תחילה אומר שנעשה תיקון בא"א ואבא דקליפה ותוך כדי דיבור מסיים, שנתקן רק או"א דקליפות לבד. שהוא תמוה. והענין הוא, כי מטרם החטא דאדה"ר שבי"ע היו באצילות, היו המסכים שלהם בבחינת איהו וחיהו וגרמוהי חד בהון, כי הבריאיה היתה בבחינת אחורים דישו"ת שהוא בחי"ב, והיצירה היתה בבחינת אחורים לע"ב דהיינו במסך דז"א שהיא בחי"ג, והעשיה היתה בבחינת אחורים ליחידה, דהיינו בחינת מלכות. והיו כולם מקבלים אור א"ס ואור החכמה מבחינת א"א ואבא. כי גם הבריאיה שהיתה במסך דבחי"ב, שחושקת באור דחסדים יותר, עכ"ז לא היה לה עיכוב לעלות לא"א ואבא, כלומר לקומת ע"ב, כי לא היה בה שום כח צמצום ומסך. אמנם אחר החטא שהבריאיה נפלה למטה מפרסא, הנה הגם שמשמשת גם עתה באותו המסך דבחי"ב, ויש לה מוחין דס"ג, אמנם המסך שבה הוא דוחה חכמה וע"ב לגמרי, דהיינו מחמת כח המסיים שבפרסא, כי עתה אינה ראויה לקבל רק אור דחסדים ולא אור א"א ואבא שהם קומת ע"ב, וע"י לעיל דף א' תתק"ד ד"ה ועם.

וזה אמרו "ונתוסף פגם בקדושה דבריאיה בא"א ואבא ותיקון בקליפות א"א ואבא" כי רק אמא מאירה בבריאיה דהיינו קומת ס"ג במסך דבחי"ב, אבל היא אינה יכולה לקבל אור א"א ואבא שהם ע"ב,

רסט) ובעולם עשיה חשך גם אור ז"א אשר שם, ולא נשאר רק אור דנוקבא דז"א דעשיה. וז"ס מלכות מקננא באופן. וכנגד זה נתוסף בקליפה דעשיה תיקון בבחינת עתיק אשר שם. והרי נתבאר היטב אמלאה החרבה, בכללות כל הד' עולמות. איך כפי סדר המעטת הדרגת אור דקדושה נתוסף מילוי האור בקליפות.

רע) והנה נתבאר לעיל, כי ענין העלם וגניזת אור א"א דאצילות הקדוש, זה גרם חסרון ומיעוט בנוקבא דז"א. והנה בבריאה אשר גם כן נגנז אור אבא אשר שם, לכן גרם ג"כ מיעוט יותר גדול בז"א (בא"א) אשר שם, כי גם הוא נתמעט משיעורו. וביצירה נתמעט גם קומת אמא עילאה דיצירה. ובעשיה נתמעט גם קומת אבא דקדושה, עד שאין שם בעשיה רק א"א אשר שם בשיעורו לבד.

אור פנימי

ולאחר החטא שנפלה למטה מפרסא, אינה ראויה לקבל אלא קומת ז"א ו"ק בלי ראש, וכל אלו הניצוצין שהיה לה מבחינת א"א דהיינו קומת ע"ב נפלו ליצירה דקליפות ונבנו מהם גם א"א דקליפות.

רע) בבריאה אשר ג"כ נגנז אור אבא אשר שם לכן גרם מיעוט יותר גדול בא"א אשר שם. כנ"ל. ולא ז"א אשר שם, כי הז"א דבריאה לא נתמעט אלא אדרבה הוא גדול יותר מאמא, כי לו יש מקיף ולאמא אין מקיף. וכן אומרו "מיעוט יותר גדול" אין לו פירוש בז"א, כי אם א"א אשר כבר נתמעט באצילות ונעלם ואינו מאיר שם וזולת ע"י אור"א, וע"ז אומר שבבריאה ששם נגנז גם אור אבא. שנעשה חסר ראש, זה גרם לא"א עוד מיעוט יותר גדול מהמיעוט שהיה לו מאצילות, כי התג"ת נעשה כאן לרישא מגולה שלו, ואינו מאיר רק מתנה"י שלו, כנ"ל.

אמנם מה שנתלה ההתמעטות של א"א בהמיעוט של אבא דבריאה, צריך ביאור. והענין הוא, כי עיקר המיעוט הנעשה בבריאה הוא דאסתם הע"ב דמזלא. כי ע"ב האמיתי שהוא חכמה דא"א אינו מאיר אפילו בעולם אצילות וכל המוחזין דע"ב של אצילות הנקרא מוחזין דאבא, הם מבחינת

רסט) ובעולם העשיה חשך גם אור ז"א אשר שם, ולא נשאר רק אור דנוקבא דז"א וכו' ונתוסף בקליפה דעשיה תיקון בבחינת עתיק אשר שם. כי עולם העשיה בעת היותה באצילות, שמשה שם בבחינת אחורים לאור היחידה, שהוא קומת כתר הנקרא עתיק, ואחר החטא שנפלה למטה מפרסא, לא נשאר לה אלא קומת מלכות שהיא ג' גו ומכל אלו הניצוצין שאבדה העשיה מבחינת עתיק המה נפלו כולם לקליפות דעשיה ונבנו מהם עתיק דקליפה דעשיה. ויש לכאורה סתירה ממ"ש בע"ח שמ"ח

פ"ד, שבבריאה נתוסף אמא לקליפות וביצירה נתוסף אבא דקליפות ובעשיה נתוסף א"א דקליפות, וכאן אומר שבבריאה נתוסף אור"א דקליפות, וביצירה נתוסף א"א דקליפות ובעשיה נתוסף עתיק לקליפה. והענין, כי שם מדבר מבחינת הב"ן דה"פ, שא"א נחשב לכתר ואור"א לחכמה וישסו"ת

* (רעא) עיקר אחיזת הקליפות הוא בג"ת שבכל עולם. אמנם בשאר הדי' ראשונות יש ג"כ קליפה. וכמו שיש עליות דקדושה, שפנימיות התחתון נעשה חיצוניות בעליון, וע"י זה מקבל הארה ונמתק. כן בקליפות הם עולים ג"כ על דרך זה, פנימיות התחתון נעשה חיצוניות העליון, וע"י זה נמתקים ואינם נאחזים.

(ערב) ובזה תבין היות ד' מלכים תחת כל בחינה: בבינה, ובז"א ובמלכות ובסיום כל אחד ממנו, בג' תחתונות שבהם, באחורים, כי זה נקרא תחת. ובמלכות דעשיה נפשות וביצירה רוחין כו'. וממ"א תבין מש"ל, כי הקליפה העליונה דאצילות היא נקראת טהרה דבריאה, כי טהרה דבריאה היא נקראת טומאה דאצילות.

אור פנימי

בינה השבה לחכמה, ע"י עלית תג"ת דא"א נשאר רק א"א דקליפה כביצירה. וכשהיצירה לחב"ד שלו ועולים עמהם או"א המלבישים לתג"ת ונעשו לג"ר דא"א, שאלו המוחין נקראים ע"ב דמזלא, כנודע. ולפיכך משום שגם ע"ב דמזלא נסתם ונעלם בקומת ס"ג המאיר באמא דבריאה, שהם מוחין דאבא, ע"כ גרם זה עוד מיעוט יותר גדול לא"א, כי גם התג"ת שלו נעשין לרישא מגולה ואינם מאירים שם, כי אינם ראויים לעלות לחב"ד כמו שעולים באצילות בכדי להעלות או"א למוחין דע"ב דמזלא, ונמצא שרק הנה"י שלו בלבדם מאירים בבריאה. הרי שהמיעוט דא"א תלוי במיעוט של אבא.

דעב) היות ד"מ תחת כל בחי' בבינה בז"א ובמלכות. עיקר הבחינה הוא כלים דפנים, גו"ע בראש, ותג"ת עד החזה בגוף, ותחת להם הם הכלים דאחורים, שהם חצי בינה וז"א ומלכות הן בראש והן בגוף, ונבחנו לז"מ, שהם ז"ת.

ובסיום כל אחד ממנה, ובג"ת שלהם, באחורים, כי זה נקרא תחת: החצי בינה וז"א ומלכות דגוף וראש, נקראים בכל אלו השמות: ז"מ, ז"ת, סיום, ג"ת, ואחורים, ותחת. וכנגדם הכלים דפנים, נקראים הם עיקר הבחינה, ונקראים ג"ר או ז"ר.

רעא) וכמו שיש עליות בקדושה וכו' כן בקליפות: פ"י, בעת שהעשיה עולה ליצירה נאבד עתיק דעשיה דקליפה ולא

לוח השאלות לפירוש המלות

- (א) מהו א"א במקום ז"א עומד.
 (ב) מהם א"א ואו"א וזו"ן דקליפות.
 (ג) מהם אבי"ע דקליפות.
 (ד) מהו או"מ תחת רגלי יושר א"ק.
 (ה) מהו אור אצילות.
 (ו) מהו אור בריאה.
 (ז) מהו אור החדש.
 (ח) מהו אור הישן.
 (ט) מהו אור עובר דרך מסך.
 (י) מהו אור עובר קצתו דרך מסך.
 (יא) מהו אור עינים.
 (יב) מהו אור שאינו עצמות.
 (יג) מהו אור עצמותי.
 (יד) מהו אור עקרי השורשי.
 (טו) מהו אור של תולדה.
 (טז) מהו איכות המקום.
 (יז) מהו אילנא רברבא.
 (יח) מהו אילנא זעירא.
 (יט) מהי ארץ ישראל.
 (כ) מהו אדה"ר נתמעט למאה אמה.
 (כא) מהו אדה"ר מקודם החטא.
 (כב) מהם אלהים אחרים שבין הדבקים.
 (כג) מהם אלפים אמה תחום שבת.
- (כד) מהי אם הבנים.
 (כה) מהם אמא זו"ן שבבריאה דקליפות.
 (כו) מהו אמר לעולמו די.
 (כז) מהם אפרוחים ביצים בנים.
 (כח) מהם אצילות ובי"ע דכלים.
-
- (כט) מהן ב' בחינות דחיצוניות.
 (ל) מהם ב' זווגים דאו"א.
 (לא) מהם ב' חלוקות בגוף מהחזה שבו.
 (לב) מהו ב' מדרגות אין עולים.
 (לג) מהם ב' תחתונים דא"א דיצירה.
 (לד) מהו בולט ויוצא לחוץ מהגוף.
 (לה) מהי בחינה העליונה דא"א שביצירה.
 (לו) מהי בטן אמא.
 (לז) מהי בינה דגוף.
 (לח) מהם בינה וזו"ן דגוף.
 (לט) מהם בי"ע שבעוה"ז.
 (מ) מהי בריאה.
 (מא) מהי בריאה חדשה.
 (מב) למה בריאה מיוחדת לישסו"ת.
-

מג) מהן ג' בחינות דנשמות באדה"ר.

מד) מהם ג' לבושין שבגוף.

מה) מהי גילוי לבחינת נקבה.

מו) מהו גירוש או"מ לכלים דאחורים.

מז) מהו גן עדן.

מח) מהן ג"ר דבינה דגופא.

מט) מהן ג"ר דבינה דראש.

נ) מהן ג"ר מבחינת עצמותם.

נא) מהן ג"ר מבחינת הארתם.

נב) ג"ר שע"י מסך.

נג) מהן ג"ר דגוף.

נד) מהי גרון.

נה) מהם ד' עולמות דקליפות.

נו) מהי ד' רומזת להנוקבא.

נז) מהו די ולא תתפשטו יותר.

נח) מהו דינין קשין מאד.

נט) מהו דרך מסך.

ס) מהי ה' יתירה דיום הששי.

סא) מהי הארת מצח דא"ק.

סב) מהו הוי"ה דמ"ה דאלפין.

סג) מהם ה"פ דקליפה.

סד) מהי הרכנת ראש.

סה) מהו התחלקות הגוף על החזה.

סו) מהי התחלת העליות דשבת.

סז) מהי התפשטות מבחון.

סח) מהי התרחקות מאור העליון.

סט) מהו ו"ס ראשונות דבריאה עד החזה.

ע) מהם ו"ק ונקודה דקליפות דאצילות.

עא) מהו ז"א דגוף.

עב) מהו ז"א נועל הבריאה.

עג) מהו ז"א צריך להיות כמו א"א.

עד) מהו זווג או"א בהתלבשות זו"ן.

עה) מהו זווג או"א במקומם.

עו) מהו זווג דחיצוניות למלאכים.

עז) מהו זווג דפנימיות לנשמות.

עת) מהו זווג לפרקים.

עט) מהו זווג שלם.

פ) מהו זווג תדיר.

פא) מהם זו"ן דגוף.

פב) מהם זו"ן דקליפה אב"א.

פג) מהם זו"ן דקליפה דאצילות.

פד) מהי זוהמא דהתוכא דדהבא.

פה) מהי זיהרא עילאה.

פז) מהם זכרים ונקבות שבבי"ע.

פז) מהי זנבא.

פת) מהן ז"ת דבינה דגוף.

פט) מהן ז"ת דבינה דראש.

קטו) מהן י"ד ספירות פנויים וריקנים.
 קטז) מהן י"ד ספירות תחום העולמות.
 קיז) מהי יציאת האור דרך העינים.
 קיח) מהי יציאת רגלים מחוץ לתחום.
 קיט) מהי יצירה.
 קכ) מהי יצירה נתלכשה בעשיה.
 קכא) מהי יצירה דעוה"ו.
 קכב) מהי יצירה ועשיה אב"א.
 קכג) מהי יצירה ועשיה פב"פ.
 קכד) מהי יצירה צריכה להיות כז"א דאצילות.
 קכה) מהי ירידת האחרים לחלל הפנוי.
 קכו) מהי ירידת ב' בחינות דחיצוניות.

קכז) מהם כ"ד ספירות פנוים.
 קכח) מהם כ"ז מדרגות דז"א.
 קכט) מהו כח ג"ר באמא.
 קל) מהם כלים דאחרים.
 קלא) מהם כלים חיצונים.
 קלב) מהם כלים דפנים.
 קלג) מהם כלים פנימים.
 קלד) מהי כמות שיעור מקום.
 קלה) מהן כנפים.
 קלו) מהי כסות.

קלז) מהו כסא הכבוד.
 קלח) מהו כסא דין תכלת סגדלפון.
 קלט) מהו כורסא דרחמי.

צ) מהי חורבא.
 צא) מהם חיצוניות ופנימיות דכלים.
 צב) מהו חוץ לארץ.
 צג) מהו חותם.
 צד) מהו חזה.
 צה) מהי חיצוניות.
 צו) מהן חיצוניות כלים.
 צז) מהן חיצוניות מצד אחר.
 צח) מהן חיצוניות מצד פנים.
 צט) מהן חיצוניות דחיצוניות דאחר.
 ק) מהי חלה דאלף הא' דבריאה.
 קא) מהו חלון פתוח.
 קב) מהו חלון צר.
 קג) מהו חלל פנוי.
 קד) מהו חלל פנוי דעוה"ו.
 קה) מהו חלל פנוי דבי"ע.
 קו) מהי חלתו של עולם.
 קוז) מהו חצי ת"ת.
 קח) מהי חשכת ב' בחינות דחיצוניות.

קט) מהן ט"ז ספירות עליונות. תחום שבת.
 קי) מהן טפות כלים חיצונים.
 קיא) מהן טפות כלים פנימים.

קיב) מהם י"א סמני הקטורת.
 קיג) מהן י"ד ספירות מדור לקליפות.
 קיד) מהן י"ד ספירות מחוץ לתחום.

קמ) מהם כתרים דנשמות אדה"ר.

קמא) מהם כתרים דכלים ואורות דנפשות.

קמב) מהן ל' ספירות שהיו מתחלה חלל וריקם.

קמג) מהן ל' מדרגות דנוקבא.

קמד) מהו לבוש אמצעי.

קמה) מהו לבוש חיצון.

קמו) מהו לבוש חיצון דאמא.

קמז) מהו לבוש פנימי.

קמח) מהם מלאה אמה דאדה"ר.

קמט) מהם מאה כתרים דאדה"ר.

קנ) מהי מדבר.

קנא) מהו מדור הקליפות.

קנב) מהו מדור קבע לקליפות.

קנג) מהם מחיצות.

קנד) מהם מחיצה ולבוש.

קנה) מהי מיעוט הירח.

קנו) מהו מלבוש דצדדים.

קנז) מהו מלבוש שמתחת רגליו.

קנח) מהו מלכות אין לה אור מעצמה.

קנט) מהי מלכות המזווגת.

קס) מהי מלכות המסיימת.

קסא) מהי מלכות נועלת את היצירה.

קסב) מהו מסך ממש מפסיק.

קסג) מהו מסך מפסיק.

קסד) מהו מסך בפי החלון.

קסה) מהו מסך קרוב.

קסו) מהו מסך וריחוק.

קסז) מהי מציאות זווג.

קסח) מהו מקום ב"ע.

קסט) מהו מקום חורבה.

קצ) מהו מקום ישוב.

קצא) מהו מקום המקדש.

קצב) מהו מקום הנוקבא.

קצג) מהו מקום סיום או"מ.

קעד) מהם מקיפי נקודים.

קעה) מהו משבר ובוקע המסך.

קעז) מהי נוקבא נקראת ד'.

קעז) מהי נוקבא צריכה להיות כאו"א.

קעח) מהן ניצוצין קטנות מאד.

קעט) מהן ניצוצין קרובים לאו"א.

קפ) מהי נעל דבריאה.

קפא) מהי נעל דיצירה.

קפב) מהם נפש רוח דחיצוניות.

קפג) מהם נר"ן דפנימיות.

קפד) מהי נשירת אברים דאדה"ר.

קפה) מהי נשמה דבי"ע היא אלהיות.

קפו) מהם נפש רוח דבי"ע דפירודא.

ריא) מהו ע"ש אחר חצות.
ריב) מהם עתיק א"א או"א וזו"ן
דקליפות.

ריג) מהו פב"פ דזו"ן דקליפות.
ריד) מהו פו"א.
רטו) מהם פו"ת.
רטז) מהם פו"ח דבי"ע.
ריז) מהם פו"מ דעצמות ע"ס.
ריח) מהי פי יסוד פתוח.
ריט) מהי פירודא שבבי"ע.
רכ) מהם פנוים וריקנים מאור.
רכא) מהי פנימיות.
רכב) מהי פנימיות הכלים.
רכג) מהי פרישת כנפים דאמא.
רכד) מהי פרסא שבגוי מעוהי.

רכה) מהו צמצום ב'.

רכו) מהם ק' אמה דקומת אדה"ר.
רכז) מהי קדושה הנתוספה ע"ש
שעה ה'.

רכח) מהן קליפות דאצילות.
רכט) מהן קליפות דבריא.
רל) מהי קליפה דיצירה.
רלא) מהי קליפה דעשיה.

קפו) מהו סוריא.
קפח) מהו סיום או"מ עגולים.
קפט) מהו סיום כלים דפנים.
קצ) מהו סיום דצמצום א'.

קצא) מהו סיום דצמצום ב'.

קצב) מהו סנדלפון.

קצג) מהם ע' אמה ושירים.
קצד) מהו עבר הירדן.
קצה) מהם עגולי נקודים הפסיקו בין
רגלי א"ק לאחורים.

קצו) מהו עובר בולט לחוץ מגוף.

קצז) מהו עולים מאליהם.

קצח) מהי עונה.

קצט) מהי עיבורה של עיר.

ר) מהו עיקר האור ושרשו.

רא) מהי עיר.

רב) מהי עליה בלי מעשה התחתונים.

רג) מהי עליה מאליו.

רד) מהי עלית האור מחצי ת"ת ולמטה.

רה) מהי עלית האור מטרם יציאתו
מעינים.

רו) מהי עליה דמוסף שבת.

ריז) מהי עליה דמנחת שבת.

רח) מהו עץ הדעת.

רט) מהי עשיה דעוה"ז.

רי) מהי עשיה צריכה להיות כנוקבא
דאצילות.

רלב) מהי ראש הבריאה.

רמג) מהו שיעור מקום.

רלג) מהי ראש לשועלים.

רמד) מהן שיתא אלפי שני.

רלד) מהו רגלי אמא נוגעת בפרסא.

רמה) מהן שיתא אלפין דרגין דנשמתין.

רלה) מהי רובצת בסוד או"מ.

רמו) מהי שמירה מפני הקליפות.

רלו) מהם רוחין נפשין מלבושין דבי"ע.

רמז) מהן שש מעלות לכסא.

רלז) מהם רישא וזנבא.

רמח) מהו שיתופא דתנינא.

רלח) מהי רישא בי"ג תי"ד.

רלט) מהי רישא מגולה.

רמט) מהו תחום העולמות.

רנ) מהו תחום שבת.

רמ) מהו ש"אר.

רנא) מהי תוספת שבת.

רמא) מהו שארית יעקב.

רנב) מהי תחת רגלי יושר א"ק.

רמב) מהם שירין מג' גו' ג' שבעשיה.

רנג) מהי תכלת.

לוח התשובות לפירוש המלות

מהו א"א במקום ז"א עומד.

(א) מבחינת מצב הקבוע באצילות, נמצא א"א עומד במקום ז"א דנקודים. כי הראש דעתיק לקח מקום ג"ר דנקודים, וז"ת דעתיק, ז"ת דנקודים, וא"א מלביש מפה ולמטה דעתיק, שהוא ז"ת דעתיק, הרי עמידתו דא"א במקום ז"ת דנקודים, שהם ז"ת. (אות פ"א).

מהם א"א ואו"א וזו"ן דקליפות.

(ב) אין א"א בקליפות, רק בעולם היצירה ועשיה. כי הקליפות נבנו מחורבנם וחסרונם של הקדושה שנעשה בהם ע"י החטא דאה"ר, והנה מטרם החטא, כבר היו זו"ן במקום א"א ואו"א דאצילות, ובי"ע היו במקום ישו"ת וזו"ן דאצילות. ומסכת החטא נפגמו כל אלו המוחין הגבוהים שבאו בסוד מוחין דתוספת, ולא נשאר בהם זולת המוחין הקבועים דאצילות, וירדו זו"ן לו"ק ונקודה, ובי"ע ירדו תחת הפרסא דאצילות. ובעת שהיו בי"ע בעולם האצילות היו משתמשים שם בבחינת כלים דאחורים לאו"א עלאין ולא"א ולעתיק דאצילות כי בבריאה היה המסך דבחי"ב הממשיך קומת או"א עלאין הראוים להלביש לג"ר דא"א. וביצירה היה המסך דבחי"ג שהמשיך מוחין דע"ב מג"ר דא"א. ובעשיה היה המסך דמלכות שהמשיך מוחין דיחידה מעתיק. ואחר שנפגמו אלו המוחין מחמת החטא, ובי"ע נפלו מתחת הפרסא דאצילות: נאבדו מהבריאה המוחין של ג"ר דאו"א, ואע"פ

שיש להם עוד מוחין דס"ג, אמנם אינם ראויים עוד להלביש בחינת ג"ר דא"א, כי אין הארת ע"ב יורדת משהו מתחת הפרסא המסיימת להאצילות. ולפיכך נבחנים המוחין דס"ג דבריאה, שאין להם אלא בחינת מחזה ולמטה דאו"א עלאין, ולכן כל זה השיעור שמחזה ולמעלה דאו"א שנאבד מהם, נפל אל הקליפות שכנגד פרצופי בריאה דקדושה ונבנו מהם קומת או"א דקליפה. וכן היצירה שהיה להם המוחין דע"ב בעת היותם באצילות, כי היו הכלים דאחורים שלהם, כנ"ל, ועתה נשארו בו"ק בלי ראש, והנה כל שיעור זה דמוחין דע"ב, נפל אל הקליפות שכנגד הפרצופים שבעולם היצירה, ונבנה מהם א"א דקליפות. ועולם העשיה שהיה להם בעת היותם באצילות בחינת יחידה, שהיו הכלים דאחורים לבחינת יחידה כנ"ל, שעתה לא נשאר בהם זולת בחינת ג' גו ג', הנה כל שיעור זה דקומת יחידה נפל לקליפות שכנגד הפרצופים שבעולם עשיה. ונבנה מהם עתיק דקליפות. באופן, שקליפות דעולם הבריאה יש להם ד' פרצופים מאו"א ולמטה. ובעולם היצירה יש להם ה' פרצופים מא"א ולמטה. ובעולם העשיה יש להם ו' פרצופים מעתיק ולמטה. וזה הכלל כי בחינה העליונה כוללת כל מה שלמטה ממנה. גם תזכור, כי מן האורות לא נפלו כלום לקליפות, כי באורות נהוג רק הסתלקות בלבד. ומה שנאמר שלבריאה דקליפה נפלו הג"ר דאו"א, וביצירה דע"ב דא"א, ובעשיה בחינת היחידה מעתיק, היינו רק בחינת הניצוצין והכלים דאחורים ששמשו לאורות הללו,

אבל לא ח"ו האורות וע"י להלן בתשובה ג' בסמוך (אות רמ"ב רמ"ז רמ"ח ורמ"ט).

מהם אבי"ע דקליפות.

ג) כל הפרצופים שבג' עולמות ב"ע דקליפות נתבאר לעיל בתשובה ב' עש"ה. ובעולם אצילות דקליפה, אין בו רק ב' פרצופים ז"א ונוקבא לבד. כי מג"ר דאצילות אינו נופל ח"ו כלום לקליפות. והטעם הוא, כי אין מציאות הקליפות אלא בחלל הפנוי, דהיינו מתחת הסיום של הקו דא"ס ב"ה, שהוא תחת המלכות המסיימת לכל הקדושה, והנה בצמצום א' היה זה תחת רגלי א"ק העומדים על הנקודה דעוה"ז. אמנם בצמצום הב' שעלתה מלכות המסיימת למקום בינה דגופא, שהוא בחינת החוזה דפרצוף תנה"י דס"ג דא"ק, והופרס שם הפרסא המסיימת אל הקדושה, ויצאו ב"ש ת"ת ונהי"מ דפרצוף זה לבחינת חלל הפנוי (כנ"ל אות ג') שהם נעשו למקום ג' עולמות ב"ע, הנה אז תפסו הקליפות כל שיעור ג' העולמות ב"ע, מפאת שנעשו בחינת חלל פנוי.

ונודע, שסבת השבירה היתה, מכח הארת אור חדש דע"ב ס"ג, שחזר והוריד הה"ת מעינים שנעשה בצמצום ב', וחזרה המלכות המסיימת לנקודה דעוה"ז, והמלכות המדווגת למקום הפה. ונמצאים אח"פ שנפלו מע"ס דראש, חזרו ונתחברו אל הראש, ותנה"י שנפלו מהע"ס דגוף, לבחינת חלל הפנוי, חזרו ונתחברו אל הגוף של הו"ת דנקודים, ואז היו מתפשטים האורות דאצילות לבי"ע למקום הקליפות אמנם מטרם שנתפשטו נשברו ומתו, כי כח הפרסא התתקף עליהם, ונסתלק האור למקומו, והכלים נתערבו בהקליפות העומדים שם בכל ב"ע, כי שם מקומם כנ"ל. אמנם הכלים דאחורים של הג"ר לא מתו, כי אין מיתה אלא בחינת הנפילה לחלל הפנוי ששם הקליפות כנ"ל, ואח"פ שנפלו מג"ר, לא נפלו וזולת למקום הו"ת דנקודים שממעלה

מפרסא. כי זה הכלל, שאין הכלים דאחורים נופלים, רק אל המדרגה התחתונה הסמוכה להם. ורק האחורים דגוף, שהמדרגה הסמוכה להם הוא מקום ב"ע נמצאו נופלים לקליפות, אבל לא הג"ר.

ומזה הטעם גם בירידה העולמות שע"י החטא דאדה"ר, לא ירדו מג"ר כלום להקליפות אלא רק שנתבטלו כל הכלים דאחורים שלהם, ונפלו למקום הגוף שהוא זו"ן. אלא רק הכלים של זו"ן דאצילות, אשר המדרגה התחתונה שלהם הוא מקום ב"ע, נמצאו הכלים דאחורים שלהם שנפלו לקליפות. ולפיכך, אין לבחינת אצילות דקליפות רק ב' פרצופי זו"ן לבד. ובבריאה ד"פ: או"א וזו"ן. וביצירה ה"פ: א"א ואו"א וזו"ן. ובעשיה ו"פ עתיק וא"א ואו"א וזו"ן. (אות רס"ט).

מהו אר"מ תחת רגלי יושר א"ק.

ד) הקו דא"ס ב"ה בצמצום א', נסתיים על נקודה דעוה"ז, כי שמה בחי"ד שלא תוכל לקבל מאורו יתברך מפאת הצמצום שנעשה עליה, וע"כ נסתיים שם הקו. ושם נסתיימו רגלי א"ק המלביש על קו א"ס ב"ה. וכמו שסופו של יושר הוא בנקודה האמצעית, שהיא מעל הנקודה דעוה"ז, כן סופם של המקיפים דעגולים הוא בהנקודה דעוה"ז, אלא שאין ענין מעלה מטה גוהג בעגולים וע"כ סופם הוא מרכזם. כלומר, שבחינת חלל הפנוי של העגולים היא בנקודה המרכזית שלהם, שהיא הנקודה דעוה"ז. ונמצא, שעגול האחרון של המקיפים הוא המקיף ביותר סמיכות אל הנקודה דעוה"ז, ואל תחת רגלין דא"ק. ועגול זה האחרון של המקיפים, נקרא בשם "או"מ שמתחת רגלי היושר דא"ק". כי אחר העגול זה האחרון, כבר נסתיים כל האור, של המקיפים, כי הוא מקיף מקום החלל הפנוי, שהיא הנקודה דעוה"ז, שעליה מסתיימים ג"כ רגלי א"ק, ונמצא שהוא מקיף גם את סיום רגלין דא"ק. (אות ג').

מהו אור אצילות.

ניצוצין וכלים הנבררים והולכים מבי"ע מבין הקליפות, כל אלו מכונים בשם אור הישן, או ב"ן, והוא להורות שהם שמשו מכבר בעולם הנקודים מטרם שביה"כ. ומהם נעשו פרצופי הנקבות שבעולם האצילות. ע"י לעיל תשובה ו'. (אות י"ז).

מהו אור עובר דרך מסך.

ט) אור עובר דרך מסך, פירוש, ע"י זווג דהכאה, שהמסך מחזיר האור לאחוריו בסוד או"ת, שלפי מדת העביות שבמסך כן הוא שיעור קומה שהאו"ת מלביש, כנודע. והזווג שנעשה לצורך הבריאה, נתוסף עוד ענין חדש, שהמסך נכלל בהפרסא שבין אצילות לבריאה, וע"כ נעשה המסך הזה דבחי"ב שעליו נעשה הזווג דהכאה הנ"ל, בבחינת מסך מפסיק על אור חכמה, ואינו מלביש רק חסדים מופרשים מחכמה. (אות ל"א).

מהו אור עובר קצתו דרך מסך.

י) כבר נתבאר לעיל בתשובה ט'. אמנם ענין "קצתו" פירוש, שהמסך שעליו נעשה הזווג לצורך בריאה, הפריש בהאור ישר קצתו מקצתו, דהיינו שהפריש אור החסדים מאור החכמה, וזה מכונה אור עובר קצתו דרך מסך. וע"כ נקרא האור הזה, אור של תולדה ובריאה חדשה. כנ"ל בתשובה הסמוכה. (אות רל"ג).

מהו אור עינים.

יא) קומת הקטנות שיצאה בעולם הנקודים, שנתקנו לבחינת הנקבות דפרצופי או אור העינים. והוא בחינת קומה שיצא על מסך דבחי"א בצירוף הה"ת שעלה ונכלל במסך הזה. (אות ב').

מהו אור שאינו עצמות.

יב) אור החכמה מכונה אור עצמותי, וכן ס"ג דאצילות, אע"פ שהוא אור חסדים

ה) אור אצילות, פירוש אור החכמה, כי כח"ב זו"ן, מוכנים א"ק ואבי"ע, ואע"פ שיש גם בינה וזו"ן באצילות שאין בהם אור החכמה, עכ"ל, אין בהם מסך מפסיק על אור החכמה, והם ראויים לעלות ולהלביש את החכמה. משא"כ בעולם הבריאה, יש מסך מפסיק על אור החכמה, ואין בהם אלא קומת ס"ג בבחינת חסדים מכוסים ונפרדים מאור החכמה. ולפיכך הם נקראים אור של תולדה, ובריאה חדשה, כי החסדים שבהם נפרדו מחכמה, שלא היה כזה באצילות. ונבחן, שבעת שאור האצילות יורד אל הבריאה, הוא יורד דרך מסך שיש בין האצילות לבריאה, והמסך הזה מפריד החכמה שבו ומשאירו באצילות ומעביר רק חסדים מופרשים מחכמה (אות ל"ד ל"ו).

מהו אור בריאה.

ו) אור בריאה הוא בחינת חסדים מופרשים מחכמה, וע"כ הם מכונים בריאה חדשה, ואור שאינו אור עצמות רק אור של תולדה. (שם) ע"י תשובה ה'.

מהו אור החדש.

ז) כל הקומות שיצאו בעולם האצילות, מכונים אור הישן, או ב"ן. ובחינת הזכרים לאפוקי ממה שנשאר מאורות וכלים של הנקודים אחר שביה"כ, וכן כל האורות אצילות, וכן כל הכלים ואורות וניצוצין דז"א, העולים ונבררים מהקליפות כל אלו מכונים מ"ה החדש, או אור החדש, והוא דכל פרצופי אצילות, הם ממ"ה החדש, דהיינו ע"י הזווגים שנעשו מחדש אחר שביה"כ, כדי לתקן ולהחיות את המתים. (אות י"ז).

מהו אור הישן.

ח) האורות וכלים שנשארו מעולם הנקודים נקראת אור שיצא מנקבי עינים.

מהי ארץ ישראל.

(ט) ארץ ישראל היא בחינת יצירה שבעוה"ז. כי העוה"ז נחלק לפי ערכו לבי"ע: שמקום המקדש הוא בחינת בריאה דעוה"ז. וא"י הוא בחינת יצירה דעוה"ז. וחורן לארץ הוא בחינת עשיה דעוה"ז. (אות מ"ט).

מהו אדה"ר נתמעט למאה אמה.

(כ) מקודם החטא, היה אדה"ר תופס כל ג' העולמות בי"ע, שעלו ונעשו לבחינת ישו"ת וזו"ן דאצילות. ואחר החטא נפגמו העולמות, וירדו למטה מפרסא דאצילות. וכל אברי הנשמה של אדה"ר נשרו ממנו, ונשארו בו רק מאה כתרים מעשרה פרצופי בי"ע. שהם: זו"ן דבריאה, ואו"א וזו"ן דיצירה, ואו"א וזו"ן דעשיה. והם מכונים מאה אמה. (אות קי"ג).

מהו אדה"ר מקודם החטא.

(כא) מקודם החטא היה לו בחינת נר"ן דאצילות, שהיה תופס קומת ג' העולמות בי"ע, שכבר נעשו אז נר"ן דאצילות. ולאחר החטא נתמעט בשנים: א' שירד למטה מפרסא דאצילות עם בי"ע. וב' כי לא נשארו לו מהם רק מאה נפשות, מ"י פרצופי בי"ע. כנ"ל בתשובה כ'. (א' תתקנ"ז ד"ה וזה).

מהם אלהים אחרים שבין הדבקים.

(כב) גם מקודם החטא דאדה"ר, היה עולם העשיה אב"א, משמשים בכותל דתג"ת: חציו משמש לז"א וחציו לנוקבא, שהכותל הזה ממשיך להם אור דחסדים מאמא. ובחינת אחוריהם, שהיא כותל דנה"י, היא מסתתרת ביתה, כי היא צריכה למ"ן דמלכות, דהיינו אל הברורים של ל"ב האבן, שאינם מתגלים רק בגמר התיקון,

מכוסים, מ"מ נבחן לבחינת אור עצמותי כי הוא בחינת ג"ר של הבינה, כי הבינה היא עצמות חכמה, אלא שהיא חושקת בחסדים, כנודע. אבל קומת ס"ג שבבריאה, הוא אור שאינו עצמותי, אלא אור חסדים נפרש מחכמה. כנ"ל בתשובה ה'. (אות ל"ו).

מהו אור עצמותי.

(יג) ע"י לעיל תשובה י"ב.

מהו אור עקרי השורשי.

(יד) כל מדרגה יוצאת מקודם בהעליון שלה, ואח"כ יורדת משם למקומה. ונבחן, שעיקר האור ושורשו הניתח בעליון שלה, והיא קבלה ממנו רק בחינת ענף. וכן הע"ס דנקודים אשר העליון שלהם הוא ס"ג דא"ק, הנה עיקר אור שלהם הניתח בפנימיות א"ק מטבירו ולמטה, שהם נקראים מ"ה ובין דא"ק, והענפים יצאו לחורן שהם הע"ס דנקודים. (אות ו').

מהו אור של תולדה.

(טו) אור דבי"ע נקרא אור של תולדה. ע"י לעיל תשובה ה'. (אות ל"א).

מהו איכות המקום.

(טז) כמות המקום, פירושו שיעור המספר של מדרגות הנמצא בהמקום ההוא. איכות המקום, פירושו, שיעור חשיבותו של המדרגה הנמצא בהמקום. (אות נ"ט).

מהו אילנא רברבא.

(יז) אילנא רברבא הוא ז"א, אילנא זעירא היא נוקבא דז"א. (אות מ"ז).

מהו אילנא זעירא.

(יח) ע"י לעיל תשובה י"ז.

בסוד אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה. כנודע, ועד"ז הוא ביצירה ועשיה, שהם בחינת זו"ן, ולפיכך יש אל הקליפות אחיזה גדולה בנה"י דנוקבא אלו, דהיינו בעשיה שה"ס אחרים ביתה, כי בין הדבקים, נמצא השורש של ל"ב האבן הנ"ל, שהם כל שורשם של הקליפות, ונקרא אלהים אחרים, דהיינו אלהים הנדבקים באחרים האלו שאין להם בירור. (אות קמ"ה).

מהם אלפים אמה תחום שבת.

(כג) עיקר מקום העולמות ומדרגתם באמיתתם, הוא כבחינה השניה שהיה בע"ש קודם החטא. שאז היה ז"א במקום א"א, ונוקבא במקום או"א, ועולם הבריאה במקום ישו"ת, ועולם היצירה במקום ז"א, וד"ר דעשיה במקום נוקבא דו"א אב"א עם היצירה, ושש תחתונות דעשיה, היו בשש ראשונות דעולם הבריאה. ונשארו עשרים וארבע ספירות, שהם ד"ת דבריאה וי"ס דיצירה, וי"ס דעשיה, פנוי וריק וחלל מכל אור. אלא שעשר הספירות הראשונות, שהם ד"ת של הבריאה ושש ראשונות דיצירה, היו בסוד תחום שבת, שהוא אלפיים אמה, וי"ד ספירות שלאחריהם, דהיינו מחזה דיצירה ולמטה, היו מחוץ לתחום שבת, דהיינו שהיו מדור קבץ אל הקליפות. והשש תחתונות דעשיה, שלא עלו אל האצילות, אלא שנשארו בשש ראשונות של עולם הבריאה, היו בסוד עיבורה של עיר, כי היו כדמיון אשה עוברה, שהעובר בולט ויוצא מחוץ מגופה. פ"י: כי עיר ה"ס עולם האצילות, ששם כבר היו כל העולמות, והפרסא שמתחת עולם אצילות, הוא סיומה של העיר. כי בסוד צמצום ב', עלתה מלכות המסיימת ממקום הנקודה דעוה"ז, למקום החזה דפרצוף תנה"י דא"ק, ומחזה ולמטה שהם ב"ש ת"ת ונהי"מ, נעשו לחלל פנוי וריקן כמו הנקודה דעוה"ז, (כנ"ל דף א' תתפ"ט אות ג'). אשר ב"ש תחתונים דת"ת, שהם ז"ת דבינה דגופא, נעשו מקום לעולם

הבריאה, ונה"י ליצירה והמלכות לעשיה. וע"כ נעשו גם עתה אחר יציאת עולמות ב"ע ועליתן אל האצילות, לבחינת חלל פנוי כמטרם התפשטות ג' העולמות ב"ע. לבד משש ראשונות דבריאה, שלא נעשו לחלל ריק ופנוי, כי נשאר שם שש תחתונות דעשיה דקדושה. והוא מטעם כי עולם הבריאה נעשה מבחינת ז"ת דבינה דגוף, ואע"פ, שגם היא ירדה למטה מפרסא, אמנם לא היה זה מחמת עצמה, אלא מטעם שהיא בחינת שורש לזו"ן, שה"ס אבא הוציא אמא לחוץ אודות בנה, כי אין צמצום נוהג בבניה כלל, להיותה כולה בחינת אור חסדים, ואין צמצום נוהג באור חסדים, כנודע. וע"כ נעשה תמיד הז"ת דבינה לבחינת בטן אל עיבורם של הזו"ן. וז"ש הרב שאלו שש ראשונות דבריאה, שהם ז"ת דבינה הם כדמיון אשה עוברה שהעובר בולט ויוצא מחוץ לגופה. כי אלו הז"ת דבינה נחשבים לבחינת שורש ובטן אל הזו"ן, אשר מבחינת גופה של הבינה עצמה נחשבת לאצילות גמור, כי אין בחינת צמצום שולט במשהו על אור הבינה, אלא מבחינת הזו"ן הכלולים בז"ת שלה, בבחינת עובר במעי אמו, היא מוכרחת להמצא מחוץ לאצילות תחת הפרסא, ונחשב יציאה זו בערכה, כמו הבליטה של הבטן דאשה עוברה, הבולט ומתרחק מהגוף לחוץ, אמנם הבליטה עוד דבוקה בגופה, וע"כ כמו גופה נחשב, אע"פ שהוא מחוץ לגופה.

וע"כ נבחנו שש הראשונות דבריאה כמו בטן הבולט מאצילות לחוץ. וה"ס עיבורה של עיר הנחשב עוד כמו העיר, כי ה"ס ע' אמה ושירים שנותנין על העיר בבחינת עיבורה של העיר. ואין מוודין התחום שבת, אלא מלאחר הע' אמה ושירים. כן כאן מתחילים האלפיים אמה תחום שבת, אחר שש הראשונות דבריאה. שהם ד"ת דבריאה וז"ר דיצירה שהם י' ספירות. כי שש הראשונות של הבריאה נחשבים עוד כבחינת האצילות אע"פ שהם מחוץ לה. (אות פ"ד ופ"ה).

מהי אם הבנים.

(כד) אלו השמות או"א, נתחדשו עם צמצום ב', כי מקודם לכן היו נקראים חכמה ובינה. והוא מטעם שכתב הרב לעיל דף תתפ"ב אות ל"ב. שחכמה הוציאה הבינה לחוץ, כדי להשקות את הגן וליינקא ליה, שהוא הו"א, כי אי אפשר להתהוות שום מוח לז"א עד שתצא אמא לחוץ ע"ש. פי': כי זו"ן מצד שורשם בע"ס דאו"י, לא היו ראויים לשום מוחין, כי ז"א משרשו הוא ו"ק, ונוקבא מצד צמצום א' היא רק בחינת נקודת הסיום ומדת הדין. ואם היה נשאר כך, לא היה שום תיקון לעולם הזה, שיצא בבחינת חלל הפנוי. וז"ס תחילה נברא העולם במדת הדין ראה שאין העולם מתקים שיתף עמו מדת הרחמים. כי מבחינת צמצום א' לא היה מגיע שום תיקון לעוה"ו כנ"ל, ע"כ העלה המלכות במקום בינה, שהיא מדת הרחמים, ונשתתפו שתיהן יחד, הן בבחינת מלכות המזדווגת, שעלתה לנקבי עינים שהיא בינה דרישא, והן במלכות המסיימת שעלתה מנקודה דעוה"ו לבינה דגופא, שהיא מקום החוה, ותנה"י דפרצוף נקודות דס"ג דא"ק, יצאו לחלל פנוי כנ"ל. ותיקון זה נבחן, כי חכמה דראש הנקראת עינים, הוציאה בינה דראש, דהיינו לז"ת דבינה שנקראים און, לחוץ מראש, דהיינו לבחינת גוף כי ג"ר דבינה לקח לבחינת נוקבא שלו, הנקראת נקבי עינים. ומכאן זה גם ז"ת דבינה דגופא, הנקראים ב"ש ת"ת שמחזה ולמטה, יצאו לחלל הפנוי לגמרי לאחר נקודת הסיום, כנ"ל. והיה זה כדי להשקות את הגן, שהם זו"ן, כי בזה נעשה אפשרית להמשיך מוחין לז"א וז"א לנוקבא. בסו"ה מנחל בדרך ישתה ע"כ ירום ראש. וכיון שנתמעטו החכמה ובינה כל כך, בשביל הזו"ן, ע"כ קנו השמות אבא ואמא, שהם כדמיון אבא ואמא שאינם משגיחים על עצמם, אלא רק לגדל את בניהם. ולכן נקראים הו"ת דבינה, שהם ישו"ת בשם "אם הבנים" כי לקחה על

עצמה מיעוט הגדול הזה לצאת מבחינת ראש לגוף, ומבחינת אצילות אל חלל פנוי, בכדי לגדל את הבנים זו"ן במוחין. (אות ל"ב).

מהם אמא זו"ן שבבריאה דקליפות.

(כה) ע"י לעיל תשובה ג'.

מהו אמר לעולמו די.

(כו) נודע, שבי"ע משרשו, אין בו אלא רק בחינת האחרים דפרצוף נקודות דס"ג, דהיינו רק ב"ש ת"ת ונהי"מ בלבד, ואין בו מבחינת הכלים דפנים, דהיינו מבחינת למעלה מחוה ולא כלום, ומבחינה זו, היה כולו מקום קליפות. כי כבר נמצא מתחת המלכות המסיימת שעלתה למקום החוה, שהיא הפרסא דמתחת האצילות. אמנם אחר שביה"כ דז"ת של הנקודים, שנשברו פנים ואחור. כי הכלים שמחזה ולמעלה דז"ת דנקודים נפלו ג"כ לבי"ע ומתו, ונתערבו עם הכלים דאחרים שלהם, הנה עירוב זה גרם שנתפשט המקום בי"ע עצמו כפרצוף שלם, כי הרויח ג"כ בחינת הכלים דפנים שמחזה ולמעלה, הנקראים חב"ד תג"ת עד החוה, שזה הגיע לו מחמת שבירת הכלים דפנים דז"ת שנפלו שם כמבואר. ובריאה יצירה עד החוה של עולם היצירה של עתה, הם בחינת חב"ד תג"ת וכלים דפנים דמקום בי"ע, ומחזה של היצירה ולמטה, שהם י"ד ספירות, הם בחינת האחרים של מקום בי"ע. ולאחר החטא ירדו שם הד"ת דיצירה וע"ס דעשיה. באופן, שאותם ב"ש תחתונים דת"ת ונהי"מ שנתמעטו מתחילה, מפרצוף נקודות דס"ג לבחינת חלל פנוי, שהיו תופסים מקום כל ג' העולמות בי"ע, מן הפרסא דאצילות עד לעוה"ו, הנה עתה אחר שביה"כ, נתצמצמו וירדו אחר החוה דיצירה, ואינם תופסים רק י"ד ספירות לבד. וכל זה גרם העירוב דפנים ואחור דז"ת נקודים, כמבואר. וז"ס עירובי תחומין. שע"י עירוב מותר ללכת עוד אלפים אמה. שזה מורה על מקום

מהן ב' בחינות דחיצוניות.

כט) הכלים שמחזה ולמטה דכל פרצוף נקראים כלים דאחורים, וכן נקראים כלים דחיצוניות הפרצוף. ואלו הכלים דחיצוניות, נחלקים לפי עצמם על פנים ואחור: שב"ש תחתונים דת"ת, שמחזה עד סיום הת"ת, נקראו פנים דחיצוניות, מטעם היותם בחי' ו"ת דבינה דגופא, וע"כ יש להם עוד שייכות אל הכלים דפנים שהם תג"ת דגופא. והכלים נה"י נקראו חיצוניות דחיצוניות. ואלו פו"א דחיצוניות, נקראו ב' בחינות דחיצוניות, שמבחינת הפנים דחיצוניות נעשה מהם מקום עולם הבריאה. ובחינת האחור דחיצוניות נעשה עולם היצירה ועשיה. (אות ג').

מהם ב' זווגים דא"א.

ל) זווג א' דא"א הוא בהיותם במקומם, שזו"ן עולה להם ומקבל המוחין היוצאים על הזווג ההוא. ויש זווג ב' דא"א, שאו"א יורדים למקום ישו"ת וזו"ן, ומתלבשים בזו"ן והזווג נעשה במקום זו"ן. והמוחין האלו הם רק בשביל או"א דבריאה. (אות קצ"ג).

מהם ב' חלוקות בגוף מהחזה שבו.

לא) גוף האדם נחלק לב' חלוקות על החזה: הכלים דתג"ת עד החזה, הם בחינת ג"ר דגופא, ונבחנו לכלים דפנים, שגם צמצום הב' לא מיעט אותם להוציאם לבר מהמדרגה, והם מקבלים בחינת חסדים מכוסים מג"ר דבינה. אבל מחזה ולמטה, הוא בחינת ו"ק דגופא, והם כלים דאחורים, שצמצום הב' הוציאם לבר מהמדרגה, והם צריכים רק לחסדים מגולים בהארת חכמה משום שהם בחינת זו"ן דגופא, והם מקבלים מו"ת דבינה. (אות ס"ו).

של אלו ב' העולמות בריאה ויצירה עד החזה, שאע"פ שממקור יציאתו מתחילה, כבר הם בבחינת חלל פנוי לקליפות, להיותם רק כלים דאחוריים בלבד, כנ"ל, מ"מ ע"י העירוב פו"א שנעשה בעת שביה"כ, ירד מהם בחינת חלל הפנוי והאחורים, עד לחזה ולמטה דיצירה, להיותם כלים דפנים שהם למעלה מכל צמצום, ונעשה התחום שבת במקום החזה דיצירה, שיותר ללכת עד י"ד הספירות שמחזה ולמטה, אמנם מחזה דיצירה ולמטה, שהם עתה הכלים דאחורים אין שם שום תיקון והתר ללכת שם, כי שם נעשה מדור קבע אל הקליפות.

וו"ס "אמר לעולמו די" ולא תתפשטו יותר מזה. שזה מורה על הקביעות של המלכות המסיימת במקום החזה דיצירה, שמשם ולמטה לא יוכלו עוד העולמות דקדושה להתפשט מבחינת התיקון. אלא מכח החטא דעצה"ד, נפלו שוב המחזה ולמטה דעולמות דקדושה דיצירה ועשיה, למקום י"ד הספירות דחלל הפנוי, שזהו פגם גדול מאד, ואינו מתוקן רק ביום השבת, וגם זה בסגולת המצוה דאל יצא איש ממקומו ביום השבת. כי אז נשמר התחום הזה של העולמות שלא יתפשט מהם כלום לי"ד ספירות אלו שהם מקום הקליפות. (אות ס"ב).

מהם אפרוחים ביצים בנים.

כו) אפרוחים ה"ס עיבור, ביצים ה"ס יניקה. ובנים ה"ס מוחין. (אות ר"ג).

מהם אצילות ובי"ע דכלים.

כח) כל פרצוף מתחלק על החזה, שמחזה ולמעלה הוא בחינת אצילות ונקרא כלים דפנים. ומחזה ולמטה הוא בי"ע: שליש אמצעי דת"ת הוא בריאה, ונה"י הם יצירה, ומלכות היא עשיה. והם הכלים דאחורים. (אות ס"ו).

מהו ב' מדרגות אין עולים.

לב) אין מדרגה יכולה לעלות ולהתקן רק בעליון שלו הקרוב אל מעלתו, למשל, אין או"א יכולים לעלות לעתיק, רק לא"א לבד, וכל המתקן בעתיק הוא א"א. וכן כל המתקן באו"א הוא ישסו"ת, וכל המתקן בישסו"ת הוא זו"ן. וטעם הדבר, כי כל תיקונים של התחתון בעליונו הוא, מפני שאח"פ של העליון, הם דבוקים תמיד עם גו"ע של התחתון, וע"כ גו"ע דתחתון עולה עם העליון, בעת שהעליון מעלה אח"פ שלו כנודע. באופן, שבעת שהעליון מברר ומעלה את אח"פ שלו מן הקליפות, נמצא גם גו"ע דתחתון שלו, עולה ומתברר עמו. וכן בהשגת המוחין, כי למשל אח"פ דא"א, נמצאים בחג"ת שלו, ובעת שא"א משיג המוחין להוריד הה"ת מנקבי עינים שלו, ולהעלות אח"פ אל בחינת הג"ר שלו, הנה אח"פ האלו מעלים עמהם את התג"ת שלו ג"כ לבחינת הראש שלו, להיותם דבוקים זה בזה. והנה אז עולים גם או"א עם התג"ת אל הראש דא"א, והיותם המלבושים על התג"ת דא"א. ועד"ז הוא סדר העליות של כל הפרצופים, כנודע. הרי שרק התחתון הסמוך לו יש לו כח לעלות אל העליון: או מפני היותו דבוק על אח"פ דעליון, או מפני הלבשתו את התג"ת דעליון. מה שאין זה שייך כלל אל המדרגה שמתחת התחתון שלו. (אות כ"ב).

מהם ב' תחתונים דא"א דיצירה.

לג) אין עולם הבריאה מקבל רק בחינת הארת רגלין דפרצופי האצילות, כי עתיק דבריאה מקבל מבחינת נה"י דעתיק דאצילות, א"א דבריאה מקבל מנה"י דא"א דאצילות וכו' עד"ו. כמ"ש הרב בע"ח שמ"ב פ"ג. אמנם כשנה"י דעתיק מאירים בבריאה, באים עם לבושם, שהם תג"ת דא"א, כי נה"י דעתיק מלובשים בחג"ת דא"א באצילות. ולפיכך בעולם הבריאה, שכל הנה"י דא"א מאירים שם וכן כל הנה"י

דעתיק, נעשים התג"ת דא"א ללבוש לעתיק, כמו שהיו באצילות כנ"ל. וכל נה"י דא"א מתלבשים באו"א וזו"ן דבריאה. אמנם בעולם היצירה ששם מאירים רק השלישים האמצעים עם השלישים התחתונים דנה"י דעתיק, וכן דנה"י דא"א, ושלישים עליונים דנה"י חסדים שם, נמצאים הב"ש דנה"י דעתיק לוקחים עמהם את שלישים עליונים של נה"י דא"א המלבישים אותם באצילות, כי שלישים אמצעים דנה"י דעתיק הם מלובשים מחזה ולמטה דא"א, דהיינו גם בשלישים עליונים דנה"י. וע"כ נבחן שאלו השלישים עליונים דנה"י דא"א אינם שייכים לא"א, אלא רק לבחינת לבוש לעתיק, וע"כ נעשה לרישא מגולה שהוא לבוש לבחינת רדל"א דיצירה. ורק ב' הבחינות התחתונות דנה"י דא"א, שהם השלישים האמצעים והשלישים התחתונים דנה"י דא"א, הם המתלבשים באו"א. (אות רכ"ח).

מהו בולט ויוצא לחוץ מהגוף.

לד) בחינת ישסו"ת שמחזה ולמטה דאו"א, נבחנים לבחינת בטן של או"א הבולט ויוצא מחוץ לגוף דאו"א, כי גוף דאו"א הוא מבחינת חסדים מכוסים, שאין שום צמצום שולט עליהם. אמנם אבא הוציא אמא לחוץ אודות בנה, כי ישסו"ת שהם אמא קבלו לתוכם בחינת צמצום ב', כדי להמשיך תיקון ומוחין לזו"ן, כנודע. וע"כ נבחן, שבליטה זו שישסו"ת מתרחק לבחינת חוץ מגוף דאו"א, אינה מחמת עצמם, כי גם ישסו"ת הוא בחינת בינה כמו או"א ואין צמצום נוהג בהם אלא הבליטה לחוץ, דהיינו הצמצום הוא כדרך אשה עוברה, שבטן שלה בולט לחוץ ומתרחק מגופה, שהוא מסבת העובר המונח שם בבטנה, ולא מחמת עצמה. כן מתוך שישסו"ת הם שורש אל זו"ן, וזו"ן אצלם בבחינת עיבור ע"כ ישסו"ת בולטין ומתרחקין מגוף של עצמם, דהיינו מחסדים מכוסים, והם ממשיכים חסדים מגולים, בשביל זו"ן שהם העובר,

שעי"כ נתצמצמו גם הם כי ע"כ שולט גם בהם צמצום הב', (אות פ"ד).

מהי בחינה העליונה שביצירה.

(לח) כל נה"י מתחלקים על ג"ש, כנודע. ונה"י דא"א כולם הם מאירים רק בבריאה, אבל בעולם היצירה אין שם רק ב"ש תחתונים דנה"י שהם האמצעים והתחתונים. ובחינה עליונה דנה"י דא"א, דהיינו הג"ש העליונים דנה"י שלו, הם נמשכו אל היצירה רק בבחינת לבוש לשלישים אמצעים דנה"י דעתיק ולא מבחינת א"א עצמו, וע"כ נעשו לרישא מגולה, כי רק עתיק מתלבש בהם כנ"ל בתשובה ל' עשה. (אות רכ"ח).

מהי בטן אמא.

(לו) מקום השרשת צמצום הב' מכונה בשם בטן אמא, כי אמא היא הוי"ה דס"ג, שיה"ש שבה, היא בחינת או"א עלאין וטעמים דס"ג, שאין להם חלק בצמצום ב', וע"כ הם ממולאין במילוי יודין וו"ה שבה, היא בחינת ישסו"ת, שהיא בחינת נקודות דס"ג, וע"כ יש בואו זו דס"ג מילוי א' המורה על צמצום ב', כי הקו שבאלכסונא ה"ס הפרסא המבדלת בין גו"ע לאח"פ, ש' עלאה ה"ס גו"ע הנשארים בהמדרגה, וי' תאנה, שהיא כמו ד', ה"ס אח"פ שירדו מהמדרגה ולחוץ, ושם היא מקום עיבור של הזו"ן, ששם מקבלים המיתוק דמדת הדין במדת הרחמים, וע"כ נקרא בטן אמא. וז"ס שאין גילוי נקבה מתחיל אלא במחזה ולמטה דאו"א, דהיינו היסודות הנ"ל, סוד ואו דס"ג, אבל בג' הפרצופים הראשונים, עתיק וא"א ואו"א עלאין אין שם גילוי נקבה, להיותם נקיים לגמרי מבחינת צמצום ב'. כמבואר. (אות י"ט).

מהי בינה דגוף.

(לז) כל זו"ן הוא בחינת גופא, וה' הבחינות כח"ב זו"ן נקראים אצלו תג"ת

נה"י, כי ג' הראשונות כח"ב, ירדו אצלו לבחינת ג' חסדים לבד, וע"כ הם נשתנו לשם תג"ת. כנודע. וע"כ הת"ת הוא בינה דגוף. והוא כולל בעצמו ע"ס, שג"ר דבינה הם שליש עליון של ת"ת עד החזה. וז"ת דבינה הם ב"ש תחתונים דת"ת. (א' תתפ"ח ד"ה והעלה).

מהם בינה וזו"ן דגוף.

(לח) כבר נתבאר לעיל בתשובה ל"ו, כי ה"ח תג"ת ג"ה דו"א, הם ה' הבחינות כח"ב זו"ן, ונמצא ת"ת היא בינה, והנצח הוא ו"א, והוד היא נוקבא. (שם).

מהם ב"ע שבעוה"ז.

(לט) מקום המקדש הוא בריאה, וארץ ישראל היא יצירה. וחז"ל הוא עשיה. ומקום החורבה, היא כנגד חקליפות. (אות מ"ד).

מהי בריאה.

(מ) בריאה מיוחסת לבינה דאצילות, כי אמא מקננת בבריאה. כי יש לה המוחין דס"ג מאו"א דאצילות, שהם יוצאים על מסך דבחי"ב, שהם בחינת מוחין דג"ר דאמא, כנודע. אמנם יש הפרש גדול ממוחין דס"ג דאצילות, אל המוחין דס"ג שבבריאה, כי המוחין דס"ג דאו"א עלאין באצילות אע"פ שהם חסדים מכוסים עכ"ז הם יכולים לעלות לג"ר דא"א ולקבל חכמה בעת שירצו, אבל המוחין דס"ג שבבריאה, נבחנו שהופרשו החסדים שבהם מכל בחינת חכמה, כי המסך דבחי"ב נכלל יחד עם הפרסא שמתחת האצילות, ושם הארת חכמה לא תוכל לעבור עם המוחין ההם אל הבריאה. וע"כ אינו נבחן אור הזה של המוחין דס"ג אל אור של עצמות אלא לאור של תולדה, ולבריאה חדשה. כי נעשה בהם ענין מחודש אשר החסדים הופרשו מן אור החכמה, שלא היה זה עד הנה. וע"כ נקרא בריאה, להורות שהיא בריאה חדשה. (אות ל"א).

מהי בריאה חדשה.

מהם ג' לבושין שבגוף.

מא) עי' לעיל תשובה מ'.

למה בריאה מיוחדת לישורית.

מב) ב"ע ממקורם אינם אלא בחינת תנה"מ, כי הם בחינת תנה"י דפרצוף נקודות דס"ג, שמחמת עלית מלכות המסיימת למקום בינה דגופא יצאו המחזה ולמטה דפרצוף זה לבחינת חלל פנוי. (כנ"ל אות ג'). ונמצא מקור הבריאה, שהיא ב"ש תחתונים דת"ת, דהיינו ז"ת דבינה דגופא, שהיא בחינת ישורית. הרי שבריאה אינה מיוחדת אל ג' דבינה שהם או"א עלאין אלא לז"ת דבינה, שהם ישורית. (אות ר"ד).

מהן ג' בחינות דנשמות באדה"ר.

מג) קודם החטא היה לאדה"ר נר"ן מבי"ע שבאצילות, ומחמת החטא נאבדו ממנו ולא נשתייר בו אלא בחינת הנפשות בכלים דכתרים מכל ספירה וספירה שבפרצופי ב"ע, מלבד מב' פרצופין הראשונים או"א דבריאה שלא היה לו מהם כלום. ויש כאן ג' בחינות: א' הם הט"ר דאורות שנסתלקו ממנו לשורשם, כי באורות אין נפילה לקליפות ח"ו. ב' הם ט"ת דכלים עם הניצוצין שלהם, שנפלו לקליפות ונטבעו בהם. ג' הם אור הנפש בכלים דכתרים שנשאר בו. ומה שאור הנפש מתלבש בכלי דכתר, הוא מטעם ערך ההפוך שבין כלים לאורות. כנודע. ואלו ג' הבחינות נוהגין בכל ספירה וספירה מפרצופי ב"ע, כי לא נשתייר ממנו מכל ספירה שבהם רק בחינת נפש לבד בכלי דכתר, וט"ר דכל ספירה נסתלקו לשורשם, וט"ת דכלים שבכל ספירה עם הניצוצין שבהם נפלו לעמקי הקליפות (אות קכ"ה).

מהי גילוי לבחינת נקבה.

מה) גילוי בחינת נקבה פירושה, התחלת השרשת צמצום הב' הנעשה בישורית, בסוד הא' דמילוי ואו של הוי"ה דס"ג, הנקרא ג"כ בשם בטן, כי שם מתבררים הז"מ דמיתו ומתמתקים ונתקנים ומתחברים ונעשים בחינת פרצוף, בסוד השיתוף דמדת הרחמים בדין. אמנם בג' הפרצופים הראשונים: עתיק, וא"א, ואו"א עלאין, עדיין אין שם הכר נקבה, כי אפילו י"ה דס"ג, שהם בחינת או"א שבישורית, הם ג"כ במילוי יודין, ולא בא', להורות כי בחינת צמצום הב' המרומז במילוי א' אינה שולטת שם כלל. עי' לעיל תשובה ל"ד. (אות י"ח).

מהו גירוש או"מ לכלים דאחורים.

מו) באו"מ אין מעלה מטה, כי בהם שניהם שוים, אלא ענין פנימי וחיצון נוהג שם, שכל היותר פנימי הוא יותר גרוע, וכל היותר חיצון הוא יוצא משובת. והחיצון חשוב יותר מהענין הפנימי אפילו כשהחיצון הוא למטה מהפנימי, כנודע. גם בחינת הסוף וסיום של האו"מ הוא במרכוז, כנודע. ולפיכך בעת שנעשה צמצום הב' והמלכות המסיימת שהיתה עומדת תחת הסיום של רגלי א"ק, עלתה למקום בינה דגופא דפרצוף תנה"י דא"ק, ומטרים

מהו גן עדן.

מזו נוקבא דז"א נקראת גן עדן. (אות ס"ד).

מהן ג"ר דבינה דגופא.

מחן ת"ת הוא בינה דגופא, ויש בו ע"ס, וע"כ נחלק לג"ש: חב"ד תג"ת נהי"מ. ונמצא שליש עליון דת"ת הוא בחינת חב"ד שבו, והוא בחינת ג"ר דבינה דגופא. (א' תתפ"ח ד"ה והעלה).

מהן ג"ר דבינה דראש.

מט' נקבי עינים הם ג"ר דבינה דראש, ובחינת האזן הם ז"ת דבינה דראש. (שם).

מהן ג"ר מבחינת עצמותם.

ג) בינה אע"פ שהיא בחינת אור דחסדים, מ"מ היא נחשבת לג"ר ממש, משום שבינה היא עצמות חכמה, אלא בסוד כי חפץ חסד הוא, תאבה תמיד רק לאור דחסדים. אמנם בעולם הבריאה, אע"פ שאמא מקננא בבריאה, ויש שם קומת ס"ג, עכ"ז אינה נחשבת "לג"ר ממש מבחינת עצמותם דג"ר" כמו בינה דאצילות, שהיא עצמות חכמה, אלא רק לבחינת הארת ג"ר של הבינה, כי היא עתה, אינה עצמות חכמה, כי החסדים של הבינה שבבריאה, נפרשו לגמרי מאור החכמה, מחמת המסך ופרסא דאצילות המסיים על אור חכמה, ואינה מניחה לעבור הארת חכמה לבריאה. וע"כ אלו ג"ר שבבריאה נבחנים רק "לג"ר מבחינת הארתם" בלבד, כלומר שאין כאן עצם הג"ר דבינה, כי הג"ס עצמם אינם מתפשטים לבריאה, אלא רק הארתם לבד, שהרי אין בהם רק חסדים נפרשים מחכמה בכח מסך וצמצום. (אות ר"ה. ואות ר"ט).

מהן ג"ר מבחינת הארתם.

נא) עי' לעיל תשובה נ'.

שמלכות המזדווגת עלתה לנקבי עינים להזדווג עם אור העליון, נפל אז המחזה ולמטה דפרצוף זה לבחינת חלל פנוי דצמצום א', דהיינו תחת סיום רגלי א"ק במקום העיגול הפנימי ביותר, דהיינו היותר קרוב לנקודה המרכזית שהוא החלל הפנוי דצמצום א'.

אמנם לאחר שגם המלכות המזדווגת עלתה לבינה דרישא הנקרא נקבי העינים, ונזדווגה שם עם אור העליון, ויצאו העיגולים ויושר דע"ס דנקודים, ונעשה אז בחינת סיום חדש אל העיגולים ויושר דצמצום ב', דהיינו במקום הפרסא של האצילות, ונמצא שנעשה בחינת נקודה מרכזית חדשה שם במקום הפרסא הזאת, ושם נמצא העיגול הפנימי ביותר שהוא חלל פנוי מכל אור"מ, דהיינו מסיום של כל אור"מ. וכל שלמטה מנקודה מרכזית זו, העומדת במקום הפרסא שמתחת האצילות, נמצא משוכת ביותר, באופן, אשר הנקודה דעוה"ו שהיא חלל פנוי דצמצום א', היא נמצאת בערכם של העיגולים דצמצום ב', יותר משוכת מן הנקודה דצמצום ב' העומדת במקום הפרסא, כי היא מרוחקת יותר מנקודת הסיום של העיגולים החדשים.

ונמצא עתה, אשר האור"מ החדש הבא מכח הזווג דה"ת בנקבי העינים, גרש את הכלים דחיצוניות שנפלו מתחת רגליו לחלל הפנוי דצמצום א'. כי מבחינת העיגולים החדשים דנקודים נמצא החלל פנוי דצמצום א', הוא יותר משוכת מהחלל פנוי החדש שנעשה במקום הפרסא דאצילות. וכל היותר עליון מן סיום רגלי א"ק הוא יותר גרוע משום שהוא קרוב יותר לחלל הפנוי דצמצום החדש. וע"כ לא יכלו עוד הכלים שמחזה ולמטה דתנה"י דא"ק להיות בסיום רגלי א"ק, כי שם עתה מקום היותר חשוב בערך האור"מ החדש, וגרשום למעלה למקומם שהיו שם בתחילה, ששם עתה קרוב יותר אל העיגול הפנימי הגרוע מכולם הנקרא חלל פנוי, שהוא קרוב להפרסא שמתחת האצילות. (אות ו').

מהן ג"ר שע"י מסך.

(נב) קומת הס"ג המאירה בבריאה, אע"פ שהם בחינת ג"ר, מ"מ רחוקים הרבה מס"ג המאיר באצילות, ונחשבים רק להארה מג"ר, כנ"ל תשובה נ'. ונקרא "ג"ר שע"י מסך", כי המסך דבחי"ב המשמש לקומת ס"ג דבריאה המתבר ונכלל עם הפרסא המסיימת אל האצילות, ונעשה מסך מפריש ומבדיל את כל הארת חכמה מחסדים, וע"כ הם נבחנים לאור של תולדה מג"ר דס"ג דאצילות, ואינם עצמות ג"ר. והם מכונים משום זה: ג"ר ע"י מסך. (אות ר"ט).

שלה, כי נתפשטה לפרצוף שלם. וע"כ בעולם התיקון, נמצאת הנוקבא חוזרת ונתבררת מהשבירה, ומשגת שוב את תנהי"מ שהיו לה לט"ת בעת גדלות נקודים, אלא לא בדרך התפשטות אל ב"ע אלא שנבנית מהם למעלה מפרסא של האצילות. הרי שכל מקורה של הנוקבא אינה אלא רק ד' הספירות תנהי"מ לבד, דהיינו מחזה דנקודים. ולמטה. ועל שם זה היא נקראת ד' ספירות דכלים דאחורים בלבד. (אות נ"ו).

מהו די ולא תתפשטו יותר.

מהן ג"ר דגוף.

(נג) תג"ת נבחנים לג"ר דגוף. וע"י לעיל תשובה ל"ד ול"ה. (א' תתפ"ח ד"ה והעלה).

(נו) הופעת המלכות המסיימת בנקודת החזה דיצירה, שעשתה שם גבול וסיום אל הקדושה, ה"ס שאמר לעולמו די ולא תתפשטו יותר. ע"י לעיל תשובה כ"ז. (אות ס"ב).

מהי גרון.

(נד) ג"ר דיצירה נקראים בשם גרון. וכן נבחן הגרון לבחינת כתר דגוף, כי הגרון דא"א הוא כתר לאו"א, והוא בינה שיצאה לבר מראש דא"א, וע"כ היא נחשבת לראש דבחינת הגוף. (אות ס"ד).

מהן דינין קשין מאד. (נח) כללות הניצוצין שנפלו בעת שביה"כ היו ש"ך ניצוצין. שהם שמונה מלכים שבכל אחד ד' בחינות ובכל בחינה ע"ס. וע"כ יש עשר פעמים ל"ב ניצוצין שהם ש"ך. אמנם המלכיות שבהם אינם יכולים להתברר בכל משך שתא אלפי שני, שהם ל"ב מלכיות, והם סוד ל"ב האבן, שלע"ל נאמר עליו והסירותי את ל"ב האבן מקרבכם. ואלו נקראים דינים קשים מאד. כי אין להם בירור במשך שתא אלפי שני. (אות י").

מהו דרך מסך.

(נט) ג"ר דבריאה, נתמעטו מאד ביחס הס"ג דאצילות, מפני שעברו דרך מסך ופרסא המסיימת של אצילות, אשר הבדיל לגמרי את הארת חכמה מהם. ע"י תשובה נ' ונ"ב. (אות ר"ט).

מהם ד' עולמות דקליפות.

(נה) ע"י לעיל תשובה ב'.

מהי ד' רומזת להנוקבא.

(נו) הנוקבא משורשה בוי"ת דנקודים, היא בחינת נקודת הסיום, הנקרא נקודת החזה, ששם נסתיימו ז"ת דנקודים בעת הקטנות. ובעת הגדלות ע"י אור חדש דע"ב ס"ג, שהחזיר אח"פ דכל המדרגות והתחברו למדרגתם, וגם תנהי"מ שיצאו לבר מסיום האצילות, חזרו גם הם ונתחברו אל הוי"ת דנקודים, הנה אז הרויחה הנוקבא את תנהי"מ האלו לחלקה, והם נעשו לט"ת

מהי ה' יתירה דיום הששי.

מהם ה"פ דקליפה.

(ס) ה' יתירה דיום הששי, היא רומזת על חסד החמישי הנגמר בשעה זו: כי יום ו' ה"ס יסוד, הכולל ה"ח וה"ג, שעד חצות נכנסים ה"ח והכולל אותם, ומחצות ואילך נכנסים ה"ג והכולל אותם. ונמצא בשעה חמישית נכנס חסד החמישי, ונמצא שנגמרו כל הששת ימים בבחינת החסדים שהם העיקר, כי אינו חסר עוד עד התשלום, וזלת הה"ג שלאחר חצות היום שאינם עיקרים כל כך, כי הם מקבלים מה"ח. וע"כ נחשב כניסת החסד החמישי לבחינת התשלום והגמר של ששת ימי המעשה ולהתחלת הארת יום השבת: ולכן מתחילין אז העולמות לעלות בעליות השבת. וע"ז רומז ה"ל' דיום הששי. (אות ע"ז).

(סג) עי' לעיל תשובה ג'.

מהי הרכנת ראש.

(סד) המוחין דס"ג שאו"א משפיעים לצורך הבריאה, אינם מבחינת זווג דאו"א שבמקומם, דהיינו ממקום עמידתם בחג"ת דאו"א, אלא שיורדים ומתיחדים עם ישויות המלבישם מחזה ולמטה דאו"א, ומתלבשים בו"ן, שאז מלכות דאמא נוגעת בהפרסא שמתחת האצילות, ובדרך זה נעשה המוחין דאו"א, ויוצאים המוחין בבחינת חסדים מופרשים מתכמה. וזווג דאו"א נקרא זווג "דהרכנת ראש" כי הג"ר מורכבים ומושפלים להודווג במקום נה"י דאו"א, ובבחינת המסך הכלול בפרסא וסיום האצילות עי' לעיל תשובה נ'. (אות קצ"ו).

מהי הארת מצח דא"ק.

מהו התחלקות הגוף על החזה.

(סא) בחינת הזווג הנעשה בעולם הנקודים, מכונה אור עינים, שהיא בחינת עביות דבחי"א ובחי"ב דהתלבשות. ובחינת הזווג שנעשה בעולם התיקון, היא בחי"א דהתלבשות ועביות דבחינת שורש, המכונה מצח. כמ"ש לעיל בחלק ח'. (אות י"ז).

(סב) עי' לעיל תשובה ל"א.

מהי התחלת העליות דשבת.

(סו) התחלת העליות דשבת, היא בע"ש בשעה חמישית בסוד ה' יתירה דיום הששי. עי' לעיל תשובה ס'. (אות ע"ז).

מהו הוי"ה דמ"ה דאלפין.

מהי התפשטות מבחורין.

(סב) ב' בחינות של אורות וכלים יש בעולם התיקון: א' הם מה שנשאר מאורות וכלים דע"ס דנקודים, וכן מה שנברר מהמלכים דמיתו, ואלו נקראים בשם ב"ן, או אור הישן, ומהם נעשה כל הנוקבין של פרצופי האצילות. ובחינה הב' הם מה שיצאו מחדש בהזווגים לצורך עולם האצילות גופיה, בסוד האור שיצא מהארת המצח דא"ק, וכן כל הזווגים שבעולם האצילות, הם נבחרים לבחינת אור חדש בערך האורות דב"ן, וה"ס "הוי"ה דמ"ה דאלפין" שיצא מהמצח דא"ק ומאלו האורות והכלים נבנו כל פרצופי הזכרים דעולם האצילות. (אות י"ז).

(סז) המוחין המתפשטים מעליון לתחתון, הנה עיקר המוחין ושורשם נשאר בהעליון בפנימיותו, ורק הארתם מתפשט מבחורין להעליון למקום התחתון. כי כל תחתון מלביש על חיצוניות דעליון. (אות ב').

מהי התרחקות מאור העליון.

(סח) כל הקרוב יותר למקום חלל הפנוי נבחן שנתרחק יותר מאור העליון. (אות ה').

מהן ו"ס ראשונות דבריה עד החזה.
 (ט) ו"ס ראשונות דבריה נחשבות
 כאלו היו בחינת בליטה מעולם אצילות,
 ע"י לעיל תשובה ל"ד. וה"ס ע' אמה ושירים
 שמוסיפים על העיר בסוד עיבורה של עיר.
 (אות פ"ד).

מהו זווג אר"א בהתלבשות זו"ן.

(ד) ע"י לעיל תשובה ל'.

מהם ו"ק ונקודה דקליפות דאצילות.

(ע) מטרם חטאו של אדה"ר, אחר שעלו
 כל העולמות לאצילות, מ"מ היו עוד בחינת
 קליפות ב"ד ספירות התחתונות דמקום
 ב"ע, אמנם לא היה להם שום בנין כלל,
 אלא ז"א דקליפה היה בבחינת ו"ק, ונוקבא
 דקליפה היתה בבחינת נקודה. וע"י להלן
 תשובה שנ"ג. (אות רכ"ט).

מהו זווג אר"א במקומם.

(ה) ע"י לעיל תשובה ס"ד.

מהו זווג דחיצוניות למלאכים.

(ז) אין בכלים פנימים דפרצופי
 אצילות, רק ג' כלים כח"ב, שבהם מתלבשים
 נר"ן, והאורות דיחידה חיה מתלבשים תוך
 אור הנשמה. והם נקראים גם כן מוחא
 עצמות גידין, אבל הכלים דזו"ן נפרדו
 מהגוף, ונעשו לכלים חיצונים מקיפים, והם
 בחינת הכלים דעור ובשר, שאינם כלים
 גמורים אלא רק בחינת מקיפים על הכלים
 פנימים דגוף. אמנם יש בהם הארת רוח
 נפש שהם מקבלים מהכלים פנימים. וע"כ
 יש ב' בחינות נפש רוח בגוף: א' ג"ר
 האמיתיים המלוכשים בעצמות וגידין, ב' הם
 ג"ר דחיצוניות המלוכשים בהכלים החיצונים
 דעור ובשר.

מהו ז"א דגוף.

(א) ספירת נצח הוא ז"א דגוף, כי
 ה' הבחינות כח"ב זו"ן נקראים בגוף תג"ת
 נ"ה. ע"י לעיל תשובה ל"ח ל"ט. (א' תתפ"ח
 ד"ה והעלה).

מהו ז"א נועל הבריה.

(ב) היינו בחי"א שהמסך הזה דבחי"א,
 המוציא ע"ס בקומת ו"ק בלי ראש, הוא
 הנועל את הבריה, שכל מה שעובר משם
 ולמטה הוא בחינת ו"ק בלי ראש, דהיינו
 כמדת היצירה. (אות ל"ט).

מהו ז"א צריך להיות כמו א"א.

(ג) א"א מלביש על תג"ת דעתיק,
 שהוא תג"ת דנקודים, כי ג"ר דעתיק לקחו
 את הג"ר דנקודים, וז"ת דעתיק את ז"ת
 דנקודים. ולפיכך אחר שיתבררו כל הכלים
 הנשברים דז"ת דנקודים, אז יחזור ז"א

והנה מזווג הכלים פנימים של הפרצוף,
 נולדים נשמות בני אדם. ומזווג הכלים
 החיצונים של הפרצוף, שהם הכלים דעור
 ובשר, נולדים נשמות המלאכים. וע"כ
 נבחנו הנשמות לפנימיות העולמות, כי
 יוצאים מן הכלים הפנימיים של הפרצוף.
 והמלאכים נבחנו לחיצוניות העולמות,
 משום שיוצאים מהכלים החיצונים של
 הפרצוף. (אות קס"ח).

מהו זווג דפנימיות לנשמות.

(ז) ע"י לעיל תשובה ע"ו.

מהו זווג לפרקים.

עח) זווג הב' דאו"א, שהוא בהרכנת ראש, בהתלבשות ישו"ת וזו"ן, נק' זווג לפרקים. כי בקביעות הם במקומם מלבישים על חג"ת דא"א, אלא כדי ליתן מוחין לבריאה הם יורדים לתנה"י דא"א להתלבש בישו"ת וזו"ן. (אות ר"ב).

מהו זווג שלם.

עט) זווג דאו"א להשפיע נשמות ומוחין דהולדה בשביל זו"ן נקרא זווג שלם. (אות קצ"ו).

מהו זווג תדירי.

פ) בחינת הזווג דאו"א במקומם נקרא זווג תדירי. ע"י לעיל תשובה ע"ח. (אות ר"ב).

מהם זו"ן דגוף.

פא) ע"י לעיל תשובה ל"ח.

מהם זו"ן דקליפה אב"א.

פב) מטרם החטא דעצה"ד לא היה שום בנין בקליפות והיו רק בוי"ק ונקודה שזה נקרא זו"ן אב"א. ע"י לעיל תשובה ע'. (אות רכ"ט).

מהם זו"ן דקליפה דאצילות.

פג) אין קליפות אלא מבחינת נפילה לבי"ע, וע"כ אין קליפות כנגד ג"ר, כי גם בשביה"כ, לא יצאו לבי"ע אלא הז"ת דנקודים, אבל מאחורים דכתר ואו"א וישו"ת דנקודים, לא נפל כלום לקליפות, אלא שנשארו באצילות במקום זו"ן, ורק ביטול בעלמא היה בהם מחמת נפילתם מראש לגוף. כי כל הנשאר באצילות אין שם בחינת קליפה ח"ו, בסו"ה לא יגורך רע.

אמנם כאן בחטא דאה"ר, כבר עלו

העולמות לאצילות, וזו"ן הלבישו את הג"ר, כי ז"א היה במקום א"א, והנוקבא במקום או"א עלאין, ומחמת החטא נפלו האחורים שלהם לקליפות. והנה בוי"ן אלו שעלו במקום ג"ר, יש ב' בחינות: א' כי להיותם זו"ן, אשר הכלים דאחורים שלהם באו מבי"ע ממקום הקליפות, ע"כ אחר שחזרו ונפגמו חוזרים ונופלים אל המקום שמשם באו, דהיינו אל הקליפות דבי"ע. ובחינת ב' יש בהם, כי אחר שעלו והלבישו לג"ר, הרי האחורים צריכים ליפול לאצילות בבחינת ביטול לבד ולא ליפול לקליפות, וע"כ יש בהם ב' בחינות נפילות: א' היא שורשי הקליפות שהם אחורים דבחינת ג"ר שנתבטלו מהם כנ"ל, והם שנשארו באצילות, אבל אינם ח"ו בחינת קליפות רק שורשים לבד. ובחינת ב' הם בחינת הכלים דאחורים דזו"ן, שכבר נבררו ועלו מהקליפות דבי"ע, ונעשו לבחינת אצילות, שעתה מחמת פגם החטא חזרו ונפלו לקליפות. אבל אלו מקומם תחת האצילות ולא למעלה מפרסא ח"ו. (אות רל"ג).

מהי זוהמא דהתוכא דדהבא.

פד) נודע, שכללות הבחינות שנפלו בשביה"כ, הם ש"ך ניצוצין: שמונה מלכים, שבכל אחד ד' בחינות, וע"ס בכל בחינה שבהם, הם בגימטריא ש"ך. ומתחלקים: לט"ר דכל בחינה שיש להם בירור והם בגימטריא רפ"ח ניצוצין. ולמלכיות דכל בחינה, שאין להם בירור בשתא אלפי שני, שהם ל"ב מלכיות שבלי"ב בחינות. ואחר שנבררו כל העולמות ונתקנו מהשבירה, דהיינו מטרם חטאו של אדה"ר, נשארו עוד אלו הלי"ב מלכיות הנ"ל בלי שום בירור, והם הנקרא "היתוכא דזוהמא דדהבא", דהיינו הפסולת הנשאר אחר כל הניכוח שאין בו עוד שום תועלת. (אות יוד).

מהי זיהרא עילאה.

פה) מפאת חטאו של אדה"ר נסתלקו

הנר"ן דבי"ע דאצילות שהיה לו קודם החטא. ומן הכלים לא נשאר בו אלא כלי דכתר, ומן האורות לא נשאר בו אלא אור הנפש, כי יש ערך הפוך בין אורות לכלים. ונמצא שט"ר דאורות נסתלקו ממנו וחזרו לשורשם, כי אין בחינת נפילה באורות, כנודע. ואלו הט"ר דאורות נקראים "זיהרא עילאה". (אות קכ"ה).

מהם חיצוניות ופנימיות דכלים.

מהם זכרים ונקבות שבבי"ע.

פז) הנה תחילה יצאו הע"ס דנקודים מהווג שבנקבי עינים דא"ק, אשר ג"ר שבהם נשארו עכ"פ מבחינת הקטנות וז"ת דנקודים נשברו פו"א. ואח"כ נעשה הווג במצח דא"ק, ויצאו הע"ס דאצילות וג' העולמות בי"ע. ומאלו הב' מיני וווגים הנ"ל יצאו הזכרים והנקבות דאבי"ע: מהווגים שבמצח דא"ק, יצאו כל הזכרים דאבי"ע. ומהווג הקודם שבנקבי עינים דא"ק, נתקנו כל הנוקבין דאבי"ע: מג"ר דנקודים שנשארו נעשו הנוקבין דעתיק ודא"א ודא"א, ושאר הנוקבין נבררו כולם מן הקליפות. (אות י"ז).

מהי זנבא.

פז) עי' להלן תשובה רל"ז.

מהן ז"ת דבינה דגוף.

פח) ב"ש ת"ת התחתונים נבחנים לז"ת דבינה דגופא. (א' תתפ"ח ד"ה והעלה).

מהן ז"ת דבינה דראש.

פט) ג"ר דבינה דראש, מכונים נקבי עינים. וז"ת דבינה דראש, מכונה און. (שם).

מהי חורבא.

צ) גם העוה"ז מתחלק לבי"ע, ומקום

קליפות, כי מקום המקדש, הוא בריאה דעוה"ז, וארץ ישראל היא יצירה דעוה"ז, וחול"ל היא עשיה דעוה"ז, והמדבריות ומקומות חורבא, הוא מקום הקליפות דעוה"ז. (אות מ"ד).

צא) ענין החיצוניות ופנימיות דכלים, נעשה עם צמצום הב'. כי מחמת השיתוף דמדת הרחמים בדין, שעלתה המלכות למקום בינה ונעשה הווג בנקבי עינים, יצאו כלוה אח"פ לבר מן המדרגה, ונפלו אל המדרגה שמתחתיה, וכן אח"פ דראש נפל לבחינת גוף, ואח"פ דגוף נפל לבי"ע ונעשו לחלל פנוי. וכן נבחן שו"ן דראש שמתחת נקבי העינים נפרדו מע"ס דראש, והיו למקיפים דחיה יחידה, וזו"ן דגוף נפרדו והיו לכלים חיצונים מקיפים דלבוש והיכל. וכן הכלים דכל פרצוף לא נשאר בהם אלא בחינת ג"ר דכלים, הנקראים מוחא, עצמות, גידין. אבל הבשר ועור נעשו למקיפים. וכן כל פרצוף מתחלק על החוה, כי מחוה ולמעלה לא שלט בו צמצום הב' כלל, כי הם הכלים דהב"ד חג"ת עד החוה, שאפילו בנקודים היו נמצאים למעלה מהפרסא, והסיום שנעשה בצמצום ב' וכו' הרי שמכח הצמצום ב' נתחלקו הע"ס לב' בחינות, לכלים דפנים שעליהם לא שלט צמצום הב'. ולכלים דאחור, שהם אח"פ או תנה"י שכבר שלט עליהם צמצום הב'. וכן כל אלו ההבחנות הנ"ל נמשכים מזה השורש כי אח"פ דראש נעשו לאחורים וחיצוניות דראש. ותנה"מ דגוף, נעשו לחיצוניות ואחורים דגוף. במלה אחת, בכל מקום שתמצא איזה הבחן בין אחור ופנים או פנימיות וחיצוניות, הם נמשכים מן התחלקות הע"ס לב' בחינות, מחמת עלית מלכות המדווגת למקום נקבי עינים, ומחמת עלית מלכות המסיימת למקום החוה.

ומה שנאמר בכ"מ שחיצוניות דעליון נעשה פנימיות לתחתון, או אחורים דעליון

מהן חיצוניות מצד אחר.

צו הכלים שמחזה ולמטה, נקראים בשם חיצוניות הפרצוף, כי כל נה"י הם לבר מגופא. ונבחנום לבי"ע, ותחילה מתחלקים לפנים ואחור, כי הב"ש ת"ת, להיותם בחינת ז"ת דבינה דגופא, נקראים פנים. מפני שאין מיעוטה מחמת עצמה אלא מחמת שהיא שורש אל הו"ן. ונהי"מ נקראים אחורים, שעיקר היציאה לחוץ מאצילות נופל עליהם. וע"כ יש ב' בחינות חיצוניות: א' חיצוניות מצד פנים, שהם ב"ש ת"ת. ב' חיצוניות מצד אחור, שהם נהי"מ. ומלכות שבחיצוניות מצד אחור, נבחנו בשם חיצוניות דחיצוניות דאחור. והנה החיצוניות מצד פנים, נעשה למקום בריאה. והחיצוניות מצד אחור בלי המלכות, נעשה למקום עולם היצירה, והחיצוניות דחיצוניות דאחור, שהוא המלכות, נעשה למקום עשיה. (אות א' וה').

מהן חיצוניות מצד פנים.

צח ע"י לעיל תשובה צ"ו.

מהן חיצוניות דחיצוניות דאחור.

צט ע"י לעיל תשובה צ"ו.

מהי חלה דאלף הא' דבריאה.

ק) חלה בינונית היא אחד מחמשים. ואדה"ר היה תופס ג' עלמין ב"ע, שהם שתא אלפין דרגין דנשמתין, וחלק א' מחמשים שבהם הוא ק"ך. והנה אדה"ר הוא חלתו של עולם, כי אחר החטא לא נשאר בו כי אם בחינת חלה, והיה צריך להשאר בו ק"ך דרגין דנשמתין, אמנם לא נשאר בו כי אם ק' דרגין. והטעם הוא כי באלף הראשון דבריאה, שהם או"א דבריאה, לא זכה בהחלה שלהם, כי אם מעשרה פרצופים שמוז"ן דבריאה ולמטה. (אות קי"ג).

נעשה פנים לתחתון, אין בזה, משום חילוף הבחינות, אלא משום שכל אח"פ דעליון, ירד אל המדרגה שתחתיו, ע"כ נמצא תמיד שאחורים דעליון שהם אח"פ והפנים דתחתון שהם גו"ע ונקבי עינים, הם שניהם דבוקים זה בזה. וע"כ בעת שהעליון מתקן את האחורים שלו מתקן עמו יחד גם הפנים דתחתון, ומכאן הכלל דאחורים דעליון הוא פנים לתחתון. או חיצוניות דעליון הם פנימיות לתחתון. וזכור זה, כי הוא מפתח גדול. (אות קס"ח).

מהו חוץ לארץ.

צב) העשיה דעוה"ז, נבחן בשם חו"ל. ע"י לעיל תשובה צ'. (אות מ"ד).

מהו חותם.

צג) השם חותם מורה ב' בחי': א' שאין הנחתם עצמות החותם. וב' שאין בחינת דקה בהחותם שלא תהיה בהנחתם ממנו. (אות קנ"ו).

מהו חזה.

צד) חזה הוא מציין המקום שבו נעשה בחינת הסיום של צמצום ב'. וע"כ מחזה ולמעלה דכל פרצוף או מדרגה, נבחן לכלים דפנים, שאפילו הצמצום ב' לא נגע בהם מאומה. ומחזה ולמטה נבחנום לכלים דאחורים, להורות שכבר יש בהם איזה מיעוט של צמצום הב'. וע"י לעיל תשובה צ"א. (אות ס"ו).

מהי חיצוניות.

צה) ע"י לעיל תשובה צ"א.

מהן חיצוניות כלים.

צו) ע"י לעיל תשובה צ"א.

מהו חלון פתוח.

קא) המסך דבחי"ב, שעליו נעשה הזווג דאז"א לצורך עולם הבריא, נבחן למסך מפסיק על אור החכמה, ורק אור חסדים המופרשים מחכמה מושפע להם דרך המסך הזה, והוא מטעם שרגליה נוגעות בהפרסא שבין אצילות לבריא, והמסך דבחי"ב שביסוד שלה נכלל בהפרסא, המסיימת לכל הארת אצילות. ולפיכך נבחן פי יסוד דאמא, ששם נעשה הזווג לצורך הבריא, בשם פי יסוד סתום, או חלון סתום, או מסך בפי החלון, כי החלון המשפיע האורות אל הבריא, הוא סותם על אור החכמה. אבל המוחין דס"ג דאצילות, אע"פ שגם אמא משמשת במסך דבחי"ב בפי היסוד שלה, אמנם שם אין המסך סותם על אור חכמה, ויכולה לעלות ולקבל חכמה בעת שיש לה מ"ן, וע"כ נבחן שם המסך בשם חלון פתוח, כי הוא פתוח שם לקבל חכמה. וכן נקרא פי יסוד פתוח מאותו הטעם, כי אין שם מסך מפסיק שיסתום על החכמה. (אות כ"ט).

מהו חלון צר.

קב) המסך דבחי"ג נבחן בשם חלון צר, וכשז"א מקבל הארת חכמה הוא מקבל דרך המסך הזה. ונקרא חלון צר, משום שהוא צר מחסדים וארוך בחכמה, כלומר, שהוא בחינת יסוד דאבא החסר מהשפעת חסדים לגמרי, ואין בו אלא אור חכמה בלי חסדים. והשפעת חסדים מכונה רחב, והשפעת חכמה מכונה ארוך, כנודע. (אות ל').

מהו חלל פנוי.

קג) מכאן צמצום הא' שנעשה על המלכות היא מסיימת על אור העליון, כי לא תוכל לקבל אותו, ונמצא האור נפסק מחמתה. וה"ס נקודה דעוה"ז שהוא חלל פנוי, וריקן מכל אור להיותה עומדת מתחת מלכות המסיימת. וע"י צמצום הב' עלתה

המלכות במקום בינה וסיימה האור בבינה דגופא במקום החזה, דהיינו החזה דפרצוף תנה"י דא"ק, ופרצוף נקודות דס"ג דא"ק, ושם הופרס פרסא, ומפרסא ולמטה נעשה חלל פנוי וריקן. ואח"כ בסבת שביה"כ דז"ת דנקודים פו"א, שנפלו בהחלל הפנוי שמתחת הפרסא, נתפשט גם המקום החלל שמהפרסא ולמטה בבחינת כלים דפנים וכלים דאחור, שהם: חב"ד תג"ת עד החזה, הנקראים כלים דפנים, ותנה"מ שמחזה ולמטה הנקראים כלים דאחורים ומקום הכלים דפנים נעשה לבחינת קדושה, ונתבררו שם פרצופי ב"ע, ומחזה ולמטה נשאר לגמרי חלל פנוי וריקן, שה"ס י"ד ספירות עד לעולם הזה, דהיינו מקום הכלים דתנה"י שנשברו העומדים שם. ואחר החטא דאדה"ר, נפגמו העולמות מאד עד שד"ת דיצירה הקדושה, וכל ע"ס דעשיה דקדושה, ירדו ונתלבשו במקום י"ד ספירות דקליפות.

באופן, שמבחינת צמצום א', היה רק הנקודה דעוה"ז, בבחינת חלל פנוי וריקן ומקום הקליפות. וע"י צמצום ב', נעשה סיום הקדושה במקום החזה של הנקודות דס"ג דא"ק, שמשם ולמטה נשאר חלל פנוי ומקום הקליפות. ואח"כ ע"י נפילת הכלים דז"ת דנקודות, ירד מקום סיום דקדושה עד לתחזה דמקום ב"ע של עתה. ורק י"ד ספירות אחרונות נעשו לחלל פנוי, דהיינו מחזה דיצירה ולמטה. ואח"כ ע"י החטא דעצה"ד, ירדו המחזה ולמטה דיצירה דקדושה, עם העשיה דקדושה, למקום הקליפות וחלל פנוי, ונמצא שירד נקודת הסיום דקדושה יותר למטה, אלא לא עד לנקודה דעוה"ז, רק עד הבינה דמלכות דעשיה, הנקראת קרקע ג"ע התחתון. ומשם ולמטה נעשה עתה המקום חלל פנוי לגמרי. והנה מצד אחד תמצא שע"י שביה"כ וחטא של עצה"ד, נתמעט החלל הפנוי, כנ"ל. כי ירד ממקום הפרסא שמתחת האצילות עד לקרקע ג"ע התחתון. אכן מצד ב', השיגו הקליפות כח להבנות בד' עולמות אבי"ע דקליפות, בסו"ה זה לעומת זה עשה אלקים. ובאמת תלויים

זה בזה, כי מחמת התפשטות הקדושה יותר למטה השיגו הקליפות כח לעלות יותר למעלה. ואין להאריך כאן. (אות ג' ואות ס"א. ובע"ח שער ג' פ"ג).

מהו חלל פנוי דעוה"ז.
(קד) ע"י לעיל תשובה ק"ג.

מהו חלל פנוי דבי"ע.
(קה) ע"י לעיל תשובה ק"ג.

מהי חלתו של עולם.
(קו) ע"י לעיל תשובה ק'.

מהו חצי ת"ת.

(קז) חצי ת"ת, פירושו מחוזה ולמטה, כי ת"ת כולל ע"ס ו"ק וג"ר, וג"ר עד החוזה נחשב לחציו, וז"ת שמחוזה ולמטה עד הסיום דת"ת נחשב ג"כ לחציו. (אות ב').

מהי חשכת ב' בחינות דחיצוניות.

(קח) מחוזה ולמטה נקרא חיצוניות הפרצוף ומתחלק לב' בחינות: פנים, ואחור שב"ש ת"ת נקראים חיצוניות מצד פנים: ונהי"מ נקראים חיצוניות מצד אחור. וב' בחינות אלו, נפלו לחלל הפנוי שתחת סיום רגלי א"ק, בעת צמצום הב' שעלתה מלכות המסיימת למקום החוזה דפרצוף נקודות דס"ג דא"ק, מטרם שעלתה מלכות המזדווגת לבחינת הזווג שבנקבי העינים, ואז נפלו לבחינת חלל הפנוי שבנקודה דעוה"ז, ונחשבו אלו ב' הבחינות כמו החלל פנוי שמתחת סיום רגלי א"ק. (אות ג').

שמתחת האצילות, ואח"כ ע"י שבי"כ דז"ת דנקודים ונפילתם למטה מפרסא, נתפשט גם מקום בי"ע לבחינת פנים ואחור, דהיינו לבחינת פרצוף דחב"ד חג"ת נהי"מ, שעד החוזה שבו, נעשה מקום לכלים דפנים אחר שיתבררו לקדושה, ונעשה התחום שבת במקום החוזה הזה, שהם נבחרים לט"ז ספירות שהם ע"ס דחב"ד דמקום בי"ע, ושש ספירות עד החוזה דתג"ת דמקום בי"ע. וי"ד ספירות שמחוזה ולמטה, נעשה מדור קבוע אל הקליפות, והם מחוץ לתחום, כי שם חלל פנוי וריקן מכל אור. ואלו י"ד ספירות הם ד"ס תחתונות דחג"ת, וע"ס דנהי"מ של מקום בי"ע. (אות פ"ח).

מהן טפות כלים חיצוניים.

(קי) מתוך שלא יכלו להתברר לבחינת כלים גמורים להתלבשות הקדושה, רק ג' הכלים הראשונים כח"ב, כי זו"ן נפרדו ללבוש והיכל, ע"כ רק בחינת ג' הכלים מוחא עצמות גידין, נחשבים לכלים גמורים פנימים, כלומר שהאור מתלבש בהם בשלימות. אבל ב' פרצופי בשר ועור נעשו לכלים חיצוניים בהפרצוף, וע"כ יש נר"ן פנימים, המתלבשים בכלים הפנימים. ויש נ"ר חיצוניים המתלבשים בכלים חיצוניים הנ"ל. ומטפות הזווג של הכלים פנימים יוצאים נשמות בני אדם. ומטפות הזווג דכלים חיצוניים יוצאים נשמות המלאכים. (אות קס"ח).

מהן טפות כלים פנימים.

קיא) ע"י לעיל תשובה ק"י.

מהן ט"ז ספירות עליונות תחום שבת.

(קט) בחינת הסיום שנעשה על אור העליון, מכח המלכות המסיימת אותו, נקרא תחום שבת. שמתחילה היה זה בהפרסא

מהם י"א סמני הקטורת.

קיב) הסיגים שנשארו אחר כל הבירורים, ה"ס ל"ב האבן, שאין בהם שום תועלת, כי לא יתבררו עד לע"ל, בסו"ה

והסרתי את ל"ב האבן מקרבכם. ואלו הניצוצין קדישין שנשארו שבויים שם שהם ניצוצין קטנות מאד, ה"ס י"א סמני הקטורת. (אות י"א).

מהן י"ד ספירות מדור לקליפות.

ק"ג ע"י לעיל תשובה ק"ט.

מהן י"ד ספירות מחוץ לתחום.

ק"ד ע"י לעיל תשובה ק"ט.

מהן י"ד ספירות פנויים וריקנים.

ק"ט ע"י לעיל תשובה ק"ט.

מהן י"ד ספירות תחום העולמות.

ק"ט ע"י לעיל תשובה ק"ט.

מהי יציאת האור דרך העינים.

ק"ז בעת שעלה מלכות המזדווגת ממקום הפה לנקבי העינים, נעשה הווג שם, ויצא האור דרך נקבי העינים, ולא דרך הפה. (אות ו').

מהי יציאת רגלים מחוץ לתחום.

ק"ח מחזה ולמטה דיצירה ועשיה, ירדו מחמת החטא למקום י"ד הספירות התחתונות ונתלבשו במדור הקליפות. ובשבת יש להם עליה לאצילות. ולכן נאסר הוצאת רגלים מחוץ לתחום שבת, שהוא החזה הנ"ל, כדי שלא להורידם שוב למקום הקליפות כמו שהיו בחול. (אות צ"ו וצ"ז).

מהי יצירה.

ק"ט מקום יצירה, נעשה מבחינת ז"א גופא, שנחשך ויצא למטה מסיום האצילות, בעת עליית המלכות המסיימת לחזה דפרצוף נקודות דס"ג, הנקרא חיצוניות מצד אחר. ע"י לעיל תשובה צ"ז, וע"כ נחשב היצירה

לאחרים של ז"א דאצילות. ובעת תיקון ב"ע בראשונה, שנתקנו מבחינת פנים דאחרים של ז' המלכים דמיתו, היה כבר עולם היצירה במקום ז"א דאצילות, להיותו האחרים שלו. ולאחר החטא ירד ירידה גדולה, כי הד"ת דיצירה נתלבשו תוך מדור הקליפות. והמוחין שמקבל הם יוצאים על מסך דבחי"א. שהוא מסך של ז"א מבחינת ו"ק בלי ראש. וה"פ של עולם היצירה, הם בקומת השלישים האמצעים והתחתונים דנה"י דא"א, שהם ג"כ בחינת חיצוניות מצד אחר כמו המקום יצירה, כי השלישים העליונים דנה"י דא"א, שהם בחינת חיצוניות מצד פנים, לא נתלבשו רק בעולם הבריאה, שהם בחינת ג"ר דנה"י שהם חסרים ביצירה. ואלו ב' חלקים תחתונים דנה"י דא"א מתלבשים בו"ק דו"ק דא"א עלאין, והם בו"ק דישסו"ת, והם בו"ק זו"ן. (אות ה', ואות פ"ג. ואות צ"ג. ואות רכ"ד עד רכ"ח).

מהי יצירה נתלבשה בעשיה.

ק"כ מקודם החטא בתחילת יציאת ב"ע מן השבירה, היו מקום ע"ס דיצירה בד"ת דז"א דאצילות, ושש ראשונות דבריאה. ומקום ע"ס דעשיה, בד"ת דבריאה ושש ראשונות דיצירה. ואחר החטא, נפלו הע"ס דיצירה למקום העשיה שמקודם החטא, כי שש ראשונות דיצירה נפלו למקום שש תחתונות דעשיה שמקודם החטא, וד"ת דיצירה נפלו יותר למטה, כי נפלו למדור הקליפות. (אות מ"ח).

מהי יצירה דעוה"ז.

קכ"א ארץ ישראל היא בחינת יצירה של עוה"ז. (אות מ"ד. ואות מ"ט).

מהי יצירה ועשיה אב"א.

קכ"ב בבחינה השניה דע"ש, שד"ר של עשיה היו במקום הנוקבא דז"א דאצילות,

והיצירה כולה במקום ז"א דאצילות, הנה אז היו היצירה ועשיה אב"א כמו זו"ן אב"א, כי העשיה היתה מלבשת רק מחזה ולמטה דיצירה אב"א. (אות פ"ז).

מהי ירידת ב' בחינות דחיצוניות.

קכו) הכלים שמחזה ולמטה, שירדו למטה מסיום דצמצום ב' כנ"ל תשובה קכ"ה, נקראים ג"כ כלים חיצונים, ויש בהם ב' בחינות: א' הוא חיצוניות מצד פנים, שהם ב"ש תחתונים דת"ת, וב' הוא חיצוניות מצד אחר, שהם נהי"מ, ושניהם ירדו לחלל פנוי בעת צמצום ב'. (אות ג').

מהי יצירה ועשיה פב"פ.

קכג) בבחינת השלישית דע"ש, שגם שש התחתונות דעשיה, עלו למקום נוקבא דאצילות, אז הפכה העשיה פניה כנגד פני היצירה פב"פ, כדמיון זו"ן פב"פ. (אות פ"ז).

מהי יצירה צריכה להיות כז"א דאצילות.

קכד) ג' העולמות ב"ע, נבררו מהכלים וניצוצין שמחזה ולמטה דו' המלכים דנקודים שנשברו. וזו"ן דאצילות, נבררו מכלים שמחזה ולמעלה דו' המלכים, כגודע. ולפיכך גמר בירורם של ב"ע הוא, שיתחברו ויתחברו אל זו"ן דאצילות, שהם הכלים שמחזה ולמעלה שלהם. ולפיכך יצירה שהיא האחרים דז"א, מחויב לעלות למקום ז"א דאצילות דקטנות, המלביש מטבור ולמטה דא"א. כי אז צריך ז"א להלביש את א"א. ומחזה ולמטה דז"א, יהיה בחינת מחזה ולמטה דא"א, ואז עולה הבריאה לב"ש ת"ת שמחזה עד הסיום דת"ת. והיצירה עולה לנה"י שלו, והעשיה למקום הנקבה. הרי שישסו"ת וזו"ן של עתה בחול, העומדים במקום הכלים דאחרים של א"א, הוא מקום ג' עלמין ב"ע. וז"ס שז"א צריך להיות א"א, ובי"ע כאחרים של א"א, שהם מקום ישסו"ת וזו"ן של עתה. (אות פ"א ופ"ב).

מהם כ"ד ספירות פנוים.

קכו) בבחינה השניה דע"ש קודם החטא, כשב"ע עלו לאצילות, חוץ משש תחתונות דעשיה, נסתיים הקדושה בהחזה דבריאה, שאלו שש הראשונות דבריאה היו בסוד עיבורה של עיר, הנחשב עוד על העיר, דהיינו האצילות. ולכן לא נשארו חלל פנוי רק כ"ד ספירות: ד"ת דבריאה ועשרים דיצירה ועשיה. ע"י לעיל תשובה כ"ג. (אות פ"ה).

מהם כ"ז מדרגות דז"א.

קכח) ג' לבושים יש בגוף, שהם ע"מ, ובנוקבא הם ג"פ ע"ס, שהם ל' ספירות. אבל בז"א, שאין בו אלא ט"ס והוא חסר מלכות, כי הנוקבא בכללה היא המלכות שלו, נמצאים ג' לבושי הגוף שלו, שהם רק כ"ז ספירות. (אות קס"ה).

מה כח ג"ר באמא.

קכט) ג"ר דבריאה שהם ממוחין דס"ג דאמא, אינם ג"ר אמיתיים אלא רק בחינת כח ג"ר דאמא. כי המסך שבפרסא, שעליו יצאו מוחין אלו, כבר הפסיקו הארת אצילות מהם, שהוא עצמות ג"ר דאמא, וע"כ לא

מהי ירידת האחרים לחלל הפנוי.

קכה) בעת צמצום ב' שעלתה מלכות המסיימת למקום בינה דגופא של פרצוף תנה"י דא"א, שהוא החזה, הנה אז ירדו הכלים דאחרים דפרצוף זה לחלל פנוי, כי הכלים שמחזה ולמטה הנקראים כלים

נשאר בהם כי אם כח ג"ר דאמא. (אות ר"א).

הפנימים, והם רק מקיפים מסביב הכלים הפנימים. (אות ק"ז).

מהם כלים דאחורים.

קל) המחזה ולמטה דכל פרצוף, נבחנו לבחינת הכלים דאחורים דאותו פרצוף, שהם ב"ש תחתונים דת"ת ונהי"מ. וב"ש ת"ת נבחנו לפנים שבאחורים. ועיקר האחורים הם נהי"מ. ע"י לעיל תשובה צ"ז. (אות קמ"ג וקמ"ה).

מהם כלים דחיצונים.

קלא) הכלים דאחורים שמחזה ולמטה דכל פרצוף נקראים לפעמים כלים חיצונים של הפרצוף. (אות א').

מהם כלים דפנים.

קלב) הכלים שמחזה ולמעלה, דהיינו חב"ד חג"ת עד החזה, נקראים תמיד כלים דפנים. והטעם, כי החזה הוא בחינת נקודת הסיום דצמצום ב', וע"כ יש בו פרסא בגוי מעוהי דוגמת הפרסא שמתחת האצילות, המבדיל בין הכלים שלמעלה מחזה, שהם בחינת אצילות, ובחינת הכלים דפנים דאותו פרצוף. ובין הכלים שמחזה ולמטה, שהם בחינת בי"ע, ובחינת הכלים דאחור דאותו פרצוף. ולפיכך כל אחיותם של הקליפות הוא רק בכלים דאחורים, אבל בכלים דפנים של הפרצוף, אין להם שום אחיזה כלל, כי אפילו הדינן דצמצום ב' לא פגע בהם מעולם. (אות קמ"ג).

מהם כלים פנימים.

קלג) הע"ס מתחלקים על כלים פנימים וכלים חיצונים. כי אין בהפרצוף רק ג' כלים פנימים כח"ב, או מותא עצמות גידין, אבל זו"ן נפרדו מכלים של הפרצוף בסוד לבוש והיכל. וע"כ ב' הכלים בשר ועור שהם בחינת זו"ן הם רק כלים חיצונים, בלתי גמורים, ואינם מתחברים עם הכלים

מהי כמות שיעור מקום.

קלד) ע"י לעיל תשובה ט"ז.

מהן כנפים.

קלה) המלכות דאמא אינה נכנסת לעולם בבחינת המוחין דז"א, ובחינת הקטנות דה"ת בעינים קבוע בה תמיד, ועי"ז משמרת זו"ן בניה מן החיצונים, בסוד כנפים המפסיקים בין זו"ן ובין החיצונים, שהמה חופפים על עור הזו"ן מבחוץ, ואין לחיצונים מה לינק, כי לא יצא מזו"ן ולחוץ דרך הכנפים רק אור מועט מאד, כלומר, המופרש מהארת חכמה מחמת הכיסוי דכנפים שהם בחינת אור קטנות, כנ"ל. גם בחינת הפרסא מתחת האצילות נעשה ממלכות דאמא הנ"ל, וע"כ נקרא הפרסא בשם נעל של זו"ן, כי שומרים רגלי הזו"ן מן החיצונים, מכח הכיסוי של הפרסא שלא תעבור דרכה רק אור מועט, שאין בה מהארת חכמה כלום. (אות ל"ב).

מהי כסות.

קלו) כשיש דינין בזו"ן, דהיינו כל שהוא חסר ג"ר, יכולים הקליפות להאחו באחורים שלו, דהיינו בהכלים שמחזה ולמטה. ולהשמר מהם, נעשה התיקון דאב"א. שאחוריהם ביה ופניהם מגולים כלפי חוץ, ומהפנים אינם יכולים לינק. ותיקון זה דהסתרת האחורים נקרא כסות. ולכן עולם היצירה שהוא ו"ק בלי ראש, הוא צריך לבחינת כסות הנ"ל. ולפיכך נעשה העשיה בבחינת ג' גו ג', כדי להעשות בחינת כסות על היצירה, שלא יוכלו החיצונים לינק מהם. ולפיכך יש בעולם היצירה ב' בחינות: שאר, וכסות. שאר: הם המוחין להחיות אותו. וכסות הוא בחינת הכיסוי דעולם העשיה שמכסהו מחיצונים. אבל בעשיה יש רק שאר

לבד, כי אינו צריך לכסות מאחר, כי הוא בעצמותו הוא הכסות. כנ"ל. (אות קל"ה).

מהו כסא הכבוד.

קלז) הע"ס דמוחין דאמא מתפשטים בעולם הבריאה: הג"ר נקראו כסא, הו"ק נקראו שש מעלות לכסא, והמלכות מתלבשת במלכות דבריאה, ונקראת כסא דין, תכלת, סנדלפון. כי ה"ס"ר דמוחין הם בחינת כסא הרחמים, ומלכות היא כסא דין. פירוש: כי המוחין דאמא המאירים בבריאה, יוצאים על מסך דבחי"ב שבפי יסוד דאמא הכלול בפרסא שמתחת רגלי הנוקבא דו"א, שהוא מטעם התלבשות אמא בנוקבא ונמצא רגלי אמא נוגעים בפרסא, שהוא כח הסיום של האצילות ובחינת הדין. וע"כ נקראים הג"ר דאמא המתלבשים בפנימיות כחב"ד דבריאה, בשם כסא הכבוד, מורה על כח הפרסא הכלול במסך, שעל ידי האו"ח שלו, יצאו כל המוחין דג"ר אלו, ולכן אע"פ שהוא כסא, מלשון מכסה על אור האצילות שה"ס הכבוד, עכ"ז הוא כסא רחמים, שהרי כל המוחין באו מהתלבשות באו"ח הזה. אמנם בסוף המוחין בסיומם, נמצא מתגלה כח הסיום בעצמו, המסיים על המוחין, שה"ס מלכות המסיימת, והנה שם מתגלה כל כח הדין הכלול בהפרסא, וע"כ מכונה המלכות דאמא, המתלבשת שם בסיומא, בשם כסא דין, כי הדינים שבה עומדים שם. וכן תכלת, מלשון, ויכל העם מלהביא וכו'. כי כח ג"ר דאמא, שה"ס הרחמים לא יכלו לעבור דרכה ולמטה. וכן מטעם זה נקרא סנדלפון, כמו הסנדל השומר על הרגלים מפני החיצונים. והנה נתבאר שהמוחין דאמא שבבריאה בכללן, נקראו כסא הכבוד, כי האצילות ה"ס הכבוד, ומתוך שהמוחין יצאו על מסך הכלול בפרסא המסיימת האצילות, נמצאים גם הם בחינת כיוסו על הכבוד. אמנם ה"ס"ר של המוחין נבחנים לכורסיא דרחמי, להיות בהם כח ג"ר דאמא. אבל המלכות דמוחין, שהם בחינת הפרסא המסיימת עצמה, נקראת

מהו כסא דין תכלת סנדלפון.

קלח) ע"י לעיל תשובה קל"ו.

מהו כורסיא דרחמי.

קלט) ע"י לעיל תשובה קל"ו.

מהם כתרים דנשמות אדה"ר.

קמ) מקודם החטא היה לאדה"ר גר"ן מבי"ע דאצילות, ולאחר החטא נסתלקו ממנו ה"ס"ר דאורות דכל ספירה וספירה מגר"ן דאצילות שלו, עם ה"ס"ת דכלים, דכל ספירה מגר"ן, ולא נשאר בו אלא אורות דנפשות דכל ספירה וכלים דכתרים שבכל ספירה, וגם הם לא מבחינת אצילות, אלא מבי"ע לאחר הפרסא, כי הבי"ע נפגם מחמת חטאו, וירד לאחר הפרסא דאצילות. וענין השארת כתרים דכלים ואורות דנפשות, הוא מטעם ערך ההפוך שבין כלים לאורות, כי כל עוד שאין בו אלא כלי דכתר, לא יוכל להתלבש בו אלא אור היותר קטן שהוא אור הנפש, כנודע. (אות קכ"ה).

מהם כתרים דכלים ואורות דנפשות.

קמא) ע"י לעיל תשובה ק"מ.

מהן ל' ספירות שהיו מתחלה חלל וריקים.

קמב) מטרם תיקון ג' עולמות בי"ע היה כל מקום בי"ע חלל פנוי, מטעם שמלכות המסיימת שמתחת רגלי א"ק, עלתה למקום החוזה דפרצוף תנהי"מ דא"ק. וכן אחר שנתקנו ג' העולמות בי"ע, ואחר שעלו בבחינה הג' דע"ש מקודם החטא, לישסו"ת וזו"ן דאצילות, נשארו שוב שלשים

ספירות דמקום ב"ע בבחינות חלל פנוי, כי הבי"ע כבר נסתלקו מהם. (אות צ"ג).

מהן לי מדרגות דנוקבא.

קמג) יש ג' לבושים בגוף הנוקבא, שהם עי"מ דאחור שלה, ובכל לבוש יש י"ס, והם נקראים לי מדרגות של הנוקבא. (אות קס"ו).

מהו לבוש אמצעי.

קמד) ג' הלבושין דנוקבא, הם עי"מ, ולבוש של היניקה הוא לבוש האמצעי שלה. ולבוש דעיבור הוא לבוש החיצון. ולבוש דמוחין הוא לבוש הפנימי שלה. (אות קס"ה).

מהו לבוש חיצון.

קמה) עי' לעיל תשובה קמ"ד.

מהו לבוש חיצון דאמא.

קמו) כשאמא מתלבשת בו"ן, כדי ליתן מוחין לבריא, נחשבת הנוקבא דז"א ללבוש החיצון דאמא, שעל ידיה היא משפעת המוחין לבריא. כי אין עולם הבריא יכול לקבל אלא מנוקבא דז"א, כי היא העליון שלה. (אות ל"ה).

מהו לבוש פנימי.

קמו) עי' לעיל תשובה קמ"ד.

מהם מאה אמה דאדה"ר.

קמח) עי' לעיל תשובה כ'.

מהם מאה כתרים דאדה"ר.

קמט) עי' לעיל תשובה כ'.

מהי מדבר.

קנ) העוה"ז נחלק לבי"ע ומדור הקליפות שמקום המקדש הוא בריאה שבה, וארץ ישראל הוא יצירה שבה, וחול הוא עשיה שבה. והמדבר הוא מדור הקליפות. (אות מ"ד).

מהו מדור הקליפות.

קנא) מתחילה היה כל מקום ב"ע מדור הקליפות, ואחר שביה"כ דז"ת דנקודים פו"א, ונפלו לבי"ע, נתערבו הפנים ואחור זה בזה, ומתוך כך נתפשט מקום ב"ע גם לבחינת כלים דפנים, ונעשה בהם לי ספירות, שהם חב"ד חג"ת עד התוהו לכלים דפנים, ותנה"י שמחזה ולמטה לכלים דאחור. אמנם היו כלולים זה בזה מטרם הברור, ואח"כ בעולם התיקון נבררו הכלים דפנים דז"ת דנקודים שלא היו שבידתם מחמת עצמם, אלא מטעם היותם מחוברים עם הכלים דאחורים, והמה נעשו לזו"ן דאצילות. ואח"כ נבררו בחינת האחורים דז"ת מהקליפות שהמה ג' עלמין ב"ע, אמנם לא כל האחורים אלא רק בחינת הפנים דאחורים, שהם הרפ"ח שנכללו ונתערבו באחורים, אבל בחינת המלכיות שבהם, שהם ל"ב מלכיות הנקראות ל"ב האבן, לא יכלו להתברר עוד ונשארו בחינת קליפות, שאין בהם שום תועלת. ולפיכך נתחלק אחריהם גם המקום ב"ע, כי הג' עלמין ב"ע, שהם נבררו מהכלים דפנים דאחורים, לקחו מקומם מהחזה דמקום ב"ע ולמעלה. והקליפות שהם בחינת האחורים דאחורים, לקחו מקומם מחזה דמקום ב"ע ולמטה המתחס אליהם. והם י"ד הספירות שנעשו למדור קבוע אל הקליפות דהיינו רק במשך שיתא אלפי שני בעת שאין שום ברור ותיקון לל"ב האבן, אמנם בגמר התיקון כשיתגלה הוויג בה"ת שנגנוה ברדל"א, בסוד אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. הנה אז יקוים והסירותי את ל"ב האבן וכו',

ויתבטלו כל הקליפות, ואז ישובו כל ל' הספירות דבי"ע להיות אצילות. (אות נ"ה).

מהו מדור קבע לקליפות.

קנב) ע"י לעיל תשובה קנ"א.

מהם מחיצות.

קנג) מלכות דבינה, שאינה נכללת במוחין דז"א, ונשאר תמיד באור הקטנות, היא מקפת את הזו"ן מוחין להם, ומגינה עליהם בסוד מחיצה כדי שלא יוכלו החיצונים להתאחז בו"ן. וה"ס המלבושים ומנעלים דזו"ן, כי השמירה שמתחת רגליהם בסוד הפרסא שמתחת האצילות ה"ס נעל. ומה שמסבבת עליהם בכל קומת גופם ה"ס מלבושים. (אות ל"ג).

מהם מחיצה ולבוש.

קנד) ע"י לעיל תשובה קנ"ג.

מהי מיעוט הירח.

קנה) ע"י לעיל דף אלף תתמ"ג תשובה פ"ב.

מהו מלבוש דצדדים.

קנו) ע"י לעיל תשובה קנ"ג.

מהו מלבוש שמתחת רגליו.

קנז) ע"י לעיל תשובה קנ"ג.

מהו מלכות אין לה אור מעצמה.

קנח) המלכות אין לה אור מעצמה, דהיינו ע"י זווג שבפרצופה עצמה, כי כבר נזכר המסך, ולא נשאר בו אלא שורש דעביות, ע"כ אינו מספיק לבחינת זווג דהכאה, וכל מה שיש בה צריכה לקבל מהזווג שנעשה בז"א בעלה. (אות מ"א).

מהי מלכות המזווגת.

קנט) מלכות של ראש, שבה נתקן המסך לזווג דהכאה עם אור העליון, היא מכונה "מלכות המזווגת". והיא המעלה או"ח ע"פ מדת העביות שבמסך המתוקן בה, ומלבשת הע"ס דאו"י ממטה למעלה. ואח"כ היא מתפשטת מינה ובה עם האו"ח שלה ממעלה למטה ומוציאה הע"ס דגוף עד שמגיעה "למלכות המסיימת" שלה, שבה נפסק המדרגה. (א' תתפ"ח ד"ה והעלה).

מהי מלכות המסיימת.

קס) ע"י לעיל תשובה קנ"ו.

מהי מלכות נועלת את היצירה.

קסא) ויש להבין היטב ענין הג' עלמין ביי"ע, כי מצד אחד אנו אומרים שהם אחורים דישסו"ת וזו"ן, שהבריאה היא מעביות דבחי"ב, והיצירה היא מעביות דבחי"ג, והעשיה היא מעביות דבחי"ד. ומצד ב', אנו אומרים שעולם הבריאה יצא על מסך דבחי"ב, והיצירה על מסך דבחי"א, והעשיה על מסך דבחינת שורש. שלכאורה סותרים אהדדי.

והענין הוא, כי אמת הוא שהם בחינת אחורים דישסו"ת וזו"ן, והם בחי"ב וג' וד', אלא הבריאה מתוך שהיא בחינת אחורים דישסו"ת, שהיא ממקורה אור דחסדים בלבד, יכלה לקבל מוחין דג"ר מבחי"ב. אבל היצירה להיותה בחי"ג הצריכה להתארת חכמה, לא יכלה לקבל ממסך דבחי"ב אור דחסדים לג"ר שלה, כי אינה מספיק לה, וע"כ לא יכלה להתברר מכלים דיצירה רק בחי"א לבד, כלומר ו"ק בלי ראש. ועולם העשיה שהיא בחי"ד הצריכה להתארת היחידה, לא יכלה להתברר ממנה אפילו מבחינת הזווג היוצא על מסך דבחי"א, רק בחינת עביות דשורש, שהוא כלי דכתר היותר נך, כי הוא לבדו היה יכול להתברר מהבחי' ד', ולא יותר.

והנה המלכות דבריא ה"ס מלכות המסיימת שעלתה בפרסא דאצילות, כנ"ל. אשר המוחין דבריא הורידו אותם עד המלכות דבריא כנ"ל בתשובה קל"ז. עש"ה. עכ"ז היה יכול להתברר עוד על בחינת המסך דז"א דבריא, בבחינת עביות דבחי"א מכלים דיצירה, שהם אחורים דבחי"ג, שאין בהם משהו מבחי"ד, ואחר שהובררו המוחין דיצירה, שוב ירדה המלכות דבריא שיש בה כח הבחי"ד אל המלכות דיצירה. והמלכות הזו בירדה אח"ז, הכלים דעשיה שהם מאחורים דבחי"ד, אמנם לא יכלה לברור מהם אלא רק עביות דבחינת שורש, שהיא בחינת הכתרים שבהם שעליהם יוצא קומת מלכות לבד, שה"ס ג' גו ג', באור הנפש הנקרא אור נה"י.

ועם זה תבין מ"ש הרב שמלכות דבריא ה"ס סנדלפון, ונודע שסנדלפון הוא בעולם העשיה, אמנם עם הנ"ל תבין, כי באמת אותה המלכות דבריא ירדה וביררה את עולם העשיה, אחר שירדה למלכות דיצירה. והדברים עמוקים ואין להאריך יותר. וז"ס שהמלכות נועלת את היצירה. כי מתוך שאין לה אלא בחינת עביות דשורש המספיק רק לאור הנפש, הרי אינה יכולה לקבל מאור הרוח כלום, כי כל עוד שאין שם אלא כלי אחד דכתר, אינה יכולה לקבל כי אם הנפש, והיא אינה יכולה לברר אפילו הכלי דחכמה כמו היצירה, וע"כ אין לה רוח, הרי שהמלכות נועלת את אור הרוח שביצירה, שאף משהו לא יוכל לעבור מאור הרוח אל העשיה. כמבואר. (אות ל"ט).

מהו מסך ממש מפסיק.

קסב) מתוך שהמסך דחי"ב נכלל יחד עם הפרסא המסיימת האצילות, נעשה המסך לבחינת מסך ממש מפסיק את כל הארת חכמה מהחסדים. ע"י לעיל תשובה נ"ב. (אות ל"א).

מהו מסך מפסיק.

קסג) ע"י לעיל תשובה קס"ב.

מהו מסך בפי החלון.

קסד) ע"י לעיל תשובה ק"א.

מהו מסך קרוב.

קסה) אם המסך אינו מעכב על אור הג"ר נקרא מסך קרוב, להיות שיש לו איזה קרבה אל החכמה, וקרבה זו נקרא ג"ר, שאינו עצמות אלא כח ג"ר שבאמא, אבל המסך דיצירה, שהוא מעכב על אור הג"ר לגמרי, נקרא מסך וריחוק. (אות ל"ו ול"ז).

מהו מסך וריחוק.

קסו) ע"י לעיל תשובה קס"ה.

מהי מציאות זווג.

קסז) במקום שיש השרשה דצמצום ב', יש שם מציאות זווג לתקן את הכלים הנשברים ולהוציאם מהקליפות וזה מתחיל בישסו"ת שמחזה ולמטה דאו"א, בסוד הוא"ו דמילוי דהוי"ה דס"ג. ע"י לעיל תשובה ל"ו. (אות י"ח).

מהו מקום ביי"ע.

קסח) בעת צמצום ב' שהמלכות המסיימת עלתה להבינה דגופא של הפרצוף תנה"י דא"ק ופרצוף דנקודות דס"ג, ויצאו הב"ש תחתונים דת"ת ונהי"מ למטה ממלכות המסיימת לחלל הפנוי, המה נעשו אז לבחינת המקום של ביי"ע. כי הב"ש, ת"ת, נעשו למקום בריאה. ונה"י למקום יצירה, ומלכות למקום עשיה. (אות ח).

מהו מקום חורבה.

קסט) ע"י תשובה ק"נ. ותשובה צ'. ולהלן תשובה ק"ע.

מהו מקום ישוב.

קצ) כמו שהמקום ב"ע בכללו נחלק לג"ע ב"ע שהם מדור הקדושה, ולהי"ד ספירות שהם מדור קבוע אל הקליפות. כן העזה"ז נחלק למקום ישוב הכולל ב"ע: שהם מקום המקדש ארץ ישראל ותו"ל. ולמקום חורבא שהם המדבריות שאין שם ישוב בני אדם ארץ לא עבר אדם שם. (אות מ"ד).

מהו מקום המקדש.

קצא) ע"י לעיל תשובה ק"ע.

מהו מקום הנוקבא.

קעב) ה' ספירות שבאחרים דו"א הם מקום הנוקבא, דהיינו מחזה ולמטה. וטעם הדבר ע"י לעיל תשובה נ"ו. (אות נ"ו).

מהו מקום סיום או"מ.

קעג) נקודת הסיום של אורות דיושר דהיינו הקו א"ס, היא ג"כ נקודות הסיום של העיגולים ויושר דמקיפים, הן בצמצום א' והן בצמצום ב'. אלא ההפרש הוא כי באורות דיושר נמצאת נקודת הסיום למטה ושם מעכבת את האור מלהתפשט עוד. ובאורות דמקיפין נמצא נקודת הסיום במרכזם, באופן כי העיגול היותר פנימי דמקיפים שהוא האחרון שלהם, הוא המקיף סביבות הנקודה המסיימת את היושר, ומקום הנקודה היא בחינת חלל פנוי הן מאו"פ והן מאורות המקיפים. (אות ד').

מהם מקיפי נקודים.

קעד) ע"י לעיל אות מ"ו.

מהו משבר ובוקע המסך.

קעה) מטבע של כל מסך הוא לעכב על אור העליון שלא יעבור מטבורו ולמטה, וע"כ כשהאור העליון נפגש בו נעשה זוג

דהכאה, כי הוא מדחה האור לאחוריו ומעלה או"ח ומלביש האו"י. כגודע. ולפעמים אור העליון מתגבר על המסך ומשבר כח העיכוב שבו ועובר דרך בו ממנו ולמטה, והוא נקרא שבירה ובקיעה וזה הוא בעת מיעוט הירח, כי ה"ט דפרצוף האחור דנוקבא בקעו את המסך והפרסא שמתחת האצילות ועברו בו למטה לבי"ע. (אות רל"ג).

מהי נוקבא נקראת ד'.

קעו) עיין לעיל אות נ"ו.

מהי נוקבא צריכה להיות כאו"א.

קעז) מבחינת מוחין הקבועים באצילות עומד א"א במקום ז"א ואו"א במקום נוקבא: כי א"א מלביש חג"ת דעתיק הנמצאים במקום חג"ת דנקודים שהם ז"א ואו"א מלבישים מפה ולמטה דא"א, שהוא מחזה ולמטה דנקודים ששם בחינת מקום הנוקבא דז"א. וכשיושלם הבירורים של הז"א יחזור אז לג"ר דא"א שהוא מקומו האמיתי. וכן כשיוגמרו בירורי הנוקבא תחזרה לג"ר דאו"א ששם מקומה האמיתי כנ"ל. וגם מקודם גמר התיקונים בשבתות עולה הז"א למקום א"א והנוקבא לאו"א, אמנם מלבד שאין זה בקביעות הנה גם הבי"ע נשאר חלל וריקן מכל אור. ובגמר התיקון יהיה זה בקביעות ורגלי האצילות יתפשטו לבי"ע. (אות פ"ב).

מהן ניצוצין קטנות מאד.

קעח) גם בבחינות השבירה שאין להם בירור עוד מטרם גמר התיקונים שהם הקליפות הנקראים ל"ב האבן, יש עוד בהם שיורין מניצוצין קדישין, שה"ס י"א סימני הקטורת, והם אמנם ניצוצות קטנות מאד. (אות י"א).

מהן ניצוצין קרובים לאו"א.

קעט) אין העליון מברר מהקליפות אלא את התחתון הקרוב למדרגתו, למשל או"א אינם מבררים רק להו"א אשר הניצוצין שלו קרובים לאו"א, וכן בכל המדרגות. והטעם כי כל ענין העליה והתיקון שהתחתון מתקן ע"י העליון הוא מפאת שאח"פ דעליון דבוקים תמיד בגו"ע של התחתון, וע"כ הם מתתקנים עמו. כנודע, וזה לא יתכן רק במדרגה הסמוכה אליו, שבה מונחים האח"פ שלו, משא"כ במדרגה שמתחת התחתון שלו שאין לו עמו שום חיבור. (אות כ"ב).

בשר ועור, אין האורות דרוח נפש יכולים לירד מעצמות וגידין אליהם להתלבש שם, כדי ליתן מקום לאורות דחיה יחידה להתלבש בהכלים דמוחא ועצמות, משום שאלו הכלים דבשר ועור אינם כלים גמורים פנימים אלא רק בחינת כלים חיצונים שאינם ראויים להלביש נפש רוח פנימים, וע"כ מוכרחים החיה יחידה להתלבש תוך אור הנשמה. ועכ"ז מקבלים הכלים דעור ובשר בחינת הארת נפש רוח מהנפש רוח שבהכלים הפנימים, והם נקראים נפש רוח דחיצוניות (א' תתקפ"ו ד"ה ומכאן).

מהם נר"ן דפנימיות.

קפג) אין בהפרצוף אלא ג' כלים כח"ב שבהם מתלבשים נר"ן, והם הנקראים נר"ן פנימים. ויש בחינת רוח נפש המתלבשים בכלים דזו"ן שהם בשר ועור הנקראים כלים חיצונים, והם נקראים נפש רוח דחיצוניות. עיין לעיל תשובה קפ"ב. (א' תתקפ"ו ד"ה מכאן).

מהי נעל דבריהא.

קפ) המסך דז"א נועל את הבריהא, שהוא מסך דבחי"א, שהעובר על ידו הוא בחינת ו"ק בלי ראש, ונמצא נועל את אור הבריהא, שהוא בחינת ג"ר, שלא יעבור ממנו ולמטה כלום, וכן משמרו מן החיצונים, וע"כ נקרא בשם נעל. (אות ל"ט).

מהי נעל דיצירה.

קפא) הנעל דיצירה המשמר על אורותיו שלא יעברו ממנו ולמטה וכן מיניקת החיצונים, נעשה ממסך דמלכות בבחינת עביות דשורש, שהעובר ע"י אינו אלא בחינת נה"י חסר תג"ת, דהיינו נפש חסר רוח. ע"י לעיל תשובה קס"א. (שם).

מהי נשירת אברים דאדה"ר.

קפד) מקודם החטא היה לו לאדה"ר נר"ן דאצילות, ולאחר החטא נשרו כל אברי נשמתו, ולא נשאר בו כי אם אור הנפש בכלים דכתרים. ע"י לעיל תשובה מ"ג. (אות קי"ט).

מהם נפש רוח דחיצונית.

קפב) יש ב' בחינות נפש רוח בהע"ס. הא' הם נפש רוח המתלבשים בכלים פנימים עצמות וגידין. הב' הם נפש רוח המתלבשים בהכלים החיצונים דעור ובשר. והטעם כי אין בהפרצוף רק ג' כלים כח"ב, שהם נקראים מוחא עצמות גידין, שבהם מתלבשים נר"ן, אבל לחיה יחידה אין כלים אלא שהם מתלבשים תוך אור הנשמה שבכלי דמוחא, ואע"פ שיש עוד ב' כלים

מהי נשמה דבי"ע היא אלהיות.

קפה) כבר נתבאר שיש נר"ן פנימים ונפש רוח דחיצוניות. ואלו דנר"ן פנימים נחשבים לבחינת נשמה דבי"ע, ומהם גולדים נר"ן דצדיקים שהם בחינת אלקיות. והנ"ר דחיצוניות עליהם נאמר משם יפרד, כי כל הנולד מהם הם בחינת חיצוניות בי"ע, שהם נפרדין ואינם אלקיות, דהיינו המלאכים ורקיעים והיכלות וכו'.

מהם נפש רוח דבי"ע דפירודא.

קפו) עי' לעיל בתשובה קפ"ה.

מהו סוריא.

קפו) עי' (אות ע"א וע"ב).

מהו סיום או"מ עגולים.

קפת) הסיום דיושר הוא עצמו הוא המרכז המסיים להעגולים.

מהו סיום כלים דפנים.

קפט) נקודת החזה היא הסיום דכלים דפנים. ועי' לעיל תשובה צ"ד. (אלף תתקכ"ח אות ס"ו).

מהו סיום דצמצום א'.

קצ) היא ממעל לנקודה דעוה"ז.

מהו סיום דצמצום ב'.

קצא) היא הפרסא המסיימת לאצילות.

מהו סנדלפון.

קצב) עי' לעיל תשובה קל"ח.

מהם ע' אמה ושירים.

קצג) שש הספירות הראשונות דבריאה עם נקודת החזה המסיימתם, הם בחינת עיבורה של עיר, וה"ס ע' אמה ושירים הנחשבים עוד כהעיר עצמה, כי כן אלו ז' הספירות דבריאה, נחשבים כמו גוף האצילות אע"פ שהם כבר למטה מפרסא דאצילות. והטעם עי' לעיל תשובה ל"ד. (אות פ"ד ובאו"פ ד"ה ובולטין).

וטעם הדבר, כי האורות מבררים הכלים: ואור הנפש מברר כלי דכתר, ומתלבש בו. וכשאור הרוח מברר כלי דחכמה אז יורד הנפש לכלי דחכמה והרוח מתלבש בכלי דכתר. ואור הנשמה מברר כלי דבינה, ואז יורד הנפש לכלי דבינה והרוח לכלי דחכמה והנשמה מתלבשת בכלי דכתר.

והנה אור החיה צריך לברר הכלי דז"א הנקרא בשר, ואז היה יורד הנפש לכלי דז"א והרוח לכלי דבינה, והנשמה לכלי דחכמה, והחיה היה מתלבשת בכלי דכתר. וכן אור היחידה צריך לברר הכלי דמלכות, ואז היה יורד הנפש לכלי דמלכות, והרוח לכלי דז"א, והנשמה לכלי דבינה, והחיה לכלי דחכמה ואור היחידה היתה מתלבשת בכלי דכתר.

אמנם מטעם הגניזו דאו"א הפנימים והגניזו של המלכות ברדלי"א, אין האורות דחיה יחידה יוצאים כי אם בוק"ק שלהם, והמה חסרי השלימות, וע"כ אינם יכולים לברר ב' הכלים עור ובשר שיהיו יכולים להתלבש אורות פנימים, וע"כ אין הנפש רוח יכולים לירד מהכלי דחכמה בינה ולהתלבש בכלים דז"א ומלכות הנקראים בשר ועור, והמה מוכרחין להתלבש בהכלים דחכמה ובינה, ולכן גם אור הנשמה מוכרח להשאר בכלי דכתר, ונמצא שאין כלי לחיה יחידה שיוכלו להתלבש בהם, ומוכרחים להתלבש תוך אור הנשמה. וכל זה הוא בעולם אצילות.

אמנם בעולם הבריאה, שהאורות דחיה יחידה חסרים שם לגמרי, להיותם נמצאים מתחת הפרסא המסיימת האצילות אלא רק שמקבלים הארת חיה יחידה מן פרצופי האחור דהנוקבא דז"א, שירדה שם בעת מיעוט הירח, כנודע. וע"כ אין מתבררים מהכלים דעור ובשר אלא שיעור קלוש מאד, כי שיעור האורות דחיה יחידה המבררת אותם הם רק בחינת אורות דאחורים. ולפיכך תולדותיהם היוצא מאלו הכלים החיצונים דבריאה הם פירודא ואינם אלהיות. (א' תתק"פ ד"ה הל'. וא' תתקפ"ד ד"ה הכלים).

מהו עבר הירדן.

מהי עונה.

קצד) ע"י (אות ע"א).

קצח) בעולם הבריאה, יש ג' בחינות: שאר, כסות, ועונה, אבל ביצירה אין בחינת עונה, כי עונה פירושו זווג להוליד תולדות, ולכן בבריאה שיש שם מוחין דג"ר דאמא, יש זווג להוליד נשמות למלאכים דיצירה. אבל ביצירה עצמה שאין שם ג"ר. אין שם עונה, אלא רק שאר כסות לבד. דהיינו רק זווג להחיות העולמות, ולא להוליד נשמות. שזה נקרא שאר. וזווג זה דלהחיות העולמות נוהג ג"כ בעולם עשיה. רק בחינת כסות שהוא בחינת מכסה בפני החיצונים, אינו נוהג שם כלפי עצמה, כי היא עצמה כולה היא בחינת כסות על עולם היצירה. (אות קל"ב עד קל"ח).

מהם עגולי נקודים הפסיקו בין רגלי א"ק לאחוריהם.

קצה) ע"י לעיל תשובה מ"ו.

מהו עובר בולט לחוץ מגוף.

קצו) ע"י לעיל תשובה ל"ד.

מהו עולים מאליהם.

מהי עיבורה של עיר.

קצט) ע"י תשובה קצ"ג.

מהו עיקר האור ושרשו.

ר) כל תחתון נולד ויוצא בפה דראש דעליון שלו, ויורד משם ומלביש להעליון מבחוץ. ונבחן שעיך האור של התחתון נשאר בעליון, ולהתחתון מגיע רק בחינת ענף ממנו. (אות ו').

מהי עיר.

רא) בשבת כשהעולמות עולים לאצילות, נבחן עולם האצילות בשם עיר, כי שם כל הישוב, ועליה נאמר אל יצא איש ממקומו ביום השבת. ועד החזה דבריאה, ה"ס ע' אמה ושירים, שמוסיפים על העיר בסוד עיבורה של עיר. ומשם עד החזה דיצירה, ה"ס אלפים אמה תחום שבת. ומחזה דיצירה ולמטה הוא מדור קבוע של הקליפות, ושם הוא מחוץ לתחום שבת, שאסור לצאת שם, בסו"ה אל יצא איש ממקומו ביום השבת. (אות פ"ד).

קצו) הנה בכלל יש ב' עיבורים: עיבור א', הוא נעשה ע"י העליון, שהוא בעת שהתחתון נמצא עוד בקליפה ואין לו שום מציאות בקדושה, ואז מתתקן עם אח"פ דעליון, דהיינו בעת שהעליון מעלה ומתקן את אח"פ שלו, נמשכים אחריהם גם גו"ע דתחתון, ומתתקנים עמהם, מטעם היותם תמיד דבוקים זה בזה. כנודע. וזה היה בע"ש בבחינה הראשונה מטרם שנברא אדם הראשון, כי אז היו העולמות עולים מאליהם, שכל אחד ואחד היה נברר ע"י העליון שלו, והתחתון עצמו לא היה יכול לסייע את עצמו, כי עוד לא היה לו מציאות כלל. וע"כ נבחנו אז שהיו עולים מאליהם, כלומר שלא ע"י עצמם.

ועיבור ב' הוא, לאחר שנולד התחתון ונגמרו המוחין דקטנות שלו, ואז הוא עולה מעצמו לעיבור ב', כי מכיון שיש לו מציאות של קטנות, כבר הוא יכול לעלות לעליון מכח עצמו. וזה היה העליות של העולמות, ונשמת אדם הראשון, לצורך המוחין דבחינה השניה דע"ש, כי כל אחד היה עולה לעליון שלו ע"י עצמו. וה"ס שאדה"ר אחר שנולד היה מסקל ועוק וגדר את הכרם והחזיר לזו"ן פב"פ. שפירושו הוא לצורך העליות דבחינה השניה דע"ש קודם החטא. (אות צ"ט).

מהי עליה בלי מעשה התחתונים.

(רב) ע"י לעיל תשובה קצ"ו.

מהי עליה מאליו.

(רג) ע"י לעיל תשובה קצ"ו.

מהי עלית האור מחצי ת"ת ולמטה.

(רד) הנה בפועל לא נעשה ענין צמצום הב' רק בפרצוף נקודות דס"ג דא"ק, המלוּבש בתוך פרצוף תנה"י דא"ק מטבורו ולמטה. ובו עלה מלכות המסיימת דעוה"ז, אל נקודת החזה שלו, והוציא את הכלים שמחזה ולמטה לבחינת חלל פנוי, שהם נעשו המקום לבי"ע. וכן כל הענינים שנחתדשו עם צמצום ב' מתחילים רק מטבור דא"ק ולמטה. כי כל מיעוט מתחיל לשלוט רק ממקום יציאתו ולמטה, ולא כלום למעלה ממקום יציאתו.

אמנם הזווג להוציא הע"ס דנקודים על הדרכים של צמצום הב', היה מוכרח לצאת בהעליון ממנו, שהוא פרצוף הכללי דס"ג דא"ק, מבחינת מה שהוא כולל טעמים ונקודות יחדיו, שנמצא מתחיל בפה דע"ב דא"ק, ומסתיים בנקודה דעוה"ז, בשוה עם פרצוף א"ק הפנימי, לפיכך נבחן גם בו ענין עלית מלכות המסיימת אל חצי ת"ת, שהוא חצי בינה דגופא, ובו נמצא שכל המקום שמטבור ולמטה דכללות הפרצוף ס"ג, הכולל טעמים ונקודות יחדיו, נעשו לחלל פנוי מסכת עלית ה"ת בחצי בינה דגופא, שהוא חצי ת"ת דס"ג דא"ק הזה, ונמצא האור שהיה במקום זה שמטבור ולמטה דא"ק עד סיום רגלין שבעוה"ז, היה מוכרח כולו להסתלק משם ולעלות למעלה מטבור דא"ק, ועד"ז מלכות המזדווגת שהיתה בפה דס"ג דא"ק, עלתה למקום נקבי העינים דס"ג דא"ק, ושם יצא הזווג לצורך התחתון שהם הע"ס דנקודים.

אמנם אע"פ שנעשו אלו השינוים בס"ג דא"ק, אינם נחשבים בו לשנוים ממש, אלא

לבחינת עליות מ"ן כדי להאציל להתחתון שלו, אבל כלפי עצמו לא נעשה שום שינוי, כי העליון אינו מתפעל מחמת המיעוטים שבתחתון. ורק זה השינוי נעשה בו, כי זה האור דס"ג דא"ק הכללי, שהיה מתפשט מטבורו דא"ק הפנימי עד סיום רגליו, כנ"ל, שעלה מכח עלית מלכות המסיימת בבחינת מ"ן, הנה הוא נשאר כן, כלומר, כי נעשה שם בטבור בחינת הסיום דס"ג דא"ק, ע"ד שהיו מלפנים הטעמים שלו, ושוב לא ירד עוד לסיום רגליו.

וטעם הדבר הוא, כי מטבור ולמטה הוא מקומו של הנקודות דס"ג, שנתחבר כולו עם המלכות דא"ק, ע"כ נקבע מקום זה שמטבור ולמטה, לבחינת המדרגות של צמצום ב': הן בתנה"י דא"ק הפנימי, ששם עיקר האור הזה, הנקרא מ"ה וב"ן דא"ק, והן בע"ס דנקודים המלבישים למ"ה וב"ן הזה מבחוץ. אבל למעלה מטבור דא"ק הפנימי, ששם עצמותו של פרצוף ס"ג דא"ק, אין שם מבחינת צמצום ב' ולא כלום. ונודע שאין ענין מיעוט ופגם נוהג באורות אלא רק בכלים, וע"כ האור של מטבור ולמטה לא נתמעט כלום אלא עלה למעלה מטבור דא"ק, ושם מסתיים, כי לא יוכל לירד אל הכלים שנתמעטו ע"י צמצום הב'. (אות ב').

מהי עלית האור מטרם יציאתו מעינים.

(רה) היציאה מעינים, פירוש, הזווג שנעשה שם בנקבי העינים, שהוציא הע"ס דנקודים במדתן. וענין עלית האור, היה מטרם זה, שפירשו שעלתה מלכות המסיימת למקום בינה דגופא, ונסתלק האור מהכלים שמחזה ולמטה, וכן עלית המלכות המזדווגת לנקבי העינים, שהוציאה הזו"ן לבר מרישא. ובעת הזה נעשה נפילת הכלים שמחזה ולמטה דנקודות דס"ג לבחינת חלל הפנוי שמתחת רגלי א"ק. ואח"ז נעשה הזווג בנקבי העינים ויצאו העיגולים ויורד דקטנות הנקודים, והם החזירו את הכלים שמחזה ולמטה למקומם הקודם, אלא בבחינת חלל

פנוי וריקנים מכל אור, מחמת כח הסיום שבפרסא המעכב על אור העליון שלא יעבור אליהם. כגודע. (אות ב' וג).

מהי עליה דמוסף שבת.

(רו) עליה דמוסף שבת דומה לבחינת הראשונה דאדה"ר שהיה לו בעת לידתו. (אות צ"ט).

מהי עליה דמנחת שבת.

(רו) עליה דמנחת דשבת, דומה לבחינת שניה שמקודם החטא, שז"א במקום א"א ונוקבא במקום או"א, ובי"ע במקום ישו"ת וזו"ן דאצילות, חוץ משש תחתונות דעשיה, שהם בשש ראשונות דבריאה. (אות ק').

מהו עץ הדעת.

(רח) עצה"ד הוא בעשיה, והיינו בחינת המחזה למטה שנקרא עשיה. ועיקרו של המחזה ולמטה, הוא קו האמצעי שהוא יסוד, כי היסוד נקרא עץ. וז"ס שצדק העץ רשע על תגע ב. (אות מ"ח).

מהי עשיה דעוה"ז.

(רט) חוץ לארץ ה"ס עשיה דעוה"ז. (אות מ"ד).

מהי עשיה צריכה להיות בנוקבא דאצילות.

(רי) ע"י לעיל תשובה קכ"ד.

מהו ע"ש אחר חצות.

(ריא) בע"ש אחר חצות מתחילים העולמות, לעלות. שה"ס ה' יתירה דיום הששי. ע"י לעיל תשובה ס'. (אות ע"ז).

מהם עתיק א"א וא"א וזו"ן דקליפות. (ריב) ע"י לעיל תשובה ב' וג'.

מהו פב"פ דזו"ן דקליפות.

(ריג) מסבת חטאו של אדה"ר נפלו ט"ת דנוקבא, ונתלבשו בנוקבא דקליפות, ונבנית בפרצוף שלם ע"ס, ונעשו זו"ן דקליפה בבחינת פב"פ. (אות רל"ד).

מהו פו"ח.

(ריד) ע"י לעיל תשובה קל"ב. ותשובה צ"א.

מהם פו"ח.

(רטו) ע"י לעיל תשובה קל"א ותשובה צ"א.

מהם פו"ח דבי"ע.

(רטז) עיקר פנימית וחיצונית: הנה המקום בי"ע, הנעשה מכלים דאחורים דפרצוף נקודות דס"ג, הוא החיצונית. וכל מה שבתוך המקום הזה דהיינו העולמות ומה שבהם, שהם נבררו מהאחורים דז"מ דמיתו, הם הפנימיות בי"ע. אמנם יש עוד כמה מיני פנימיות וחיצונית: א' פו"ח שבע"ס דפרצוף בי"ע, שג' כלים כח"ב, שבהם מתלבשים נר"ן פנימים, הם פנימיות דע"ס. וב' הכלים זו"ן, או עור ובשר, שבהם מתלבשים נר"ן דחיצונית, וכן הארת המקיפים דחיה יחידה, הם חיצונית דע"ס. ב' הם התולדות הנולדים מהם: כי הנולד מהפנימיות הספירות הם נשמות בני אדם והם נקראים פנימיות העולמות, והנולד מחיצונית הספירות, שהם נשמות המלאכים, הם חיצונית של העולמות. גם הלבושים והיכלות והרקיעים וכו', הם נולדים מחיצונית הספירות, והם חיצונית העולמות. וכן בכלל, נבחנו האורות והכלים לפו"ח: שהאורות הם פנימיות, והכלים שבהם מתלבשים האורות, הם חיצונית. ועוד יש כמה בחינות פו"ח. וענין מקור התחלקות דפו"ח ע"י לעיל בתשובה צ"א. (אות צ"א).

מהי פרישת כנפים דאמא.
רכז) ע"י לעיל תשובה קל"ה.

מהי פרסא שבגוי מעוהי.
רכד) ע"י לעיל תשובה קל"ב.

מהו צמצום ב'.

רכה) צמצום ב', ה"ס השיתוף דמדת הרחמים בדין, כי המלכות שהיא מדת הדין, נתחברה עם הבינה, שהיא מדת הרחמים, בסו"ה ותלכנה שתיהן, וזה גרם צמצום ב' בעולמות. כי תחילה נברא העולם במדת הדין, כי המסך נתקן בכלי מלכות שהיא מדת הדין, והט"ר נקיים מצמצום. וכשעלתה המלכות לבינה נעשה, למסך בנקבי עינים, והוציאו אח"פ מן הע"ס דראש לבחינת גוף. וכן מלכות המסיימת עלתה לחצי בינה דגופא והוציאה תנה"י לחלל פנוי. כי נעשה הצמצום במקום הפרסא דאצילות. (אות ג' ובאו"פ ד"ה והעלה).

מהם ק' אמה דקומת אדה"ר.
רכז) ע"י לעיל תשובה כ'.

מהי קדושא הנתוספה ע"ש שעה ד'.
רכז) ע"י לעיל תשובה רי"א.

מהן קליפות דאצילות.
רכח) ע"י לעיל תשובה פ"ג.

מהן קליפות דבריאה.
רכט) ע"י לעיל תשובה ב'.

ואות קס"ו. קס"ט. ואות קפ"ה וקפ"ח עד קצ"ב.

מהם פר"מ דעצמות ע"ס.

ריז) הכלים דחיצוניות שבשער ספירות, שבבי"ע, שהם ב' הכלים בשר ועור שבהם נ"ר דחיצוניות, יש להם גם יחס של אורות מקיפים להע"ס. כי אי אפשר שיחזרו ב' האורות חיה יחידה אל הפרצוף אם לא ישובו אלו ה' הכלים דו"ן, להיות כלים פנימים אל הפרצוף. כנ"ל בתשובה קפ"ה. וגם האורות חיה יחידה הם המבררים אל הכלים האלו דו"ן להכשירם לכלים פנימים, וע"כ נבחנים הכלים החיצונים לבחינת כלים מקיפים להע"ס. אמנם אין אורות המקיפים עצמם יכולים להתלבש בהם, להיותם בחינת זו"ן שנפרדו מכלים דגוף, והכלים לאו"מ, אינם נעשים אלא מזו"ן. שנפרדו מאורות דראש, כי או"מ אין להם אחיזה אלא בראש וג"ר כנודע. (אות קע"ז).

מהי פי יסוד פתוח.

ריח) ע"י לעיל תשובה ק"א.

מהו פירודא שבבי"ע.

ריט) ע"י לעיל תשובה קפ"ה.

מהם פנוים וריקנים מאור.

רכ) בכל מקום שעולה שם מלכות המסיימת נעשה משם ולמטה חלל פנוי וריקם מכל אור. כי היא מסיימת אור העליון ומעכבו מלהאיר ממנה ולמטה. (א' תתפ"ח ד"ה והעלה).

מהי פנימיות.

רכא) ע"י לעיל תשובה רי"ד.

מהי פנימיות הכלים.

רכב) ע"י לעיל תשובה רי"ד.

מהי קליפה דיצרה.

רל) ע"י לעיל תשובה ב'.

מהי קליפה דעשיה.

רלא) ע"י לעיל תשובה ב'.

מהם רוחין נפשין מלבושין דבי"ע.

רלו) הם נולדים מחיצוניות דע"ס, והם דפירודא. (אות ק"צ).

מהם רישא וזנבא.

רלו) ט"ס ראשונות דנוקבא נקראו רישא. ומלכות שלה נקראת זנבא. (אות רל"ט).

מהי רישא בי"ג תי"ד.

רלח) הראש דא"א שהוא קומת ע"ב, נקרא רישא בי"ג תי"ד. והוא רומז על ע"ב דמזלא, שהבינה חזרה להיות חכמה ע"י המ"ן דדיקנא, ומשפעת חכמה אל הו"א. (אות רי"ג).

מהי רישא מגולה.

רלט) ראש דעתיק נקרא רישא מגולה, או רדל"א, משום שאין אל התחתונים שום השגה בו. (אות רכ"ב וע"ח שמ"ז פ"ו).

מהו שאר.

רמ) זווג שהוא להחיות העולמות ואין בבחינת הולדה נקרא שאר. (אות קל"ב).

מהו שארית יעקב.

רמא) ה' ניצוצין שבעקב, שה"ס אותם הניצוצין קדישין, שנשאר מהל"ב ניצוצין שאין להם בירור קודם גמר התיקון, הם הנקראים יעקב, שהם שיריין מג' גו ג' שבעשיה, כלומר, שעד גמר התיקון לא יוכל להתברר מבחינת המ"ן דמלכות הנ"ל, רק בחינת עביות דשורש, המוציאה רק קומת מלכות, ומבחינת תיקון קיום נקרא נה"י, ונמצאו ט"ר חסדים לה, והם נבחנו בשם

מהי ראש הבריאה.

רלב) ראש הבריאה, ה"ס חג"ת דא"א, ששם מתלבשים נה"י דעתיק, וכן ירדה שם בחינת נקודה דמלכות דאצילות ונתלבשה בתג"ת אלו דא"א, ונעשתה ראש לשועלים. (אות רל"ג).

מהו ראש לשועלים.

רלג) ע"י לעיל תשובה רל"ב.

מהו רגלי אמא נוגעת בפרסא.

רלד) המסך דבחי"ב המשמש ליציאת ע"ס בקומת אמא, והמתקן ביסוד אמא, הם נקראים רגלי אמא, ולפי שאמא נתלבשה בזו"ן כדי להשפיע מוחין לבריאה, נמצאים רגליה הנ"ל נוגעות בפרסא שמתחת האצילות, ונכללה בה, ומחמת זה יצאו המוחין דבריאה בבחינת חסדים המופרשים מחכמה. ע"י לעיל תשובה נ"ב. (אות קצ"ח).

מהי רובצת בסוד אר"מ.

רלה) המוחין דא"א עלאין ה"ס ב' דצל"ם ובחינת חסדים מכוסים, והם בחינת אר"מ לזו"ן, כי הם אינם מקבלים אלא מישו"ת, שהם ל' דצל"ם ובחינת חסדים מגולים. אמנם כשהזו"ן בקטנות, או אמא שהיא ישו"ת היא בסוד רובצת על הבנים, ומשפעת להם או, רק בחינת חסדים מאו"א עלאין שהם אר"מ, ולא מבחינת עצמה, כי עדיין אינם ראויים לחסדים מגולים. ונבחן ע"כ שאמא רובצת עליו בסוד אר"מ, כי אלו

מהו שיתופא דתנינא.

רמח) השיתוף דמדת הדין במדת הרחמים שנעשה בצמצום ב', ה"ס שיתופא דתנינא. ולע"ל בגמר התיקון או יתבטל הצמצום ב' ויחזור העולם לקדמותו אל בחינת א"ק שהוא צמצום א'. וכן בא"א שהוא קומת ע"ב, אין הצמצום ב' ניכר בו, ולית ביה שיתופא דתנינא. וז"ס הנאמר בגמר התיקון. ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלקים עמדי. ופירושו הזוהר, דלית בי שיתופא. כי אז יחזור העולם למדרגת צמצום א' בלי השיתוף דדמה"ר בדין. (אות י"ח).

מהו תחום העולמות.

רמט) תחום העולמות בי"ע מקודם החטא, היא במקום החוזה דעולם היצירה של עתה. ע"י לעיל תשובה ק"ג. (אות ס"ב).

מהו תחום שבת.

רנ) ע"י לעיל תשובה ר"א, ותשובה כ"ג.

מהי תוספת שבת.

רנא) משעה חמישית בערב שבת ולמעלה מתחיל קדושת תוספת שבת, והעולמות מתחילים לעלות. (אות ע"ז).

מהי תחת רגלי יושר א"ק.

רנב) ע"י לעיל תשובה ד'.

מהי תכלת.

רנג) ע"י לעיל תשובה קל"ז. (אות קנ"ב).

שיריין דג' גו ג'. ולא יבררו לגמרי עד לע"ל, כאשר תתגלה המלכות דרדל"א בסו"ה. אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. (אות קל"ח).

מהם שיריין מג' גו ג' שבעשיה.

רמב) ע"י לעיל תשובה רמ"א.

מהו שיעור מקום.

רמג) ע"י לעיל תשובה ט"ו.

מהן שיתא אלפי שני.

רמד) העשיה נקרא ב' אלפים תוהו, כי תוהו הוא בחינת הקליפות, ובעולם העשיה כל הקליפות. ועולם היצירה ב' אלפים תורה, כי היצירה הוא בחינת ז"א, וז"א ה"ס תורה שבכתב. ועולם הבריאה, הוא ב' אלפים ימות המשיח, כי הבריאה היא בחינת אמא, וכל גאולה מסטרא דאמא, הנקראת דרור וחורין וה"ס לאה אמא דמשיח בן דוד. (אות ס"ג. ואות קי"א).

מהן שיתא אלפין דרגין דנשמתין.

רמה) אדם הראשון קודם החטא, היה כולל כל ג' העולמות בי"ע, והם סוד ששה אלפים, בסוד שתא אלפי שני הוי עלמא. כנ"ל בתשובה רמ"ד. וע"כ גם אדה"ר היה כולל כנגדם שתא אלפין דרגין דנשמתין. (אות קי"ג).

מהי שמירה מפני הקליפות.

רמו) הו"ן נשמרים מן אחיזת הקליפות ע"י פרישת כנפים דאמא. עיין לעיל תשובה קל"ה. (אות ל"ב).

מהן שש מעלות לכסא.

רמז) ע"י לעיל תשובה קל"ז.

לוח השאלות לענינים

רנז) מהיכן נעשה ג' עולמות ב"ע בבחינת עצמותם.	רסה) למה מקיפי יושר הראשונים, סבבו מתחת הנקודה דצמצום א'.
רנה) מה היה הסבה ליציאת ג' העולמות ב"ע.	רסו) למה גרשו העיגולים את הכלים דבי"ע למקומם.
רנו) למה עלה האור מהכלים שלמטה מטבור דא"ק למעלה מטבור.	רסז) כיון שנקודת הצמצום עלה למקום הפרסא שמתחת האצילות, למה לא נתהפכו הכלים להיות העשיה למעלה והבריאה למטה.
רנז) מה"פ שיצא האור דרך נקבי עינים דא"ק והאציל הע"ס דנקודים.	רסח) מה הם ב' הבחינות העיקרים הנוהגים בכל הברורים.
רנח) מה"פ שנתפשטו הנקודים מחוץ לתנה"י דא"ק.	רסט) למה אין בחינת נקבה נגלית אלא מאוי"א ולמטה.
רנט) מהו בעת הצמצום מטרם צאתו מן העינים דא"ק.	רע) מה"פ דלית בי שיתופא.
רס) למה אומר שנחשבו ב' בחינות דחיצוניות, ואינו חושב בחינה הג' דחיצוניות שהיא החיצוניות דחיצוניות דאחור.	רעא) למה ד' הבחינות שבאצילות אינם מסכים ממש, ודבי"ע הם מסכים ממש.
רסא) למה ב' הבחינות דחיצוניות שנפלו למטה לא לקחו כל המקום דא"מ דיושר או למטה ממנו.	רעב) מהו מקורם דכלים דפנים ואחורים דזו"ן דאצילות.
רסב) מהו האו"מ דיושר שמתחת רגלי א"ק.	רעג) מהיכן נבררו האחורים דזו"ן דאצילות.
רסג) מהו האו"מ דיושר שעלה והלביש מסביב נה"י דא"ק.	רעד) מה פירוש, שרפ"ח ניצוצין ירדו עם שביה"כ כדי להחיות הכלים.
רסד) למה יצאו עיגולים דנקודים קודם ליושר.	רעה) מהיכן נבררו הכלים דאחורים לפרצופי אבי"ע.

- רעו) מה הפרש מכלים של פרצופי
בי"ע, לאחורים דא"ר.
- רעו) מהו המקור לנשמת אדה"ר,
ומהיכן נברר.
- רעו) למה כולל האדם לכל העולמות
כולם.
- רעט) מה הפירוש אדה"ר ממקום כפרתו
נברא, מעפרא דבי מקדשא לעילא.
- רפ) מה הם ג' הבחינות שבע"ש קודם
החטא של בי"ע ונשמת אדה"ר.
- רפא) למה העשיה שמקודם החטא
בבחינת עצה"ד טו"ר, מאחר שהיתה כבר
באצילות.
- רפב) מה"פ שהעשיה היה נוגעת ואינה
נוגעת בארץ שלנו, הלא מקום ג' העולמות
בי"ע מפריד ביניהם.
- רפג) למה בבחינת הא' דע"ש, היה
הז"א באו"א, ומיצירה לא עלה רק הד"ר,
והשש תחתונות היו בבריאה.
- רפד) למה בבחינה הג' שז"א כבר עלה
לא"א, ומהעשיה לא עלה רק הד"ר, ושש
התחתונות נשאר בבריאה.
- רפה) למה בבחי"א היה הבריאה במקום
ז"א דאצילות.
- רפו) למה בבחינה א' דע"ש, היו ד"ר
דיצירה במקום נוקבא דאצילות.
- רפז) למה בבחינה א' היו ד"ר דעשיה
במקום ד"ת דבריאה, ושש תחתונות דעשיה
במקום שש ראשונות דיצירה.
- רפת) מה"פ שגם מקודם החטא, היה
העשיה אב"א, ואלהים אחרים היו נאחזים
באחורים בין הדבקים.
- רפט) למה בעת שהבריאה עולה
לאצילות נעשה הבריאה כאצילות ממש.
- רצ) למה מקומו דז"א צריך להיות
במקומו דא"א.
- רצא) למה המצב דהעולמות באמיתתם
הוא ז"א במקום א"א, ונוקבא במקום או"א,
ובי"ע במקום ישו"ת וזו"ן דאצילות.
- רצב) למה שש התחתונות דעשיה אינם
יכולים לעלות לאצילות.
- רצג) למה שש התחתונות דעשיה,
שנשארו בבריאה, נחשבים כאשה עוברה
שהעובר בולט ויוצא מחוץ לגופה.
- רצד) מה"פ אדה"ר לא הוי ליה מהאי
עלמא כלום.
- רצה) מאין יש כלים דפנים וכלים
דאחור בבי"ע, בעת שכל עקרים הוא רק
מחזה ולמטה בלבד.
- רצו) למה י"ד הספירות שמחזה של
היצירה ולמטה, הם מדור קבוע אל הקליפות.
- רצז) למה מטרם החטא נסתיימו
העולמות בהחזה דמקום יצירה של עתה.
- רצח) כיון שי"ד הספירות היו מדור
הקליפות עוד מטרם החטא, א"כ גם מקודם
החטא היה ענין המיתה בעולמות, שהם
הקליפות.
- רצט) מה"פ שכל עליות עולמות שהיו
מטרם החטא, נבררו רק ע"י מ"ן דאמא, ולא
ע"י מ"ן דנוקבא.

ש(ד) מה"פ, שבכריאה הוא הוי"ה
בניקוד אלקים, ובעשיה הוא אלהים אחרים.

ש(ה) מה"פ שחטא עצה"ד דומה לשביה"כ
שיצאו קריין בלי זוג.

ש(טו) מה"פ אלהים אחרים הנאחזים בין
הדבקים.

שא(ה) למה בשביה"כ נשברו פו"א,
ובעה"ד רק האחורים לבד.

ש(טז) מהן ז' הבחינות הכוללות שיש
להבחין בבי"ע.

שב(ה) למה נפלו הבי"ע למטה מפרסא
מאחר שלא נפגמו הכלים דפנים.

ש(יז) מה"פ דבי"ע, אם הם בקומה שוה
או זה למטה מזה.

שג(ה) מה"פ ביום אכלך ממנו מות תמות.

ש(יח) במה נחלקים בי"ע מאצילות,
ובמה הם שוים זל"ז.

שד(ה) מה"פ שהעשיה כולה קדושה אלא
שנחלבשה בקליפות.

שה(ה) מהו פו"ח העולמות.

ש(יט) מהו פו"ח דכללות בי"ע, ופו"ח
דספירות, ופו"ח דעולמות.

שו(ה) מהו ג' ההבחנות המקוריות
שבבי"ע.

שכ(ה) למה נפש רוח דבי"ע הם דפרודא.

שו(ה) מהן ב' התיקונים השומרים שלא
יארע עוד שביה"כ.

שכא(ה) מתי ירדו פרצופי האחור דא"א
ואו"א וז"א לבי"ע.

שח(ה) מהם מאה כתרים שנשאר באדה"ר
לאחר החטא.

שכב(ה) למה נחלקו הכלים דע"ס לחיצון
ופנימי.

שט(ה) למה אין בהכתרים שנשאר
לאדה"ר, רק הארת מלכיות לבד.

שכג(ה) למה כלים החיצונים יותר זכים
מהפנימים.

שי(ה) מהן ג' הבחינות הנבחנות בנשמות
דאדה"ר לאחר החטא.

שכד(ה) למה יש נפש רוח דפנימית וג"ר
דחיצוניות.

שיא(ה) למה הבריאה מקבלת מזווג הב'
דאו"א, והיצירה מפכ"פ דזו"ן והעשיה
מאב"א דזו"ן.

שכה(ה) למה המלאכים חיצוניות העולמות,
ונשמות בני אדם הם פנימיות.

שכו(ה) למה לא יש רק פנימית אחת בב'
הכלים פנימי וחיצון.

שיב(ה) למה בבריאה עונה, וביצירה שאר
כסות. ובעשיה רק שאר.

שכז(ה) מה"פ כתר מלובש בחכמה
והחכמה בבינה והבינה מאירה בבריאה.

שיג(ה) מהן השורין שנשתיירו מג' גו
ג' שבעשיה.

שכח) למה הבריאה מקבלת רק מתבונה, ולא מאמא.	שמד) למה אבא דעשיה רק נקודה.
שכט) מה"פ שהתבונה מתפשטת לזו"ן באו"פ, ורובצת עליהם בסוד או"מ.	שמה) למה יש לאמא וזו"ן נה"י בעשיה.
של) למה א"א דבריאה ו"ק בלי ראש.	שמו) למה בכל ב"ע, חסרים לאמא המקיפים, ולז"א מקיף א' ולנוקבא ב' מקיפים.
שלא) מה"פ שלא יכול לצאת בבריאה רישא ב"ג תי"ד.	שמו) מה"פ שחג"ת דא"א עוברים דרך מסך.
שלב) למה אבא דבריאה ו"ק בלי ראש.	שמח) מה"פ שמלכות דאצילות בוקעת ומשברת המסך ויורדת לבריאה.
שלג) למה נעשו חג"ת דא"א לרישא מגולה.	שמט) מה הצורך לנקודת המלכות לירד לעתיק דבריאה, הלא יש שם עתיק בבריאה עצמו.
שלה) למה מתלבש עתיק בחג"ת דא"א בבריאה.	שנ) מהיכן יש קליפות כנגד האצילות.
שלו) איך מלביש ישסו"ת לאו"א, וזו"ן לישסו"ת, בעולם הבריאה.	שנא) מה"פ כשעולים י"ה ומתחברים בו"ה אז כל הקליפות מתבטלים.
שלו) למה א"א דיצירה ג' גו ג'.	שנב) פעם אומר שהקליפות מסביבות כל עולם, ופ"א שהם מתחתית כל עולם.
שלח) למה אבא דיצירה ג' גו ג'.	שנג) למה מקודם החטא היו הזו"ן דקליפות ו"ק ונקודה.
שלט) מהי הבחינה העליונה דנה"י דא"א.	שנד) למה ע"י פגם החטא, נגזו א"א באו"א ורק או"א מאירים בבריאה.
שמ) למה נעשתה הבחינה העליונה דנה"י דא"א לרישא מגולה ביצירה.	שנה) מה"פ שנגזו א"א וגרם לנוקבא דז"א שתחזור לנקודה.
שמא) מהם ב' התחתונים דנה"י דא"א.	שנו) מה"פ כיון שנתוסף פגם בא"א ואבא בבריאה, נתוסף או"א לקליפות.
שמב) למה רק ב' התחתונים דנה"י דא"א התלבשו באו"א דיצירה.	שנו) מה"פ כיון שחשך גם אור אמא ביצירה ע"כ נתוסף שם א"א לקליפות.
שמג) למה א"א דעשיה ג' גו ג'.	

שסא) אם בי"ע דקליפות עולים
ונכללים זה בזה בשוה עם הקדושה למה
נשארים הקליפות בי"ד הספירות שמחזה
דיצירה ולמטה גם ביום השבת.

שסב) מהו ההפרש בין המקיפים
דעיגולים ויושר, לבין הלבושים והיכלות,
מאחר שהם שניהם מקיפים דחיה ויחידה.

שנח) מה"פ כיון שחשך גם אור ז"א
בעשיה, נתוסף שם עתיק לקליפות.

שנט) פ"א שבבריאה נתוסף או"א
לקליפות וביצירה א"א, ובעשיה עתיק. ופ"א
שבבריאה נתוסף לקליפות רק אמא, וביצירה
אבא, ובעשיה א"א.

שס) מהו ענין עליות עולמות דקליפות
העולים בשוה עם בי"ע דקדושה.

לוח התשובות לענינים

רנד) מקום ג' העולמות ב"ע, נעשה מכלים דאחורים דפרצוף תנה"י דא"ק, שבתוכו התלבש פרצוף נקודות דס"ג דא"ק: שב"ש ת"ת תחתונים עד סיום דת"ת, נעשה מקום עולם הבריאה, ומנה"י נעשה מקום עולם היצירה, ומלכות נעשה מקום עולם העשיה. (אות א').

רנו) עלית המלכות המסיימת אל חצי הבינה דגופא שהיא ת"ת, גרם להסתלקות האור מכל הכלים שמטבור ולמטה דא"ק, כי המלכות המסיימת מעכבת על אור העליון שלא להאיר ממנה ולמטה. ונשארו הכלים חלל פנוי והאור עלה למעלה מנקודת הסיום החדש שבת"ת, דהיינו למעלה מטבור. (אות ג').

רנו) עלית מלכות המדווגת ממקום הפה למקום חצי בינה דראש, אחר הודככות המסך לבחי"ב דהתלבשות ולבחי"א דעביות, הנקרא בחינת עינים, אז נעשה הזווג דהכאה במקום נקבי העינים, שמשם יצאו הע"ס דנקודים. (אות ט').

רנח) קומת הזווג לע"ס דנקודים יצאה בנקבי עינים דס"ג דא"ק, כנ"ל בתשובה ד', שהוא העליון להע"ס דנקודים. ונודע, שעיקר הקומה נשארת בעליון והענף של אותה הקומה יורד אל התחתון ולפיכך, קומת נקודים שבהעליון, ירדה למטה מטבור דעליון ונתלבשה שם בפנימיותו, והוא הנקרא מ"ה וב"ן דא"ק. וקומת התחתון שהם הע"ס דנקודים, ירדו למטה מטבור ונתלבשו מבחוץ לתנה"י דא"ק. (אות ו'. ואות ב').

רנט) אחר שהמלכות המסיימת עלתה למקום בינה דגופא, ומסרם שעלתה מלכות המדווגת לבינה לראש, למקום הזווג להוציא קומת הנקודים, הגה בינתים נפלו הכלים שמחזה ולמטה מתחת סיום רגלי א"ק, כלומר למטה מנקודת הסיום דצמצום א'. (אות ג').

רנה) מתוך שפרצוף נקודות דס"ג ירד ונתלבש תוך הפרצוף שמטבור ולמטה דא"ק הפנימי, הנקרא מ"ה וב"ן דא"ק, נתחברו בינה ומלכות זו בזו כי הנקודות דס"ג ה"ס ה"ר, דהיינו בינה, ותנה"י דא"ק שמטבור ולמטה דא"ק הפנימי, ה"ס ה"ת, דהיינו מלכות, והנה אז, קבלה הבינה לצורת המלכות, דהיינו שנעשה מקום הצמצום בבינה, ועלתה המלכות המסיימת למקום בינה דגוף הנקראת ת"ת, ומלכות המדווגת עלתה לבינה דראש, הנקראת נקבי עינים, וזה המכונה צמצום ב'. כי צמצום א' היה רק במלכות, אבל הט"ר היו נקיים מכל צמצום. אבל עתה כשעלה מקום הצמצום לבינה, ונתקנו העינים שהן חכמה דראש, עם הבינה לבחינת נוקבא, הרי כל הט"ת מחכמה ולמטה נכללות בצמצום.

ומתוך שהמלכות המסיימת עלתה אל החזה, שהוא חצי ת"ת, כנ"ל, הגה יצאו הכלים שמחזה ולמטה לבחינת חלל פנוי, כמו הנקודה דעוה"ו שהיא מחמת מקום צמצום הא', ואלו הכלים שנתרוקנו מכל אור, נעשו למקום ב"ע, שמבש"ת תחתונים נעשה מקום עולם הבריאה, ומנה"י יצירה, וממלכות עשיה. (אות ב' עד אות ו').

הזווג דנקבי העינים היו יוצאים ומסבבים מסביבות נקודת הסיום דצמצום א'. ומלבד או"מ הנ"ל, שהיה בכלי ונסתלק מהם מחמת העליה דמלכות במקום בינה, כנ"ל, הנה אח"כ אחר שכבר נעשה הזווג על המסך שבנקבי העינים, שאז הוכרחו האורות דחיה יחידה להשאר בחוץ מחמת חסרון כלים של הזו"ן שיצאו מהכלים פנימים דראש, וע"כ יצאו והקיפו מסביב הע"ס דנקודים בבחינת מקיפי חיה יחידה. ואלו האורות מקיפים הם עיקר מקיפי חיה יחידה דנקודים, מפני שיצאו בכח הזווג דהכאה שעל המסך, והם כבר יש להם נקודה מרכזית החדשה דצמצום ב', הנעשה מכח המסך החדש שבנקבי העינים, וע"כ הם מסבבים מסביב המרכז דצמצום ב', שהוא בחינת נקודת הסיום דעולם האצילות, ולא מסביב נקודה המרכזית דצמצום א', כהמקיפים הקודמים הנ"ל, שסיבבו מסביב רגלי א"ק. ולא עוד אלא שהמקיפים החדשים שיצאו מבחינת הזווג, המשיכו אליהם גם המקיפים הקודמים שסיבבו מתחת סיום רגלי א"ק, והקיפו גם הם מסביב המרכז דצמצום ב' שנעשה.

והנה נתבאר שב' מיני מקיפים דיושר ועיגולים היו כאן: א' הוא האורות דחידה חיה שהיו בהכלים דראש, ונסתלקו משם מחמת עלית מלכות במקום בינה, ועליה אומר הרב שהם מסבבים סביב סיום רגלי א"ק. ואו"מ הב', הם שיצאו ע"י זווג שעל המסך, שהמסך שעלה במקום בינה לא נתן אותם להכנס לראש, ועליהם אומר הרב שסיבבו מסביב נה"י דא"ק, כלומר מסביב הע"ס דנקודים המלבישים את נה"י דא"ק. דהיינו מסביב המרכז דצמצום ב'. כמבואר. (אות ג' ואות ו').

רסג) האורות דחיה יחידה דאו"י, שלא יכלו להכנס בכלים דראש מחמת המסך שעלה במקום נקבי העינים, הם סיבבו מסביב נה"י דא"ק. וע"י לעיל בתשובה רס"ב בענין או"מ הב'. (אות ג').

רס) בחינה הג' דחיצוניות, שהיא חיצוניות דחיצוניות דאחור, שהיא המלכות, הנה כלפיה אינו כאן נפילת יתירה מחמת צמצום ב', להיותה כבר בחינת סיום רגלין דא"ק גם מצמצום א', אלא אח"כ שכבר נפלו ב' בחינות החיצוניות העליונות מהמלכות הו", ונעשו לחלל פנוי, הנה הם גרמו לה חושך יותר כי היא ירדה בהכרח עוד למטה מהם, ואז נעשתה גם המלכות בערכה לבחינת חלל פנוי ולכלי ריקן. (אות ה').

רסא) כי הם נפלו בעיגול היותר סמוך לנקודת המרכז, ששם סיום הארת המקיפים, ובחינת חלל פנוי שלהם, ואם היו נופלים יותר למטה, דהיינו יותר רחוק מנקודת המרכזית, הרי שם הארת המקיפים חזק יותר, כי בעיגולים אין מעלה מטה, וסופם במרכזם, וכל שרחוק יותר מהמרכז, הוא חשוב יותר ומאיר יותר, וע"כ לא יכלו הכלים לקחת כל המקום דאו"מ דיושר, אלא מקצתו לבד, דהיינו העיגול היותר פנימי שבו היותר קרוב לנקודה המרכזית, שהיא חושך יותר. (אות ג').

רסב) בעת שעלתה מלכות המסיימת למקום החוזה דפרצוף תנה"י דא"ק ומלכות המזדווגת למקום נקבי עינים, עוד מטרם שנעשה הזווג בנקבי העינים דס"ג דא"ק, הנה נפרדו בזה האורות דזו"ן שהיו בכלים דראש, ויצאו מן הכלים פנימים ונעשו למקיפים אל אורות דחיה יחידה, ואלו המקיפים יצאו והקיפו מסביב לנקודת המרכזית דצמצום א', דהיינו מתחת סיום רגלי א"ק, כי עדיין לא היה נקבע נקודת הסיום דצמצום ב', מפני שעוד לא יצא הזווג על המסך דנקבי העינים, כי אין נקודת הסיום נקבעת, אלא רק בכח הזווג שעל המסך המכה בהאור ודוחה אותו לאחוריו, שבוה הוא עושה את הגבול והסיום. ולפיכך אלו המקיפים שנסתלקו מזו"ן דראש, מטרם

בהם, והיותר גרוע שהוא כלי המלכות שבהם, ירד למטה מכולם, כדרך כלים דיושר, ואע"פ שלפי הארת המקיפים נמצא המלכות שהיא עשיה במקום יותר חשוב, זה אינו בא עתה בחשבון כל עיקר, כי הם מקבלים כלל ממקיפים, כי הם כלים דיושר. באופן שהעיוגולים שלטו עליהם רק לדחות אותם ממקום סיום רגלי א"ק בחזרה למקומם, אבל לא שלטו עליהם להפך את סדר היושר שבהם אל סדר העיוגולים. (אות ח').

רסח) א' הוא, שכל הוך ביותר נברר תחלה ואחריו הגרוע מעט ממנו עד שהיותר גרוע מכולם, נברר אחר כולם, והעב כל כך, עד שאין עוד מה לברר הימנו, נשאר בבחינות קליפות. ב', הוא, שמטרים שנבררה המדרגה העליונה כולה, אין עוד שום התחלה של בירור אל התחתון. והוא מטעם, כי כל תחתון נברר עם הגדלות של העליון מפאת שכלים דאחורים דעליון דבוקים עם כלים דפנים של תחתון, דהיינו אח"פ דעליון דבוקים עם גו"ע דתחתון, ובעת הגדלות דעליון שאז מעלה אח"פ של עצמו להשתלם בע"ס, נמצא בעת ההיא עולים גו"ע דתחתון ומתבררים יחד עם אח"פ דעליון, כנודע. (אות י"ד וט"ו).

רסט) בפרצופי א"ק היתה בחינת נקבה רק במלכות, אבל הסדר היו נקיים מכל צמצום ודין, וגם אפילו המלכות הזאת אינה נחשבת לבחינת נקבה הראוי לבנין העולם, כי עליה ראה שאין העולם מתקיים ועמד ושיתף עמו מדת הרחמים, דהיינו המלכות דצמצום ב' המשותפת במדת הרחמים, שממנה מתחיל בנין העולם לקיום. ולפיכך אין בחינת נקבה נגלית רק במקום שצמצום הב' כבר מושרש, והוא מבחינת ישסו"ת הנבנתים לבטן דאו"א, שהם סוד הא' שבמילוי ואו דהוי"ה דס"ג, שא' זו הי"ס ראשית התחלת והשרשת דצמצום ב'. ודבר זה נוגח הן בה"פ הכוללים דאצילות, שאין בחינת נקבה נגלית אלא במחזה ולמטה דאו"א, הנקרא ישסו"ת, וכמו כן בכל פרצוף

רסד) כי המקיפים דעיוגולים ויושר שהם מקיפי חיה יחידה, יוצאים בעת הזווג שנעשה על המסך בנקבי העינים, כנ"ל בתשובה רס"ב, שמתוך שאין להם מקום ליכנס לכלים פנימים, ע"כ יוצאים ונעשים למקיפים, אבל היושר אינו נעשה אלא ע"י התפשטות המלכות דראש ממעלה למטה לע"ס דגוף, שזה נעשה אחר יציאת המקיפים. והגם שהע"ס דראש יוצאים כמעט בשוה עם העיוגולים המקיפים, אמנם הע"ס דראש עדיין אינם נחשבים לכלים פנימים, כי אינם אלא שורשי כלים לבד. (אות ו').

רסה) ע' לעיל תשובה רס"ב בענין או"מ הא'.

רסו) כי העיוגולים שיצאו כבר ע"י הזווג שנעשה על המסך החדש דצמצום ב', הנה הוצרכו להתעגל מסביב נקודה המרכזית דצמצום ב', שהוא במקום החזה דפרצוף נה"י דא"ק, נמצא משום זה אשר מקום סיום רגלי א"ק הוא יותר חשוב בהרבה ממקום נקודה דצמצום ב', מפני שהוא רחוק מהנקודה המרכזית החדשה, וע"כ נבחן שהעיוגולים החדשים דתפו את הכלים בחזרה למקומם למעלה, דהיינו אל מקום החזה דפרצוף תנה"י דא"ק. (אות ו'). ובאו"פ ד"ה וגרשום).

רסז) הגם שהעיוגולים היו להם כח לדחות אותם ממקום סיום רגלין דא"ק, מפני שמכח המרכז החדש דצמצום ב', נעשה מקום סיום רגלי א"ק יותר חשוב, מתחת הפרסא דנקודים, וע"כ גרשו אותם בחזרה למעלה למקום הפרסא, עכ"ז לא יכלו העיוגולים לשנות את סדרם שיהיו מסתדרים ממש כמו העגולים, שיהיה העשיה למעלה והבריאה למטה, כי סוף סוף הם עצמם מכלים דיושר באו, ובהם נוגח ענין מעלה מטה בכלים דיושר דתנה"י דא"ק, וע"כ תכף כשבאו הכלים בחזרה למקומם, עלה היותר חשוב, שהם ב"ש ת"ת ליותר עליון

כח צמצום כלל, כי נגמרו למעלה מפרסא. וכלים דאחורים מקורם מכלים שמחזה ולמטה דז"ת דנקודים, שהם נמצאים מתחת הפרסא דנקודים, אשר בעת גדלות נקודים נתחברו עם הכלים דפנים של הז"ת, והיו לפרצוף אחד, וקבלו אור העליון יחד עם הכלים דפנים, וע"כ נשברו שניהם הפנים ואחור יחד, כי הכלים דאחורים לא היו ראויים לקבל אור העליון בהיותם למטה מפרסא, וע"כ גרמו שבירה גם אל הכלים דפנים שהיו מחוברים אז עמהם. ולפיכך בעת תיקון, עולים הכלים דאחורים למעלה מפרסא, ושם אפשר להם לקבל האור העליון, מ"מ נשאר הפרש גדול מהכלים דפנים שהם ממקורם בבחינת אצילות, דהיינו מלמעלה מפרסא, וכל שבירתם היתה רק מכח התחברותם עם האחורים, לבין הכלים דאחורים שממקורם הם מבחינת למטה מפרסא, ושבירתם היתה מחמת עצמם, וע"כ כח הדין רוכב עליהם, ומשום זה מכוונים אחורים. וכן מכוונים כלים דחיצוניות הפרצוף, להיותם ממקורם מחוץ לאצילות דהיינו מחוץ לפרסא. (אות א').

רעג) הכלים שמחזה ולמטה דז"ת של הנקודים, שהם בחינת המחזה ולמטה דפרצוף נקודות דס"ג דא"ק, שיצאו למטה מנקודת הסיום דצמצום ב', ונעשו לבחינת חלל פנוי שאינם ראויים עוד לקבל אור, כנודע, הנה הם המקור שמהם נבררו הכלים דאחורים דזו"ן. אמנם מטרם שביה"כ לא היו ראויים כלל שיקבלו עוד את אור העליון, בהיותם נמצאים כבר למטה מהמלכות המסיימת. אלא בסבת שביה"כ, שז"ת דנקודות נשברו פו"א, וגם הכלים דפנים ירדו לבי"ע ומתו ביחד עם הכלים דאחורים, הנה אז נתערבו כל הכלים והניצוצין זה בזה עד שאין לך ניצוץ מהם שלא יהיה כלול מכל אבי"ע, כלומר הן מכלים דפנים כולם, והן מכלים דאחורים כולם, כי כן נתערבו ונכללו זה מזה.

והנה תחילה נבררו רק הכלים דפנים

פרטי מפרצופי אצילות, כי בכל פרצוף פרטי יש בו הוי"ה, ואין גילוי נקבה אלא בואו של הוי"ה. וטעם הדבר, כי כל בחינה נוטלת מהבחינה שכנגדה בא"ק, וכמו שבב' הפרצופים הראשונים דא"ק, אין עוד שום התחלה לצמצום ב', רק בפרצוף הג' שהוא ס"ג, וגם שם לא הושרש צמצום הב' רק בנקודות דס"ג, שהם למטה מטבור דס"ג דא"ק, כן בפרצופי האצילות מתחיל שורש הצמצום להתפעל, רק מחזה ולמטה דפרצוף הג' שהוא אר"א בקומת ס"ג, והם מקבלים מס"ג דא"ק, לכן המחזה ולמטה שלהם ממותקים במדת הרחמים באופן הראוי לזווג ולעבור דזו"ן. אבל לא למעלה מחזה דא"א, ומכ"ש בב' הפרצופים הראשונים א"א ועתיק. (אות י"ח).

רע) היינו "השיתוף מדת הרחמים בדיו" הנעשה בצמצום ב'. וענין זה אינו ניכר בעתיק וא"א המקבלים מהבחינה שכנגדם מגלגלתא וע"ב דא"ק, אלא רק מחזה ולמטה דא"א הנמשכים מס"ג דא"ק, כנ"ל בתשובה רס"ט. (אות י"ח).

רעא) כי אלו המסכים שבאצילות, אינם מעכבים על אור התכמה, אלא להיפך הם ממשיכים אור התכמה, כי אפילו המסך דבחי"ב החושק יותר בחסדים מבחכמה, הנה גם הוא עולה לקבל חכמה בשביל הז"א עכ"פ. משא"כ בג' העולמות בי"ע, הם מסכים גמורים המפרישים החסדים מהחכמה, ואפילו בעולם הבריאה שיש שם ג"ר, אינם עצמות ג"ר דבינה, אלא כח ג"ר שלה בלבד, כי החסדים דבינה הופרשו לגמרי מהחכמה, מסבת הפרסא הכלול שם במסך הזה. (א' תתק"ג ד"ה מתגלות).

רעב) כלים דפנים מקורם מנקודים דקטנות, כי האור דנקבי עינים התפשט בכלים דחב"ד תג"ת דז"ת עד החזה שבהם, ורק מתחתיהם הופרס הפרסא, שהוא הסיום דצמצום ב'. ונמצא אשר באלו הכלים אין

נבחן בהם שהפנים כלולים באחורים, וכן האחורים כלולים גם מהפנים: ומהפנים עצמם נבררו כלים דקטנות דו"א, שהם חב"ד תג"ת דכלים, וחג"ת נה"י דאורות. ומהאחורים הכלולים בהכלים דפנים, נבררו כל הכלים דאחורים דו"ן הבאים בהם בעת גדלות. ומהכלים דפנים הכלולים באחורים נבררו כל פרצופי ב"ע. ומבחינת האחורים הכלולים בפרצופי הבי"ע, דהיינו מבחינת נקודת החזה שבהם, נברר נשמת אדה"ר. (א' תתקנ"ה ד"ה וכנגד).

בלבדם, ומהם נתקנו בחינת הו"ק ונקודה דו"א, שהם כולם פנים ולא יארע בהם עוד מיעוט לעולם, כי שבירתם מתחילה לא היתה מחמת עצמם, אלא מחמת חיבורם עם האחורים, ולכן אחר שנבררו פעם בפני עצמם, אין בהם אחיזה עוד לחיצונים. ואח"כ נבררו האחורים הכלולים מבחינת כלים דפנים, כלומר בעת שהכלים דפנים היו בשבירתם בבי"ע נתכללו בהם בחינות מכלים דאחורים, ואלו נתבררו ג"כ לאצילות ונעשו לכלים דאחורים דו"ן. (א' תתקנ"ד ד"ה ובאורם).

רעו) ערך פרצופי ב"ע, כלפי נשמת אדה"ר, הם כערך הו"א כלפי הנוקבא שלו. כי כמו שהו"א הוא בחינת הכלים דפנים חב"ד תג"ת עד החזה, כן פרצופי ב"ע הם בחינת הכלים דפנים חב"ד תג"ת עד החזה, אלא שהם בחינת פנים דאחורים כנ"ל בתשובה רע"ה. וכן כמו הנוקבא דו"א היא בחינת החזה של הו"א, כן נשמת אדה"ר הוא בחינת החזה דפרצופי ב"ע, כנ"ל בתשובה רע"ה. (א' תתקנ"ה ד"ה ובחינת).

רעו) נפשו של אדה"ר היא באמת בחי"ד, דהיינו המלכות דצמצום א' שנתצמצמה, וגופו הוא מבחינת נקודה דעוה"ז, וזהו רק מבחינת מקוריות. כי אדה"ר נולד בעולם התיקון, אשר כבר נמתקה הבחי"ד שהיא מדת הדין, במדת הרחמים שהיא בחי"ב בינה. וז"ס ויברא אלקים את האדם עפר מן האדמה. כי עפר סתם היא נקודה דעוה"ז שנקראת עפר. אבל עפר מן האדמה, מורה שכבר נמתקה בבניה שנקראת אדמה, ארץ אדום. דהיינו המלכות הנכללת בבינה. והוא נודרך כל כך בעת יצירתו, עד שלא היה לו מהאי עלמא כלום, כי אפילו בחינת הגוף שלו היה מו"ק דיצירה, עומדים במקום שש ראשונות דעולם הבריאה. ובבחינת הב' והג' דע"ש נודרך עוד יותר, כנודע. (א' תתקנ"ה ד"ה ונתבאר).

רעו) הנה הכלים דפנים ואחור דנקודים, כוללים ש"ך ניצוצין, שמבחינת מחזה ולמעלה הם בחינת ט"ר דכל מלך מח' המלכים שנשברו שהם ט"פ ל"ב בגימטריא רפ"ה, ומבחינת מחזה ולמטה שהם בחינת המלכיות דכל בחינה מד' הבחינות שבח' המלכים, שהם ל"ב מלכיות, הם הל"ב ניצוצין שאין להם בירור מקודם גמר התיקון. והנה לולא נשברו הכלים פנים ואחורים, ולא היו נתערבו הכלים דפנים עם הכלים דאחורים דהיינו הרפ"ח ניצוצין עם הל"ב ניצוצין זה בזה, לא היה שום תיקון אל הכלים דאחורים אפילו בגמר התיקון, אלא מתוך התערבות הרפ"ח עם הל"ב, ונכללו זה בזה, עד שאין ניצוץ קטן בהשבירה שלא יהיה כלול מכל הש"ך ניצוצין, הנה אז הולכים ונבררים בחינת כלים דאחורים לזו"ן ולפרצופי ב"ע במשך שתא אלפי שני, ועי"ז מתתקנים ג"כ בגמר התיקון גם בחינת ל"ב האבן. הרי שירידת הרפ"ח ניצוצין והתערבות עם הל"ב ניצוצין גרם לתחית כל הכלים דח' המלכים אפילו לבחינת ל"ב האבן שלהם. (א' תתקנ"ג ד"ה אלא).

רעו) נודיע, שז"ת דנקודים נשברו פו"א, ונתערבו ונכללו זה בזה, עד שאין ניצוץ קטן שאינו כלול מכל הש"ך ניצוצין, דהיינו מכל בחינות הכלים דאבי"ע. וע"כ

חג"ת ונקודת החזה, והשירים ה"ס פסיעה לבר הנכללת בנקודת החזה. ומחזה דבריא ולמטה מתחילים ב' אלפים אמה תחום שבת, דהיינו עד החזה דיצירה של עתה, ששם חלל ריק בלי קדושה וגם בלי קליפה. ומחזה דיצירה ולמטה הוא מחוץ לתחום, כי שם מדור הקבוצ של הקליפות.

בחינה שלישית היה בע"ש בין הערבים, שאז עלו גם שש התחתונות דעשיה לאצילות, ונעשה העשיה פב"פ עם היצירה. וסיום תחום הקדושה נתעלה למקום הפרסא, כי נתבטל גם בחינת עיבורה של עיר, והיו אז כל ט"ז הספירות, שהם ע"ס דבריא ושש ראשונות דיצירה, בבחינת אלפים אמה תחום שבת. (אות ס"ד עד אות צ').

רפא) הגם שבחינה השלישית בע"ש בין הערבים, היו כבר כל העשיה באצילות פב"פ עם היצירה, שהיה אז בחינת ז"א, עכ"ז כלפי חול היה זה עוד בבחינת אבי"א. והוא כי אין העשיה יכולה להתברר כולה עד בחינת פב"פ, כי אם ע"י המ"ן דמלכות, וכל הברורים שנעשו אז, היו רק על מ"ן דאמא בלבד. פירוש: כי עיקר כל התיקון שנעשה בעולם האצילות, היה ענין הגניזה דמלכות ברדל"א, שע"כ גם בעת ירידת ה"ת לפה אינה למלכות רק ליסוד דמלכות, הנכללת עם מלכות דאמא, ועי"ז נשמרים המוחין שלא יתפשטו למטה מפרסא. אמנם זהו ג"כ סבה, שהל"ב האבן אינם יכולים לקבל שום תיקון במשך הגניזו דמלכות להיותם בחינת ל"ב המלכיות של הו"ת דנקודים, וע"כ למ"ן דנוקבא הן צריכים, והיא גנוזה ברדל"א, ואין עליה זוג מטרם גמר התיקון. ולכן עולם העשיה שהיא בחינת מלכות, לא יכלה להתברר מבחינת מ"ן דאמא, רק הד"ר שלה, אבל הו"ת שלה קבלו אז רק הארת אחוריהם ביתה מאמא, כלומר, שאור אמא היה מסתיר את האחורים אלו דעשיה שלא נבררו, שלא יהיה בהם אחיזה אל החיצונים, שה"ס התיקון של אבי"א ופניהם מגולים כלפי חוץ. ונמצא שבאחורים

רעז) כיון שמקוריות נשמת אדה"ר הוא הבחי"ד, כנ"ל בתשובה רע"ו. והיא הנקראת נקודה דאמצעיתא, משום שהיא הקוטב שעליה, סובבים כל העולמות כולם כדי לתקנה. וע"כ גם אדה"ר שמקורו הוא מבחי"ד כולל ג"כ לכל העולמות וכשהוא מתקן את עצמו, כל העולמות כולם מתקנים על ידו. (שם)

רעט) בית המקדש דעוה"ז, הוא בחינת בריאה דעוה"ז, אמנם אדם מעפר דבי מקדשא דלעילא נברא, שהוא עפר דעולם הבריאה ממש, דהיינו מבחינת נקודת החזה דיצירה, שהיה עומד אז בנקודת החזה דעולם הבריאה, ונקודה זו נקראת עפר מן האדמה. (א' תתקנ"ה ד"ה וזה).

רפ) בחינה הראשונה היא בע"ש בעת לידתו, שראשו וגרונו, שהם עולם הבריאה וג"ר דיצירה, היו בג"ע, ראשו שהוא ע"ס דבריא היה בז"א דאצילות, וגרונו שהוא ד"ר דיצירה, היה במקום הנוקבא דז"א דאצילות. ותג"ת עד החזה דאה"ר שהם בחינות שש תחתונות דיצירה היו בשש ראשונות דבריא עד החזה דבריא. וב"ש תחתונים דת"ת דאדה"ר, שהם ד"ר דעשיה היו בד"ת דעולם הבריאה. ונה"י דאדה"ר שהם בחינת שש תחתונות דעשיה, היו בשש ראשונות דיצירה עד החזה שבה, ששם היה סיום כל הבי"ע והקדושה, בסוד אמר לעולמו די ואל תתפשטו יותר. ומחזה דיצירה ולמטה עד לעוה"ז היה חלל פנוי מדור קבוצ אל הקליפות.

בחינה השניה היא בע"ש בשעה חמישית, שאז הו"א עלה לא"א, והנוקבא לאו"א, והבריאה לישסו"ת והיצירה כולה לז"א, וד"ר דעשיה במקום הנוקבא דז"א. ושש תחתונות דעשיה במקום שש ראשונות דבריא, ומקום זה דשש ראשונות דבריא, היא בחינת עיבורה של עיר, הנחשב לבחינת בליטה מאצילות, וה"ס ע' אמה ושירים שמוסיפים על העיר, שהם הו"ס: תב"ד

שאינן בירורין עולים אז ממין דנוקבא, אלא רק ממין דאמא, ולכן אע"פ שז"א עלה לא"א והשיג בחינת יחידה, אין זה אלא בחינת מחזה ולמעלה דיחידה המיוחס לאמא, אמנם מחזה ולמטה דז"א המיוחס למלכות, לא היה יכול לקבל אור הזה דיחידה, כי למין דמלכות הוא צריך. ונמצא משום זה, שגם העשיה לא יכלה לעלות לאצילות רק הד"ר דעשיה שאור ו"ק דיחידה מספיק לו, כי הראש הוא בחינת ממשותף למעלה, אבל הו"ת דעשיה שהוא בחינת גוף, צריך לגיר דיחידה המושפעים גם ממעלה למטה, וע"כ נשאר בבריאה. (אות פ').

רפח) זה הכלל, שאין העליון מברר אלא המדרגה הסמוכה לו. וע"כ כל הנברר בבטן אמא הוא ז"א. ומתוך שהנוקבא כבר היתה במקום אמא ע"כ הבריאה שנבררה על ידה היתה בבחינת ז"א. (אות נ"ו ובאו"פ ד"ה וששה).

רפח) כל הנברר בז"א, הוא בחינת נוקבא, אלא כיון שיש ב' בחינות בוזין: אב"א ופב"פ, והעולמות עוד היו אב"א ע"כ גם הבריאה שכבר היתה בבחינת ז"א, יכלה לברר רק בחינת נוקבא דאב"א, העומדת מחזה ולמטה דז"א, וע"כ לא עלו באצילות רק הד"ר דיצירה ושש התחתונות נשארו בבריאה. (שם)

רפח) כל הנברר בנוקבא דאצילות, היא בחינת בריאה, וכיון שהיצירה היתה בבחינת נוקבא דאצילות, ע"כ עולם העשיה הנברר על ידה נעשה כבריאה. אלא מתוך שרק הד"ר דיצירה היו במקום הנוקבא, והו"ת שלה היו בבריאה ע"כ הוכר חילוק הזה גם בעשיה, אשר רק הד"ר דעשיה היו בד"ת דבריאה, אבל הו"ת דעשיה היו בוזין דיצירה. (אות נ"ו ב'ז).

רפח) ע"י לעיל תשובה רפ"א.

אלו דעשיה, נאחזים כל הקליפות דל"ב האבן, אלא אור אמא שומר עליהם מפני החיצונים. וכן היה בבחינה השלישית דע"ש בין הערבים, שע"י אור השבת ששמר על העשיה יכלה לעלות כולה לאצילות בקומה שוה עם היצירה, אמנם עוד היה נשאר האחורים שלה בלי בירור, והקליפות עוד אחוזים שם בין הדבקים. הרי שהגם שכבר היה העשיה בעולם אצילות, מ"מ עוד היה בה טו"ר, היינו השורש של ל"ב האבן שאינו נברר אלא על המין של המלכות, שזה יהיה רק לע"ל בעת שתתגלה המלכות ממקום הרדל"א. (א' תתק"כ ד"ה ואע"פ).

רפב) נגיעה פירושה השואת הצורה, ומתוך שהאחורים דעשיה עוד לא היה נברר אז, כי למין דנוקבא צריכים, ועוד נמצא שם בין הדבקים אחיזה אל הקליפות דל"ב האבן, נמצא עוד העשיה אב"א, דהיינו שמשומרת ונסתרת באור האחורים דאמא. וז"ס נוגעת ואינו נוגעת בהאי עלמא, כי מצד הארת אור אמא, נמצאת רחוקה מעוה"ז ג' עולמות, כי ע"י אור אמא עלתה לאצילות. אבל מצד אחיזה חיצונים בין הדבקים, ששם השורש דל"ב האבן, הרי היא נוגעת בארץ שלנו, שהיא שמרי הקליפות דל"ב האבן, ואם היה מגולה זה, היתה נפלה לסיום רגלי א"ק ונוגעת בארץ שלנו. (א' תתק"כ ד"ה וזה).

רפג) מתוך שאו"א הפנימים נגזו, ע"כ אין עלית ז"א לא"א נחשב רק לו"ק דחיה, ולכן לא הועילו המוחין האלו רק להעלות את הד"ר דיצירה לאצילות, אבל לא להו"ת שלו, כי הו"ת דיצירה שהם בחינת גוף, הרי הוא צריך לבחינת ג"ר דחיה, המושפעים ממעלה למטה, אבל הו"ק דחיה אינם מקבלים רק מבחינת ממשותף למעלה לבד. (אות נ"ו).

רפד) הוא מטעם הגניזו דמלכות ברדל"א, ואין עליה זווג בשתא אלפי שני,

עוד גוף האצילות, אלא מצד שהם שורש לזו"ן, לכן נתמעטו וקבלו עליהם צמצום ויצאו לחוץ מאצילות. ונבחן ע"כ יציאה זו כמו בליטה לחוץ מגופה מחמת העובר ולא מחמת עצמה. עי' לעיל תשובה ל"ד. (אות פ"ג).

רצד) האי עלמא הוא בחי"ד, ומשמרים דקליפות דל"ב האבן, אמנם פרצופי הקדושה נתבררו רק מרפ"ח ניצוצין, ול"ב ניצוצין דל"ב האבן נדחו מהם, ובמקומם קבלו ל"ב בחינות מלכיות מאמא. ונמצא שאין להם בחינת ל"ב האבן כלום. ועד"ו נבררו נר"ן וגוף דאדה"ר, דהיינו שנדחה ממנו כל הל"ב ניצוצין דל"ב האבן, ובמקומם קיבל ל"ב מלכיות מאמא. וז"ס שאדה"ר לא הוי ליה מהאי עלמא כלום. (א' תתקמ"ב ד"ה ועם זה).

רצה) עי' לעיל תשובה רע"ג ותשובה רע"ד.

רצו) אחר שנפלו הז"מ פו"א לבי"ע גם המקום בי"ע נתפשט לפו"א, דהיינו למקום חב"ד תג"ת עד החזה, ששם נעשה מקום לכלים דפנים. ומחזה ולמטה שהם תנהי"מ, נעשו מקום לבחינת האחרים. וע"כ ירד גבול הפרסא למקום החזה וכללות בי"ע, שהוא עתה בחינת החזה דיצירה, ועד שם היו יכולים להתפשט עכ"פ בחינת קדושה של בי"ע. אבל משם ולמטה שהוא מקום אחרים גם עתה נשאר בהכרח חלל פנוי, ונעשה מקום קבוע אל הקליפות, עי' לעיל תשובה ק"ג. (אות צ"ז).

רצז) עי' לעיל תשובה רצ"ו.

רצח) אמת הוא שבחינת הקליפות שהם ענין המיתה היה בעולם, אמנם העולם היה בבחינת חירות ממלאך המות, כי לא היה לו שום שליטה להזיק משהו, ועי' החסא ניתן לו השליטה. (א' תתקמ"ג ד"ה ונמצא).

רפט) כי אין כאן מקום מדומה לומר שעולה ממקום למקום, אלא ענין עליה פירושו השואת הצורה. וע"כ כשאתה אומר שהבריא עלתה לאצילות, הכרח הוא שהשוה צורתה לאצילות והיא כמו האצילות ממשי. (אות ס' ואו"פ ד"ה הבריא).

רצ) א"א מלביש על ז"ת דעתיק, העומדים במקום ז"ת דנקודים, שהם ז"א דנקודים, הרי שא"א עומד במקום ז"א. לכן מקומו של א"א צריך להיות מקום ז"א. (אות פ"א).

רצא) א"א עומד במקום ז"ת דנקודים, כנ"ל תשובה ר"צ. כי הראש דא"א מלביש תג"ת דעתיק, העומד במקום תג"ת דנקודים. ואו"א מלבישים מפה ולמטה דא"א, ששם נה"י דעתיק העומדים במקום נה"י דנקודים, הרי שאו"א עומדים במקום הנוקבא דז"א, שהיא בחינת נה"י דנקודים. והנה בי"ע הם בחינת מחזה ולמטה דז"ת נקודים, שבעת שביה"כ נשברו ומתו מטעם שנתפשטו למטה מפרסא, ועתה בעולם התיקון צריכים הם לעלות ולהתתקן למעלה מפרסא. הרי שבי"ע צריך ליקח בחינת מחזה ולמטה דז"א. והנה כשז"א לוקח מקומו דא"א, נמצא בי"ע צריכים להלביש בחינת מחזה ולמטה שלו, שהוא מקום מחזה ולמטה דא"א דקביעות, ששם עומדים עתה ישו"ת וזו"ן: הבריא צריכה להלביש במקום ישו"ת, והיצירה במקום ז"א, והעשיה במקום נוקבא דאצילות. (אות פ"א).

רצב) עי' לעיל תשובה רפ"ד

רצג) שש ראשונות דבריא נחשבות לבחינת בליטה מאצילות, כי הם ממקורם בחינת ב"ש ת"ת שהם ישו"ת דגופא, שלא קבלו בחינת צמצום מחמת עצמם, כי עצמותם היא כמו בינה דהיינו אור דחסדים, שאינם מקבלים שום מיעוט וצמצום, וע"כ מבחינה זו נחשבים הו"ר דבריא כמו שהם

רצט) אי אפשר להעלות ממ"ן דנוקבא מטרם גמר התיקון, משום שהמלכות נגזזה ברדל"א, ואין עליה שום זווג, וכל הברורים הנעשים נבחינת לבחינת מ"ן דאמא. והוא כי בחינת ל"ב המלכיות נדחים תמיד מן הש"ך ניצוצין ול"ב מלכיות דאמא באים במקומם, כנודע. (א' תתקמ"ה ד"ה באופן).

ש) כי המשיך האורות בעת שעוד לא היה גבררים המ"ן דמלכות, וע"כ לא היה שם נוקבא מוכנת לקבל האורות ההם, ונמצא שהאורות יצאו בבחינת דכר בלי נוקבא, שז"ס קריין בלי זווג דדו"ג. (א' תתקמ"ו ד"ה וזה אמרו והבן).

שא) כי בשביה"כ עוד לא היה ענין העיבור אל הז"ת שעושה בהם תיקון קוים ומתקן אותם לפרצוף בפ"ע, וע"כ כשיצאה הגדלות דנקודים נתחבר הגדלות עם הקטנות לפרצוף אחד, וע"כ נשברו יחד. משא"כ כאן בחטא דעצה"ד, כבר נעשה בהקטנות תיקון קוים בבחינת העובר, שבזה נתקן הקטנות לפרצוף בפ"ע בבחינת עיקר הפרצוף. ואח"כ כשבא הגדלות לא היה זה אלא בסוד תוספות לבד, וע"כ כשנשבר בחינת התוספות לא היה זה נוגע כלל לעיקר הפרצוף שהוא הקטנות. (א' תתקמ"ו ד"ה והתשובה).

שב) כי מטרם החטא, גם בעת אצילות הקטנות דבי"ע, היו זו"ן במקום או"א וישסו"ת, ונתקנו משום זה גם המחזה ולמטה שלהם בבחינת מלכות דאמא לגמרי, ולא היה בהם מבחינת ה"ת כלום, כי המוחין דאמא הוריד מהם בחינת ה"ת והמלכות דסיום שבחזה שלהם למקום הפרסא, וע"כ יצאו בי"ע במדרגת זו"ן דאצילות, משא"כ לאחר החטא, שהנחש הטיל וזהמא בחוה, שפירשו, שבחינת ה"ת חזרה ונתערבה בבניה, הנה שוב חזרו הזו"ן לו"ק ונקודה, והמחזה ולמטה שלהם שהם הבי"ע, ירדו למטה מפרסא. (א' תתקמ"ז ד"ה אמנם).

שג) כי מקודם החטא, הגם שהיה ענין הקליפות הם המיתה, אמנם לא היה בהם שליטה כלום להויק אל הקדושה, אבל אחר שחטא, וגרם לגילוי דבחי"ד תוך המ"ן דאמא, הרי נאחזו בו הקליפות דבחי"ד שהם המיתה. כי באמת היה מקורו מבחי"ד, שה"ס עפר, אלא שהיה נמתק במדת הרחמים שה"ס הבינה, שז"ס עפר מן האדמה, דהיינו מלכות דבינה שנקראת אדמה, אמנם ע"י החטא שנגלה שורשו מהאי עלמא, הרי נתקרב אל הקליפות ויש להם שליטה עליו להחטאו ולהמיתו. וז"ס כי עפר אתה ואל עפר תשוב, כי החטא בעצמו גילה ששורשו מעפר דהאי עלמא. וע"כ ביום אכלך ממנו מות תמות, כי נגלה בו בעצמו ענין המיתה. (א' תתקמ"ד ד"ה ואחר)

שד) העשיה עצמה נבררה לגמרי בסוד המ"ן דבינה, ואין בה מבחי"ד כלום, אלא מפאת החטא שהנחש הטיל וזהמא בחוה, ירדה הבינה לצורת הבחי"ד, ונעשה השתוות מעולם העשיה אל הקליפות, שזה ענין ירידת העשיה והתלבשותה בקליפות, ואע"פ שאין זה נוגע אל העשיה עצמה, אמנם המקבלים מהעשיה, הרי השפע מתערבת בקליפות המלבישים אותה, שז"ס שעולם העשיה הוא רובו רע (א' תתקמ"א אות צ"ד).

שה) המקום בי"ע, שנעשה מבחינת המחזה ולמטה דפרצוף תנה"י דא"ק, הוא נקרא חיצוניות העולמות בכללם, וכל מה שבתוך המקום, הוא בערך זה פנימית העולמות. אמנם גם פנימיות העולמות יש בו גם פו"ת. (ע"י לעיל תשובה צ"א ואות צ"ט ובאו"פ א' תתקמ"א ד"ה אמת).

שו) א', הוא מקום בי"ע, הנעשה מן תנה"מ דפרצוף תנה"י דא"ק. ב', הוא הפרצופים וכל שבתוך העולמות בי"ע מבחינת הקדושה, הנבררים מן שביה"כ בסוד רפ"ח ניצוצין. ג' הם הקליפות, ששורשם הוא רק ל"ב האבן בלבד, אלא ע"י חטא

שי) בחינה א', הם האורות דט"ר שנסתלקו ממנו לשורשם, כי מאורות אין נפילה לקליפות כנודע. והם הנקראים זיהרא עילאה, והוא בחינת ט"ר דכל בחינה פרטיות שבנשמתו. ב', הם מה שנשתייר בו, והם בחינת נפש דאורות מכל המדרגות הפרטיות שבו. ובחינת כתר דכלים מכל הפרטים שבו. שהם מאה נפשות במאה כתרים. בחינה ג', היא מה שנפלו ממנו לקליפות, והוא הס"ת דכלים והט"ר דניצוצין מכל הפרטים שבנשמתו, שהם נפלו לקליפות. (אות קכ"ה).

שיא) זווג א' הוא פב"פ, שהם מוחין דהולדה, כי יש, בהם הארת חכמה, כי אין הולדה אלא ממוחין דחיה. וזווג ב' הם בחינת חסדים מכוסים בלי הארת חכמה. וכשוזין מקבלים מזווג א' דאוי"א, אז יש להם מוחין דפב"פ. אבל כשמקבלים מזווג הב' דאוי"א, הנקראים ישו"ת, שהם חסדים מכוסים, הנה הם אינם מספיקים לו להיות ג"ר, אלא מחזה ולמעלה שהם הכלים דג"ר דגופא, שהם אינם בחינת עצמו, אלא בחינת ג"ר מבינה, שבהם אינו צריך להארת חכמה, דהיינו למוחין דפב"פ. אמנם מחזה שלו ולמטה ששם ו"ק דגופא ובחינת עצמו, הוא נשאר בו"ק בלי ראש, ונוקבא אין לה אז אלא בחינת אב"א.

ונמצא שבריא, שהיא בחינת בינה משורשה, והיא מקבלת סיפוקה מזווג ב' דאוי"א, דהיינו חסדים מכוסים, ע"כ יש לה ג"ר מהזווג ההוא. אבל היצירה שהיא בחינת ז"א דגופא משורשה, היא מקבלת סיפוקה רק מזווג א' דזו"ן, שהם מוחין דפב"פ, אבל מזווג דישו"ת דהיינו מחסדים מכוסים אין לה אלא ו"ק בלי ראש, דהיינו כמו בחינת הקביעות והקטנות דז"א, כי היצירה היא כמו הז"א עצמו, שאין לו מוחין דתוספות רק מהארת חכמה, והחסדים המכוסים אינם מוסיפים לו כלום על הקביעות שלו. ועולם העשיה, שהוא בחינת מלכות דגופא משורשה, אין לה ממוחין האלו דישו"ת

עצה"ד שנחרבו המוחין דקדושה, שהיו מבחינת רפ"ח ניצוצין, ולא כלום מבחינת ל"ב האבן, הנה הם נפגמו מחמת החטא כי נתערב בהם מבחינת ל"ב האבן ונפלו לקליפות. ומאלו הניצוצין שירשו מן המוחין דקדושה, נבנו כל אבי"ע של הקליפות בסוד זה לעומת זה עשה אלקים. (א' תתקמ"א ד"ה וצריכים).

שו) הם: הגניזו דאוי"א הפנימים, וגניזו של המלכות ברדל"א. (א' תתקמ"א ד"ה ועיקרם).

שח) הנה ערך פרצופי ב"ע, עם אדה"ר לאחר החטא, הוא כערך ז"א ונוקבא דז"א דאצילות לאחר החטא, דהיינו שז"א הוא ו"ק ונוקבא היא נקודה, כן ב"ע הם בחינת ו"ק דהיינו חב"ד תג"ת עד החזה, ואדה"ר הוא בחינת נקודת החזה. וע"כ כמו שנשארו לפרצופי ב"ע הבחינה חב"ד תג"ת מכל הפרצופים שבהם, כן נשאר לאדה"ר, בחינת הנקודה מכל פרצופי ב"ע, מלבד מפרצופי או"א דבריא, שלא נשתייר לו מהם כלום. והנה נקודת החזה נבחת לבחינת כתר דכלים ולבחינת נפש דאורות, כנודע. ונמצא שנשארו לו מאה כתרים שבהם מאה נפשות, כי י"ב פרצופין בב"ע, שהם: או"א וזו"ן בבריא, וכן ביצירה, וכן בעשיה. ובכל אחד ע"ס, שמלבד או"א, הם עשרה פרצופים, שהם מאה ספירות, ונשאר לו מכל ספירה בחינת הנפש שבהם, בכלים דכתרים, והם מאה כתרים שבהם מאה נפשות. (אות קכ"ג).

שט) הוא מטעם ערך ההפוך שיש בין הכלים והאורות, שבכלים נבחן שהעליונים מתגדלים תחילה, והיפוכו באורות, שבהם נבחן שהתחתונים נכנסים מתחילה, וע"כ כשיש לו כתר דכלים, אין לו כי אם נפש דאורות. וכשיש לו כתר וחכמה דכלים יש לו נפש רוח דאורות וכו' כנודע. (א' תתקנ"ט ד"ה הכתרים).

שטו) ע"י לעיל תשובה שי"ד.

שטז) בחינה א' היא המקום ב"ע. בחינה ב' הוא האצילות של ג' עולמות ב"ע בראשונה ע"י זו"ן שבמקום או"א וישו"ת דאצילות, שהיא בחינת העיקר שלהם. בחינה ג' היא המוחין דתוספת שהשיגו בבחינה הב' בשעה חמישית דע"ש, ובבחינה הג' דע"ש בין הערבים. בחינה ד' היא המוחין שנשארו בב"ע לאחר החטא, שהם רק הו"ק שיצאו בראשונה בבחינת העיקר, וכל המוחין דתוספת נאבדו מהם, וגם המוחין דו"ק שנשתיירו נפלו מאצילות למקום ב"ע, עד שד"ת דיצירה וכל הע"ס דעשיה נתלבשו במדור הקליפות. בחינה ה' היא המוחין דאמא שקבלו ע"י זווג או"א דאצילות בהרכנת הראש למקום ישו"ת וזו"ן דאצילות: שעולם הבריאה השיג מהם ע"ס שלמות, ועולם היצירה רק ו"ק בלי ראש, ועולם העשיה רק אב"א. בחינה ו' היא ירידת פרצופי האחור דה"פ אצילות, שנתלבשו תוך הפרצופים דב"ע ונעשו להם נשמה לנשמה. בחינה ז' היא המלכות דאצילות שירדה ונעשית עתיק לבי"ע.

שיז) לכאורה נראה שיש שינויים בזה בדברי הרב, כי בכ"מ משמע שפרצופי ב"ע הם בקומה שוה, וכן כאן באות רי"ט בסדר התלבשות הפרצופים נראה ג"כ שקומתם שוה. וכן בשערי קדושה אומר שכל ה"פ דכל עולם מבי"ע, הם רק כנגד פרצוף אחד דאצילות, נמצא שקומתם שוה, כי כל הפרצופים היוצאים על מסך אחד הם בקומה שוה. אמנם מ"ש כאן באות כ' וכ"א, שכל אחד מה"פ ב"ע נבררו בהעליון שלו, הרי שאין קומתם שוה. וכן מ"ש כאן באות קנ"ו, שהעולמות יצאו זה מזה בסוד חותם ונחתם, שכל מה שיש בחותם יש בהנחתם ממנו, א"כ משמע שכמו שה"פ אצילות הם ג"כ זה למטה מזה, יש בהכרח דוגמתם בב"ע. וכן בכ"מ. אמנם כן הוא שהעולמות יצאו בדרך

המאירים בבריאה, רק בחינת אב"א, דהיינו כמו הנוקבא דז"א בעת שאינם מאירים בז"א דאצילות רק המוחין דישו"ת, הנה הנוקבא דבוקה עמו אז אב"א מחזה ולמטה, כן העשיה לא תוכל לקבל מאלו המוחין רק בחינת אב"א. ויש עוד פירוש, ע"י באו"פ דף א' תתקס"ג ד"ה שורש. (אות ק"ל ואות קמ"ט).

שיב) בבריאה שיש שמה ג"ר, נוהג שם זווג הנקרא עונה. וביצירה שאין להם סיפוק מאלו המוחין דישו"ת המאירים בבריאה, והם ו"ק בלי ראש, ע"כ אין עונה בהם רק שאר, שהוא בחינת חיות לבד, וכסות הם מקבלים מעשיה, כי העשיה מכסה עליהם. ועשיה אין לה אלא שאר, כי אין תחתון שיכסה עליה. (שם, ובאות קל"ו).

שיג) ג' גו ג' המאיר בעשיה, אינה אלא אור הנפש לבד, ונמצא חסר שם ט"ר דאורות וט"ת דכלים, ואלו הם השיורים שנשתיירו מעשיה בלי תיקון בסוד והיה שארית יעקב בגוים, והם עתידים להתתקן לע"ל. (אות קל"ח).

שיד) מצד עלית ה"ת לנקבי עינים נתחלקה הבינה לב' פרצופים, כי ג"ר דבינה הם או"א עלאין, והם למעלה מהחיבור דה"ת, וז"ת דבינה, דהיינו מחזה ולמטה דאו"א, הם נקראים ישו"ת, שבהם נתחברה הה"ת ונכללה מדת הדין במדת הרחמים. והנה זה נבחן לעלית מלכות לבינה, וה"ס הוי"ה בניקוד אלקים, כי ישו"ת עצמם הם הוי"ה ומדת הרחמים, וניקוד אלקים מורה על מדת הדין, שנכללה בה.

אמנם עולם העשיה, ה"ס בינה שירדה וקבלה לצורת מלכות מחמת הפגם של החטא דעצה"ד, כי ע"כ ירדה העשיה ונתלבשה במקום הקליפות, כנ"ל בתשובה שי"ד. וע"כ החיבור הזה גורם אחיזה לחיצונים בין הדבקים של אב"א שלה בסוד אלהים אחרים. (אות קמ"ה).

מוחא, עצמות, גידין, הם פנימיות הספירות. וב' הבחינות: בשר, ועור, הם חיצוניות הספירות. נשמות בני אדם הם פנימיות העולמות, והמלאכים ורקיעים והיכלות ולבושים וכו', הם חיצוניות העולמות. גם האורות בערך הכלים שמתלבשים בהם, נחשבים ג"כ לפנימיות וחיצוניות (א' תתקע"ה ד"ה אלהות. וא' תתקמ"מ ד"ה פנימיות).

שכ) היינו רוח נפש המלוכשים בכלים החיצונים, הנקראים בשר ועור: כי גם באצילות אינם כלים פנימיים, משום שהאורות חיה יחידה המבררים אותם, אינם אורות שלימים אלא רק בחינת ו"ק דחיה יחידה, אמנם כאן בבי"ע שאין כאן אפילו אור החיה, אלא רק מבחינת פרצופי האחור דאצילות המאירים בבי"ע, ע"כ הכלים בשר ועור הנבררים על ידם הם קלושים וחיצוניות ביותר, ועל אורות דנפש רוח המלוכשים בהם, נאמר ומשם יפרד, כלומר שמזווגם נולדים כל בחינת חיצוניות בבי"ע, שהם המלאכים והלבושים והיכלות, שאינם אלקיות אלא בחינת פירודא. (א' תתקפ"א ד"ה ואלו).

שכא) הנה מבחינת מוחין הקבועים בפרצופי אצילות אין לזו"ן רק ו"ק ונקודה, ונמצא בעת שהנוקבא משגת פרצוף דאחור בקומה שוה עם הז"א הרי זה נמשך ממוחין דתוספות, ונודע שעיקר האור ושורשו נשאר בעליונים, ורק ענף נמשך ונכנס אל התחתון, נמצא שעתיק וא"א ואו"א וישסו"ת וזו"ן השיגו כל אחד אותם המוחין מטרם שהגיעו להנוקבא, ולא עוד אלא בהם נשאר עיקר האור. ע"כ במיעוט הירח בעת שנפל פרצוף האחור דנוקבא לבי"ע, גרמה בזה שכלהו פרצופי דאחור דאצילות העליונים ממנה נפלו ג"כ באותה העת. כי היא גרמה לכל אלו המוחין דתוספות שיצאו בהעליונים, לכן בעת נפילת המוחין שלה עצמה נפלו עמה כל המוחין עלאין שיצאו מחמתה. (א' תתקפ"ב ד"ה והענין).

חותם ונחתם וכל מה שיש באצילות בפרטי פרטיות יש ג"כ בבי"ע, וכן השוה אותם במפורש בע"ח ש"מ פי"א אלא הענין הוא, שיש לזכור שמתחילה יצאו העולמות מבחי' זו"ן דאצילות שבמקום או"א, ואז ודאי יצאו העולמות זה מזה, שמתחילה נשלם הכתר דבריאה בעי"מ, ואח"כ הוציאה הקטנות דחכמה עד שיצאה המלכות דבריאה בעי"מ. ואחר כך שנפלו העולמות למקום בי"ע, נשארו בחינת ו"ק שבהם בזה למטה מזה, כל אחד מבחינה שהיה לו באצילות. ואח"כ כשקבלו המוחין דאמא, הנה יציאת המוחין דאו"א בהתלבשות הזו"ן דאצילות, היה ודאי בקומה שוה, וכן ירדו משם לפרצוף הכתר דבריאה, ובהם יצאו ג"כ בקומה שוה כמו שהיו בזו"ן דאצילות. אמנם אח"כ נתן פרצוף הכתר את המוחין המיוחדים לחכמה דבריאה לפרצוף החכמה, וכן החכמה נתנה לבינה שתחתיה עד שהגיעו אל המלכות דבריאה באופן: שמש"ש הרב כאן סדר התלבשות הפרצופים בקומה שוה, הוא מדבר רק מפרצוף אחד, כי כל פרצוף יש בו ה"פ, אבל הפרצוף הא' השפיע המוחין לפרצוף הב' הקטן ממנו, והב' לג' בזה אחר זה. ע"ד הנהוג בה"פ אצילות. כמ"ש ענין זה היטב בבית שער לכוונות.

שיח) בבי"ע נחלקו מאצילות רק בענין האור, שאין שם בבי"ע רק אור של תולדה ולא עצמות. אבל בשאר ענינים אין ביניהם שום חילוק, וכל הפרטים שנמצאים באצילות ישנם גם כן בבריאה וכן ביצירה וכן בעשיה. ואפילו בעולם עשיה שאין שם אלא אור הנפש, מ"מ יש שם ה"פ זה למטה מזה, שבכל פרצוף מהם כ"ה מדרגות, שהם ה"פ בעבי שבכל אחד כתר ואבי"ע באורך. וכן בשאר ענינים כגון פו"ח וכדומה. (א' תתקע"ג ד"ה החותם).

שיט) מקום בי"ע הוא חיצוניות דכללות העולמות, וכל מה שבתוך מקום בי"ע, הוא פנימיות דכללות העולמות. ג' הבחינות:

שכב) עי' לקמן תשובה שכ"ד.

שהם מוחא עצמות גידין, וע"כ הם נבחנו לפנימיות העולמות. (א' תתקפ"ח אות קע"ז).

שכג) האורות שהם בשלימות מבררים את הכלים, בכל שיעור עביות שבהם, ואז הם ראויים לכלים פנימים שיתלבשו האורות פנימים. אמנם אורות דחיה יחידה שאינם בשלימות לא יכלו לברר אלא חלק קלוש ורך מהכלים דעור ובשר, וע"כ אינם ראויים לאו"פ, ונעשו לכלים חיצונים של המדרגה. הרי שהכלים החיצונים הם יותר זכים מהפנימים. (א' תתקפ"ו ד"ה ואחר).

שכו) אע"פ שיש נפש רוח בכלים הפנימים שהם עצמות גידין, וכן נפש רוח בכלים החיצונים בשר ועור, מ"מ אין זה נחשב לב' מיני פנימים, אלא רק לפנימיות א', והוא מטעם כי הנפש רוח שבכלים חיצונים, אינם בחינה אחרת, רק הארה שהגיעה להם מן הנפש רוח הפנימים, וע"כ נחשבים לאחד. (א' תתקפ"ט ד"ה העצמות).

שכד) עי' לעיל תשובה ש"כ, שאו"פ דנר"ן התלבשו בכלים פנימים כח"ב, ואו"פ חיה יחידה, אין להם כלים, אלא נתלבשו תוך אור הנשמה. והוא מטעם שבעת ביאת אור חיה פנימי שביררה הכלי דבשר שהוא ז"א, היה צריך הנפש לצאת מהכלי דגידין ולהכנס אל הכלי דבשר, אמנם, לא נברר בשלימות בכל עביותה שיהיה ראוי לכלי פנימי כהלכתו, וע"כ נשאר אור הנפש בכלי דגידין, ובסבה זו גם האורות דנשמה ורוח הוצרכו להשאר בכלים דמוחא. ועצמות, וע"כ לא היה כלי לאור החיה להתלבש שם, והוכרח להתלבש באור הנשמה. ועד"ז בביאת אור יחידה שהיה צריך אור הנפש לירד לכלי דעור, ואז היו יורדים אחריה כל האורות, וכיון שכלי דעור לא נברר כל צרכו, לא היה יכול אור הנפש להתלבש בו, ונשארו הנר"ן בכלים דמוחא עצמות גידין, ואור יחידה התלבש באור החיה. אמנם עכ"ז קבלו הכלי דבשר ועור הארה מועטת דרוח נפש מרוח נפש הפנימים, וע"כ נמצא ב' בחינות של נפש רוח: א', נפש רוח השלימים שבכלים הפנימים. וב', הארה המועטת דנפש רוח שבכלים החיצונים בשר ועור. (שם).

שכז) מלובש פירושו מתעלם. כי כתר וחכמה דבריאה מתעלמים לגמרי תוך הבינה ורק הבינה בלבדה מאירה בבריאה. והיא מטעם שהמסך שעליו יצאו המוחין דאמא בשביל הבריאה, הנה הוא כלול בהפרסא המסיימת את אור האצילות, ואין משהו מאור החכמה יכול לעבור עם החסדים דאמא אל הבריאה, וע"כ הכתר וחכמה נעלמים לגמרי תוך החסדים דבינה, ואינם מאירים שם אלא החסדים דבינה בלבד. (ב' אלפים ד"ה וזה אמרו סוד).

שכח) נודע שכל בחינה מוכרחת לקבל רק מהבחינה שכנגדה. וכיון ששורש מקום עולם הבריאה, נעשה מב"ש ת"ת שהם בחינת ז"ת דבינה דגוף, ע"כ הם מוכרחים לקבל מהבחינה שכנגדם באצילות, שהיא ג"כ מז"ת דבינה הנקראים ישו"ת, ואינם יכולים לקבל מאו"א שהם ג"ר דבינה. (אות ר"ה).

שכט) המוחין דחסדים מכוסים, הם עצמות דאו"א, והמוחין דחסדים מגולים הם דישו"ת. והוא מטעם, כי או"א הם ג"ר דבינה, שהם לעולם בסוד כי חפץ חסד הוא, רק ישו"ת שהם שורש זו"ן מקבלים חסדים מגולים להאיר לזו"ן. והנה מוחין אלו דבריאה, שהם רק חסדים מופרשים מחכמה, הרי הם המוחין דאו"א עלאין שהם חסדים מכוסים ולא דישו"ת כנ"ל. וע"כ נחשבים

שכה) מלאכים באים מזווג דכלים חיצונים דהספירות, שהם בשר ועור, וע"כ הם חיצוניות העולמות. ונשמות בני אדם באות מהזווג דכלים הפנימים שבספירות,

התנה"י דעתיק, להיותם לבושם באצילות. ע"י לעיל תשובה של"ג. ושם).

שלו) הם מלבישים זה לזה בקומה שוה, כי כן היה קומתם בעת הזווג בעולם האצילות, כי או"א עלאין ירדו מחזה ולמטה דא"א, ונעשו קומתם שוה עם תנה"י דא"א ועם ישסו"ת, והם נתלבשו בו"ן, הרי גם זו"ן נעשו עמהם בקומה שוה בעת הזווג הזה, ולפיכך גם בירידת המוחין אל הבריאה ירדו ג"כ כדוגמתם באצילות, אשר תנה"י דא"א עם או"א וישסו"ת וזו"ן הם בקומה שוה. (ב' ח' ד"ה ונמצינו).

שלו) באמת לא ירד אפילו לעולם הבריאה, רק בחינת תנה"י דא"א בלבד, אלא שתנה"י נחלקים לג"ש כנודע, וע"כ, בבריאה ירדו כל הג"ש דתנה"י דא"א, וביצירה רק ב"ש מהם, ובעשיה רק שלישים התחתונים מהם בלבד. אלא שכולם נקראים נה"י. (ב' ט' ד"ה א"א).

שלו) זה הכלל. כי רק בבריאה נמצאים המוחין בשלימות כמו שיצאו באצילות, וביצירה חסרים ג"ר, ובעשיה חסרים כל ו"ס הראשונות של המוחין. וע"כ חסר ביצירה מא"א ג"ר דתנה"י, שהם השלישים עליונים שלהם. ולאבא חסר תג"ת, שהם אור דו"ק, ולישסו"ת זו"ן חסרים ג"ר דע"ס שלהם, כי לכל אחד חסר ג"ר שהיה לו בערכו בעולם הבריאה. (ב' ט' ד"ה אבא).

שלט) ע"י לעיל תשובה של"ו. שתנה"י דא"א נחלקים כל אחד מהם לג"ש והשלישים העליונים נבחנו לבחינה עליונה דא"א של תנה"י שלו. (ב' י' ד"ה והנה).

שמ) אין ביצירה מבחינת א"א עצמו, רק ב"ש תחתונים מכל אחד שבנה"י שלו, כי רק בבריאה מאירים הג"ר דנה"י, וביצירה הם חסרים. אלא מתוך שגם הב"ש תחתונים דעתיק נמשכו אל היצירה, ונודע,

המוחין האלו, שהם בחינת או"מ בלבד, כי היסודות מקבלם בסוד ב' דצ"מ, שהם אור מקיף אליהם, אבל רובצת על הזו"ן ומשפעת אותם להם בבחינת או"פ. (אות ר"ה וד"ה מתפשטת).

של) כי א"א הוא ע"ב, דהיינו חכמה, ומאור חכמה אינו יכול לעבור דרך הפרסא שמתחת האצילות, ע"כ לא נמשך מא"א רק בחינת ו"ק לבד בלי ראש. (אות רי"ב).

שלא) רישא בי"ג תי"ד, רומז לע"ב דמזלא, שהם המוחין דע"ב דאו"א וזו"ן דאצילות, והוא אינו יכול לעבור למטה מפרסא דאצילות. (אות רי"ג).

שלב) כי המוחין שלו נמשכין מאו"א המדווגים בהרכנת ראש, שהוא בעת התלבשותם בישסו"ת שלמטה מחזה דא"א, שאז אין לאו"א דאצילות עצמם רק ו"ק בלי ראש. (אות רי"ד).

שלג) כל המוחין דבריאה, אינם אלא הארת רגלין מה"פ אצילות, שאינם מאירים מהם אלא בחינת תנה"י לבד: תנה"י דעתיק ותנה"י דא"א וכו', כמ"ש הרב בע"ח שמ"ב פ"ג, וא"כ לא היו צריך לצאת התג"ת דא"א, אלא משום שהנה"י דעתיק דאצילות מתלבשים בחג"ת דא"א, ע"כ כשנמשכו הנה"י דעתיק לבריאה, ירד עמהם גם לבושם, שהוא תג"ת דא"א. ולפיכך אין התג"ת דא"א נחשבים לבחינת הבריאה כלל, אלא שהם גם בבריאה מלבוש לעתיק שהוא רישא מגולה. (אות רכ"ג).

שלד) כי תג"ת דא"א הם בחינת עתיק, שאינו מצטרף להפרצוף, כנ"ל בתשובה של"ג. וע"כ רק נה"י דא"א מתלבשים באו"א וזו"ן. (שם).

שלה) כי כן נמשכו מתחילה רק עם

דתנה"י, ולאבא רק ו"ק שהם נפש רוח. וע"כ אין לה ממי לקבל או"מ. אבל ז"א שהוא רוח, יש לו לקבל עכ"פ מקיף אחד דחיה מאבא, שיש לו נפש רוח, אבל מקיף ב' שהוא יחידה אין לו ממי לקבל, כי אין בחינת רוח בא"א. אבל הנוקבא שהיא בחינת נפש היא מקבלת או"מ דחיה מהבחינה שכנגדה מנפש דאבא, וא"מ דיחידה מהבחינה שכנגדה מנפש דא"א. וע"כ יש לה ב' מקיפים. (ב' י"א ד"ה אמא).

שמו) כל היוצא ע"י זווג נבחן שהוא עובר דרך מסך, דהיינו ע"י זווג דהכאה בהמסך. והנה חג"ת דא"א שנמשכו בבחינת לבוש לתנה"י דעתיק, יצאו ע"י זווג על המסך הבחי"ב הכלול בהפרסא כמו שאר הבחינות שבפרצופי הבריאה. (ב' י"ג אות רל"ג).

שמו) מלכות דאצילות שירדה ונעשתה עתיק בבריאה, לא יצאה ע"י זווג דהכאה בהמסך כמו כל פרצופי הבריאה, אלא שירדה בעצמותה ובקעה ושברה את המסך, כלומר, שלא השגיחה על כח הסיום שבמסך על הארת אצילות, ועברה דרכו ובאה לבריאה. (אות רל"ג).

שמו) הגם שיש עתיק בבריאה, דהיינו תנה"י דעתיק, שנמשכו יחד על המסך דבחי"ב, כמו כל פרצופי בריאה, אמנם אלו המוחין שנמשכו ע"י מסך הזה נפרשו מאור החכמה לגמרי, עד שנבחנו לבחינת אור של תולדה ולא עצמות. וע"כ חשיבות גדולה יש, אל ירדת המלכות להעשות עתיק לבריאה, כי היא לא עברה ע"י מסך, אלא בקעה אותו וע"כ ירד עצמותה להאיר בבריאה. (ב' י"ב ד"ה הג"ר).

שנ) ע"י לעיל תשובה פ"ג.

שנא) י"ה הם או"א, ו"ה הם זו"ן. וכל עוד שלא נבררו כל בחינות המלכים שנשברו ומתו בזמן שביה"כ, אין השם שלם, כי

כי שלשים אמצעים דנה"י דעתיק מלובשים בשלישים עליונים דנה"י דא"א, דהיינו מחזה ולמטה דא"א. וע"כ כשנמשכו ב"ש התחתונים מנה"י דעתיק להיצירה, נמשכו גם לבושם עמהם, שהם השלישים עליונים דנה"י דא"א. ולפיכך נעשו אלו השלישים העליונים דנה"י דא"א לבחינת רישא מגולה, כלומר ללבוש לעתיק דיצירה, שאינו מצטרף עם היצירה, כמו עתיק עצמו. כי לא נמשכו בתחילה רק בבחינת הלבוש דעתיק. (אות רכ"ח).

שמא) היינו ב"ש האמצעים והתחתונים של נה"י דא"א. (אות רכ"ח).

שמב) כי השלישים העליונים דנה"י דא"א, אינם מבחינת א"א עצמו, אלא הם נמשכו בבחינת לבוש לשלישים אמצעים דנה"י דעתיק, וע"כ אינם מצטרפים לבחינת עולם היצירה ואינם מתלבשים רק נעשו לרישא מגולה. ורק ב"ש תחתונים דנה"י דא"א, שהם בחינת א"א עצמו, הם שמתלבשים באו"א וזו"ן. (שם).

שמג) בעשיה חסרים ו"ס הראשונות דכל אחד מהפרצופים: ולא"א חסר ו"ר שהם השלישים עליונים והשלישים האמצעים, ואין בו אלא השלישים התחתונים דנה"י לבד, דהיינו נה"י דנה"י. ולאבא חסר ו"ר שהם ו"ק ולא נשאר בו אלא רק הנקודה שהיא מלכות. ולאמא וזו"ן חסרים חב"ד ותג"ת ולא נשאר בהם אלא נה"מ לבד. (ב' י"א ד"ה העשיה).

שמד) ע"י תשובה שמ"ג.

שמה) ע"י תשובה שמ"ג.

שמו) אמא היא בחינת נשמה, והיא צריכה לקבל האו"מ שלה, מהבחינה שכנגדה בעליונים מא"א ואבא, אמנם אין בחינת נשמה בא"א ואבא, כי בא"א רק נפש בכלים

הו"ן שהם ו"ה ירדו בשפולי אצילות לו"ק ונקודה. ולע"ל אחר שיבררו כל הברורים יחזור ז"א לא"א, ונוקבא לאו"א, ואז ילבישו ו"ה ל"ה, ויהיה השם שלם, כי אז יתבטלו הקליפות מהעולם, ולא יהיה יותר שום מיעוט אל ו"ה וישארו כן בקביעות לעולמי עדי. (אות רמ"ו).

שנב) מקום הקליפות בכל עולם, הוא תחת המלכות המסיימת בכל עולם, שהוא מקום החושך ביותר. אמנם כמו שיש מלכות המסיימת דכללות, שהוא בסיום רגליו, כן יש מלכות המסיימת דפרטות הנקרא עור, שהיא בסביבות כל אורך הקומה שאחר העור שם מקום החושך ביותר כמו אחר סיום רגליו.

ולפיכך מבחינת הכללות נבחנים הקליפות שהם תחת כל עולם, ומבחינת הפרטות נבחנים שהם מסבבים כל עולם (ב' כ' ד"ה סביבות).

שנג) גם קודם החטא, היה מציאות אל הקליפות, דהיינו י"ד ספירות תחתונות שמחוזה ולמטה. אמנם לא היה בהם שום בנין כלל, אלא בבחינת ו"ק ונקודה, כי הזכר היה ו"ק בלי ראש, ולנקבה היה חסר ט"ר שלה. וזה סוד סירס את הזכר וצינן את הנקבה. (אות רכ"ט).

שנד) קודם החטא, היו או"א מקבלים מוחין דע"ב מא"א, ע"י המ"ן דמול"א, ונמצא א"א מאיר באצילות. אמנם לאחר החטא ירדו או"א מפה ולמטה דא"א, ונמצא א"א שהוא ע"ב דאצילות שהוא נגנו באו"א, כי או"א אינם יכולים לקבל אז רק הארת ס"ג לבד, והע"ב אינו מאיר לאצילות. (ב' כ"ב הפגם).

שנה) כל ט"ר דנוקבא דז"א באים רק ממוחין דע"ב דמולא, וכיון שהמוחין אלו אינם מאירים עוד כנ"ל בתשובה שג"ד. ע"כ

חזרה הנוקבא לבחינת נקודה. (ב' כ"ד ד"ה כיון).

שנו) כי בריאה בהיותה באצילות מקודם החטא, היתה ראויה לקבל חכמה כמו בינה דאצילות, שהיא עולה לג"ד דא"א, ומקבלת מוחין דע"ב. אמנם אחר החטא שבינה מאירה בבריאה רק בחינת חסדים מופרשים מחכמה, נמצאים חסדים לה הארת א"א ואבא, שהם מוחין דע"ב, והנה כל ההפסד הזה של או"א דבריאה ירשו הקליפות דבריאה, בסוד אמלאה החרבה, ונבנו מהם או"א דקליפות. (אות רמ"ו).

שנו) כי היצירה קודם החטא כשהיתה בו"א דאצילות, היתה משמשת עם המסך דבחי"ג, וקבלה מוחין דע"ב מא"א, ואחר החטא כשנפלה למטה מפרסא נשארה בו"ק בלי ראש, והנה כל ההפסד הזה ירשו הקליפות שכנגד היצירה ונבנה מהם א"א דקליפה. (אות רמ"ח).

שנח) העשיה בהיותה בנוקבא דאצילות קודם החטא, היתה משגת בחינת יחידה, כי היא שמשה שם להמשיך מוחין דיחידה לו"א, כי ע"כ עלה לא"א. ועתה לאחר החטא שנשארה מג' גו' ג', הנה כל הפסד הזה ירשו הקליפות שכנגד העשיה, ונבנה מהם עתיק דעשיה לקליפה. (אות רמ"ט).

שנט) כשמדבר בערך הב"ן, נבחן א"א ליחידה, ואו"א לחיה, וישו"ת לנשמה, וע"כ אומר שבבריאה נתוסף אמא, שהיא נשמה לקליפות וביצירה אבא שהוא מבחינת חיה, ובעשיה א"א שהוא בחינת יחידה, וכשמדבר מבחינת מ"ה, נחשב עתיק ליחידה, וא"א לע"ב, ואבא ואמא לס"ג, וע"כ אומר שבבריאה נתוסף או"א לקליפות וביצירה א"א, ובעשיה עתיק.

שס) כי בעת עלית העולמות, מתבטלים בחינות הקליפות, שכנגד העולם ההוא,

שעלה לעליון ממנו. כי למשל בעת שעולם העשיה עולה ליצירה, נתבטל בחינת עתיק בקליפות, כי ביצירה אין עתיק אל הקליפות. וכן בעת שעשיה ויצירה עולים לבריאה, מתבטל גם פרצוף א"א מן הקליפות. ובעת שבי"ע עולים אל האצילות, מתבטל גם או"א דקליפות ולא נשאר אלא בחינת זו"ן דקליפות. כמו בקליפות דאצילות. הרי שהקליפות מתמעטים ביחס ישר עם עלית העולמות, ובגמר התיקון כשיתבטלו גם הזו"ן דקליפה שכנגד האצילות, אז ימשכו רגלי האצילות לבי"ע, ויחזור העולמות לבחינת א"ק.

שסא) אלו י"ד הספירות הם בחינת קליפות שכנגד האצילות, שהרי גם קודם

החטא אחר שעלו כל בי"ע לאצילות, מ"מ נשארו אלו י"ד הספירות למדור קבוע לקליפות. הרי שהם בחינת זו"ן שכנגד האצילות.

שסב) הכלים דעיגולים ויושר של האו"מ, הם באים מזו"ן שנפרדו מן הראש, וע"כ נעשו ראויים לכלים מקיפים, כי אין העיגולים נאחזים אלא בג"ר שהם ראש. אמנם בחינת זו"ן שנפרדו מהגוף, לא נעשו לכלים מקיפים ממש, אלא לבחינת כלים חיצונים, שהם ג"כ מקיפים דחיה יחידה כמו הזו"ן דראש, אלא שאין המקיפים יכולים להתלבש בהם ממש, אלא שמקבלים רק הארה מן האורות המקיפים.